Coperta şi fotografia : Filip GOMA
Editor: Rodica Elena Lupu

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
GOMA, PAUL
JURNAL 12, 2004 / Paul GOMA
Editura ANAMAROL, Bucureşti, 2007
ISBN: (13) 978-973-8931-40-4

Autorul multumeşte prietenilor care au contribuit la tipărirea
Jurnalelor 12, 13, 14

PAUL GOMA

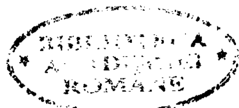
JURNAL 12

2 0 0 4

- bio-bibliografie -

Editura ANAMAROL
2007

B I O - B I B L I O G R A F I E

1909

– *20 ianuarie:* se naşte, în satul Ciocâlteni, judeţul Orhei, Basarabia, atunci, Rusia, Eufimie, al doilea fiu al Nataliei şi al lui Chirilă Goma (soldat în armata rusă, mort pe front în 1914/1915, în Galiţia, la Kut, Pinsk). Fratele mare: Ion, n. 1907, ţăran, mort în prizonierat la Ruşi, în toamna anului 1944; fratele mic, Ignat, n. 1912, violonist, dispărut la Bucureşti, în 4 aprilie 1944, în bombardamentul american.

– *14 iulie:* se naşte, în satul Chiştelniţa, judeţul Orhei, Maria, fiica Nadejdei Cuza şi a lui Toader Popescu (fratele mic al său, Niculae, n. 1911, refugiat şi el în martie 1944, în 1945 a fost "repatriat în URSS" în mai 1945; a murit în satul natal, în 1988).

1917

– *21 noiembrie:* Basarabia îşi proclamă autonomia teritorială;
– *2 decembrie:* Basarabia se proclamă republică democratică;
– *7 decembrie:* Basarabia îşi alege întâiul guvern;

1918

– *24 ianuarie:* Basarabia se proclamă republică independentă;

– *27 martie:* Sfatul Ţării votează Unirea cu România – în anume condiţii. Nici una dintre acestea (autonomie provincială, administrativă, drepturile minorităţilor, reforma agrară etc.) nu va fi respectată de Bucureşti.

1922 ?-1923 *?*

– Maria Popescu intră la Şcoala Normală de la Chişinău; Eufimie Goma intră ca bursier, orfan de război la Şcoala Normală din Orhei.

1928 ?- 1929 *?*

– După 6 ani de studii, Maria şi Eufimie devin învăţători. Se cunosc la balurile săteşti; în primii 2-3 ani de învăţământ funcţionează în şcoli (şi sate) diferite.

1930 ?- 1931 ?

– Maria Popescu şi Eufimie Goma se căsătoresc şi sunt numiţi împreună în satul (cătunul) Mana, comuna Vatici, judeţul Orhei (vezi **Din Calidor - o copilărie basarabeană**).

1933

– Se naşte primul copil al soţilor Goma: Petre. Moare înainte de a împlini un an.

1935

– *2 octombrie:* (orele 2 de dimineață); se naște – în cătunul Mana, comuna Vatici, județul Orhei – al doilea fiu al soților Goma: Paul.

1940

– *28 iunie:* Basarabia este cedată rușilor, fără împotrivire. Familia Goma pornește în refugiu prea tîrziu, este întoarsă din drum, înainte de a ajunge la Prut (vezi: **Gardă inversă, Soldatul câinelui, Bonifacia, Din Calidor, Arta reFugii, Astra, Sabina, Roman-intim, Ostinato, Ușa..., În Cerc...**).

1941

– *13 ianuarie:* învățătorul Eufimie Goma este ridicat de agenții NKVD și „dus"; restul cărților – românești – sunt arse în curtea școlii (vezi **Din Calidor, Arta reFugii**). Familia nu află nici motivul ridicării, nici durata condamnării – știe că „tata a fost dus în Siberia".

– *23 – iunie:* primele semne că „Vin Românii!"

– *14 iulie :* **Au venit Românii ! -** frontul ajunge la Mana (vezi **Din Calidor**).

– *15 iulie:* Basarabenii și Bucovinenii sunt liberați.

– *iulie - octombrie:* mama lui P.G. (ca mii de basarabence) își caută bărbatul. Nu-l găsește. Află că ar fi murit „rupt de o bombă" la Balta – un târg nod de cale ferată în Ucraina, unde era un uriaș lagăr de triere a deținuților – lagăr lichidat de Sovietici (în sensul că au fost lichidați deținuții), înainte de retragere (vezi **Din Calidor**).

– *octombrie:* considerat mort, lui Eufimie Goma i se face mormânt în cimitirul satului, lângă al fiului său Petrică.

1942

– *septembrie:* Paul începe să frecventeze școala primară, intrînd în clasa I – cu Domnișoara Tuza (vezi: **Din Calidor**).

– *1943 – ianuarie? februarie?:* sosește la Mana, pe adresa Mariei Goma o carte poștală tip, de la Lagărul de prizonieri sovietici nr. 1 din Slobozia, Ialomița: expeditorul dă știre că... deportatul la Siberia, de către ruși, este acum prizonier-de-război (!) la Români – iar nevasta să adune acte, fotografii, mărturii din sat, de la Inspectoratul Școlar, din satul natal că el este cu adevărat Goma Eufimie, român și învățător, arestat de Rușii bolșevici, nu rus și prizonier la Români... (Vezi: **Din Calidor**).

– *ianuarie - octombrie:* mama și bunica dinspre tată ale lui P.G. fac multe drumuri la Slobozia-Ialomița, ca să limpezească situația „prizonierului sovietic la români".

– *octombrie:* în sfârşit, Eufimie Goma este liberat din lagăr şi, deşi reîncadrat în învăţământ, este obligat să se prezinte săptămânal la postul de jandarmi – (vezi **Din Calidor**).

1944

– *martie*: refugiul în Transilvania: întâi la Sibiu, într-un Centru de Refugiu (sau: de Refugiaţi; sau poate: de Refugiere), apoi în satul Gusu judeţul Sibiu, unde părinţii fuseseră repartizaţi ca învăţători.

– *4 aprilie:* Anglo-Americanii bombardează Bucureştiul şi (din nou) Ploieştiul. La Bucureşti moare (dispare) unchiul Ignat; tatăl aflat în tren, cu grosul bagajelor, prins de bombardament la Buda, lângă Ploieşti pierde totul (vezi **Din Calidor, Arta reFugii, Astra, Sabina**).

– *19? 20? august:* Eufimie Goma primeşte ordin-de-chemare. Se duce – la Sibiu – însă ... intervine:

– *23 august (1944):* panică printre basarabeni şi bucovineni: „schimbarea armelor" îi ameninţă, nu doar dinspre Ruşi – care vin – ci şi dinspre Ardelenii localnici, simpatizanţi ai Ruşilor (care or să ia Ardealul de Nord de la Unguri şi or să li-l deie lor).

Din 12 septembrie (1944), când, la Moscova, Românii au semnat Armistiţiul – iar în România s-a constituit Comisia Aliată de Control (în realitate, doar rusească), *„refugiaţii" se... refugiază şi mai spre Apus, cât ţine războiul apoi se ascund, pe-loc: ca să nu fie „repatriaţi în ţara Ruşilor* – (vezi **Arta reFugii, Astra, Sabina, Roman-intim**). *Pentru Basarabeni şi Bucovineni persecuţiile comunisto-ruseşti au început în 28 iunie 1940 – şi nu s-au terminat nici în momentul de faţă.*

– *octombrie:* familia Goma se mută (ca să-şi piardă urma ...) din Gusu, Sibiu, în Buia, Târnava, Mare.

– *octombrie-decembrie:* familia Goma se ascunde prin păduri, de fiecare dată când „Comisia ceea" se apropie ameninţător (vezi **Arta reFugii, Astra, Sabina**).

1945

– *ianuarie, 13* (vezi aceeaşi dată – însă în 1941): familia Goma este „prinsă" (în termeni tehnici: capturată) – nu de jandarmi, nu de Ruşii ocupanţi, ci de ciobani (mioritismul ce este el dacă nu mitul vânzării-uciderii-de-frate...?). Este „condusă" de jandarmi la Sighişoara, în „Centrul de Repatriere" în fapt: Lagăr în vederea Deportării Basarabenilor şi a Bucovinenilor livraţi de Români Ruşilor (vezi **Soldatul câinelui, Arta reFugii, Gardă inversă...**)

– *ianuarie* – mai: în Lagărul de la Sighişoara, tatăl lui P. G. face acte false pentru familia sa şi pentru alte familii. Niculae Popescu, fratele mamei, nu acceptă să prezinte Comisiei (Aliate!) acte false – este, pe loc, „repatriat în Siberia".

(4 februarie 1945: la Yalta, conferinţa „în urma căreia am fost vânduţi Rusiei" ...Până să ne vândă Churchill lui Stalin – celebrul bileţel cu procentele – ne vînduseră Românii pe noi, Basarabenii şi Bucovinenii şi încă de două ori: întâia oară în 26-28 iunie 1940, când ne-au... doar cedat teritoriul; a doua oară, după 23 august 1944, când ne-au vânat, ne-au prins şi ne-au dat-legaţi Ruşilor; cât despre „vânzarea de la Yalta" ea nu exista: în momentul în care se desfăşura vânzarea-cu-pricina – „90%: Ruşilor" – România era ocupată *în totalitate, încă din 25 octombrie '44,* adică de patru luni de zile; nu numai noi, *refugiaţii-în-proprie-ţară* am fi fost bucuroşi să ne găsim, în sfârşit, adăpost în... restul de 10% rămas liber, dar şi Românii ardeleni cei care, de prin '48-'49, când, în sfârşit, au deschis ochii, căutau acel „Zece la Sută" – şi nu l-au găsit; nici în ziua de azi).

– *mai-iunie* (deci, binişor după încheierea războiului): familia Goma, cu hîrtii (false) de... nerepatriabili (în ţara Rusului), se întorc „acasă", în satul Buia, Târnava Mare.

– *vara:* începutul secetei-din-Moldova

– *toamna* (şi, din acest moment, până după moartea lui Stalin, în 1953): „nerepatriabilii" sunt convocaţi la Sighişoara, pentru a fi întrebaţi dacă nu s-au răzgândit, ca să se ducă, în sfârşit, „în ţara lor, Marea Uniune Sovietică" (întrebările nu erau puse de Ruşi, în ruseşte, ci de Români - în româneşte: advocaţi ardeleni, ţărănişti - ei lucrau cu sârg la prefecturi, mai ales în Comisia "Aliată" de Control). În ciuda hăituielilor, a convocărilor, Basarabenii preferau să rămână „străini în propria-le ţară", decât să fie... repatriaţi în Siberia.

1946

– *septembrie:* P. G. intră, prin concurs, ca elev bursier, la Şcoala Normală „Andrei Şaguna" din Sibiu (vezi **Arta reFugii**).

1948

– *vara:* se anunţă printre alte nenorociri reforma învăţământului.

– *septembrie:* P.G. se trezeşte elev în clasa a... VII-a de „Ciclul Doi" – la Gimnaziul din Şeica Mare, judeţul Târnava Mare.

– *octombrie? noiembrie?:* „epurarea" cărţilor din biblioteca şcolii de la Şeica Mare (vezi **Arta reFugii, Astra, Sabina, Roman-intim**).

1949

– *ianuarie 13* (vezi şi 13 ianuarie 1941; şi 13 ianuarie 1945): mama şi tatăl lui P. G. împreună cu majoritatea locuitorilor adulţi din satul Buia, Târnava Mare sunt „ridicaţi şi duşi" – nu se ştie unde. P.G. îi caută la Sibiu, la Alba Iulia, la Sighişoara - află că sunt închişi la Securitatea – nou înfiinţată – de la Mediaş. După câteva săptămâni ceilalţi arestaţi sunt liberaţi, rămân „suspecţii", „periculoşii" – printre ei, soţii Goma. Mama este liberată la sfârşitul lunii mai, tatăl: ultimul, în august. În acest timp P.G. "locuieşte" în gări şi la poarta Securităţii

din Mediaş (vezi **Ostinato, În Cerc, Gherla, Gardă inversă, Patimile după Piteşti, Bonifacia, Arta reFugii, Astra, Sabina, Roman-intim** – adică în aproape toate cărţile).

– *septembrie:* P. G. intră prin concurs elev bursier în clasa a VIII-a a Liceului „Gheorghe Lazăr" din Sibiu.

– octombrie; „descopere" biblioteca Astra (vezi **Astra, Sabina, Roman-intim...**)

– *decembrie:* asistă la „închiderea" bibliotecii „în vederea inventarului" (în fapt, a epurării – a doua).

1952

– *mai:* P. G., elev în clasa a X-a, este „convocat" la "Securitatea din Sibiu şi „reţinut" opt zile. Motive: A vorbit, în clasă, despre partizani şi, culmea!, ţine un jurnal-intim... codificat...

– *septembrie-octombrie:* întors din vacanţă, află că fusese exmatriculat din toate şcolile din ţară; face o încercare la Liceul din Sighişoara: după o săptămână este invitat să plece. La Braşov nu este primit; este primit, în schimb, la Liceul „Negru Vodă" din Făgăraş.

1953

– *martie*: crapă Stalin. Speranţe...

– *iunie-august:* absolvă liceul. Încearcă să dea examen de admitere la Institutul de Cinematografie (!). Este eliminat din prima fază.

– *septembrie:* cere să fie încadrat în învăţământ. I se propune să fie „instructor superior de pionieri". Acceptă. Întâi la Şcoala elementară din comuna Dacia, raionul Rupea, apoi în oraşul Rupea – la liceu...

1954

– *august:* dă examen(e) de admitere, simultan, la Universitatea Bucureşti (Filologie, română) şi la nou-înfiinţatul Institut de literatură şi critică literară „Mihai Eminescu", înlocuind fosta „Şcoală" cu acelaşi nume – zisă şi Fabrica de Scriitori. Reuşeşte şi colo şi colo. Alege... Fabrica.

1955

– *vara:* Institutul (autonom) este transformat în „secţie" şi translat la Universitate.

– *toamna:* conflicte la seminarii, cursuri, cu profesorii: Radu Florian, Tamara Gane, Mihai Gafiţa, T. G. Maiorescu, A. Hoajă, Mihai Novicov, G. Macovescu, Iorgu Iordan.

1956

– *iunie:* P. G. este „judecat" la rectoratul Universităţii. Acuzatori: Iorgu Iordan, Al. Graur, Ion Coteanu, L. Tismăneanu, Radu Florian, M. Novicov –

precum şi „doi tovarăşi necunoscuţi, în civil, de la Securitate"... Acuzaţi erau şi studenţii Aurel Covaci şi Vasile Albu dar, spre surprinderea lui P. G., colegii de an, de grupă, de cămin, de... bancă a acuzaţilor trecuseră în tabăra cealaltă, a acuzatorilor...

Capete de acuzare:

a) P. G. afirmase, la seminarul de marxism, că războiul declarat de URSS Finlandei în 1939, era – potrivit materialismului-istoric – „război injust"; „de agresiune";

b) afirmase că „Moldovenii" (din „RSS Moldovenească") sunt români; că „limba moldovenească" este o invenţie („Sovieticii le-au impus Basarabenilor o limbă care nu există"), locuitorii vorbind limba română – care limbă (română) este o limbă de origine latină (cum susţine, de pildă, acad. sovietic Şişmariov) şi nu o limbă-slavă – cum, de pildă susţine acad. român Graur;

c) pretinsese că sistemul de cote este descurajant (!), iar colectivizarea agriculturii o eroare (?) economică;

d) afirmase că trupele sovietice din România sunt trupe de ocupaţie;

e) susţinuse că limba rusă nu trebuie să fie obligatorie – etc. etc.

„Procesul" a durat vreo trei ore (acad. Graur, leşinat, a fost transportat undeva).

De semnalat suprarealismul situaţiunii: Colegii (de boxă) A. Covaci şi V. Albu, din „complici" se prefăcuseră în martori-ai-acuzării; în schimb Mihai Novicov, pornit la drum ca acuzator-şef, „pe parcurs" a devenit... avocat al apărării – oricum, el a rostit fraza determinantă: «Tavarişci! Iel, Guoma, spri diasibiri di alţ' riacţianari nicinstiţ', iel ieste un riacţianar cinstit – ieu cam atâta am avu' di spus...» (vezi **Justa**). Astfel apărat (de însuşi politrucul Institutului!), P. G. nu a fost arestat pe loc – cum ceruse acad. Iorgu Iordan, susţinut de membrul corespondent Ion Coteanu; nici măcar exmatriculat – cum sugeraseră în cor L. Tismăneanu şi Radu Florian...

Mihai Novicov a promis că se va ocupa el, „îndiaproapi" de... „Cazul Goma" – atunci a luat naştere "cazul" cu pricina.

– *august:* ca orice student, P. G. îşi face „convocarea" militară de o lună la Cilibia. Acolo aude că, la Poznan, s-ar fi întîmplat ceva.

Se întâmplase: Budapesta-Octombrie începuse în August la Poznan.

– *septembrie:* P. G. scrie, în continuare, la „romanul" intitulat „Durerile facerii" (!), din care citise fragmente la „seminariile de creaţie" („clasa de proză", condusă de Gafiţa).

– *22-23 octombrie: izbucneşte Revoluţia Maghiară.*

– *5 noiembrie:* proiectata manifestaţie a studenţilor nu mai are loc: Securitatea îi culesese pe organizatori cu două-trei zile înainte, iar în acea zi ocupase Piaţa Universităţii cu camioane, cu securişti în civil, cu armată – şi mai ales cu „Brigăzi muncitoreşti" – clasă muncitoare îmbrăcată în pufăici noi-nouţe, înarmată cu lanţuri de bicicletă, tuburi de plumb şi ciomege scurte – aceştia fiind, ca să zicem aşa, părinţii (sau chiar bunicii, de ce nu!) Minerilor

Români din 1990 şi din 1991. P. G. n-a aflat de manifestaţie decât cu două-trei zile mai târziu.

– *13 noiembrie:* După câteva tentative (nereuşite) de a „face ceva" împreună cu colegii de cămin („Matei Voievod") apoi de Universitate, se hotărăşte ca, la prima şedinţă de UTM să predea carnetul, în semn de protest. Cum o asemenea ocazie nu s-a oferit, a pus în roman povestea cu carnetul. Şi a citit fragmentul cu pricina la „seminarul de creaţie" condus de M. Gafiţa.

– *22 noiembrie,* orele 13,30: P. G. este arestat de la Universitate, dus la Ministerul de Interne şi anchetat ("ca la Interne"); acuzat fiind de tentativă de a organiza o manifestaţie ostilă – prin „fiţuici" (aşa erau catalogate, la MAI, orice scrisuri, fie de mâna arestatului, fie tipărite, dar toate „duşmănoase şi interzise" – aici Securitatea Poporului desemna prin „fiţuică" cele vreo 15 pagini citite la seminar, fragmentul de roman.

1957

– *februarie* şi *martie:* cele două „înfăţişări" ale procesului;

– *aprilie:* de la arestul Malmaison, P. G. este „vărsat" la penitenciarul Jilava (Fortul nr. 13) (vezi **Ostinato, Gherla**)

– *iunie:* i se aduce la cunoştinţă sentinţa: doi ani închisoare corecţională pentru delictul de agitaţie publică.

1958

– *martie, 25* (Bunavestire): P. G. este trimis disciplinar la Gherla.

– *iulie, 14:* Răscoala Frontieriştilor de la Gherla.

– *octombrie:* P. G. este scos din celulele comune şi dus la camera de liberare.

– *noiembrie, 19:* în urma turnătoriei unui cunoscut „copil al lui Goiciu", „pictorul de biserici" din Segarcea: Anton Barbu-Panaghia, P. G. şi frontieristul Ferdinand Piatka sunt torturaţi de: Todoran, Goiciu, Istrate, Şomlea (cel Bătrân) (vezi: **Gherla**).

– *noiembrie, 21:* P. G. este liberat din închisoare, dar trimis (cu escortă) „pentru 36 luni", cu domiciliu obligatoriu în satul-nou Lăteşti raionul Feteşti.

1961

– *februarie:* P. G. primeşte pentru întâia oară, „permisie acasă". Ajuns la Miliţia din Feteşti (unde urma să i se dea „alte acte" – în domiciliu obli-gatoriu buletinul de identitate purta, sub fotografie, menţiunea: D.O.), află că „permisia" nu era pentru Meşendorf, Rupea unde locuiau părinţii, ci... la Constanţa. O mică-greşeală... Deşi iarnă, deşi nu cunoştea pe nimeni la Constanţa, P. G. se hotărăşte să se ducă... în permisie-la-Constanţa (vezi **Soldatul câinelui**).

– *noiembrie*: i se prelungeşte „restricţia domiciliară" cu încă 24 luni. P. G. protestează, în scris, împotriva, „prelungirii" ; îl acuză pe ofiţerul de Securitate Livescu de rapoarte-false, de maltratare a deoiştilor – şi cere „liberarea imediată".

1962

– Nemaipomenit, nemaiauzit: un reprezentant al MAI se deplasează (personal...) în satul-nou Lăteşti, ca să ancheteze o plângere a unui bandit. Ceilalţi deoişti, în aceeaşi situaţie, în urma presiunilor (citeşte a ciomăgelilor), îşi retrag „reclamaţiile".

1963

– *ianuarie:* chiar dacă ofiţerul de Securitate Livescu nu este pedepsit (cine să-l pedepsească: Securitatea?), P. G. este liberat înainte de termen".

1963, *ianuarie* – **1965**, *iulie:*

P. G., liber ca pasărea cerului, într-o ţară liberă, lucrează numai în munci necalificate şi nepermanent(izat)e:

– muncitor zilier în construcţii, la Buhuşi, pe şantierul Casei de Cultură – deci tot în domeniu, atât, că în fier-beton; fotograf ambulant (nunţi, botezuri, înmormântări), prin satele din Rupea şi Făgăraş; trompetist de sâmbătă-scarta (baluri, nunţi, hore); dezgropător de puieţi la pepiniera Şercaia; descărcător-încărcător de cereale în silozul din Şercaia-Gară; muncitor necalificat la forja uzinei „Rulmentul" din Braşov; merceolog la „Agrosem" Făgăraş – în fine: „tehnician" la Serviciul Tehnic al Intreprinderii de Gospodărie a Oraşului Făgăraş (vezi **Ela, Bonifacia, Adameva**...)

(1965)

– *august:* ca urmare a "decretului Ceauşescu" (ce permitea foştilor deţinuţi politici să-şi continuie studiile universitare), P. G. – căruia nu i se aprobase reînmatricularea în anul III, deşi, legal, avea acest drept - dă examen de admitere la Facultatea de filologie, Universitatea din Bucureşti.

– *septembrie:* P. G. din nou, după 11 ani, re-student în anul 1.

– *septembrie-octombrie* (la Căminul „Regnault"): reia romanul început în d.o., încă fără titlu, dar este vorba de **Ostinato.**

– depune-propune la *Gazeta literară, Luceafărul, Viaţa românească, Amfiteatru* proză scurtă. I se răspunde – şi i se va răspunde şi în anul următor, 1966: «D-ta, fiind un caz nu poţi debuta în perio-dice, trebuie să publici întâi un volum...». Logica va funcţiona ca... lege (vezi **Bonifacia**).

1966

– *primăvară:* P. G. depune la ESPLA romanul **Ostinato** (sub titlul: **Cealaltă Penelopă, cealaltă Ithacă**). M. Gafița: «Nu se poate debuta cu un roman, numai cu un volum de proză scurtă...»

— *iulie:* P. G. prezintă, tot la ESPLA, volumul de „proză scurtă".

– *decembrie, 6:* la insistențele Gicăi Iuteș și ale Sânzienei Pop, Eugen Barbu este de acord ca P. G. să debuteze în revista sa, *Luceafărul* (vezi **Bonifacia**), cu povestirea **Aia**, botezată în redacție **Când tace toba...** (?)

– *decembrie,* în continuare: până la sfârșitul anului, P. G. mai publică în *Luceafărul* o proză și un reportaj (*Cetatea Făgărașului*), iar când se decernează „Premiile Luceafărului pentru 1966", P. G. primește „Mențiune, proză" – cu Ion Nicolescu, Premiul I fiind acordat Alexandrei Târziu (la poezie, Premiul I: Grigore Arbore, Premiul II: Ileana Mălăncioiu).

1967

– *iarna:* debutul în *Luceafărul* îi deschide lui P. G. porțile periodicelor: publică în *Gazeta literară, Viața românească, Ateneu, Neuer Weg, Cravata roșie.* Concluzie: nu exista vreun „ordin de sus" dar responsabilii nu voiau să-și asume...responsabilitatea publicării unui „caz" – cu excepția lui Eugen Barbu.

– În *februarie* moare tatăl lui P. G., în vârstă de 58 ani.

– *primăvara:* revista germană (din România) *Neue Literatur* pregătește publicarea unui fragment din **Ostinato** în traducerea Anemonei Latzina și a lui Dieter Schlesak. Întâmplare: Miron Radu Paraschivescu, poposind la redacția revistei, își aruncă ochii peste un manuscris (dactilogramă). După un timp, exclamă:

«Dar băiatul ăsta e un Soljenițân român!» În curând, băiatul-ăsta citește la Cenaclul condus de M. R. P. câteva fragmente. Televiziunea austriacă filmează, revista vieneză, *Literatur und Kritik* publică un fragment însoțit de o notă biobibliografică și de un studiu despre literatura română, semnate de Marie-Thérèse Kerschbaumer.

(În vara lui 1967 a fost trimisă în Occident prima variantă a romanului **Ostinato**)

– *toamna:* în urma insistențelor (în fapt: presiunilor, șantajelor securistului Mircea Achim (în acel timp „ocupîndu-se" de studenți, câțiva ani mai târziu de scriitori) și a șefului său Nicolae Mihai, P. G. abandonează Universitatea (ca să nu aibă ce pierde, deci să nu poată fi șantajabil) și rămâne, definitiv, un licențiat în liceu. Locuiește – din decembrie 1965 – la anticarul Radu Sterescu, veche cunoștință, din 1954 – (vezi: **Bonifacia**)

1968

– *primăvara:* promisiuni de publicare a volumului de proză scurtă cu... scurtări; cu schimbarea titlului **Moartea noastră cea de toate zilele** în **Camera de alături**; simultan, respingere „dulce" a romanului **Ostinato:**

«Mai trebuie lucrat, e nefinisat...» (Gafiţa).

Memento: manuscrisul romanului **Ostinato** a schimbat trei directori de editură. Nu el a determinat „schimbările de direcţie" (în sensul de persoane, nu de linie-a-partidului), el a îndurat-o. Cei trei: Ion Bănuţă, un oarecare Marinescu şi, în fine, Ioanichie Olteanu. Aceştia erau... directorii. Vor fi fost ei mari, dar nu se aflau "în contact cu tovarăşii scriitori". Contactorii (contactoriştii?) literaro-politici, kulturalnicii-komisari), în afară de, inevita-bilul, indispensabi-lul Gafiţa erau: Corneliu Leu, Lucian Cursaru, precum şi suavul tov' Măciucă...

– *iulie:* promisiune din partea lui Geo Dumitrescu de a-l "lua" ca redactor la *România literară* ce va înlocui *Gazeta literară.*

– *august, 7:* P. G. se căsătoreşte cu Ana Maria Năvodaru.

– *august, 22:*

a) invadarea Cehoslovaciei;

b) lansarea în librării a volumului de debut **Camera de alături** – apărut la E(S)PL(A).

– *august, 23:* P. G. (fără profesie, fără serviciu, nestudent, nemembru al Uniunii Scriitorilor – dar autor al unui volum recent editat) se prezintă la sediul Uniunii din Şoseaua Kiseleff şi cere să fie primit în Brigăzile patriotice. Este trimis la plimbare, cu explicaţia:

a) scriitorii încă nu alcătuiseră asemenea... formaţii;

b) chiar dacă se vor constitui Brigăzi la Uniune, în ele vor intra numai membri de partid.

– *august, 24:* P. G. este chemat telefonic la sediul Uniunii Scriitorilor, unde Pop Simion, Ioanichie Olteanu şi János Szász îl anunţă că ideea lui a fost bună, însă dacă vrea să intre în Brigăzile Patriotice, mai întâi trebuie să intre în partid.

– *august, 24–25:* în Sala Mare a Casei Scriitorilor are loc faimoasa şedinţă de primire în partid a unor, în general, tineri scriitori (care ceruseră să facă parte din Brigăzi): Mariana Costescu, Aurel Dragoş Munteanu, Adrian Păunescu, Paul Schuster, Al. Ivasiuc şi Paul Goma (doar atâţia să fi fost?) (vezi **Soldatul câinelui**).

– *august-octombrie: Gazeta literară* se transformă în *România literară,* sub direcţia lui Geo Dumitrescu. P. G. devine redactor cu jumătate de normă la pagina muzicală.

– *septembrie:* apar două cronici elogioase la volumul **Camera de alături**, semnate de Valeriu Cristea în *Amfiteatru* şi Lucian Raicu în *România literară;* o notă distrugătoare, nesemnată în *România liberă.*

– *sfârşitul anului:* o nouă variantă a romanului **Ostinato** este trimisă în Occident.

(Între 1968-1969 P. G. lucrează la un roman – fără titlu, dar va deveni **În Cerc**. Îl lasă de-o parte şi scrie prima variantă a unui „segment" care se va plasa înaintea Cerc-ului: **Uşa noastră cea de toate zilele**...)

1969

– P. G. declară „editorilor" Dodu Bălan, Vasile Nicolescu, Ghişe, Stroia, Bujor Sion :

«Dacă **Ostinato** nu e publicat în româneşte, în România, cel mai tîrziu în 1970, în 1971, va apare în Occident.»

Nu e luat în serios: «Gluma e bună, e bună...» Şi: «Cum : un scriitor şi român abia debutant, membru de partid să afirme că publică... la capitalişti? Să le puie acelora – duşmanilor – o armă în mână?»

Fiindcă P. G. o ţine pe a lui, pretinzînd că nu are nevoie de autorizaţiune-de-la-poliţiune ca să hotărască soarta cărţilor sale, se succed „şedinţele de lucru", „de lămurire", „curat prieteneşti", unele mai restrânse, altele mai lăbărţate; unele „amicale", altele de-a dreptul ostile. P. G. este convocat, la preşedintele Uniunii Scriitorilor, Zaharia Stancu; la „comitetul operativ" (nu se va fi chemat aşa, dar totdeauna compus din: Chiriţă, Ţoiu, Nichita, Hobană, Dimisianu – în câteva rînduri a participat şi Fănuş Neagu; şi János Szász; şi Ion Horea – şi încă alţii, mulţi, prea mulţi pentru o cultură atât de rezistentă, pentru o literatură atât de de-valoare). Scopul: să-l facă pe P. G. să declare că nu mai doreşte să publice la capitalişti; că doreşte fier-binte să publice numai în Patria Română şi în româneşte – în consecinţă va aştepta publicarea (în România şi în limba română) „**atît cât va fi necesar**". P. G. găseşte că, nefiind etern, nu poate aştepta „cît va fi necesar".

– *tot în cursul anului 1969:* P. G. este judecat la Uniunea Scriitorilor de un comitet lărgito-lăbărţat) compus din Zaharia Stancu, din „tovarăşi de sus, de la C.C.": Ghişe, Dodu, Nicolescu, Brad, Stroia. Masele largi de luători la cuvânt – prin Titus Popovici, Fănuş Neagu, Mircea Micu, Paul Everac – sunt de părere că un scriitor român, («mai ales cînd este un ilustru necunoscut!» - citat din Vasile Nicolescu), «nu are dreptul să se comporte ca şi cum ar fi singur pe lume», în consecinţă: «Să intre în rînduri!» (ca să fie d-al nostru, dîn bobor – şi să ne pupăm Piaţa Endependenţi – căci toţi sîntem români – nu? Nu!).

1970

– *martie:* P. G. publică pentru ultima oară, proză, în *România literară,* un fragment din **În Cerc.**

– *aprilie:* romanul **Uşa noastră cea de toate zilele** predat editurii Cartea românească, este respins de Marin Preda şi de Mihai Gafiţa „ca urmare" (?) a „decodificării" operate de Ivasiuc, potrivit căreia, „sub personajul Florica se ascunde, în fapt, Elena Ceauşescu iar sub al lui Iosub, Nicolae Ceauşescu"...

Din acel moment, P. G. nu mai are dreptul să semneze nici traduceri; soţia sa, Ana Goma, la fel; la fel socrul său, Petre Năvodaru (a se vedea volumul I din **Iosif şi fraţii săi,** de Thomas Mann – apare ca traducător Petru Manoliu, deşi Petre Năvodaru este adevăratul traducător; vezi şi **Despre război** de Clausewitz: traducătorul este menţionat în caseta... tehnică, de la finele volumului ...).

– *toamna:* P. G. trimite în Occident manuscrisul romanului **Uşa..** - fără a-i cere voie lui Titus Popovici – nici chiar lui Ţoiu!

1971

– *martie:* noul director al editurii (devenită) *Eminescu,* Ioanichie Olteanu îl anunţă în scris pe P. G. că romanul **Ostinato** va fi publicat „în curând - însă, mai întâi trebuie făcut publicabil" (aceste „lămuriri" i-au fost date prin viu grai – ca şi următoarele): la întrebarea lui P. G.: «Cum adică, să fie făcut publicabil?», răspunsul a fost: «Ei... Ştii dumneata foarte bine cum ...». P. G. nu ştia, nu acceptă – zice:

«Dealtfel, e prea târziu: la toamnă se publică simultan, la Suhrkamp, la Gallimard, la Rizzolli...»

«Trebuie să le-o luăm înainte», zice Ioanichie Olteanu.

«Luaţi-le-o!», zice autorul.

– *aprilie:* editura *Eminescu* îi înmânează lui P. G. o altă hârtie – prin care... atestă (!) publicarea romanului „într-un viitor apropiat". De astă dată i se cere autorului să-şi ia – în scris – angajamentul că nu va permite publicarea „în limbi străine, înainte de a fi publicat în, româneşte". P. G. refuză.

„În acest caz, rupem tratativele!", zice Ioanichie Olteanu, uşurat şi fericit.

– *iunie:* editorul german Suhrkamp difuzează pliante cu autorul-şi-cartea. Câteva circulă printre membrii comitetului lăbărţat. Autorul primeşte şi el unul – mult mai tîrziu. Este vorba – în pliant – de „Un Soljeniţîn român".

– *iulie:* tezele cu pricina.

(în cursul verii 1971,. „comitetul operativ": Z. Stancu, C. Chiriţă, Nichita Stănescu, C. Ţoiu, securistul I. Hobană, eternul-adjunct Dimisianu încearcă să-l convingă pe P. G. că... «nu se face să faci ceea ce faci...».

«Ba se face – să fac ceea ce fac! Faceţi şi voi», le răspunde P. G.

– *octombrie, 14:* Dieter Schlesak îi trimite lui P. G. o telegramă din Frankfurt/M, prin care îl anunţă că **Ostinato** a apărut, fiind lansat la Târgul de carte... Prin Europa liberă P. G. află: „delegaţia RSR la Târgul de carte, după ce a încercat să împiedece tipărirea cărţii, în semn de protest împotriva expunerii, la Târg, a unei cărţi calomnioase la adresa socialismului din România a părăsit Târgul – iar în standul gol al RSR, editorul a etalat, pentru presă, cartea tradusă în germană".

Autorul îşi vede cartea pentru întâia oară în mâinile lui Zaharia Stancu. Preşedintele Uniunii Scriitorilor îi permite autorului să ţină cinci secunde

cartea în mâini, după care o încuie în sertarul biroului, continuînd a vorbi admirativ despre editurile capitaliste...

Poetul Meliusz Jozsef, căruia editorul german îi înmânase două exemplare din **Ostinato**, pentru a-i da (măcar) unu autorului – nu i-a dat nici unu. Întrebat fiind, a negat până şi faptul că ar fi fost, în acel moment, în Germania. În schimb – cine s-ar fi aşteptat? – Arnold Hauser i-a adus un exemplar şi i l-a dat, fără întârziere.

Al doilea exemplar (traducerea germană, în continuare) i-a fost adus lui P. G. de poetul Gheorghe Pituţ.

Primul exemplar din traducerea franceză (**La Cellule des libérables** – Gallimard) i-a fost adus la Bucureşti de jurnalistul francez de la *Le Monde*, Manuel Lucbert.

(1971) – *toamna-iarna:* la o şedinţă (foarte) lărgită organizată în Sala Mică a Palatului, prezidiul (din care făceau parte Gheorghe Pană, Ilie Rădulescu, Bujor Sion), Dumitru Popescu-Dumnezeu, după ce „obţine" excluderea din partid şi din C.C. a lui Nicolae Breban, aflat în acel moment la Paris, propune excluderea şi a lui P. G. – prezent, acesta. Motivul:

«A pus în mâna duşmanului extern o armă cu care să lovească în patria noastră.» Se declară de acord cu... analiza tovarăşii: Titus Popovici, Al. Andriţoiu, Fănuş Neagu, Mircea Micu; fac exerciţii de anchetă-încrucişată Dinu Săraru cu/şi Eugen Barbu. Intervine Dan Zamfirescu, indignat de „nepatriotismul vânzătorului de ţară P. G.".

Îl apără (pe P. G.!): Mihai Novicov, Ion Lăncrănjan, Mihai Ungheanu, Darie Novăceanu... Şi numai ei.

iarna: continuă „şedinţele intime de lămurire": în cam aceeaşi formaţie: C. Ţoiu, Nichita Stănescu, Ion Horea, Dimisianu, Radu Boureanu şi nelipsitul Hobană, încercînd să-l convingă pe P. G. „să predea de bună voie carnetul de partid – ca să terminăm cu problema aia şi să mergem să bem ceva ...". P. G. răspunde:

«De bunăvoie nu vi-l dau; de nevoie... Dacă încercaţi să mi-l luaţi cu forţa, îl înghit, precum partizanul sovietic!»

1972

– PG. predă manuscrisul romanului **În Cerc.** Preda nu-l primeşte: «Ce, monşer, crezi că eu sunt tâmpit, ca Ioanichie, să-ţi dau la mînă hârtie, pecumcă?» Nu, Preda nu era tâmpit - ca Ioanichie.

– *aprilie:* P. G. este convocat la Zaharia Stancu: «Îmi aduci nişte fotografii, fotografii îmi aduci – şi de-ale dumitale şi de-ale nevestii, că am primit dispoziţie să-ţi dăm paşaport (paşaport să-ţi dăm...)»

P. G. se miră: i se refuzaseră toate cererile de călătorie - în Bulgaria, în Polonia, în Italia, în URSS («Ca să te opreşti la Chişinău, să faci agitaţie naţionalistă?»), acum, fără să fi cerut, i se dă paşaport? După ce caută calul de dar de dinţi, P. G. acceptă – astfel:

«Plec – numai eu. Dacă n-o să mă lăsaţi să mă întorc, nevastă-mea, ostatecă, are să facă scandal - pentru reîntregirea familiei...»

– *iunie, 18* (!): P. G. pleacă, singur, pentru trei luni, în călătorie turistică în Austria, RFG, Franţa.

(Pentru că s-a vorbit-scris atâta – prin penele Organului: Eugen Barbu, V. C. Tudor, Ceachir, Dan Zamfirescu, Artur Silvestri (altfel Târnăcop), prin I. C. Drăgan, Michael Titus, Dean Milhovan, Pantazi, Lozovan şi alţi Boiani: P. G. n-a făcut vreodată vreo călătorie – fie şi până la Afumaţii-Româneşti – pe cheltuiala Uniunii Scriitorilor. Toate călătoriile sale şi ale alor lui au fost plătite de el, din banii săi - drepturi de autor în devize. Iar în 1972, nu a plecat în Occident „cu o bursă" – în acel moment, „cu bursă" călătoreau de zor Sorescu, Blandiana, Ivasiuc, Păunescu, Breban, Marino – ei, da: Adrian Marino! – dar nu P. G.; P. G. a adus dolari în România, nu i-a scos.)

La *Viena:* condus de prietena şi traducătoarea în germană, Marie-Thérèse Kerschbaumer, P. G. cunoaşte o sumă de scriitori, – dar mai ales pictori austrieci. Tot la Viena face cunoştinţă cu „poetul tânăr", Ştefan Baciu, venit de la Honolulu, spre a-şi vedea – pentru prima oară, din 1947 – mama, sosită de la Braşov.

La Frankfurt: îl cunoaşte pe editor, Siegfried Unseld. În timpul unei recepţii, îi soseşte lui P.G. un colet din România cu câteva exemplare ale cărţii **As I Lay Dying** de Faulkner, tradus în româneşte împreună cu Horia Florian Popescu, la Cartea românească, (sub titlul: **Pe patul de moarte**) care, la a doua corectură, „pierduse" numele co-traducătorului P.G.; apoi Gafiţa îl sfătuise să semneze cu un pseudonim; Marin Preda: să nu mai semneze de loc – „ce contează o co-traducere în cariera unui scriitor..." – iată însă că, P. G. *plecat* (şi plecat definitiv, cum sperau băieţii de toate culorile), nu mai conta dacă apărea numele lui P.G. pe coperta interioară a unei (co-)traduceri...

La Köln, se (re-)întâlneşte cu Dieter Schlesak: „rămas" în 1969; împreună cu D. Ţepeneag, Schlesak a avut un rol hotărâtor în demersurile pentru traducerea şi publicarea lui P.G. în Occident.

iulie, 14: la Paris – în sfârşit, îi cunoaşte pe Monica Lovinescu şi pe Virgil Ierunca. Şi pe Eugène Ionesco. Şi pe Mircea Eliade. Şi pe Emil Cioran – chiar şi pe Paul Barbăneagră!

august: se întoarce în Germania, la München, unde fusese de multă vreme invitat la un colocviu de pe lângă Olimpiadă – cu titlul: „Sport şi literatură". Ajuns la faţa locului, află că... nu va mai putea participa la numitul colocviu, pentru că delegaţia română (Fănuş Neagu şi Ion Băieşu) condiţionează prezenţa lor de absenţa lui P.G.

(1972) – *octombrie:* la Târgul de carte de la Frankfurt i se lansează a doua carte tradusă în germană, **Uşa..., (Die Tür).** Dă o sumă de interview-uri, scrie articole pentru presa germană – în care atacă direct, atît sistemul politic, cât şi cenzura literară, amintind însă şi de „contribuţia" *autocenzurii* la scriitorul român.

– *sfârşitul lui octombrie:* din nou la Paris.
– *19 noiembrie* (1972): începe să scrie **Gherla;**
– *21 noiembrie* termină **Gherla** – prima variantă.
– *sfârşitul lui noiembrie:* soseşte la Paris şi Ana Goma.

1973

– *ianuarie:* o nouă variantă a **Gherlei;**
– *februarie:* P.G. scrie continuarea **Gherlei: Lăteşti** (neterminată).
– *18 iunie* (1973): P.G. împreună cu soţia se întoarce în România.

La vamă i se confiscă toate cărţile. P.G. anunţă Securitatea, în scris, că dacă nu-i restituie toate cărţile în 24 ore el publică în Occident lista cărţilor interzise în România lui Ceauşescu, printre cele confiscate lui aflîndu-se şi o carte de Willy Brandt, la care tocmai se ducea în vizită „Cancelarul" R.S.R. În 8 ore (de la depunerea la cutia poştală a „scrisorii"), toate cărţile îi sunt restituite (şi transportate acasă), cu scuze.

– *vara:* la *România literară* nu mai are loc. Fusese dat afară...

Ivaşcu: «Nu te-am dat afară, atât că, în 1968, nu te-am primit înăuntru». Logica-lui-Ivaşcu fusese aplicată şi cu... partidul: neizbutind să-l excludă pe P.G., nereuşind să-l convingă, să dea singur carnetul, au pretins că în 1968, P.G. nu fusese primit...

În primele momente, P.G., rob al logicii formale, vrea să ştie (mă-nţelegi, pentru că de ce?). Gabriel Dimisianu : «Ce mai vrei, bătrâne? Şi cu sufletu-n Occident şi cu trupu-aici, la noi...» Cartea de muncă... Niciodată P.G. nu va putea să o recupereze. Cine ştie ce secrete de stat conţinea – ştia tovarăşa Bădilă, ştie Traian Iancu, Hobană – în fine, Securitatea Poporului de la Uniunea Scriitorilor (Români).

(1973) – *toamna:* P. G. începe romanul **Gardă inversă.**

1974

– *primăvara:* se publică în traducere franceză, la Gallimard, **Uşa...,** sub titlul **Elles étaient quatre...**

– *toamna:* se publică, în traducere olandeză **Ostinato**, la editura Bruna & Zoon din Utrecht.

P.G. lucrează ca muncitor zilier în atelierul lui Ion Jalea (la realizarea monumentului... cu tot cu cal/, al mândrului Decebal – cel de la Deva).

14 iulie: moare mama lui P.G. Este înmormântată la Străuleşti II.

1975

– termină **Garda inversă,** începe *7–1.*
– *2 noiembrie* se naşte Filip-Ieronim, fiul lui P.G.
– *decembrie:* începe un eseu (despre, România); fără titlu.

1976

– *octombrie:* apare, în traducere franceză, la Gallimard, **Gherla.**

Ca şi **Ostinato** şi **Uşa, Gherla** este transmisă, în foileton, la Europa liberă ; ca şi **Uşa, Gherla** se transmite în lectura autorului (aflat în România).

– *decembrie:* în urma ascultării **Gherlei** la Europa liberă, o sumă de necunoscuţi – cu toţii, făcuseră puşcărie – îl vizitează pe P.G., îi telefonează, îl felicită, aduc oarecari corectări mărturiei.

Cam în acelaşi moment începe, din partea Securităţii o „contra-acţiune" – interesează, deocamdată, „demersurile scriitorilor" (cum ar zice N. Manolescu: „dovezile de colegialitate"):

Al. Ivasiuc şi cu Nicolae Breban *sunt trimişi* împreună la München, să-l convingă pe Noël Bernard, directorul Europei libere:

a) să suprime emisiunile „Teze şi antiteze la Paris" de Monica Lovinescu şi „Povestea Vorbii" de Virgil Ierunca;

b) să nu-l mai „cultive" pe P.G. şi să înceteze cu transmiterea pe unde a unor texte de-ale lui, lipsite de valoare estetică şi suspecte ca mărturie – **Gherla,** de pildă...

De la München, Al. Ivasiuc se duce singur – la Paris, încearcă să facă să se publice în presa franceză – cu osebire în *Le Monde* „informaţii" potrivit cărora ... în România totul merge bine (şi tot Românul prosperă), iar „acel Goma" este un veleitar, un calomniator, mai ales prin ultima carte, **Gherla,** fojgăind de neadevăruri de calomnii la adresa... foştilor deţinuţi politici... Al. Ivasiuc nu reuşeşte să-şi plaseze „articolele" nici măcar în *Le Figaro,* pe atunci jurnal proceauşist.

La Paris, Al. Ivasiuc ia legătura cu prieteni comuni şi colegi de închisoare: Mihai Serdaru (coleg al amândurora de Gherla) şi cu Ion Varlam. Nu reuşeşte să-l convingă pe Serdaru de... minciunile lui Goma – pe Ion Varlam, da: exact în luna aprilie, 1977, când P.G. era (re)arestat, Ion Varlam, aflat de mulţi ani la Paris, adresează o „scrisoare deschisă" lui P.G. (arestat, iar Varlam ştia bine acest lucru), în care contestă „autenticitatea" unor fapte relatate în **Gherla** – de pildă, bătaia pe care o încasase autorul cu două zile înainte de liberare – şi califică şi el (după Ivasiuc) drept „calomnioasă" cartea în întregul ei. („Scrisoarea deschisă" a fost trimisă... editorului Claude Gallimard...).

1977

– *ianuarie*: se anunţă *Charta 77* a Cehilor şi a Slovacilor – la care aderă scriitori maghiari şi bulgari.

–*februarie:* se difuzează, la Europa liberă, **Scrisoarea** adresată de P. G., prin Kohout, *Chartei* '77. Îl caută, ca să o contrasemneze, mulţi cetăţeni – niciunul scriitor. Primul – dealtfel şi ultimul: Ion Negoiţescu, îl va contacta abia în 3 martie.

(Pentru acea perioadă: ianuarie-mai vezi **Culoarea curcubeului – Cutremurul oamenilor '77**. Pentru perioada mai-noiembrie 1977, vezi şi

Soldatul câinelui.)

Însă nici în **Culoarea...** nici în **Soldatul...** nu sunt relatate „dovezile de colegialitate":

a) „colegii-scriitori" C. Ţoiu şi G. Bălăiţă se duc la Stockholm pe banii Uniunii şi ai Securităţii – sau, de ce nu?, pe ai lui P.G., singurul aducător de devize), încercînd să-l convingă pe editorul suedez René Coeckelberghs să nu publice (în suedeză) cartea **Gherla** (pe acolo mai trecuse şi Nicolae Breban, tot atât de „colegial" acţionînd);

b) imediat după arestarea lui P.G. (la 1 aprilie), un număr de critici literari au fost convocaţi la sediul Uniunii Scritorilor: Preşedintele Virgil Teodorescu şi jurnalistul Ivaşcu au încercat să-i convingă să scrie despre P.G.:

– că este un trădător de ţară;

– că este nul ca scriitor.

Printre convocaţi a fost şi Mircea Iorgulescu – nu a scris. În schimb, au scris Al. Dobrescu (în *Convorbiri literare),* N. Dragoş *(Luceafărul),* Al. Piru (la Televiziune), Vasile Băran („O hienă printre ruine", îl zugrăvea miliţianul Vasile pe P.G.) – şi, fireşte Eugen Barbu, Dan Ceachir, Dan Zamfirescu, Artur Târnăcop, Dodu Bălan, Al. Andriţoiu, Titus Popovici, Dumitru Mircea, Vasile Rebreanu, Mircea Micu... Aşadar:

– *1 aprilie*: P.G. este arestat. În 3 aprilie soţia şi copilul sunt „mutaţi" undeva în cartierul Vitan.

– *6 mai:* P.G. este liberat – în urma campaniei internaţionale.

– *10 mai:* Ceauşescu decorează şi înalţă în grad pe generalul Nicolae Pleşiţă, ministru al Securităţii şi pe colonelul Gheorghe Vasile (sau Vasile Gheorghe – tot aia-i), comandantul anchetelor penale de la Rahova.

– *mai? iunie?:* Congresul Scriitorilor – cel la care Ceauşescu a anunţat: „În Patria noastră socialistă, nu există cenzură – drept care am hotărât s-o desfiinţăm". Scriitorii români – cei rezistenţi – au aplaudat şi, începînd din acel moment (încă o dată: mai–iunie 1977), nu s-au mai lăsat cenzuraţi de Cenzură – nu!; s-au întrecenzurat: ei înde ei; ca la Piteşti.

Tot la Congresul cu pricina: în cuvântarea sa, scriitorul de scenarii Titus Popovici l-a atacat pe P.G. – pentru trădare de patrie şi pentru lipsă de talent...

– *sfârşitul lunii iunie* „Ca să nu mai zbiere reacţiunea că îl persecutăm pe P.G.", ministrul Securităţii Pleşiţă „dispune" să i se repartizeze un alt apartament: în marginea (de Apus) a cartierului Drumul Taberei, pe o stradă încă nebotezată, într-un bloc fără număr, la-o-adresă-fără-adresă (am aflat-o după 29 ani: Lunca Ialomiţei) De asemeni, ca să nu mai zbiere reacţiunea, i se impune lui P.G. o slujbă la Biblioteca Centrală.

– *vara:* P.G. este „răpit" de multe ori de pe stradă de gorilele sece (vezi **Soldatul câinelui**)*;* i se propune să accepte emigrarea: «Scăpăm noi de tine, scapi şi tu de noi...». P.G. nu primeşte.

– *august:* P.G. află de la Virgil Mazilescu, că „s-a întâmplat ceva grav în Valea Jiului". Mazilescu ştia de la Iulian Neacşu, bine informat, de la sursă:

Ceauşescu fusese chemat de mineri, la Lupeni, sechestrat, huiduit, apoi liberat ; [illegible], deşi promisese satisfacerea cererilor – Ceauşescu dă ordin de represiune.

(Deci: scriitorii români au aflat – la Casa Scriitorilor – cel mai tîrziu în 6 august că, la Lupeni, s-a întâmplat ceea ce se întîmplase. Totuşi, mai apoi, pretindeau că au aflat... abia de la Europa liberă – care aflase foarte, tîrziu, prin octombrie. Nici unul dintre ei n-a protestat: nici Marele Bogza nici Vajnicul Jebeleanu, nici Marin Preda. Singurul scriitor care s-a manifestat în scris în legătură cu evenimentele din Valea Jiului, a fost A. Păunescu – prin decembrie, în *Flacăra*, protestînd cu vehemenţă împotriva „dezinformării" unui jurnalist american: acesta pretindea că „Zona Văii Jiului este declarată zonă militarizată – deci închisă", drept care poetul Păunescu explică: „Helicopterele pe care le-a văzut Americanul nu sunt ale armatei – cu atât mai puţin ale poliţiei /sic/, ci sunt helicopterele recent dăruite de Tovarăşul Nostru Drag şi Scump, Nicolae Ceauşescu – Spitalului din Lupeni..." Scriitorii români au râs, l-au înjurat pe Păunescu – dar numai la closetul casei Scriitorilor).

– *octombrie:* constatând că în „condiţiile noi" nu mai poate avea vreo legătură cu exteriorul – nici cu interiorul – P.G. se decide să accepte invitaţia PEN Clubului Internaţional de a călători în Occident.

–18 noiembrie: Ministrul Securităţii, generalul Pleşiţă, îl „convoacă" (prin răpire de pe stradă) pe P.G. – ca să i se plângă (cine, cui?!) că Ambasada franceză refuză să acorde vizele, înainte de a fi văzut pe solicitanţi:

«Ce, cred ăia că aveam de gând să trimitem, în locul lui Goma, pe Păunescu?»

P.G. si soţia se prezintă la Ambasada franceză. După „identificare" (laborioasă), li se înmânează paşapoartele. Pleşiţă:

«De ce n-au încredere în noi Franţujii? De ce nu ne-au trimis nouă, organ-de-stat, paşapoartele?»

19 - noiembrie: ajun de plecare. Pleşiţă îl convoacă pe P.G. la Minister. După ce se consultă cu soţia, cu socrii, P.G. redactează o *Declaraţie:* dacă i se va cere vreun angajament va refuza paşapoartele. Însă generalul Pleşiţă pentru altceva îl convocase: în primul rând să-şi ia... rămas bun de la prietenul său Paulică; în al doilea...

...Pe trotuarul din jurul Ministerului de Interne generalul-ministru Pleşiţă i-a spus lui P.G. că... n-ar fi bine să scrie, aşa cum tot promisese despre „experienţa" prin care trecuse - ca să nu afle familia cu ce se ocupă el (?); în a doua: ameninţându-l: «Revoluţia, are mână lungă, te atinge oriunde ai fi. Ca să nu crezi că glumim, de cum ai să ajungi la Paris, ai să primeşti un semn din partea noastră».

Semnul-din-partea-Revoluţiei-lui-Plesiţă-şi-a-lui-Ceauşescu: în 18 noiembrie, la Paris Monica Lovinescu, a fost agresată sălbatic de "revoluţie", cu intenţia de a o reduce-la-starea-de-legumă.

– 20 decembrie (1977): P.G. cu soţia, Ana Maria, fiul Filip-Ieronim, două

mașini de scris, două geamantane pleacă – pentru totdeauna – din România. Sosiți cu pașapoarte turistice cer imediat azil politic

– *22 decembrie*: conferință de presă, la Paris (vezi **Culoarea curcubeului,** Polirom, 2005, secțiunea **Bărbosul**).

– *decembrie:* apare, la Gallimard, romanul **În Cerc.**

Tragem linie, o luăm de la capăt:

1978

– *februarie:* P.G. începe să scrie cartea de mărturii care va fi publicată în anul următor, la Seuil, în franceză, sub titlul **Le tremblement des hommes** – titlu sugerat de un reportaj al jurnalistului Bernard Guetta (în *Le Nouvel Observateur),* subtitlul: „România, în 1977, a cunoscut două cutremure: unul de pământ, în 4 martie, altul al oamenilor, prin Mișcarea Goma".

– 7 *mai: P.G.* termină prima parte a cărții de mărturii. Editura Seuil capătă un nou director (un polonez trecut la islam), care face „curățenie", alungând, nu numai cărți și autori „de dreapta", ci și editori „visceral anticomuniști" – așa, a fost invitat să-și caute norocul aiurea Claude Durand și chiar Jean-Marie Domenach, sub a cărui direcție a fost publicat eseu **La Cité totale** de C. Dumitrescu, în traducerea lui Șerban Cristovici și cu postfața de P.G.

– *iunie:* P.G. începe să scrie cartea care va deveni **Patimile după Pitești.**

– *octombrie–noiembrie–decembrie:* P.G. face o călătorie în Canada și în Statele Unite.

– *noiembrie–decembrie:* de două ori în metroul din New York, apoi mereu în metroul parizian, P.G. este amenințat, în românește, de securiști care-și zic repede-repede poezia: «Dacă nu-ți ții gura, îți aplicăm umbrela bulgărească»...

(În februarie 1978, P.G. participase la constituirea C.I.E.L. – Le Comité des Intellectuels pour l'Europe des Libertés de sub președinția colegială constituită din: Eugène Ionesco, Alain Ravennes, Jean-Marie Domenach, François Fejtö si Philippe Sollers.)

– *10 decembrie: P. G.* participă, la Paris, la reuniunea organizației Amnesty International, cu prilejul celei de a treizecea aniversări a Declarației Universale a Drepturilor Omului.

Un „tratament de favoare" îi este aplicat României lui Ceaușescu – pentru lichidarea Mișcării pentru drepturile omului din primăvara anului 1977 și pentru reprimarea sălbatică a minerilor din Valea Jiului – august același an.

1979

– 5 *martie:* Seuil lansează cartea lui P.G. **Le tremblement des hommes – Peut-on vivre en Roumanie aujourd'hui?** (în traducerea lui Alain Paruit). În prezența lui Eugène Ionesco și a lui Fernanda Arrabal, P.G. declară presei că el se află la adăpost, în Occident, cartea apărută va putea fi citită mai târziu, însă,

în acest moment, urgenţa este constituirea *Sindicatului Liber al Oamenilor Muncii din România.*

AFP din 5 martie 1979: „Scriitorul român Paul Goma, care prezenta presei noua sa carte (...) a renunţat să vorbească despre sine şi a anunţat constituirea în România a unui Sindicat Liber, SLOMR. P.G. – acompaniat de Eugène Ionesco şi de Arrabal, a precizat că «pentru întâia oară după ocuparea României, Românii s-au grupat într-un sindicat-liber, în scopul de a apăra, nu doar drepturile sindicale, ci si toate drepturile omului, fără excepţie» (...) «România este a treia ţară comunistă având un astfel de sindicat – după Polonia şi URSS – nucleul fiind constituit din semnatari ai Mişcării pentru apărarea drepturilor omului din primăvara anului 1977»"

– *primăvara–vara*: în presa occidentală apar numeroase reportaje, articole de analiză defavorabile „înţeleptei politici externe" dâmboviţeniste. Mişcarea pentru drepturile omului din 1977, marea greva a minerilor din august acelaşi an, recenta constituire a SLOMR obligă Securitatea să treacă la ... contraofensivă:

În afară de ameninţările directe, prin scrisori, telefonice – „presa" începe ceea ce s-a numit la timpul acela: „Campania de vară": Printre primele „articole din presa occidentală" pro-ceauşescu: „A proposito di una dissidenza creată în proveta", din ziarul socialist italian *L'Umanita*, 14 aprilie 1979. Sunt „demascaţi": „impostorul, românul-corcit – numele său adevărat fiind: Paul Efremovici Goma, respins de toţi intelectualii-cinstiţi care susţin politica externă independentă" ; „nazistul" (!) Gheorghe Calciu, în fine, „adunătura de frustraţi fascişti şi mitomani" – care pretind că au constituit SLOMR etc. ...

P.G. trimite o scrisoare de protest, somînd redacţia să divulge numele autorului (articolul fiind, ca în ţara lui Farfuridi, anonim). *L'Umanita* publică protestul, dar se scuză că... nu poate da numele acela – *fiindcă s-ar strica relaţiile româno-italiene* (subl. mea). Lucrurile se clarifică: într-o intervenţie la Europa liberă, vorbind de *agenţii lui Ceauşescu în Occident,* P.G. îl numeşte pe I. C. Drăgan. Drăgan sare ca ars şi trimite Europei libere un „protest" care... seamănă ca două picături de apă cu „articolul" din *L'Umanita* (cu deosebirea că agramatismele, neromânismele drăgane fuseseră... date cu var, în redacţia ziarului italian).

P.G. îi dă replica, la Europa liberă lui Drăgan, şi camarazilor-tovarăşi ai săi: Eugen Barbu, Dan Ceachir, Dan Zamfirescu, Paul Anghel, M. Ungheanu, N. Dragoş, P. Marcea, D. Micu, Al. Andriţoiu, Dodu Bălan, Vasile Nicolescu, Dumitru Ghişe, Titus Popovici, I. Lăncrănjan, Ion Brad (acesta din urmă, ca ambasador la Atena, compusese o compunere, după dictarea Securităţii, o dăduse la tradus în greceşte, fostului „scriitor român de limbă greacă" Dimos Rendis. Acesta o semnase cu numele său de grec într-o publicaţie confecţionată ad-hoc, *Proini,* iar băieţii de la Bucureşti, Artur Silvestri-Târnăcop, Dragoş au „citat din presa greacă", în *Luceafărul;* jurnalul securiştilor din America, *Dreptatea,* sub pana lui Dean (sic) Milhovan a... „citat" din *Luceafărul,* Michael

Titus de la Londra, alt exilat recuperat de Securitate a „citat din toate aceste surse în *Europa și Neamul* românesc a lui I. C. Drăgan" – și iată cum s-a închis cercul ...).

(De ținut minte: în cadrul „campaniei de vară – 79", Eugène Ionesco a fost zugrăvit ca bețiv, gagarisit, ramolit etc de Dan Ceachir, azi „maestru" al lui I. Buduca, după ce ucenicise, el, la groapa lui Barbu; Monica Lovinescu a avut parte de pamfletul-înjurătură-amenințare *Cățeaua* de I. Lăncrănjan, iar Evreii în general și Evreimea în special a avut parte de atacuri directe, dinspre Vasile Nicolescu, Adrian Păunescu, Ghișe, Dodu-Bălan – și alți bărani).

– *toamna:* se publică romanul **Gardă inversă,** la Gallimard, în traducerea lui Șerban Cristovici.

1980

– *iulie,* vizita lui Ceaușescu în Franța: este foarte rău primit, Valéry Giscard d'Estaing i-a acordat... „dupăamieze libere" (un afront nemaivăzut), iar presa l-a călcat în picioare.

P.G. se poate lăuda (printre altele, modestia obligă) cu „traducerea și difuzarea – în vederea reproducerii în presă – a perlelor din "Manualul Lingăului sau Poetica lui Păunescu": *Far, Cârmaci Tată-Fiu; Luceafăr, Carpat, Dunăre, Stejar* etc. ; P.G. se laudă, deasemeni cu supranume date lui Ceaușescu precum: *Bokassescu, Amindadescu, Draculescu* – iar România lui Ceaușescu: *Ceaușima* ...

– *octombrie:* apare, în neerlandeză, **Culorile curcubeului...** sub titlul **Met het woord tegen de muur** („Cu capul de/în zid") la Elsevier Manteau, Anvers.

– *1980 – noiembrie:* P. G. participă la „Conferința de la Madrid bis": în paralel (și în opoziție) „dididenții" organizează o contra-conferință. România lui Ceaușescu este „bine încondeiată". Ca „represalii", conferința de presă organizată de M. Korne și P.G., în legătură cu România, este sabotată: un telefon anonim anunță plasarea unei bombe.

1981

– *marți, 3 februarie:* P.G. primește, prin poștă, expediat de la Madrid, un colet conținînd o carte... explosivă. P.G. nu este atins, însă șeful echipei de artificieri a Prefecturii pariziene, Calisti este rănit (au mai primit colete identice – și au fost răniți: Nicolae Penescu, la Paris, Șerban Orăscu, la Köln).

– *mai:* apare, la Hachette, **Patimile după Pitești,** sub titlul **Les Chiens de mort,** în traducerea franceză a lui Alain Paruit.

1982

– *mai,* începe... „L'Affaire Tănase-Goma", cum au numit-o jurnaliștii occidentali: Securistul Haiducu, (alias Vișan, viitor Forrestier, fiul securistului ungur-din-Ungaria - precizare necesară - Hirsch, trimis de ruși în România în

1945 împreună cu alţi cca 100 000 unguri, majoritatea evrei), primeşte ordin de la Ceauşescu, prin Pleşiţă să-i lichideze pe „capii răutăţilor" din exil: Virgil Tănase şi P.G. Primul trebuia asasinat "prin orice mijloace", al doilea, „cardiac fiind: otrăvit cu o substanţă care nu lasă urme la autopsie". Substanţa" cu pricina: *aconitina*. Doze mici i-au fost administrate lui P.G. în timpul detenţiei de la Rahova, între 1 aprilie şi 6 mai 1977; cu doze concentrate fuseseră asasinaţi Bulgarii – de aici, ameninţările din metrou, cu „umbrela bulgărească". (vezi **Soldatul câinelui**).

– *august* dezlegarea „enigmei" afacerii: interesele de stat (franceze) au avut întâietate ...

– *toamna:* P.G. pregăteşte, în cadrul editurii Hachette, o colecţie Est/Vest: urmează a fi publicate, atât „Dialog cu..." (*des entretiens*): Eugène Ionesco, Mircea Eliade, Emile C. Cioran, Raymond Aron, Boris Souvarine, Elias Canetti, J. F. Revel, Milovan Djilas ş.a.... precum şi texte de : Czeslaw Miloz, Jan Patocka, Leszek Kolakowski, Ludvik Vaculic, Jaroslaw Durich – precum şi ale Românilor: Oana Orlea, Rodica Iulian, Augustin Buzura, Ştefan Bănulescu, Bujor Nedelcovici, Nicolae Manolescu (promisese o „Istorie a literatrii române").

1983

– *mai*: se publică, la Hachette, **Chassée-croisé** (traducere: Alain Paruit, în româneşte a fost editată sub titlul **Soldatul câinelui**).

– *iunie*: apare, în olandeză, **Patimile...**, sub titlul **Het vierkante ei** („Oul cubic"), traducere Andrea Borbel, la Elsevier Manteau, Anvers.

– *octombrie:* este lansată la Târgul de carte de la Frankfurt cartea **Patimile...** în germană (traducere: Lucian Grigorowitsch): **Die rote Messe** în nou-înfiinţata editură *Thule* din Köln, animată de George Carpat Focke.

– Scrie romanul **Bonifacia.**

– Scrie (prima variantă) **Din calidor.**

1984

– *ianuarie*: ca urmare a desfiinţării sectorului literatură străină, la Hachette, P.G. trebuie să caute alt editor – atât pentru sine, cât şi pentru colecţie. Trece la Albin Michel.

– *februarie-august:* P.G. conduce Departamentul Europa din *Internaţionala Rezistenţei*. Printre altele, organizează, la Senatul francez, două colocvii: "Yalta", "Pacifismul".

– *toamna:* martor în procesul Pordea - *Le Matin*. Jurnalul – care scrisese că Gustav Pordea este „spion român" – în loc de „agent de influenţă român", aşa cum sfătuiseră exilaţii români pierde procesul. Pordea a fost susţinut – pe faţă – de I.C. Drăgan şi de Ion Raţiu (la Congresul UMRL ţinut la Paris-Bourget, Gustav Pordea a fost „invitat de onoare" şi a luat loc la prezidiu, între Raţiu şi Novacovici). Dealtfel, I. Raţiu a fost citat ca martor al apărării (lui Pordea), în

proces, dar... nu s-a prezentat. Jurnalul (*Le Matin)* pierde procesul: nu a putut proba că Pordea este „agent al Securității". Abia în iarnă, un jurnalist englez de la *Sunday Times* investighează şi publică rezultatul: Securistul Costel Mitran i-a plătit lui Gustav Pordea, la Viena, 500 000 dolari, pentru a-şi cumpăra" un loc în Partidul lui Le Pen, Frontul Național, pentru a pătrunde în Parlamentul European de la Strassbourg.

(*Săptămâna* din 10 ianuarie 1986 publică, pe două pagini „Minciuna are picioare scurte" semnat de un oarecare Cornel Vadim Tudor. Viteazul securist îi atacă pe jurnaliştii occidentali - Jean-Yves Huchet, care, la 1 aprilie 1985 scrisese despre distrugerile sistematice din România („distru-geri de stat şi de partid"), în *Le Matin* - ; pe „trădătorii de patrie: Paul Goma, Monica Lovinescu, Mihnea Berindei şi Dinu Zamfirescu" – cei care... îl atacaseră pe „patriotul naționale", „deputatul român în Parlamentul vest-european. Gustav Pordea".

1985

– Albin Michel nu acceptă colecția (mutată de la Hachette), este de acord să fie publicate „câteva titluri" – vor fi publicate, cu mențiunea: „Sub direcția lui Paul Goma": Czeslaw Milosz: **Le pays d'Ulro** (eseu) şi Bujor Nedelcovici: **Le Second messager** (roman).

– P. G. scrie a doua variantă a cărții (ce va deschide un ciclu autobiografic): **Din calidor.**

– Scrie prima variantă (intitulată: **Din gară***)* a ceea ce va deveni: **Arta reFugii** – ca al doilea volet al ciclului.

1986:

– Apare la Albin Michel, traducerea franceză (Alain Paruit) a romanului **Bonifacia.**

– P.G. scrie întîia variantă a celui de al treilea volet: **Astra** (în acel moment, titlul provizoriu: **Biblioteca)**.

1987

– Luna *mai* : apare, la Albin Michel, în traducerea franceză a lui Alain Păruit, **Din Calidor,** sub titlul: **Le Calidor.**

– Scrie prima variantă din cel de-al patrulea volet al ciclului autobiografic: **Sabina.**

– Definitivează **Arta reFugii.**

1988

– Variantele „definitive" ale cărților: **Astra** şi **Sabina.**

– *vara – toamna:* P.G. dactilografiază, în vederea „imprimării" la Editura *Dialog* (de pe lîngă revista cu acelaşi nume), din Dietzenbach, Germania occidentală, animată de Ion Solacolu, textul integral al cărții: **Din calidor - o copilărie basarabeană.**

1989

– *ianuarie:* apare, sub îngrijirea lui Ion Solacolu, în editura *Dialog* din Dietzenbach, **Din calidor...**. (fotocopie după dactilogramă – dealtfel, stă scris, negru-pe alb: "Versiune originală, în dactilografierea autorului ...").

– *februarie–august:* scrie prima variantă al celui de al cincilea segment din ciclul autobiografic: **Roman-intim.**

1990

– *februarie:* apare, la Julliard, traducerea în franceză (Alain Păruit), a romanului **Arta reFugii** sub titlul **L'Art la Fugue.**

– *martie:* apare, la editura Dialog, de sub direcţia lui Ion Solacolu – tot „în dactilografierea autorului", în româneşte, romanul **Patimile după Piteşti**;

– *mai:* apare **Din calidor** în engleză, la *Readers International* London, în traducerea Angelei Clark, sub titlul: **May Childhood at the Gate of Unrset.**

– *iunie:* apar, la editura Humanitas, **Gherla** şi **Culorile curcubeului.**

– *decembrie:* apar: **Patimile după Piteşti**, la Cartea Românească şi **Din calidor – o copilărie basarabeană** – la Albatros.

1991

– *ianuarie*: apare **Bonifacia** – la Omega.

– *mai:* apare **Sabina** (prima parte) – la Apostrof.

– *iulie:* apare **Arta reFugii** – la Dacia.

– *septembrie:* apare **Soldatul câinelui** (***Chassé-croisé***) la Humanitas.

1992

– *februarie:* apare **Ostinato** – la Univers.

– *martie:* Uniunea Scriitorilor din Moldova îi decernează lui P.G. Premiul Uniunii pe anul 1991.

– *mai:* apare **Uşa noastră cea de toate zilele** la Cartea românească.

- 25 *mai:* Uniunea Scriitorilor din România îi decernează lui P.G. Premiul pentru proză

– *iulie:* apare **Astra** – la Dacia

tragem linie

---

o luăm de la început?

Tot 1992:

Între 23 iulie și 23 septembrie (1992) : o pată-albă în Jurnal.

Oricum, în vara anului 1992 a fost publicată în presa românească informatia potrivit căreia:

Gabriel Liiceanu, directorul editurii Humanitas trimisese "la topit", la fabrica de hârtie Bușteni - printre suplimente de tiraj nevândute - și tirajul nedistribuit, "păstrat" în depozite din iunie 1900 al cărții de mărturii **Culorile (sic) curcubeului.**

1993

- 30 octombrie: ruptura definitivă cu Monica Lovinescu și cu Virgil Ierunca, din cauza complicității lor active cu Liiceanu, distrugătorul volumului de mărturii despre Mișcarea pentru Drepturile Omului din 1977 (vezi **Jurnal de Noapte Lungă**).

- Apare "ediția a II-a", îngrijită de Florin Ardelean - în fapt, întâia, cea de la Humanitas, din 1990 neexistînd - din **Culoarea curcubeului,** la Biblioteca Familia - înființată cu această ocazie. Până în momentul de față este singura consultabilă - cu condiția de a fi găsită, fiindcă "prietenii" au avut grijă să saboteze și distribuția.

- Apare, la editura Litera o broșură de 100 pagini (din totalul volumului de **Articole** avînd 1 000 pagini) intitulată **Amnezia la români** - pe copertă, în schimb, pe cotor, stă scris: **Amnezie la români.** Operă editorială semnată de Viorica Oancea (director al editurii) și de Ioana Pârvulescu, redactor. Redactorul dimpreună cu directorul au conlucrat la acest animal-care-nu-există: volumul intitulat, repet **Amnezia la români** *nu cuprinde textul care i-ar fi dat numele.*

Sabotaj? Tembelism? Și-și.

- Marin Sorescu, director al editurii craiovene Scrisul românesc, pentru a primi portofoliul Ministerului Culturii din guvernul Iliescu face "curățenie" în editură: decide distrugerea plumburilor unor cărți bănuite de el, Sorescu, a nu fi pe placul Iliescului, printre care și **Garda inversă,** culeasă, gata de tipar (sic) din vara anului 1990.

- **Alfabecedarul** capătă o formă aproape-definitivă.

1994

- P. G. scrie **Viața la Castel** care ar fi completat **Justa** (1985). Devine **Castelana,** text nepublicat.

- P.G. scrie **Adam și Eva,** devenit **Adameva.**

- *21 aprilie* (1994): ca replică procurorului Drăgulin - cel care, cu de la sine putere "anulase sentința de condamnare" (cea din 1958), P.G. redactează "*Scrisoare către Iliescu*" (vezi **Scrisori întredeschise**).

- *aprilie*: La editura Seuil apare, în două volume, **La Vie en Rouge** de Christian Duplan şi Vincent Giret (lucrare tradusă şi în română, la Nemira). Există pasaje, capitole, fotografii cu/şi despre P.G

- *septembrie*: **Alfabecedarul** - dactilografiat de autor - este fotocopiat şi legat în 11 (unsprezece) exemplare, prin grija Ştefanei Bianu (şi la îndemnul amical al lui Andrei Doicescu).

- *octombrie*: P.G. termină **Evadam** (a doua parte a volumului **Adameva**) şi începe **Cartea cărţilor** (rămasă neterminată).

- *17 decembrie*: P.G. ia hotărîrea - fermă - să scrie o carte intitulată: **Şi dacă...?** Va ajunge până pe la 130 pagini.

1995

- *februarie*. Într-un interviu Nicolae Manolescu derapează şi declară că... "ar susţine candidatura lui Paul Goma la preşedinţia României".

- *9 martie*. P.G., din pornire polemică începe să redacteze "*Scrisoare către compatrioţi*" care va căpăta caracter de... intrare în campania pentru alegerile prezidenţiale (din 1996).

- În *11 martie* trimite prin poştă prietenilor textul.

- *13 martie:* Titus Ceia, îl vizitează pe P.G. împreună cu D-na Elena Murăraşu - cadou: **Adameva** proaspăt apărută la editura Loreley din Iaşi. Din păcate, dificultăţi financiare au împiedecat continuarea activităţii editoriale, iar **Adameva** nu a putut fi distribuită.

- *21 martie*: Ştefana şi Alexandru Bianu îi dăruiesc lui P.G. un ordinator.

- *aprilie:* Primele reacţii - ostile - la "declararea candidaturii" Horia Rusu şi C. Coposu.

- *mai*: Dan Petrescu, la Paris, ia cu el cele trei volume din **Jurnal**, dactilografiat-copiate. Se zice că **Justa** va apărea, sub directia lui, la Nemira.

- **Justa** a apărut.

- *iunie:* supriză: apare, la Bucureşti, la editura Eminescu, romanul **În Cerc.**

- *iulie:* a apărut **Scrisori întredeschise - singur împotriva lor** la Biblioteca Familia, Oradea, ediţiue îngrijită de Laszlo Alexandru.

- A apărut la Litera o altă broşură (200 pagini), o "selecţie" aiurită, intitulată şi aceasta **Amnezia la români.**

- P.G. primeşte de la prietenul (şi editorul) său George Carpat Focke o scrisoarea de o violenţă în insulte inimaginabilă: "Procuror, "Vâşinski", "lipsit de inteligenţă", "concurent al lui Brucan", jdanovist", "imoral", primitiv", "diminuator al şanselor lui Constantinescu - ba chiar ale Regelui!" - etc etc - în legătură cu **Programul.** Pe linia lui Coposu-H. Rusu, dar şi pe "linia" lui C.T. Popescu, cel din "demascarea"securistă din textul "Gomora" apărut în *Adevărul.*

- *20 august*: PG. lucrează la textul "*Răul absolut*" (Securitatea)

- *23 august* (sic). P.G. este expulzat din locuință pentru neplata chiriei. Până în 15 decembrie va locui pe la prieteni, la hotel.

- *decembrie* - la hotel - P.G. scrie textul "Unde am greșit?", trecere în revistă a prieteniilor rupte. Va fi atașat de **Jurnal de Noapte Lungă.**

- 15 decembrie: familia Goma are o nouă locuință.

1996

- P.G. rescrie - la ordinator - **Ela** (1983).

- P.G. copiază (la ordinator)-reface **Roman-intim**. Apoi **Sabina**. Apoi **Bonifacia**. Apoi **Gherla** - apoi **Lătești**...

- *11 septembrie*: P.G. anunță renunțarea la candidatură.

1997

- *5 februarie*: P.G. află că a apărut **Jurnal I-II-III**, la Nemira.

- P.G. este informat că în ultimul număr din revista 22 există un anunț-listă cu cărților apărute cu subvenție Soros. Printre ele: **Patru dialoguri** de Paul Goma!"- apărută la Echinox, Cluj! Marian Papahagi, interpelat, răspunde că... nu, cartea nu a apărut, însă "relațiile dintre editură și Fundația Soros îl privesc numai pe el, nu și pe autorul cărții" - ne-editate! Se spune că Marian Papahagi nu s-a aflat la întâia... deturnare de fonduri (primea subvenții de la Soros, dar nu scotea cărțile pentru care solicitase ajutor de editare). Se mai spune că Marian Papahagi nu era singurul mare-cărturar care se comporta ca un găinar.

- în revista *22* din 18-24 februarie 1997 se publică textul semnat de Monica Lovinescu intitulat "O precizare la Jurnalul lui Paul Goma" - precizare care... precizează:

'Îmi pare rău că l-am cunoscut pe Paul Goma'.

- Campania de presă împotriva **Jurnalului** va dura... tot anul, ecouri și în momentul de față (2007). Participanți: Pruteanu, D. C. Mihăilescu, G. Adameșteanu, A. Cornea, Alex Ștefănescu, Ioana Pârvulescu, Gabriel Dimisianu, Geta Dimisianu, Buduca, Groșan, Iorgulescu, Bianca Marcovici, Pleșu, Bianca Marcu-Dumitrescu-Balotă, Grigurcu, N. Manolescu, Zaciu, Alain Paruit, Țepeneag, Daniel Cristea-Enache, Alexandru George...

L-au apărat pe P.G.: Dan Petrescu, Liviu Antonesei, Liviu Cangeopol, Luca Pițu, Laszlo Alexandru, Dan Stanca, Mihai Zamfir, Radu Aldulescu, Dorin Tudoran, Elvira Iliescu...

- *16 martie*: apare, la editura Univers **Gardă inversă**, ediție îngrijită de Sanda Anghelescu.

1998

- *martie*: Mariana Sipoș cu Paul Cozighian filmează pentru TVR.

- **Altina** apare la Cartier, Chișinău.

- *România literară* din 2-8 decembrie 1998 publică editorialul semnat de N. Manolescu "Adio, domnule Goma!", în care șeful revistei, ca urmare a două texte trimise îl anunță că nu va publica niciodată în revista sa; și că "la o

curăţenie generală va fi scos [Goma] pe făraş. Ca o gânganie în care s-a metamorfozat comis-voiajorul lui Kafka.

"Adio, domnule Goma!"

- Apar la editura Dacia, sub direcţia lui Radu Mareş:

Alte Jurnale şi **Jurnalul unui Jurnal.**

1999

- **Roman-intim** apare la ALLFA, deschizînd o nouă colecţie.
- Apare, la Dacia **Jurnal de Apocrif.**
- **Scrìsuri**, volum de publicistică (articole apărute până în august 1998), apare, la Nemira, sub direcţia lui Dan Petrescu.

– O nouă variantă a **Adamevei: Sus, în vârful Raiului.**

– Dacia scoate a doua ediţie din **Patimile după Piteşti.**

2000

– P. G. Scrie romanul "polţist" **Profil.**

Tradus in franceză de Hélène Lenz - Profil bas - apare în acelaşi an la Editiond de Syrtes

2001

– Scrie **Infarct** - nepublicat.

2002

– Editura Jurnalul literar publică **Basarabia**, roman.

– P.G. scrie **Bătrânul şi fata**.

2003

– Editura Museum scoate două ediţii din eseul **Săptămâna Roşie, 28 iunie - 3 iulie 1940 sau Basarabia şi evreii.**

– Editura Criterion Publishing publică **Săptămâna Roşie...** - a III-a ediţie.

– Editura Flux din Chişinău editează:

Basarabia - roman

Culoarea curcubeului - mărturie

Soldatul câinelui - mărturie.

2004

– Editura Vremea editează **Săptămâna Roşie**... - varianta 11 martie 2004.

- Editura Polirom scoate **Din calidor** ed. a III-a
- Editura Criteriona Publishing scoate, în două volume:
  - **Jurnal 1999, Jurnal 2000**
  - **Jurnal 2001, Jurnal 2002, jurnal 20**

2005

- Prima fază a campaniei de antisemitizare a lui Paul Goma - prin: R. Ioanid, M. Shafir, Al. Florian, Dan Pavel, G. Andreescu, A. Oişteanu.

- Editura Polirom scoate **Culoarea Curcubeului - Cod "Bărbosul"**

La presiunea holocaustologilor (şi ei autori ai Polirom), volumul a fost mutilat de directorul Silviu Lupescu, fără ca autorul să fie anunţat: lipsesc indicaţiile editoriale, a fost suprimată **Introducerea**, şi **Anexa**.

- Editura Victor Frunză publică **Alfabecedar.**

- A doua fază a campaniei de antisemitizare: primilor li se alătură N. Manolescu, H. Gîrbea, antrenînd Comitetul Director al Uniunii Scriitorilor (care se raliază în unianimitate fără să crâcnească - şi fără să fi citit textul incriminat), Federaţia Evreilor din România prin faimosul informator al Securităţii, veteranul H. Zalis. **Rezultatul acţiunii lui** N. Manolescu (în urmă cu 5 ani el însuşi acuzat de "antisemitism"): a obţinut postul de ambasador la Unesco.

- Editura Universal Dalsi publică **Sabina.**

- La Criterion apare **Paul Goma - 70** de Elvira Iliescu.

- La Universal Dalsi apare volumul semnat de Mariana Sipoş: **Destinul unui disident: Paul Goma.**

(Mariana Sipoş a realizat şi două emisiuni pentru televiziune: "Honoris Causa" şi "STRICT SECRET").

2006

- V. Tismăneanu îl invită pe P.G. să facă parte din Comisia care va cerceta crimele comunismului. P.G. acceptă. Condiţii:

- perioada de studiu să nu înceapă în 1946 ci din 28 iunie 1940 (deşi normal ar fi din 1917) şi sa nu se încheie în 22 decembrie 1989 (pentru că din ianuarie 1990 Iliescu şi ai săi au declanşat un razboi civil:

- să i se restituie toate drepturile - materiale, morale - furate.

V. Tismăneanu a acceptat. A anunţat că T. Băsescu este de acord cu indeplinirea condiţiilor. Însă corespondenţa a fost întreruptă iar după o săptămână V. Tismăneanu a anunţat că nu mai poate colabora cu P.G., fiindcă acesta nu ar fi respectat un inventat "cod academic". În comisia cu pricina au fost introduşi tot felul de respectuoşi faţă de "codurile academice", analfabeţi profunzi în materie de Istorie a României: N. Manolescu, Liiceanu, Berindei, Monica Lovinescu - cei care contribuiseră activ la eliminarea lui P.G. din viaţa culturală a României.

- *septembrie*: la iniţiativa lui Valerian Stan şi cu sprijinul istoricilor Flori şi Mircea Stănescu, a scriitorilor Dan Culcer şi Liviu Ioan Stoiciu este redactat un memoriu prin care se cere autorităţilor repararea injustiţiilor faţă de P.G. Memoriul, adunînd peste 400 de semnături nu a primit din partea autorităţilor decât răspunsuri minicinoase şi trimiţătoare de la Ana la Caiafa - campioană în

materie fiind Monica Macovei, fostă procuror ceauşist, actual ministru al Justiţiei.

- *decembrie*:

- Raportul condamnînd crimele comunismului este citit de T. Băsescu în cadru... festiv - este pomenit şi P.G.;

- La editura Anamarol este editată **Bonifacia**, ediţia a II-a.

2007

– *ianuarie:*

- La editura Anamarol se editează **Arta reFugii, o copilărie transilvană** - ediţia a III-a.

- La aceeaşi editură - Anamarol - se publică **Săptămâna Roşie 28 iunie - 3 iulie 1941 sau Basarabia şi evreii**, varianta ianuarie 2007.

- Tot la editura Anamarol vor fi publicate, în cursul acestui an, 2007:

Jurnalele 2004, 2005, 2006
Gherla - Lăteşti
Justa - Ela - Bătrânul şi Fata
Adameva

Paris, Februarie 2007

IANUARIE

Joi 1 ianuarie 2004

Iată-ne şi în 2004. Să ne fie mai bun decât 2003 - nici n-ar fi greu...

Vineri 2 ianuarie 2004

Ieri a nins toată ziua. Să ne înţelegem: a nins ca la Paris: la etajul IV se vedeau fulgii, ba chiar se depuneau şi rămâneau o vreme pe verdeaţa florilor. Dar chiar dacă ajungeau (fulgii) pe trotuar, se topeau pe dată. Norocul copiilor: pe acoperişurile maşinilor se păstra ceva-ceva, cât să răcnească băieţii, să ţipe ascuţit (pleonasm) fetiţele; ca fetiţele: de spaima-plăcerii - care uite-aşa de albă era ea!

Luni 5 ianuarie 2004

Am pus punct **Săptămânii Roşii** ("11 ian. 2003") - am dat-o pe internet. Acelaşi lucru cu **Jurnal 2003** [...]

Marţi 6 ianuarie 2004

Ca de obicei la început de an greşesc... anul, rămânînd în cel trecut. Noroc cu ordinatorul: ştergi, corectezi, nu rămâne nici o urmă din ezitarea, greşeala cu pricina.

Aşadar sântem în 2004. Peste două luni şi ceva, în martie - în 15?, 16? - se vor face 60 ani (şaizeci!) de când am plecat în refugiu din Basarabia. Aveam 9 ani, la plecarea de-acasă; de-acasarabia - în fapt: 8 ani şi 5 luni. Ăst-an voi împlini 69 ani - de viaţă. Aşa viaţă, mai zic şi eu! Vorba ovreiului: 'Decât aşa o viaţă, mai bine alta - mai bună'... O viaţă (aproape) întreagă de fără-casă, de fără-ţară. "Aproape", fiindcă am scăzut cei 9 ani, de la naştere până la refugiu. Nouă ani din care ar trebui să mai scad vreo cinci, perioada, nu doar a inocenţei, ci a ignoranţei totale, fiindcă nu aveam ţinere de minte. Să zicem că *acasă* am petrecut patru ani - între 1940 şi 1944 (martie, 15 sau 16 sau 17). Dar ce fel de 4 ani au fost aceia, când 3 şi jumătate i-am petrecut ca orfan? De acord: încă de pe atunci (!) luam nenorocirile drept prilej-pretext de mândrie,

marcă de nobleţe (sic), "statutul" de orfănel îmi aducea numai avantaje, numai foloase - mai cu seamă în raporturile (ei, da: raporturile!) cu fetele-femeile.

Şi trebuie să corectez, să revin la ce mai spusesem-scrisesem: Dacă memorie cursivă am început a avea din momentul canonadei antiaerienei ruseşti de sub sălciile imaşului din Mana, înseamnă că asta se petrecuse după 22 iunie 1941. Deci mi-au rămas, din copilăria-fericită-acasă (chiar fără tata, arestat în ianuarie 1941); 8 luni din 1941; 24 luni din 1942 şi 1943; plus 3 din 1944 total: 38 luni (voi fi socotit corect?) - deci: trei ani şi două luni. Aşadar: viaţa mea normală (vreau să spun: viaţa mea *acasă*), conştientă, a durat trei ani şi două luni.

Dar-însă-totuşi, vorba cuiva: dacă din fiecare nefericire (ex)trag câte un avantaj, de ce nu aş trage şi din acesta - zicîndu-mi:

Trei ani şi două luni am privit viaţa cu ochii deschişi; dar cât am adunat, supt, absorbit, pus-bine mi-a ajuns pentru *o viaţă* de povestaş. Şi stai, că n-am cules pe hârtie chiar tot ce am (fost) însămânţat.

Am citit undeva un dialog al lui Grigurcu în care spunea că în 1999 a călătorit pentru prima oară în Basarabia natală şi şi-a cunoscut faţă către faţă neamurile - ramura dinspre tată. După cum calcula el anii "absenţei", reieşea că socoteşte începutul refugiului în 1940, nu în 1944, ca mine. Deduc: familia sa a reuşit să treacă Prutul pe malul său drept în iunie 1940, dar nu s-a mai întors în Basarabia după 1941, să se re-aşeze. De aceea socotea absenţa: 59 ani. Este adevărat: eu o iau "doar" din 1944, dar, iată: ne aflăm în 2004 şi nu se întrevede perspectiva unei "călătorii", *acasă*. Câteva neamuri din Basarabia (tot dinspre tata) le-am văzut anul trecut, când nepoţii Ionel Goma (fiul lui Ştefan Goma, vărul meu drept) şi Andrei Dulgher, fiul Ninei, sora lui Ştefan, căsătorită Dulgher) m-au vizitat aici, la Paris, venind de la Londra.

Au oare asta s-a petrecut în 2003? Nu în 2002? Sânt incapabil să răspund (ah, memoria, memoria, cum îmi face ea feste). Oricum, voiam să spun: Grigurcu a fost la Soroca, la ai săi, şi-a (re)văzut neamurile în 1999 (după 59 ani). Eu nu pot face un asemenea calcul: nici Ionel Goma, nici Andrei Dulgher nu erau născuţi când plecasem în refugiu - în martie 1944. Aş fi putut s-o văd pe bunica Natalia Goma, mama tatei, prin 1960-61, dacă porcul de securist Livescu de la Lăteşti-Feteşti mi-ar fi aprobat învoirea de 12 ore, cerută în Gara de Nord, de unde ea urma să ia trenul spre Chişinău, după două săptămâni petrecute în...- iată, nu mai ştiu unde erau atunci părinţii: la Meşendorf? la Dacia? Cât l-am urât atunci - şi în continuare, azi - pe porcul de câine, 'cotenentul sec Livescu! Şi el mă ura - dar, spre deosebire de mine el putea să-mi facă rău; îmi şi făcuse în repetate rânduri, începînd din ianuarie 1959, când mă bătuse la ei, la Securitatea din Feteşti, apoi mă dăduse afară din spital. Şi iar nu mai ţin minte (hotărît: alzeihmerìca, frăţioare!, vorba unui personaj al lui Bogza

- vorba mea, după "sisilica") care ticăloşie a fost întâi: nepermiterea de a o întâlni pe bunica - în Gara de Nord - (bătrâna a murit fără să apuce să mă vadă) - sau "permisia" la dracu,-n praznic, la... Constanţa, în februarie (îngheţase Marea Neagră, ca anul ăsta), când eu, de ani de zile tot cerusem să merg la părinţi, în Ardeal...? Să nu aibă pace nici în mormânt! Ronţăi-l-ar viermii cei neadormiţi!, că ticălos a fost Livescu, securosul bărăgănicosul!

Şi el dârz patriot, apărător al Republicii 'Pulare 'Mâne 'potriva duşmanilor ei - de republică vorbesc. Dacă ar mai trăi şi l-ar încolţi un gazetar, el ar pretinde că se purtase "uman" cu noi, că mint neruşinat cei care susţin-în-mod-duşmănos - ca Goma, de pildă - că l-a răpit pe Fănel Davidescu din Borduşani, l-a dus cu IMS-ul în afara razei de 15 kilometri, pe undeva pe la Chioara, l-a bătut ore în şir împreună cu miliţienii de acolo, apoi l-a scos în câmp şi i-a zis:

«Îţi dau un minut avans - fugi! Dacă te prind, capeţi condamnare pentru părăsire de domiciliu, dacă nu, scapi!»

Asta se petrecea într-o noapte, într-o iarnă... Şi, minune-mare, Davidescu nu a fost prins de cel care-l căuta, pe câmp, cu IMS-ul, cu farul mobil... Venise drept la mine, în zori, plin de sânge şi de noroi şi cu o privire de nebun - atunci înţelesesem ceva-ceva din efectele torturilor la care fusese supus la Piteşti - şi, povestind ce i se (mai) întâmplase, începuse a plânge, bietul Fănel Davidescu, Dumnezeu să-l odihnească.

Miercuri 7 ianuarie 2004

N-am mai notat de multă vreme ce se petrece în Palestina. De lehamite; de greaţă; de neputinţă. Pe de o parte: *faptele* - Israelul profită în continuare de dubla umbrelă americană: protecţia "aliatului fidel" şi de faptul că protectorul Israelului este ocupat până peste cap în alte părţi cu instalarea democraţiei, a libertăţii, cu osebire în Irak (dar şi în Afganistan, dar şi în Iran, dar şi în Pakistan...) şi îşi continuă "opera" de ocupare a pământurile palestinienilor, de ridicare a Zidului, de ucidere a "activiştilor", de dărâmare a caselor, a cartierelor băştinaşilor;

Pe de alta, a *cuvintelor*. Am mai afirmat în câteva rânduri: de la o vreme - hai să spun, cam de prin 2000 - israelienii, dar şi evreii din afara Israelului au sărăcit în cuvinte, li s-au împuţinat în mod spectaculos şi dramatic cuvintele, iar acestea, puţine, câte le-au rămas, din cuvinte s-au prefăcut în insulte, în acuzaţii - care de care mai prostească, mai nefondată. Pe tiparul, clasicizat în România: «tuberculoaso!», insultă-acuzaţie [...]urea, formulată în panică, fiindcă... ne-tuberculoasa nu avea contraargumente - evreii apelează din ce în ce mai des, mai cu violenţă, mai [...]ric la: «antisemitule!», în toate împrejurările, în toate sosurile...

...Pe lângă celălalt calificativ: "fascist" - încă o dată: chiar dacă acum este folosit în lumea întreagă, "patria" lui nu este Italia, ci Franţa, în două etape: prima: în 1936-1938, în timpul şi după războiul din Spania, unde - aşa cum au genial-intuit Orwell şi Koestler (dar nu şi Malraux, nu şi Hemingway), agenţii kominternişti - printre ei şi oarecarele Valter Roman, altfel Neulander, "antistalinistul", cum a încercat să-i convingă şi a reuşit, pe românii noştri cei informaţi!, fiul său iubit, numitul Petre - au fabricat măciuca verbală: "fascist". Pe care au folosit-o întâi comuniştii francezi şi comuniştii refugiaţi în Franţa, fie din Spania, fie din ţările din Răsăritul Europei. Fiinţe rudimentare, comuniştii francezi; în plus (sic!), nestăpânind limba franceză nici când le era maternă, s-au folosit de "arma cuvântului unic" (din limba sovietică) pentru a exprima toate frustraţiile, toate ofurile, toate resentimentele, cea de căpătâi fiind: eşecul instaurării în Spania, în Franţa a bolşevismului. Au mers până acolo încât, chiar în timpul Ocupaţiei Franţei, pe invadatorul german l-au etichetat : "*fascistul* german" - şi nimeni, în acel timp, nu a fost atent la limba cea de toate zilele, dacă se poate: corectă.

Komisarii de la Kremlin au dus la ei, în URSS, termenul. Acolo, în ruseşte, a fost "cooptat", rostit: "fa*ş*ist" - comicăria face că aşa se pronunţă în original, în italiană, numai că şi românii comunişti, după modelul fraţilor mai mari, sovietici, erau, nu doar fiinţe primitive, semianalfabete, ci şi slugi maimuţăritoare : rosteau "fa*ş*ist", şi nu aşa cum se rosteşte şi se scrie în limba noastră cea română: "fa*sc*ist" (de la fascie, nu de la... faşă). Purtat de agenţi ca Ilia Ehrenburg, termenul a revenit în Franţa, după război şi a invadat discursul comuniştilor şi al tovarăşilor de drum (oamenii cu carte se analfabetizează în comunism; oamenii cu darul cuvântului nu-şi mai găsesc cuvintele şi le folosesc pe cele vreo cinci auzite în juru-le). "Fascist" (în Franţa pronunţat : fa*s*ist") a devenit... dopul" care astupa toate găurile de gândire, de locuţie, de scris. Cineva care nu-i era pe plac "militantului comunist" - fiind el şchiop, chel de altă părere sau îi regulase nevasta, în plus sforăia-în-timp-ce-i-puţeau-picioarele, vorba celuia, văr cu Niştețăranul sărar' devenea, cum altfel: "fa*s*ist"! O vreme "termenul" şi-a rărit frecvenţa, scoţînd capul doar în perioade de "criză politică": Zidul Berlinului, Revoluţia din Ungaria, Rachetele lui Hruşciov în Cuba... De la Intifada, în gura israelienilor şi a evreilor "din afară" (românii culţi s-ar repezi să explice: "Din diasporă!" şi, pentru întâia oară în viaţa lor nu s-ar înşela) a re-devenit unul din cele două dopuri cu care încearcă să astupe găurile din ce în ce mai lărgite, mai ameninţătoare ale Corăbiei bătând pavilion israelian.

Nu se poate să trec peste perla recentă a lui Bernard Kouchner care a vorbit nici mai mult nici mai puţin decât despre... "*fascism islamic*"! Francezii, chiar cei cultivaţi, respectuoşi de adevărul istoric, de adevărul lingvistic nu au luat în seamă prestaţia lui Kouchner - care de

prin ianuarie 2003, când războiul în Irak era iminent, nu se mai putea stăpâni în fața camerei de luat vederi, nici măcar să doar surâdă fototelegenic: de cum s-a declarat pro-american (ceea ce nu este un păcat, doamne ferește!) și i-a acuzat pe Chirac și pe Schröder de "complicitate cu Putin" - ceea ce este un neadevăr flagrant și o joasă calomnie - a devenit și el, ca mulți alți evrei: nu doar irațional, dar des-creierat (în sensul : fără-cap, persoană care nu gândește), un prostalău de rând; din "Bernard", simpaticul french-doktor, "umanistul" - cel care cărase o echipă de televiziune în Somalia, să-l filmeze pe el, ducînd un sac de orez pe umăr - din zâmbăreț a devenit rânjitor, un ins cu privire tulbure, un nestăpânit, un isteric - și, să o spun de-a dreptul: un dobitoc.

Se întâmplase ceva - înainte de Intifada și mai cu seamă înainte de războiul din Irak: tot ce spuneau-scriau evreii, oricâte tâmpenii ar fi comis, rari erau *goi*-ii care să aibă curajul de a-i contrà - nici vorbă să le spună verde,-n față că debitează prostii, măgării, calomnii. (Aproape) tot ce ieșea din gura ori de sub pana evreilor vedete ale masmediei în Franța era considerat(ă) literă de evanghelie, "abaterile" sau măcar dubiile exprimate fiind pe loc taxate de "antisemitism", cum altfel? Însă din ianuarie-februarie 2003, "gâlceava" dintre evrei și goi s-a mutat pe alt teren - alăturat; războiul dintre USA și Irak. Din acel moment discursul evreilor s-a modificat: a devenit și mai sumar, și mai sărac-sărăcit - nu doar în argumente, ci în *cuvinte*. S-a simțit, a devenit clar că săriseră de cealaltă parte a... Zidului, trecînd în defensivă. De ce, în defensivă, doar nimeni nu-i ataca? Și încă: ei nu cunosc "poziția" mediană, cea de-la-mijloc?, unde se discută, se dezbate în mod civilizat, în care părțile nu sunt *adversari* - ci *parteneri*? Din păcate, răspunsul este nuanțat ardelenește: «Nu prea...»

Am mai consemnat această observație: de la Intifada, mai ales de la Irak, persoane întru totul simpatice, cultivate, fine în analize - au devenit contrariul lor: antipatice, obtuze, grosolane, isterice în reacții și cu priviri tulburi, cu ochi injectați, dînd "replici", fie disproporționate, fie de-a dreptul nejustificate. Exemplul cel mai întristător: Alain Finkielkraut. Îl cunosc demultișor, am făcut o emisiune la France Culture și, deși subiectul era **Din Calidor**, deși emisiunea se desfășura după articolul incriminator al lui Ed. Reichman din *Le Monde*, nici el, Finkielkraut, nici măcar supra-antipaticul încă de pe atunci, comunistul și l'humanitéistul Antoine Spire nu au observat - în carte, despre ea fiind vorba - vreo "adiere de antisemitism". Însă nu-l mai recunosc de când a reizbucnit chestiunea palestiniană - pe care el o rezolvă cu "argumentul demografic", astfel:

«Dar nu ne dăm seama ce catastrofă demografică se va petrece dacă li se va permite palestinienilor să se întoarcă în Israel? Ei sunt în jur de 3 milioane! Și cum există și o disproporție în privința natalității, fiindcă familiile israeliene au în medie 2 copii, ale palestinienilor 7-8-9...

Nu ne dăm seama ce va fi doar peste 5 ani?» - am mai spus-o? - bine am făcut, ăsta-i şarmul meu: repetiţionarea.

Fiindcă nu contez pe normala capacitate a românilor de a "pătrunde" discursul lui Finkielkraut, explic: vasăzică: ocupantul, persecutorul, cel care-i alungase pe băştinaşi acum 55 ani din ţara lor, de atunci supravieţuind în lagăre din afara ţării lor - nu permite (mă-nţelegi) întoarcerea palestinienilor în Palestina natală, pentru că, astfel... s-ar produce o "catastrofă demografică"! Pe lângă faptul că are o murdară, o imorală judecată, tradusă: "*băştinaşii nu au dreptul la propriul pământ*", Finkielkraut mai şi minte: israelienii, mai cu seamă coloniştii sunt campioni ai "demografiei": câte 4-5-6 copii de fiecare cuplu, *mama avînd sub 35 de ani*! Adevărat: nu ajung la 7-8-9 ca palestinienii, dar să se ia în seamă că peste jumătate dintre copiii palestinieni mor de boli, de subnutriţie, cad victime ale incursiunilor viteješti ale israelienilor, combătînd duşmanul - acela cu adevărat *semit*, nu ca soldaţii Ţahalului, şi ne-iudei, şi ruşi până în rărunchi, ba chiar oameni-noi, sovietici! - din tancuri, elicoptere, avioane pe copiii-adolescenţii înarmaţi cu pietre...

[Nu este vorba de simpatia faţă de arabi în general, faţă de palestinieni în special - care au lăsat o detestabilă amintire în sufletul românilor sub Ceauşescu, prin teroriştii militarizaţi, prin agresorii Monicăi Lovinescu din 18 noiembrie 1977, prin "teroriştii" inventaţi de Iliescu şi de Roman, în decembrie 1989. Nu este vorba nici de faptul că "palestinienii sunt urâţi" - cam urâţi, ar zice ardeleanul de serviciu, de parcă israelienii ar fi mai frumoşi! - ca să nu mai vorbim de noi, puii de daci! - ci de adevăr, de justeţe, într-un cuvânt: de morală.

Da, mamiţule, căci morala, ea există, oricât ne-am strădui s-o ironizăm, băşcăliizăm, ignorăm, încălcăm (după care ispravă să spunem un banc cu Bulă), ca ceva care ne încurcă, ne împiedecă în treburile noastre, în (de)mersul nostru tot-mereu-înainte-pe-culmili'. Iar dacă de pildă românii noştri au dreptate când proclamă dreptul-istoric-moral al românilor asupra Transilvaniei; au dreptate când proclamă dreptul-istoric-moral al nostru, al românilor asupra Basarabiei, a Bucovinei de Nord, a Insulei Şerpilor, tot aşa au şi palestinienii dreptul-istoric-moral la propriul pământ, cel al Palestinei natale; au dreptul la ţara lor, Palestina.]

După obiceiu-i nesuferit, Finkielkraut se adresa celor cu care dezbătea (ne-evrei) la modul... implicativ, folosind persoana întâia plural, deci "ameninţarea" (cu demografia galopantă) care stă, sabie a lui Damocles, deasupra capetelor *noastre, a nepalestinienilor*! Şi, tot ca de obicei, neutraliză dintru început orice replică ne-ultrafiloisraeliană, prin crize de isterie, de epilepsie (reale?, jucate?), acestea avînd rolul să avertizeze: «Nu mă contraziceţi-contrariaţi: sunt bolnav, aş putea să vă mor aici, pe platou - cum veţi explica uciderea unui evreu, în direct?»

Fireşte, Finkielkraut este un soldat disciplinat al partidului

(Likud). În acest timp ce face el, Likudul? Ce să facă: acuză toată lumea (pardon: doar Europa!) de "antisemitism"!

Ieri sau alaltăieri a fost dat publicității protestul Israelului față cu... "antisemitismul" Europei, mai ales al Consiliului European, cel care ar fi comandat sondajul de pe urma căruia reiese că statul reprezentînd cel mai mare pericol pentru pacea lumii ar fi Israelul!

Am mai scris despre asta. Însă nu am scris că acuzația - de "rasism *şi* antisemitism", vorba pleonasmului legii franceze, este perdeaua de fum îndărătul căreia se ascunde un alt protest-interes't (cel care, vorba turcului, poartă fes/t/ul): economic, acesta, dar tot cu implicații "antisemite" - din partea europenilor, "care sunt cu toții anti-semiți" - de ce? Cum de ce: "fiindcă sunt antiamericani!", aşa a explicat o lumină a lumii, un fel de ministru al Comerțului israelian - după inteligența-i strălucind în priviri ai fi jurat că până mai an era încă locuitor al Buhuş'ului şi e cel puțin văr cu filosoful Andrei Cornea.

Despre ce este vorba? Despre o lege a Comunității Europene, sprijinită de o lege a ONU: mărfurile provenite din țări care nu respectă drepturile omului, mai ales produsele despre care se ştie că au fost fabricate de categorii de cetățeni fără drepturi, fără apărare: copii, handicapați, semisclavi, membri ai unor minorități naționale persecutate, apartheidizate - nu vor fi acceptate pe piețele țărilor civilizate. În trecut au fost boicotate articolele de sport - mingi, pantofi, tricouri etc - fabricate în Pakistan, în Indonezia, în India, în Birmania, în Africa de Sud - pentru motivele amintite. Or, pe piața europeană - deocamdată de Europa se ocupă Consiliul Europei, nu?, se comercializează legume, fructe, conserve care *nu* sunt identificate a fi *produse de israelieni*, în teritoriul recunoscut de ONU al Israelului; ba există probe că acestea provin din Teritoriile Ocupate ale Palestinei, *produse de palestinieni* - dar, cum aceştia, de la Intifada, sunt închişi în sârme, consemnați, nu mai pot avea relații comerciale decât cu... Israelul, sunt etichetate-comercializate de israelieni - ca israeliene! Însă această ocolire a legilor nu ar fi suficientă pentru Israel, care a obținut, mai demult, foarte importante derogări, chiar scutiri vamale (de care nu se bucură nici un alt stat al lumii, fie el şi european - or Israelul este stat asiat/ic/), în virtutea... culpabilității generale a ne-evreilor față de evrei. Or până de curând beneficiaseră de scutiri, de taxe vamale diminuate şi produsele palestiniene - stat recunoscut de Comunitatea Europeană, dar nu de Israel - *comercializate de... Israel.*

Ce argumente puteau produce israelienii - decât:

"Măsuri fasciste"! "Decrete antisemite!"

Nu spuneam că evreilor le-a secat Cuvântul? [...]

Marţi 13 ianuarie 2004

Obosit, abătut, fără treabă, fără chef.

Uite: nu-mi vine să notez revirimentul (s-o creadă Shafir!) lui Sharon, care de o săptămână este în "grav conflict" cu Likudu'-i şi mai ales cu colònii.

Francezii se tem că (Sharon) va avea soarta lui Rabin - care şi el fusese o brută, un dur, un mâncător de palestinieni, apoi... Apoi un june colon' pe care-l bătuse soarele Ţării Sfinte drept în creier l-a asasinat. Eu nu cred. Rabin fusese dur, însă numai cât timp fusese militar; când a devenit civil, mai ales datorită soţiei sale, Lea, deschisese ochii, şi... acceptase ceea ce văzuse, ştiuse demult: cum trăiesc palestinienii, oamenii pământului Palestinei; şi, re-văzînd, înţelesese. Şi, înţelegînd, făcuse pasul, pentru măcar o "mică reparare" a nedreptăţilor făcute de israelienii ocupanţi, printre ei şi el, general şi fost ministru al Apărării. Pe când Sharon: un plantigrad, o fiinţă primitivă, un peştericol, un şmecher de trei lulele; un "viteaz" care se măsoară numai cu cei mult mai slabi decât el (în ciuda "faptelor de arme" din războiul de pe Suez); vrea să dea în exterior impresia unui "om de dialog", pentru ca în răgazul asigurat de diversiune să continue a desăvârşi *opera de acoperire a suprafeţei Israelului cu garduri de sârmă ghimpată...* El fiind autorul operei nemuritoare: **Gardul (Zidul) Evreiesc** - adevărat: început(ă) de Yehud Barak...

...Îmi vine în minte acel vecin al meu de la Lăteşti, din domiciliu obligatoriu, ţăranul din Munţii Apuseni, moţul sifilitic întreţinut de o biată găinăreasă uzată (am mai scris despre "fenomen"): cel care, că tot şedea el acasă şi belea prazul (când nu umbla prin sat să vândă ouăle furate de "nevastă-sa"), făcea garduri. Bineînţeles, din cele bărăgănene, din tulpini de floarea soarelui, dar bine aranjate, fain legate cu sârmă, arătînd ca nişte rogojini verticale. Individul pe care, în discuţiile cu Bimbo Pop îi desemnam ca "Badea Alee", fiindcă cel puţin jumătate din suprafaţa lotului pe care se afla casa devenise de nefolosit: în deliru-i sifilitic - nuanţa: "aleită" - confecţionase, pe lângă două alei "de acces" (casa era pe colţ), late, ai fi putut intra cu o teleagă..., încă o alee: de la uşă la un corcoduş unde îşi punea un scaun să şadă la umbră; şi încă una, şerpuită aceea, cu aspect de cărare - până la umblătoare... Singura deosebire între "Badea Alee" şi "Bunicuţul Ari" constă doar în "materialul" din care erau/sunt confecţionate îngrăditurile: moţul le făcea din beţe de floarea soarelui, Sharon din sârmă ghimpată electrificată; şi din beton.

Şi jur că nu-mi vine - dar deloc! - să consemnez scandalul care bântuie America de aproape o săptămână: cartea fostului ministru de Finanţe O'Neil (?), cel care afirmă - reproduce şi documente - ceea ce multă lume ştia, dar, ca în purul comunism, nu îndrăznea să deschidă

gura; ceea ce alții bănuiau, însă, în lipsă de probe, chiar dacă ziceau/scriau ceva, nu erau crezuți (ca mine...): copilul minune *Bush avea intenția de a ataca Irakul înainte de 11 septembrie*! Planurile de împărțire a prăzii - zăcămintele de petrol - erau gata confecționate, pe parcelele geometric trasate - ca statele din America! - pe care stă scris numele societății sau numele directorului acelei societăți...

Emisiunea TV umoristică franceză "Les Guignols" este feroce cu Bush, prezentat constant ca un cretin, ca un debil, ca un handicapat mental - la urma urmei ca un biet băiețaș demn de compasiune. Or el este creatură a tenebrelor, periculoasă, (cocktailul: alcool+Dumnezeu= bombă) pentru că, față de predecesorii săi, el acționează împotriva "inamicilor" cu *ură*.

Nu mai țin minte cine mi-a spus că l-a văzut pe Bush cu kipa. Din câte știu (dar poate că mă înșel), neevreii, la o ceremonie religioasă ori invitați să intre într-un lăcaș de cult evreiesc își acopere capul cu o pălărie, cu o bască - însă nu am văzut niciun "vizitator" purtînd kipa. Sau poate că Bush, pentru marile sale merite întru susținerea necondiționată a Israelului și a politicii sale de incendiere, nu doar a Orientului Apropiat, dar a lumii, a fost recompensat cu dreptul de a purta kipa? Să fi căpătat acest drept și Buzura, cel doctorhonoriscausat pentru că distrusese un volum de documente privind Basarabia și Evreii?

A propos de Zidul Rușinii: profesorul israelian de economie Jacques Benedac de la Universitatea din Ierusalim a susținut că *"edificarea barierei"*, în afară de asigurarea securității Israelului, *este "economic rentabilă"*. De ce? Iată de ce - îl citez pe profesorul de economie:

"Construirea barierei (n-ar zice: "Zid", să-l pici cu ceară, deși e filmat în fața lui, cel din beton și înalt/ă/ de 8 metri!) costă un miliard de dolari, însă trebuie să se țină seama că în fiecare an Israelul cheltuiește 5 miliarde dolari pentru a-i neutraliza pe teroriștii plestinieni".

Profesorul Benedac a evitat să spună de unde va lua Israelul mili-ardul de dolari pentru construirea Zidului, fiindcă veniturile interioare sunt mult sub această sumă. Nu cumva din "recuperări" - cele puse la cale în numele Holocaustului? De la țări ruinate, sărăcite sub comunismul rusesc și cu aportul lor neprecupețit: Polonia, "Moldova", România?

Miercuri 14 ianuarie 2004

Îmi telefonează Victor Lupan: V.C. Tudor, sătul de a mai fi acuzat de "antisemitism", ar fi dat o declarație că el niciodată nu s-a manifestat ca "antisemit" (numai pe mine de câte ori m-a tratat de "jidan", de "jidovit", de "Pavel Evremovici" - nu doar în *România Mare* a lui, ci și în reclamațiile pentru chemare la judecată), a anunțat că el a angajat echipa de publicitari care lucraseră pentru campania electorală a lui Sharon...

Am rămas cu receptorul la ureche, fără glas. Apoi am izbucnit în râs: «Până acum îl credeam pe VéCéTù' o târâtură securistă, un neam-prost, un răufăcător... Dar nu bănuiam că e şi profund idiot. Evreii publicitari îi vor lua banii, vor lucra (cinstit), nu ştiu care va fi rezultatul (dacă nu ştiu în vederea căror alegeri se pregăteşte individul) - dar să nu-şi închipuie că acest demers îl va scuti de acuzaţia de "antisemitism"».

Oare, în nefericirea lor obştească, românii vor percepe comicul situaţiei? Vor râde şi ei, înseninaţi pentru un moment? Nu cred. Ori vor ridica din umeri (au ei alte necazuri, alte preocupări); sau îi vor da VCT-ului o înaltă preţuire: «Uite, domnule, ce genial e Vadim - cu asta câştigă alegerile!» Nu este exclus (să câştige alegerile). Iar atunci vom avea un adevărat preşedinte al României urcată pe culmea "Din lac în puţ(ă)".

Joi 15 ianuarie 2004

Bush, sfătuit de înţelepţii sfetnici ai săi, a promis lumii luna. În lipsă de altceva - «Iată, Luna!». Că tot o promisese tată-său, celălalt mare intelectual al familiei, şi promisiune a rămas. Necazul este că "opinia" americană - leit românească! - s-a inflamat pe dată, pe dată au scos americanii steagurile de pe unde fuseseră aruncate şi au prins a se bate cu pumnul drept peste inima cea stângă.

E-he, poporul! Poţi pentru ca să te pui cu el - cu poporul?

Nu poţi - pentru ca să te: căci.

Vineri 16 ianuarie 2004

Cronica literară a lui Mircea Iorgulescu din *22* (9-15 dec. 2003):

Aceeaşi impresie de neîmplinire, de ratare a ocaziei. Mircea Iorgulescu ştie despre ce scrie, are din plin mijloacele de a aşterne pe hârtie un text bun. Dar păcătoasa lui coloană vertebrală, cea din cauciuc natural, dar tactica de supravieţuire - acestea îl ţin la rasul ierbii. Şi chiar de va fi domiciliind la Praga, tot la Bucureşti şade; tot ca la Bucureşti raţionează; şi scrie ca la Bucureşti: cu două condeie: unul pentru cititor, celălalt pentru cei/cei de care depinde - în viitor - o notare bună, o "avere în vedere". De astă dată se ocupă de volumul **Tentaţia risipirii**, autor: Buzura. Fiindcă nu am citit cartea - dealtfel, pentru întâia oară aud acest titlu, deşi autorul a publicat-o, în 2003, la... editura Fundaţiei Culturale România (nu mă întreb, răspund pe dată: eu, în locul lui nu m-aş publica în editura pe care o administrez, dar în una proprietatea a mea: da) - nu voi vedea decât prin ochii lui M. Iorgulescu. Am înţeles; este o carte "amar-polemică", în care autorul, "adânc rănit", propune "mărturia unei victime". Cine sunt călăii? Dintre cei numiţi - pe ceilalţi, Buzura, în bună tradiţie ardelenească, îi tace, convins fiind că "se ştie despre cine este

vorba"- în ordinea lui M. Iorgulescu: Grigurcu, Goma, Ţepeneag, Dan Petrescu - "care l-au hărţuit publicistic ani de-a rândul".

Revin la *ciuda* (acesta este cuvântul) pe care o resimt de fiecare dată când citesc un text de Iorgulescu. *Ciudă* pentru că ştiu - dinainte, ştiu din chiar textul de faţă, necitit - că autorul ar fi putut da, nu doar un oarecare *text foarte bun*, dar şi un *text normal de adevărat*. Şi nu o face. O stră-face în felul său (nu doar al său) românesc; isteţ, patrulàbic - şi parşiv. Scriind despre un autor ca Buzura - persoană importantă, nu spune cine... - Iorgulescu îl/o menajează; chiar dacă face "unele observaţii" (că nu trebuia să intre în polemică, pamfletul fiind "un registru interzis lui"; că atacîndu-i pe "cei patru" comite o greşeală, atunci când le contestă valoarea literară - nu acestea le sunt cusururile!; că nu ar fi trebuit să dea "replici" [aici nu am înţeles: firesc - dacă nu am citit cartea...]). În partea a doua a textului Iorgulescu îi dă o înaltă preţuire lui Buzura, mergînd până la a depune-mărturie în legătură cu un act de curaj epopeic (pe care, notează el, veninos, Zaciu nu îl consemnase în **Jurnal**...); anume: la o şedinţă cu Ceauşescu, Buzura a spus - citez din Iorgulescu - "«în satele din România nu există decât două instituţii care prosperă: Postul de miliţie şi Bufetul». (...) auzind, Ceauşescu, s-a chircit şi s-a strâmbat de parcă fusese lovit în plex. Acesta e «adevăratul» Buzura, scriitorul ale cărui cărţi (...) din anii comunismului sunt înfăţişate în toată sumbra lor psihopatologie", am încheiat citatul din Buzura.

Eu unul, nu îl atacasem "pe la operă, ci numai "pe la viaţă".

Acestea fiind spuse, îmi aduc aminte - cu drag, cu ce altceva?!- ce îmi scria Marta Petreu în iarna 1990, primăvara 1991 despre literatura lui Buzura: "cea cu miliţieni". Fiindcă acesta este curajul Gusti-lui. Potrivit "recomandărilor ierarhizante" pe care mi le făcea mie Gafiţa - despre "gradele personajelor": «nu-l face pe X general - coboară-l în grad, fă-l locotenent - doar toată lumea are să înţeleagă..., deşi mai bine ar fi sergent; pe Y nu-l face ministru, nici director, fă-l, acolo, un activist de ţară; şi nu mai pomeni de securitate - miliţia nu-ţi ajunge?»

Ei, uite nu-mi "ajungea miliţia", eu scriam citeţ: *securitate*. Motiv pentru care nici nu am mai fost publicat, din martie 1970;

Motiv pentru care lui Buzura i-au fost publicate toate textele date la tipar. Uite, eu nu cred că relaţiile cu Gogu Rădulescu, oricât de "nepoteşti" deveniseră, ajutaseră cât un vârf de ac la publicarea vreunui text adevărat (de pildă: cu *securitate* - nu cu *miliţie*...). Dealtfel nici nu va fi existat aşa ceva. Dacă ar fi existat, scris, un roman, un capitol, un paragraf de această natură, nu l-ar fi scos la lumină autorul după 1900, cu banderola: "text de sertar"? Sau: "interzis de cenzura ceauşistă"?

Nu, nu mă înşelam când, după figura pe care mi-o făcuse în 1972, cu Gallimard (doar înainte de a pleca în Franţa stătusem de vorbă cu el, îl anunţasem că am să-l propun spre editare, cu **Absenţii** - însă chiar

atunci, în luna august, el publica pe prima pagină a *Tribunei* un lung limbământ la adresa Ceauşescului şi a comunismului), dedusesem: el nu aşternea pe hârtie un paragraf, o propoziţiune, decât după ce avea asigurarea din partea Cenzurii - prin Gogu Rădulescu, prin Geta Dimisianu - că are să şi apară. Or Mircea Iorgulescu ştia (cum să nu ştie el, care era nu doar "coleg" ci şi "asistent tehnic"?). Însă preferă să scrie...altceva, ba chiar viceversităţi - în dulcele stil alambicat: "...scriitor ale cărui cărţi fuseseră ori cu totul interzise [care cărţi? când, scrise? - întrebarea mea] şi se aflau pe listele oficiale de punere la index [au fost puse - la index? care?, când? - tot întrebările mele] (...), nu puteau fi comentate decât prin sinuoase parafraze, apăruseră totdeauna greu, se vindeau pe sub mână şi circulau în regim de scrieri subversive" - isteţul M. I. evită: "samizdat"... E-he, cum să nu ştie Iorgulescu "natura" *scriitorului Buzura: în afară de faptul că şi el l-a vizitat pe* Gogu Rădulescu (recomandat de "Nepot")?, a scris mereu despre autorul numit, iar prima parte a textului din Dicţionarul lui Zaciu de el este semnat.

M. Iorgulescu, chiar dacă observă că Buzura greşeşte când îi consideră pe cei patru numiţi "scriitori insignifianţi literar", nu divulgă nici din greşeală acuzaţiile formulate de ei, insignifianţii, la adresa mega-signifiantului Buzura. De pildă nu aminteşte că primul pas pe de lături al lui Buzura, scriitorul clasicizat, a fost articolul său din *România literară* publicat în primele zile ale anului 1900, "Fără violenţă" - text violent prosecurist. Eu am fost primul - şi au trecut ani, până când să nu mai fiu... insul care să-l semnaleze şi să-l interpreteze astfel;

După ce s-a declarat de-al lui Iliescu (în 1991), Buzura s-a expus ochiului necruţător al camerelor de televiziune - probabil îi spusese cineva că românii noştri nu văd nimic, nu pricep nimic, uită tot... - în scena în care ditamai romancieroiul Buzura îi aranjează impostorului Iliescu, scaunul "pre dindărăpt", pentru posteriorul voievodal - aici m-am citat...

Acestea au fost reproşurile de căpătâi ale mele la adresa lui Buzura. Ca şi cele adresate lui Manolescu, nu au vizat "opera", ci "viaţa".

Ţi-ai găsit să le pomenească M. Iorgulescu pe acestea! Lăsându-i la o parte pe Ţepeneag şi pe Dan Petrescu (nu-mi aduc aminte reproşurile lor), sânt aproape convins că şi Grigurcu îl ataca pe "Gusti" pentru aceleaşi păcate - parcă şi pentru faptul că acaparase o instituţie de stat şi se poartă ca pe moşia lui ta'-su - cu fondurile, cu autorii...

În fine: ca să ne frângă inima, M. Iorgulescu vorbeşte despre "boala" lui Buzura, despre operaţia pe cord deschis - ei, da: ca şi cum el ar fi singurul scriitor român "bolnav de inimă" - dar certamente: unicul operat în America, pe banii Fundaţiei Culturale Securia. Am răbdare: aştept, în continuare, să citesc, în sfârşit! un text de Iorgulescu despre un scriitor contemporan, care să fie, nu doar foarte-bun, nu doar "echilibrat",

în stilul lui S. Damian, "cu umbre şi lumini" - ci *adevărat*.
(...)

Duminică 18 ianuarie 2004

Am mai adăugat un capitol la **S. R.**, unul alcătuit numai din citate din Kogălniceanu. Le-am cules din volumele desperechiate de *Opere* scoase de Academia RSR. Sper să nu fi făcut rău.

Am reluat **În răspăr**, volumul de publicistică al lui Dan Petrescu. Îl mai frecventasem - cu atenţie - dar cum omul mai şi uită... Într-adevăr, D. P. îl rădea nemilos pe Buzura - şi pe Iorgulescu. Şi mie îmi dădea o copită, însă cum eu sânt băia' bun (ei, taci! - ei, tac), nu mă supăr prea foarte tare. Încă o dată: nu ne potrivim la "plăceri" (lui îi plac Pruteanu, D.C.M., Adameşteanca - dar la neplăceri, la "cărţi antipatice" vorba lui, care sunt, totuşi exalaţia unor antipatici...), intră o mulţime: Breban, Ţepeneag, Titus Popovici, Alex Ştefănescu, Buduca, Ţeposu, Monica... La urma urmei relaţii normale între scriitori normali.

Luni 19 ianuarie 2004

Aştept să aflu rezultatul întâlnirii, la New York dintre Brenner şi Kofi Annan. După atentatul groaznic de la Bagdad, gazetarii francezi formulează "dorinţa" americanilor ca ONU să se implice în termeni... foarte francezi, adică americanii, dacă nu-i roagă în genunchi pe ONUsieni, atunci le cer ajutorul urgent. Sânt convins: jurnaliştii francezi au transmis gândurile americanilor, nu cuvintele rostite sau scrise. Că americanii nu mai ştiu pe unde să scoată cămaşa? - adevărat. Că tot nu au găsit armele distrugătoare - motivaţii ale războiului -: adevărat. Ei şi? De aceea a fost inventată diplomaţia, acea supraştiinţă, nu doar de a îndulci asperităţile unui discurs anterior, dar de a-l nega de-a dreptul - adeseori prin tăcere.

Francezii ăştia: parc-ar fi eu: aşteaptă ca americanii să recunoască eroarea, să-şi ceară scuze pentru calomniile proferate mai ales la adresa Franţei, să trimită la plimbare un subfifru de la departamentul comerţului, zicînd că el de capul lui a decretat embargoul asupra brânzei, vinurilor, somonului? N-or fi vrînd şi o autocritică la sânge? Dar aceste "apucături" nu le au nici ţările mici-mici-mici, doar (unele) dintre ţările înfrânte - ca Germania; nu ca Japonia. Ce, Rusia a regretat vreodată public nesfârşitele suferinţe pricinuite altor ţări, popoare? Dar Turcia?; dar Austria(-)Ungaria; dar Spania?, dar Anglia? Doar Franţa a recunoscut, însă abia de curând, injustiţiile trecute - exterioare: sclavajul, colonizarea; în interior: persecutarea evreilor, dar nu şi pe a... protestanţilor...

Ce ar vrea americanii? Desigur, cât-mai-mult, cu cât-mai-puţin, dacă se poate: cu nimic. Adică: ne-americanii, europenii, sub steagul

ultradetestatei şi hipercalomniatei de ei ONU, să alerge în Irak, să-i... rezonabilizeze pe "nebunii" aceia (pe care nici după şase-şapte luni de "pace" nu ştiu de unde să-i ia...), să-i pacifice, să repare ei apa, electricitatea, aprovizionarea cu alimente şi mai ales cu carburant... - dar Doamne-fereşte să se atingă de petrolul irakian, cel care a intrat demult în posesia americanilor! Bine-bine, dar care vor fi "concesiile" lor? Cum, care "concesii"? Noi, americanii nu facem concesii, noi dăm ne-americanilor "o a doua şansă" de a-şi repara eroarea capitală de a nu fi fost alături de noi în pornirea războiului sfânt împotriva Axei Răului!

Chiar azi, la Bagdad a fost o foarte importantă manifestaţie, în care irakienii au cerut ca viitorul consiliu să fie *ales* şi nu *numit* de americani. Asta cer ne-americanii şi ONU de şase luni de zile. Or americanii nu se sinchisesc de faptul că ei porniseră războiul, cu scopul de a *libera* Irakul, nu de a-l *ocupa*. Şi se supără foc atunci când cineva îndrăzneşte să vorbească de comportamentul lor de invadatori şi de ocupanţi.

Sub costumul european şi sub aspectul lui european, acest Brenner este un american, din echipa Rumsfeld, Wolfowitz, Perle, Kagan, Frum etc etc. Care nu va accepta - în numele guvernului un Consiliu irakian *ales*, ci va ţine cu dinţii de adunătura de colaboraţionişti, de slugi ale americanilor - *numiţi*.

Rămâne de văzut ce reacţie va avea ONU. Prin forţa... inerţiei complicatei maşinării (De Gaulle îi spunea dispreţuitor: "Le Machin") demersul onusian va lua timp - timp în care vor muri mulţi americani. Or americanilor le pasă de vieţile compatrioţilor lor, nu de ale "sălbaticilor mesopotamieni" - între timp au aflat de la intelectualul Bush junior, care a aflat de la Sharon, bagdadi din moşi-strămoşi, că pe-acolo, pe undeva, fusese cândva o ţară numită Mesopotamia.

Să nu uit: tot azi am trimis următoarea scrisoare către Nicoleta Sălcudeanu:

Paris, 19 ianuarie 2004

Iubită Nicoleta,

Am re-re-re-luat **Patria de hârtie**. De astă dată numai partea care mă priveşte. Şi am descoperit descoperiri rămase acoperite la lecturile precedente.

De pildă "despre Calidor":

Despre (de) Calidor, Nicoleta scrie cu-atât-de-frumos, cu-atât-de-mângâios, cu-atât-de, de parcă ar fi mama de la autor. Vreau să spun: una mai mititică, în timp. Re-vreau să spun: una despre care se poate vorbi la prezent. Ceea ce ne scoate din literatura cea de toate zilele şi ne mută în literatura cea de netoate zilele.

Citind rândurile, urmărind cu degetul buchile, mă prelăsam dulcei gelozii:

«Uite-o: scrie cartea mea mai bine decât am scris-o eu!»

Multă este intenţia de a face curte unei persoane dragi - dar, vorba unui ardelean: «Multă, dar nu tătă». Cum ar veni: este şi ceva adevăr în zise. Ceva esenţial, cam-totul, ar zice mult-pomenitul şi relativitorescul ardelean.

Nu am scris vreodată - profesionist - despre cărţi. Nu cred că aş fi făcut-o mult mai foarte prost decât alţii: probabil din egoism de autor, din avariţie faţă de timpul rămas de trăit şi care trebuia musai cheltuit numai şi numai pentru propriile producţii. Însă dacă aş fi scris şi eu recenzii, cronici despre cărţile altora, probabil-sigur aş fi făcut-o după metoda Nicoleta Sălcudeanu (atunci când a scris, ea, Calidorul meu).

Chestie de metodă, zic, autoluîndu-mă peste picior - sau: luîndu-mă peste autor.

Scriindu-mi copilăria, adolescenţa, nu am făcut decât să-l maimuţăresc pe Tolstoi, cel care coborîse, până la "nivelul" calului Holstomer - şi intrase în el; nu ca Ulise, amăgitorul, totuşi, om, intratul în calul de lemn; ci ca însuşi DumneZeus, cel care intrase în lebădă - din iubire faţă de Le(bă)da. Sigur am scris pe undeva: pentru a-mi vedea just o anume felie din vârstă - ziceam: 6-7, anii mei - eu, povestaş, trebuie să mă las din genunchi, până când ochii mi se vor afla la gaura din gard cea de la "nivelul 6-7 ani ai mei". Dacă voi reuşi să nimeresc-potrivesc acea gaură-din-gard, voi putea vedea ce se vede de la "nivelul" găurii 6-7 ani - astfel voi putea povesti.

S-ar zice că "metoda" (folosită cu dezinvoltură - şi probabil tot din instinct, e-he, instinctul!, ce bun este el! - de părintele povestaşilor în/de limba română: Moş Creangă) a dat şi la mine oareşcari rezultate.

M-am bucurat în sinea mea şi am vorbit în jur despre acest artificiu, gândind că va fi de folos altui povestaş. Şi numai unui povestaş.

Nu-mi închipuisem că exact aceeaşi metoadă este aplicabilă de către un... povestaş al poveştilor altcuiva. Se vede că nu este cine ştie ce scofală: te laşi în voia genunchilor, te înalţi, cobori, până când ochiul ţi se potriveşte la gaura cu pricina. Autorul căutase "nivelul" vârstei (ca limbă, limbaj), comentatorul caută nivelul - nu întru totul exact, el nu urmăreşte doar pe verticala personajului, ci şi pe orizontala autorilor de personaje.

Confuz? De acord, dar dac-aţi şti voi, dòmnelor cât de confuz eram ieri; şi alaltăieri; şi de când mă ştiu...

M-am priponit cu exerciţiile de admiraţie doar la Calidor, nu şi la Sabina, care, ea, este de altă natură (dar şi ea; ce bine prinsă: ca între surori).

Ţineam să zic iute-iute ce îmi tot ţâşnea de ici, de colo, înainte de a mă scufunda în, vorba celuia: neagra-amnezie.

Îmbrăţişări - respectuoase, cum altfel?

Salutări nicoleţilor - mai mari, mai mici.

Paul Goma

Marţi 20 ianuarie 2004

Nu m-am înşelat foarte: ieri - ziua americană, aici se făcuse noapte - ONU a declarat că dă asistenţă tehnică, dacă primeşte garanţii de securitate (doar Mielo de Vieira şi alţi funcţionari la Bagdad au murit, atentatul provocînd evacuarea ONU din Irak): şi dacă se modifică... natura rolului Americii: din ocupaţie în libera(ţie).

Aflaţi în dificultate - şi mai ales pentru ca Bush să fie reales - americanii vor ceda. Vom trăi şi vom vedea; cât vor lăsa de la ei şi cât din ce vor lăsa cu adevărat vor şi respecta. Fiindcă gândul le şade numai şi numai la petrol, nu la altceva. Îi doare-n cuc de "mesopotamieni" (cum va fi rostind Bush cuvântul; în stilul ceauşesc atunci când era vorba de "sec*o*ritate", de "Ve'nam"?) .

Ieri: scandal la Stockholm. La o expoziţie de artă contemporană suedeză fusese expusă opera unui artist: un bazin plin cu un lichid roşu, sugerînd sângele pe care plutea fotografia stilizată a femeii palestiniene kamikaze care acum vreo săptămână *s-a* explodat (aşa e corect: pe sine-se-s-a). Mie - dar numai mie - nu mi-a plăcut; din pricină că prea era înrudită (opera plastică) cu regizorala opera a lui Pintilie din "Azilul de noapte", de la Châtelet în care pensionarii mai ziceau ce mai ziceau din ce rămăsese din textul lui Gorki şi... săreau de pe laviţe cu picioarele într-o tavă mărişoară aflată în mijlocul încăperii, stropind de mama focului. Găselniţă pe care Lucian,/ regizorul genia*n* o găsea, cum altfel, genia*nă*, însă eu: nu prea, drept care Pintilie, supărat (noaptea târziu, după spectacol, la telefon, fireşte): «Dar n-ai observat că tava, cum îi zici, era în fapt tineta de la Piteşti, în care erau "botezaţi" studenţii - doar m-am inspirat din cartea ta **Câinii morţii** [acesta fusese titlul franţuzesc impus **Patimilor după Piteşti**] !»

Îl las pe Pintilie ne-mai-hărţuit, mă întorc la Stockholm:

Probabil alertat de vreun consângean de această nemaipomenită blasfemie "antisemită", ambasadorul Israelului în Suedia - tovarăşul Zvi Mazel (fost ambasador de sinistră amintire şi în România, numai Gab'dameşteanu se preface că nu cunoaşte rolul detestabil şi publică în 22 articole ditirambice, semnate de Dan Shafran) s-a dus la Muzeul Naţional, la opera în chestiune: "Albă ca Zăpada şi Nebunia Adevărului", de Dror Feiler: Fără ezitare tovarăşul ambasadornik a debranşat cele două spoturi care luminau bazinul cu pricina. *Şi întuneric s-a făcut.* Numai că vocea crainicului francez a povestit ce se întâmpla în continuare: artistul l-a luat de guler pe debranşatorul israelic, a prins a-l scutura - am avut impresia că îl şi ridicase în aer (ca un sculptor ce era), urlînd în engleză:

'Din acest motiv am plecat din Israel, ţara şi a mea, ca să fiu liber, să mă exprim liber, fără cenzura voastră obscurantistă, care sugrumă

dreptul la exprimare şi aplică politica de apartheid...' - a mai zis încă, mult, vehement /şi măgar-şi-violent/, însă crainicul nu a mai tradus, probabil începuse a vorbi în ivrit.

Am înţeles: artistul era evreu - şi chiar israelian - însă *fugise*, cerînd azil (nu politic, ceea ce ar fi constituit o eroare mortală, ştiut fiind cum anume sunt trataţi trădătorii), ci un adăpost artistic - cam ca Breban în Germania, în Franţa, înainte de decembrie 1989...

Însă evenimentul nu luase sfârşit: ambasadorul scandalagiu a fost convocat la Ministerul de Externe, unde, întâmplător, titulară fusese Anna Lindt, asasinata, desemnată de israelieni, vreme de săptămâni, ca "antisemită" - nu luase ea apărarea palestinienilor în Parlamentul European? Cu care prilej - la ieşire - am văzut chipul acestui apărător al onoarei evreieşti - care, în întuneric, în timp ce stingea luminile bazinului-roşu, zicea cam aşa: că el nu permite, mă-nţelegi, ca, într-o ţară civilizată să se producă astfel de manifestaţii antisemite, ca glorificarea acelei criminale care a omorît femei şi copii nevinovaţi! Dacă ar fi căutat cineva, nu ar fi găsit un exemplar mai caricatural şi intens caricaturat în presa antiiudee dinainte de primul război - şi în timpul războiului în Franţa: cu părul roşu-roşu, de-ai fi zis că îşi turnase în cap un borcan cu vopsea (nu îl va fi mânat la luptă sentimentul că i se furase culoarea roşie, dragă tutulor internaţionaliştilor?), cu ochii lăcrimoşi... Bine-bine, nu judecăm oamenii după înfăţişare, dar inginerii-de-sunet-ai-imaginii ar fi trebuit să ştie că nu pui în vitrină propria-ţi caricatură, făcută de "antisemiţi-fascişti", dublu-triplu exagerată, riscînd să fii bănuit de provocare a... "antisemitismului". Deşi era aşteptat de o mulţime de ziarişti, ambasadorul-komisar, deşi blocat la ieşire cel puţin douăzeci de secunde - nu o scos un singur cuvânt. O cucoană care îl însoţea (nu am înţeles dacă era o funcţionară a suedezilor ori a israelienilor) a mitraliat: ambasadorul nu a retras ceea ce spusese la expoziţie, nu şi-a cerut scuze - altfel întâlnirea fusese cordială, amicală...- blablaul diplomatic obişnuit.

"Întâlnire" a cărei relatare a provocat mare-veselie-mare-mândrie printre membrii claninetul (clan+cabinet, dacă nu s-a înţeles) Sharon. Arik rânjea din toată proteza de "porţolan" şi zicînd că bine a făcut ambasadorul! Moarte *goï*-lor, nu doar vikingi!

Vineri 23 ianuarie 2004

Am primit ieri scrisori de la la Elvira Iliescu. În prima cea adresată mie, aflu că a apărut un nou număr al *Jurnalului literar*. Ceea ce înseamnă că în o săptămână-două o să-l primesc şi eu. Cu care ocazie aflu că partea a doua a textului său despre **Basarabia** i-a fost "oleacă martirizat", vorba celuia. Nu voi avea posibilitatea să aflu ce anume îi va fi

suprimat Florescu: nu cunosc textul autoarei şi, chiar de-ar fi aşa, ce aş face: l-aş lua de guler pe Florescu, pentru că martirizase-niţel o cronică la o carte a mea? Binînţeles, Elvira Iliescu mi se doar plânsese, cu omenească durere de autor căruia nu i se publică integral textele trimise - ce, eu nu fac la fel? În al doilea rând aflu că ea nu are acces la internet, deci nu-mi poate urmări textele aflate acolo. În al treilea: îmi comunică starea astrelor în ceea ce mă priveşte: că sânt protejat de Jupiter - până în 26 august; după aceea trec "în Balanţă pentru un an întreg: să te ţii oportunităţi de tot soiul!", îmi atrage atenţia protectoarea mea terestră - şi mai departe: "între august 2005 şi septembrie 2006, în Scorpion, casa banilor: s-ar putea să se mai simtă câte unul şi să vă organizez vreo premiere, vă ajunge atâta sărăcie în câtă v-aţi scăldat. Să-mi fie gura aurită".

Chiar se vede cu ochiul liber că sânt sărac?, mă întreb retoric şi făţarnic. Să admitem că se vede. Dar cum ne aranjăm cu timpul? Draga de Elvira Iliescu îmi promite (nu ea, de la ea, crainică a voinţei astrelor!), nu doar binele în general, dar şi bani! - pentru 2005-2006, când eu mă străduiesc să nu mă împotmolesc definitiv în prima lună a lui 2004. Oricum, e cald pe la inimă să ştii că există oameni care încearcă să te consoleze şi cu... concreteţea previziunilor zodiacale.

A doua scrisoare este o fotocopie a epistolei mânioase trimisă lui Laszlo Alexandru de Elvira noastră naţională. Şi dă-i, şi zi-i-o de la obraz! - în primul rând pentru cele rostite în prezenţa lui Pecican şi a lui Grigurcu în emisiunea radiofonică - transcrisă şi publicată în *Columna*; în al doilea pentru ce a spus în dialogul cu Solacolu - şi el publicat în *Columna*: "Nu mi-a venit să-mi cred ochilor! Dvs. să-i spuneţi lui Paul Goma: «ruşine să-i fie!»??!?!" [ploaia mirărilor-întrebărilor aparţine Elvirei Iliescu]. "Să-l învinuiţi de antisemitism"? - ei, da: să mă învinuie de antisemitism şi să mă aşeze, în buna tradiţie troglodită a celor de la *România literară* (Manolescu, Dimisianu, Ştefănescu) alături de V.C. Tudor. Şi dă-i! Şi urechează-l pe copilul Laszlo! Şi pune-i capac: reproşul de a fi ales ca obiect al tezei de doctorat pe Manolescu!

Dacă stau şi mă uit în oglindă: nu sânt de acord chiar cu toate câte îi aruncă în faţă. Dar stînd, în continuare şi oglindindu-mă: dar ea, Elvira Iliescu este de acord chiar cu tot ceea ce reproşez eu altora?

De alaltăieri se tot vorbeşte de "scandalul" din jurul lui Sharon - de fapt o noutate veche: un afacerist israelian, Adler ar fi declarat că a finanţat campania electorală a lui Sharon, iar drept "compensaţie" ar fi cerut fiului să intervină pe lângă tată, pentru... cumpărarea unei insuliţe greceşti, unde să facă el o chestioară turistnikă... Ei, da; ei şi? Poate să nu fie adevărat; poate să fie adevărat, dar nu pedepsibil. Necazul: nu găinăriile fiului şi rechinăriile lui Adler constituie marile păcate ale lui Sharon.

În Turcia şi în Grecia "intemperii" cum numai... la Nord de Sud se întâlnesc: ninsori abundente, frig, furtună - am văzut în direct un minaret prăbuşindu-se din pricina vânturilor puternice. Mai ieri am văzut, la Constanţa, Marea Neagră îngheţată. Am mai notat asta - nu-i nimic.

Am devenit - de multă vreme - plângăcios. Mai ales alaltăieri când s-a difuzat o ştire ne-defavorabilă României şi Românilor: "une famille de Moldaves" era pe punctul de a fi expulzată din Franţa, pentru că nu i se aprobase cererea de azil politic. Însă comitetul şcolii în care învăţa băiatul (12 ani) şi muncipalitatea (Bordeaux) au intervenit până la Chirac şi au obţinut rămânerea în Franţa a familiei întregi, pentru că băiatul este un element excepţional. Am auzit-o pe mama lui: vorbea franţuzeşte cu un acuzat accent... muolduoviniesc contaminat de rusă (de crezut, nu?). Era fericită (de crezut, nu?). Bărbatul tăcea. Probabil-sigur: el vorbea prost franţuzeşte şi nu voia să strice "tabloul".

Se va fi gândit la prietenii, colegii lui, basarabeni, cu care lucrase - la ce lucrase - patru ani de zile, dar care, neavînd un copil excepţional dotat ca al lor, fuseseră sau urmează a fi expulzaţi din Franţa?

Poate da, poate nu. Ştiu că pe mine m-a podidit râsu-plânsu. De bucurie (şi de mândrie!) pentru excepţionalitatea copilului "moldave" şi de jale pentru amărâţii mei de basarabeni care au trebuit să se întoarcă în mizeria materială cumplită din "La Moldavie", sub cizma eternilor kaghebişti şi terorizaţi de rusofoni.

În Letonia, unde ruşii alcătuiesc 40% din populaţie, (au fost aduşi după 1940, apoi după 1944-45, cu sutele de mii "în locul" băştinaşilor... mutaţi în lagăre şi în gropi comune) guvernul a hotărît ca limba în care să se facă învăţământul să fie letona. Drept care masele largi de ruşi colonizatori (şi belitori de profesie ai neruşilor) protestează zgomotos, cerîndu-şi drepturile - nu se spune dacă acele drepturi sună: "şi în limba rusă", ori "numai în rusă"... iar "Bruxelles" intervine, aranjîndu-şi nodul cravatei (dacă este vorba de decizători), deranjîndu-şi meşa de păr de pe frunte (de-ti vine să pui mâna pe o foarfecă întru rezolvirea problemului), dacă sunt femei. Şi rostindu-se cu o siguranţă de analfabeţi de-ai noştri, gabrielandreeşti, că "drepturile omului sunt încălcate". Dar bineînţeles că sunt încălcate drepturile omului rus, totuşi, minoritar în Letonia, văzute de privirile dobitoace şi indiferente ale celor "de la Bruxelles". Dar bineînţeles că *în momentul de faţă* măsura letonilor este un abuz. Dar ce facem noi: ne supunem statu-quo-ului impus de occidentalii ignoranţi, obtuzi care ne dictează, nouă, cei care am suferit de ocupaţia şi de distrugerile materiale şi mentale ale ruşilor - Constituţia Amneziei? În numele... păcii dintre popoare? Cine dintre noi nu doreşte pacea, în adevăratul sens al cuvântului? De ce nu le cer, de pildă evreilor, să uite Holocaustul, să nu mai evoce, invoce suferinţele lor? Suferinţele cumplite pe care le-am suferit noi, cei din comunităţile tampon (dintre Rusia

Asiatică şi Europa... Europeană) nu echivalează cu un holocaust? Că, dacă recurgem la cifre, nu mai terminăm. Că letonii (şi estonii şi lituanienii) greşesc - *acum* - când impun rusofonilor să mai înveţe şi ei, cântînd, scrâşnind din dinţi, plângînd limba locului? Nu, nu prea. Nu, deloc! Fiindcă "trecutul" pe care bruxellezii ne somează să-l uităm nu se şterge din inima şi din oasele noastre doar pocnind din degete.

Fiindcă - iar această motivaţie a mea nu este doar a mea: la 15 ani de la implodarea Imperiului Bolşevic Rusesc, nici un rus oficial nu şi-a cerut iertare pentru suferinţele pricinuite de ei, ruşii, neamurilor ocupate şi înrobite. Rusia nu a recunoscut păcatul de moarte a persecutării, însângerării, asasinării a milioane de oameni doar pentru că erau ne-ruşi. Iar acum băşinoşii (dar băşinoasele!) care păzesc "drepturile omului" la Bruxelles cer victimelor să treacă cu buretele! Să uite! Asta-i o gândire de securist, de kaghebist - deci de călău.

Mi-a trimis Anatolie Paniş suplimentul *Academiei Caţavencu*, "Lista lui Secu", "Literele O-S". Am să revin asupra textelor - mizerabile, noroioase, atât cele semnate de Ioan T. Morar - care şi el are amintiri cu securişti, ce credem noi? - de prietenul meu Stejărel Olaru, cât şi "Dialoguri despre colaboraţionism," în care concurează pentru *Cupa Penibilului Scriitoricesc*: Dinescu, Pleşu, Balotă - deocamdată.

Tot deocamdată copiez aici microfişele securiştilor semnalaţi de Paniş că m-au avut în grijă părintească de-a lungul şi de-a latul anilor:

"22) **Petre Mazilu** - în 1972 era lt.-col.

"La 21 iulie 1972 primeşte o notă informativă în care sursa «Creţu» oferă informaţii despre Paul Goma, pe care le-a obţinut de la Mihai Grama".

Nu am auzit de Petre Mazilu - pentru că nici listaşii nu au precizat unde "lucra lucrătorul MAI". Şi nu ştiu cine poate fi Mihai Grama - din moment ce numele lui nu e ghilimelizat, presupun că e nume adevărat. Oricum: la acea dată - 21 iulie 1972 - eu mă aflam în Occident - plecasem în jur de 15 iunie.

"30). **Pintilie Gheorghe** - în 1958 era gen.-lt., adjunct al (M)inisterului Afacerilor Interne.

"La 11 septembrie 1958 semnează decizia nr. 15.156 prin care se fixează D.O. (lui Paul Goma) pe timp de 36 luni în com. Lăteşti, raionul Feteşti, reg. Constanţa".

Ia te uită! Însuşi Pantiuşa, "cel-cu-Foriş"apoi "cel-cu-mama-lui-Foriş", "cel-cu-Pătrăşcanu"! Adevărat că doar a semnat - e-he, câte alte hârtii semnase el, cu aceeaşi mână cu care mânuia ranga de fier; cu aceeaşi mână cu care bea - din sticlă - votcă. Nu am de unde şti dacă

bestia de Pantiuşa avea aceeaşi putere ca în anii 1946-54 - probabil nu. Oricum, prin el s-a instaurat teroarea NKVD-istă în România ocupată. El, "Bodnarenco Pantelei", cică evreu din Tiraspol (nu-i cunosc adevăratul nume). Ca ajutoare, din 1944, i-a avut pe "Bucikov Valeriu", evreu basarabean şi pe bulgarul Ivanciu. Servicul condus de el avea şi rolul de a "confisca" şi de a transporta în URSS toate valorile "găsite": tablori, bijuterii, mobilă, cărţi rare - pe care punea mâna - mână-dreaptă fiind şoferul "Mitea". Era căsătorit cu "tovarăşa Anuţa" Toma (şi ea cu pseudonume), fost ministru al comerţului, acuzatoare a lui Pătrăşcanu.

Să mă laud că însuşi Pantiuşa s-a ocupat de mine? Da de unde! A semnat o hârtie printre zecile, sutele din acea zi-de-lucru.

În schimb (!) nu pot trece pe lângă faptul că, deşi pomenit la poziţia **33), Pleşiţă Nicolae** nu apare ca... mult mai apropiat mie decât Pantiuşa. În ciuda faptului că numele lui Pleşiţă a fost "popularizat" de mine, prin Europa liberă, în 1979, când am citit capitole bune din **Culoarea curcubeului**; în ciuda faptului că în multe texte i-a apărut, nu doar numele, ci şi faptele - în capitole întregi (**Soldatul câinelui**); în ciuda faptului că însuşi Pleşiţă, la televiziune, în cartea lui de "memorii" a povestit cum mă bătuse el... - ei bine: Stejărel Olaru, cu Marius Oprea cu tot, găzduiţi de Ioan T. Morar se ocupă cu precădere de diversiunea Ursu, nu de fapte de decenii consemnate.Mai departe:

"**70) Raicu Ion** - în 1977 era lt. col., UM 0672.

"La 17 martie 1977 semnează un proces-verbal de constatare a unor fapte premergătoare (cine va fi redactat microfişa, doar nu poartă marca Securităţii - ci, ca să zic aşa, a... din contra; degeaba!) în care descrie întâlnirea lui Paul Goma cu doi funcţionari ai Ambasadei Belgiei".

Însemnările din Jurnalul de iarnă - inclus în **Culoarea curcubeului** au fost pierdute - mai exact confiscate la 1 aprilie 1977, când am fost arestat - deci nu pot comenta "informaţia".

- exact aceeaşi apare la "77), **Romilă Marcel,** maior, UM 0672".

Totuşi, totuşi... Data de 17 martie 1977 - în care este "descrisă întâlnirea lui P.G. cu doi funcţionari ai Ambasadei Belgiei" mi se pare a fi neadevărată - iată de ce:

Sâmbătă 5 martie a fost cutremurul. Iată ce notam în **Culoarea curcubeului** la data de *6 martie* :

"...Încerc să răzbat până la «Louis» (Etienne Dussart, consul belgian, cu care devenisem prieten). Numai că întregul imobil a fost evacuat. (...) Mă îndrept spre ambasada lui. Pare şi ea evacuată. De altfel e foarte strâns păzită: un ofiţer de securitate care mă invitase să circul în faţa fostei locuinţe a lui «Louis», de astă dată urlă - tot să... circul".

Ultimul contact - indirect - cu Dussart fusese în 3 martie, [1977]

când Ana Maria dusese scrisoarea lui Ion Negoiţescu. Ultimul - direct - contact cu "Louis" avusese loc la 1 martie, lângă Atheneul Român. Din pricina cutremurului I (cel de pământ), clădirea ambasadei Belgiei fusese avariată; ca şi blocul în care locuia Dussart. Din pricina cutremurul II (modesta noastră mişcare pentru drepturile omului), Dussart fusese expulzat şi din cauza relaţiilor cu mine. Dar ne mai văzusem de la 1 martie - şi nu de la... 17 martie, cum glăsuiesc rapoartele marilor vânători de spioni...

"**76) Romaşcanu Ion** - în 1974 era lt.-maj., Direcţia I.

"La 28 ianuarie 1974 semnează o notă-raport în care propune nepublicarea romanului **În cerc** al lui Paul Goma, deoarece «în forma în care se găseşte acum, ar putea da naştere la multe interpretări şi comentarii politice defavorabile statului nostru»"

De mirare că, în 1977 nu l-au folosit tot pe Romaşcanu ca "expert literar", ci pe boul de König (Alfred? Alfons? - nu cumva Alecu?)

"**92) Sarchiz Jean** - în 1960 era mr., şeful biroului «C», Direcţia Regională Constanţa.

"La 1 martie 1960 semnează o notă în care oferă secţiei raionale de Securitate Feteşti materialul deţinut în legătură cu Paul Goma."

"**106) Simonfi Gheorghe** - în 1973 era mr., şef secţie, Direcţia IX.

"La 14 iulie 1973 semnează o notă care priveşte filajul obiectivului «Gom» (Paul Goma) efectuat în ziua de 12 iulie 1973 între orele 7,00-0,20.

La 19 iulie 1973 semnează o altă notă care priveşte filajul obiectivului «Gom» (Paul Goma) efectuat în zilele de 13, 14, 15 iulie 1973"

Nu am cum să-l contrazic pe Simonfi. Deci pentru asta era el plătit: să se ţină de curul meu - şi să mă urască! (am mai scris despre ura filatorilor).

Sâmbătă 24 ianuarie 2004

Azi am primit un plic groscior, conţinînd 350 file: "Dosarul de urmărire informativă nr. 6201, privind "Bărbosul" de mine - trimis tot de Stejărel Olaru - în 9 ianuarie... Expeditorul mă anunţă că nu-mi va putea trimite curând o a treia felie, din motive strict materiale - am dedus că plăteşte din buzunarul său fotocopiile - să tot fii istoric în România! În scrisoare, Stejărel Olaru îmi mai scrie:

"Chiar dacă sunt istoric, prefer să mă ajut de presă, pentru a ţine în actualitate *astfel de subiecte care, din păcate, încep să nu mai*

intereseze pe nimeni" (s. m.); "Pe măsură ce studiez dosarul Dvs. constat (...) că s-a umblat şi cernut/greblat cu nesimţire, filele fiind amestecate; iar ordinea pierdută în graba cu care au lucrat "băieţii" la sustragerea documentelor. Am citit azi în dosar că aţi fost scos de sub urmărire în anul 1986, dar nu se spune nimic despre încercarea de asasinat (...) asupra Dvs. [în 1982: cartea explosivă; în 1983 tentativa de otrăvire n.m.], iar Serviciul de Informaţii Externe (SIE), moştenitorul DIES afirmă că nu deţine nici un dosar de arhivă pe numele dvs. De parcă Direcţia I ar fi putut să vă urmărească în Occident, fără să fie sprijinit de DIE! Voi încerca (...) să depun o cerere pe numele lui Haiducu..."

"În ce priveşte discuţia noastră despre informatori (...) nu sunt convins de argumentul dvs.: gândiţi-vă la ce presiuni sau şantaje ar fi putut fi supus un informator ca «Ruxandra»..."

Dar chiar acesta era argumentul meu când refuzasem să-i împărtăşesc bănuielile mele! Nedeclarat: orgoliul meu de... autor, care "crede" în persoanjele sale, făcute de el, numite de el, cu înfăţişarea hotărîtă de el: Ivasiuc, Băran, Titus Popovici, Aurel Covaci... - şi nu acceptă "sugestiile" Securităţii, prin "dosarele" bine-bine fabricate de Pelin-izvorul-minune (al Jelei, al lui Manolescu, printre alţii).

Îmi mai trimite o pagină din *Evenimentul zilei* din 2 oct. 2003, cea pe care o aveam (semnată de Mariana Bechir). Promite o alta - despre Achim - peste o lună-două.

Nici aceste documente nu aduc noutăţi, doar numele unor securişti. În schimb, o "comoară": scrisori ale mele trimise lui Ţepeneag, (5 sau 6), lui Cristovici şi Monicăi Lovinescu - între iulie 1973 şi aprilie 1974, precum şi două cereri ale mele, una adresată Ministrului de Interne, alta lui Ceauşescu, cerînd să mi se autorizeze aducerea în ţară a unui aparat Gestetner... Încă nu ştiu ce voi face cu ele. Sânt tentat să le copiez şi să le introduc în jurnal - unde altundeva să le "difuzez"? Însă când mă gândesc la munca de descifrare - chiar dacă scrisorile sunt bătute la maşină, atunci (1973-74) o făcusem "economic", la un rând, iar fotocopioza lui St. Olaru le-a înnegrit... M-am hotărît: le bag în jurnal - traista mea de cerşetor - şi le dau pe internet.

Duminică 25 ianuarie 2004

Ieri m-am vânzolit cu treburi casnice: am tot căutat plicul în care îmi trimisese Stejărel Olaru prima parte a dosarului. Nu l-am găsit - aveam de gând să extrag câteva piese ori fragmente. Şi iar au început necazurile cu chiria. Copiez de la începutul "dosarului" trimis:

"NOTA - din 29 iunie 1973"

"Luni 25 iunie a avut loc o convorbire cu (...) **Aurel Dragoş Munteanu** [aici numele proprii au fost completate cu majuscule, în spaţiile libere lăsate în acest scop - n.m.] a spus:

"- Cei care-l utilizează şi-l speculează [?] nu au nevoie de un Goma exilat şi domiciliat în străinătate, ci de un Goma stabilit la Bucureşti, care să creieze un «caz Goma», punînd în încurcătură conducerea noastră. Numai aşa merită el investiţiile ce s-au făcut şi publicitatea plătită organizată în jurul numelui său [sic]. Cei care l-au inventat pe Goma [re-sic] au nevoie de un Goma contestatar la Bucureşti, căci [contribuţia securistului la gramatizare - n.m.] de ăia care înjură regimul de pe poziţie [sic] sînt destui şi se mulţumesc cu o leafă modestă.

"**Vlaicu Bîrnă** a intervenit (...):

"Goma a fost acum câteva zile aici. Venise să-i ceară lui Traian Iancu o adeverinţă sau adresă către autorităţile vamale (...) ca să-i elibereze cărţile confiscate la aeroport. (...) Mulţi scriitori susţin că atât Goma cât şi Ţepeneag sînt suspecţi. Şi cred că activitatea lor în străinătate este sprijinită de autorităţile noastre, nu se ştie în ce scop, probabil pentru a justifica unele măsuri coercitive împotriva scriitorilor. Şi Zaharia Stancu mi-a spus că Goma şi Ţepeneag sunt utilizaţi de Securitate, a precizat Vlaicu Bîrnă"

"B. 2"

"N.B. (...) Atitudinea provocatoare a lui Paul Goma după întoarcerea din străinătate pare să confirme spusele lui A.D.M. cu privire la scopul reîntoarcerii lui în ţară.

"- Informatorului i-am trasat sarcina să stabilească [?] şi alte comentarii ce se fac în legătură cu P.G. şi să încerce a-l contacta direct.

"Lt.Col. Albescu Mircea".

*

"NOTA din 3 iulie 1973

"Sursa vă informează că Paul Goma a venit să se intereseze care-i starea lui la România Literară, întrebînd secretara, apoi pe G. Dimisianu. Aflîndu-se în redacţie şi Adrian Marino care l-a întrebat din ce va trăi, P.G. a spus că începînd din luna iulie editura Gallimard îi va vira 1000 fr. fr. lunar în contul drepturilor de autor pentru "UŞA". (...) îi va cere lui Fulga, cu care zice că nu a vorbit încă, o hârtie prin care să se arate perioada în care a lucrat la România literară.

"«RUXANDRA»

"N.B. (...) Informatoarea va urmări în continuare comentariile ce le face susnumitul sau alţi scriitori în legătură cu acest element

"Cpt. Achim Victor"

Concluzie : «RUXANDRA» este/era coleg(ă) redacţie. Mai mult: prieten(ă), altfel nu i-aş fi încredinţat dactilograma **Gherla**.

Nu ştiu *cine* este. Dar oare voi fi vrînd să aflu?

*

"NOTA [tot din 3 iulie 1973]

"Sursa vă informează că în ziua de 18 iunie *au venit* la redacţia României Literare [sublinierea mea, pentru a evidenţia: "au venit"] Ana Maria şi Paul Goma. Au stat puţin, circa o oră în birou cu Cristina Anastasiu, Sorin Titel, L. Dimov (cu care a şi venit), Ioana Creangă. (...) I-a reproşat lui Sorin Titel că nu răspunde la scrisori (...) A spus că la vamă i s-au reţinut ediţiile franceză şi germană ale cărţii, dosarul cu tăieturile de presă, dosarele pe care le mai avea, chiar şi volumul Faulkner, tradus de el în româneşte.

"(...) după părerea mea, experienţa străinătăţii a folosit. Nu pare deloc entuziasmat, nu pare nostalgic şi cred că această «aşezare» de care vorbeşte este poziţie de tatonare, să vadă cum e primit şi ce va mai face. Nici chiar nevasta sa cea guraliv-teribilistă nu mai este aşa. Cred că examenul străinătăţii i-a mai tăiat mofturile şi fasoanele.

"«RUXANDRA»

"N.B. (...) Informatoarea va urmări comentariile ce se fac în prezenţa lui Goma şi când el este plecat, părerea colegilor despre activitatea ce a desfăşurat-o el afară. De asemenea, va urmări să stabilească contacte mai frecvente cu acesta. Sorin Titel şi Leonid Dimov sînt elemente ce se află în atenţia organelor noastre, cunoscuţi cu activitate ostilă. Sînt redactori la revista România Literară. Cristina Anastasiu-Condiescu este legătura apropiată a lui «Grama» şi ea redactor la revista România literară.

"Cpt. Achim Victor"

Chiar trecut prin filtrul gramatizator al redactorului, răzbate stilul troglodit al troglodítului Achim (cică s-a făcut editor, tolomacacul analfabetic!). "R" nu era colegă de birou cu noi - a spus: "a stat în birou cu Cristina..." Atunci cu cine era ea colegă de birou - în afară de Achim?

Pentru prima oară apare "GRAMA" - bănuiesc lumina lumii Achim în găsirea acestui alt "cod" care să mă desemneze.

*

"Raport" (din 11-07-73, scris de mână).

"Într-o discuţie pe care am avut-o în ziua de 11-07-73 cu sursa personală [sic] «Lascăr», acesta mi-a relatat că şi-a format tot mai mult impresia că în jurul lui Paul Goma, întors recent din Franţa, se creiază în mod tacit un curent de simpatie, de aprobare a atitudinii şi «curajului» arborat [sic] de acesta, atât în străinătate, cât şi după întoarcerea în ţară. (...)

"Paul Goma frecventează destul de des restaurantul Uniunii Scriitorilor,

însoţit în permanenţă cam de aceleaşi persoane: Virgil Mazilescu, Cezar Ivănescu, Gabriel Dimisianu (red. şef. adj la România Literară) (...) ocupînd de obicei câte două mese unite.

"Printre scriitorii aflaţi la alte mese, «Lascăr» a observat priviri «binevoitoare» spre Goma şi chiar manifestări mai deschise. (...) Ion Negoiţescu s-a ridicat de la masa sa, a mers la Goma şi la [sic] îmbrăţişat, iar Catinca Ralea îi trimitea «bezele».

"«Lascăr» era contrariat de lipsa totală de opinie ce există în rândul scriitorilor, care nu i-au [re-sic] atitudine împotriva unui duşman ca Paul Goma, lipsă de opinie manifestată chiar de unele vârfuri scriitoriceşti cu funcţii de conducere în Un. Scriitorilor ca Eugen Jebeleanu, prezent la toate aceste manifestări.

"Lt. Col. [Albescu Mircea]"

*

La 10 iulie 1973 U.M. 0610 către U.M. 0920 Bucureşti:

"Vă facem cunoscut că în atenţia unităţii noastre continuă să se afle «GRAMA» şi «TRAIAN» La 15 iunie a.c. «GRAMA» s-a reîntors în ţară şi i-a comunicat, în Franţa, lui «TRAIAN» că «planul pentru toamnă rămâne neschimbat». La rândul său «TRAIAN» îl anunţă pe un alt scriitor, Virgil Tănase [numele completat de mână pe dactilogramă] că «toamna anului 1973 va fi pentru mulţi decisivă» şi cere insistent manuscrise (...)

"Seful unităţii" - semnat indescifrabil.

*

Direcţia IX-a către Direcţia I, din 14 VII 1973:

"NOTA

privind filajul ob. «GOM» [iar mi-au schimbat numele de cod?] în ziua de 12.VII.1973 între orele 7,00-0,20 din 13.VII. 1973

"ACTIVITATEA OBIECTIVULUI:

"La ora 13,25 «GOM» a plecat de acasă şi a mers la căminul spital din str. Barbu Delavrancea - ora fiind 14,10 [acolo era internată mama, bolnavă de scleroză în plăci - n.m.]

"La ora 15, 10 a plecat de aici şi a mers acasă, unde a intrat la ora 15,45.

"La ora 18,50 «GOM» şi «GETA» au plecat de acasă, au mers în bd? Ana Ipătescu la revista românia Literară, ora fiind 19,10

"De aici au plecat la ora 20,10 şi au mers la Casa Scriitorilor din cal? Victoriei, ora fiind 20,20

"La ora 23,15 «GOM» şi «GETA» au plecat de la Casa Scriitorilor şi au mers acasă, ora fiind 0,20.

"Filajul continuă

"Adjunct şef Direcţie, Colonel Friptu Ioan

"Şeful Serviciului, Maior Ionescu Gheorghe
"Şeful Secţiei, Maior Simonfi Gheorghe"

Noutăţi: Filajul ne dă alte nume de cod - Ana Maria devine "GETA"...

Nu ar fi fost mai economic să ne încredinţeze nouă "cronometrarea" activităţilor duşmănoase? Ce întrebare stupidă!

Aceeaşi lălăială în Notele următoare (vreo 5 la număr), raportînd filajul din 10, 11, 12, 13, 14, 15 iulie. În zelul lor tovărăşesc, dublat de o imbecilitate structurală, marii-filatori fac "precizări" aiurea, de pildă că Ana (pardon: "GETA") s-a dus "în str. Evoluţiei, la mama ei" - când mama Anei e moartă din 1948, iar de "strada Evoluţiei" nu am auzit.

*

Iată şi o "notă din sursa «MOLDOVAN RADU» - fără interes, altul, decât că individul stătuse cu Pituţ şi cu mine la o masă. Şi că Lt.col. Diaconu Ion care primeşte nota, adaugă în continuarea informaţiei primite de la «MOLDOVAN»:

"N.B. Paul Goma, venit recent din Franţa (...) Am reţinut că a stat izolat şi a scris două cărţi pe care urmează să le publice în Franţa".

*

Acum spargerea apartamentului:

"Direcţia I, din 20 iulie 1973", aprobată de cineva indescifrabil:

"NOTA RAPORT

"La 16 iulie a.c. «Grama» a plecat împreună cu soţia la mare, în satul «2 mai». Vom folosi absenţa sa din Bucureşti pentru a pătrunde în locuinţă, să controlăm valiza cu care el a fost în iunie 1972 la Paris.

"Cheia de la apartament o mai au două persoane, Năvodaru Petre, socrul lui «GRAMA» şi Kosak Vladimir, o cunoştinţă a familiei.

"Pentru realizarea acţiunii vom proceda astfel:

" - Cu o zi înainte Năvodaru P. va fi pus în filaj ca să putem fi anunţaţi dacă vine la locul unde acţionăm.

"Lui Kosak V., element contactat de noi, i se va fixa o întâlnire în oraş *la o oră după ce vom efectua pătrunderea* [subl. de mână, pe margine o notă - indescifrabilă - n.m.] ca să nu aibă posibilitatea să treacă pe la locul respectiv.

"În apartament pătrunde cpt. ACHIM VICTOR împreună cu unul din ofiţerii Direcţiei a V-a care cunosc amănunte în legătură cu lucrarea.

"Timpul necesar pentru lucru este de maximum 15 minute.

"Afară va aştepta o maşină a filajului care în situaţia când socrul lui «GRAMA» va veni, să fie anunţaţi de dispecerat, iar ei să ne anunţe în interior

prin aparatura folosită în acest scop.

"Vecinii nu ridică probleme, fiind plecaţi la serviciu.

"Vom lua legătură cu biroul C.I. din Mangalia ca să verifice dacă obiectivul nu a plecat de pe litoral.

"Pătrunderc se va face dimineaţa în jurul orei 9.

"Vă rugăm să aprobaţi executarea acţiunii împreună cu măsurile propuse.

"Cpt. Achim Victor

"*De acord* / Şeful serviciului Lt. Colonel Nicolae Mihai"

Adăugat de mână:

"În ziua de 23.07. a.c. s-a executat pătrunderea şi controlul valizei. Lucrurile au fost găsite şi scoase în totalitate. Din controlul efectuat a rezultat că nu s-a umblat la acel loc. Cpt. Achim"

Nu am idee ce putea fi "lucrarea" căutată în valiză. Nu putea fi un manuscris! Bănuiesc: îmi introduseseră în valiză (unde: în mâner?) un aparat de ascultat... Când mi-l montaseră? Oricând - la vamă, de pildă.

*

În 20 iulie 1973 cpt. Oprişor Oniţiu înaintează:

"NOTĂ RAPORT

"Sursa «URZICEANU» relatează următoarele aspecte în legătură cu comentariile ce se fac după întoarcerea lui P.G. în ţară:

"(...) în trecerile pe la Rom. Literară, după ce şi-a manifestat nemulţumirea (...) că a fost scos, a abordat unele aspecte ale «libertăţii de creaţie» la noi, comparativ cu alte ţări. Consideră greşit modul cum forurile conducătoare de la cultură şi artă interpretează documentele de partid referitoar la libertatea de exprimare (...) Nu înţelege de ce (...) numai unii scriitori au dreptul să atace probleme mai dificile din «perioada stalinistă», iar când alţii - printre care şi el - au încercat să facă acelaşi lucru, au fost puşi la index, taxaţi de reacţionari etc. S-a referit la Marin Preda, la Breban şi alţii (...) Nu este de acord cu această «discriminare» (...): unii au voie să scrie despre orice, alţii nici măcar nu sunt publicaţi (...)"

*

În 25 iulie 1973:

"NOTA

"Sursa («B.2») află următoarele:

"Duminică 24 iulie Sergiu Dan cu soţia au fost invitaţi la dejun de Mihai Gafiţa, redactorul şef al editurii Cartea Românească. (...) Gafiţa l-a informat pe Sergiu Dan asupra stadiului în care se află apariţia unei noi ediţii a

volumului «Jurnal de noapte» (...)

"...a venit vorba de Paul Goma; Gafița a observat:

"- E limpede că nimeni din conducerea de partid nu se gândește să ia vreo măsură represivă impotriva lui Goma. A fost la mine, la editură. Mi-a cerut să mă apropii de fereastră ca să-mi arate un individ postat pe trotuar. «Îl vezi? Mă urmărește din ziua în care am venit» Apoi m-a întrebat dacă sântem dispuși să publicăm volumele apărute în străinătate. I-am răspuns că problema mă depășește".

În continuare "B.2." raportează despre candidații la președinția Uniunii... Securistul (Lt. Col Albescu Mircea):

"N.B.: Paul Goma [numele e completat de mână] este lucrat în D.U.I.

"Despre cartea sa «Jurnal de noapte»..."

Este limpede: Boul care a scris de mână numele proprii, în loc să îl numească pe Sergiu Dan, m-a făcut pe mine autor al unui Jurnal de noapte! (nu e rău titlul).

*

Cpt. Oprișor înaintează un Raport despre "scriitorii la mare" între 24-25 iulie. Este vorba și de mine - în treacăt. S-a oprit îndelung la idila Nina Cassian-Dan Ciachir, apoi la Casa Scriitorilor - 12 pagini.

*

Fără respectarea cronologiei: în 6 august este propusă:

"NOTA

"Miercuri 1 august, m-am întâlnit la ora 13 la restaurantul Doina cu Virgil Tănase. După masă, pe la orele 15 urma să se ducă la aeroport să-l primească pe francez [Paul Otchacovski - n.m.]. (...)

"V. Tănase vrea o legătură serioasă cu mine și de durată (...)

"«DONA ALBA»"

"N.B. Virgil Tănase (...) are relații suspecte cu «TRAIAN» și «GRAMA». Informatoarea va continua contactarea acestui element (...)"

"Cpt. Achim Victor"

Un Raport scris de mână de cpt. Oprișor, nedatat.

"Sursa «PODARU» relatează (...) că Paul Goma era revoltat de faptul că i s-a desfăcut contractul de muncă, nu acceptă explicații date de conducătorii revistei (...) Realitatea este că G. Ivașcu s-a bucurat de coincidență, a scăpat de probleme.

P. Goma și când era angajat nu făcea nimica în redacție și refuza

categoric aproape sistematic să semneze vreun articol pentru a nu vedea «cei de dincolo» că el colaborează cu ăştia. (...) Bravează în erou, dar nu poate fi abordat în amănunt asupra celor ce a făcut prin RFG şi Franţa. Evită să discute despre Ţepeneag. Speră că problema serviciului se va rezolva de la sine, fiind conştient că este un «caz» (...)"

*

La 22 august 1973:

"NOTA

"Joi 16 august am avut întâlnire cu Tănase Virgil la 'Doina'. Eu am ajuns mai repede. L-am văzut trecînd spre fond [aşa să fi scris iniţial «DONA ALBA», informatoarea; "fond"? sau dactilografa a modificat, pentru că nu se cade să vorbeşti de "fund" în Casa Curilor?] pe P. Goma. A venit V. Tănase la masa mea, i-am fost prezentată lui Goma (...) Am ajuns lângă statuia aviatorilor şi ne-am oprit. Eu (şi V. Tănase propusese mai înainte asta) am spus: «Hai să mergem la Ovidiu». Dar Goma, răutăcios a spus: «Unde, la statuia lui Ovidiu? Mă mir că nu-şi face şi Nicu statuie să şi-o pună la fiecare colţ de stradă, că el e şi poet, e un mare poet» [de la "Mă mir..." până la "mare poet" a fost şters, din fericire cu o singură linie, iar deasupra a fost scris de mâna... cui?: "*Aici, P. Goma a făcut o afirmaţie tendenţioasă la adresa şefului statului*"- *iar în stânga-sus indicaţia*: "*Ac. pagină să fie bătută din nou la maşină. De ce nu se respectă ordinul dat?*"](subl mele). Eu mă jucam cu câinele. Goma a spus că el îl conduce pe V. Tănase.

"V. Tănase ar fi vrut să rămână cu mine, dar se temea de Goma (...)"

"P.S. I-am spus lui Goma că acea primă carte a lui 'Camera de alături' nu mi-a plăcut. A zis că nici lui.

"«DONA ALBA»"

"N.B. (...) Informatorul a avut sarcina să-l contacteze pe V. Tănase, ca urmare a unui plan de infiltrare, dar din cauza lui P. Goma nu s-a putut efectua."

"Cpt. Achim Victor"

«DONA ALBA» nu este în redacţia României Literare, ca «Ruxandra» - dar frecventează Mogoşoaia; a trăit cu Marin Preda, cu Breban şi cu - cu cine nu?...

Mai există vreo trei-patru documente - repetitive. Să amintesc unul - din 8 septembrie 1973:

"În ziua următoare [7 septembrie] P. Goma, în prezenţa soţiei sale a primit [corectat :'imprimat'] pe bandă magnetică o scrisoare către P. Emmanuel, cerîndu-i să o publice în Occident. Pe un ton violent, ce depăşeşte toate manifestările de până acum, P.G pretinde că în ţara noastră nu există libertate de nici un fel; că se încalcă toate documentele ce sînt semnate la diferite conferinţe internaţionale şi unde ne angajăm să respectăm drepturile omului;

consideră că poporul român trăieşte în condiţii grele din punct de vedere material (...) (anexăm scrisoarea) (...)
"Şeful direcţiei G-ral maior Dumitru Borşan"

*

Altul - din 15 octombrie:
"Notă
"După revenirea în ţară Paul Goma cultivă pe lângă el o seamă de scriitori tineri (...) V. Tănase, Cezar Ivănescu, uneori Ileana Mălăncioiu, apoi Marius Robescu (accidental parcă). Virgil Tănase este un om tăcut, foarte puţin exteriorizat şi se pare că îl leagă o prietenie strânsă şi atentă de Paul Goma (...) Goma nu este un om care se afişează iute, are un fel de duh morocănos şi este în public foarte atent la ce spune şi nu îmi pare să spună ce gândeşte. Se cenzurează des în public. Rămâne realitatea că atunci când apare la masă de obicei însoţit de Virgil Tănase şi probabil de soţii, masa înfloreşte cu scriitorii pomeniţi, plus alţii care vin şi rămân. Ceea ce se ştie: *Grupul acesta ca şi alţii probabil cultivaţi de Paul Goma sînt indiscutabil nemulţumiţi, vieţuind cu ideea că azi în ţară nu se poate scrie nimic serios, că dacă vrei să te afirmi ca scriitor nu vei putea din pricina stării de lucruri din cultură, a Direcţiei presei şi a oficialităţilor în general.*[subl. de mână]"
«Tudor»

Acest informator, pe aproape două pagini îndesate face o analiză pertinentă a culturii - dar se opreşte pe buza... prăpastiei...

*

În 18 octombrie 1973:
"Nota
"Reproduc discuţia avută cu Virgil Tănase miercuri între 14-16 în barul de la 'Muntenia'. Mi-a spus că nu are datorii la Fond, de un an nu mai împrumută, s-a certat cu Traian Iancu. Era foarte la curent cu ce se întâmplă la Mogoşoaia, ştie de vizita verişoarei mele, de audiţia colectivă a postului Europa liberă când a vorbit Ţepeneag, ştia că trăiesc cu Preda şi că acum o săptămână a fost scandal mare între el şi nevastă-sa din cauza asta.
"V. Tănase are încredere în mine. Ştia de discuţia aprinsă care a urmat după audiţia emisiunii lui Ţepeneag şi m-a întrebat ce au discutat cei prezenţi. Tănase vorbise cu Breban şi se pare că de la el ştia nişte chestii, dar se pare că are şi altă sursă de informaţii (...) I-am spus ce reacţie violentă a avut Breban şi ce indignat a fost că literatura română e reprezentată de un om ca Goma. Tănase mi-a spus că Breban moare de ciudă că nu publică în străinătate şi că n-a reuşit cât a fost acolo să facă asta (...) Cartea lui Breban 'Îngerul de ghips' nu ar fi avut nici un pic de succes în străinătate, pentru că ei sunt sătui de realism, vor cărţi politice (...)

"Eu i-am spus că sînt o ambiţioasă care vrea neapărat să reuşească şi că m-am săturat să fiu considerată doar o femeie bună pentru pat de ceilalţi, eu care am mare talent şi sunt deşteaptă. Am încercat să reuşesc, trăind cu Breban şi acum cu Preda, dar nu am reuşit nimic, a aflat nevastă-sa (...)

"(Tănase) încă nu a făcut marele scandal pe care îl pregăteşte.(...) Acest memoriu este gândit mai demult de cei din afara ţării (...) Mai au nevoie de un om care să semneze, zicea să semnez eu (...) I-am spus că nu-s nebună, că am familie şi că cine ştie ce păţesc. Ciorna memoriului este tot timpul modificată de Tănase.

"Primul punct: îmbunătăţirea situaţiei (materiale) a scriitorilor (...)

"Al doilea: desfiinţarea cenzurii (...)

"(...) I-am spus că la noi e bine, nu ca la chinezi. I-am spus că eu o duc bine, public cărţi, dar el a spus că nu cerem pentru noi personal, ci pentru ceilalţi (...)"

«DONA ALBA»

"N.B. V. Tănase (...) este legătura cea mai apropiată a lui Paul Goma şi Dumitru Ţepeneag. (...) este punctul cel mai slab al grupului; începînd din luna august a.c. în urma unor combinaţii am reuşit infiltrarea informatoarei «DONA ALBA» pe lângă susnumitul (...) Propunem să informăm organele de partid şi ca măsuri imediate următoarele:

"- Mama lui V. Tănase este membră PCR. Să opurtăm o discuţie cu ea (...) să-i cerem să ia atitudine (...)

"- Să studiem posibilitatea exmatriculării lui V. Tănase (...)

"În ziua de 19 octombrie a.c. urmează să se întâlnească din nou cu informatoarea. Deoarece este o sursă verificată în repetate rânduri prin toate mijloacele informativ-operative propun să-i dăm un emiţător ca să interceptăm toate discuţiile (...)"

"Cpt. Achim Victor"

Că «DONA ALBA» era o curvă în toate sensurile posibile - aşa ceva este şi un bărbat turnător, darmite o muiere care vrea să ajungă.

Însă că Achim (nu cumva Achim îi este prenumele, nu numele?) este, nu doar un bou analfabet, ci o fiinţă diabolică - asta, da surpriză. Vasăzică el a avut iniţiativa de a şantaja un "suspect" (aici: Tănase) făcînd presiuni asupra mamei sale, "să studiem posibilitatea exmatriculării" lui V.T., iar acum pretinde că el nu a dat nici o palmă... Dar există şi palme mai teribile decât cele adevărate: de-o pildă repetatele ameninţări, presiuni asupra cuiva, ca să-l oblige să denunţe...

*

În 20 octombrie 1973:

"NOTA:

"Din informaţiile obţinute după întoarcere din străinătate a scriitorului Paul Goma (mai 1973 [iunie 1974!]), rezultă că acesta împreună că Dumitru

Ţepeneag au conceput «un plan de acţiune», urmărind să creieze un aşa-zis «grup de rezistenţă», pe de altă parte să provoace un scandal de proporţii în străinătate pe tema «lipsei de libertăţi» care s-ar manifesta în ţara noastră.

"Şi-au intitulat acţiunea «Planul de toamnă», hotărînd desfăşurarea acestuia după 1 septembrie a.c. Cei doi şi-au împărţit rolurile;

"- Paul Goma să reprezinte un fel de «paratrăznet» polarizînd în jurul său un număr de tineri scriitori 'nemulţumiţi, oprimaţi, nepublicaţi în ţară' (...) el constituind o garanţie că asupra acestora nu se vor lua nici un fel de măsuri atâta timp cât lui nu i se întâmplă nimic.

"-Dumitru Ţepeneag să se ocupe de traducere şi editare in străinătate a lucrărilor [!] persoanelor atrase de Paul Goma în aşa-zisul grup «de rezistenţă» şi să declanşeze prin intermediul radioului şi presei străine o campanie de calomnii la adresa politicii culturale a statul român.

"Pentru realizarea scopului propus, Paul Goma în contactat mai multe persoane (...) Nu a obţinut decât o adeziune formală de a da manuscrise originale. Singurul care a acceptat: V. Tănase (...) În paralel, P.G... a imprimat pe bandă magnetică o scrisoare către Pierre Emmanuel, preşedintele PEN Clubului, poet, membru al Academiei Franceze, preşedintele unor aşa-zise societăţi de ajutorare a scriitorilor din ţările socialiste, rugîndu-l să o publice în presa occidentală. Pe un ton violent ce depăşete toate manifestaţiile de până acum Paul Goma pretinde..." [sunt înşirate 'pretenţiile'].

La rândul său Dumitru Ţepeneag a acordat un interviu redactorei [sic] Monica Lovinescu, care a fost difuzat la Europa liberă în seara de 30 septembrie (...) Întregul interviu este presărat cu calomnii la adresa intelectualilor români şi a politicii partidului nostru în domeniul culturii. A declara că în viitor tinerii scriitori vor beneficia de sprijinul său, în sensul de a se ocupa de publicarea lucrărilor acestora în străinătate, amintindu-i pe cei contactaţi de către Paul Goma, căruia, cu această ocazie i-a consacrat public rolul de «paratrăznet».

"La data de 20 septembrie a.c. Dumitru Ţepeneag a publicat în ziarul 'Le Monde' un articol intitulat: «Cui îi este frică de schimbări» în care făcînd o paralelă între comunism şi capitalism, debitează calomnii la adresa societăţii socialiste.

"...rezultă că punctul culminant va fi înaintarea unui memoriu (...)"

"Nota" poartă următoarea apostilă:

"26 X 1973. Lucrarea a fost prezentată conducerii Dir. noastre şi tov. general maior Stoica, ordonîndu-se pregătirea unui material pentru conducerea de partid"

Semnează un indescifrabil.

*

Iar acum un text scris de mână, datat: 14 noiembrie 1973, dirijat spre "tov. Achim"

"Raport

"În ziua de 14-11-73 m-am întâlnit cu informatoarea «RUXANDRA» care mi-a înmânat un nou roman al lui Paul Goma, în manuscris, fără titlu. Întrebînd-o de împrejurările în care a ajuns în posesia manuscrisului, informatoarea mi-a relatat că în vara acestui an Paul Goma i-a spus că lucrează la un nou roman şi când va fi gata i-l va da spre lecturare. În seara zilei de 12-11-73 Paul Goma a vizitat-o la redacţie şi i-a pus pe masă manuscrisul, spunîndu-i că il [sic] va lăsa câteva zile. Nu a făcut nici un fel de precizare asupra conţinutului, sau a intenţiilor sale cu privire la acest roman.

"De către noi s-au luat măsuri de copiere a manuscrisului"

Semnează un Lt.Col. - ? Fatal: vine o Nota - de la M.I. Direcţia I (nu ştiu cu ce se ocupa, dar dat fiind că e întâia...)

*

"Strict secret Ex. 1
151/AM 16 noiembrie 1973

"NOTA

"În ziua de 14 noiembrie, prin «RUXANDRA» am intrat în posesia manuscrisului unui nou roman al lui Paul Goma, căruia nu i-a fixat încă un titlu [ba avea un titlu - nepronunţabil de gurile lor: **Gherla** - n.m.].

"După cum i-a spus informatoarei şi după datare (...) (Cachan 19-21 noiembrie 1972, Cachan, februarie 1973; Bucureşti august-octombrie 1973) rezultă că este cea mai recentă lucrare (...) sub forma unui dialog cu o prietenă care pare a fi Marie France Ionesco [??], fiica dramaturgului Eugen Ionesco.

"În această nouă lucrare autorul 'povesteşte' [de ce, ghilimelele?] ultimele zile înaintea eliberării sale din penitenciarul Gherla, referindu-se şi la alte prioade şi întâmplări din închisoare, trăite, văzute de el sau auzite de la alţii. Lucrarea are un conţinut duşmănos, plin de ură, aspect ce rezultă atât din descrierea regimului închisorii, cât şi din afirmaţii directe.

"De altfel, cu mici excepţii, romanul este construit din două momente [?] când autorul aflat în detenţie a fost pedepsit corporal [curat corporal!]; descrise în cele mai mici detalii, în mod cu totul eronat [sic], de necrezut [re-sic]. Personalul închisorii - de la director şi până la ultimul gardian - era format numai din călăi, bestii, brute, cretini, inculţi, lipsiţi total de orice sentiment sau însuşire umană, iar comportamentul lor întrece orice imaginaţie.

"Dar Paul Goma nu se limitează la atât, el provoacă, instigă, prin această carte pe foştii deţinuţi să «demaşte» prin ce-au trecut [ia te uită: a nu uita înseamnă 'a demasca' - se întâlnesc secii cu Geta Dimisianu, şi ea mă acuzase că îl 'delaţionez' pe Vasile Nicolescu!], astfel la pagina 6 el spune: [citat] iar la

pagina 7 și 8 [citat]. În roman Paul Goma calomniază în mod direct politica de independență... [citat]. În același mod denigrator Paul Goma calomniază poporul român [citat].

"S-au luat măsuri pentru a stabili intențiile lui Paul Goma in legătură cu acest roman și de prevenire a scoaterii lui în străinătate."

*

Strict secret Ex. Nr. 1
151/AV/ 1 decembrie 1973

"NOTA (raportul "RUXANDREI")

"Noua carte, fără titlu, a lui Paul Goma, scrisă - sau începută - în Franța nu are nici un titlu, fiind povestea întâmplărilor sale din închisoare narate unui ascultător-interlocutor francez spre deosebire de anterioarele sale manuscrise, și chiar de 'Ostinato', stilul cel mai direct, mai curat, mai normal, mai puțin împăstat. Valoarea sa literară este tot atât de inexistentă, vali[di]tatea [sau vitalitatea?] materialului nu că i-a cerut - sau nu numai că i-a cerut-, dar modalitatea sa de exprimare, de această dată este directă, de jurnal simplu, nud. (...) Mobilul unui asemenea 'Jurnal' (neavînd titlul îl pot intitula după părerea mea 'Jurnal retrospectiv' [?!] i l-a oferit îndemnul ascultătorului".

Autoarea delațiunii produce citatele și interpretările găsite în precedenta Notă, pe care a alimentat-o. Va fi fost ea redactor la *România literară* și colegă a mea (?) - nu știe să citească corect, să înțeleagă ce a scris autorul - în chestiunea "poeziei de pușcărie" - care poate fi falsă; dar poate fi și adevărată - eu spusesem așa: poezia de pușcărie scoasă dintre patru ziduri își pierde seva, se ofilește, pare nesemnificativă (pentru un cititor ne-fost-pușcăriaș). Or lumina lumii «RUXANDRA» scrie:

"...după părerea lui P.G. (...) de pildă poeziile lui Radu Gyr sau ale lui Crainic, de după liberare nu mai au valoare, fiind scrise în libertate (autorul uită că aceștia au scris și înainte de a fi deținuți, ignorînd acest fapt, ignoră și valoarea literară - obiectivă a scrisului celor doi)".

Literata RUXANDRA ignoră și ceea ce scrisesem eu și ceea ce zisese ea - pe cine voia să epateze: pe securistul său, cel care o mulgea ca pe-o vacă? Are nerușinarea - dar de cine să se rușineze, nerușinata? - să vorbească despre pasajul cu... turnătorii:

"... există și o explicație a informatorilor, colaboratorilor și turnătorilor în slujba securității și MAI de care foiește țara cu foarte mici excepții, evident, autorul făcînd parte tocmai din aceste excepții".

Ruxanda însă nu se mărgineşte să toarne, ea, şi să fugă, ci, - precum Ivasiuc în notele lui aflate în dosarul meu din 1977 indică şi alte piste, desemnează pe alţi "vinovaţi":

"...psihologie care din păcate nu aparţine numai lui Paul Goma ci mai există şi alţi adepţi tot în acest mediu: Dimov sau Ţepeneag. Atitudinea lor faţă de viaţă, de înţelegerea ei aşa cum trebuie nu se poate spune că a fost marcată de anii de detenţie ci dimpotrivă, a fost, după părerea mea, declanşată de această perioadă, făcîndu-i să se manifeste mai clar, mai direct la paravanul claustrării, cu acest preţ [??], ca spirite defetiste nu le pot atribui nici măcar calitatea superioară [sic] de contestatari, de rezistenţi, fiindcă nu le este proprie. Asemenea indivizi [sic] s-ar comporta la fel în oricare orânduire socială (...). De fapta sunt nişte defetişti faţă de ei înşişi [sic-sic], nişte neputincioşi (unii cu talent ca Dimov) nu în a se adapta, ci a înţelege clar că a trăi în societate înseamnă a munci, a munci, că nimeni nu îţi este obligat cu nimic, că de-a lungul secolelor viaţa şi munca au fost împreună şi au dat drepturi ca chiulul, puturoşenia şi blamarea, din cele mai vechi timpuri n-au creat eroi sau dacă au fost eroi de o zi ca baloanele de săpun, ca focurile de paie care se înneacă [sic] în fum.

"Aceasta este părerea mea [a cui altcuiva? - n.m.] încă o dată confirmată şi de paginile citite din Paul Goma împletite cu anumite constatări de viaţă pe care vi le pot exemplifica. De ce Paul Goma n-a luptat ca orice om sănătos, normal, pentru a se reîncadra în muncă la întoarcerea din străinătate [chiar aşa: de ce?]. Insistînd, luptînd, şi-ar fi găsit un loc de muncă, ar fi avut un salariu. Dar ar fi trebuit să muncească efectiv, iar el nu e capabil. Acelaşi lucru cu Ţepeneag şi cu Dimov - care-şi lansează în cele patru vânturi [sic] nedreptăţile lui [ale cui altcuiva, ale partidului şi guvernului?] cu salarizarea, dar nu munceşte de loc, lipseşte cu lunile şi săptămânile, iar când apare beat 'glumind' pe seama celor care-şi fac cinstit datoria [ca cine?; ca «Ruxandra»!].

"După părera mea [sic] oricât s-ar încerca ceva cu aceşti oameni, ei nu vor fi apţi de o muncă cinstită, reală, totdeauna, oricând şi oriunde considerîndu-se la fel de superiori [re-sic] 'vulgului', neînţeleşi, năpăstuiţi, ceea ce este foarte important, după părerea mea, este să nu fie lăsaţi să-şi facă prozeliţi. În momentul pericolului social [sic] al prozelitismului (şi tineretul de teapa lor îi va aclama) devin un pericol social nocivitatea lor depăşind pragul individual devenind o nocivitate socială. Şi cei în drept trebuie să fie foarte atenţi la nuanţele acestor nocivităţi sociale din faza lor incipientă, fiindcă în momentul în care prind rădăcini, orice măsuri, chiar de forţă [ia te uită!] sunt târzii şi îşi pierd eficacitatea.

"«RUXANDRA»

"N.L.[?] Nota cuprinde concluziile informatoarei în urma lecturării [sic] manuscrisului ce i l-a dat Paul Goma. În discuţiile purtate cu sursa am stabilit să-i arate lui Goma că 'maniera' de a scrie, problematica aleasă nu-l

ajută în realizarea unei cărţi valoroase. Să-i recomande să încerce abordarea altor subiecte pentru a scrie într-adevăr cărţi valoroase.

"Vom urmări reacţia sa la aceste indicaţii.

"Cpt. Achim Victor"

Recunosc după această capodoperă de analfabetism şi de ură de clasă-rasă:

- "RUXANDRA" va fi (fost) băgătoare de seamă prin redacţiia *României literare,* însă nu redactor: o trădează... stilul - până şi Băran ar fi scris mai bine...;

- Dacă aşa stau lucrurile, atunci "RUXANDREI" nu îi "încredinţasem" un exemplar din **Gherla**. În general - vreau să spun: înainte de călătoria în Occident 1972-73, nu oricui dădeam manuscrise.

Să-i iau pe colegi de la "intrare", de la secţia critică: Danei Dumitriu? - însă numai până în vara anului 1971, când ne certasem pe chestia Revoluţiei Culturale; lui Valeriu Cristea - probabil lui îi dădusem un exemplar; dar nu lui S. Damian, nu lui Raicu, de ei mă răcisem după directoratul lui Breban, când deveniseră purtători de servietă a tovarăşului Nicolae II; lui Mazilescu - da: însă lui şi Ştefaniei le-am dat un exemplar, fie la noi în casă, fie la ei, doar ne frecventam, ca vecini; mai era Iorgulescu - lui nu i-am dat vreodată manuscrise. Trec la "jumătate-direcţie": lui Dimisianu îi voi fi dat, la început - dar nu mai eram prieteni - nu ne certasem, însă constatasem că mă trădase, în absenţă (postul în redacţie). Ion Horea? - nici vorbă, nu ne adăpam din acelaşi "izvor"; mai era Adi Fianu: nu-i dădusem niciodată manuscrise, nu eram prieteni şi nu aveam încredere în ea: secretară, monşer... Mai era Vasilescu: nu eram prieteni, deci nu-i încredinţasem **Gherla**; în biroul (fost şi al) meu: Băran, da, era securist, tocmai de aceea nu-i dădusem manuscrisul. Cristina: ei şi lui Condiescu îi încredinţasem un exemplar, dar ei ies din discuţie. La fel Titel - mai ales că lui nu-i dădusem niciodată, nimic, ştiind cât de frică îi este. În redacţia teatru-arte plastice: Ioanei Creangă? Nu aveam comerţ cu ea. Valentin Silvestru? Pe această javră realist-sovietistă, monstru de ticăloşie în stare pură nici nu-l salutam, darmite să-i pun pe birou un manuscris. Iar la "externe": deşi eram în excelente relaţii cu Dimov, nu-i dădusem; nici chiar vărului meu (de-al câtelea?) Marcel Mihalaş: era deja bolnav. Lui Caraion? Ne detestam cordial. Mai rămân dactilografele: preferata mea, Geta Gheorghiu, care îmi bătuse la maşină multe cărţi - în mai multe variante - să-i fi dat **Gherla** la re-dactilografiat? Nu-mi aduc aminte şi nu cred.

La "tehnic" nu aveam pe nimeni atât de apropiat. Să fi omis pe cineva? Probabil, însă "RUXANDRA" tot nu intră... Rămâne varianta... furtului: turnătoarea, fie a şterpelit exemplarul încredinţat altcuiva, fie l-a împrumutat de la cineva, "pentru două zile".

Inutil să caut în alte redacţii: "sus", la *Luceafărul,* "jos", la *Viaţa românească*?, la nemţi? Nici vorbă: după scris, Ruxandra este o nescriitoare, o incultă, o semianalfabetă.

Drept care o bag în mă-sa, cu tot cu Achimul ei personal!

Luni 26 ianuarie 2004

Acum o surpriză: un informator identificat:

Apare în Nota 151/AV/ 12 decembrie 1973. Povesteşte - pe 8 pagini dactilografiate, la persoana întâia!, comentate de acelaşi Achim!, cum i-a cunoscut pe Mazilescu, pe Dimov, pe Ţepeneag (a fost de trei ori la Cenaclul din str. Câmpina - şi face lista celor ce participaseră, ce anume citiseră); se ocupă de curentul oniric pe 2-3 pagini...

Ajunge la mine abia la pagina 5:

"L-am cunoscut pe Paul Goma la redacţie, prin V. Mazilescu (...). Am descoperit că locuisem un timp în case vecine, pe Alex.[Sandor] Petöffi (eu stăteam la bunica mea)"

Îmi face un portret deloc măgulitor - dar... cu nuanţe:

"Faptul că îi apăruse cartea în străinătate nu părea să-l impresioneze prea mult şi mereu spunea că el e scriitor român şi aici trebuie să-şi publice cărţile. De două-trei ori am fost invitat la el împreună cu alţii. Mi-a făcut impresia unui om foarte muncitor şi pasionat de meseria sa. Odată ne-a părăsit, ducîndu-se în odaia sa pentru a scrie timp de 3 ore în timp ce noi priveam la televizor" (...)

"Aş mai vrea să notez câteva impresii personale:

"- de la întoarcerea în ţară a devenit şi mai rezervat şi mai rece (cel puţin faţă de mine) [jur, dragă Mircea: nu din cauză că, atunci, te-aş fi bănuit!];

- tot timpul am avut impresia că un rol important în evoluţia sa l-a avut soţia sa care îl susţinea integral în ipostaza aceasta de scriitor [un spaţiu, presupun că securiştii au şters un cuvânt: "interzis"?] şi nu rareori era mai violentă decât el la adresa unor personalităţi din cultură care i-ar împiedeca cariera soţului ei;

"- tot timpul m-am gândit că sitiţia lui s-ar fi putut soluţiona într-un fel; însă a suferit influenţe rele: care? nu ştiu.

"În ceea ce priveşte caracterul: un om foarte, foarte dârz, tenace şi obsedat de propria persoană. Deşi are prieteni nu iubeşte pe nimeni şi cred că nici familia nu şi-o iubeşte foarte mult. Nu este gură spartă, bârfitor şi e foarte calculat şi prudent în ceea ce spune. Nu manifestă entuziasme de nici un fel, nu iubeşte băutura şi petrecerile. (...)

"E absurdă o declaraţie ca aceea pe care a făcut-o Ţepeneag că mai sunt

doar câțiva oameni în literatura noastră pentru care merită el să lupte. E umilitoare pentru cei citați care, ca adevărați scriitori, nu pot fi dependenți de lupta unui oarecare ci numai de propria valoare (...) O ultimă situație îmi întărește aceste idei: Leonid Dimov se dezice de D. Țepeneag, tocmai pentru că vorbește aiurea. Indiferent de situația sa actuală, trecută sau viitoare orice scriitor adevărat literaturii țării sale".

"N.B.: M.B. este candidat la recrutare pe lângă P. Goma, V. Mazilescu, D. Turcea, D. Țepeneag, F. Gabrea, elemente cunoscute în evidențele noastre cu unele manifestări ostile.

"Este prima notă [informație] obținută de la el. Pe lângă problemele cunoscute în material sunt relatate păreri interesante care demonstrează că acest candidat are o serie de calități necesare unui informator.

"Voi continua contactarea sa.

"Cpt. Achim Victor"

Ce-a ajuns finul, subtilul poet! Să fie lăudat de "Cpt. Achim" nu mai rămânea decât să fie pupat de generalul maior Borșan!

În teancul de hârtii primite de la St. Olaru aceasta este singura "informare" a lui Mircea Brăiliță. Să nu fi continuat? Să nu fi trecut examenul - la Achim? Să-l fi cuprins mustrările de conștiință?

Vreo zece pagini manuscrise (de mâna lui Achim!) fac bilanțul anului 1973. Fără importanță.

*

În Nota 371/C.I. de la "DONICI", la 10 ianuarie 1974:

"În cursul lunii noiembrie 1973, discutînd cu scriitorul Paul Goma, am reținut: La întoarcerea în țară, pe aeroportul Otopeni [întoarcerea fusese cu trenul; deci: nu Otopeni, ci Gara de Nord - n.m., tardivă...], vama a vrut să-i confiște [nu "a vrut" - ci "a confiscat"] operele lui Willy Brandt. P. Goma a amenințat că va informa presa occidentală - era în ajunul vizitei conducătorului român în RFG. A doua zi cărțile i-au fost liberate [deci: îi fuseseră confiscate!].

"A încheiat un contract de editare pentru 8 romane cu Editura GALLIWARD [prin repetare se dovedește că așa credea transcriptorul că se scrie GALLIMARD] (...) După cum susține el, a încheiat, de fapt, un contract pe viață cu [cu cine, dacă nu cu...] GALLIWARD".

*

Ministerul de Interne Direcția I-a, prin 6201/151/AV/ 23 ianuarie, glăsuiește prin:

"NOTA RAPORT

"În luna noiembrie i-a prezentat un nou manuscris [**Gherla**] informatoarei «RUXANDRA» (...) Tot în direcția de a-l determina pe Paul Goma să

scrie lucrării cu un conținut care să nu lezeze interesele statului, s-a acționat și prin sursa «FALTICEANU». În luna noiembrie 1973 acesta i-a propus lui Paul Goma să-i aducă tot ce a scris el, din care să-i selecteze fragmente cu conținut corespunzător și bine realizate artistic, care ar putea obține aprobările necesare pentru publicare.

"La începutul lunii ianuarie a.c. «FALTICEANU» [Gafița - el s-a născut la Baia, Suceava, dar a făcut liceul "Nicu Gane" din... Fălticeni...] ne informează că P.G. i-a prezentat manuscrisul intitulat 'În Cerc' sau 'Cercul', solicitînd să-i fie publicat la Cartea românească. Cu această ocazie «FALTICEANU» a avansat discuțiile cu P.G. urmînd să sondeze până unde este dispus să meargă el cu modificările ce i se vor cere. (...) P.G. i-a explicat că este dispus să accepte 'orice modificare, chiar să scoată unele capitole sau paragrafe care nu corespund [sic], numai să fie publicat la el în țară'.

"După ce «F» a lecturat [sic] cartea, P.G. a reafirmat că vrea să facă modificările ce i se propun"(...)

"Raportăm că atitudinea adoptată față de editor este diferită de cea arătată in discuțiile cu soția și alte persoane. Astfel recent afirma: «I-am spus lui Gafița [pardon: «Fălticeanu»] că sânt de acord să scot un cuvânt-două, însă rămân problemele: vorbesc despre partizanii din munți [Lt.Colònul Nicolae Mihai, autorul raportului, a pus între ghilimele "partizanii" - n.m.]; una din eroine este fata unui chiabur din Banat, deportată în Bărăgan; despre școala de literatură; aproape nici un personaj nu e o figură 'luminoasă', toți se suspicionează, toți au 'păcate', fiecare i-a stricat celuilalt viața; apare un copil deportat din eroare împreună cu sașii din România - fiecare capitol are o 'problemă', nu cred că poate fi publicată, deși eu vrea acest lucru».

"Comportarea actuală a lui P.G. se asemănă cu cea din anii 1969-1970 când a prezentat manuscrisele 'Ostinato' și 'Ușa'. Și atunci promitea că va face modificările cerute, iar ulterior venea cu variante în care introdusese amănunte care în nici un mod nu puteau fi date publicității. În același timp cărțile lui erau publicate în RFG și Franța și în publicitatea făcută s-a exploatat faptul că romanele au fost «respinse în România».

"Nu este exclus ca de astă dată P.G. să accepte modificările cerute (...)

"Analizînd situația operativă (...) se pot ivi următoarele situații:

"a) Cartea să nu fie publicată, P.G. refuzînd să facă modificările cerute (...), Gallimard va putea exploata în publicitate faptul că romanul a fost refuzat, ca în cazurile anterioare.

"b) Manuscrisul să fie publicat (...) Aceasta va atrage următoarele:

"- Nu va mai putea fi editat în Occident decât cu asentimentul editurii care l-a publicat în țară;

"- Emigrația reacționară nu va mai putea folosi în propagandă 'P.G. este scriitor interzis în România' iar editurile Gallimard și Surkamph [*h*-ul a sărit de la locul său, după *u* și s-a așezat la urmă - n.m.] nu vor mai manifesta același interes pentru lucrările sale. Chiar el ca persoană va fi dezavuat în Occident, mai

ales că este suspicionat ca 'agent al securității'.

"- Persoanele care se mai află în aturajul său vor deveni suspicioase și-l vor acuza de duplicitate.

"- Este posibil ca unii scriitori să se arate nemulțumiți că este publicat un asemenea element, cu activitate cunoscută în exterior cât și în țară, iar ei sunt publicați rar sau de loc.

"Anexăm aprecierile surselor «FALTICEANU» și «RUXANDRA» cu privire la romanul 'În Cerc' care se află în discuție pentru a fi publicat.

"Șeful Serviciului, Lt. Colonel Nicolae Mihai

*

Iată o altă (!) opinie despre **În Cerc** - de astă dată a unui specialist - unul care raportează: «Lt. major Romașcanu Ion» la data de 28 ianuarie 1974. Iată cum începe "specialistul":

"Din lecturarea unui manuscris al lui Paul Goma am tras concluzia că romanul 'În Cerc' este împărțit în mai multe capitole..."

Dacă aceasta este concluzia, o las baltă.

*

Copiez scrisoarea către ministrul de Interne (nu mai știu cine era, nu cred că atunci știam):

[28 ianuarie 1974]

Domnului Ministre de Interne
București

Domnule Ministru,

Subsemnatul Paul Goma, scriitor, domiciliat în București, Aleea Compozitorilor nr. 10, vă rog să binevoiți a dispune eliberarea, de către Ministerul pe care-l conduceți, a unei autorizații pe a cărei bază să-mi pot aduce, din străinătate, un aparat de multiplicat texte, piese de schimb și materialele necesare (matrițe, tuș, gravor de matrițe) și să-l folosesc în scopul multiplicării textelor mele literare.

a. În Codul Penal al R.S.R. (votat de Marea Adunare Națională la 21 iunie 1968) în vigoare în clipa de față, nici un articol nu interzice - direct, indirect - deținerea și folosirea unui asemenea aparat de către persoane fizice;

b) Chiar dacă există o lege de uz intern - pe care, deci, nu cunosc - sunt convins că se referă la altfel de texte decât cele literare;

c. În **Almanahul Auto '74**, la pag. 91, în "Informații vamale" se precizează bunurile în folosință îndelungată pe care turiștii le pot aduce din străinătate: "televizoare, aparate de radio, casetofoane, aparate de proiecții, mașini de scris, *copiat*, calculat, *multiplicat* (s.n.)..."

Pe scurt situaţia mea: sunt scriitor de limbă română, am publicat un singur volum de povestiri, în 1968. Primul roman, predat editurii Eminescu în 1967 mi-a fost respins în 1971 pentru "*slabă realizare artistică*" (documentul poate fi consultat); al doilea roman, predat editurii Cartea Românească în primăvara anului 1971, deşi nu a fost publicat, *nu a fost respins*...; al treilea roman, prezentat aceleiaşi edituri în toamna anului 1971 deasemeni nu a fost acceptat - dar nici respins...

Singura explicaţie pe care am primit-o oficial (e drept: verbal) a venit din partea actualului preşedinte al Consiliului Culturii, D. Popescu. De faţă fiind şi adjunctul său, D. Ghişe, în martie 1972, D. Popescu a spus - textual (nu pot proba, pentru că în acel moment nu aveam magnetofon ca să întregistrez "explicaţia")

«Motivul pentru care cărţile d-tale nu pot să apară în România nu este unul politic, aşa cum, din greşeală, s-a spus până acum; motivul este: *slaba calitate estetică*» (s.n.).

Din moment ce însuşi D. Popescu, în însuşi C.C. al P.C.R. m-a asigurat că scrierile mele sunt proaste - din punct de vedere estetic (!) - dar neduşmănoase politic, eu, ca autor al acestor scrieri proaste pot, am dreptul să le editez pe cheltuiala mea. Pentru că editura Litera (specializată în editarea de cărţi pe cheltuiala autorului) cere, pentru o singură carte, suma de 40.000 lei (iar eu, în clipa de faţă, sunt autor a opt cărţi nepublicate), singura soluţie este multiplicarea textelor după metoda Gestetner - în care scop mă şi adresez Dvs.

Din câte ştiu - şi ştiu - legiile interne şi convenţiile internaţionale nu sunt potrivnice cererii mele, ba aş zice: din contră.

Sunt convins că voi primi o soluţionare pozitivă în termenul legal - mă refer la termenul în care se soluţionează petiţiile.

M-am adresat cu un memoriu-cerere asemănător şi Preşedintelui Consiliului de Stat, Nicolae Ceauşescu.

Bucureşti, 28 ianuarie 1974
Paul Goma

Acum scrisoarea către Zaharia Stancu, preşedinte al Uniunii Scriitorilor.

Spre deosebire de cea adresată ministrului de Interne, ceastălaltă este "comentată" de destinatar; atât prin sublinieri apăsate, făcute de o mână obişnuită a vedea, într-un text, ironia, ameninţarea voalată, şi... de a mânui condeiul - cât şi prin câteva cuvinte, însă devenite ininteligibile prin fotocopierea "îngustă". Probabil-sigur cererea a fost citită la Uniunea Scriitorilor - de acolo, în mod firesc, a fost trecută Securităţii, prin Hobană, prin Traian Iancu - avea prin cine anume.

[28 ianuarie 1974]

Domnule Preşedinte

Subsemnatul Paul Goma, membru al Uniunii Scriitorilor vă transmit alăturat copiile a două cereri-memoriu adresate prima Ministrului de Interne (pentru eliberarea unei autorizaţii de aducere din străinătate şi folosire în ţară a unui aparat de multiplicat de tip Gestetner), a doua preşedintelui Consiliului de Stat Nicolae Ceauşescu (reamintindu-i situaţia mea de "scriitor" fără drepturi scriitoriceşti).

Uniunea Scriitorilor, conducerea ei mai ales, cunoaşte foarte bine (şi exact) situaţia mea. Cunoaşte şi motivele reale ale interdicţiilor de care mă bucur... A încercat în mai multe rânduri să mă apere şi să pledeze în favoarea publicării cărţilor mele. *Dacă pledoaria n-a avut nici un efect* [subliniere, marcare cu bare verticale pe margine şi adăugarea unui semn al exclamării, încercuit - n.m. P.G.], asta se datoreşte nu numai rigidităţii Consiliului Culturii - în frunte cu poetul şi gânditorul D. Popescu -, *ci şi lipsei de convingere cu care s-a pledat* [subliniere, marcare, semnul exclamării]. Desigur, epistola de faţă nu are drept scop reproşurile; dar *nu mă pot împiedeca să-mi amintesc, cu mâhnire, că dacă mă aflu în situaţia de faţă, asta se datoreşte într-o bună parte **şi conducerii Uniunii*** [subl. identică, iar "şi conducerii Uniunii" dublu subliniată]: calomniatorul devenise secretar al Uniunii şi mână dreaptă a preşedintelui şi, bine înţeles, punerea lui la punct ar fi provocat ireparabiile daune bunului mers înainte - s.a.m.d." [trimitere spre Al. Ivasiuc, cel cu "decodificarea" romanului **Uşa noastră cea de toate zilele** predat la Cartea Românească în primele lui ale anului 1971; de notat că această turnare-a-turnătorului Ivasiuc nu a fost... remarcată de condeietor; a fost de parcă nici nu ar fi fost scrisă pe hârtie].

Aşadar *am cerut eliberarea unei autorizaţii* [sublinierea reglementară, de astă dată însoţită, pe margine de un cuvânt din care nu descifrez decât "rbal", n.m.] pentru aducere şi folosire a unei maşini de multiplicat? La argumentele pe care le-am prezentat Ministrului de Interne, mai adug unul (nu argument, mai degrabă... - nu ştiu cum să-i spun): *Dl. Laurenţiu Fulga, statornicul meu sfătuitor, m-a sfătuit mai zilele trecute să-mi scot din cap chestia cu şapirograful* [subliniere reglementară]: cum o să obţin eu aprobare, când Uniunea, ea însăşi, nu obţine - şi slavă Domnului, dânsa e instituţie! [şi această băgare de seamă a trecut "neobservată", Z. Stancu - sau însuşi Fulga - s-au întors cu spatele când au trecut prin dreptul ei - n.m.]. Aşa o fi. Iar acum mă gândesc - cu nostalgie - *la fioroasele timpuri staliniste de tristă amintire* [subliniere reglementară - n.m.], când, Şcoala de literatură, al cărei student disciplinat am fost şi eu avea un asmenea aparat - cu care scoteam revista *"Anii de Mucenicie"* [sub. regl.]. *Sculă care se află în nişa din biroul lui Hobană, matriţele se află într-un dulap neîncuiat, şapirograful acoperit doar cu o husă...* [subl. regl., cu reglementarele bare verticale şi semne ale mirării; ca supliment, "comentatorul" a şters "se află" - oare de ce?, între timp îl şterpelise Hobană şi îl "transferase" la ei, la Securitate?; i-l predase - cu bon - securistului oficial, Achim cel care îşi învâr-

tea cheile pe deget printre oglinzile holului sediului Uniunii?] Bineînțeles, nimănui nu i-a venit ideea să multiplice manifeste antiguvernamentale. Ce dracu', chiar așa să se fi schimbat timpurile și oamenii? [nici această observație nu a fost observată de subliniitor - ceea ce mă face să mă gândesc la anchetatorii mei de la Rahova, din 1977 - mai vârtos la maiorul Ghe. Goran: de fiecare dată când începeam să rostesc "necuviințe" despre Ceaușescu, fie se întorcea cu fața la perete - "în alarmă, el, securist! -, fie fugeau din biroul de anchetă; e-he, mare e - la prezentul perpetuu - pepenele păzit de românul securist ca și de românul terorizat de securiști!]

O să aștept răspuns la cereri atât cât prevede legea aia a petițiilor. *Dacă nu mi se răspunde, o să revin - dar nu tot acolo,* ***nu mai sus, ci mai alături****. Ca să se știe și chestia asta.* [ajuns aici, comentatorul "operelor" mele încă nepublicate - răbdare: vine-vine! - a intrat într-o criză de isterie: nu numai că a subliniat, a re-subliniat, dar pe margine, în locul barelor verticale - 2,3,4 - pixul sau "carioca", pentru a respecta timpul istoric: 1974 - a pornit să țopăie, la verticală, desenînd acordeoane, altfel cum să le spun, vreo trei, probabil și un cuvânt, dar care rămâne ilizibil, un semn al mirării - încercuit...]

"Primăvara de la Gafița" s-a cam fâsâit - ca să mă exprim așa [subl. reglem.] Nici o veste - și când mă gândesc că graba era atât de mare (să mă editeze, evident!), încât mă speriasem că n-o să pot face - la timp și în bune condițiuni - corecturile. *E-hei, ce timpuri...* [dublu-subliniat, iar pe margine parcă un semn al mirării]

Luîndu-mă cu vorba, am deraiat de (pe) la tonul oficial, petiționar. Scuze. Dar așa se întâmplă când ești foarte singur.

Oricum, tonul din cale-afar' de familiar nu cauzează stimei pe care v-o port.

[aici, capul paragrafului lipsește: fiind fotocopie, nu-mi dau seama dacă a fost șters-acoperit, oricum, "cantitatea" de text care nu mai există este comparabilă - cantitativ cu "Oricum, tonul" din paragraful de deasupra - n.m.]:

nu mă pot stăpâni *să-l citez pe șeful Dvs. direct și poetul, pansatorul și arătosul D. Popescu* [subliniere, dublată la "pansatorul", la "arătosul" și, pe margine de trei bare verticale și de trei semne de exclamare, încercuite - vorba fiind de Popescu-Dumnezeu, n.m.]: «Vă asigur de stima mea reciprocă». Încă un citat din... anticitatul: «Femeile ele însuși...» Mai am - pentru că și Dânsul posedă.

Cu stimă (dar nu reciprospesciană)
Paul Goma

Adăugat de mână - de mine:

P.S. Ministerul de Interne nu mi-a acceptat cererea, motivînd că... M.I. nu e în măsură să acorde o asemenea aprobare, ci Direcția Vămilor; că, după ce voi aduce aparatul în țară, *M.I.... nu-mi va da aprobare de funcționare...*

Exact ceea ce aştept [sublinere triplă, pe margine bare, semne de mirare, de exclamare]

p.g.

Copiez "măsurile" luate ca urmare a cererilor mele de autorizare a unui Gestetner. Prima hârtie pe care o am este datată "29 ianuarie 1974":

"Nota raport

"Din anul 1971 unitatea noastră îl are în lucru pe numitul Paul Goma, scriitor, fost condamnat (...) cunoscut cu activitate ostilă partidului şi statului nostru.

"Încă din 1971 au fost instalate mijloace T.O. la locul de muncă [redacţia *României literare,* n.m.] şi din 10 iunie 1973 şi la domiciliu.

"În timpul urmăriri informative, folosind reţeau informativă şi mijloacele T.O., s-au stabilit următoarele [cale de o pagină şi ceva, pe puncte, "activitatea" mea]

"Avînd în vedere cele de mai sus precum şi pericolul social deosebit pe care-l prezintă activitatea lui P.G., rugăm să aprobaţi continuarea menţinerii şi exploatării mijloacelor T.O. instalatea la domiciul [?] până la clarificarea cazului.

"În ceea ce priveşte postul de la sediul redacţiei «România Literară» vom lua măsuri de scoatere a instalaţiei [vor fi reparat peretele spart? nu ştiu], întrucât obiectivul merge foarte rar în biroul respectiv şi eficienţa este scăzută."

"Şeful direcţiei, general maior Dumitru Borşan".

*

A doua zi ("30 ianuarie 1974"), alt raport:

"Din materiale verificate rezultă că Paul Goma a făcut cerere prin care solicită organelor M.I. aprobarea de a aduce în ţară un aparat de multiplicat mecanic (şapirograf) pentru a-l folosi în scopuri personale.

"Analizînd baza legală a unei eventuale aprobări am constatat că Decretul 148/2 aprilie 1964 privind regimul multiplicatoarelor şi al materialelor necesar scrisului, prevede următoarele:

"Art.1 - Organizaţiile socialiste şi oricare alte organizaţii (...) sânt obligate să le înregistreze la org. de miliţie.

"- Deţinerea sau folosirea de către persoanele fizice a multiplicatoarelor precum şi a materialelor necesare reproducerii diferitelor scrieri, ca: matriţe, litere de cauciuc şi paste, este interzisă.

"Art. 2 - (...)

"În altă ordine de idei H.C.M. 2288/1969 stipulează: «Constituie

contravenţie la normele privind regimul multiplicatoarelor, al materialelor necesare reproducerii scrierilor şi al ştampilelor şi al sigiliilor fără stema R.S.R.»

"(...) În art. 7 se prevede că multiplicatoarele (...) deţinute ilegal de persoane fizice se confiscă"

*

Nu ştiu când va fi demarat "planul de măsuri «ETHOS»" - ce culţi, descultii! - am documentul din "7 martie 1974" care zice:

"Un grup de elemente [!] (Paul Goma, Dumitru Ţepeneag şi Virgil Tănase) [numele proprii sunt scrise în întregime cu majuscule - n.m.], membri ai Uniunii Scriitorilor sau Fondului Literar, prin acţiunile ostiile ce le intreprind, urmăresc să creeza o atmosferă necorespunzătoare [!] în rândul oamenilor de litere din ţara noastră. În mod deosebit din a doua parte a anului 1973 aceştia au încercat să polarizeze în jurul lor scriitori tineri printre care Virgil Mazilescu, Cezar Ivănescu, Daniel Turcea, Florin Gabrea, Mihai Ursachi, o parte dintre ei nemulţumiţi că nu li se publică unele din lucrările prezentate la edituri sau reviste.

"În ziua de 27 februarie 1974 conducerea ministerului a analizat (...). s-au reliefat concluzii cu privire la concepţia de lucru (...) subliniindu-se următoarele:

"a) Activitatea duşmănoasă desfăşurată de susnumiţii este produsul influenţei şi instigărilor ostile [!] din exterior îndeosebi ale grupului de intelectuali reacţionari de la Paris format de Monica Lovinescu, Virgil Ierunca, Ion Cuşa, Leonid Mămăligă şi alţii, precum şi de funcţonari ai postului de radio 'Europa Liberă'.

"Atitudinea lui Paul Goma şi [a lui] Dumitru Ţepeneag nu se bucură de apreciere sau adeziune din partea scriitorilor români ci dimpotrivă sînt repudiaţi, considerînd că sub acest paravan ei îşi ascund de fapt incapacitatea profesională.

"b) *Măsurile informative* [subliniat de mână] de cunoaştere a activităţii lor, trebuiesc luate de aşa manieră încât *să nu dea posibilitatea la declanşarea de campanii publicitare* [subl. de mână] împotriva ţării noastre şi crearea artificială a unor cazuri.

"*În procesul de urmărire să se aibă în vedere descoperirea acelor fapte, comportări ori atitudini care îi compromit în opinia publică, ori dacă comit infracţiuni de drept comun* [s.d.m.], creindu-ne posibilitatea să acţionăm asupra lor şi pe această linie. *Permanent să informăm organele în drept* [s.d.m.] pentru a intreprinde asupra lor măsuri administrative, atunci când situaţia impune acest lucru.

"c) Prin mijloacele muncii informativ-operative *să se stabilească din timp, pentru a fi controlate toate contactele lui P.G., D. Ţ. şi V.T. cu emisari ai emigraţiei reacţionare, ziarişti din Occident, turişti sau funcţionari ai unor ambasade* [s.m.m.], urmînd să precizăm ce alte acţiunii intenţionează să intreprindă, ce procedee vor folosi, în scopul documentării şi contracarării

acestei activităţi.

"Vom depista şi controla *căile ilegale prin care aceste elemente trimit în Occident manuscrise* [s.d.m.] cu conţinut necorespunzător *sau furnizează anumite date emigraţiei* [s.d.m..] reacţionare în legătură cu "atmosfera" din rândul oamenilor de litere din ţara noastră, *procedîndu-se la sancţiuni conform legilor în vigoare* [s.d.m.]

"*Să se documenteze, cu probe, întreaga activitate infracţională desfăşurată în ţara noastră şi în străinătate* [s.d.m.] de P.G., D.Ţ., V.T. şi legăturile acestora, astfel încât să fim pregătiţi în orice moment pentru a lua împotriva lor măsurile corespunzătoare.

"Pentru cunoaşterea permanentă a poziţiei şi activităţii lor se va acţiona diversificat, astfel:

"1. **Asupra lui Paul Goma vom proceda astfel:**

"- Prin toate mijloacele muncii de securitate vom stabili activitatea ce o desfăşoară, conţinutul lucrărilor ce le scrie, intenţiile ce le are cu aceste materiale [!], alte acţiuni ce urmăreşte să le intreprindă în rândul scriitorilor, modul cum va proceda pentru realizarea scopului ce şi-l propune.

" a) (...)

" b) Informatorii «FALTICEANU» şi «RUXANDRA» vor fi dirijaţi să desfăşoare o acţiune de *influenţare* [subl. de mână] asupra lui P.G. pentru a atenua conţinutul ostil al lucrărilor sale literare în curs de elaborare.

"c) Informatoarea «RUXANDRA» va urmări activitatea unora din *relaţiile lui P.G.* [s.d.m.] (Sorin Titel, V. Mazilescu, I. Condiescu, Leonid Dimov) pentru a se stabili modul *cum evoluează* [s.d.m.], unde şi când putem interveni pentru destrămarea lor.

"d) «DONA ALBA» va continua apropierea de Tănase Virgil, principala legătură a lui P.G., de la care vom afla amănunte privind acţiunile (...)

"e) (...) primeşte valută din Franţa pe baza contractelor cu «GALLIMARD» şi existînd prime sesizări că el foloseşte această valută pentru *cumpărarea unor obiecte de la Magazinul «Comturist»* [s.d.m.] pe care ulterior le vinde la preţ de speculă, vom proceda astfel:

"- Împreună cu alte organe competente vom verifica ce cumpără şi cum foloseşte aceste obiecte.

"- Vom lua măsuri de identificare şi verificare a vânzătorului de la magazinul din str. 30 decembrie nr. 44, de unde P.G. face cumpărături.

"- Vom folosi sursa «S.D.» pentru a afla amănunte în plus despre modul cum întrebuinţează Goma bunurile cumpărate şi care sunt persoanele cărora le vinde.

"- Vom cere informatorilor «RUXANDRA», «M. N.» şi "GEORGESCU» să stabilească dacă Mona Ţepeneag şi Cristina Anastasiu Condeescu, legături apropiate ale lui P.G cumpără sau intermediază vânzarea unor obiecte de provenienţă străină.

"f) Vom avea în vedere să urmărim ce intreprinde obiectivul în legătură

cu *intenția de a-și procura un șapirograf* [s.d.m.], cunoscînd că urmărește să-l obțină ilegal din străinătate sau cu sprijinul unor cunoștințe. Ne vom deplasa în orașul Făgăraș pentru a lua măsuri de identificare a persoanelor ce s-au angajat să-i procure șapirograful și se va întocmi un plan detailat pentru a stabili și preveni realizarea intențiilor ce le au"

"**2. Asupra lui Dumitru Țepeneag vom acționa astfel:**

(...) "b) Informatorii «GRADINARU», «B.2.», «C.1» și «RUXANDRA» vor fi dirijați să urmărească (...)

"c) Prin rețeaua informativă (...) se va acționa asupra lui Alexandru Ionescu, vicar al Patriarhiei, pentru ca acesta să exercite influență pozitivă asupra fiicei și a ginerelui (...)

"**3. În legătură cu Virgil Tănase (...)**

"(...) b) Prin informatorul «PODARU» vom obține date cu privire la *natura raporturilor obiectivului cu Paul Goma* [s.d.m.] (...)

"e) În scopul realizării unei pătrunderi mai directe în intimitatea obiectivului, se va efectua o recrutare [s.d.m.] în rândul celor mai apropiate legături ale sale. (...)

"Atenția organelor noastre va fi concentrată și asupra principalelor legături (Cezar Ivănescu, Leonid Dimov și Virgil Mazilescu) și a celor câțiva tineri din anturajul lor. La aceste elemente [cei tineri - n.m.] să cunoaștem în amănunțime atitudine față de Paul Goma, Dumitru Țepeneag și Virgil Tănase, să desfășurăm o acțiune de *influențare* [s.d.m.] a lor cu ajutorul rețelei sau direct (avertizare, contactare) să le arătăm că aceștia (P.G., D.Ț., V.T.) îi atrag în activități ostile, le cer să acționeze în acest fel, pentru a-și atinge scopurile ce le au.

"Avînd în vedere pericolul ce-l reprezintă întâlnirile periodice pe care le organizează Virgil Tănase la domiciliul său cu diverși scriitori la inițiativa lui Paul Goma și Dumitru Țepeneag, vor fi luate măsuri pentru *destrămarea acestui anturaj* (s.d.m.], acționîndu-se astfel:

"- Vor fi contactați direct sau cu ajutorul rețelei Marius Robescu, Turlea Stelian, Ioana Crăciunescu, Daniel Turcea, Cezar Ivănescu (...) Cu acest prilej vom exercita o activitate de influențare în ideea renunțării la participarea întâlnirilor(...)

"Cu sprijinul U.M. 0920 vom urmări să stabilim:

"(...) - Care sunt persoanele ce-i sprijină în publicarea unor lucrări la editurile Flammarion și Gallimard, scopul ce-i determină să facă acest lucru, influențarea lor să renunțe la acordarea acestui sprijin.

"(...) - Să obținem date în legătură cu materiale ale acestora ce apar în presa occidentală cât și ceea ce se scrie despre activitatea lor.

"- Dacă e posibil să se acționeze pe linia influențării [!!] persoanelor din Occident care le acordă sprijin celor de mai sus, în același timp să-i determine să adopte o poziție neutră sau defavorabilă față de aceștia (...)"

Șeful direcției, general maior Dumitru Borșan."

*

În "10 aprilie 1974" :

"Nota raport - asupra modului cum s-au realizat până în prezent sarcinile din planul «ETHOS»"

"(...) După întoarcerea de la Paris (2.03.1974), Dumitru Ţepeneag a contactat toţi scriitorii ce se află în anturajul său (...) cu care s-a întreţinut individual sau în grup (...) Ca o concluzie (...) este aceea că Paul Goma şi Virgil Tănase nu se bucură de încrederea celorlalţi (D. Turcea, V. Mazilescu, Sorin Titel etc.), există între ei neînţelegeri care au avut ca rezultat în primul rând refuzul de a semna «platforma program» (un memoriu către conducerea statului) *şi aproape încetarea activităţii cenaclului ce funcţiona la domiciliul lui Virgil Tănase"* [sublinierea mea, P.G.]

"(...) Paul Goma este preocupat de strângerea datelor necesare scrierii unui roman «despre puşcăria de la Piteşti unde au fost deţinuţi tinerii intelectuali». Din materialele obţinute rezultă că intenţia de a redacta [!] o asemenea carte a discutat-o cu Monica Lovinescu când se afla la Paris, căreia i-a comunicat ulterior că dacă nu va reuşi să se documenteze, va scrie totuşi o carte despre imposibilitatea de a obţine amănunte necesare acestui manuscris.

"- A fost identificată o nouă legătură a obiectivului la care îşi lasă manuscrisele atunci când pleacă de acasă «pentru a nu fi sustrase de securitate»: Wexler Elian (...). S-a intreprins măsuri de (...) atragere la colaborare.

"- A fost identificată (...) persoana din Făgăraş care i-a promis lui Paul Goma că poate să-i confecţioneze un şapirograf la Combinatul chimic [???]: Sofonea Martescu Doina (...)

"- Cunoscînd faptul că socrul lui Paul Goma [nu socrul, ci sora sa - n.m.] şi-a construit o vilă la Breaza (...) am cerut la I.J. Prahova amănunte pentru a cunoaşte condiţiile informativ-operative existente în acea localitate (...)

"- Cenaclul organizat de V. Tănase la domiciliul său în ultima perioadă de timp aproape că şi-a încetat activitatea, deoarece au avut loc unele neînţelegeri între participanţi (V. Mazilescu, C. Ivănescu) (...)

" ... s-a trecut la contactarea lui «T.G.» redactor la o revistă din Bucureşti (...) în vederea atragerii sale în colaborare.

"O serie de informatori («TOM», «TEODORESCU», «RUXANDRA» etc.) au fost dirijaţi să desfăşoare activitate de influenţare atât direct asupra elementelor urmărite cât mai ales asupra unor legături ale acestora (V. Mazilescu, I. Negoiţescu etc.) *în scopul destrămării anturajului* [s. mea, P.G.]

"Raportăm că la 7 aprilie a.c. D. Ţepeneag a plecat la Paris (...)

"Şeful Serviciului Lt. Colonel Nicolae Mihai,

"Şeful Direcţiei, General maior Dumitru Borşan"

Marţi 27 ianuarie 2004

Copiez în continuare - nu mai am mult:

"Ministerul de Interne, Inspectoratul Municipiului Bucureşti
S e c u r i t a t e - 122/BM -
Strict secret Exemplarul 2
"4 martie 1974

"N O T A

"Din măsurile T.O. [Tehnica... ascultării, dar nu ştiu cum se citeşte *O.*] intreprinse la domiciliul lui Tănase Virgil, într-o convor-bire avută de cel în cauză în seara zilei de 28.02.1974 cu soţia lui Doina şi Paul Goma [de ce Tănase Virgil - dar Paul Goma? mister] au rezultat o serie de aspecte [curat aspecte! - auditive] făcîndu-se diferite comentarii şi aprecieri cu privire la:

"-existenţa cenaclului literar clandestin [nu şi: "ilegal"?] ce funcţionează la domiciului lui Tănase Virgil; despre persoanele ce participă (...);

"- venirea lui Dumitru Ţepeneag de la Paris (...);

"- evenimentele politice din ţara noastră (...) proferînd ironii la adresa politicii partidului şi statului nostru;

"-intenţii de organizare a unei grupări politice (...), anunţarea conducerii unor partide socialiste din Occident. (De subliniat că multe din discuţiile purtate de cei trei au fost făcute pe un ton ironic, şi sub influenţa consumului de băuturi alcoolice).

"(...) Discutînd despre cenaclu, Tănase Doina [şi ea este tratată de Tănase!] îşi exprimă părerea că «aceste întâlniri sunt o pierdere de timp (...) discuţiile nu au aspect literar, sânt simple bârfe, certuri, se jignesc între ei, cum s-a întâmplat rândul trecut cu Virgil Mazilescu care a plecat supărat».

"Paul Goma consideră că gestul lui V. Mazilescu a fost premeditat: urmărea de mai demult să se retragă şi a profitat de neînţelegerile pricinuite de comentarea critică a unor bucăţi literare citite de Florin Gabrea.

"În continuare se ascultă Europa liberă [cu care prilej o ascultă şi băieţii de la Secu, prin TO!], iar telefonic Dan Cristea anunţă că «nu mai vine, deoarece nici ceilalţi obişnuiţi nu pot participa: Mazilescu continuă să rămână pe poziţia lui imbecilă, Cristina Anastasiu are treburi, Cezar Ivănescu este bolnav - rămâne pe joia viitoare».

"(...) redăm în continuare unele discuţii...[urmează trei pagini de transcriere pe bandă a unei trăncăneli - n.m.]

"Cei menţionaţi fac diferite afirmaţii în legătură cu «înfiinţarea partidului» lor (...). Paul Goma conchide «putem considera ziua de azi ca zi de naştere a partidului»! (...) Tănase Doina afirmă: «Lasă pe mâine, că e 1 martie - atunci vine şi Ciopolinache, câinele nostru»... [m-a uns la inimă transcrierea: Doina avea umor, iar Ciopolino era tatăl legal al lui Goofy, căţeluşa noastră - n.m. înlăcrimată] (...)

"Faţă de situaţia nou apărută, propunem:
"- Reţinerea benzii de magnetofon pe care sunt înregistare discuţiile;
"- Raportarea (...) continuarea supravegherii informative semnalate"

*

"I.M.B. Securitate
Primit Cpt. Oprişor O.
Sursa «FALTICEANU»
Nr. 0017/122/6.03.1974
Strict secret Exemplarul Nr. 1

"N O T A

"în legătură cu un memoriu făcut de Paul Goma

"La 22 februarie Paul Goma s-a interesat la editura Cartea românească dacă există noutăţi în legătură cu 'În Cerc' (...)

"Editura a anunţat că a pregătit din punctul să de vedere o discuţie pe care o va face într-un viitor apropiat; de fapt, explică editura, o atare discuţie nu era atunci în cel mai potrivit moment ["Gafiţa Nuimomentul", îl poreclisem - n/m. plină de răutate], întrucât expulzarea lui Soljeniţîn din URSS ridicase într-o privinţă potenţialul de replică al lui Paul Goma şi discuţia s-ar fi desfăşurat avantajos pentru carte. Asupra acestei împrejurări Paul Goma n-a fost informat.

"Însă P.G, el însuşi a arătat că are noutăţi, anume făcuse un memoriu către conducerea superioară şi avusese două discuţii în legătură cu situaţia sa.

"Cam odată cu intensificarea discuţiei despre Soljeniţîn P. G. a alcătuit memoriul amintit, expunînd situaţia sa, imposibilitatea de a tipări în România, faptul că în schimb, statul nu refuză banii care-i vin" [de la capitalişti] (...)

Cale de 4 pagini Gafiţa-Fălticeanu povestează povestea cu punguţa cu doibanii; cu Geştetnerul; cu întâlnirea mea cu boii de la C.C.: Nedelea şi Potra, secretarii lui Burtică. Încheie:

"În discuţia la editură i s-a atras atenţia că reluarea memoriului coincidea prea strâns cu cazul Soljeniţîn şi că împrejurarea putea avea caracterul unui act de presiune din partea sa, într-un moment socotit prielnic. Paul Goma n-a negat.

"«FALTICEANU»"

"N.B". al cpt. Oprişor nu interesează.

Miercuri 28 ianuarie 2004

Uf! Am obosit! Mai am un singur... docoment - simpatic, acesta, ca şi personajele din piesă:

"Primit: Lt.Maj. Moraru Augustin Sursa. Cand. «TRANDAFIR»
Casa: domiciliul sursei
Data: 17.04.1974
151/MA/ 17.04.1974/006

STRICT SECRET Ex. 1

"N O T A

"Luni 15 aprilie 1974 restaurantul Athenée Palace: Ioana Crăciunescu, Gelu Colceag, Gabriel Iencec; cam după o oră în urma unei discuţii avute cu Iencec, Colceag a scos pe masă (vrînd să ne citească un fragment) un dosar gros cu coperţi verzi. La întrebarea mea firească, ce-i acolo, mi-a răspuns că este un roman al lui Goma.

"Probabil că figura mea era atât de edificatoare [Trandafire, Trandafire, de ce nu citeşti şi tu neşte cărţi, nu doar 'Sportul'?- întrebarea mea - indiferentă] încât imediat m-a întrebat cum de nu-l cunosc pe Goma. Au început să-mi povestească despre el:

"Gelu Colceag: «Este un tip care a fost închis în timpul rebeliunii [aşa să fi zis Colceag: "rebeliune"?, nu: "revoluţie"], a fost în străinătate şi s-a întors, cărţile lui s-au publicat la Paris. Soljeniţîn al nostru, un tip formidabil!»

"Ioana C.: «Aici povesteşte cam ce i s-a întâmplat în închisoare, dar exact ce a păţit!»

"G. Iencec: «Povestirea începe cu două zile înainte de a se libera, dar de fiecare dată revine şi-şi aminteşte o altă întâmplare mai veche»

"G. Colceag: «Are mai multe romane. Am citit câteva. Sunt extraordinare! După ce-l termin ţi-l dau şi ţie!!!»

"Ioana C.: «Să vezi ce i s-a întâmplat lui Victor Ştrengaru: Când citea cartea asta, a sunat la uşă cineva şi nu ştia ce să facă; întâi s-a aşezat pe ea, apoi a ascuns-o sub saltea, apoi într-un dulap - şi după aceea a deschis. Ca să-ţi dai sema de tensiunea din roman.»

"G. Iencec (către G. Colceag): «Ţii minte fragmentul ăla cu turnătorii?»

"G. Colceag; «Da. Să vezi cum procedau turnătorii, cum spune cine era şeful (directorul) închisorii de la Gherla - un tip prieten cu Gheorghiu-Dej, cum vorbeau turnătorii direct cu Bucureştiul, ce bătăi mâncau deţinuţii din cauza lor».

"Ioana C. «De ce nu-l luăm şi pe el cu noi?» ("El" fiind eu?!!).

"G. Iencec: Da chiar, ce faci sâmbătă? Dacă n-ai nici un program vii cu noi?»

"G. Colceag: «Sigur, vino şi-ai să-l cunoşti pe Goma! E un tip interesant!»

"S-au mai discutat câteva fragmente din romanele d-lui Goma. S-au

mai povestit alte pasaje 'interesante' (!) iar în principiu a rămas să fiu chemat la telefon a doua zi pentru a stabili un contact direct sâmbătă seara.

"În orice caz după întreaga discuției am înțeles că toți trei sunt 'inconștienți' total, fiind subjugați de admirația pe care i-o arată acestui 'idol' al lor, dl. Goma!!!"

"«TRANDAFIR»"

"N.L. «Trandafir» ne-a mai furnizat un material despre cei trei semnalați în prezenta notă care fac parte din legăturile lui Goma. A avut sarcina să cultive relații cu aceștia pentru a stabili poziția și atitudinea politică a acestora, sarcină care i-a fost trasată în continuare. A fost instruit să accepte invitația la Goma pentru sâmbăta următoare (inclusiv citirea romanului 'Ultima noapte la Gherla'), ocazie când vom putea verifica prin mijloace T.O. sinceritatea și obiectivitatea acestuia.

"Nota se va exploata la D.U.I. «BARBOSUL»

"Lt. Maj. Moraru Augustin"

[Aceste documente au intrat și ele în volumul **Culoarea curcubeului,** secțiunea "Bărbosul"]

Am terminat. Obositoare treabă. Însă, pe măsură ce trăgeam în jug, mi se părea tot mai utilă (treaba) - deci plăcută. Multe afirmații de ale mele despre acea perioadă - și următoarele - fuseseră primite cu mefiență, chiar cu ostilitate. Acum am... docomente. Numai că... eu însumi am considerat tot ce pleacă de la Securitate ca fals, falsificat, cu intenții de diversiune. Dar ce pot face? Nu rog pe nimeni să fiu crezut. Cine mă crede - m-a crezut și fără aceste hârtii; cine nu - pe nu rămâne.

După amiază Filip mi-a dat un mesaj de la Florin Ardelean. Mă anunță că un prieten de-al său, regizor, ar vrea să facă un film după **Culoarea curcubeului**. I-am răspuns că sânt de acord și i-am dat adresa. (...)

Vineri 30 ianuarie 2004

La prânz mi-a telefonat Davide Zaffi, în chestiunea traducerii în italiană a **Calidorului**. Urmează să-mi re-telefoneze luni sau marți ca să stabilească momentul unei vizite, aici. Azi fiind prea târziu ca să telefonez la Albin Michel, am s-o fac luni. Am tras un exemplar cu margini largi, ca să pot scrie "explicații", echivalențe, etc. Muncă de cel puțin trei zile. Dar, chiar dacă nu iese nimica, mă aleg cu satisfacția, nu?

După ultimul mesaj al lui Florin Ardelean, m-am gândit, râzînd singur: regizorul care vrea "neapărat" să facă un film după **Culoarea...**, de la primul contact mă va întreba - politicos, binecrescut - dacă nu-i pot aranja eu, la Paris, un sponsor pentru film, că el nu are bani...? Bine ar fi să mă înșel - dar mă blindez și eu cu ce găsesc, pentru a nu fi surprins.

FEBRUARIE

Duminică 1 februarie 2004

Trag din greu la **Astra**. Istovit. Şi drogat. Ei, da, ştiu, văd, simt: corectura îmi face rău, dar nu mă pot opri. Are să se spună că... din pricina înaltei mele conştiinţe artistice... Da de unde! Sânt un drogat de corecturi... (adevărat, ale propriilor scrieri, dar orişicâtuşi...).

Pe lume se întâmplă tot felul de minunăţii, de daravele, de chestii - eu sânt atât de... drogat, încât nu mă pot ocupa şi de acelea. Să se mai ocupe şi Bush! Şi Blair - de Sharon nu mai zic nimic, el e tot timpul (pre)ocupat de echilibrul (sic) nădragilor-în-vine.

Marţi 3 februarie 2004

Să nu-ţi crezi urechilor (şi ochilor). Sharon a produs scandal în guvernul său, declarînd că va desfiinţa "cvasitotalitatea coloniilor din Gaza!" Cine-l crede! Eu - nu. Oricum, coloniştii de la Neţarim sunt ulceraţi: ei mai fuseseră "evacuaţi" din Sinai - de cine? De Sharon! O femeie a zis - în franceză:

«Nu plecăm de-aici, nici morţi! *Ne aflăm aici de zeci de ani*!» - dacă ar fi zis: «de milenii», ar fi mers - în folclor, nu în istorie.

Dar, iată, avea dreptate Ana: coloniştii recenţi (cei de 2-3 decenii, ca franţuzoaica - relativ-tinerii, nu pensionarii NKVD-ului de toate naţiile est-europene) s-au recrutat dintre ultimii ultimilor evrei din lumea întreagă: inşi nerealizaţi, persoane incapabile de a merge pe două picioare prin ţările din care au venit. Inculţi, fără meserie, neînstare de a învăţa ceva, cu un pospai de "religie", care mai mult le strică şi cu o "istorie" a Israelului falsificată după modelul Istoriei României fabricată de Roller (în noua ei variantă evreii nu veniseră din Mesopotamia, ci coborîseră din cer!); ei nu au căutat pe Pământul Sfânt nici spiritualitatea, nici rădăcinile iudaice, ci satisfacerea poftei primitive de a mai comanda şi ei altora; de a supune ei pe altul, de a-l dispreţui, umili, domina. Eternul complex de inferioritate prefăcut în superioritate. Evreii culeg ce au semănat ei înşişi prin bolşevismul de ei inventat - de astă dată prin ură-de-rasă, nu ca înainte (şi la noi, în România) prin ură de clasă, iar primii care suferă - şi vor suferi - sunt "pionierii" şi normalii - câţi au mai rămas...

Sionismul noilor israelieni i-a contaminat şi pe mulţi dintre veterani: nu dorinţa de a edifica o - în sfârşit! - patrie pentru evrei, ci de a distruge tot ce nu este evreu la locul dat, în momentul dat. Chiar cei mai şcoliţi îi urăsc orbeşte, de moarte pe verii lor, arabii născuţi dintr-o roabă,

îţi dai seama? - şi pe fii lor spirituali, creştinii: trădătorii, disidenţii, sectanţii - să nu se legene evanghelicii, neoprotestanţii cu iluzia că dragostea lor pentru Poporul Ales va cunoaşte vreodată reciprocitate: Evreii îi folosesc, dispreţuindu-i (îţi dai seama după privirea diagonală cu care te privesc de sus, dintr-o parte - am perceput-o pentru întâia oară la Radu F/eldman/ Alexandru, prozatorul preferat al lui Sami Damian) - apoi îi aruncă.

Miercuri 4 februarie 2004

Explicaţia "noii politici" a lui Sharon: presiunile (poate chiar ameninţarea suprimării ajutorului) americanilor. Dealtfel, în interior se va dispensa de coaliţia cu religioşii, trage acum spre un compromis cu travailiştii. Se zice că în jur de 60% dintre israelieni ar fi de acord cu desfiinţarea coloniilor. "Se zice" ca peste tot. Aceşti 60% reprezintă, aritmetic, o majoritate - fac istoria, politica nu este făcută de majoritate. or în cazul Israelului contemporan salutar ar fi dacă această majoritate-care-nu-contează...- ar conta. Fiindcă ea gândeşte bine - întru binele evreilor, nu în al *goi*-lor. Dar, vai, vai, vai: dintre israelieni cei mai... remarcaţi sunt agitaţii, fanaticii, istericii.

Vineri 6 februarie 2004

M-am înşelat în privinţa bunelor intenţii ale lui Sharon: desfiinţa-rea coloniilor din Gaza. Individul e mai rău decât îl credeam şi zugrăveam: tămbălăul cu demantelarea coloniilor, cu apropiata călătorie în America erau doar diversiuni, ca să abată atenţia de la persoana sa, amestecată într-un scandal de corupţie - dimpreună cu fiul său şi cu actual viceministru...

A reapărut Capul de Mort: Rumsfeld. Ca de obicei: minţind - şi rânjind. Nu: rânjind-minţind.

(...)

Luni 9 februarie 2004

Mi-a telefonat Doicescu: pe France Culture a avut loc o emisiune "Shoah-ul de la Iaşi"- care a dat... 13.600 victime. În aceeaşi emisiune s-a spus că în România au fost ucişi 250.000 de evrei!

Au participat "prietenii" mei (de veacuri), Isaac Chiva, R. Ioanid, Lavastina. Unul dintre ei m-a atacat, a vorbit de un text "ordurier" publicat în *Vatra*...

Joi 12 februarie 2004

Am ascultat caseta trimisă de Andrei Doicescu - şi am făcut o notă subsolică pentru **Săptămâna roşie**. Iat-o:

1) Vineri 6 februarie 2004, France Culture, a difuzat la orele 22,30 o emisiune intitulată "La Shoah roumaine". Au participat: Isac Chiva, originar din Iaşi, Alexandra Laignel-Lavastine, R. Ioanid, Pierre Pachet - realizatori: J. Birmant, Th. Dutter.

În program: un desen - nu o fotografie - poartă legenda: "În iunie 1941, 13.600 evrei asasinaţi în pogromul de la Iaşi, în România", iar în textul prezentînd emisiunea se comunică: "Shoah în România : peste 250.000 victime".

Nu 400.000 cum glăsuieşte Memorialul Coral, prin textul - şi bilanţul cosemnat şi de R. Ioanid? Au mai lăsat din preţ?

Anti-antisemitologul Chiva, anti-fasistologul R. Ioanid (pronunţă: "fasist" ca bolşevicii francezi), anti-legionaroloaga Lavastine au ocupat antena o oră şi jumătate şi, pe fond de înregistrări sonore din adunări legionare, emisiuni radio, tangouri de epocă, au prezentat auditorilor francezi o para-, o ne-istorie a României din timpul celui de al doilea război Mondial.

Dacă Isac Chiva depune mărturie despre coşmarul trăit din timpul acelei cumplite încercări - iar autenticitatea relatărilor nu poate fi pusă la îndoială - ceilalţi pozează în istorici, în analişti, explicînd astfel motivele persecuţiei evreilor, recitînd lecţia învăţată în ultimii 60 ani:

"Românii sunt structural antisemiţi"; "majoritatea lor sunt legionari"; "au avut de totdeauna o doctrină fasistă, antisemită"; "legionarii fasişti sunt autorii Pogromului de la Bucureşti, din ianuarie 1941, şi ai Pogromului de la Iaşi"; "evreii au fost masacraţi de către români fără motiv, din senin"...

Cunoştinţele lor istorice: nule. Fiindcă... le lipsesc cu desăvârşire? Sau, mai grav: nu pe acelea le-au sonorizat?

Cine să-i fi corectat? Ei înşişi? Ce interes? "Dezbaterea" a avut loc în cerc (foarte) închis, participanţii şi-au recitat rolurile şi au plecat, lăsînd în urmă mlaştina puturoasă a *dezinformării*, a *neadevărului istoric,* a *minciunii*, fabricînd fără ruşine, fără scrupule *o* **altă** *"istorie"* a României. Astfel nu au suflat un cuvânt despre *ce se petrecuse cu un an înainte în timpul evacuării Basarabiei şi Bucovinei* (urmare a diktatului sovietic din 26 iunie 1940) - cînd evreii au atacat, au jefuit, au asasinat ostaşi, funcţionari, civili care încercau să se refugieze în ceea ce mai rămăsese din România. Dacă printr-o minune la "dezbatere" ar fi asistat un ne-evreu şi ar fi dovedit, cu documente, *faptele de barbarie ale evreilor asupra ne-evreilor*, între 28 iunie 1940 şi 22 iunie 1941, în Teritoriile Ocupate de ruşi, cei din faţă nu numai că le-ar fi negat cu seninătate, dar l-ar fi acuzat pe *goi* de antisemitism, de negaţionism, ba chiar de nazism: de a-i fi trimis pe evrei la Auschwitz -, nu ar fi fost pentru întâia oară când bolşevicii evrei folosesc astfel de "argumente"!

Exemple de aproximări - istorice - inadmisibile, de elucubraţii, de minciuni, de analfabetisme? Iat-o pe Lavastina:

"*Mareşalul Antonescu a luat puterea în 1940, l-a destituit pe regele Mihai şi a instaurat statul fascist*" (subl. mea, P.G.).

Câte grave greşeli de informaţie într-o (scurtă) frază?

1) *Generalul* (s.m.) Antonescu a devenit "mareşal" în 1941, după trecerea Nistrului;

2) Antonescu nu "a luat puterea", ci "(la 4 septembrie) a fost numit preşedinte al Consiliului de Miniştri";

3) Un rege nu se... destituie, Antonescu nu "l-a destituit (!) pe rege", ci "regele a cedat generalului Antonescu principalele prerogative ale puterii" (informaţii extrase din **Istoria României în date**, Ed. Enciclopedică, 1972);

4) Ca în bancul de la radio Erevan: "regele" (destituit...) era, nu Mihai, ci Carol...;

5) Antonescu era militar, însă nu atât de ignar ca "istoricii" de la microfon, pentru a instaura un stat... "fascist" - în 1940 - când exista originalul: cel italian.

Să continuu? Să desmint-combat şi conjuncţiile?; şi prepoziţiile?

Şi Lavastine şi Chiva şi R. Ioanid au caracterizat evenimentele de la 21-23 ianuarie 1941: "pogrom organizat de legionari" - împotriva adevărului, revelat începînd din 1990; au susţinut că şi "pogromul de la Iaşi", din 27 iunie, "a fost organizat de legionari"! (când aceştia erau fie împuşcaţi, fie închişi, fie fugiţi din ţară încă din 23 ianuarie).

Isac Chiva iese hotărît din rolul-rostul său de martor când afirmă:

"De curând, un scriitor, un fost disident, Paul Goma (...) a publicat într-o revistă mai mult sau mai puţin literară (sic) din România, *Vatra,* un text abject, abject. (...) Acolo *Paul Goma afirmă că Românii au avut dreptate să-i omoare pe evrei* (subl. mea, P.G.). Ar trebui tradus textul acesta, abject".

Are dreptate într-un singur punct tovarăşul Isac Chiva: atunci când spune că... ar trebui tradus textul lui Goma:

În acel caz, *francezii ar putea constata singuri că Goma nu a scris aşa ceva*... Numai că el, Chiva, acuzatorul, este şi ne-cititorul textului de care vorbeşte din auzite. El, flancat de Ioanid, de Lavastine, de Ed. Reichman, de J.P. Enthoven, de Tertulian, de Nicolas Weil, de Paruit (întâiul care, în *Esprit,* l-a "demascat", pe... "Goma, autor al unui text antisemit") şi de alţi juşti tovarăşi - *a căror tactică de luptă este atacarea unor texte necitite* - se agitase, isteric, în panică mimată (o, dar cât de lucrativă...), avertizînd-somînd editurile, nu doar franceze, să nu publice "un text abject, antisemit *şi* negaţionist semnat de Paul Goma"...

În materie de *interdicţii* se pricep, dragii-noştri-tovarăşi-de-veacuri: ei şi ai lor au organizat şi în România, după modelul URSS, campaniile de epurări de cărţi şi de autori rezultatul - revoluţionar - fiind: cărţi arse (Hitler făcuse

altfel?), autori arestaţi pentru... crimă-de-gândire (vezi Orwell), cea mai subversivă formă de contrarevoluţionarism pentru bolşevicii de pretutindeni.

Pentru că ei - bolşevicii - lucrează, nu doar cu Teroare-Teroare-Teroare, dar şi cu *Minciuna-Minciună-Minciună.*

Mi-a trimis - în sfârşit - Albin Michel hârtia prin care recunoaşte că nu mai are drepturi asupra **Calidorului** şi **Bonifaciei**. Da, nu mai are - ei şi? Italianul nu s-a mai manifestat. Dealtfel nici prietenul lui Florin Ardelean, cineastul, pentru **Culoarea...**

Vineri 13 februarie 2004

Zi cu soare. Mi-au înflorit câteva flori de mazăre parfumată şi de gura-leului. Încă nu au dat gerurile - dar şi când or da peste noi...

(...) În lunile mai-iunie 1989, când aici, la Paris izbucnise scandalul cu "Uniunea Scriitorilor", autori: Ţepeneag şi Breban - împotriva Monicilor (eu avînd un rol cu totul secundar...); atunci când, indignaţi de manevrele ţepenege şi brebane de eliminare a Monicilor din "posturile de conducere" ale exilului cultural - iar ca urmare a plângerilor Monicăi Lovinescu şi ale lui Virgil Ierunca, eu (am vrut să spun: printre alţii şi să-i înşir pe Marie-France Ionescu, pe Alain Paruit, pe Raicu, pe Sonia Larian, pe Rodica Iulian pe Oana Orlea... - dar mă opresc la timp), mă avântasem la baionetă împotriva complotiştilor... Ei bine, dacă iese cineva rău dintre "actorii" care jucaseră în piesa de acum 15 ani: eu (prima oară când încep numirile cu mine - tocmai fiindcă nu mă onorează) şi Nedelcovici.

Nedelcovici a fost vinovat, atunci, pentru că el a făcut "selecţia": pe cine să convoace, pe cine să chiar ocolească, pentru ca să nu *se* afle că *se* pune la cale o Asociaţie sau Uniune a Scriitorilor, la Paris... Adevărat, el executase ordinul lui Ţepeneag - ceea ce nu-l face desvinovăţeşte cu nici un chip, şi eu îi eram "coleg", nu doar Rodica Iulian - de-o pildă...

Vinovat sunt şi eu: pentru că, în necunoştinţă de cauză, m-am repezit să-i atac pe Ţepeneag şi pe Breban, nu neapărat pentru că dăduseră ordin (lui Nedelcovici) să nu care cumva să mă anunţe şi pe mine (deşi nici asta nu era de ignorat...), ci pentru că aceşti complotişti odioşi atentau la poziţia, la rolul dirigent al Monicilor...

Pot foarte bine să caut circumstanţe atenuante, repetînd ceea ce scriam în **Căldură Mare**: *aşa îmi prezentase lucrurile Monica.*

Or pentru mine, atunci - în mai-iunie 1989! - cuvântul Monicăi Lovinescu nu putea fi pus la îndoială, ea rostea numai şi numai adevărul. Dacă ea afirmase că Ţepeneag cu Breban voiau "să ia puterea", detro-nîndu-i pe ei, pe Monici - aşa era, mai ales că nici pe mine nu mă "convocase" Nedelcovici în vederea reuniunii de constituire a Uniunii

Scriitorilor... Aş mai putea invoca atitudinea lui Negoiţescu faţă de "problemă": era - şi a continuat a fi cât a mai trăit şi am corespondat - una apropiată de "noi" (deci: de Monici).

Numai că realitatea era alta - eu nu am aflat-o decât acum o lună şi ceva, întâi citind amintirile lui Dan Culcer în revista *Origini*, apoi prin viu grai de la însuşi Culcer. Reconstituire:

În ziua de 28 iunie 1989 (orele 14,00) Monica Lovinescu mi-a telefonat întrebîndu-mă dacă nici pe mine nu mă contactase Nedelcovici - aşa cum o făcuse cu Rodica Iulian şi cu Oana Orlea... Am răspuns : nu. Iar Monica Lovinescu - până în 11 iulie - nu m-a slăbit cu "complotul", cu intenţia "celor răi" de a-i răsturna pe cei buni - de la, mai ales microfonul Europei libere. Am mai scris: ca de obicei, am răspuns prezent! Şi m-am aşternut pe apărarea Bunului împotriva Răului!

Numai că... înainte de 28 iunie (Dan Culcer crede că în luna mai) el însuşi îi propusese Monicăi Lovinescu - şi, prin ea, lui Virgil Ierunca - să participe la alcătuirea unei *Societăţi a Scriitorilor Români* - Culcer ţinea la această denumire.

La care Monica i-a răspuns că ei doi sunt legaţi în scris faţă de americani că nu vor face parte din vreo asociaţie, alta, deci nu pot adera... Culcer a mai spus că, vorbind cu Ţepeneag, acesta i-a mărturisit că Monica îi dăduse şi lui răspunsul-cu-Americanii-care-nu-permit-mă-rog-frumos. Concluzie: Ţepeneag îi anunţase pe Monica şi pe Virgil, îi invitase pe amândoi la cumetrie.

Deci Monica Lovinescu mă minţise, pretinzînd că nu ştia nimic de Asociaţia (sau Uniunea, Societatea) pusă la cale de Ţepeneag şi de Breban; că a aflat despre ea abia când a vorbit la telefon cu Rodica Iulian, care o întrebase dacă se vor întâlni la 5 iulie, "la Bujor", pentru constituire (nu am citat, am rezumat).

De ce a făcut asta? De ce m-a minţit? De ce m-a manipulat, de ce mi-a jucat scena panicei, a isteriei, a fiinţei neajutorate, a victimei? De ce m-a împins să-i atac pe toţi ceilalţi?

La aceste întrebări nu-i invit să dea răspuns pe cei care în 1997 m-au atacat pentru jurnal: D.C. Mihăilescu, Pleşu, Adameşteanu, Manolescu, Tudoran, Liiceanu, Buduca, Grigurcu... Fiindcă ei, atacîndu-mă, au avut acelaşi reflex de membru al turmei ca şi mine, cel din 28 iunie 1989 care, la semnalul (mai corect; la plângerile) bietei victime, Monica Lovinescu - sărisem la bătaie...

(...)

Marţi 24 februarie 2004

Acaparat de ale mele treburi până peste cap nu am notat la momentul potrivit - în urmă cu vreo zece zile - o desminţire a opiniei mele "reţinute" despre cartea lui Florin Ţurcanu "Mircea Eliade, Le

prisonier de l'histoire". Aflu că mă înşelasem când suspectasem cartea - în necunoştinţă de cauză. Faptul că nu m-am pronunţat mai hotărît nu mă scuteşte de regrete. Dau peste numărul din 20-26 ianuarie 2004 al revistei *22*. Desigur, *22*-ul nu este pentru mine Biblia; nici Iorgulescu Ioan Gură de Aur. Însă Iorgulescu a citit cartea şi o spune. Deci merg pe mâna celui care citeşte cărţile, nu pe a mea, care m-am pripit să o suspectez doar pentru că era groasă...

Joi 26 februarie 2004

Impresii provocate de filmul documentar transmis aseară pe Arte: Titlul: "Şah - mat, revoluţia română" semnat de Suzanne Brandstätter promitea multe. Mai ales că în prezentare scria: "Căderea Ceauşeştilor nu s-a datorat doar revoltei românilor în 1989. USA, URSS şi serviciile secrete ale Franţei au acţionat în culise".

Foarte bine, ne-am zis Ana şi cu mine, o să aflăm amănunte despre "cealaltă subterană a revoluţiei la români". Am privit - rezultatul a depăşit aşteptările. În rău.

Am tot aşteptat - după o lungă introducere în care aveam senzaţia stranie că nimerisem în alt film (despre Ungaria) - intrarea în subiect. Care nu s-a produs, deşi au apărut şi români: Politologul Stelian Tănase, securistul Gheorghe Raţiu (?), Stănculescu, Doina Cornea: parcă scuzîndu-se că apare şi ea (deşi nu ştia în ce "context") - în fine, procurorul care a anchetat după evenimente...

Teza acestui "documentar" fiind următoarea: Tot ce s-a întâmplat în decembrie 1989 în România - dar tot-tot-tot a fost făcut, din umbră de CIA, prin Braţul ei: Ungurii! Ni s-a servit şi un preambul istoric; ranchiuna ungurilor după Tratatul de la Trianon, rana deschisă de nedreptatea istorică (vina de căpătâi fiind distribuită Franţei), mai ales în privinţa Transilvaniei -"atribuită" României. Brandstätter sau Baumgartner, cum o fi chemînd-o pe "realizatoare" (nulă!) construieşte discursul istoric după cum îi dictează (ca la clasă) elftarşul Miklos Németh, prim-ministru al Ungariei în 1989 şi o individă care fusese prezentată ca "disidentă" (dar nu am înţeles unde disidenţă ea: în Ungaria?, în România? - au poate în America?), care ne explica, doct, convingător (ai fi zis Blandiana) cum "disidenţii" - numai intelectuali de clasă - se întâlneau conspirativ "sub poduri, după miezul nopţii" (unde, "sub poduri": la Cluj?, la Szeged? - nu aflăm) - şi bineînţeles, Tökes. Toţi aceştia - nu l-am mai pomenit pe Laszlo Halmos (?) de la New York "cel care a organizat un lobby extrem de eficace şi i-a determinat pe americani să se implice în doborîrea Ceauşescului", fiindcă măcar de ăsta am auzit, însă altceva, oricum, nu că ar fi "modificat" politica americanilor... Toţi aceştia, ziceam, se băgaseră în faţă - pe o tablă de şah, idee şi imagine

dintre cele mai troglodite - pentru a-i convinge pe telespectatori că ei (ajutaţi, fireşte, de CIA) au făcut ce au făcut în decembrie 1989 - în România.

După atâta filomaghiarism, maghiaroburicocentrism (pleonasm admis mie de Ana), simţeam nevoia unei cure de rusofobie. Eventual să ni se repete ceea ce ştiam, răsştiam; anume că prietenul meu Ion Druţă de la Moscova telefonase prietenului meu de la Bucureşti, Paleologu, în 21 sau 22 decembrie, cerîndu-i amănunte despre rivuluţie... Aşteptare vană. Şi cum Brandstättera cu pricina este o minunată constructoare (de film) ne-a servit inovaţia estetică: opera sfârşeşte cu începutul. Or începutul ar fi trecut (cvasi)neobservat, deşi era vorba de o tragedie: un tânăr ungur (Kelemen?) din Timişoara, a fost (cronologic) "primul împuşcat cu o armă de precizie", aşa că în final avem dreptul şi la o lungă vizită în cimitir.

Ana şi cu mine am tot aşteptat "contribuţia" rusească - nu a venit. Cât despre "contribuţia internă": securitatea noastră dragă şi patriotică, cea care i-a pus în locul Ceauşeştilor pe Ilieşti, doar Stelian Tănase a scăpat la un colţ de frază ceva din care ar fi trebuit să se înţeleagă că românii au fost liberi câteva ore (hai două şi jumătate) - până s-au trezit securiştii şi au făcut ei ordinea lor, atât în clădirea Comitetului Central, cât şi în biata noastră Românie.

Nici Ana nu a dormit astă-noapte din cauza "documentarului". Vasăzică aşa: Iliescu - omul americanilor! El însuşi, cu nesimţirea-i cunoscută, pretindea faţă de o jurnalistă (nu va fi fost chiar Baumgartnera?) că el era, nu doar cunoscut, dar "popular", la americani, hăt... încă din 1981. La americani? Pe vremea aceea "popular" le era americanilor Ceauşescu (nu doar pentru sfântul motiv că pe mine mă considerau duşman al lor, fiindcă îl criticam pe Ceauşescu!), însă la românii veseli-la-Paris... Prin acei ani Breban şi Tănase (Virgil) mizau pe Iliescu - dar cine-i lua în seamă? Decât doar pentru a ne distra puţin. Breban îl cunoştea de prin 1970, când erau colegi de Comitet Central al PCR. Eu însă îl cunoşteam şi mai dinainte - e drept: doar din ceea ce povesteau studenţii arestaţi după noi, "ungariştii": că Iliescu - dimpreună cu Petre Gheorghe (Sinucisul Vesel, i se spunea, postum), cu Virgil Trofin era(u) atunci, "în perioada Ungariei", şefii UTM-ului şi ai UASR-ului, iar după arestarea noastră se ocupaseră cu dăruire bolşevicească de exmatricularea studenţilor - ajutaţi, benevol şi entuziast de Edgar Reichman, turnătorul-pe-faţă. Vasăzică Brandstättera ne propune:

1) O Românie (a lui Ceauşescu) de care, atunci, în 1989, atârna soarta, nu doar a Europei - care voia să se unifice - dar a lumii, soro!;

2) USA şi URSS - fiecare cu Braţul ei: CIA, KGB - au încheiat un pact în care au hotărît înlăturarea "singurului obstacol în calea unificării Europei";

3) USA şi URSS au găsit în Ungaria un aliat de nădejde - împotriva lui Ceauşescu - dar nu se lăuda tovarăşul Németh că Ungaria a

pus la dispoziţia "luptătorilor"; nu doar tabere de antrenament, cazărmi - dar şi arme. «Chiar şi cartuşe!» adăuga, ca să nu credem noi că Ungaria, vecina cea iubitoare de olàhi îi trimitea pe luptători să lupte cu paturile puştilor şi cu - eventual - baionetele.

4) În fine, că morţii - adevărat, s-a spus de câteva ori că au murit mulţi români - nu erau doar români, ci mai ales unguri - dovadă "încadrarea" filmului cu întâmplarea bietului tânăr împuşcat primul, la Timişoara, cineasta lăsînd-o pe sora victimei să plângă minute în şir şi să se întrebe: "De unde o armă de precizie, în Timişoara"? - ca şi cum ar fi ştiut că fratele ei fusese împuşcat cu o asemenea armă şi nu cu una de neprecizie; ca şi cum ar avea vreo importanţă - pentru Ungaria cea sângerîndă, de la Trianon încoace - că arma era de precizie ori ba...

Pe lângă o rea-credinţă manifestă (rolul USA şi al Ungariei) a realizatoarei filmului, sare în ochi idioţenia ei - deasemeni manifestă. După nume e o nemţoaică. Ba chiar una de pe la noi - mai degrabă săsoaică decât şvăboaică. Nu mă interesează cum a ajuns asta să se vâre pe un canal ca Arte, pentru a propune o minciună - chiar mai mare decât "Minciuna Timişoara" - şi iată, ţâşnind din cutie drăcuşorul diversionist numit Totok, cerşetorul de serviciu...

Mă interesează (am vrut să spun: mă dor) două lucruri - două:

1) Victimele - nevinovate ale "revoluţiei" cu sau fără CIA; pentru că atunci au murit oameni, nu doar la Timişoara şi la Cluj şi nu doar unguri - ci şi la Sibiu, la Braşov, la Bucureşti;

2) Mi s-a rupt inima văzînd că "peisajele" filmate nu puteau fi datate; erau din 1989? Erau din 2003, când a fost făcut filmul? Oricum, aceeaşi dezolare, aceeaşi sărăcie cruntă - aceeaşi disperare resemnată.

Vai de curu' nostru tricolor!

Laszlo îmi scrie, furios: că a găsit "în dreptul datei de vineri 24 ianuarie 2004 [al jurnalului meu pe internet] un set de remarci aprobatoare legate de scrisoarea insultătoare pe care Elvira Iliescu i-a trimis-o lui Laszlo" - dacă nu s-a observat că am citat, foarte rău (...)

Citatul există - însă nu şi pentru Laszlo. Care de multă vreme nu mai citeşte ceea ce citează şi nu mai vede pe unde calcă. A uitat ce a afirmat în dialogul (cu Ion Solacolu) internetizat din 23 oct. 2002, publicat în *Columna* nr. 5-6/2003, sub titlul "Polemici pe internet":

"Cluj, 23 octombrie 2002

"Stimate domnule Solacolu,

"(...) Da, Goma într-adevăr se pronunţă frecvent despre Transnistria, dar pasa antisemită în care a eşuat în ultimele luni nu face decât să mă întristeze. S-a găsit el de la Paris, să-l elogieze acum pe Antonescu, la unison cu Vadimică! Ruşine să-i fie! Pe curând şi succes la televiziune. Laszlo Alexandru"

Trei nedumeriri:

b) de ce "pasa antisemită"? Doar "pasa"?, doar îmi cunoaşte - ca nimeni altul - şi scrierile şi scrisurile despre scrieri, deci ştie că sunt un vechi, un statornic "antisemit", că deja **Ostinato** a fost găsit cu acest păcat de moarte, ce să mai vorbim de **Din Calidor**...;

b) de unde scoate că "Goma se pronunţă frecvent (?) despre Transnistria"? Ticul verbal-mental "Transnistria", ca şi "antisemit" este o diversiune tipică a celor care nu mai au argumente pentru că nu citiseră textele mele, eu vorbesc-scriu mereu-mereu-de *Basarabia*, nu de... *Transnistria*! Acest *Trans-* joacă feste, de regulă femeilor, ele nu se orientează în spaţiu, darmite pe o hartă. Cu Laszlo se va fi petrecînd altceva şi mai psihanalizabil: aşa cum geografii-istoricii occidentali vorbeau de Trans-Silvania, din punctul-de-vedere (aici în sensul prim) al Pustei Panonice, de acolo priveau ei spre răsărit şi "vedeau" Ţara de dincolo de Păduri, Laszlo se încurcă în istoria ungurilor şi, în loc să se posteze în Basarabia, el se trezeşte în ceea ce mai apoi s-a numit Ucraina, privind spre... apus, peste-Nistru, îi trage cu... TransNistria.... Argumentul cu Transnistria (folosit corect din punct de vedere istorico-geografic - dar nu şi din cel al adevărului) - fusese folosit cam în acelaşi moment de R. Ioanid şi M. Shafir în atacurile lor împotriva "negaţionismului" meu - *şi tot fără a fi citit textul incriminat*;

c) cum să iau expectoraţia: *"S-a găsit el, de la Paris, să-l elogieze acum pe Antonescu, la unison cu Vadimică!"* (subl. mea)?

O iau după cum merită, pentru că încheie: "*Ruşine să-i fie!*" (resublinierea mea). Acum îmi reproşează :

"O scrisoare avîndu-mă pe mine ca destinatar ajunge să fie comentată (!) şi aprobată (!) la Belleville într-un jurnal publicat pe internet" - "grosolană încălcare a convenienţelor între persoane civilizate"

Ia auzi! Grosolană încălcare! Convenienţele dintre persoanele civilizate. Civilizatele convenienţe - în fapt o ridicolă privire de sus, presupunînd superioritate prin... aristocraţie, când nu este decât obrăznicia înfumurată a maghiarului *stăpân* al olàhului- nu-l împiedecă să-mi trimită - el, persoana civilizată, mie!, la Belleville! - o copie a scrisorii de răspuns trimisă (de el) Elvirei Iliescu! - din care, cu grăbire, citez:

"Pe vremea cînd eu mă luam la trîntă pe cont propriu cu magnaţii lumii literare în apărarea lui Paul Goma, Domnia Voastră nici nu ştiaţi [sic] că Goma există ca scriitor".

Despre *asta* era vorba? Fireşte: nu. Laszlo a sărit în apărarea mea în 1997, după apariţia **Jurnalului I-II-III** de la Nemira. Presupun că în 1997 Elvira Iliescu aflase, totuşi, de existenţa mea.

Elvira Iliescu scrisese **Râsul** între 1981-1983, iar prin 1985 (?) cu nesfârşite-primejdii scosese manuscrisul din România şi, la Paris, îl propusese spre editare Monicăi Lovinescu. Dacă aş judeca şi eu după maniera de a judeca a lui Laszlo Alexandru, l-aş întreba: ce făcea el în vremea aceea - la frumoasa vârstă de 19 ani? Dar nu-l întreb. Îl las aşa.

Alt citat din Laszlo - către Elvira Iliescu:

"A mai încercat să mă intimideze pe calea asta inclusiv [sic] Gabriel Andreescu (dar măcar era vorba de un fost disident) şi i-am răspuns în volumul 'Orient Expres' că nu el a stat în faţa mitralierelor în decembrie '89. Şi nici dumneavoastră".

Ce spune Laszlo aici este foarte grav - dovedeşte că nu se mai poate controla. Nu-şi dă seama că i-a crescut trupul până a rupe îmbrăcămintea şi încălţămintea, însă judecata i-a rămas tot adolescentă. Dacă nu chiar infantilă.

De la adăpostul redutei parantezei, avertizează, imprudent: numai disidenţii pot avea opinii deosebite ori contrarii!; însă nici aceia - dacă "nu a(u) stat în faţa mitralierelor în decembrie '89"...

Despre *asta* să fi fost vorba?

Ce se întâmplă - în continuare - cu Laszlo Alexandru?

Şi ce băiat bun era, domnule...

(...)

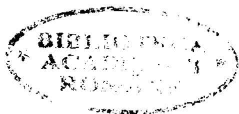
MARTIE

(...)

Marţi 2 martie 2004

Transcriu câteva pasaje din ultimul *Le Nouvel Observateur* (26 febr.- 3 mart. 2004), dosar - paginile 16-30, anunţat pe copertă: "Evanghelicii: Secta care vrea să cucerească lumea". Şi: "[Evanghelicii] alcătuiesc curentul religios care progresează cel mai mult, azi: 500 milioane de persoane care cred în Armageddon [aşa stă scris în franceză, vorba fiind de ebraicul Har Meggido], bătălia finală dintre forţele Binelui şi ale Răului. Folosesc televiziunea, internetul, jocurile video, romanele de science-fiction pentru a converti în masă. George W. Bush, ca şi mulţi miniştri şi consilieri ai săi împărtăşeşte viziunea mesianică a lumii şi a viitorului." Şi: "Ce poţi face împotriva unui om care dispune de linie directă [telefonică] cu Atotputernicul? Şi care se crede investit cu o misie divină? Care crede că apocalipsul este pentru mâine? Ce poţi spune despre acest om care este preşedinte al Statelor Unite? La sfârşitul iernii 2003, cu câteva săptămâni înainte de războiul din Irak, George W. Bush încearcă pentru ultima oară să-l câştige de partea sa pe preşedintele Franţei, cu argumente de genul: «Cauza este dreaptă, Operaţia Libertate pentru Irak este voinţa Domnului». În demonstraţia sa, Bush junior blestemă "Statele banditeşti/ tâlhăreşti [voyous]", stigmatizează "Axa Răului", evocă pe Gog şi Magog... Jacques Chirac rămâne cu gura căscată, siderat de enigmatica referinţă... Un consilier însărcinat cu decriptarea mesajului găseşte într-un târziu răspuns după ce consultase Federaţia Protestanţilor Francezi: este vorba de Sfârşitul Lumii, după profetul Ezechiel: Gog şi Magog, încarnarea Forţelor Răului se vor năpusti asupra asupra Israelului, pornind din... Babilon. Or Babilonul fusese restaurat de Saddam Husein!"

Plictiseala: Evanghelicii sunt în principiu creştini, dar cred şi promovează primatul Statului Israel, cu tot ce are el, nu doar ne-moral, ne-uman, dar şi anti-creştin. Profitînd de faptul că la 12 octombrie 2003 pacifiştii israelieni şi palestinieni se întâlneau în Iordania, în vederea perfectării "acordului de la Geneva", un... areopag alcătuit de evanghelici americani şi de likudnici israelieni (ramura cea mai primitivă, mai agresivă, mai isterică, cea mai analfabetă a sionismului - fiindcă, după cum terminaţia grăieşte, este dominată şi inspirată de recenţii evrei sovietici care continuă tradiţia komisarului) - sub bagheta lui... Richard Perle şi-a ţinut lucrările la Ierusalim. Ca din întâmplare. Or se ştie: Perle, cu Wolfowitz sunt consilierii cei mai ascultaţi ai lui Bush, după ei s-a luat când a pornit războiul în Irak - după ce a "pedepsit Franţa" printr-o

campanie, pe cât de plină de ură, pe atât de mincinoasă - dar care era, negreşit, inspirată de evrei: "Franţa, cea mai antisemită ţară!", când Franţa cu pricina are de ani de zile o lege numită Gayssot-Fabius...

"*Israel este soluţia morală faţă cu totalitarismul oriental şi cu relativismul occidental*" - iată concluzia (şi programul) areopagului de sub bagheta lui Perle.

Aşadar, creştinii evanghelici jură numai pe... steaua lui David şi cheamă la luptă împotriva, bineînţeles, a Răului cel mai Rău care este islamismul: "religie perversă şi diavolească". Până aici nimic de zis, fiindcă: din punctul de vedere al evreului, primul inamic este arabul - fratele vitreg, semit şi el... Dar creştinii evanghelici cred, nu doar în Steaua lui David şi în diavolitatea islamului ci şi în drăcismul... catolicismului, drept care îl arată cu degetul pe papa de la Roma:

"Catolicismul - iată duşmanul de moarte!"

Dacă răsfoim istoria ultimelor două milenii, înţelegem ura tenace a evreilor împotriva creştinismului - în fapt o sectă, o "disidenţă" a iudaismului. Biserica creştină i-a persecutat crunt pe... părinţii săi spirituali (*dar nu şi morali*): evreii. Înţelegem şi ura protestanţilor împotriva papistaşilor: catolicii i-au persecutat pe protestanţi - mai ales în Franţa. Dar de la ultimele războaie religioase a trecut ceva timp, iar "antisemitismul" a fost exclusiv rezultatul unui conflict economic (ca la noi, în Principate, apoi în România Mare); şi rasial (în Germania). Însă nu religios: Kogălniceanu văzuse limpede, ca un om cu capul pe umeri - şi european şi patriot român - natura conflictului încă de la mijlocul secolului al XIX-lea (în 1864, de la Legea Rurală, operă a lui): *economică*.

Cât despre protestanţi... Nu se poate spune că de la Luther încoace au fost doar persecutaţi, huliţi, diminuaţi. Dacă privim la Ţările din Nordul Europei, constatăm că protestanţii au prosperat şi s-au înmulţit şi în Est prin coloniştii saşi - şi în Extremul West, în America.

Şi atunci? Atunci - aşa...

Miercuri 3 martie 2004

Americanii ăştia... - nu vorbesc de agitaţia electorală, m-am lecuit de pronosticuri de când am greşit cu Reagan (roşesc şi acum în gând când îmi aduc aminte cum îl tratasem pe proaspătul preşedinte - şi ce bun a devenit învechindu-se...) - ci de acţiunile lor în afara graniţelor:

În Haiti: După ce s-au tot scărpinat pe sub pălărie şi au lăsat haosul să cuprindă întreaga ţară, Americanii trimit un comando (în sensul propriu al cuvântului) care îl sechestrează pe Jean-Bertrand Aristide - orişicâtuşi: omul lor, re-intronizat cu armele soldaţilor americani acum trei ani; orişicâtuşi, ales democratic - îl ţin arestat, cu cătuşe la mâini, apoi îl urcă într-un avion, îl căruţează cale de 20 ore şi îl debarcă

în Republica Centrafricană (Imperiul lui Bokassa, prètinul-prètinului, dacă s-a uitat). Restul evenimentelor... Cam ca la noi în România: "Rebelii", câtă vreme nu intraseră în Capitală erau considerați de către cei din "opoziție": bandiți, ucigași, ca foști polițiști, amestecați în toate putsch-urile (la ei avînd o frecvență de mitralieră). Însă de cum aceiași, în frunte cu șeful lor, "Philippe" (grafie nesigură), fost polițai haitian, criminal dovedit (printre victime: arestați, deținuți, uciși în bătaie, împușcați în celulă de el însuși), fost-prezent-viitor agent CIA - au început a paradă pe străzile capitalei - iar boborul i-a întâmpinat cu flori și cu urale - de crezut, după ce fuseseră terorizați, jefuiți de "chimères", echivalentul eternilor noștri concetățeni din Gropile Capitale, apoi din minele patriei întregi, masă de manevră în momente de criză - cum au început a-i lăuda, a le mulțumi din inimă, că-i liberase... Bieții oameni: fac și ei slalom printre stâncile-gropile putorii de istorie...

Înapoi la Aristide: acest fost "preot al săracilor", devenit om al americanilor - și tot cu asentimentul lor, mare narcotraficant (Haiti fiind o haltă obligatorie între Columbia și Florida) - martirizator și jefuitor al propriului popor nefericit - desigur, merita să fie pedepsit. Or americanii - în fine, comando-ul - nu pentru a-l detrona-pedepsi venise(ră), ci pentru a-l... îndepărta.

În precipitarea americanilor bănuiesc teama lor că francezii și canadienii - care anunțaseră primii că vor trimite ostași pentru... securizarea propriilor ambasade (pretextul cel mai uzitat) - vor impune ordinea lor, de "vechi europeni", adică organizarea de alegeri democratice - Canada, în ochii lor, fiind "prea aproape de Franța"... Și atunci au dat ordin de atac!

Numai că, spre deosebire de ruși, care neagă prin minciuni - gogonate, însă în proprii-i ochi: argumente - americanii nu fac un minim efort se explice, ei neagă; e mai economic:

«Nu este adevărat că ostașii noștri au intrat în Palatul Prezidențial și i-au alungat pe toți băștinașii aflați în serviciu și au postat sentinele americane - de pază...»; «Nu este adevărat că Aristide a fost sechestrat - ci doar au fost duse discuții cu el...» (mai ține minte cineva anul 1968, când Brejnev îl răpise de la Praga pe Dubcek și pe apropiații săi și... dusese discuții foarte tovărășești cu el, încătușat, la Kremlin)? Oare cu cine va fi "discutat", popa dacă nu era adevărat că americanii intraseră în Palat? - întrebare de bun simț, deci inapropriată.

«Nu este adevărat că a fost urcat cu forța într-un avion american și dus...în Africa»... - etc etc.

Or, așa cum americanii află secrete ale adversarilor (dar nu pe cele bune, vorba ardeleanului), așa și... jurnaliștii au aflat secretele americanilor, începînd cu... aterizarea în Africa Centrală a unui avion care purta insemnele USA și drapelul înstelat - din care a coborît... Aristide!

Jurnaliştii i-au descusut şi pe câţiva haitieni aflaţi în Palat când au năvălit americanii; asistaseră la "neutralizarea" lui Aristide şi încătuşarea lui... Tot jurnaliştii au aflat - totul se află, dacă ţii să fii jurnalist... - că în timpul "tratativelor" (în vederea abandonării puterii), americanii i-au arătat lui Aristide, în ordine crescîndă: un dosar în care era acuzat de jefuirea statului - mai ales deturnarea ajutoarelor americane pentru înarmare (Aristide, agentul lor, desfiinţase armata de multă vreme! - atotştiutorii americani să nu fi aflat?) în folosul său şi al familiei sale; un dosar acuzator în legătură cu traficul de droguri la scară mare, el, Aristide percepînd o 'taxă vamală' substanţială - nici la aceste probe nu a cedat, deşi, pentru fiecare din delicte - sau crime - putea fi pedepsit - şi cum!

Abia când americanii au scos dosarul cu traficul de paşapoarte haitiene vândute celor din Al Quaida, Aristide a plecat steagul. Însă odată în Africa Centrală, a organizat o conferinţă de presă şi a povestit modul în care americanii "au organizat o lovitură de stat modernă" - citat din Aristide.

Şi iară şi iară: au americanii un talent uriaş de a preface un ins detestabil, demn de dispreţ, chiar de ură - pentru faptele lui împotriva propriului popor - într-un biet tip căruia din punctul de vedere al dreptului internaţional, dacă nu îi dai dreptate, atunci îi găseşti circumstanţe atenuante - însă nu pentru faptele lui criminale, ci pentru... modul în care l-au tratat americanii!

Ca şi în cazul lui Saddam Hussein: cine i-a creat lui Saddam aureolă de martir, de biet persecutat de Uriaşa Coaliţia Mondială? Ei, cine! Evanghelicii americani şi profitorii lor: israelienii! Ei au minţit lumea inventînd "armele de distrugere în masă", "găzduirea teroriştilor alquaidezi". Şi, iată: nu-mi îngădui să fac pronosticuri, să-mi arăt preferinţele pentru viitoarelor alegeri. Ştiu - ca dealtfel şi din ce în ce mai mulţi americani: că nu vreau victoria lui Bush - atât, nu-i destul? Dar că aş înclina spre Kerry?... Măcar o dată în viaţă să fiu prudent. Fiindcă bănuiesc: odată instalat la Casa Albă, şi Kerry se va trezi pe scaunul electric, în care îl vor imobiliza "consilierii" evanghelico-likudnici.

Aşa că mai bine tac - şi privesc. Şi dau din falcă.

Aş da şi din condei, dacă aş avea unde să public - ideal ar fi în *22*, la colega mea de breaslă (sic), Gabriela Adameşteanu. Dar ea nu îl publică pe Goma - din, hăt, 1997 - dacă nu cumva din 1996, de la... punerea în pagină extrem de subtilă (marca Gabrielei), când mi-a publicat textul trimis ca drept-de-răspuns! abia *după* ce a avut în mână "re-replicile" lui Manolescu, ale Zoei Petre, al lui Ţucu Constantinescu la textul meu (mă şi mirasem, atunci: de ce mai publicase riposta mea, dacă o înecase în contra-riposte comandate - şi anulatoare?).

Ziceam că aş da şi din condei - dar unde să public un text despre *crima americanilor de la 4 aprilie 1944, când au bombardat Gara de*

Nord? Doar nu în revista *22 - nu doar filoamericană, dar filosionistă.* În primul rând că, la 4 aprilie 1944, nu olteni de-ai Gabrielei Adameşteanu au fost amestecaţi cu molozul - ci basarabeni şi bucovineni de-ai mei, refugiaţi, adunaţi la Triajul Gării de Nord pentru a pleca spre Vestul ţării, "în dispersare"; şi nu vreun unchi de-al ei a "dispărut" atunci - ca să nu se mai audă nimic, niciodată, despre el - ci unchiul meu, Ignat Goma, fratele mai mic al tatei. În al doilea rând - şi cel mai important: cum să publice Adameşteanu un text acuzîndu-i pe americani de crime împotriva omenirii? Să se supere americanii-americani? şi americaniştii-americanişti (Oişteanu, Cornea, Shafir, Volovici, R. Ioanid, S. Damian, Radu Feldmann - şi, postum, Ornea)? Şi să-i taie - ei şi neamurilor ei până la a unşpea spiţă - călătoriile, bursele, subvenţiile - toate-toate, numai şi numai culturale? Pentru ce: pentru un fleac de... 4 aprilie 1944, care ar atenta la Unicitatea Holocaustului?

Fiindcă Bombardarea Bucureştiului la 4 aprilie 1944 - şi uciderea a mii şi mii şi mii de civili (încă o dată, îi dau dreptate scriitorului Gabriela Adameşteanu: atunci-acolo nu au pierit români-români, ieşiţi direct din dubla coapsă traian-decebalină - ca ea, ca Rodica Palade, ca Gabriel Andreescu - ci au fost masacraţi nişte încurcă-lume, care nu mai aveau nici casă, nici ţară, nişte păcătoşi de "minoritari", vorba lui Coposu: nişte "romănofoni", după epocala opinie a *istoricului* Zoe Petre-Condurache: basarabeni şi bucovineni şi moldoveni din nordul provinciei, alungaţi de ruşi - cu un cuvânt: "refugiaţi") - reiau: bombardarea Bucureştiului la 4 aprilie 1944 (pentru început, fiindcă au mai fost şi altele) constituie o "temă delicată", o "problemă spinoasă", ca să-l citez pe Dimisianu, aproape tot atât de "arzătoare" ca şi cea evreiască. Aproape, dar nu egală - acea fiind Unica.

Că tot nu va publica ea (tot de Adameşteanu vorbesc), în *22*, un asemenea text (să deie Domnul să fiu contrazis: mi-aş cere iertare/ în Piaţa-Mare), nu strică să afle:

- Bombardamentul de la 4 aprilie 1944 asupra Gării de Nord din Bucureşti a fost, cronologic, în Europa celui de al Doilea Război Mondial, **întâia crimă de război a americanilor**: Gara de Nord nu era obiectiv militar, nici măcar industrial, dar ei (de americani vorbesc, în continuare) fuseseră bine informaţi că acolo, de câteva zile, există *o mare concentrare de civili, refugiaţi din calea ruşilor*. Şi au ucis între 5.000 şi 25.000 civili (cifra este atât de nesigură din pricina triplului secret: al poliţiei antonesciene, al securităţii după model sovietic şi al tembelismului şi al intereselor găinăreşti ale guvernelor succesive de la 1989 încoace), în majoritate femei şi copii - ca totdeauna, totunde, în spatele frontului, pe timp de război; iar dintre aceştia cel puţin trei sferturi erau români fugind din calea aliaţilor de nădejde ai americanilor-englezilor: ruşii;

- Cronologic, a **doua crimă de război a americanilor s-a produs în februarie 1945** (în momentul în care, la Yalta se ţinea conferinţa cu pricina...). Atunci **Dresda şi Leipzig** au fost prefăcute în ruine, mormanele de moloz fiind pe jumătate resturi umane - **peste 650.000 victime**, în majoritate *arse de vii - cu napalm* - în cvasitotalitate femei şi copii, cel puţin jumătate din aceştia fiind - ca şi la Bucureşti: refugiaţi din Est, refugiţi de ruşi;

- La 6 august 1945: bomba atomică lansată asupra Hiroshimei. Victime - doar în acel an, 1945 - 140.000. Este sigur: numai civili, femei, copii, bătrâni.

Oricare ar fi motivaţiile "strategice" ale Anglo-Americanilor (nu trebuie să să uite contribuţia - în rău - a lui Churchill), nu există nici o justificare în uciderea civililor, ca "tactică de teroare" deliberat aplicată asupra populaţiei, pentru ca ea - populaţia, pardi! - să se ridice, răscoale, răzvrătească şi să-l răstoarne pe tiran (Antonescu, Hitler, generalii japonezi). Aceeaşi imbecilitate criminală anglo-saxonă a fost aplicată şi în 1999, în Iugoslavia - din fericire pentru scurt timp.

Joi 4 martie 2004

Mare minune mare!: În scandalul provocat de filmul lui Mel Gibson, "Patimile..." Evanghelicii americani - de astă dată despărţindu-se de evrei (care manifestaseră deunăzi în faţa unei săli de cinema în New York, pretinzînd că filmul este o încuviinţare - chiar incitare la... Auschwitz), sunt de acord cu "lectura" lui Gibson, a Evangheliilor: «Aşa a fost!!» Ba Ted Haggard rosteşte ce nu s-a mai rostit vreodată în America: "Dacă liderii evrei vor să-şi alieneze 2 miliarde de creştini din cauza unui film, înseamnă că au vedere scurtă".

Ca să vezi de unde sare... "antisemitismul"! Din grădina evanghelicilor americandri! A fost şi la televiziune franceză o dezbatere despre film - în necunoştinţă de cauză, fiindcă nu s-a decis dacă se distribuie ori ba. Şi de astă dată - ca de fiecare dată, în ultimii 2-3 ani, evreii cei deştepţi s-au prostit fulgerător: te uitai la ei şi te întrebai dacă X este chiar X, pe care îl cunoşti de multă vreme şi îl preţuieşti... pardon: preţuiai?, sau o sosie trimisă întru diversiunea cea mai grosolană de către fasciştii-hitleriştii-antisionişti-antisemiţii pe care îi ştim noi!?

Vineri 5 martie 2004

(...)

Despre filmul lui Mel Gibson: evreii au dreptate să protesteze împotriva imaginii globale rezultate, anume aceea că *toţi* evreii au participat - activ - la Patimile lui Isus. Dar bineînţeles că *nu toţi - doar unii*. Motiv pentru care papa Ioan al XXIII-lea, apoi Ioan Paul al II-lea,

au încercat să şteargă acuzaţia de deicid lipită pe fruntea tuturor evreilor. Au încercat şi, în parte, au reuşit. Mai există însă inerţii (milenare), nu atât printre fundamentaliştii catolici, cât mai ales (tare aş vrea să mă înşel...) printre ortodocşii noştri cei folclorici, altfel adânc analfabeţi.

Se vede însă că stigmatizarea evreului ca cel care l-a chinuit pe Isus şi l-a dat morţii nu a rămas fără replică: în două mii de ani evreul s-a construit pe sine *ca nevinovat absolut, ca acuzat fără vină* - niciodată, niciunde, în nici o împrejurare; două mari tragedii: Inchiziţia şi Shoah au întărit convingerea evreului că el este destinat pieirii de către conspiraţia - mondială - a neevreilor. În strategia supravieţuirii, motor i-a fost: **ura** faţă de *goi*, faţă de ne-evreu, fie el creştin, fie musulman.

Însă creştinii au făcut un prim pas de corectare, de reparare - l-am amintit. Succesul - cât este - a fost facilitat (?) şi de *mea culpa* creştinilor de a fi consimţit cel puţin la tentativa de lichidare a evreului, în timpul celui de al doilea război mondial. Însă numai cei de la Vest de Cortina de Fier!, în nici un caz cei din Lagărul Sovietic, mai ales polonezii: doar constrînşi de mizerie, de disperare, consimt să mormăie cu jumătate de gură, un *neadevăr*, anume că ei, polonezii i-ar fi masacrat pe evrei... Dar *când,* Doamne-Dumnezeule?, fiindcă imediat după înfrângerea totală din septembrie 1939 nemţii i-au masacrat prioritar *pe polonezi* (intelectuali, aristocraţi, militari, clerici) şi pe comunişti, *nu pe evrei* - decât dacă erau şi comunişti? În partea estică a ţării lor ocupată după 17 septembrie 1939 de ruşi? - dar atunci-acolo lucrurile au stat invers: bolşevicii şi evreii i-au masacrat pe polonezi! După 22 iunie 1941, când a pornit campania în Est? Pot jura evreii cu mâna pe inimă că polonez*ii* - la plural, articulat - au participat alături de nazişti la martirizarea lor? Desigur, există o sumă de "mărturii" parţiale, mincinoase, comandate de centrala evreilor : a lui Jerzy Kozinski, cel care mai apoi s-a sinucis din pricina remuşcărilor pentru că scrisese monstruozităţi despre... toţi polonezii; deasemeni, Mark Halter - însă el nu a minţit decât atunci când s-a lăudat pre sine...

Numai că reciproca nu este valabilă. Fie şi ca intenţie, fie ca doar tentativă: *evreii se consideră nevinovaţi prin însuşi faptul că sunt evrei.*

Dacă evreii sunt ulceraţi fiindcă sunt acuzaţi pe nedrept, arătaţi cu degetul ca *vinovaţi în totalitatea comunităţii lor*, ei înşişi nu se sfiesc de loc de a-i acuza pe *toţi creştinii* din câte o comunitate de "antisemitism", de antiiudaism.

Din 1945 până în momentul de faţă Germanii sunt acuzaţi de crimele - reale, ale hitleriştilor - şi puşi să plătească în mărci germane, în dolari sângele vărsat, lacrimile, cenuşa în care fuseseră prefăcuţi atâţia dintre ai lor, doar pentru vina de a fi fost evrei. Numai că în mânia lor, evreii trec rapid la desemnarea câte unei întregi comunităţi ca *vinovată.*

Cazul, recent, al românilor - în gura şi de sub condeiul unor activişti sionişti isterici: noi am fi fost cu toţii "legionari", "fascişti" -

deci "antisemiţi"; cazul Franţei - care este "profund antisemită" de când generalul de Gaulle a rostit cuvinte grele - şi adevărate - despre evrei; până în momentul de faţă când... pentru că Franţa nu s-a aliniat, ciocnind călcâiele, campaniei americane de "remodelare a Orientului Apropiat" - citeşte: *de creare a Marelui Israel* - a fost, este în continuare copleşită de acuzaţii, de injurii, care de care mai ordurieră şi mai imbecilă şi mai nedreaptă. Nişte idioţi, analfabeţi, vandali atacă, incendiază devastează, în Franţa, nu doar sinagogi - ci şi moschei, ci şi biserici creştine (catolice, protestante), însă "ecoul" este uriaş numai când este vorba de o sinagogă, dar neînsemnat, când nu este cu totul ocultat dacă este vorba de moschei sau biserici. Ilustrativ este protestul, nu doar al comunităţii lezate, ci şi al celorlalte: dacă în cazul profanării unei sinagogi protestează, individual, în grupuri, în numele întregei confesiuni ne-mozaice - şi musulmanii şi creştinii - nu am auzit vreodată ca, după vandalizarea vreunei moschei sau a unei biserici, să-şi manifeste indignarea şi evreii - cu excepţia câte unei personalităţi politice (ca individualitate franceză) ori culturale. De curând, în sudul Franţei s-au semnalat devastări, incendieri de moschei, de biserici: nici un semn că astfel de veşti ar fi ajuns la urechile evreilor - ba chiar câţiva au avut neruşinarea să pretindă că ei sunt... atei (citeşte: marxişti, comunişti, trotskişti), deci chestiunile religioase nu-i interesează; însă pe aceiaşi, "chestiunile religioase" - îi interesa foarte şi le storcea urlete de indignare şi le umplea de spumă gurile de acuzaţii de "antisemitism, într-o ţară profund antisemită: Franţa".

Sâmbătă 6 martie 2004

Şi numărul pe 4-10 martie 2004 din *Le Nouvel Observateur* este remarcabil. Am să mă dedau cu jubilaţiune la traducerea câtorva fragmente din dialogul angajat de Amos Oz, autorul romanului 'O istorie de dragoste şi de tenebre', cu François Armanet, cu René Backmann şi cu Jean Daniel. Dar mai înainte să explic motivul pentru care şi eu (printre atâţia alţii) l-am detestat din adâncul inimii pe Jean Daniel, cu tot cu săptămânalul său infam... până acum doi ani, *Le Nouvel Observateur* - concurat în promarxism, sovietism, filosemitism doar de *L'Humanité*:

Deşi una din scenele definitorii pentru individ se petrecuse binişor înainte de venirea mea în exil (noiembrie 1977), deci nu văzusem emisiunea lui Pivot, Apostrophe, cu Soljenîţân - atâta s-a vorbit despre ea, atâta s-a scris ("numai în periodicele reacţionare, de dreapta"...), încât o ştiam pe de rost. Recent, Jean d'Ormesson a povestit-o, ca martor:

Soljeniţîn, de curând expulzat, fusese invitat la emisiunea lui Bernard Pivot "Apostrophe" şi povestise câte ceva din nesfârşita tragedie a celor aflaţi sub cizma bolşevică şi mai ales 'viaţa' - nu a lui **Ivan Denissovici**, carte publicată mai demult, ci din recenta **Arhipelagul**

Gulag. În acel "cor" de tăcere respectuoasă de pe platoul de televiziune în care cu toții erau răscoliți de mărturia lui Soljenițân, singur Jean Daniel (care, într-o rână disprețuitoare, mormăia, zâmbea batjocoritor, nega din cap) s-a trezit spunînd - cam acestea:

'Să ținem seama de ceea ce se petrece în dictaturile fasciste din Chile, din Argentina, altfel adevărul va fi dezechilibrat'.

Acesta era individul - atunci, prin 1973-74, așa a fost până deunăzi, adică (aproape) o viață întreagă: un marxist fanatic, un sovietist fără condiții, pentru care de suferință aveau parte numai victimele "dictaturilor fasciste, de dreapta", numai comuniștii, numai evreii... - în nici un caz victimele nevinovate ale dictaturilor bolșevice. Iar când i se aduceau argumente... dimpotrivă, el le accepta cu o optime de gură, iar atunci făcea apel la... echilibrarea adevărului!

Echilibrarea adevărului... Această "cerință" mă duce drept la prietenii mei buni (în fine, ca toți bunii: foști) Sami Damian și Lucian Raicu. Ei fiind de totdeauna partizani ai "obiectivității socialiste", potrivit căreia poți formulă *și* oarecari critici la adresa comunismului, cu condiția să fii "obiectiv", citește: să înșiri mai întâi și pe îndelete "părțile bune" - altfel adevărul-de-clasă rămâne într-un picior, dezechilibrat... (comentariul meu, răutăcios).

Mă întorc la Amos Oz. El face parte dintre acei scriitori evrei israelieni (născut în 1939, la Ierusalim) care gândește ceea ce gândește, scrie ceea ce gândește - și își asumă zisele-scrisele ca un scriitor-evreu, nu ca un evreu-scriitor în timpul liber. Este cofondator al mișcării 'Pace - acum' și a participat la elaborarea Acordurilor de la Geneva. Citez din dialogul său cu redactorii:

"**Acordurile de la Geneva**. Nu mă aștept ca Arafat sau Sharon să-mi telefoneze: «Amos, ce minunat plan de pace ai elaborat! Cum de nu ne-am gândit și noi până acum? De mâine îl punem în aplicare!» Însă aceste acorduri dovedesc: toate problemele pot fi abordate și rezolvate prin compromis. 70% din evreii israelieni și același procentaj de arabi palestinieni sunt convinși că până la urmă vor fi două state. Ei nu știu dacă asta se va întâmpla în zece ori douăzeci de ani, dar o știu. Ceea ce înseamnă că pacientul israelian ori palestinian - este pregătit pentru operația chirurgicală. El [pacientul] nu jubilează - dar e gata de operație. Doctorii sunt însă cei lași, fricoși. (...)

"Conflictul dintre națiunea iudeo-israeliană și națiunea arabo-palestiniană este un tragic accident. Cine a fost șoferul (beat, neatent)? Nu aceasta este întrebarea de actualitate. Urgent este să fi oprită vărsarea de sânge. Geneva a fost o tentativă medicală cu mijloace de bord. Am petrecut în jur de 200 ore alături de colegii palestinieni și israelieni, înarmați doar cu imaginație. (...) Politicienii au avansat totdeauna ceea ce ei numesc: 'ambiguitatea creativă'. Sânt romancier și cred că 'ambi-

guitatea creativă' este un dezastru. În problematica israelo-palestiniană contribuţia mea la Geneva a fost aceea de a elimina tot ce era 'ambiguitate creativă' şi de a încerca găsirea de soluţii precise a tuturor chestiunilor sensibile: refugiaţii, coloniile, Ierusalimul, frontierele. M-am comportat mai degrabă ca un chirurg decât ca un romancier. Am spus: «Aici este necesară o amputare; dincoace trebuie să dezinfectăm...»

"**Europa**: Sânt mânios împotriva Europei - o mânie "genetică", fiindcă sunt fiul unor oameni alungaţi din Europa în 1933 şi care ar fi fost ucişi în 1942, dacă ar fi rămas. (...) Ei [părinţii mei] iubeau Europa - care însă nu i-a iubit. Pentru dragostea lor faţă de Europa au fost trataţi de cosmopoliţi, de paraziţi, de intelectuali, termeni utilizaţi de nazişti şi de comunişti [dar victimele naziştilor refuzau să creadă această sinistră simetrie, pentru că auxiliarii comuniştilor în Rusia apoi în ţările ocupate erau în majoritate evrei - parcă aud un ecou dinspre România sovietizată - prin glasul lui Chişinevski, Răutu şi a altor alţi consângeni ai lui Amos - nota mea]. Ei iubeau Europa într-un moment în care nimeni nu se simţea european. De aici relaţia mea dureroasă cu Europa (...). Cu evreii şi cu musulmanii Europa ar trebui să înceteze de a mai face pe severa directoare de şcoală. Ea [Europa] nu poate da nimănui lecţii, pentru că a vărsat mai mult sânge decât celelalte patru continente la un loc [fiindcă despre Europa au existat informaţii - despre "celalalte continente" ba - observaţia mea]. Criticele sale moralizatoare sunt neproductive. Ginghis Han, Hanibal, Saddam Hussein nu pot rivaliza cu Europa [în acestă materie]."

"(...) Acum avem nevoie de empatie, de imaginaţie, de susţinere pentru a lua hotărîri teribile, atât pentru israelieni cât şi pentru palestinieni. Puneţi-vă în pielea unui palestinian când îi cereţi să spună: «Adio, Jaffa, adio Haifa!»; puneţi-vă în pielea unui israelian de dreapta şi spuneţi împreună cu el: «Adio, munte al Templului, adio Hebron, adio Ţară Sfântă!» Noi singuri nu putem face pace. De aceea mi-am intitulat textul: 'Ajutaţi-ne să divorţăm'. Avem nevoie de ajutor, atât de la Europa cât şi de la Statele Unite. Dacă ajutorul vine doar dinspre Statele Unite, lumea arabă va rămâne indiferentă. Europa nu poate duce pe umeri singură un astfel de proiect."

"**Ierusalim 1939**. Ironie a sorţii, m-am născut în anul în care destinul a milioane de evrei a fost pecetluit fără ca ei să ştie. M-am născut atunci când Israelul era sub administraţie britanică - relativ binevoitoare. Şi totuşi: primele cuvinte rostite într-o limbă străină, în afară de «da» şi «nu» au fost: «*British, go home!*» Aşa strigam noi, copiii evrei din Ierusalim, aruncînd cu pietre în patrulele britanice pe timpul primei Intifada, cea din 1946 - Intifada evreiască împotriva britanicilor. Dădeam cu pietre, strigam: «*British, go home!*» şi fugeam."

"**Evreii din Franţa**. Trăiesc în Israel, îl blestem pe Sharon în fiecare zi, în gura mare. În fiecare săptămână scriu un articol în care spun:

«Sharon, du-te dracului!» Re-scriu mereu, mereu, dar nu ştiu din ce pricină Sharon nu se duce dracului. Dacă aş trăi în Franţa, nu mi-ar fi deloc uşor să scriu: «Sharon, du-te dracului!», după cum mi-ar pune o problemă şi nescrierea [blestemului]. De aceea nu aş putea rezista unei astfel de schizofrenii. În Israel nu am nici o reţinere, nimic nu mă împiedecă ori întârzie să strig, să scriu: «Du-te dracului, Sharon, de mână cu Arafat! (...)"

[Abia acum îi înţeleg - dar nu şi aprob - pe evreii din Franţa ca Finkielkraut, B.-H. Lévy, Kouchner, Serge July, Julien Drey... Bieţii: aceştia neaflînd-se acolo, "pe teren" se simt obligaţi să apere cu ghearele şi cu dinţii, din depărtare (din diaspora!) virginitatea Israelului în materie de morală, de violenţă, de injustiţie faţă de *goi*. Din nefericire, acestora - repet: din afara hotarelor Israelului - li se alătură şi oamenii de litere originari din România, care trăiesc în Israel. Cum să se explice acest fenomen? Eu nu-l explic - îl constat, cu tristeţe.]

"(...) **Statul evreu**. Un stat evreu este un oximoron. Un stat nu este decât un vehicul, un automobil transportînd pasageri. Doresc ca Israel să rămână un stat cu majoritate evreiască - fără ca prin asta să devină un 'stat evreu' - pentru că eu cred că atâta vreme cât state-naţiuni există, evreii au dreptul de a fi majoritari pe un mic teritoriu. Însă asta nu înseamnă - pentru mine - un Stat Evreu. Un stat evreu este o noţiune păgână. Israel va păstra o majoritate evreiască? Asta depinde de ambiţiile noastre teritoriale. Dacă renunţăm la Cisiordania şi la Gaza - răspunsul este: da. Însă dacă Israel vrea să anexeze Cisiordania şi Gaza, atunci Statul evreu nu are nici un viitor".

"**Statul palestinian**. El este cheia tuturor problemelor. Nu numai pentru că Israel rămâne evreiesc, ci pentru că Israel rămâne un stat. Urmează a fi realizat acest dureros divorţ dintre Israel şi Palestina, pentru ca Statul palestinian să devină un vecin - poate nu un vecin drag - dar vecin."

"**[Limba] ebraică**. Nu sânt şovin în chestiunea teritorială, dar foarte şovin lingvistic. Ebraica este cel mai frumos instrument de muzică, această limbă are, nu doar un viitor, dar un viitor spectaculos. Azi oamenii care vorbesc ebraica sunt mai numeroşi decât cei care vorbesc norvegiana ori daneza. Şi vă voi surprinde: numărul de persoane care vorbesc ebraica este mai important decât vorbitorii de engleză în epoca lui Shakespeare."

"**Limba acordurilor de la Geneva**. Un amestec de ebraică, arabă, engleză. Dacă aţi fi văzut chipurile observatorilor elveţieni în timpul discuţiilor! Nu înţelegeau [concepeau] că putem să ne interpelăm, urlînd, apoi să izbucnim în râs. Există între noi o formă de inimitate greu de explicat. Un exemplu: când un membru al delegaţiei arabe vorbea, un israelian l-a întrebat dacă poate să-l întrerupă un moment. Cuvântul «a întrerupe» în ebraică este similar cu francezul «arrêter», [a opri, dar şi a aresta], iar palestinianul a răspuns: «M-aţi arestat de atâtea ori...» -

toată lumea a râs; în afară de elveţieni..."

"**Fanatism**. M-am născut cu tot ce trebuia ca să devin un fanatic. Şi mă supraveghez mereu, ca să nu fiu. Din fericire, pot identifica simptomele şi mă păzesc [de a cădea - în fanatism]. Astăzi israelienii au învăţat să trăiască cu terorismul. Chiar dacă în anii ce vor veni [terorismul] va cunoaşte o creştere, în cele din urmă se va banaliza - şi nu doar în Israel. Or nici asta nu e bine. Fanaticul este [rămâne] un punct de exclamaţie în mişcare."

"**Naţiunea evreiască**. Îi pot privi în ochi pe palestinieni şi întreba: «Credeţi că evreii care s-au constituit într-o naţiune sunt [într-adevăr] o naţiune? Sau credeţi că voi, palestinienii aveţi dreptul să hotărîţi dacă evreii alcătuiesc o naţiune sau ba?» Dacă ei răspund că evreii sunt o naţiune şi dacă îi mai întreb: unde este patria naţiunii evreieşti?, ştiu că e foarte dureros pentru ei [întrebarea este dureroasă]. Şi mă vor întreba: «Dar de ce chiar aici? Sunteţi o naţiune, de acord, dar de ce în ţara noastră?»"

"**Naţiunea palestiniană**. Am descoperit că palestinienii alcătuiesc o naţiune atunci când, din spirit de rebeliune împotriva familiei, m-am instalat într-un kibuţ - sub influenţa aripii cele mai pacifiste a mişcării kibuţnice - să zicem facţiunea tolstoiană şi nu cea marxistă; Atunci am început să citesc texte traduse în ebraică [din arabă]. Atunci am înţeles că palestinienii se aflau în plin proces de dezvoltare a unei identităţi naţionale. Iar când am realizat că ei erau respinşi de Egipt şi de Liban şi de lumea arabă - m-am simţit ca unul de-al lor. Era exact experienţa trăită de părinţii mei în Europa - unde nu erau nici polonezi, nici francezi, nici ruşi, nu erau acceptaţi ca europeni. Ceea ce îi obliga să răspundă la întrebarea: *Cine sunt eu?* Suferinţa a creat pe acest pământ [Palestina] două naţiuni. Poate că lucrurile altfel ar fi evoluat dacă nu ar fi intervenit conflictul care le-a ridicat una contra alteia. Poate. Însă acum e prea târziu. Există o naţiune israeliană şi o naţiune palestiniană. Ele nu pot trăi ca o familie unită, în care domneşte iubirea. [Deci] trebuie să trăiască ca două familii vecine.

"**Trei cărţi pe o insulă pustie**. Depinde dacă e iarnă ori vară, dacă e o insulă tropicală sau dintr-o zonă deşertică. Am exact aceleaşi probleme ca şi cu muzica. Să alegi trei cărţi - e o cruzime. E ca şi cum mi-aţi cere să aleg trei membri ai familiei mele. Ce aş putea să răspund? Când aveam 30 ani juram numai pe Dostoievski. Către 40 m-am convertit la Tolstoi. Acum este rândul lui Cehov - în zece ani probabil mă voi da pe mâna lui Gogol".

Cât de reconfortant, de consolant, de aproape-vindecător să citeşti cuvinte, propoziţiuni, fraze - texte *normale*! În acest univers de zgomote, urlete, grohăituri, de vocalizări fără cap şi fără coadă, de "limbi"

monosilabice - *ne-normale*. Şi să te bucuri (de parcă ale tale ar fi cuvintele - şi sunt!), cu atât mai vârtos, cu cât acel rostitor este, nu un "gânditor" (filosof), nu un politolog, nu un istoric - cu atât mai puţin un om politic. Ci, ca tine, un scriitor. Şi nu orice fel de scriitor ci - ca tine - un romancier, purtîndu-şi cicatricele şi rănile sângerînde (să nu fie uitate resentimentele!) printr-o lume ostilă şi scoasă din ţâţâni.

E bine când primeşti - rar de tot, dar cât de preţios - confirmarea că, în dementul secol al XX-lea, înarmaţi doar cu instictul - cel care nu înşeală - doar scriitorii de "ficţiune realistă" Orwell, Koestler, Soljeniţîn - cu un precursor ilustru: Dostoievski - aceştia au înţeles şi descifrat şi explicat lumea în care trăiau. Ei, cu mult mai mult succes decât istoricii de meserie, eseiştii de profesie - ca Borbély, Bartosek, Courtois - cei care jură numai pe fapte, pe documente şi resping, ca subiective fulguraţiile "romancierilor", cum îi desemnează ei, batjocoritor - cu excepţia unor Márquez, a unui Kundera, a unui Kadare, autori de cărţi, nu altceva.

Şi încă o dată, sfâşiat între satisfacţia de a fi găsit un alt alungat, un alt fără-de-ţară (el se consolează ca şi-a găsit una - dar tot neconsolat rămâne), un "străin" în comunitatea lui (dacă nu de-a dreptul duşman), ca acest Amos Oz.

Şi trist pentru scriitorii israelieni originari din România.

Însă de unde nu-i nici dumnezeu nu cere.

(*Pasajul ultim, cu citate de Amos Oz a intrat şi în ultima variantă editată a* **Săptămânii Roşii**...).

Miercuri 10 martie 2004

Am primit, cu dedicaţie, o prea-frumoasă carte: **Manual de sinucidere** de Radu Mareş. Istoria *Tribunei* şi a altor tribune... I-am scris:

Paris, 10 martie 2004

Iubite Domnule Radu Mareş,

Ieri am primit, prin Dan Culcer, **Manual de sinucidere**, azi vă scriu. Cu plăcere. Cu chiar entuziasm. Ba chiar cu oarecare gelozie : cum de n-am scris eu această carte?

Felicitări pentru *roman*.

Îl bănuiam din fragmentele publicate în *Vatra*. Nu s-a desminţit - întru totul... Oricum, este o mare satisfacţie să constaţi că dacă roman-roman (deocamdată) nu se mai scrie, memorialul poate fi - şi este - roman.

M-am delectat cu portretele (era să zic: nemuritoare - zic doar: extrem de vii) ale lui: Ioanichie Olteanu, Zaciu, D.R.P., Doina Cornea, Marino, Savu (ce monstrulete!) Vasile Sălăjan (extraordinar!) şi, desigur Buzura.

Deasemeni am gustat (cu vârful limbii) psihologia-politico-morală a

clujeanului - privită de peste munţi de un fost moldovean, altfel scufundat până la bărbie în ardelenitate... Am pus frână şi nu m-am lăsat în voia furiei, citind cronica revoluţiei unor inşi deja congelaţi... Cumplit.

Tocmai pentru că m-am bucurat de fiecare rând, de fiecare pasaj, de fiecare pagină - zicîndu-mi, cu gelozia (ce să mai vorbim de resentiment!) care mă caracterizează: «Uite, că se poate scrie foarte bine şi aşa!» - m-a nemulţumit finalul. Vreau să spun: încheierea casei. Va fi, desigur şi sentimentul de frustrare al spectatorului unui film care se termină prea-devreme, care nu continuă aşa cum l-ar vrea el. Chiar dacă 'Însemnările din 1999' au fost gândite ca final, senzaţia cititorului de mine este una de lehamite a autorului; de oboseală a omului care lasă construcţia nedusă la capăt: nu mai are bani, s-a îmbolnăvit, a fost descurajat de vecini...

Tare aş vrea ca judecata mea să se dovedească falsă, nedreaptă. Nu ar fi pentru întâia oară - şi nu pentru întâia oară mi-aş cere iertare celor pe care i-am rănit.

Oarecari observaţii - în ordinea paginilor:

- Pag. 11: "...şi după nebunia generală din august 1968 interveneau faimoasele «teze din iunie» (1971)":

Dacă trec peste "nebunia din august 1968" - deşi am fost implicat în ea până în gât, atunci am aderat de bună voie şi nesilit de nimeni la PCR - chiar dacă facem rezumate, racursiul: "după (...) august 1968 interveneau (...) faimoasele «teze din iunie» 1971" este grăbit şi falsificator: între august 1968 şi iunie 1971 se petrecuseră multe şi importante "chestii" - toate privind cultura, literatura - cele două momente nu se succedaseră fără pauză, fără un interludiu - dar dacă aşa se vedea ghe la Cluj...

- Pag. 13: Cu "Leul albastru" (...) DRP [constatatase] că, dacă ajungi la ananghie, nu sare nimeni să te apere".

În jurul "Leului Albastru" - publicat, cred, în *Luceafărul* lui Barbu - s-a închegat prima manifestare de solidaritate scriitoricească de după 1965 - la care am participat şi eu, deşi încă nu debutasem (însă cum eram cunoscut dinainte de 1956...). Nu numai că s-a exprimat (solidaritatea) pe cale bucală, prin urlete pe coridoarele redacţionale, dar au existat şi petiţii - şi eu am semnat), prezentate revistelor (nu ştiu dacă au şi fost publicate). Fermentul, "agitatorul" fusese pe atunci foarte-pozitivul Adrian Păunescu (acelaşi fiind iniţiatorul unei mişcări de protest-solidaritate în jurul filmului "Reconstituirea" de Pintilie).

Am fost întristat să constat că aveţi exact, dar exact aceleaşi opinii ca Blandiana despre "solidaritate" ("care ar fi fost imposibilă înainte de 1989"). Ba a fost posibilă!- atât că ardelenii, chiar bucureştenizaţi, chiar gogurădulescenizaţi - ca Blandiana, ca Buzura, ca Manolescu şi ca Zaciu - nu ştiau... Iar puţinele manifestări ale ei (ale solidarităţii) sunt uitate, deci negate - deci este aşa cum zice Goma - dealtfel nu primul, nu singurul - anume că românul este amnezic (şi nu cum îl combate Radu Mareş, dîndu-i exemplul cu... Ardelenii care nu-i uită... pe unguri, nici morţi...).

- Pag. 20. În această carte de, totuşi, istorie (sub formă de roman...) de ce Dumnezeu nu daţi toate numele persoanelor-personajelor? De ce nu este numit "omul securităţii" frecventator al *Tribunei*?

- Pag. 66: "...prin 'Europa Centrală', Kundera (romancier care nu-i place lui Paul Goma)"...

Aţi luat-o pe scurtătură:

a. Lui Goma nu-i place Kundera - ca om, ca publicist, nu ca "romancier", cum scrie negru pe alb Radu Mareş;

b. Lui Goma nu i-a plăcut Kundera - exact ca autor al netrebniciei 'Europa Centrală' - articol în care (pe lângă alte multe prostioare şi prostioaie pretindea că Europa se opreşte la frontiera estică a Cehoslovaciei, tot ce se găseşte la răsărit fiind... Asia.

Radu Mareş cunoştea aceste amănunte... bibliografice, dar - deşi doar ardelean prin adopţie - le-a uitat.

- Pag. 67: - "transfug" ("statut de...").

Este uluitor - şi întristător cum ardelenii adoptă fulgerător limba securistă: Moldovenii, Muntenii, Oltenii, Bănăţenii, Dobrogenii - şi Maramureşenii, când vorbeau despre oamenii ascunşi în munţi şi în păduri, cel mult foloseau termenul sovieto-titoist: "partizani" - în nici un caz: "fugiţi". Ardelenii: da, în frunte cu Zaciu (pentru care, de pildă, Ţepeneag era un "fugit" - dar soţia sa, fiica [ale lui Zaciu] - aflate cu statut nesigur în RFG, oricum, nu aveau de gând să se mai întoarcă - nu sunt atinse cu nici un... termen. Alt ardelean care vorbea, scria "fugit" până şi despre emigra(n)ţii în Israel şi în Germania: Breban. Iar acum Radu Mareş - chiar dacă o dă pe după piersic cu "transfug" - tot de la *fugă, fugar* mi ţi-o trage. Maria Mailat (pag. 149) beneficiază de statului de "fugită" - adevărat, ea, ca aparţinătoare de sexul gingaş, are dreptul la ghilimele derizionante...

Observaţie: Kundera nu a avut niciodată "statut de transfug" - ci... de rezident provizoriu în Franţa, până în 1981, când Mitterrand cu mâna lui i-a acordat cetăţenia franceză - lui şi lui Cortázar (alt scriitor bun, dar ce lepră şi acel comunist castrist!, şi nu doar pentru că se opusese editării mele la Gallimard, motivînd că sunt... "fascist!"). Am fost prezent la ceremonie, iar Jack Lang, pe atunci ministru al Culturii, venea mereu lângă mine - eram bine încadrat: de Marie-France Ionesco şi de Claire Malraux - ca să-mi şoptească: «Încă nu e prea târziu, spune 'da' şi se face pe loc»... - eu, însă, basarabean căpăţânean răspundeam cu dulceaţă: «Merci, non...». Şi aşa am rămas până în ziua de azi: "cu statut de"... refugiat politic.

Însă Radu Mareş se crede obligat la oarecari diferenţieri; Kundera are "statut de transfug", Milozs "transfug anticomunist" - în schimb (!) Brandys: "opozant polonez". Chiar dacă ceva adevăr există la Milozs (el fusese diplomat al guvernului comunist polonez şi... dezertase - în ardeleneşte: "fugise" de la postul său), nu este convenabilă folosirea termenului şi lipirea lui de Milozs - vorbesc mereu de termenul securist: "transfug". L-am cunoscut - bine - pe

Milozs - dealtfel i-am publicat o carte în traducere franceză la Albin Michel, în colecţia mea.

L-am cunoscut şi pe "compatriotul" său, Kazimierz Brandys. "Opozant", Brandys? Mai aproape de adevăr ar fi fost: "devenit opozant" în Franţa, din realist-socialist pur şi dur în Polonia. Brandys, evreu, nu a scos un mieunat câtă vreme s-a aflat în Polonia (ca şi Norman Manea, în România). Cum s-a hotărît să rămână în Franţa (la a *n*-a călătorie), cum a început să scrie - nu doar bine, ci şi adevărat. Ce fel de "opozant" a fost Brandys - *din* Franţa? Eventual: "critic al regimului comunist din ţara sa" - cum a fost şi Petru Dumitriu, odată la adăpost, în "Extremul Occident". L-am cunoscut şi pe Brandys binişor, am simpatizat...

- Pag. 68: Când am citit în *Vatra* aluzia la "sociologul clujean", am avut impresia (certitudinea) că arătaţi spre un personaj cu o hotărîtă influenţă asupra lui Buzura. În volum nu mai este atât de clar. Totuşi cine-i "cunoscutul sociolog clujean"? Măgureanu? Din text nu reiese limpede.

- Pag. 75: "la începutul iernii lui 1989 (noiembrie) interviul acordat BBC-ului de AB: era unica voce de scriitor neexpatriat venind dinafara frontierelor spre noi (...) (Au mai fost, tot cam atunci Luca Piţu şi Dan Petrescu...)"

Şi aşa: Radu Mareş este supărat pe Paul Goma cel care pretinde că românul e uituc... Dar însuşi Radu Mareş uită că... binişor înainte de 1989, fuseseră "voci de scriitori români neexpatriaţi" - exprimîndu-se, de pe solul Patriei Socialiste la Europa liberă, nu la BBC, ca Buzura. Însă dacă Radu Mareş nu auzise, el, cu urechile lui glasul lui Goma, al lui Ţepeneag - începînd din 1969 - ceea ce face un avans de două decenii, nu? - a lui Virgil Tănase din 1971..., mă dau bătut.

- Pag. 81: Analiza pe care o faceţi articolului buzuresc 'Fără violenţă' este, nu doar inutil binevoitoare, ci falsă. Mai întâi: eu am fost primul, în presa românească, a fi atras atenţia asupra caracterului "tulbure" al textului - deci al autorului. În al doilea: eu am scris - şi am rescris, nimeni nu m-a contrazis - despre *securismul* acelui text şi nu că... "trebuie prezervat ceea ce a fost bun înainte şi asta fără vacarm, contestaţii, violenţe"... cum o drege - de neînţeles, de neadmis - Radu Mareş.

- Pag. 93: "Director a fost desemnat un tânăr..." - deşi i se consacră un întreg paragraf, nu i se dă numele... Cine-i?

- Pag. 113: "...tot cam atunci, în semn de protest, D. Ţepeneag a sărit de pe un acoperiş şi şi-a fracturat un picior...

Ca la radio Erevan:

- nu era semn de protest, ci cocoşism: ca s-o impresioneze-îmbobineze pe superba găinuşă Roxana Pană, Ţepeneag a...;

- ...nu era acoperiş, era balustrada (interioară) a etajului I de la Casa Scriitorilor, "solul" aflat la doi metri de tălpile atârnatului;

- nu şi-a fracturat un picior, ci încheietura mâinii - aterizînd pe un covor, acesta a alunecat, Ţepeneag a dat să atenueze căzătura...

Cum se vede Istoria Literatorilor Români! - de la Cluj...
Cam astea sunt chițibușurile semnalate de un chițibuțar-șef ca mine.
Bineînțeles, cartea este minunată - eram tentat să spun: unică, însă mă stăpânesc: nu am citit tot ce a apărut în ultimii 4 ani - oricum, încă o dată: o carte pe care tare aş fi vrut să o scriu eu.
O caldă strângere de mână.
Eu... Eu mă bălăcesc în "contestația" cu care m-a blagoslovit Monica Lovinescu. Pe de o parte;
Pe de alta în "antisemitismu"-mi fioros. Ciudat - și reconfortant: *Vatra* mi-a publicat eseul 'Săptămâna Roșie' în prima variantă, atrăgîndu-și fulgerele sioniștilor și ale holocaustolologilor de triple sexe. Şi tot de pe meleagurile Târgu Mureșului (știați că *meleag* este ungurism?; ca și alt termen de căpătâi *hotar*?) mi-a venit o drăguță de recenzie semnată: Nicoleta Sălcudeanu, însă nu în *Vatra* publicată, ci în *Cuvîntul*...
Aştept să corectez șpalturile ultimei variante care va apărea la editura Vremea. Din păcate nu voi putea să trimit volume cu dedicație: eu, aici, la Paris nu voi primi decât 2-3 exemplare expediate de la București de prieteni săraci. Şi cum prietenul prietenilor mei este și el băiat sărac, nu va fi în stare să trimită prin poștă propriile cărți la puținii prieteni rămași.
Vă semnalez doar apariția **Săptămânii Roșii** - ajunsă la cca 350 pagini - probabil în luna aprilie a.c.
Tot în curând îmi va apărea un volum cuprinzînd jurnalele pe 1999 (cel cu cântecul Daciei - îți mai aduci aminte, doamnă?) și pe 2000 (sub titlul **Jurnalul unui contestat** - cca 600 pagini). Ar urma să apară încă un volum (2001, 2002, 2003, alte 600 pagini, sub titlul - fără fantezie: **Jurnalul unui "antisemit"**) - la editura Criterion, cea care scoate și periodicul *Origini*. Şef este Gabriel Stănescu, stabilit în America, dar care tipografiază în România.
Salutări soției. Şi celor de la *Vatra*.
Pe curând,
Paul Goma

Joi 11 martie 2004

(...)
Ieri, iritat de faptul că nu aveam cum "citi" Jurnalul pe 2001, am tras la imprimantă o copie. Şi pentru că Ana îmi ceruse, repetat, să recitească - dar nu avusese timp, însă de ieri se află într-un concediu medical de două săptămâni - i-am dat primele 35 pagini...
Simțeam eu că ceva nu este în regulă: o vedeam nemulțumită, iritată. Cunoscîndu-ne (de mirare, nu? - de aproape 40 ani...) i-am spus că, dacă îi face rău lectura, s-o intrerupă. A zis Ba-nu, Ba-nu... A venit cu cele 25 file. Mi le-a dat - nu a mai cerut altele. Am înțeles.
Nu încerc să reproduc cuvintele ei. Le știam, le cunoșteam din diferitele ocazii - când citea fragmente din Jurnal.

Întrebarea - nu retorică, nu cerînd răspuns, ci înspăimântată fiind: **Chiar aşa am trăit noi?**

Ei, da, Doamnă: Chiar aşa - am trăit noi.

Cel care consemnează trăitul, se uşurează de povară - de o parte din ea -, scriind-o pe hârtie. Acesta fiind eu. Dar ea? Pentru ea, citirea Jurnalului (pe 2001, care nu consemnează cea mai foarte neagră perioadă a vieţii noastre roze...) reprezintă, dacă nu o trăire din nou - nu e greşit spus - atunci o re-trăire violentă, ascuţită...

Nu cred că va mai avea inima să citească mai departe. Fiindcă...

Chiar aşa am trăit noi?

Chiar aşa, Doamnă. Şi încă nu am pus pe hârtie totul...

Bineînţeles, nu *întâmplările* consemnate o făcuseră să sufere. Ci *cuvintele*. Cuvintele mele, din textele mele de răspuns (reproduse în Jurnal) la câte o agresiune - şi ea, scripturală. Slavă Domnului - sau din păcate... - în cele doar 35 pagini, citite de ea este cuprins veninul (al meu, al cui altcuiva?) etalat în texte ca "Scrisoarea către Doina Cornea", în "Contestaţia" (în chestiunea scandalului de la Biserică), "Răul Absolut: Securitatea...", "Lexiconul Humanitas"... Peste trei sferturi (numai?) din materia jurnalului din aceste 35 pagini sunt ocupate cu textele numite.

Ce-şi va fi zis Ana, citind? Ei, ce! Ce şi-a mai zis, de fiecare dată când îi dădeam să citească textele înainte de a le trimite... prin poştă unor amici, unor publicaţii - cele arătate au fost, toate, publicate în *Jurnalul literar* al lui N. Florescu:

Chiar aşa am trăit noi?

Aşa am trăit noi, Doamnă. Nu un an, nu un deceniu - ci, iată: patruzeci de ani, de când suntem împreună, **aşa am trăit**.

Tot 11 martie

Atentate la Madrid. Ucigaşe. Aznar s-a grăbit să acuze ETA - pe care acum trei luni o socotea "lichidată" şi se lăuda cu lichidarea ei. Până la ora în care consemnez (17,30): peste 185 morţi.

Ca fiu al tatălui meu, sunt tentat să spun: «E mâna... ruşilor, ascultă-mă pe mine!», dar o cotesc la stânga stângii, cu ochii la mâna islamiştilor. Nu am probe, altele decât "pe negativ": nu cred că bascii şi-au schimbat programul nici modul de operare.

Seara: dezbateri la TV franceză - despre atentate: pe măsură ce avansează discuţiile, balanţa - înclinată iniţial spre ETA, ca responsabilă - începe să dea spre cealaltă parte. După ce spaniolii au arătat cu degetul ETA, încât erau temeri că au să pornească o campanie de pedepsire a bascilor (cu amintiri atroce despre războiul civil), pe la orele 22,00 cade o ştire că Al Queda revendică atentatele.

S-a ajuns la peste 190 victime. Din păcate din cei peste 1 000 răniţi mulţi nu vor supravieţui.
Cumplit. Cumplit.

Vineri 12 martie 2004

Se vorbeşte de "11 septembrie spaniol", dar nimeni nu a observat că 11 martie se află la exact şase luni distanţă (calendaristică) de 11 septembrie; şi 'în prag' de echinox...

Soros a publicat un pamflet: "Pentru America, împotriva lui Bush". Cu prilejul apariţiei în franceză a acordat acest interviu.

Despre Soros nu am avut "păreri"; nici bune, nici rele. Unele cărţi mi-au fost editate cu sprijinul Fundaţiei Soros, fără ca eu să fi solicitat. Însă nici nu am refuzat (subvenţia pentru **Jurnal I-II-III** de la Nemira a fost recomandată de Al. Călinescu). Nu am avut - am mai spus - opinii despre acest animal care nu există: Soros, însă este sigur că nu am fost deloc de acord cu cei care îl copleşeau de păcate duble: ca ungur şi ca evreu. Fiindcă simţeam: criticii îl criticau, nu pentru păcate de... fond, ci doar din cauza... ne-primirii unei subvenţii, burse solicitate sau doar aşteptate-dorite. Îmi aduc aminte: în 1996, la Die, întâlnindu-mă cu Anette Laborey, ea mi-a zis nitam-nisam ceva în genul: «Nici tu, nici prietenii tăi nu ştiu cine-i cu adevărat Soros...» - zicere la care nu am reacţionat: nu eu o provocasem, nu am încercat să o prelungesc - nu înţelesesem ce anume voia să spună Anette şi nu căutasem să aflu: atunci ea, biata, se afla într-o fază nenorocită...

În ultima vreme se spunea-scria că Soros este împotriva lui Bush - atât. Acum aflu ceva mai mult - iată:

"N(ouvel) O(bservateur): Bush merită să fie judecat cu atâta severitate?

"G. Soros: Îi acuz pe neoconservatori care alcătuiesc grupul dominant al guvernului Bush că sunt extremişti. Maşina [de propagandă] a lui Bush mă acuză pe mine de extremism, pretinzînd că l-aş fi tratat pe Bush de nazist, comparînd politica sa cu cea pe care o cunoscusem personal sub regimul totalitar al naziştilor şi al comuniştilor [Soros a părăsit Ungaria în 1956, după Revoluţie - n.m.]. Bineînţeles, e un neadevăr. (...) Însă când îl aud pe Bush tratînd de terorişti pe cei care nu-l susţin, nu mă pot împedeca de a mă gândi la Germania nazistă şi la Partidul Comunist sovietic.

"N. O.: Vorbiţi despre victime devenite călăi - ca americanii invadînd Irakul după 11 septembrie sau ca evreii din Israel reprimînd terorismul palestinian [a se observa edulcorarea falsificatoare introdusă, la tehnoredactare, de către Armanet, dacă ar fi făcut-o în dialog, Soros nu ar fi acceptat-o: evreii din Israel "*reprimă* terorismul", nu, doamne-fereşte îi *oprimă* pe palestinieni...].

"G. S. Este partea cea mai îndrăzneaţă a cărţii, ea atinge un nerv sensi-

bil, mai ales în comunitatea evreiască. Am fost tratat de «self hating jew», mi s-a reproşat că practic, ca evreu, autodetestarea.

[Tot aşa fusese tratarisit Norman G. Finkelstein de foştii săi colegi şi consângeni: de "evreu care se detestă", de praticant al..."urii de sine"...].

"Dar nu mă detest deloc. Şi nu am [nu mă încearcă] nici un fel de ură faţă de comunitatea mea. Însă ca evreu, nu mă simt deloc obligat să apăr tot ce face Israelul. Ca să reiau distincţia făcută de Bergson: dacă aş fi reacţionat astfel, aş fi adoptat o atitudine tribală. Eu vreau o societate deschisă principiilor universale. Detest intoleranţa, oricare i-ar fi originea. Victime care se transformă în călăi - sindrom clasic. (...) Opinia publică americană refuză să recunoască însă că, din victimă, America a devenit călău, atunci când, după crima odioasă din 11 septembrie, în războiul împotriva terorismului, a ucis în Afganistan şi în Irak mai multe victime nevinovate decât au fost ucişi americani în atentatele de la World Trade. În aceeaşi manieră Israelul: când a început a riposta atentatelor palestiniene prin represalii disproporţionate, escalada violenţei a prefăcut victimele în călăi. (...)

"N. O. Nu exageraţi puterea neoconservatorilor?

"G. S. Robert Kagan, cel mai strălucit din această bandă este un marxist care se ignoră. Crede, în continuare, că infrastructura (puterea economică americană) determină suprastructura, că ideologia trebuie să animeze politica externă. Acum trei ani scria un articol fulminant (în 'Foreign Affairs') pentru a explica: Americanii şi Europenii nu au aceeaşi viziune asupra lumii: Europenii, influenţaţi de Venus, delasă (ignoră, abandonează) puterea în beneficiul unei lumi a legilor şi a cooperării - pe când Americanii, deţinători ai puterii, influenţaţi de Marte fiind, preferă folosirea unilaterală a forţei. Or azi discursul lui Kagan apare schimbat: în aceeaşi revistă, el pledează pentru intervenţiile... «legitime»...

"(...) Eroarea lui Wolfowitz, elev al lui Leo Strauss este că el crede în ideea dreptului natural şi socoteşte că America incarnează libertatea! Când spune că libertatea trebuie să aibă întâietate, este convins că America trebuie să învingă.

"N. O.: Cum sânteţi văzut în America?

"G.S.: Cei care au aceleaşi convingeri ca mine mă descriu ca pe un financiar-filantrop în maniera lui Carnegie; cei care iau în seamă pamfletele republicanilor mă zugrăvesc ca un «liberal-libertin care vrea să legalizeze drogurile». 'Wall Street Journal', într-un editorial intitulat: «Cine este George Soros?» nu a spus un singur cuvânt despre reţeaua de fundaţii pe care am creat-o în ţările din Estul Europei pentru promovarea societăţilor deschise. În fond, republicanii îmi aplică tratamentul rezervat irakienilor..."

Mă opresc aici - mai departe se ocupă de bursă, de finanţe...

La prânz: Probabil numărul victimelor a depăşit 200. Despre răniţi ar fi fost peste 1 400. Revolta comentatorilor: "ţinta" atentatelor nu a fost nici statul, nici poliţia, nici politica - doar oameni din categoria cea mai modestă: muncitori, funcţionari, studenţi - din cei care fac zilnic naveta spre Capitală. Or ETA nu vizează această categorie.

Necazul este:

Israelul a şi anunţat: "Al treilea Război Mondial a început!"

În virtutea acestui cuvânt de ordine Statele Teroriste: America, Israelul, Rusia, China vor avea mâinile libere, în con-tinuare. În numele "luptei împotriva terorismului", vor teroriza şi mai vârtos pe cei deja terorizaţi: palestinieni, ceceni, tibetani...

Sâmbătă 13 martie 2004

În timpul giganticei manifestaţii de ieri din Spania, un panou:

AYER MORIMOS TODOS

(Ieri am murit cu toţii)

Nu mai poţi adăuga nimic. Decât:

NU PLOUĂ - PLÂNGE MADRID(UL)

Şi Una mai pipărată:

ETA - PUTA!

Bieţii spanioli: se descarcă şi ei prin înjurătură.

Acest şobolănete numit Aznar: proasta calitate a lui nu se desminte: deşi Al Quaida a revendicat atentatele - chiar dacă nu trebuie să crezi tot ce spune Al Quaida - rezonabil ar fi fost, în această fază de incertitudine, să fie prudent cu arătarea vinovatului: măcar pentru că ETA a telefonat la redacţiile principalelor ziare, canale de televiziune, posturi de radio, explicînd care îi este "linia" - ca în ţările comuniste! Nu am nici un fel de simpatie faţă de bascii independentişti şi care gândesc libertatea cu dinamita, îi consider pe "militanţi" nişte, nu doar fanatici, ci de-a dreptul cretini şi criminali. Însă în chestiunea atentatelor din 11 martie, ei au negat participarea. Numai că Aznar a dat cuvânt de ordine: să fie arătată, în continuare, ETA. Se spune că un jurnalist a interceptat o directivă a Anei Palacio, ministresa Externelor, prin care şi ea recomandase insistent să se "favorizeze pista ETA"! Şi asta numai din cauza... alegerilor de duminică! Campania electorală a PP a fost clădită pe "lupta împotriva ETA", deci... nu contează căutarea adevărului, contează alegerile!

Am văzut ieri o scenă penibilă: într-o gară, călători supravieţuitori se certau: care să fi fost motivul-autorii atentatelor? Unii suţineau că ETA - alţii că islamiştii. "Discuţia" a degenerat, un bărbat între două vârste, cu figură de om necăjit a început să urle, cu lacrimi, la celălalt, acuzînd guvernul că antrenase Spania în război cu Irakul - şi iată rezultatul!

Discutînd cu Ana, la un moment dat am avansat o ipoteză:

Şi dacă, totuşi, bascii sunt (co)autori ai atentatelor? Dacă generaţia tinerilor care, ca şi în banditism, nu mai respectă "codul de onoare" (sic) şi, încălcînd şi disciplina-de-partid (extrem de severă, la ei), au pus la cale atentatele, fără ştirea... Comitetului Central...?

«Înseamnă că în momentul de faţă sunt gata-morţi», a zis Ana.

Şi eu mă gândisem la o astfel de pedepsire. Dar ce pedeapsă poate şterge măcar un strop din sângele vărsat? - asta ar fi una;

A doua: dacă "bătrânii" îi execută pe tinerii-nebuni, o vor face în mare taină, cadavrele lor vor fi arse, vor fi dizolvate în acid - ca să nu rămână nici urmă din ei. Nu pentru că ar putea fi găsiţi executorii şi pedepsiţi de justiţia spaniolă; pentru omor. Ci pentru că, dacă se află că bascii sunt autori ai atentatelor, chiar dacă "conducerea superioară" a luat o măsură extremă împotriva "disidenţilor" (executarea atentatorilor), ETA va rămâne pentru totdeauna compromisă, vinovată, autoare morală a măcelului din 11 martie.

După amiază: manifestaţie importantă la Madrid, în faţa sediului PP (Partidul Popular, aflat la afaceri). Au dispărut lozin-cile (scrise şi scandate) cu ETA. Majoritatea cer PAZ, Pace. Şi:

AZNAR! CULPABIL ŞI RESPONSABIL!

AZNAR! AI INTRAT ÎN RĂZBOI, ÎN IRAK, FĂRĂ ASENTIMENTUL NOSTRU - NOI PLĂTIM CU SÂNGELE, LA MADRID

Una mai lunguţă, spunînd în substanţă:

Guvernul ascunde informaţiile, ca să câştige alegerile.

Ce popor coios! După ce i-au tăiat-alungat pe mauri din Iberia; după ce i-au ars pe necredincioşi, mai ales pe evrei, auxiliarii arabilor ocupanţi; după ce i-au masacrat fără tresărire pe indigenii din America Centrală şi de Sud - s-au întremasacrat în Războiul Civil. Degeaba pretind spaniolii că bascii nu sunt de-ai lor: Nu de acelaşi sânge, dar tot... iberici: Sanghinari şi mândri, de le iese părul prin turul nădragilor, rupt...

Facem şi noi politică subţire (uite-aşa trăim de 40 ani: făcînd politică-subţire)!

Nu va fi momentul - dar dacă am tot uitat că... uitasem:

Acum vreo două săptămâni am văzut la televiziune un reportaj din USA, dintr-un stat din sud: o tabără militară, unde erau pregătiţi-instructaţi - *în februarie 2004!* - ostaşii americani urmînd a fi trimişi în Irak: învăţau - şi puşi să repete, cu ajutorul "figuranţilor" (americani de origine irakiană, plătiţi pentru că acceptau să fie cobai) - cum *nu trebuie* să percheziţionezi corporal o femeie; cum *nu trebuie* să pătrunzi în incin-tele sacre ale islamului; cum *nu trebuie* să pătrunzi în locuinţele irakie-nilor, urlînd, spărgînd uşile cu lovituri de picior, pe bărbaţi trântindu-i la

pământ, pe femei ameninţîndu-le cu armele, zbierînd la copii, să tacă, etc etc etc... Cum ar veni: ceea ce trebuiau să ştie militarii americani în urmă cu un an, înainte de pornirea războiului, învăţau acum! Nu toţi: numai unii, probabil socotiţi ca făcînd parte dintr-un corp de elită... abia acum, *9 luni după încheierea războiului*!

Ce să mai crezi după o astfel de informaţie?

Duminică 14 martie 2004

Aseară apucasem să închid ordinatorul, nu l-am mai deschis:

Desigur, constrânşi de manifestaţiile de aseară din toată Spania, guvernamentalii au "descoperit" bruscamente că... - între timp - arestaseră cinci inşi suspecţi, trei marocani, doi indieni. Acelaşi ministru de interne, Acebes, a trebuit să joace rolul ingrat al schimbării cămăşii - de la ETA la Al Quaida. Cât despre Mariano Rajoy, delfinul lui Aznar, într-o intervenţie - înainte de comunicatul ministrului de interne - a acuzat opoziţia că organizase manifestaţia (ceea ce nu era cu totul fals), că aceasta este "ilegală" - ar fi fost, dacă nu era starea de urgenţă - şi alte prostisme nedemne de o democraţie ca cea spaniolă. Oricum: soarta PP-ului este pecetluită. Aznar pleacă, nu doar prin demisie, ci sub huiduielile spaniolilor: pentru târîrea în războiul pe care populaţia îl respinsese în proporţie de 80%; pentru ascunderea adevărului despre autorii atentatelor - faptă şi mai gravă decât prima, dat fiind că există 200 morţi şi mii de răniţi. Mă mir că până acum nici un spaniol nu a amintit alt mare păcat al Aznarului şobolanic: inerţia, tăcerea, lipsa de reacţie a guver-nului în timpul mari poluări cu petrol, "Mareea Neagră" (scandalul petrolierului Prestige) - se vede însă că tragedia de la 11 martie a împins poluarea pe un plan secund.

De-acum ancheta care va stabili amănuntele atentatelor va intra pe cale - din păcate - rutinieră.

Luni 15 martie 2004

Aseară mi-a telefonat Ştefana: a adus şpalturile! Acum este ora 6,30 (dimineaţa), pe la 10 cred că mă voi putea apuca de lucru.

În Spania, cum era de aşteptat, au câştigat socialiştii. Nu pentru că erau mai-buni, ci pentru că PP-iştii aznarişti au fost lamentabili. Gestiunea lor din timpul atentatelor - cu încăpăţâ-narea în minciună - a făcut să iasă la suprafaţă o veche ranchiună: intrarea în Irak - în ciuda opiniei populaţiei, în proporţie de 80% împotrivă; şi una mai mică, dar tot dureroasă, chestiunea petrolierului Prestige care poluase întreg litoralul atlantic al Spaniei (şi al Franţei, până sus, la Nantes).

Ieri, la centrele de vot Aznar şi Rajoy au fost huiduiţi, fluieraţi, trataţi de mincinoşi... Ce va fi fost în inima lor, doar cu trei zile înainte favoriţii alegerilor, Rajoy se şi vedea şef de guvern... Mult mai sfâşietoare mi s-a părut durerea, ruşinea, sentimentul injustiţiei (din partea poporului) resimţit de soţii. Doamna Aznar avea lacrimi în ochi, iar Doamna Rajoy căpătase aerul unui iepuraş înghesuit într-un gard de spini de o haită de câini... Ei, da, aşa se întâmplă din... negura mileniilor: bărbaţii merg la vânătoare - femeile rămân să încropească de mâncare; bărbaţii merg la război, mai şi mor pe-acolo - femeile rămân să crească copiii. În cazul de faţă, "prima doamnă a ţării" (în fine, a doua, prima fiind regina...) se bucurase de toate avantajele, de toate onorurile, vreme de opt ani, ca soţie a primului ministru Aznar. Şi nu neapărat, pentru că, fulgerător, pierde toate aceste privilegii - dar soţul său este tratat de majoritatea poporenilor de mincinos, de incapabil - de vinovat de moartea celor 200 de nevinovaţi... Dar durerea Doamnei Rajoy - căreia i se fură din faţa ochilor titlul de (viitoare) primă-damă a ţării!

Bine, bine, se ştia de acum opt ani: Aznar, poreclit «Nimicul» (traducere aproximativă) a ajuns în capul statului, datorită numai şi numai tenacităţii sale. Nu a fost un administrator rău, ba materialmente Spania a cunoscut o ameliorare, însă spaniolii sufereau de faima "Omului fără calităţi": Aznar... Apoi au intervenit accidentele: nava poluatoare Prestige, intrarea în război alături de americani - iar după 11 martie catastrofalagerarea a tragediei, prin încăpăţânarea tipic aznariană de a se agăţa de o minciună - doar pentru a nu pierde alegerile.

Şeful socialiştilor: Zapatero. I-am remarcat din primele momente ochii de culoare deschisă (o fi cam vizigot, maică...); vocea: un bariton-bas de toată frumuseţea. În discursul de după victorie, a promis că puterea nu-l va schimba... Deie Domnul să se producă - în Spania - această excepţie (excepţională): puterea să nu-i strice pe puternici...

Zapatero a promis că Spania are să se retragă din Irak - în iunie - şi are să promoveze o politică europeană. Reacţii: au intrat în panică - în ordine: Italia lui Berluscă, Polonia tovarăşului gheneral NKVD Miller şi America veşnic junelui Bush.

Marţi 16 martie 2004

(...)

Azi la prânz am primit o veste foarte bună; o veste care ne mai dă un răgaz; o pauză de respiraţie. Bună şi asta. Îmi vine să-i explic Anei:

«Aşa am trăit noi - dar nu chiar tot timpul...»

Promit că mâine am să scriu mai mult în jurnal.

La Madrid au murit 11 români. Sunt încă mulţi (români) răniţi. Jurnaliştii au vorbit de "comunitatea românească" - am văzut o ceremonie religioasă pe un aeroport. Probabil în acea localitate de unde au

plecat toate "Trenurile Morții" locuiau - printre alți amărâți - și români. S-a vorbit de "repatrierea cosciugelor" (la București). Se vede că erau români recent stabiliți în Spania, pentru lucru - altfel rămășițele lor nu ar fi fost "repatriate". Iar exilații dinainte de 1989... Câți vor mai fi rămas în viață, după o jumătate de veac de deștărare? Trei sferturi din cei cunoscuți de mine muriseră, înainte.

Miercuri 17 martie 2004

Am promis că azi scriu în jurnal ceea ce am tot amânat, din cauza spalturilor, numai că iar m-au apucat amețelile. Din ce în ce mai păcătoase.

La ora 20,00 sunt 20°! Să fi venit primăvara?
Doar pre-primăvara?

Joi 18 martie 2004

Dacă aș fi sănătos (vreau să spun: dacă nu aș fi ne-sănătos), aș scrie despre toate nenorocirile care s-au abătut asupra oamenilor în ultimele zile: atentate, amenințări cu atentatele, tulburări interetnice în Kosovo (dar și la Belgrad, unde sârbii au incendiat o moscheie!), la Arhanghelsk, la Bagdad, la...

Însă nu sânt sănătos - ba sânt: ne-sănătos, nu-mi mai merge capul, nu mai țin minte nume proprii - chiar și nume improprii - deci mă restrâng la a da cu mătura prin ogradă, ca să stârnesc colbul:

Pedro Almodovar a comis un alt film: nu l-am văzut, însă cunosc alte produse ale lui, deci risc să spun: va fi și acesta (filmul) după chipul și asemănarea regizorului: pământos, grosos, păros, butucănos, crăcănătos, hilari(os), nu în sensul că provoacă râsul, ci că, chiar de nu-l provoacă, l-ar putea, fiind el însuși o-creatură-de-râs. Prietenii ar zice (și pe bună dreptate): Nici ăsta nu-i place lui Goma! Nu, nici ăsta. Filmele lui - le-am văzut aproape pe toate, mai deunăzi a fost la tembelizor un ciclu Almodovar - nu-mi plac: le-am găsit butucănoase, crăcănate, vulgare - mai ales cele în care apare una din actrițele lui preferate: inomabila țoapă (vorbesc de actriță, nu de personaj!) Vittoria (Victoria?) Abril.

Nu știu dacă a băgat-o pe indispensabila Abrilă și în filmul recent - nu i-am reținut titlul, doar "conținutul" - unul care "se poartă", fiind el "*tendence*": pedofilia clerului în general, al celui spaniol în special - doar a fost la modă, mai an scandalul portughez, apoi cel american, acum în Belgia este judecat Dutroux...

Dar nu această sărire pe ocazie m-a scos din fire - la urma urmelor, atacarea bisericii (catolice) reprezintă primul capitol al

Constituţiei Stângistului Cretin - dar ia să facă măcar o aluzie la cultul mozaic, ori musulman... He-he! Şi Occidentalii laşi sunt un fel de români - "curajoşi": atacă numai pe cel care nu se poate apăra...,

Ci acele câteva cuvinte rostite - vorbesc tot de Almodovar - cu prilejul anunţării filmului său: după ce a explicat că "ceea ce conţine filmul este strictul adevăr, trăit de mine ("personal", ar fi întărit M. Dinescu, dacă ar fi fost spaniol-nou, nu slobozean-vechi), într-o şcoală-internat catolică - din timpul franchismului", a lăsat baltă filmul pedofilic şi s-a întors la realitate - a zis, în esenţă următoarele (nu pun ghilimelele citaţiunii, fiindcă l-am auzit la tembelizor):

De trei zile sunt fericit, pentru că a căzut Aznar şi au venit la putere socialiştii. *Acum este din nou democraţie în Spania!* (sublinierea mea).

După ce am făcut în duet cu Ana criza de mânie faţă de o asemenea imbecilitate, rea credinţă, minciună grosolană, mi-am adus aminte de Cortázar. Şi de ceea ce nu amintisem în scrisoarea către Radu Mareş:

În vara anului 1981 (să fi fost în vara lui 1982?), când au fost naturalizaţi francezi Kundera şi Cortazar - Jack Lang, ministrul Culturii pe care îl cunoşteam dinainte de venirea lui Mitterrand la putere - îmi sugerase repetat să solicit şi eu, fie şi verbal acelaşi lucru. Însă eu nu puteam "solicita" nimic unui Mitterrand (cum a făcut-o "anticomunistul" Kundera), fiindcă şi pe Mitterrand îl cunoşteam "dinainte", mai ales de la Madrid... Am fost de faţă la ceremonie - şi vai, la discursurile de mulţumire. Dacă slalomistul Kundera a vorbit de... Europa Centrală şi de Cehoslovacia - spre nemulţumirea lui Mitterrrand, setos de recunoaşteri-recunoştinţe - Cortázar, bolşevic autentic şi nu curluntrist ca... Kundera - a spus următoarele:

Sunt în Franţa de 15 (20?, 25?) de ani, însă abia azi mi-a fost scos căluşul din gură şi mă simt liber!

Individul plecase din Argentina-i natală dinainte de dictatura militară, eventual apucase ceva din perioada peronistă; venise în Franţa, trăise foarte bine - la Gallimard, unde făcea, pe timpul meu, cenzură politică: coabitînd cu Mme Ugné Karvelis şefesa redacţiei literaturi ne-franceze, o certase că mă publică pe mine, "un fascist" - o ştiu chiar din gura "certatei"; publicase ce dorise, se exprimase în presa occidentală - inclusiv americană - ce să mai vorbim de franceză, unde era la el acasă în mai toate periodicele - însă, ca un Almodovar de trei lulele, el simţise "libertatea" abia după mai 1981, când, în Franţa, se instaurase un guvern... socialist! Dacă aşa stau lucrurile moraliceşti, atunci care va fi deosebirea dintre aceşti mari-intelectuali de suprafaţă planetară şi ultimul scrib român care făcea plecăciuni în faţa lui Dej, a lui Ceauşescu? Una singură: aceia (mărunţi, nesemnificativi) o făceau pe româneşte; pe când ceştialalţi, e-he!, în limba lui Cervantes (citat culturalizator, din citaţionistul-cult Paler)!

Vineri 19 martie 2004

Pe la orele 2 şi jumătate (dimineaţa) m-a trezit o bestie de motocicletă. Şi n-am mai putut adormi.

Dan Culcer mi-a trimis a doua parte din **Patimile**... scanată.

Kwasniewski: a avut nevoie de un an de zile ca să "constate" că Irakul nu poseda arme de distrugere în masă. Dar, spre deosebire de spanioli, polonezii au declarat că vor rămâne. Foarte bine: Dacă americanii se hotărăsc să plece (să nu mai pună laba pe petrolul irakian), are să fie jale în Mesopotamia: o pândeşte iranizarea.

(...)

Duminică 21 martie 2004

Am intrat în panică: pierdusem Jurnalul pe martie!

Noroc cu Filip: Mi l-a găsit. Am terminat corectarea părţii a II-a (paginile 115-222) din **Patimile**. Aştept ca Dan Culcer să-şi facă timp pentru prima parte.

Luni 22 martie 2004

Mi-a venit *Jurnalul Literar* ian-mart. 2004. Există şi două texte despre mine - două continuări: "Între **Fortul nr. 13** şi **Patimile după Piteşti**" de Anca Mateescu şi "Trebuie interzişi Eliade şi Cioran?" de Jean-Claude Maurin (aminteşte şi atacurile împotriva mea din partea "echipei de autoapărare" de la Paris, în frunte cu Isac Chiva).

Altceva m-a tulburat: comentariul (chiar aşa intitulat: "Câteva comentarii") semnat: Ioana Persu despre cartea lui Florin Ţurcanu.

Am pierdut o oră întreagă, "răsfoind" jurnalul pe martie - cel de faţă. Cartea lui F. Ţurcanu despre Eliade nu este nici suspectă, nici proastă - din contra. Nu am găsit - o fi în jurnalul pe februarie. Chestiunea şade astfel:

a) În momentul în care *Le Nouvel Observateur* a publicat o cronică elogioasă la carte, semnată Vidal-Naquet - prefaţată de Jacques Julliard !- mi-am manifestat neîncrederea: în autor - de care nu auzisem; în carte - pe care... nu o citisem, dar fiind prefaţată de J. Julliard, comentată de cine ştim noi, persoană importantă, cu dosar bun la Cadrele Sioniste, nu prezenta nici o garanţie - din contra!;

b) În momentul indicat mai sus, când cineva - în presa românească - scria: ce carte bună, ce autor bun! [Iorgulescu, în *22*];

c) Momentul de faţă, când citesc, sub semnătura Ioanei Persu... din-contrele: Eliade nu iese mai... limpede - în sensul de: adevărat, după tonele de minciuni şi de gunoaie şi de calomnii adunate, mai ales după

moartea sa.

De ce? Nu mă voi grăbi să caut explicaţii: vina este a mea: nu am citit cartea: în Momentul 1 m-am luat după "nasul" meu; în Momentul 2 m-am luat după nasul cuiva care zicea de bine; în Momentul 3... nu mă mă mai iau după cineva-alţii care zic din-contra Momentului 2, chiar dacă pe undeva îmi dă dreptate mie...

Iară şi iară: fiindcă eu *nu* am citit cartea lui F. Ţurcanu, ca să mă rostesc, dacă nu "just", atunci în cunoştinţă de cauză.

Sâmbătă seara, pe canalul Arte a fost transmis un documentar - impropriu numit, din motive politice şi de culpabilizarea generală vreme de o jumătate de secol *a tuturor nemţilor*...

Gigantica navă 'Wilhelm Gustloff', iniţial de croazieră, în timpul războiului folosită şi pentru transporturi militare, fusese scufundată, în ianuarie 1945, de un submarin sovietic, în Baltica, la mică distanţă de portul acum numit: Gdynia. Avea la bord în jur de 10 000 (zece mii) de persoane, militarii (vreo mie) fiind cu toţii răniţi, restul pasagerilor: refugiaţi din Prusia Orientală, deci în majoritate femei şi copii şi bătrâni.

M-a zguduit "povestea". De două ori tragică:

Din punct de vedere al pierderilor umane - supravieţuind cca 1 000 de călători (ceea ce nu este deloc sigur - răspunsul va veni imediat), înseamnă că au pierit măcar 9 000 de civili şi impotenţi (militarii răniţi, civilii infirmi sau bătrâni), ceea ce dă un "bilanţ" contabilicesc mult mai greu decât 'Titanicul';

Din punct de vedere psihologic: Germania, ca ţară învinsă în 1945, în afară de despăgubirile economice, a fost impusă şi la o operaţie de culpabilizare, iar consecinţă: *la uitarea - prin tăcere - a propriului trecut.*

Dar bineînţeles că Germania a început cel de al Doilea Război; dar bineînţeles că Germania a ocupat ţări, naţiuni, că a distrus oraşe, sate, poduri, că a umilit oameni, a ucis oameni, a pornit la lichidarea unor categorii de oameni, a unor etnii. Merita Germania o replică?, o pedeapsă? Fără îndoială. Numai că există "replici meritate" - după principiul iudaic Ochi pentru Ochi, Dinte pentru Dinte - şi replici disproporţionate. Răul pricinuit de om omului nu este măsurabil. Însă omul - normal - îl măsoară, totuşi.

Dar nu germanul... - după război. Aceasta a fost şi sub-tema reconstituirii tragediei navei Wilhelm Gustloff: realizată de ne-germani (întâmplător, francezi): fiindcă germanii, culpabilizaţi, nu au mai deschis gura şi, cu timpul, au început a crede că ei sunt *singurii vinovaţi de tot, de toate*. Jurnaliştii care au încercat să reconstituie întâmplarea au avut de întâmpinat două mari piedeci:

a) lipsa documentelor de epocă - epocă însemnînd: perioada de

derută a armatei germane, 1944-45, retrăgîndu-se din fața sovieticilor. Cine să creadă că nu au existat fotografii, filme documentare, rapoarte militare? Dar este de crezut că cele nedistruse de război, de oameni, cu intenție, nu au fost accesibile: pe de o parte pentru că rușii nu permit; pe de alta; nu permit "aliații" - în fine, deasupra tuturor, nu permit evreii;

b) condiționarea celor cca 60 milioane de germani câți mai rămăseseră după război.

- condiționare prin culpabilizare («Voi, care ați deslănțuit războiul!, Voi, care i-ați lichidat pe evrei!!» - a nemților din zonele de ocupație occidentale, devenite Republica Federală;

- condiționarea prin... "prinos de recunoștință" - pus în aplicare în zona de ocupație sovietică, apoi a RDG: «Cum să-l acuzăm de acte de barbarie pe fratele nostru sovietic? Pe el, care ne-a liberat de nazism...?»

În fond - că tot am scris eu o carte "despre Pitești", îmi îngădui să afirm: *întreaga nație germană a fost supusă reeducării-ca-la-Pitești.*

Dovadă? Un supraviețuitor - era copil în momentul torpilării navei - care l-a cunoscut pe rusul care trăsese (sau dăduse ordin să se lanseze torpilele). Spune că prima oară rusul negase totul, îl înjurase, îl tratase de mincinos, de "fașist" (cum altfel!) și-l alungase de la el. După un timp (ani) neamțul a mai făcut o tentativă: de astă dată soția rusului i-a spus că, de la vizita lui bărbatul ei nu mai doarme, a făcut o depresiune, plânge, se simte vinovat... Fiindcă el nu știa ce transporta nava aceea nemțească, de aceea îi trimisese trei torpile - una pe care scria "Stalin", a doua cu ceva asemănător, a treia purtînd numele: "Leningrad". Or cei care știu cât și cum au pătimit rușii în timpul blocadei Leningradului, înțeleg ura lor - sfântă... Comentariul neamțului: el nu îl învinuiește pe rus. Nici pe ruși. Era război, oamenii se purta ca la război... Deci: rușii *nu* erau vinovați că scufundaseră nava cu 10 000 de persoane!

Cam scurtă argumentarea. Dar putea el, neamț reeducat, să gândească-rostească altfel?

Un alt supraviețuitor - bătrân, bolnav - nu prea voia să vorbească. Nu prea - deloc. A zis și el ceva cu «Era război...» - și gata.

Dar noi, românii? Și noi am fost învinși în război, deși în 9 luni în Vest am pierdut mai mulți oameni decât în cele 37 luni în Est...; deși, dragă Doamne, făceam parte din "Coaliția antihitleristă" - ei și?

Nu tot în groapa Comună a Lagărului Rusesc am nimerit? Nu am fost și noi reeducați-ca-la-Pitești la scară națională - de ocupanții ruși, prin uneltele lor, evreii?

- Nu ne-au culpabilizat - prin "materialismul istoric", prin "Istoria RPR" - pentru "crime de război"?;

- Nu ne-au culpabilizat (era să spun: "până în ziua de azi", când trebuia să spun: "mai ales azi") cu "Holocaustul românesc", în nobilul-

moralul scop de a ne stoarce ultimul bănuţ, după ce ne-au jefuit în numele rusului, vreme de decenii?

- Nu ne-au interzis memoria?, nu ne-au instilat pseudo-memoria bolşevică, rusească, sionistă?

Că în multe împrejurări - mai cu seamă cele de criză - scriitorul îl înlocuieşte, ba chiar îl devansează pe istoric:

Günter Grass a scris "un roman"- despre asta. Nu am citit cartea, din extrem de puţinul scris în Franţa despre ea înţelesesem că se ocupa de tragedia nemţilor din Prusia Orientală şi din Polonia propriu-zisă (de Est, luată de "fraţii slavi"), refugiindu-se din faţa năvalei ruseşti. Va fi pomenit şi de soarta navei Wilhem Gustloff, altfel nu se explică dintrodatitatea - convergentă - a atacurilor condeielor de stânga, nu doar din Nemţia, ci şi din Franţia, la adresa lui. Peste noapte, acest prusac de stânga (dacă nu de-a dreptul comunist), prieten bun cu Willi Brand, stâlp al stângismului nemţesc culpabilizat - a devenit "Duşmanul nr. 1", individul care ar trebui ars pe rugul Inchiziţiei Dimpotrivă: nu doar pentru de-moartele-păcat că vorbeşte despre ceea ce se tace: crimele Aliaţilor, ale căror victime fuseseră civilii germani, dar, prin "extindere", iată-l pe Grass şi "antisemit"!

A fost pe aici Anca Mateescu. Am întrebat-o dacă din întâmplare e rudă cu Constantin Mateescu, cel care...

E fiica lui! M-am bucurat de parcă tată-său mi-ar fi măcar văr.

Am petrecut vreo patru ore, trăncănind - şi nu am ameţit...

Marţi 23 martie 2004

Sharon a comis ieri încă o crimă-crimă - şi, pentru Israel, o tragică eroare: l-a asasinat pe şeicul Yassin, şeful spiritual al grupului Hammas.

Astfel a reuşit performanţa - vorbesc, în continuare de Sharon - de a hotărî o măsură extrem de periculoasă, doar cu o neînsemnată "majoritate guvernamentală", împotriva opiniei publice de stânga din Israel. Şi de a-şi ridica împotrivă toate ţările europene, arabe, Rusia - dar nu America! Fiindcă America s-a exprimat prin gura Condoleezei, cu o graţie de elevă cretină şi puturoasă, cu ciorapii căzuţi în acordeon pe glezne:

«Noi nu am fost anunţaţi».

Citeşte: Noi nu ne indignăm aflînd că s-a produs o crimă (şi o eroare aducătoare de catastrofe planetare) - pentru că... comiţătorul nu ne-a anunţat că are de gând să o comită. Concluzie: acea crimă nu există!

Să zicem: azi sau mâine sau poimâine Sharon are să fie trimis la plimbare din fruntea guvernului - ei şi? Mânia palestinienilor, a arabilor (dacă până şi Egiptul a condamnatul asasinatul!) are să se reverse, nu

doar asupra... guvernanţilor israelieni, ci asupra *tuturor* israelienilor; asupra tuturor evreilor. Şi asupra tuturor americanilor - şi nu vor fi scutiţi de atentate nici ne-arabii, nici ne-evreii care, acum, protestează, se indignează de această "măsură" imbecilă, aducătoare de rău.

Cine-i de vină că s-a ajuns aici prin acest buldozer care gândeşte cu motorul Diesel, de tanc: Sharon? O iau de lângă el:

- Acei membri ai guvernului israelian - puţini, dar care ar fi întrunit majoritatea - de acord cu asasinarea şeicului Yassin;

- Israelienii (60 % din populaţie!) care s-au declarat de acord cu "măsura" lui Arik, viteazul David (cel mititel, înarmat doar cu o... piatră-în-praştie) împotriva "Goliathului" palestinian). Am văzut-o /auzit-o pe o amărâtă de israeliană care, nu numai că era de acord cu asasinarea lui Yassin, dar cerea, cu stropi, "lichidarea tuturor palestinienilor" - în gândul meu: «Mai bine te-ai spăla-ţesăla, după care ai găsi un mascul orb, lipsit de odorat, să te reguleze până şi pe tine - te-ar potoli, pentru o vreme, dacă nu te-ar vindeca de porniri ucigaşe;

- Evreii din afara Israelului - cei care, în deplină necunoştinţă de cauză au susţinut cele mai criminale teze ale sionismului;

- Americanii - din interese egoiste, meschine, "naţionale-americane" şi din interese înalte, likudnice: "Totul pentrui Israel - totul pentru alungarea-lichidarea palestinienilor din Palestina!";

- Europenii - cei care protestează abia acum: nereacţionînd la precedentele agresiuni caracterizate ale Israelului, culpabilizaţi (ca la Piteşti), înfricoşaţi că orice ridicare de glas pentru afirmarea adevărului, a justiţiei va fi considerată de evrei ca "antisemitism" - au tăcut, s-au mulţumit cu câteva intervenţii publice în care judecau "inacceptabile" (dar nu culpabile!) faptele israelienilor.

Iar ce va urma - să ne păzească Dumnezeu, pe toţi! Şi Alah, fiindcă Adonai doarme de 56 ani.

Dobitocii de americani! Criminalii! Analfabeţii! Şi nu se găseşte nimeni - dintre cei ascultaţi - să le spună în faţă că *ei, americanii au provocat* (repet: *provocat*) terorismul (ca replică la protejarea Israelului şi perpetuarea injustiţiei faţă de palestinieni); islamismul - ca replică la "cruciada" pe care un analfabet ca Bush a declarat că o va purta după tragedia de la 11 septembrie.

Târzii "dezvăluirile" lui Richard A. Clarke, fost consilier în materie de terorism sub trei preşedinţi, prin cartea apărută de curând în care explică ceea ce păcătosul de mine ştiam... de la 11 septembrie (iar ca mine or fi milioane), anume că americanii s-au apucat să "trateze" simptomele, efectele secundare ale bolii, nu *cauza*: or *cauza a fost, a rămas - şi va mai fi şi ne va mai otrăvi viaţa: Palestina*. Că Irakul nu era un "vinovat" - din punctul de vedere al americanilor: nu găzduia şi nu antrena terorişti (şi nici nu avea arme...), dar îi interesa în cel mai înalt

grad - pe americani, din pricină de petrol; pe israelieni (prin echipa de sionişti turbaţi din jurul lui Bush) pentru... teren unde să fie alungaţi, deportaţi, "deplasaţi" palestinienii.

Miercuri 24 martie 2004

De ieri seară am început a lucra prima parte (1-114) a **Patimilor**... Când a trecut pe la mine, Culcer a întrebat dacă nu-i mai dau ceva de scanerizat... după o ezitare (sic), i-am încredinţat cele trei volume din **Jurnalul** de la Nemira. N-ar fi deloc rău dacă le-aş avea... şi pe acelea folosibile - cu ele s-ar încheia ciclul jurnalelor.

Joi 25 martie 2004

Nu mai semnalez la fiecare dată "câţi ani au trecut" de la cutare eveniment. M-am înţeleptit - acum, la spartul târgului? Am obosit? Sau am uitat? Toate trei - şi încă alte vreo trei (pe care le-am uitat).

Ora 7,30: am terminat corectura **Patimilor**...

Sâmbătă 27 martie 2004

Ora 12 fix: am terminat de revizuit **Patimile după Piteşti**, i-am adăugat o "Nota Autorului - 27 martie 2004" - şi gata.

Diseară, mare meci, mare: Franţa-Anglia la rugby.

Evident, ţin cu cel mai slab: cu Franţa... Nu de alta, dar nu i-ar strica să câştige Marele Şlem...

Orele 22, 22: Le-am purtat noroc franţujilor. Au câştigat cu 24-21. Au devenit campioni ai Europei - însă Englezii: tot anglezi, mamiţo: rămân campioni ai lumii.

Să recunoască Albionezii: astăzi au jucat prost. În schimb, francezii au jucat spumos. Spre sfârşit au slăbit dar nu suficient ca să piardă...

Duminică 28 martie 2004

Prins cu **Patimile**..., nu am consemnat sosirea prin poştă, de la Solacolu, a două "Caiete Negoiţescu": "nr. 3: Epistolar (Scrisori către Emil Simiu" şi "4: Desprinderea de ţărm (I.N. - Primii ani de exil)".

În continuare, Solacolu face muncă de benedictin. Am tot căutat în plicul cu pricina, l-am privit în zare, l-am scuturat... Am foiletat cele două caiete în căutarea vreunui bileţel însoţitor. Nimic. Ciudat. Îmi trimite munca lui - şi ce muncă! - dar nu-mi scrie trei cuvinte - fie: două.

S-au făcut doi ani de tăcere, numărînd din momentul în care îi trimisesem şi lui un exemplar din **Săptămâna Roşie,** prima ediţie, iar el..., brusc nepoliticos, nu a confirmat primirea. După câteva luni îi telefonasem, întrebîndu-l dacă primise cartea, dacă nu, îi trimit alt exemplar. Mi-a răspuns că o primise - dar nu mai ţin minte dacă spusese şi motivul pentru care nu-mi dăduse un semn de viaţă. Apoi Laszlo îmi trimisese transcrierea contribuţiei radiofonice a lui, a lui Grigurcu, a lui Pecican şi câteva piese din epistolarul electronic dintre el şi Solacolu (în 2002, deci se discuta varianta apărută în *Vatra*, nu cea din volum), în care el, Laszlo, mă compara cu "Vadimică" - fiindcă nu-l "fascizasem" pe Antonescu - iar Solacolu îmi lua apărarea... - dealtfel ambele texte au fost publicate în *Columna* lui Grigurcu - nr. 5-6/2003. Au provocat fulgerele Elvirei Iliescu, dirijate spre Laszlo, "replica" lui Laszlo, pe de o parte, pe de alta o scrisoare de reproş-acuzaţie pentru că... în Jurnal comentam episodul - care ar fi fost nostim, dacă nu ar fi fost nemărginit de dezolant, însă interesatul nu-şi dădea seama.

Asta ar fi cu Laszlo - neînţelegerile dintre noi durează de vreo 5-6 ani, de la "discuţia" despre Eliade şi despre Norman Manea. Surpriza însă vine dinspre Solacolu:

Rezum: cam de doi ani nu mai corespondează cu mine, nu-mi scrie, nu răspunde semnalelor mele - am amintit episodul cu **Săptămâna Roşie** (înainte, cam la o lună, îmi telefona). Acum îmi trimite caietele Negoiţescu - fără nici un fluturaş... Probabil-sigur: va fi convins că nu merit - dar merit oare Caietele Negoiţescu?...

În textul lui Mircea Stănescu (va fi anexat **Săptămânii Roşii** de la Vremea) există un citat care m-a mirat, contrariat, când l-am citit, cu prilejul corectării şpalturilor. I l-am comunicat telefonic lui Dan Culcer, rugîndu-l să verifice, pe internet, dacă este autentic. Citez:

"Pe de altă parte, este de mirare că un analist cu experienţa lui Ion Solacolu foloseşte un argument de acest tip: «În realitate, Paul Goma n-are dreptate». Pentru că: «Evenimentele asupra cărora [Goma - n.m.] se opreşte au fost folosite până la epuizare de propaganda regimului Antonescu, care căuta să convingă că 'evreii bolşevizaţi' sînt de vină, nu numai pentru umilinţele suferite de armata română în retragere; în cele câteva zile cât a durat evacuarea din iunie 1940, ci pentru tot ce a suferit populaţia românească în acel an de ocupaţie sovietică». [43]"

La bibliografie Mircea Stănescu indică: [43]"V. **www.eleonardo.tk** *Instigare, pogrom, genocid*, nr. 3/2004".Şi continuă (M. Stănescu):

"Faptul că 'evenimentele' în cauză au fost folosite de propaganda antonesciană nu spune nimic despre veracitatea lor, la fel cum nu le-o anulează.

Argumentul lui Solacolu vine astfel în contra unei discuții raționale, sfârșind prin a perpetua el însuși un tip de vulgată intelectuală. Apoi legătura pe care Solacolu o face între 'evenimentele' asupra cărora se oprește Goma și justificarea crimelor antonesciene este, la fel ca la Laszlo și Pecican, abuzivă, căci este de negăsit în textele sale [ale lui Goma, nota mea]. În concluzie s-ar putea spune: o operație reușită. Căci în loc să discutăm chestiunea de istorie ridicată de Goma, dimpreună cu consecințele sale moral-politice, discutăm acum despre imaginarul antisemitism al autorului".

Față cu acestea, nu-mi rămâne decât să oftez și să aștept o eventuală corijarea a informațiilor mele (sau: a înțelegerii, din partea mea), fiindcă de vreo desmințire din partea lui Solacolu...

În primul moment după primirea Caietelor Negoițescu mă bătuse gândul să-i trimit un exemplar ordinatorizat din **Săptămâna,** dat fiind că încă nu a apărut volumul - ...invitîndu-l să citească - nu să-mi dea dreptate; dar nici să acuze fără a fi citit. M-am răzgândit: la ce bun: dacă nu citise broșura trimisă, nu va citi nici ordinatograma; apoi expedierea costă, noi sântem - ca de obicei - în jenă financiară.

(...)

Miercuri 31 martie 2004

Ca să vezi! Bush a acceptat - în cele din urmă - ca un consilier (în materie de Securitate) să depună în fața Comisiei Parlamentare de anchetă cu privire la evenimentele de la 11 septembrie. Ei, dar cine este consilierul lui Bush sacrificat pe altarul opiniei publice americane, în sfârșit trezită? Amărâta de Condoleezza Rice! Supunerea la ritualul anchetei nu semnifică o concediere automată, însă persoana cu pricina, chiar găsită nevinovată, va purta stigmatul celui anchetat de Comisie (întervievată, Condoleezza a spus cam așa: Am vrut din toată inima să depun, dar știți, problemele de securitate se supun altor criterii... - ai fi jurat că este gata să... jure: dorința ei cea mai fierbinte - din fragedă copilărie - fiind să crească mare, mare, ca să poată depune în fața Comisiei...). Bush a pus o condiție - acceptată: nici un alt consilier al său să nu fie convocat... Deci a fost găsit(ă) iada ispășitoare!

Ieri Culcer mi-a adus două articole ale lui Solacolu capturate de pe situl internet al lui Laszlo. Deși Culcer - înainte de a-l găsi pe cel din care cita Mircea Stănescu - era de părere să nu ne pripim în judecarea lui Solacolu (îl asigurasem că nu mă pripesc, țin doar să văd cu ochii mei textul din care M. Stănescu citează); că trebuie plasat în context...; că Solacolu a fost totdeauna un "pozitiv", calificativ cu care eram în întregime de acord, cronologic, înaintea lui. Însă venind cu "hârtiile" nu mai era atât de împăciuitor. A rămas ca fiecare să citească în liniște și să tragă concluziile care-i convin.

Am citit - şi răscitit - în linişte. Evit să trag concluzii. Constat:

- citatul produs de Mircea Stănescu este corect, exact (contrariul ar fi fost de mirare); contextul invocat de Culcer nu a diminuat, nu a augumentat ceea ce înţelesesem de la bun început (şi mă mirasem);

- Solacolu foloseşte de câteva ori "Basarabenii lui Goma" - nu neapărat în intenţie critică, acuzatoare - dar repetiţia devine supărătoare; băşcălioasă. Nu ştiu pe cine citează Solacolu - poate pe O. Pecican, al cărui text îmi rămâne necunoscut (dealtfel şi Culcer spune că l-a căutat pe internet şi nu l-a găsit); poate pe Laszlo - care afirma că el preferă victimele evrei în locul victimelor basarabeni. Oricum, Solacolu m-a rănit fără necesitate cu "Basarabenii lui Goma";

- Culcer a notat pe spatele textului solacic - apoi am discutat despre *asta*: faptul că "Basarabenii lui Goma", după ce au jucat rol de auxiliari pe lângă jandarmi şi militari (după 22 iunie 1941), în campania de "curăţenie etnică" - ba chiar au şi omorît evrei (dar numai unii, cel mult 1%, zice Solacolu, gentil procentualmente cu "Basarabenii lui Goma"), şi-au însuşit, ca să folosesc încă un termen drăguţ, bunurile evreilor fugiţi odată cu sovieticii. Solacolu (probabil şi Pecican) vede în aceste acte o trăsătură - furtul a ceea ce nu le aparţine - caracteristică "Basarabenilor lui Goma"... Şi doar a lor.

Bineînţeles, se înşeală şi înşeală pe alţii: "trăsătura" este, vai, general-umană, în virtutea principiului-zicală: *Casă părăsită - casă jefuită*. Culcer a exemplificat povestind soarta casei lor de la Sulina: nemaifiind locuită o vreme, când s-au întors, au găsit-o golită. Cine o va fi jefuit: au oare tot "Basarabenii (sulinèzi/sulinişti! ai) lui Goma"?

Despre basarabenii mei am scris, acum 2-3 decenii, povestind una din primele întâmplări înregistrate cursiv de memoria mea în formare: probabil în iulie 1941, după trecerea frontului spre răsărit, i-am auzit pe oamenii din Mana îndemnîndu-se: «Hai, măi, la furat!» Nu se jenau să folosească *"la furat"*, de parcă s-ar fi îndemnat să meargă *la pescuit, la petrecut* (la hram). Şi ştiu: plecaseră cu căruţele, mama îi probozise - din calidor - să nu facă aşa ceva, că nu-i frumos, că e păcat... Ei ziseseră: «Ghini, ghini, doamnă...» şi îşi văzuseră de drum. Când se întorseseră veseli, mulţumiţi, arătau altora "prada": perne, oghialuri (plapume, pilote) şi... gheme de sfoară... Iar la reproşurile indignate ale mamei, că ceea ce făcuseră ei este urât, păcat - oamenii ridicau din umeri: de ce să fie păcat, doar casele jâdanilor erau fără stăpân, ei nu zmulseseră din mâinile proprietarului "bunurile", ci le luaseră; fiindcă "le găsiseră"...

"Basarabenii lui Goma"... găsiseră şi (deci) luaseră...

Mai povestisem - în **Arta reFugii** - cum arăta locuinţa noastră închiriată în satul Buia, Târnava Mare, în ianuarie 1949, la o săptămână după arestarea părinţilor: probabil pentru că noi, refugiaţii (basarabeni!) nu aveam lucruri de valoare - de furat - (sau nu-mi dădusem eu seama,

din pricina surprizei: aflasem cu câteva minute înainte că absenţa părinţilor de-acasă se explica prin... arestarea lor în urmă cu multe zile), cei care ne "vizitaseră" se... răzbunaseră; distrugînd, spărgînd ce găsiseră, iar ca încununare a... - a, ce? - , *se căcaseră pe masă* - deci, făcuseră efortul de a urca pe masa noastră, în nobilul scop de a şi pângări "locul", astfel arătîndu-şi dispreţul faţă de sărăcia gospodăriei noastre pe care ei asudaseră ca să o calce... Or, din câte ştiu, chiar dacă niciodată nu au fost găsiţi făptaşii (nu de asta ne ardea nouă, atunci), sigur este că hoţii-vandalii nu fuseseră "Basarabeni de-ai lui Goma" - iată, nu voi spune: "ba chiar din contra: Ardeleni de-ai lui Pecican", fiindcă eu ştiu ceea ce Pecican, deşi istoric, deşi de formaţie umanistă nu ştie (de unde să ştie, sărmanul, dacă biblioteca Universităţii din Cluj, înainte de 1990, nu-i oferea pe tavă cărţi din astea, pe care să le cetească el, în tihnă): în situaţii de "criză": război, război civil (ce a fost la noi, între 23 august 1944 şi 22 decembrie 1989, dacă nu un lung război-civil?), oamenii se comportă astfel - fie ei "Basarabeni de-ai lui Goma", fie "Ardeleni de-ai lui Pecican", fie "Unguri de-ai lui Laszlo" fie "Turci de-ai lui Solacolu"- fie nemţi, franţuji, belgieni...

Iar dacă Solacolu a comis imprudenţa să folosească sintagma cu pricina, punînd doar în spinarea basarabenilor mei această apucătură, am să(-i) spun (aici, în jurnalul-intim al meu de pe internet) următoarele:

- Exact aceleaşi violenţe comiseseră - *cu un an mai devreme, începînd din 28 iunie 1940 - evreii*, nu doar "auxiliari" - ai miliţiei, ai NKVD-ului, ai partidului comunist şi ai statului sovietic - ci şefi şi şefi ai şefilor, cu o denumire generică: komisarii bolşevici; nu doar violenţe, confiscări, dar şi omoruri;

- Exact acelaşi furt, rapt, jaf comiseseră - tot cu un an mai devreme, adică începînd din 28 iunie 1940 - evreii comunişti din Basarabia şi din Bucovina de Nord şi din Herţa, când, purtători de brasardă roşie ocupaseră locuinţele românilor - fie părăsite de cei care reuşiseră să se refugieze pe malul drept al Prutului, fie dîndu-i afară pe cei rămaşi, alungîndu-i din propriile case (fericiţi cei care nu au fost şi bătuţi, ori, mai simplu: împuşcaţi);

- Exact acelaşi furt, rapt, jaf, crime comiseseră, începînd din 23 august 1944, "comuniştii" locali (în majoritate ne-evrei, români de-ai noştri, de la Traian-şi-Decebal), când au "expropriat" casele şi, în mod revoluţionar şi-au însuşit bunurile "foştilor proprietari exploatatori"- chestiune pe care Ion Solacolu trebuie să şi-o aducă aminte, ca trăită pe pielea sa. Iar dacă printre jefuitori se vor fi aflat şi "Basarabeni de-ai lui Goma", el ştie foarte bine (de Solacolu vorbesc): aceia, cu certitudine, erau evrei - fie basarabeni-bucovineni, fie evrei ruşi-ruşi, fie (mai ales) evrei unguri. Nu de alta, dar adevăraţii "Basarabeni ai lui Goma", începînd din martie acelaşi an (1944), erau... pribegi în proprie ţară, fugari,

se ascundeau prin păduri, prin peşteri, de frica "repatrierii în Siberia". Iar când "Basarabenii din familia Goma" găsiseră un sat din Ardealul lui Pecican unde să se aciueze, adulţii fiind "puţin cam arestaţi", localnicii făcuseră ceea ce făcuseră - nu neapărat pentru că ocupanţii acelei locuinţe erau străini, vinitură, ci pentru sfântul motiv că... absentau din locuinţă...

Însă aceste... *prezenţe* în discuţia intelectualilor români numiţi mai sus - socotiţi şi de mine printre cei mai avizaţi, mai lucizi până la proba contrarie (care mi-a venit azi) sunt fleacuri în raport cu o *absenţă*.

Vasăzică Solacolu, Pecican, Laszlo dezbat, discută, se chiar dispută pe "tema": *este sau nu este antisemit Goma? (de ce nu: are Goma un sex - sau trei?, şi dacă nici unul?)* - ca şi cum *aceasta* ar fi problema crucială pentru români în general, pentru intelectualii români în special, în Anul Domnului 2004. Singurul român care a observat această *anomalie intelectuală* a fost Mircea Stănescu, autorul textului în care se ocupă de "comentatorii" mei: R. Ioanid, Shafir, Andreescu, Laszlo, Pecican, Solacolu.

Şi el ca şi mine credeam, cu naivitate că problema - fie: una dintre ele - este dacă *da sau ba Goma a scris adevărul (sau a minţit) în cărţile sale* **Basarabia** şi **Săptămâna Roşie sau Basarabia şi Evreii**.

Vai: şi Solacolu şi Pecican şi Laszlo s-au oprit la gard; din uliţă au încercat să vadă, să audă ce se petrece înăuntru (în ogradă, în casă), cum ar veni: în textul cărţii **Basarabia**, în textul cărţii **Săptămâna Roşie**... Din zisele/scrisele lor reiese că *nici unul, dar nici unul nu le-a citit cu normală atenţie, ci, ca Shafir, le-au "frunzărit"; ca Andreescu: s-au pronunţat fără a fi citit ceea ce au atacat (aici îl văd pe Laszlo) - cât despre Solacolu, el nu a citit prima ediţie a* **Săptămânii Roşii**... - *deşi i-am trimis-o cu dedicaţie (însă nu a scris ca să confirme primirea...).*

Ceea ce mă întristează peste măsură - nu pentru cărţile mele necitite, dar vajnic combătute - fiindcă pe mine nu m-au făcut nici Laszlo-Pecican-Solacolu, nici Shafir-Ioanid-Reichman (nici măcar Alexandru George!) - ci pentru halul în care se află şi tinerii gânditori români (vorbesc de Pecican şi de Laszlo).

Cât despre Solacolu... Ce să fac, dacă rob al "local-patriotismului", nu pot trece peste... "Basarabenii lui Goma" - chiar dacă nu el este inventatorul, doar vehiculul acestei (în gura lui Solacolu) necuviinţe (place eufemismul?).

Pauză: La ora 10 mi-a venit plicul cu şpalturile, cel trimis de Stăneşti la... 16 februarie 2004. Scrie pe stampilă...

Vorbind cu Ana: mâine, 1 aprilie (sic) se vor face nişte ani - aşa, vreo 27, nu mai mulţi - de la ultima arestare. Eu am zis:

«Mâine, în cursul dimineţii, mi-ai cumpărat două cămăşi - le ţin minte: una era cu carouri galbene, cealaltă cu carouri violete...»

«Nu, dragă», m-a corectat Ana. «Azi ţi-am cumpărat cămăşile».

În familia noastră ne-am completat, ne-am corectat reciproc - cronologiceşte...

De astă dată eu am zis-întrebat:

«Chiar aşa am trăit noi - de când trăim?»

«Chiar aşa. Şi am supravieţuit...», a zis Ana.

P.S. "Supravieţuirea" noastră: cam ca "rezistenţa" românilor sub vremi, după modelul pietrei peste care apa trece... Apa trece, n-are încotro, dar din piatră ce mai rămâne?, doar nisipul... - pardon, am vrut să spun: din rezistenţă ce mai rămâne?...

APRILIE

Joi 1 aprilie 2004

Azi, 1 aprilie, mi s-a făcut un banc prost - ca de 1 aprilie: o bestie de ţânţar m-a pişcat în somn! Fără avertisment - asta să însemne că s-a terminat iarna?

Duminică 4 aprilie 2004

În 1944, la Patru Aprilie, la Bucureşti-Ploieşti tot o duminică era?

Marţi 6 aprilie 2004

Semne rele de război civil în Irak. Americanii - prin Bremer (Brenner?)- l-au declarat pe un şeik - şiit - antiamerican: "în afara legii". Au dreptate irakienii să întrebe: «Care lege?»

Ieri şi alaltăieri, înfruntări sângeroase între irakieni şi "forţele Coaliţiei". Ce au mai reuşit americanii cei reuşitori în toate: să-i împace pe sunniţi cu şiiţii! - cei dintâi, mereu în stare de război, de la încheierea... războiului s-au declarat solidari cu duşmanii lor de veacuri şi au încheiat o înţelegere de luptă comună, soldate cu mulţi morţi, cu foarte mulţi răniţi. Irakienii au invadat-cucerit o serie de comisariate de poliţie şi sedii ale guvernoratelor - pe care le-au ocupat şi le-au uşurat de arme.

Nu am reţinut localitatea, dar este sigur: unicul loc în care irakienii asaltatori nu au reuşit să cucerească sediul guvernatorului a fost unul apărat de soldaţi polonezi şi bulgari... Să semnifice asta că polonezii şi bulgarii sânt soldaţi foarte-foarte buni? Eu aş nuanţa altfel-astfel: înseamnă că americanii sânt soldaţi foarte-foarte proşti. Nu doar nepregătiţi din punct de vedere al locului, oamenilor, obiceiurile oamenilor pe care ar urma să-i elibereze (sic!), ci din punct de vedere strict militar. Pe lângă această nepreparare în... meserie, soldaţii americani sânt - din primele zile ale războiului, de când câţiva însoţitori de convoaie căzuseră prizonieri - extrem de înfricoşaţi de irakieni - liberaţii lor. O spaimă, o panică (aşa!) venind drept din jungla vietnameză, unde fiecare bambus *era* un pericol.

Nu fuseseră aşa în primul război mondial - în Europa, în Pacific - nici în Războiul din Coreea: acolo fuseseră ostaşi excelenţi. De ce? Răspunsul poate fi el simplist, dar nu şi simplificator: în primul rând fiindcă în cele două campanii, grosul armatei lupta pe pământ, "pe teren". Pe-teren luptaseră şi în Vietnam, dar acolo se petrecuse altceva - pe care

americanii, lipsiţi de supleţe intelectuală, nu o/îl simţiseră: nu mai aveau în faţă a armată de oameni, ci de "umbre" care îi hărţuiseră până la nebunie, până la înfrângere. În al doilea rând: motivul (sau: pretextul) războiului: atât în 1941 cât şi în 1952-53 ei fuseseră atacaţi de forţe, într-adevăr, rele, inumane: militarismul japonez aliat cu nazismul german; apoi de comunismul sovieto-chinezesc. În fine: în nici una din campanii nu fuseseră ei iniţiatorii, pentru a impune tactica şi strategia lor.

A venit Vietnamul. În care s-au băgat ca să-i dea afară pe francezi (americanii pretind că au intrat la cererea francezilor... - cine să-i poată departaja?). Şi i-au dat atât de... afară (pe francezi), încât, din inerţie, s-au dat şi pe ei - afară. Urmarea: din 1975, americanii s-au jurat să nu se mai amestece...în treburile interne ale altora (decât prin comerţ şi prin spionaj). De aceea nu mişcaseră degetul cel mic în timpul genocidului din Rwanda; de aceea nu mişcaseră în timpul "curăţeniei etnice" din Iugoslavia, decât atunci când era prea târziu - şi după insistenţe, rugăminţi, implorări din partea europenilor - care nu aveau mijloace militare. Americanii aveau - mijloacele în chestiune... Pe acelea le-au folosit: prost, fără "urmărire" pe teren (la nivelul pământului): *au dat cu boamba* - şi s-au cărat.

În Afganistan şi în Irak II (în Irak I, nu a fost un război, ci un bombardament masiv, urmat de... "curăţare a terenului") americanii au dus un război - tot aerian, dar combinat (după "încetarea ostilităţilor") cu o acţiune strict poliţienească - imorală (însă nu din acest motiv nu a reuşit...). Rezultatul acestei "tactici": războiul civil în Irak şi...

Un irakian, ieri, după ce americanii intraseră în mulţime cu tancurile, trăgînd cu tunurile:

«Bush vrea să ne prefacă în Palestinieni? Are să reuşească - dar noi n-o să ne apărăm doar cu pietre şi cu kamikaze!»

Powell în Haiti. Singura lui realizare - în afară de anunţarea unor alegeri libere, democratice în... 2007: zmulgerea promisiunii din partea lui interimarului Tortue că ONU şi ale sale comisii de anchetă *nu vor cerceta* împrejurările în care Popa Aristide a fost... transferat în Africa Centrală; şi nici de către cine...

La Paris: de trei zile plouă, e urât, e frig. Regina Angliei, sosită ieri, se simte ca acasă la ea.

Miercuri 7 aprilie 2004

Frig, frig, frig. Frigul-dracului îmi aduce aminte (şi) de cuiele făcute în aceeaşi lună - dar hăt, în 1977 - la Rahova. Atunci - în aprilie 1977, la Rahova - dârdâind, clănţănind din dinţi, îmi aduceam aminte de cuiele fabricate tot de mine personal, cu clănţănitul dinţilor mei, cu 20 ani

şi mai în urmă, în iarna 1956-1957 la "Cosciuge", la Interne... Iar în 56-57, tot dârdâind îmi aduceam aminte de frigul adunat în iarna 1944-1945, prin pădurile Buiei, când fugeam de ruşi...

Vorba Anei: Chiar aşa am trăit noi? Chiar aşa.

În Irak: jale mare. Au mai murit, ieri, oameni; mulţi soldaţi americani şi de vreo 10 ori mai mulţi civili irakieni.

Americanii: dacă faptele lor sânt - uneori, adeseori - rezonabile, discursul însoţitor este, nu doar troglodit, dar sabotor al faptelor.

Acest Brener: la începutul mandatului părea mai spălat, însă în ultima vreme a călcat în toate străchinile (conţinînd cuvinte), provocînd, nu doar neplăceri gospodăreşti, de bucătărie - ci de vărsare de sânge şi... război civil. Începînd prin a declara că ei, americanii (!) îl consideră pe junele şi extrem de violentul şeic Moqtada Sadr "în afara legii"! Tic verbal de cretin american - în ciuda faptului că poartă cravată (dar ce: Rumsfeld nu se poartă încravatat?, dar Wolfowitz? - dar Bush?). În loc să se informeze înainte de a deschide gura, americanii lasă să le curgă cuvintele din gură - după aceea se miră (şi suferă!) că irakienii (acum numai de ei este vorba) nu-i iubesc. Brener ar fi trebuit măcar în al doi-sprezecelea ceas să urmeze un curs accelerat de mesopotamică, în tabăra recent deschisă, undeva prin Texas, ca să înveţe elementare noţiuni de comportament - în Irak - oarecum diferit(e) de cultura lor, simplificatoare, de cow-boy, de colonizatori, de crescuţi în cultul "Wanted" (viu sau mort). Să nu fi ştiut Brener *i drughie* (trimiterile la ruşi nu sânt deloc, dar deloc întâm-plătoare!) că tatăl lui Moqtada fusese ucis de Saddam?, că azi e considerat martir?; că există o stradă şi un cartier purtînd numele lui?; că fiul, chiar dacă este minoritar ca opozant al americanilor, face mereu prozeliţi - nu atât din pricina charismei tânărului şeic, ci... din pricina comportamentului imbecil al americanilor. L-am auzit pe un irakian: «Vor americanii să-i prefacă şi pe irakieni în palestinieni? Or să reuşească - atât că noi suntem mult mai mulţi şi ne apărăm cu arma-n mână!»

Deci, iată ce au mai reuşit americanii să introducă în Irak: nu pacea, nu democraţia (occidentală!), nu bunăstarea pe care o merită oamenii de acolo, după atâţia ani, decenii de lipsuri - şi pe care o pot cumpăra cu propriul petrol - ci: terorismul; ci fenomenul kamikaze; ci Intifada; ci războiul civil. Într-un cuvânt: Bush cu Wolfowitz, Perle, Kagan au izbutit inimaginabilulul: să-i palestinienizeze pe irakieni!

Totul pe fond de penurie - de, mai exact: sărăcire a oamenilor: nu au electricitate, nu au apă curentă, nu au benzină...

Cum au reacţionat cei mari-văcari de la Washington?

Rumsfeld: că el vrea să trimită alte trupe;

Bush: că «Nu-i vom permite lui Sadr să recurgă la forţă!» - iată un avertisment nesfârşit de înţelept. Nu-i vor permite! Lui Sadr - să ce?

Să recurgă la forţă! Dar cine-o fi Sadr, ca să se înfrunte cu el ditamai preşedintoiul Americii? Un imam, un "popuşor", cum diminutivà Doamna Cristinel Eliade cuvântul "popă". Aceşti americani: nu văd trebile esenţiale, doar fleacurile, amănuntele. Fiindcă, aici, nu "popuşoru" Sadr este subiectul logic, ci ocuparea brutală, colonialistă, imperialistă, măgărească a Irakului - care, după un an de zile de la "eliberare" se supără pe liberator. Fiindcă nu şi-a ţinut promisiunile.

În aceste ultime zile - hai: o săptămână - de când *ura tuturor* irakienilor faţă de ocupantul american a luat proporţii alarmante, este tot mai evidentă observaţia mea (nu doar a mea, însă cum nu am auzit-o în gura altora, cum nu am citit-o nicăiri în presa franceză, o iscălesc, provizoriu, eu...) anume: Tactica americanilor în Irak este leită tactica israelienilor în Palestina: porneşte de la ignorarea cu desăvârşire a *celuilalt* şi urmăreşte, nu neutralizarea lui, ca adversar combatant, ci *distru-gerea*, ca fiinţă umană, dimpreună cu tot ce ţine de materia lui: începînd cu *casa*, continuînd cu drumurile, instalaţiile de apă, electricitatea, aprovizionarea cu alimente. Ai zice că... - nu: eu zic: - comandamentul militar american, chiar de va fi avînd sediul la Washington, este condus de la Tel-Aviv.

Şi mai zic: Din spiritul militarilor americani din primul război mondial nu a rămas nici o urmă. Adevărat (mă repet, mă repet - ei şi?, pe mine mă repet!) că acela fusese un *alt* război. Or de la sfârşitul campaniei din Vietnam, s-a produs, nu doar un cutremur în conştiinţa americanilor în general, ci o revizuire a concepţiei-despre-război a militarilor americani. De la Vietnam, traumatizaţii americani au făurit o tactică de luptă - de la distanţă, în care ei, americanii evită intrarea în contact cu inamicul. Americanul - ca şi israelianul - se simte infailibil, de neatins, însă numai în cazemata lui aeriană, maritimă, terestră (mişcătoare: tancul), cunoaşte o singură "legătură" cu inamicul: prin glonte, obuz, torpilă, rachetă. Spirit simplificat, degradat, decăzut, americanul de după Vietnam şi-a imaginat că poate, în continuare, să rămână bărbat - adică războinic -, să lupte cu *celălalt*, ba chiar să-l invingă - păstrîndu-şi mâinile curate... Ce iluzie, ce prostie! Această "nouă" manieră de a face război s-a dovedit, încă de la primul război împotriva Irakului, din 1991, s-a verificat în Iugoslavia (nu întru totul concludent) şi în Afganistan: greşită, inumană (mai... inumană decât un război la baionetă); cretină.

Din păcate iniţiatorii acestui mod de a face război, direct inspiraţi de israelieni, nu vor fi vreodată pedepsiţi - vorba celuia:

«Cine să ne judece pe noi? Şi unde: la Nürnbergul II fascist, antisemit?»

Acum, că sunt acuzat din toate părţile de "antisemitism":

Răsfoiam **Jurnalul pe Sărite** de la Nemira (în nobilul şi egoistul scop al reluării de contact cu el, în vederea corecturii, după scanerizare). Am dat acolo de un pasaj... fioros antisemit! Scris, semnat de mine personal, vorba lui Dinescu cel poet român. O notaţie de prin 1978-79 (n-o mai caut acum, mi-e foarte greu să mă ridic de pe scaun odată ce m-am instalat). Aşadar, prietenul meu bun, Laszlo, cel care mi-a zis-o de curând, de la obraz: «[Goma] s-a apucat acum, la bătrâneţe, să scrie texte antisemite» - şi a adăugat, /cu graţie/, că lui i-i greaţă... - de texte, fireşte, dar şi de textilistul de mine. Laszlo, ziceam, nu mai ţine minte că el nu altcineva prefaţase **Jurnal I-II-III**: cum de scăpase vigilenţei sale neadormite, de vânător de "antisemiţi" un-amănunt-de-căpătâi, anume că prefaţatul era tuberculos! Prin urmare, el (Laszlo), filosemit ne-greţos, nu trebuia cu nici un chip să stea de vorbă cu tuberculosul de Goma - ba chiar, după modelul Monicăi Lovinescu, ar fi trebuit să declare: «Îmi pare rău că l-am cunoscut pe Goma»... Or pe atunci nu eram chiar bătrân-bătrân (vorbesc de momentul în care consemnasem în jurnal, nu de cel în care prefaţase consemnările mele bunul prieten al meu, anti-antisemitul - pardon: anti-tuberculosìtul Laszlo Alexandru)? Deci am un important, un îndelungat trecut-de-luptă pe frontul "antisemitismului" odios.

Toţi aceşti trepăduşi, agitaţi, isterici, folosind cuvântul "antisemit" ca pe un şperaclu, în toate ocaziile, întotdeauna şi aiurea - ar face bine să înceapă "polemica" - bine: doar acuzaţiile - prin... a citi; abia apoi să treacă la producerea citatelor din textele incriminate - aşa fac, pretutindeni, toate persoanele şcolarizate. În faza a doua: să pună mâna să citească Biblia - acest roman...

Nu doar Vechiul Testament, preluat de la evrei, ci şi Noul Testament; şi nu doar evangheliile - scrise şi ele de evrei, ca Matei... iertare: ca Matyah, ca Markos, ca Lukas, ca Iohanan - despre viaţa şi faptele evrelui Ieşua, pronunţat de noi: Isus, ci şi epistolele trimise în lume de evreul Şaul - cu precădere cea cunoscută sub titlul: "Către Thesalonicieni II". Ar constata (da, însă ar fi nevoiţi să trudească din greu la actul cititului) că "antisemitismul" - sub forma lui originară, autentică, de *anti-iudaism*, de *antievreism* - datează din jurul anului 65. "Autorul" acestui act inadmisibil, odios întru toate: antiiudaismul fiind iudeul Şaul, devenit, Pavel/Paul pe drumul Damascului, din prigonitor al adepţilor învăţăturilor lui Isus, "inventator" - oricum: legiferator - al creştinismului.

Iată că şi Laszlo a ales acea parte a gardului, acea tabără din care făcînd parte, intră de la sine înţeles în categoria celor scutiţi de... neplăceri, de mari necazuri; scutiţi prin Bulă Rabinială, de a spune adevărul. Lui nimic, nicicând nu-i va mai cauza/dăuna şi pentru acte de "antisemitism" - citeşte: tuberculozism, ba chiar din contra... Laszlo a

optat pentru o poziţiune-stare de pe urma căreia, chiar dacă nu va obţine o bucată de turtoi în plus de la caraliul distribuitor al porţiei reglementare - şi penale - , măcar nu va "obţine" o ciomăgeală - în plus - de la tova' căprar, caraliul "Holocaustului românesc" pseudonumitul Radu Ioanid.

Fiindcă *teroarea* - prin impunerea tăcerii; *blocada* impusă adevărului despre evrei - nu sânt susţinute doar de evrei, în interesul doar al lor, al evreilor. Ci şi de mulţi *goi* d-ai noştri, fie imbecili din născare, fie turmoşi (de la turmă, termen mioritic), fie slugarnici din moşi-strămoaşe, fie persoane care au căpătat obiceiul curat-cultural de a nu citi ceea ce combat (dar se trezesc... "preferînd-mai-bine victimele dintre evrei decât victi-mele dintre basarabeni" - că tot nu era vorba de a alege între victime, ci de a spune adevărul); sau din veşnicii speriaţi de avioane: fie acelea ameninţări reale/imaginare: carliste, fie legionare, fie comuniste, fie (doar) evreieşti - fie (şi) americane.

Mă întreb şi eu - pe urma atâtora, nu puţini dintre aceştia: evrei (rămaşi normali) - cu mari eforturi, cu nenumărate riscuri, ei fiind pedepsiţi mai aspru, ca "trădători":

Nu cumva sionismul a avut efectul pervers de a batjocori ce era mai bun, mai fertil, mai frumos, mai moral în iudaism?;

Nu cumva shoasismul rezemat pe o valoare umană: aducerea-aminte, neuitarea - este în curs de a-l degrada pe iudeu, până la a anula iudaismul?;

Nu cumva - din 1948 - israelismul a devenit boala mortală a iudaismului?

Din presa de azi:

Marin Karmitz, evreu originar din România şi negustor de filme (în bune şi fructuoase relaţii cu Pintilie [iată cum ar mai putea fi explicată afirmaţia genialului Lucian că evreii din Bucureşti purtaseră stea galbenă în timpul războiului, pe când curăţau de zăpadă străzile] - relaţii pentru care îl gelozea cumplit Breban...) după ce a refuzat să difuzeze 'Patimile', lui Mel Gibson, el fiind distribuitorul nr. 1 în Franţa (sperînd astfel că nimeni altul nu va îndrăzni să-l cumpere: de spaimă că va fi acuzat de... "antisemitism" - a făcut-o un arab necunoscut, care va deveni şi cunoscut şi bogat...) - aşadar, ce zice Karmitz despre filmul... *pe care nu l-a văzut*? Ce poate zice un evreu, în principiu inteligent, rezonabil, dar imbecilizat de propria-i condiţie de militant israelianist? Că [filmul] - pe care nu l-a văzut - este: "fascist, antisemit" - de mirare că a uitat calificativul: "tuberculos".

Faţă cu isteria directorilor-de-conştiinţă care pe dată au ciocnit călcâiele şi au pornit la luptă împotriva "fasciştilor", a "antisemiţilor", învestmântaţi în haine vărgate, de deţinuţi... la Auschwitz - altfel nou-nouţe, impecabil călcate, însă... păstrînd pe la cusături fire de aţă

ne-tunse - cum s-au propus la New York, la urma urmei batjocorind suferința celor care, într-adevăr, trecuseră prin infern), este reconfortant să citești opinii (despre film) ale unor, tot evrei, dar care văzuseră filmul, nu ca... Karmitz (ci ca Marc S. din Brest - mesaj publicat în *Télérama* din 7 aprilie 2004):

"Un scurt comentariu asupra criticei prea răspândite, de...«film antisemit, fiindcă arată autoritățile evreiești favorabile morții lui Isus» Dar Isus este născut evreu în pământ evreiesc. Amicii săi erau evrei, o parte din inamici - care au contribuit la moartea lui - : la fel. Ce poate fi «antisemit» în asta? Dacă este inutil și steril să fie amintit: evreii au vrut moartea lui Isus; dacă anume jurnaliști se tem că prin acest «non-scoop» vor contribui la amplificarea antisemitismului - ei bine: aceștia să facă bine să se abțină de a trata acest subiect. *În caz contrariu, să nu încerce să nege faptul istoric/religios și să se încreadă în discernământul spectatorilor/cititorilor/auditorilor atenți*" (subl. mea.).

Nu e singurul evreu normal; în același număr din *Télérama*, Randa Chahal Sabbag, din Paris scrie - tot în legătură cu interviul lui Marin Karmitz:

"«Ura față de om, de omenesc!»" (titlul interviului dat de Karmitz, tot în *Télérama* publicat - nota autorului mesajului - n.m.). "Deci [după M. Karmitz] filmul lui Mel Gibson ar fi... fascist, revoluționar, antisemit! Trei cuvinte grave, violente, acuzatoare însă, în față: nimic! Am înțeles, am înțeles: Mel Gibson este o ființă fanatică, abjectă, de nefrecventat... Dar nici un fel de discuții [despre el], doar judecata abruptă: este un film-scandal...? Nu e cam... «fascistă» această atitudine? Binele și Răul, o parte [dintre oameni] au dreptul la Bine, cealaltă, orice ar face, rămâne în linia roșie a Răului...

"Am văzut filmul. L-am găsit violent, l-am găsit exaltat. Dar am găsit mai ales că este un film despre îndoială; despre lașitate, despre credință, despre suferință, despre tortură, despre trădare, despre dragoste - și despre iertare".

Iată, în gura unui evreu cuvântul... inadmisibil: *iertare*!

De unde concluzia - veche cât lumea: agitații, agitatorii, istericii, isterizatorii, procurorii, arătătorii cu degetul (altfel spus: pârâcioșii, turnătorii) - alcătuiesc o minoritate a comunității și a evreilor.

Dar - de când lumea - sunt auziți (și adeseori fac legea) cei gălăgioși, chiar dacă se află în zdrobitoare minoritate.

Ce spuneam: că și unii dintre evreii cei mai deștepți și mai echilibrați s-au prostit în ultimii doi ani? Da, spuneam și, vai, aveam dreptate: iată-l pe Alexandre Adler (l-am și cunoscut, la colocvii, la conferințe, la emisiuni de radio, de televiziune): îl prețuiam pentru calitatea intervențiilor și rigoarea documentară - că scrie: "*poporul*

spaniol a votat stupid" (citeşte: la alegerile de după atentatul de la Madrid, când, nesperat - dar pe drept - au câştigat socialiştii) - ceea ce e aproape fleac pe lângă afirmaţia: "*Putin are mâinile curate*..."

Prima pare la prima vedere ciudată în gura unui evreu ungur - oricât de "democrat" s-ar prezenta el. Fiindcă A. Adler nu orientarea politică - internă - a spaniolilor ţintea şi veştejea aici; ci orientarea lor... externă: atitudinea (spaniolilor) faţă de americani şi faţă de războiul în Irak - promisiunea-ameninţare de dezangajare. Iată cum un evreu (dacă zic: de stânga, comit un pleonasm) ca A. Adler, oricât de cumpănit fusese în alte ocazii, cum a venit vorba de americani (*deci: de israelieni*), cum a tras-o pe filoisraelianism (oare aşa se va fi spunînd?). Iar "mâinile curate" ale putinoarei criminale cum dracu' se explică? Cum altfel : tot *prin* America şi tot *prin* Israel. Oricât de divergente ar fi interesele americanilor cu ale ruşilor, în raport cu Israelul vor fi mereu favorabili - din motive nu chiar identice... De când a dispărut URSS, reprezentînd "raiul omenirii": bolşevismul - pe care evreii au mizat vreme 70 ani, aceiaşi - oricum: urmaşii lor fideli - s-au întors, cu aceeaşi vehemenţă a "iubirii", faţă de America, susţinînd orbeşte - după obiceiul cu care susţineau orbeşte URSS - orice acţiune americană, fie ea cât de nedreaptă, aiurită, de-a dreptul criminală. Căci de ce? Căci pentru că(ci) din 1989, de la prăbuşirea Patriei lor de la Răsărit, nu se mai tem că vor fi acuzaţi de... cosmopolitism...

Alta: Laure Adler (nu ştiu dacă e rudă cu Alexandre şi nu-mi pasă, tot nu contează), directoarea postului de radio France Culture l-a dat afară pe Miguel Benasayag, pentru că... "este prea militant, prea asociativ" - citeşte: prea favorabil... palestinienilor, prea îi critică pe israelieni că trag cu rachetele, din helicoptere, în palestinienii care răspund cu... pietre... Nostimada: Benasayag este evreu argentinian, în ţara lui a făcut 5 ani de închisoare ca opozant... O fi făcut - dar dacă nu este un evreu "pe linie" - nu-i bun! În locul lui a angajat o tovarăşă comunistă (care va fi femininul *goi*-ului: *goală*?) - care, de parcă ar fi o românculă de-a noastră - altfel foarte tricoloră, cam ca Adameşteanu - nu va mişca în front: păi să se supere evreii? Păi - Doamne fereşte!

O ştiu, o ştiu pe Laure Adler, de pe când era consilier cultural al lui Mitterrand şi încerca să-l convingă pe Jack Lang că noi, cei din ţările de Est (disidenţii, dè!) sântem cu toţii, nu doar "inadmisibil de anticomunişti" [inadmisibil - din punctul de vederea al cui: din al regimurilor teroriste comuniste!], dar şi "tradiţional (?) antisemiţi... Norocul a fost că Lang nu este sensibil la feminitatea... femeilor, drept care n-a ţinut seama de înţeleptul şi vigilintele consiliu şi a invitat la festivităţile Bicentenarului Revoluţiei Franceze pe toţi cei propuşi de mine... A participat - pe lângă Adam Michnik - şi prietenul meu de atunci, Dorin Tudoran. Chiar şi Iorgulescu... Nu şi Mihai Botez? Oricum, pe lista invitaţilor o pusesem

şi pe Ileana Mălăncioiu, şi pe Adameşteanu, pe Blandiana, pe Papahagi, pe Manolescu, pe Mircea Martin - dar, din păcate aceştia nu au primit paşaport.

Joi 8 aprilie 2004

Război în regulă - la Faludja. Americanii au bombardat o moscheie, explicînd că acolo se ascundeau teroriştii: după ce au cucerit-o, cu lupte grele, americanii nu au găsit nici urmă de "terorist" în ruinele moscheii, doar rezerve de alimente - care au fost distruse. Şi vreo 20-30 de civili morţi - în vecinătatea moscheii - printre care mulţi copii.

Bravo, băieţi!

Vineri 9 aprilie 2004

Exact în urmă cu un an se încheia războiul din Irak; începînd de alaltăieri se vorbeşte de "al treilea război din Irak": acesta.

E cumplit ce se petrece acolo. Mai ales prin noua formă de luptă: luarea de ostateci - probabil adusă de iranieni... din Liban. Americanii: din ce în ce mai neputincioşi - dar pârâcioşi:

«Ucrainenii a părăsit poziţiile şi ne-au lăsat descoperiţi!»

La care ucrainenii răspund că ei au ascultat ordinul comandamentului american de a se retrage din oraşul Kut...

Adevărul va fi în altă parte. Oricum: militarii ucraineni, polonezi, bulgari (nu am auzit nimic despre români: or fi fiind?) sânt infinit mai buni, mai profesionişti decât americanii: adunătură de nefericiţi social, marginalizaţi rasial, prost pregătiţi, nemotivaţi - decât prin obţinerea cetăţeniei americane, pentru "latinos". Dacă ucrainenii au părăsit poziţiile din proprie iniţiativă, înseamnă că au judecat cu capul, nu cu picioarele - ca americanii. Cert: ultimul căprar din unităţile Europei de Est ştie mai mult... Clausewitz decât toţi generalii americani.

Manifestaţii la Gaza - de solidaritate cu irakienii.

Europa: Turcia vrea musai să intre-n. Păi de ce să nu intre-n şi ea - dacă se-intră, se-dă...? Nu a făcut reformele necesare - mai ales în privinţa drepturilor omului; nu şi-a cerut iertare pentru masacrarea armenilor, în 1915 (suţinuţi în refuz - de cine: evident, de israelieni!); ce să mai vorbim de vina pustiirii Europei de Sud în o jumătate de mileniu de ocupaţie, de jaf, de stoarcere a bogăţiilor, de "confiscare" a fetelor şi a băieţilor, de menţinere în obscurantism - fiindcă nu sunt întrebaţi grecii, bulgarii, albanezii, slavii de sud, valahii (pe unguri nu-i pun la socoteală: am văzut recent un documentar despre Budapesta, făcut de ei înşişi, de unguri, în care este urcat în slăvi "aportul culturalizator" turcesc - prin aducerea cafelei şi prin construirea băilor - de ai fi zis că toţi s-au

mihneaberindìt! - iar gândindu-mă că Bártok petrecuse mult timp în Turcia, nu doar ca să noteze muzică, ci mai ales ca să caute-găsească legături de suflet şi de sânge între unguri şi turci...), să spună ei ce şi cum şi cât au suferit din pricina culturalizatorilor otomani...

Îi susţine Germania (!) şi, n-o să credem: Grecia (din motive de... Cipru). Şi, bineînţeles: Israelul care, după cum tot turcul o ştie, este o ţară din Europa, extrem de, foarte-foarte europeană - când îi convine ei, de pildă atunci când vrea să obţină niscai "derogări": scutiri de taxe, aprobări de a vinde fructe-legume cultivate de palestinieni, în "Teritorii...", cum le zic evreii, oprindu-se la jumătatea drumului şi al adevărului, în pragul explicaţiei: "...Ocupate", dar sub eticheta Made in Israel - altfel este al nu ştiu cincizecişicâtulea stat american...

Singură Franţa se opune. Israelul ţipă: "Franţa este o ţară antisemită!"

Căci - de ce este Franţa o ţară antisemită? Căci că iată de ce: fiindcă ea se opune intrării Turciei - în Europa! Turcia fiind susţinută de Israel, cine dă în Turcia, dă în Blandiana - pardon: în Israel.

Europa... Dacă postulează Turcia, de ce n-ar intra Israelul?, că vorba ceea, şi-aşa a apucat să o propună pe Turcia!; că, între Maroc şi Tunisia şi Gabon mai sânt câteva locuri - de intrat.

Pe de altă parte israelienii... Calculul lor este de o subtilitate răsturnătoare - ca să traduc din fran'zeşte: au socotit că în jur de 1 milion şi aproape jumătate dintre israelieni "provin din ţări europene" - deci iată un motiv temeinic de a postula. Nu: de a fi legiferată o realitate: europenitatea Israelului!

Numai România, biata, nu are măcar cât Israelul: un milion şi jumătate de români "proveniţi din Europa" - să postuleze şi ei (acum vorbesc de români), că şi ea (acum vorbesc de România) e om.

Sâmbătă 10 aprilie 2004

Arde Irakul. Cu excepţia Nordului kurd. Probabil kurzii tremură de teamă că vor pierde tot ce câştigaseră de un an, de la intervenţia americanilor. În rest: foc şi pară. Pojar, ar zice un moldovean. Imaginea pe care o păstrez despre ceea ce numeşte cuvântul "pojar" este un foc iute, cu limbi înfurcate, foc-de-paie: fie o şiră de paie, fie o casă acoperită cu paie - dar paie.

La Irak nu se potriveşte pojarul în accepţia mea decât în privinţa vitezei cu care se întinde incendiul. Dar, din păcate, acolo nu e foc-de-paie care iute se aprinde, degrab' se stinge.

Printre cauzele majore ale nemulţumirii irakienilor faţă de americani, comentatorii pun în faţă: desfiinţarea armatei - dezarmarea oamenilor şi trimiterea "acasă" a câteva sute de mii de oameni care până atunci din această meserie trăiseră. Şi că asta - cică hotărîtă de Bremer - a fost

marea greşeală a americanilor, fiindcă azi, în fruntea irakienilor luptători se află militarii "trimişi la vatră" în urmă cu un an.

Eu încerc să nuanţez - fără a nega evidenţa: desfiinţarea armatei irakiene. Această "măsură" s-a aplicat oriunde o ţară a fost înfrântă defini-tiv - exemplele cele mai apropiate în timp: Germania şi Japonia. Învinsa a fost dezarmată definitiv, iar învinşii au intrat, pentru o perioadă, în lagăre. Nici "tratamentul diferenţiat" aplicat armatei şi poliţiei nu este nou: în Germania învinsă nu doar ruşii i-au folosit din plin pe naziştii specialişti în câte ceva: mecanică, chimie, nuclear - şi... în poliţie. "Denazificarea" de care au făcut atâta caz învingătorii nu a fost aplicată în două locuri: în Zona Sovietică (acolo a fost pusă în practică: de-germanizarea) şi în Austria - fusese şi ea împărţită în zone, dar "unificarea" ei s-a făcut numai după «Da!»-ul (şi programul) sovietic: cel care prevedea "neutralitatea favorabilă"...

Da, dar împotriva Germaniei combătuseră trei forţe: rusească, americană, engleză - francezii profitaseră de împărţeală... Iar administrarea învinsei cădea în sarcina a 4 unităţi, nu doar în una - ca în Irak, unde americanii au făcut ce au vrut, cum făcuseră Ruşii în Zona de ocupaţie a lor, germană, din Răsărit.

Greşeala americanilor (a Pantagonului, cu gânditornicii/ likudnicii ei cu tot) a constat nu în desfiinţarea armatei irakiene - ci... în simultana acţiune de "formare a noii poliţii" - cu exact aceiaşi oameni, cu exact acelaşi şef de pe timpul lui Saddam. Aşadar, nu în acţiunea de desmembrare a ceva (armata), ci în aceea de fabricare a ceva nou - cu material uman vechi; nu doar vechi, dar, adânc compromis, detestat de populaţie: miliţienii lui Saddam.

O greşeală şi mai gravă a fost - tot opera lui Wolfowitz, prin trimisul său Brener: "debaasizarea societăţii irakiene". Prostie monumentală: Wolfowitz nu ştia (mai degrabă refuza să ia în seamă) că Saddam era un stalinist-curat, iar Irakul fusese modelat în atâtea decenii după modelul URSS. Baas era Partidul (nu mai adaug: unic, se înţelege). Ca şi în URSS, ca şi la noi în România, ca să poţi avansa în carieră trebuia să fii membru al partidului (Baas). Americanii au aplicat însă în Irak metoda aplicată în Germania (denazificarea). Rezultatul: spitalele nu (mai) au medici, personal sanitar - fiindcă aceştia au fost epuraţi - ca baasişti; intreprinderile - câte nu au fost distruse - nu (mai) au cadre, fiindcă inginerii, tehnicienii, muncitorii de mare calificare, fiind membri ai Baasului, au fost epuraţi; şcolile, universităţile, grădiniţele: nu pot funcţiona, pentru că americanii i-au alungat pe profesori, pe institutori, pe educatorii cei mai buni - fiindcă erau membri de partid! Chiar armata (saddamistă); imbecilii pentagonezi nu au ştiut că... majoritatea subofiţerilor, a ofiţerilor, a piloţilor, a marinarilor, etc., chiar de erau baasişti, erau fiindcă... se cerea să fii membru de partid, şi, pe de o parte, erau, în sinea

lor, împotriva lui Saddam; pe de altă parte: fie medicii, fie cadrele didactice, fie cadrele tehnice, ştiinţifice (să nu uităm "cadrele artistice") - taman ca în România, ele "nu făceau politică", doamne fereşte, ele rezistau prin... cultură, şi-ar fi schimbat pe dată cojocul, dacă ar fi fost lăsate în vechile posturi, funcţii... Dar iată: o ţară - despre care până şi Powell, înainte de declanşarea războiului, zicea că se va redresa uşor, fiindcă are o clasă mijlocie puternică, instruită - lipsită, din imbecilitatea pentagonezilor likudnici, şi de... cadre medii...

Luminile lumii de la Washington nu numai că ignorau - ba chiar Wolfowitz se lăuda că el nu vrea să ştie nimic despre... Babilon! - dar mai grav: ei care atâtea decenii au fost angajaţi în Războiul Rece, habar nu aveau ce este acela un *regim stalinist* - ca al lui Saddam. În care armata are rolul - în principiu - de a apăra ţara (citeşte: regimul) de duşmanul din exterior, iar poliţia secretă - după modelul NKVD-ului/ KGB-ului - apăra (cu scutu-i!- dar mai ales cu ciomagu-i) "cuceririle" - împotriva duşmanului intern. Dar Miliţia? Taman ca în Rusia, ca în România: nu era atât de feroce represivă împotriva "interiorilor" - dar pe cine slujea ea, nu tot pe tiran cu tot cu partidul ei unic?

Acest "amănunt" l-au ignorat americanii. În maniera lui Wolfowitz: nu în sensul că nu au aflat, ci: *nu au vrut să ştie* nimic despre el.

Şi iată cum au aţâţat lupta între clase, în Irak: pedepsindu-i cumplit pe alcătuitorii Armatei - pentru "vina" de a fi luptat (cât luptaseră) împotriva americanilor; favorizîndu-i pe alcătuitorii Miliţiei - în primul rând, pentru că aceştia... nu luptaseră direct contra americanilor, în al doilea pentru că... era necesară o poliţie, nu? Fiind ea necesară menţinerii ordinei, au fost (re)angajaţi miliţieni vinovaţi faţă de irakieni - nu faţă de americani - chiar cu sânge pe mâini. Criteriul de recrutare? Cel american: «Nu avem nevoie de oameni oneşti, nevinovaţi - noi avem nevoie de profesionişti!»

Exact acelaşi criteriu îi conduseseră şi la recrutările pentru Europa liberă. Fireşte, "echipa" Europei libere era alcătuită - majoritar - din persoane care "îndeplineau" primele condiţii: erau necinstite, erau vinovate măcar pentru faptul că în ţară fuseseră informatori - şi continuau să fie şi la München; măcar pentru că în România lucraseră ca activişti de partid, procurori, în aparatul de... control al presei, "în schimb", vorba lui Săraru... nu erau deloc "profesionişti" - exemple? Câtă frunză câtă iarbă: Popper, Ratesh, Shafir, Hurezeanu, N.C. Munteanu, Gelu Ionescu, Iorgulescu, pipiţele care roiau în jurul lui Shafir...

Exact aceleaşi criterii au funcţionat şi în "recrutările NATO".

În această chestiune m-am înşelat cumplit, spunînd că România, cu aparatul Securităţii intact - şi mai cu seamă avîndu-l "consilier suprem" pe Caraman - n-are să intre în NATO.

A intrat, oameni buni! Au băgat-o americanii! Cu Caraman cu tot! Să nu se înţeleagă că am suferit doar din cauză că am fost contrariat în "profeţie" - e-he, câte alte, multe profeţii de-ale mele s-au dovedit a fi false - ci faptul că biruit-a necinstea. Ajutată nu de Rusul cel necinstit - ci de americanul cel... Cel cum? De ce prostia ar fi circumstanţă atenuantă a tuturor porcăriilor?

Ruşii protestează hotărît împotriva comunicatului Uniunii Europene în privinţa Ceceniei. Acuză "Europa" că... încurajează terorismul! Măi drăcie! Încurajează! Fiindcă... a pus pe acelaşi plan "actele de terorism" ale cecenilor şi... "aşa-zisa încălcare a aşa-ziselor drepturi ale omului"!

Nu degeaba sunt ruşii *b*raţi ai evreilor: mai deunăzi Israelul acuza aceeaşi biată Comunitate Europeană de... antisemitism! Şi de încurajare - ba chiar de susţinere - a terorismului palestinian, mai cu seamă a fenomenului kamikaze! Idioţie cum numai un deştept poate comite... Încă nu au ajuns - ruşii şi evreii - să acuze blestemata de Europă şi de... tuberculozism - dar să nu ne pierdem nădejdea, daraghie tavarişc' i druzià!

Sâmbăta Paştelui la Roma. Papa şi mai obosit.

La Ierusalim: creştinii din "Teritorii" nu au avut permisiunea să treacă graniţa spre Ierusalim, pentru a sărbători Patimile şi Învierea.

Duminică 11 aprilie 2004

Duminica Paştelui.

Aseară am înregistrat Patimilie după Ioan, de Bach, în direct de la Abaţia de (la) Fontevraud. Din nefericire aparatul de radio se deregla - de vină era vântul, care-mi zguduia antena... Altfel o superbă realizare a lui Philippe Pierlot cu Ricercar Consort (mai puţin mediatizată decât cea de pe Arte, difuzată în aproximativ acelaşi moment, cu Rattle, la Berlin - să nu fie uitat uimitorul Quasthoff; nici Bostridge).

O banalitate - dar îmi place să o repet: Desigur, Bach era un uluitor "meseriaş", un autentic kantor - dar ce fervoare a credinţei!

Ostatecii japonezi or să fie liberaţi - după intervenţia unor autorităţi islamice. "Cazul" lor a tulburat Japonia. Dar niponii au avut bunul simţ să nu vorbească despre "tratamentul" la care le-au fost supuşi concetăţenii; filmaţi legaţi la ochi, ameninţaţi că li se va tăia gâtul...; iar dacă Japonia nu-şi retrage oamenii din Irak, ostatecii vor fi arşi de vii... Deci nu au ţipat că irakienii "încalcă Convenţia de la

Geneva, exhibînd ostatecii" - citat din Rumsfeld. Fiindcă ei au memorie: în timpul celui de al doilea război japonezii fuseseră campioni absoluţi în materie de cruzimi, de tratament inuman al prizonierilor de război - dar şi al civililor nejaponezi (chinezi, coreeni, birmani, tailandezi, indonezieni, filipinezi...).

Spre deosebire de americani.

Numai că azi, decretînd unilateral un răgaz, americanii au promis că... vor transfera puterea irakienilor... dacă nu sânt atacaţi preţ de 6 ore... nu am înţeles formularea (poate că traducătorul a fost confuz), dar am înţeles: americanii au intrat în panică; în ultima săptămână au pierdut 40 de ostaşi, le-au fost atacate şi incendiate toate convoaiele cu carburanţi. Da, dar numai la Faludja au fost înregistraţi 400 morţi irakieni şi peste o mie de răniţi. Va fi ea propagandă proirakiană, dar chiar aşa fiind: sunt insuportabile, inadmisibile privirile copiilor răniţi de gloanţe, mutilaţi de bombe. După cât se pare, americanii consideră victime civile doar pe cei de naţionalitate americană şi israeliană - nu afgană, nu cecenă, nu palestiniană, nu irakiană... Numai americanii şi israelienii au drept la statutul de "victimă nevinovată".

Luni 12 aprilie 2004

Acalmie în Irak. Dac-ar ţine-o aşa (tot într-o...acalmie...)

Aseară am prins doar a doua parte a emisiunii "Ripostes" de pe Arte (5), unde oficia cu autoritate şi cu bun simţ Serge Moati. Subiectul: Rwanda - genocidul. Ei bine, de astă dată până şi placidul Moati a căzut la păcatul isteriei şi al atacării Vaticanului.

A fost vorba - în lung şi în lat - de vina puterilor occidentale de a nu fi intervenit la timp, fie pentru a pune capăt măcelului, dacă nu şi mai devreme, pentru a-l preîntâmpina. Cei doi oficiali francezi prezenţi pe platou, din care un parlamentar responsabil cu raportul despre... neintervenţie - au fost serios scuturaţi, puşi la stâlpul infamiei. De crezut atitudinea unei rwandeze, supravieţuitoare a masacrului - dar salvată de... soldaţii francezi, împreună cu toată familia şi adusă în Franţa: de a face din Franţa principala vinovată de ceea ce se petrecuse. Moati şi rwandeza i-au hărţuit necontenit pe cei doi "responsabili", întrerupîndu-i, nelăsîndu-i să termine vorba, neluînd în seamă afirmaţiile lor precedente. Ţintele acuzaţiilor: Franţa şi Vaticanul.

Este adevărat: Franţa poartă o grea răspundere, fiindcă a păstrat "relaţii normale" cu guvernul hutu nepermis de mult, adică după ce peste o jumătate de milion de tutsi fuseseră exterminaţi. Prima "intervenţie" franceză s-a semnalat prin iunie (când măcelul se

pornise în aprilie!) prin trimiterea în Rwanda a unei stații de bruiaj cu ajutorul căreia a făcut inaudibil postul de radio criminal al hutu-ilor, care, nu numai că îndemna la uciderea tutsilor, dar în fiecare dimineață le dădea sarcini precise - pe cine să lichidez, unde se află aceştia...

Cei doi francezi încercaseră să strecoare:

- Franța este vinovată - însă nu avea mandat de a interveni (era de multă vreme acuzată de africani că se amestecă în trebile lor interne - ceea ce era adevărat...);

- Franța avea, atunci, un preşedinte numit Mitterrand...

Grasul, bostănosul Moati s-a prefăcut fulgerător în minge de fotbal (furioasă). Cu mâinile morişcă a dat de înțeles că... nu se discută despre asta - ba chiar, la un moment dat a venit cu argumentul prostesc: «Eu am făcut un film despre Mitterrand"! - ceea ce era adevărat, dar nu despre asta era vorba, filmul acela nu încheia discuția de pe platou... - ci despre (eventualele) responsabilități politice şi morale ale conducătorilor Franței. Observînd că Moati este ultrasensibil la "Mitterrand", cei doi atacați au pedalat... pe asta. Moati a găsit altceva:

«Lăsați-l pe Mitterrand - dar de ce Papa nu a scos un cuvânt?»

Spre bucuria mea Jean Hatzfeld şi el evreu (pe care l-am cunoscut la câteva emisiuni comune) a zis că ba da, Papa intervenise, condamnînd violențele din Rwanda... Moati, ca nebun, a zis că nu era suficientă o condamnare, trebuia o intervenție... Şi nimeni dintre deştepții de pe platou nu a băgat de seamă:

1. Să intervină Vaticanul - cu ce? Cu "diviziile" intrate în folclor prin bancul lui Stalin?;

2. Vaticanul, oricum, condamnase - în public - dar rabinatele? Le-a auzit cineva cândva, condamnînd nemernicii, crime, masacre - altele decât cele ale căror victime fuseseră evreii? Rabinatele zbiară în cor planetar când un rabin din Paris se zgârie singur pe burtă cu o furculiță apoi se plânge că fusese agresat "de moarte" de un arab - agresiune inventată de rabinul în chestie - dar, uite, nu li s-a auzit glasul în legătură cu victimele de la Madrid, din 11 martie. De ce: ca răzbunare împotriva... Isabelei Catolica?

3. Tutsi-i făcuseră apel la americani - care nu au intervenit... nici în ziua de azi;

4. Tutsi-i adresaseră un apel disperat preşedintelui ONU, africanul lor, Kofi Anan. Şi? Şi abia acum, după un deceniu, Kofi Anan şi-a făcut autocritica.

Dar eu nu am fost pe acel platou - ca să le-o zic. Mai ales grasului, umflatului, lui Băşică de Moati - de nerecunoscut. Revoltantă a fost aritmetica lui Moati în privința "numărului genoci-

durilor (acesta să fie pluralul? - ce bine ar fi dacă n-ar exista nici singularul!) din secolul al XX-lea: el zicea: «Trei» - şi ţinea cu dinţii de acest bilanţ criminal. «Bineînţeles, Shoah care...» şi nu se mai oprea din explicaţii, «apoi Cambodgea, apoi Rwanda - însă Shoah...» - *şi nimeni de pe platou nu a îndrăznit să amintească de primul - fie şi cronologic din secolul al XX-lea: cel al armenilor masacraţi de turci...*

Certamente, emisiunea fusese înregistrată cu o zi-două în urmă - dar chiar dacă ar fi fost în direct, la orele 18, Moati nu s-ar fi lăsat până nu ar fi bruiat, contestat cuvintele Papei din jurul prânzului, când a adresat un apel (nu a trimis diviziile...) pentru pace, în Irak şi în Orientul Apropiat. Iar când a făcut apel la "copiii lui Abraham", mesajul a fost mai mult decât clar: se adresa nu doar fiilor lui Ibrahim, arabii, ci şi evreilor - chiar şi lui Wolfowitz!

Chiar şi dovlecosului de Moati. Care se încrâncenase împotriva Vaticanului, acuzîndu-l că nu "intervenise" în Rwanda, nu de dragoste pentru Rwanda, ci pentru că acelaşi Vatican se opusese hotărît, încă din 2002, când se profila atacul împotriva Irakului, ba îl trimisese la Bagdad pe cardinalul Etchégaray, ca să prospecteze o vizită în Mesopotamia. Or cine dă în America, dă în Blandiana - sunt plictisitor, dar asta o ştiu de la prietenii mei epistolari de la Oradea... - citeşte: în Israel. Ceea ce... nu-i frumos; nici sănătos.

Marţi 13 aprilie 2004

Azi Sharon îi face o vizită lui Bush. Să vedem ce va ieşi din "propunerea" lui Arik: că el dă Gaza - şi gata, să nu mai vorbim, batem palma, vorba lui Popeck, umoristul idiş (sic) cel care a devenit plictisitor, tot pretinzînd că se numeşte P*u*pescu... Şi nici Gaza în întregime, doar vreo 20 colonii (din câteva sute).

Miercuri 14 aprilie 2004

Am aflat din *Timpul*: Mihai Ursachi a murit - cândva, în luna martie. Ce poet a fost Pelicanul! Unul din casta lui Mazilescu. Dumnezeu să-l odihnească şi pe el.

Deprimat. În general, în particular: sănătatea Anei şi a mea. La mine aproape nimic nu mai funcţionează. Mai ales memoria. Nu mai ţin minte fapte, nume; ca să mi le amintesc, trebuie să... alfabetizez (să zic alfabetul: A..., B..., C...), pe degete - metodă băbească, uneori eficace.

La urma urmei, ar fi normal, la vârsta mea - şi la "experienţa de viaţă", ca să folosesc un eufemism - să mi se restrângă, diminueze,

"facultățile", vorba celuia. Azi-mâine fac 70 ani, vârstă la care nimeni din familia mea biologică (cei din Basarabia) nu a ajuns. Generația părinților mei a fost strivită, secerată, nimicită de comunism, de ocupația rusească. Cea-cele care le-a succedat a(u) încercat să supraviețuiască, plătind preț greu: memoria. Rari basarabenii (și bucovinenii de nord) care nu s-au lăsat (mai adevărat: nu au fost lăsați) să li se extirpe memoria, pentru ca, în locul ei, să le fie implantată "memoria" colectivă, bolșevică. Am întâlnit în mărturiile celor de vârsta mea - și chiar mai bătrâni - monștri de gândire și de limbă ca: "Marele Război pentru Apărarea Patriei" - în el fiind îndesate, unul peste altul, unul în altul, până la confuzie, evenimente deosebite, chiar contradictorii:

1. Perioada "românească", cea dinainte de Cedarea din 1940;
2. Perioada Săptămânii Roșii: 28 iunie-3 iulie 1940;
3. Perioada primei ocupații: 28 iunie 1940-22 iunie 1941;
4. Perioada de după liberarea din 1941 și reocuparea din 1944;
5. Perioada - interminabilă - a sovietizării, a desnaționalizării - și a, fatal, înlocuirii memoriei oamenilor cu "istoria PC b".

Acestea toate au devenit - întâi de nevoie, apoi încetul cu încetul de-voie: "Marele război patriotic", "Ocupația românească", "Perioada fascistă"...

Românii din restul României vor spune că și ei fuseseră supuși aceleiași operații de descreierare din partea oamenilor rușilor (din care cea mai mare parte evrei și unguri), apoi din a "băștinașilor noștri dragi", inițiați în materie de represiune și îndoctrinare prin cursuri-scurte (de două-trei luni de zile); iar rezultatul a fost... aproximativ același. Aproximativ, nu identic.

Voiam să spun: în această fază de diminuare (am eufemizat-o) a memoriei, o bună, o utilă cârjă o constituie jurnalul de față. De el mă reazem, în el mă sprijin, de el mă agăț cu disperare când cad în groapa uitării, ca să mă ridic până la înălțimea ochilor mei de altădată. Refugiu și călăuză - nu: balustradă; nici asta, oricum, nu una rigidă, din lemn, din fier - ci din funie. Te sprijini în ea/de ea - cu privirea.

Joi 15 aprilie 2004

Deprimat. Nimic nu merge.

Criminalul de Bush: i-a dat lui Sharon mână liberă să facă ce vrea din Palestina. Știm foarte bine ce are să facă Sharon. Deci: Bush, ca să fie reales, a renunțat la a repara ceea ce trebuia reparat de la bun început, dacă voia pace cu arabii: Palestina.

Un ostatec italian a fost "executat" - nu *asasinat*, doar cuvântul vine din acea "zonă"! Mai mult ca sigur: o bandă de golani care au profitat de tulburări, ca să-și manifeste... puterea. Azi împușcă un

ostatic, mâine au să ceară bani pentru a-i lăsa pe ceilalţi în viaţă. Bandiţi curaţi.

Mi-a trimis Ioan Ţepelea un volum al său - versuri - şi cartea lui Simuţ: **Reabilitarea ficţiunii**, apărută la Buzura, în acest an, 2004. Ţepelea nu-mi scrie motivul pentru care-mi trimite cartea lui Simuţ, cartea lui Simuţ nu poartă nici o dedicaţie, deci sunt obligat să mă dedau la investigaţii poliţieneşti - de care nu am chef, nici energie. Probabil Simuţ l-a rugat pe Ţepelea: «Că tot mergi la Paris şi vrei să-l vezi pe Goma - dă-i şi cartea asta...»

Cartea asta... Impresia pe care mi-o produce: e o carte bună - dar e o carte pe-jumătate. Mai limpede: autorul vorbeşte mult şi despre adevăr - opus ficţiunii mult îndrăgite - şi recomandate de el, dar cel puţin în ceea ce mă priveşte, totdeauna spune-scrie numai jumătate din adevăr. Se poate? Ei, bine, iată că se poate!

Nu s-ar putea spune că portretul meu e nuanţat: pentru I. Simuţ sunt un bloc de piatră - bine: o statuie din beton: am avut o viaţă grea, m-am luptat cu ea, m-am luptat cu toate necazurile câte mi-au ieşit în cale - şi cele legate de literatură - nu le-am înfrânt, nici ele nu m-au (da de unde!), frânt, oricum, "marea greşeală" a fost jurnalul (pentru că, altfel, scriu binişor, chiar bine), prin el mi-am alungat toţi prietenii, toţi cei care ar fi vrut să se apropie...

Nimic neadevărat în povestea vieţii mele scrisă de Simuţ (doar informaţia că Ţepeneag ar fi vrut să-mi editeze **Ostinato** la Cartea românească, însă n-a reuşit - aceeaşi afirmaţie ca şi în **Dicţionarul esenţial**...). Însă, repet: de la mine, din mine se vede (realitatea-aşa-cum-este-ea) cu doi ochi. "În complexitatea ei", cum se exprimă tovarăşii eterni. Fiindcă:

Este adevărat că sunt repezit, violent, spun-scriu ce cred, ofensez, rănesc "oameni care nu ar merita asta" - cred că Simuţ foloseşte chiar termenul *calomnie*. Să zicem că această parte a adevărului este... adevărată - dar cealaltă?

Or Simuţ nu scoate un cuvânt din adevărul care este acesta: în cea mai mare parte a disputelor, eu *am ripostat*; eu *am răspuns unor atacuri*, unor agresiuni caracterizate - lui Ţepeneag, lui Breban, lui Liiceanu şi mai încoace (în 1999) lui Mircea Martin - fie unor călcări pe de lături, *imorale*, pe care oricine le-ar fi semnalat, veştejit: securizarea lui Buzura (prin articolul 'Fără violenţă!' din ianuarie 1990), iliizarea lui Manolescu prin interviul de după mineriada sângeroasă. Prin jurnal - "eroarea lui Goma" - deasemeni, am ripostat (prin consemnare) la atacurile împotriva mea şi a cărţii, iniţiate în taină, puse în aplicare în secret, negate cu înverşunare după ani de zile, când bănuielile mele se dovediseră a fi întemeiate - iar aici intră (coinci-

dență, desigur), Clanul Oltenilor: Monica Lovinescu, Ierunca, Liiceanu, Adameșteanu, Sorescu. Acesta din urmă - Sorescu - mi-a făcut măgăria (trimiterea la topit a plumburilor cărții **Gardă inversă** - cea prețuită de Simuț - carte cerșită de la mine, în februarie 1990, zmulsă cu ajutorul Monicăi Lovinescu, culeasă în trei luni - dar distrusă când poetul a fost numit ministru al culturii lui Iliescu. Simuț nu vede decât "atacurile lui Goma" împotriva bietului, nevinovatului - și nesfârșit de talentatului Sorescu.

La fel în ceea ce îi privește pe primii patru, implicați, mai întâi, în distrugerea volumului deja editat, **Culoarea Curcubeului**. Simuț - care prețuiește și acest volum - nu știe nimic-nimic de faptul că ai săi colegi de redacție de la Familia (Florin Ardelean, Tiberiu Ciorba, Traian Ștef), au scos "adevărata ediție" a cărții, iar doi ani mai târziu volumul **Scrisori întredeschise** - din care a fost informat de... partea mea de adevăr.

Mai grav decât soarta propriei persoane (pe care Simuț se străduiește să o... păstreze, totuși, în Pantheonul Literaturii Române contemporane - în ciuda lui Manolescu, a lui Negrici, a lui D. Micu, a lui Marian Popa) - este opinia sa de istoric și critic: literatura este alcătuită numai din texte de ficțiune, iar jurnalul... nu intră aici.

Respect părerea lui Simuț. El însă nu cunoaște reciprocitatea, deci nu acceptă că ar putea exista și alte... adevăruri decât al său.

Nu sunt nici autorizat, nici chemat să apăr jurnalul ca specie literară. Evidența este... evidentă. Dar sânt și chemat și autorizat să practic, eu, jurnalul meu, ca formă de expresie a mea, convenabilă mie. Am explicat în mai multe rânduri motivele (sunt mai multe) pentru care în ultimii ani m-am restrâns la jurnal. Dar nu-mi voi cere iertare nimănui că... am părăsit ficțiunea și m-am dedat la jurnal. N-am părăsit nimic, nu m-am dedat la nimic - scriu.

Scriu ce mai pot, cum mai pot - cât voi putea, pentru că funia s-a învălătucit în jurul parului.

I. Simuț mă apără de "nedreptăți" - citește: neincluderi în vreo istorie a literaturii, în vreun dicționar (Negrici, D. Micu...). El nu știe că acestea nu m-au făcut să sufăr nici cât o pișcătură de purice; de ce: "nedreptatea" lui Negrici nu poate fi nedreptate, fiindcă, dacă ar fi procedat... invers, nu m-ar fi făcut, inventat, cocoțat în locuri nemeritate. Ce importanță au opiniile unui nimic târîtor ca Negrici despre proza contemporană? A, dacă s-ar fi ocupat de poezie, dacă eu aș fi comis poezie (/de Ilie...). Dar el nu simte proza, el este un respins de proză, nu o pricepe, nu o gustă - habar nu are de proză - decât de a lui Gr. Ureche. Atunci de ce-aș fi trist?

În două împrejurări I. Simuț mi-a sărit în apărare și am fost sensibil la gest, tocmai, pentru că el presupunea curajul de a

contrazice pe cineva - sau ceva - care făcea legea:

Prima a fost împotriva lui KaKaT Popescu, scînteistul făcînd pe adeveristul (în acel moment prieten, la cataramă cu prietenul meu Dorin Tudoran (aşa credeam eu: ruşine să-mi fie!); cel care, în iunie 1995, într-un mod cu totul... întâmplător, m-a atacat pentru "lingerea gumarilor lui Ceauşescu", folosind "documente" - atunci aflate exclusiv în custodia lui Măgureanu, Quintus şi... Pelin. Modul în care a intervenit (Simuţ) dovedea o calitate rară la românul literat: se afla, vorba lui Negoiţescu, în cunoştinţă de cauză, cunoştea textele mele - măcar pentru că "adevărata" ediţie a **Culorii Curcubeului** fusese editată la Oradea, la Biblioteca Familia, de colegii săi de redacţie...

Al doilea prilej: editarea la Humanitas a **Închisorii**...lui Ion Ioanid, prezentat ca "Soljeniţîn român". Desigur, şi această intervenţie mi-a făcut bine pe la ficaţii-însinguraţii - dar nu exagerat: cum niciodată nu mă considerasem "disident"; cum eu nu făcusem nimic pentru a obţine "eticheta" care mi s-a lipit; cum despre Soljeniţîn şi despre ceea ce însemnase el pentru mine şi pentru încurajarea pe calea pe care deja pornisem - scrisesem în mai multe rânduri... Însă a fost remarcabilă băgarea în vorbă a lui Simuţ pentru că... cine dă în Liiceanu dă în Monica Lovinescu (nu sânt deloc sigur că autorul "lozincii-concluzie": «Cine dă în Blandiana dă în democraţie» nu este chiar Simuţ...), pentru că aproape toţi scriitorii români care aveau câte ceva să-i reproşeze celui mai tânăr filosof la români nu îndrăzneau să cârâie în front - eu cunosc trei: Ţepeneag, Dan Petrescu, Luca Piţu...

Da, dar păcătoasa de compensaţie (tot la român). O fi el Simuţ viteaz cu editorul-dictator Liiceanu - dar nu scoate nici o silabă împotriva tiranului-editor Buzura.

Căci pentru ce? Căci pentru de-aia! (...)

Sâmbătă 17 aprilie 2004

(...) Comunitatea Europeană, în unanimitate, se va întruni în luna mai, pentru a discuta "foaia de drum" - singura valabilă în privinţa Palestinei. Dobitocul, criminalul de Bush: i-a vândut pe palestineni contra unui pumn de voturi (nesigure) ale evreilor din SUA. (...)

Marţi 20 aprilie 2004

Am mai adăugat câte ceva **Săptămânii...** Fatalitate: cum pun mâna pe ea, cum îi mai fac un copil.

Deprimat.

Miercuri 21 aprilie 2004

Îmi face de trebuinţă (!) o pauză. De respiraţie. Ieri mi-a fost o zi grea: obositoare, epuizantă, inutilă. Mai cu seamă sentimentul zădărniciei mă istoveşte, goleşte de conţinut. Conştiinţa - verificată - că singurul om cu care comunic este Ana. Da, domnule: de patruzeci de ani to-ot comunicăm şi nu ne plictisim... E-he, ce om, femeia asta a mea... Au dreptate persoanele care o detestă: Dimisianca, Adameşteanca - şi mai ales Monica Lovinescu - să o deteste, ca pe cea care, dacă nu va fi avut totdeauna dreptate în general, sigur a avut dreptate în raport cu dânsele - totdeauna...

Au şi trecut 5 ani de la moartea lui Yehudi Menuhin. Ocazie pentru a onora memoria lui şi a adăuga câteva pietre la soclul omului - pentru că, spre deosebire de atâţia alţi (şi mulţi; şi geniali) muzicieni instrumentişti, el a fost şi o persoană care gândea - de acord: gândea cu inima, dar ce frumos gândea el cu inima, ai fi zis că ne spune la vioară Chacona de Bach.

Revista *Diapason* (mai, 2004), prin Jérôme Bastianelli ne oferă un florilegiu bio- şi autobiografic. Câteva date, seci:

- Se naşte la 22 aprilie 1916, la New York, din părinţi evrei ruşi, proveniţi din pepiniera de genii de la Odessa.
- Familia se mută în curând la San Francisco, unde copilul ia primele lecţii de vioară cu Sigmund Anker apoi cu Louis Persinger.
- în 1925 - la 9 ani, primul concert cu orchestră

Vineri 23 aprilie 2004

Am fost silit să întrerup exerciţiul de admiraţie. Au intervenit alte ocupări, alte pre-.

Notez telegrafic: ultimul număr (22-28 apr.) din **Le Nouvel Observateur** "depăşează măsura" - ca să mă exprim şi eu ca ei. În afară de copertă care îi prezintă pe cei doi prieteni şi complici astfel: **"Ei fac jocul terorismului - Bush - Sharon: incendiatorii"** - în interior este un dosar de 10 pagini despre faptele acestora - în Irak, dar mereu în Israel - precum şi editorialul lui Jean Daniel, ca niciodată, trecînd şi pe pagina următoare cu o coloană plină. Directorul mă întrece, nu doar în informaţii, dar şi în diatribe: ce scrie evreul Jean Daniel despre Israel nu mai scrisese decât alt evreu, acum 2000 ani: Saul/Paul în Epistola a II-a către Thesalonicieni. Am să mă ocup de acest număr altădată.

Reproduc aici întrebările Chestionarului în legătură cu un Dicţionar (sau Istorie a literaturii?), de sub direcţia lui Aurel Sasu.

Paul Goma
răspunsuri la chestionar pentru Dicţionarul biografic al scriitorilor români - între paranteze drepte: întrebările lui A. Sasu.

Paris, 22 aprilie 2004

1. [Nume (numele la naştere)]
GOMA
2. [Prenume (Prenumele la naştere)]
PAUL
3. [Data şi locul naşterii]
La 2 octombrie 1935 în satul MANA, comuna VATICI, judeţul ORHEI
4. [Părinţii]
Mama: MARIA GOMA, născută POPESCU: 4 iulie 1909 în com. CHIŞTELNIŢA, jud ORHEI; tata: EUFIMIE GOMA, născut la 20 ianuarie 1909, în CIOCÂLTENI, ORHEI. Ambii au fost învăţători
5. [Studii]
Liceul Teoretic - început la Gheorghe Lazăr, Sibiu. În clasa a X-a (în 1952) am fost arestat, dar nu condamnat, doar exmatriculat din toate şcolile din ţară; în cele din urmă am fost primit la liceul Negru Vodă, Făgăraş, unde în 1953, am dat examenul de bacalaureat.
Studiile superioare: întrerupte:
a) Fac. de Filologie, Universitatea Bucureşti, secţia Literatură şi Critică "Eminescu" - arestat la 22 noiembrie 1956 (eram în anul III);
b) Fac. de Filologie, Universitatea Bucureşti - admis prin un nou examen de admitere, în 1965, fără a mi se recunoaşte cei doi ani absolviţi - abandonate în 1967, pentru a scăpa de "insistenţele" Securităţii Poporului de a mă face informator.
Concluzie: sunt un licenţiat în liceu.
6. [Funcţii]
Nu ştiu ce înseamnă "funcţii". Primit în PCR, după invadarea Cehoslovaciei, în 23 august (!) 1968, o săptămâna mai târziu, când mi s-a completat fişa de cadre, tovarăşii (cinci - iar cu tovarăşa: zece) au refuzat să menţioneze, în scurta-mi biografie, după episodul închisoare: "2 ani conf. art. 327 C.P." , pedeapsa de "36+24 de luni total: cinci ani) domiciliu obligatoriu" (am aflat în acest an, 2004, că decizia fusese semnată de însuşi Pantiuşa! - o cinste-de-onoare, vorba lor, de care m-aş fi lipsit bucuros); drept care, perioada 1958-1963 a fost eufemizată de legendara găselniţă servcadrială (de la Serv. Cadre) prin explicaţiunea: "a îndeplinit alte funcţii".
Alte - funcţii - decât altele maisuspomenite nu am, ca să zic aşa, îndeplinit.

7. [Data stabilirii în ţara de adopţie]

La 20 noiembrie 1977 am sosit în Franţa, cu soţia şi copilul, avînd paşapoarte turistice. Imediat am cerut azil politic. Şi în momentul de faţă (aprilie 2004) mă aflu cu statutul de "refugiat politic în Franţa".

8. [Data primirii în Uniunea Scriitorilor]

În 22 august 1968: atunci mi-a apărut volumaşul de debut **Camera de alături**.

9.[Colaborări la reviste]

Da, am colaborat la unele reviste - din ţară şi din ne-ţară.

10.[Colaborări la volume colective]

Voi fi colaborat şi la "volume colective"- ce importanţă?

11.[Iniţiative culturale]

"Iniţiative"? Mai potrivit: realizări:

- am fost, sub direcţia lui François Maspero, membru fondator al revistei *L'Alternative* - periodic anticomunist de prestigiu, citat de toată lumea bună de stânga - criticat şi de lumea bună, de dreapta; după 5 ani, căzut în mâinile lui Bartosek, Berindei, Lavastine, rebotezat, prefăcut în organ eurobolşevic, *La Nouvelle Alternative* (sic);

- am fost membru fondator al revistei *Agora* (1987-1993) - de sub direcţia lui Dorin Tudoran, şi "agentul recrutor", al Colegiului de onoare, compus din: Eugène Ionesco, Alain Besançon, François Fejtö, Milovan Djilas, Jean-François Revel, André Glucksmann, René Tavernier, Kazimierz Brandys, Vladimir Bukovski...;

- am organizat, în cadrul Internaţionalei Rezistenţei (al cărei director pentru Europa am fost), la Senatul Franţei, o serie de colocvii;

- am favorizat, pentru scriitorii români, călători la Paris, burse, subvenţii; am provocat invitaţii nominale la colocvii, festivaluri, conferinţe - în Franţa mai cu seamă (ultima: 1989, Bicentenarul Revoluţiei Franceze): Ileana Mălăncioiu, Virgil Mazilescu, Ana Blandiana, Gabriela Adameşteanu, Nicolae Manolescu, Valeriu Cristea, Mircea Martin, Gabriel Liiceanu, Andrei Pleşu, I.D. Sîrbu (era încă în viaţă)...; la o reuniune internaţională de la Madrid, din lunga listă a scriitorilor propuşi de mine a fost autorizat să vină doar... Mihai Botez - Dorin Tudoran nu mai avea nevoie de aprobarea Bucureştiului, se afla deja în America;

- am recomandat traducerea-publicarea la Editura Seuil şi am prefaţat eseul **Cetatea Totală** de C. Dumitrescu;

- am provocat redactarea şi am recomandat editurii Hachette publicarea mărturiei **Ici Moscou!** de basarabeanca Renata Lesnic;

- am recomandat - cu succes - editurilor franceze traducerea şi publicarea unor volume de Rodica Iulian, Alexandru Papilian;

- am recomandat - fără succes... - traducerea şi publicarea unor volume de Nicolae Breban, Augustin Buzura, Ştefan Bănulescu, Gabriela Adameşteanu, Lucian Raicu;

- am publicat în colecția mea Est/Vest de la Hachette, transferată la Albin Michel romanul **Al doilea mesager** de Bujor Nedelcovici, am provocat cooptarea autorului în PEN Clubul Internațional, precum și acordarea Premiului Libertății - întru protecție;

- tot în colecția mea am publicat traducerea franceză a eseului **Le Pays d'Ulro** de Czeslaw Milozs.

Am participat la manifestații, petiții, proteste în apărarea unui principiu (libertatea de expresie, nedistrugerea bisericilor); a unui grup (Noica, Țuțea, Petrișor, Voinea, Calciu - în 1979), a unor persoane: Vasile Paraschiv, Calciu, Blandiana (în 1989, când i-a fost oprit volumul din BPT...).

12. [Condamnări politice]

În 1956: am fost condamnat la doi ani, "din-care-am-făcut-nouă", pentru "agitație publică" în timpul Revoluției Maghiare;

Arestarea din 1977, deși promitea "cel puțin moartea" (apud generalul sec: Pleșiță, "prieten al intelectualiilor rezistenți prin cultură") nu s-a materializat: protestele din afara țării, cooptarea în PEN Club m-au salvat.

13. [Debutul absolut]

În 6 (?) decembrie 1966, în revista *Luceafărul*, condusă de Eugen Barbu, cu o scurtă proză. Interesant, instructiv: nu m-au ajutat să debutez (la 31 ani, împliniți) foști colegi de facultate, rămași prie-teni (s-o cred eu!), redactori ai periodicelor literare: Eugen Simion, Gabriel Dimisianu, Cezar Baltag, Nicolae Velea, Grigore Hagiu, Ion Gheorghe..., ci Gica Iuteș, Sânziana Pop: ele îl convinseseră pe Eugen Barbu să mă publice, în ciuda opoziției lui Săraru și a lui Dodu Bălan.

14. [Piese]

Nu înțeleg ce semnifică "piese": dacă am scris și piese de teatru? Da, am scris și piese de teatru. Dacă am... "piese la dosar"? Am și din acelea...

15. [Debutul editorial]

Am mai spus: în 22 august 1968, cu volumașul de proză scurtă **Camera de alături** - E(S)PL(A).

16. [Opera tipărită]

Nu am "operă" - din aceea au morții. Am scrisuri: 50-60 de volume - trei sferturi dintre ele editate, restul așteaptă postumitatea.

17.[Traduceri în alte limbi]

Mi-au fost traduse în jur de 15 volume în franceză, germană, neerlandeză, engleză, italiană, suedeză.

18.[Traduceri din alte limbi]

Am tradus în colaborare (cu Horia Florian Popescu) din Faulkner; cu soția mea, Ana Maria, din Mishima, din Balzac, din Pagnol - am avut de gând să traduc Céline, însă Marin Preda m-a descurajat: «Céline e ocupat de Cezar Ivănescu».

19.[Ediții critice]

Ce este aceea o "ediție critică"? Nu am nici una ne-critică.

20.[Scenarii de filme]

Fac parte dintre "pionierii genului", la "Fabrica de Poeţi", cum o botezase Tudor Vianu, am fost student la secţia proză şi la secţia scenarii. Am comis mai multe, unul, cu subiect sportiv "1.500 m. plat"- publicat în revista Institutului, *Anii de ucenicie*. Atât.

21.[Referinţe critice selective]

(?; nu am răspuns; nici nu am observat că nu răspund)

22.[Premii literare]

Am pomenit menţiunea-proză pentru 1966 de la *Luceafărul*. În 1992: premiul Uniunii Scriitorilor - pentru **Ostinato**. Am fost surprins să constat că Mircea Martin, directorul editurii Univers a inaugurat cu mine colecţia "*Scriitori români din exil*". L-am întrebat în mai multe rânduri ce semnifică categoria inventată de el: "scriitori români din exil". Am insistat: «Ai de gând să lansezi şi o colecţie: "*Scriitori români din ţară*"?- care "ţară", fără Basarabia, fără Bucovina de Nord? Sau/şi Colecţia "*Scriitori români din Reşiţa*"»? N-am primit răspuns.

23.[Apartenenţă la organizaţii profesionale (denumirea, anul)]

a) "Aparţân" - vorba ardeleanului, de... La Societé des Gens de Lettres - din Franţa;

b) Nu aparţân - orice-ar zice cobreslaşii - de Uniunea Scriitorilor din România: din ea am fost exclus - în urma votului membrilor Consiliului (Zaciu, Doinaş, Bănulescu, Blandiana, Sorescu, Manolescu, Fănuş Neagu...) - în ziua de 14 aprilie 1977, când eu eram arestat iar cobreslaşii o ştiau, o ştiau - şi tremurau de, vorba lui Creangă, le sărea cămeşa de curaj-solidarnic. În 15 ani de la rivuluţia cu pricina, nu am primit vreo hârtie prin care să mi se aducă la cunoştinţă ca aş fi fost... reprimit. Preşedinţii: Dinescu, Ulici, Uricaru nu a(u) găsit un timbru poştal pentru a-l lipi de plicul în care să se afle o ţâdulă - eventual cu semnătură şi stampilă - prin care să fiu anunţat că... re-aparţân.

Că mi-am adus aminte: de prin 1980 sunt Preşedinte al PEN Clubului Străini (ne-francezi) - de pe lângă PEN Clubul francez. Am contribuit la cooptarea - întru protecţie - în PEN Club, a lui Bujor Nedelcovici, a lui Dorin Tudoran, a lui Mircea Dinescu, a lui Dan Deşliu - aceştia în prima parte a anului 1989. Nu am reuşit şi cu Ana Blandiana: Domnia Sa a pus condiţia: acceptă cooptarea, dacă nu apare numele lui Goma în comunicatul care urma să se difuzeze la Europa liberă. Am acceptat anonimizarea mea - dar poeta, înţelept sfătuită de Gogu Rădulescu, nu a mai vrut deloc. A aşteptat "rivuluţia", după care s-a autoproclamat Preşedinte al PEN Clubului Român.

24. [O fotografie]

O anexez.

25. [Adresă, telefon, e-mail

Paul Goma, 27-29 rue Bisson, 75020 Paris.
Tel/fax: 01.43.58.30.44

Adrese internet:

biblioteca.paulgoma.net

şi: **paulgoma.free.fr**

26.[Semnătura] Asta:

27.[Orice alte informaţii utile]

Nu deţin decât informaţii inutile.

Sâmbătă 24 aprilie 2004

Ieri mi-a instalat Filip chestia de internet. Nu am folosit-o decât pentru a încerca să ştiu ce s-a mai scris în presa literară.

Iată, de pildă, ce a declarat Dorin Tudoran: Aflasem mai întâi din *Oglinda literară* de la Focşani, apoi din *Vatra* că poetul se vaietă, că poetul se plânge, că poetul regretă că s-a ocupat de "altceva" decât de poezia sa ("personală", ar fi zis bunul său prieten, Dinescu); că e amărât fiindcă cei din ţară nu se gândesc la el şi la valoarea şi la posibilităţile sale - ba Virgil Panait de la *Oglinda*... presupune că poetul Tudoran aşteapta de la patrie/ din partea patriei vreo "funcţie de conducere", ceva... Mi s-a părut răutăcioasă deducţia.

Avînd internetul la... îndemână am mers la sursă: am căutat ALA din 27.01.04. Şi rău am făcut. Textul - un dialog cu Daniel Cristea-Enache - e mult mai "jos" decât fragmentele citate, citite de mine (în *Vatra* scrise de Nicoleta Sălcudeanu). Însă deja după citate îmi rotunjisem reaua impresie de după 1998: Dorin Tudoran, foarte-bun poet, cum spun alţii, cum spune el însuşi (aşa o fi) - ca om este un pinguin; mai degrabă un struţ: are aripi, dar nu ca să zboare: să dea din ele şi să stârnească praful. Iar după textul întreg al dialogului din ALA Tudoran se arată a fi, nu doar un plângăcios, cum spune V. Panait, dar şi mincinos; şi veninos - şi fără clasă...

Faptul că nu aveam nici un fel de relaţii înainte de plecarea mea în exil (1977) - nu prezintă importanţă: în ţară Tudoran îmi era indiferent, însă nu ostil. Salut!, salut!, la asta se reduceau. Că făcea parte din grupul Păunescu, Paler, Papilian, Prelipceanu, Dan Cristea - ei şi? Nu mă încălzea, nu mă răcea - Tudoran nu mă interesa. Că era poet bun: da, dar, Doamne, câţi poeţi buni dăduse pământul României!; că nu mişcase în Momentul 1977? - ei, da, ei şi? (mai târziu, mai ales după 1990, dăduse mai multe declaraţii în care regreta - cu lacrimi - că "atunci" nu se solidarizase cu noi - frumos din partea lui, iată, secreţiile se dovediseră a fi crocodiliene). Dacă nu mişcase Mazilescu, prieten al meu, care mă vizitase cu regularitate chiar în timpul "asediului" securităţii a locuinţei noastre din Drumul Taberei, de ce aş fi luat în seamă "nemişcarea" cuiva cu care mă salutasem, atât? Atitudinea lui (corect: absenţa ei) nu venea în

contradicţie cu ceea ce ştiam despre om: un scriitor român din generaţia post-realist-socialistă, a "cinicilor" (Petru Popescu, A.D. Munteanu, Papilian, Dan Cristea, Prelipceanu) care îşi zidăreau o *carieră* de scriitor, fără memoria a ceea ce fusese "înainte"; fără morală (mamiţo!) - doar cu interese. Nu întâmplător primii trei juni îşi dăduseră adeziunea fierbinte la Tezele din Iunie 1971...Impresia mea ne-favorabilă despre el, Tudoran, recunosc, venea şi din prietenia cu Păunescu. Şi din strânsele relaţii cu Paler. Îmi voi fi zis - atunci - că şi eu fusesem prieten şi încă foarte-bun cu Ivasiuc, fostul meu coleg de celulă de la Gherla; şi eu mă aflasem în relaţii "de preţuire" cu un M. R. Paraschivescu - adevărat: nu-l frecventasem în casa de la Vălenii de Munte, deşi mă tot chemaseră Ţepeneag şi Ivănceanu, singura "vizită" i-o făcusem la înmormântare - unde ne dusesem, Ana şi cu mine, cu trenul, nu cu autobuzele închiriate de Uniunea Scriitorilor.

Însă din momentul în care a trimis textul "Frig sau frică" - în 1984 - m-am raliat fără crâcnire, fără condiţii monicilor, ba chiar cu bucurie întru susţinerea lui. Ca un "soldat disciplinat": cauza cerea, iar când cauza cere, nu mai ţii seama nici de amintiri, nici de eventuale resen-timente, vorba sergentului: «Pui mâna şi urci pe baricadă!»

"Pe baricadă" mă aflam de când călătorisem întâia oară în Occident (iunie 1972). Ba chiar de mai demultişor, ca să fiu modest... Şi ce dacă aparatul de acum, "înainte" nu se manifestase în România când mă fâţâiam şi eu pe-acolo, pe meleagurile patriei iubite, încurcînd treburile scriitorilor adevăraţi, plângeriştii, jălbarii, cei care încercau să capete (ori să nu piardă) ceva, adresîndu-se lui Ceauşescu în cel mai curajos caz, făcînd apel la "omenia" şi la marea înţelegere, ca să nu mai vorbim de "românia" Dânsului? Dorin Tudoran i se adresase aceluiaşi: băţos, stând drept în cizme; nu cerşise nimic, îşi ceruse un drept: dreptul la *emigrare*. E drept, abia în 1984, însă cum e mai tânăr decât mine cu 10 ani, nu mă întreb ce făceam eu, de-o pildă, la vârsta lui, în 1974; nici în '64; nici în '56 - când el avea 11 anişori...

Ne-am întâlnit o primă oară la Paris (prin 1980-81) - când el venise doar cu soţia, fetiţa le rămăsese în ţară. Se întorsese, deşi se pare că Noël Bernard îi promisese că îl angajează la Europa liberă (uite: atunci, pe loc, nu m-am întrebat de ce lui Tudoran îi oferea un post de redactor, iar lui Ţepeneag, lui Virgil Tănase, mie, nici măcar un "post" de colaborator permanent-din-când-în-când, că nu ne-ar fi stricat deloc, deloc...). Aşadar când el, Tudoran, în ţară era încolţit, persecutat, ameninţat, am făcut ceea ce normal era să fac pentru ca să fie cooptat de PEN Clubul francez - întru protecţie (acelaşi lucru, în acelaşi scop l-am făcut mai târziu pentru Bujor Nedelcovici). După ce el a emigrat în America, am devenit foarte buni prieteni - cum dovedeşte corespondenţa

din care am publicat partea mea de dialog în **Scrisori întredeschise** de la Biblioteca Familia, 1995.

Ceea ce nu mă împiedecase să-l găsesc (acum vorbesc de textul "Frig...") exagerat de... ficţionat, inadmisibil de incifrat, de pedupăpiersicat: nu se înţelegea, limpede, *cine* nu-i plăcea, pe *cine* critica, pe *cine* ataca - acuzatorul nu dădea nume, tară de care nu poate scăpa nici azi, când vrea să desemneze pe cineva cu care nu mai este în termeni amicali.

Ca mine, de exemplu. Sânt indicat (în dialogul cu pricina) ca "cel care scrie jurnale date pe internet" (ei, da, ce să fac, dacă nu le pot publica, de-o pildă la Chişinău - ca el, funcţionar al guvernului american!, consumînd bugetul anual Soros pentru Basarabia); ca "cel care înregistrează convorbirile telefonice" - ei, da, le înregistrez de aproape treizeci de ani, ca să mă pot apăra de agresiunile (telefonice) ale securiştilor, dar şi pentru a avea "docomentul" în cazul în care un bun prieten (ca Tudoran, de exemplu) ar pretinde, azi, că ieri spusese nu doar altceva, ci contrariul... Ultima lui ispravă fiind dubla-prestaţie telefonică după "invitaţia" pe care mi-o trimisese Iliescu, să mă-ntorc, să ne-avem ca fraţii, căci românii sântem cu toţii...: în prima Tudoran îmi dădea sfatul-preţios de a nu pierde ocazia, deci de a accepta "oferta" lui Iliescu («ca, dacă ai ceva de zis, să zici de-aici, nu de-acolo...» - şi nu mi-a răspuns când l-am întrebat *de unde*, *de-aici* îmi vorbeşte el: *de-aici* de la Bucureşti?, *de-aici* de la Chişinău?, *de-aici* de la Washington?); în a doua convorbire - la distanţă de o zi - m-a... consiliat exact viceversat!

Interesant este că Tudoran (nu mă pot stăpâni să nu spun răutăţi - dar măcar eu dau nume - ca bun prieten cu Paler, cu Dan Cristea, cu N. Manolescu, cu C.T. Popescu, cu Prelipceanu, cum ar veni: crema verticalităţii moralităţii scriitoricimii balcanotransilvane) cunoştea acest "detestabil obicei" al meu (de a înregistra conversaţiile telefonice, iar când înţelegeam că îmi vorbeşte un sec, îl avertizam: «Înregistrez convorbirea!» - fulgerător îi cădeau în vine nădragii din dotare, "vedeam" prin gaura firului telefonic...), încă de când ne întâlnisem pentru prima oară de când emigrase: la Madrid, în 1986?, 1987? El venise graţie invitaţiei de mine provocată, în numele lui Felipe Gonzàlez, primul ministru al Spaniei - atunci pusesem pe lista invitaţilor în jur de 10 scriitori români din România, însă primise paşaport numai prietenul său, Mihai Botez (cel pe care, cu puţin înainte de moarte, el, Tudoran, îl "demascase" voiniceşte, ca agent securist...). Şi nu găsise nimic reprobabil. Iritarea sa faţă cu... "spionajul telefonic" la care mă dedam se trage din aceeaşi frică a insului nesigur de sine, egoist până la delir, structural mincinos, intrigant (aici se poate lua de mână cu Monica Lovinescu), însă grozav de grijuliu cu "imaginea" confecţionată de om loial, cinstit - să fie el prins cu ocaua mică şi dovedit a nu fi spus adevărul la un moment dat? Doamne fereşte!

Şi nu pot uita purtarea lui de descalificantă în chestia Caraion din 1998. Vreme de un an de zile prietenii săi, printre care Manolescu, după ce l-au dezgropat pe nefericitul - şi insuportabilul (dar cine e, oare, suportabil: Tudoran?, da, însă cu ce preţ?) poet şi l-au batjocorit-bălăcărit în fel şi chip, rezemîndu-se pe "izvorul Pelin-Jela". El, întrebat de Mariana Sipoş dacă citise cartea inomabilei Jelea (**Această dragoste care ne leagă**), din care poetul ieşea, vorba lui Matei Călinescu: "un monstru", iar faţă de mama Monicăi Lovinescu cel puţin tot atât de detestabil cât vreo cinci colonei de Securitate, el, Tudoran, a dat un răspuns de elev puturos: *nu găsise cartea*... El, care-mi reproşase - în articolul "Musca din frişca noastră" că fusesem... ingrat faţă de Monica Lovinescu (fiindcă nu tăcusem şi nu mai înghiţisem, în continuare, toate porcăriile făcute - printre care complicitatea ei cu Liiceanu în distrugerea cărţii **Culoarea curcubeului**) nu observa, Doamne fereşte că şi lui i s-ar fi putut reproşa ingratitudinea, dacă nu faţă de mine, care-l băgasem în PEN Club, care-i recrutasem cel mai ilustru colegiu de onoare pentru *Agora*, care provocasem invitaţii - am amintit-o pe cea de la Madrid - iar el... ce să mai vorbim...

...Ba să vorbim: La colocviul de la Die, Drôme din 1996, unde tema era... Basarabia, eu am frecat trotuarul din faţa sălii unde dezbăteau americăneşte (citeşte: analfabet) soarta bietei Basarabii, persoane înalt autorizate ca Adameşteanu, emisari ai USA (ca el, Tudoran), ce să mai vorbesc de ploaia de doctori-în-chestie... Însă prietenului meu Dorin Tudoran nu i-a dat prin gând să mă bage şi pe mine la meci, pe blat, măcar ca auditor (*nu aveam invitaţie la această dezbatere - despre Basarabia - organizată de americani, deci şi de el*)... Mă întorc la Caraion: ziceam că Tudoran, mult îndatorat lui Caraion, măcar pentru că, din puţinii săi bani (pe care... nu-i avea) i-a scos la editura lui Victor Frunză din Danemarca volumul **De bună voie, autobiografia mea**. Da, dar în *Kakistokraţia*, din 1998, la Nota biobibliografică nu este menţionat acest gest camaraderesc, adânc colegial al Caraionului faţă de poetul Dorin Tudoran...

Şi încă o băgare de seamă: Dorin Tudoran - ca şi Monica Lovinescu, pe care el o crezuse şi o apărase, pe ea, de... agresiunile mele din Jurnal, în 1997 (şi ca majoritatea românilor) - are năravul (altfel cum să-i zic?) de a ignora că, de pildă, relaţii sale cu X fuseseră, o perioadă, chiar foarte bune - însă nu mai sunt, acum, din varii pricini - consideră totalitatea relaţiilor cu X-ul în chestie, totdeauna rele, totdeauna conflictuale. Că aşa stau - din păcate - lucrurile, o dovedeşte celebra zicere-diktat a(l) Monicăi Lovinescu: "*Îmi pare rău că l-am cunoscut pe Paul Goma*". Ceea ce presupune: ştergerea, nu doar a perioadei de amiciţie, dar negarea existenţei aceleia - considerată post-festum o imensă eroare.

Ce va fi rău, eronat în faptul că - o vreme - Tudoran a fost prieten cu mine? Rău este că nu mai suntem, dar asta este o altă discuţie. Am negat eu vreodată că am fost bun prieten cu Ivasiuc? Din contra, am scris despre acel timp numai de bine - cu părerea de rău că a trecut.

Tudoran însă îşi tratează propria viaţă ca pe o chestie înscrisă pe un ecran de ordinator - de pe care poate şterge perioadele (sau numele) care, în clipa aceea (nu am zis *aceasta*, fiindcă la el, prezentul capătă alt adevăr, în funcţie de mereu-alt-interes).

Îmi vine în memorie ceea ce povestea Tita Chiper că îi povestise Eugen Luca (mort prin 1996, în Israel): într-o anume împrejurare lui Eugen Luca îi căzuse în mâini carnetul cu numerele de telefon utile al colegului său de la *Contemporanul*, pseudonumit: Valentin Silvestru. Am fost şi eu "coleg" cu "Valentin Sinistru" - aşa îl poreclise chiar E. Luca - la *România literară* şi îmi devenise fulgerător antipatic prin... el însuşi, însă nu neg că a contribuit şi ceea ce ştiam de la Tita - care ştia de la Eugen Luca... Mă întorc, după largul ocol: E. Luca, răsfoind "carneţelul" lui Silvestru, constatase că numele celor care în ultima vreme fuseseră daţi afară, mătrăşiţi, trimişi la munca de jos, sancţionaţi (de partid, se înţelege), fuseseră barate; şterse cu o linie. Atâţia alţii mai şterseseră, cu o linie - chiar cu trei! - din agendă, numele acelor colegi, prieteni sau doar cunoscuţi, fie decedaţi, fie mutaţi în altă localitate, fie... dispăruţi-ştim-noi-unde. Dar numai Silvestru-Sinistru era capabil (comentariul lui E. Luca, raportat de Tita Chiper) să şi comenteze... motivul ştergerii cutăruia, nu doar din carneţelul cu numere de telefon, dar din viaţa posesorului carnetului:

"*Nu mai este cazul*".

Ei, da: nu mai era cazul...

Deducţie: cu acel prilej devenise: Valentin Sinistru, în ochii lui Eugen Luca - altfel condeier de speţa cea mai greţos realist-socialistă, din tagma Iosifescu, Novicov, Crohmălniceanu, Vitner, Paul Georgescu - dar o persoană structural bună (aşa zicea Tita).

Iată-l şi pe Dorin Tudoran practicînd ştergerea, atât a numelor, cât şi a perioadelor care nu mai... corespund; în legătură cu care... nu mai este cazul.

Îmi aduc aminte - cu jenă, pentru el, fiindcă am fost buni prieteni: Tudoran, român până-n măduva oaselor, îşi schimbă şi el prietenii, după necesităţi (după "cazuri"). De pildă Eugen Simion: ce mi ţi-l critica poetul Dorin pe criticul Eugen înainte de "rivuluţie" în *Agora* - cu argumente solide... Şi iată-l pe acelaşi Tudoran, "după rivuluţie", prieten la toartă cu criticatul Eugen Simion, iar la întrebarea mea, nedumerită: ce se întâmplase: se schimbase Eugen Simion?, îşi schimbase el, Tudoran opiniile? - îmi răspunsese nichitastăneşte: «Lasă, bătrâne, că-ţi explic eu - tu nu ştii cum stau treburile pe-aici...» Nu, nu ştiam ce ştia

Tudoran - nici în privința lui Buzura (și a Firancei sale): ani și ani îl atacase (tot în *Agora*), îl făcuse cu ou și cu oțet - dar în **Kakistocrația** nici urmă de acele texte, de parcă nici n-ar fi fost scrise - și publicate: la fel articolele - deci negrul-pe-alb - împotriva lui Eugen Simion, a lui Buzura, a lui Liiceanu, a lui Pleșu... Cât despre aceștia doi din urmă, în scrisoarea lui ultrapenibilă de *explicații* din *1998* în legătură cu distrugerea **Culorii curcubeului**, prietenului meu, scriitorului Dorin Tudoran nu-i venea să creadă («Nu-mi vine să cred» fiind echivalent al lui «Nu cred», deci eu spuneam minciuni) că Liiceanu ar fi făcut una ca asta,.doar îl întrebase de curând pe filosof în bucătăria eseistului Pleșu - unde el, poetul se afla în vizită amicală... Însă nu "divulga" pentru nimic în lume (să o pață?) ce îi răspunsese Liiceanu; în schimb (!) mă lua pe mine de guler: cum pot eu face asemenea afirmații despre un om de calitatea și mai ales de onestitatea lui Liiceanu?

Acum, din dialogul de la care pornisem, aflu că lovește puternic și în "filosofii de la Păltiniș", cărora le contestă asta, zi-i pe nume: rezistența prin cultură. Însă după obiceiul tudoranesc: fără a le da numele, "doar toată lume știe cine sunt ei". Și cam târzior: a avut nevoie de 15 (cincisprezece) ani, ca să constate? Sau 15 ani, ca să-și ia inima în dinți și să rostească acea constatare - dînd-o anonimă?

Duminică 25 aprilie 2004

A venit (primă)vara. Ieri a fost o zi luminoasă, azi se anunță una și călduroasă. Florile mele dau din coadă de plăceri, numai leușteanul bătrân nu dă semne de viață - o fi murit...

Miercuri 28 aprilie 2004

Am trimis câte un print din **Săptămâna**... lui Radu Anastase și lui Solacolu. Am început să migălesc pe textul (foarte brut) al **Căldurii Mari**, scanerizat de Culcer, dar imposibil de corectat prin grila cu pricina. O fac încet de tot. Azi : doar 5 pagini.

Joi 29 aprilie 2004

Țin să consemnez impresiile despre două subiecte:

Primul vine din lectura - ultrarapidă - din ALA (9 martie) a unui interviu luat de CTPopescu - prietenul meu de... un deceniu (din iulie 1995) - cu Maia Morgenstern, interpreta Mariei din Patimile... lui Mel Gibson.

Partitura (pe hârtie a) Maiei Morgenstern mi s-a părut a fi, nu doar strălucitoare - alături de băltoaca "replicilor" individului întrebător, dar și

de o uluitoare justețe - folosesc acest termen uzat în anii comunismului triumfalnic. Nu spun: «rar mi-a fost dat...», ci: «niciodată n-am mai întâlnit un astfel de discurs în gura unui evreu - *cu atât mai puțin de origine română*». O adevărată lecție de civilizație, de civilitate; lecție de dialog (dar din păcate, nu a avut partener); lecție de măsură, de echilibru... - ca să scurtez: un regal pentru minte, inimă, și... literatură. Această "actriță" (ghilimelele nu-mi aparțin: le-am citat) mi s-a arătat a fi infinit mai aptă de dialog în sensul larg decât întreaga Uniune a Scriitorilor de la București înfrățită cu cea de la Tel Aviv. Această femeie a dat o lecție tuturor bărbaților; această evreică a dat o lecție tuturor evreilor de origine română, cu precădere "bărbaților intelectuali", cu toții degradați: Oișteanu, Volovici, Shafir, R. Feldman, A. Cornea [ah, cu ce plăcere de turnător inveterat îi torn!], ce să mai vorbesc de Reichman, Chiva, clanul Moscovici, Lilly Marcou...; - și lingăilor dintre *goi*, ca alde Pippidi, D. Pavel [ah, cu ce jubilație îi listez și pe boii de consângeni!], iar recent pe doi scriitori buni, dar ca oameni putrezi până-n măduva oaselor: Papițoiul săltărețic Petru Popescu și pe activistul de partid Bălăiță : am citit în *Convorbiri literare* un text de o lingere de gumari a evreului cum n-am mai întâlnit decât pe timpurile de glorii când tovarășul Bălă' era membru în CC și, dimpreună cu Țoiu (ce, "Țosti C." nu e bun scriitor?, ba da, ba da!!) călătorea pe la Stockholm, ca să-i explice - îndeaproape - lui René Coeckelberghs că nu trebuie să-l editeze pe Goma [precedat doar cu vreo lună de alt cuplu - și-mai-talentat: Breban-Ivasiuc...] - mă întorc la bălăițul Bălăiță, aducîndu-mi aminte cât de îndelicat lingea el gumarii ceaușeștilor.

Despre Maia Morgenstern am doar auzit, nu am văzut vreun film, nu i-am citit vreun interviu. Însă chiar dacă doar pentru mine a constituit o surpriză (și ce surpriză!), îmi asum păcatul neinformării. Și al delirului de admirațiune.

Am mai spus, revin: interviatorul - adeverist-scînteistul C.T. Popescu - a apărut în lumina crudă (era să spun: răspândită de Maica Domnului...) ca un reprezentativ gazetarnic român din aceste timpuri: neinformat (punea niște întrebări idioate pentru oricine și-a aruncat ochii o singură dată - și din greșeală - peste Biblie); obraznic, și mai ales nesfârșit de trivial. Un hibrid, un câine-de-porc (și invers), care în nesimțirea lui tot încerca să se "salte până la nivelul" actriței minunate și femeii așișderi, și, minune!, fără a reuși să o descumpănească, să o rătăcească prin întrebările lui vicioase de derbedeu; fără să o maculeze. Câteva exemple:

Maia Morgenstern spune că da, a interpretat rolul Mariei, Mamei lui Isus...

CTM - după ce și-a dat cu părerea lui de neam-prost-de-bază: "Eu te vedeam în Maria Magdalena..."; după ce, "onest" nevoie-mare, ca

orice 'telectual român, formator de opinie declară: "*N-am văzut [filmul], decât nişte secvenţe*"(sublinierea mea), comentează, avizat: "A, deci imaculata concepţie a fost lăsată la o parte? *Interesant*". (resublinierea mea).

Mai încolo, Maia Morgenstern încearcă să spună că este... divin să ierţi, să-ţi iubeşti călăul (vorbea de film, de Evanghelii - nota mea). Şi Isus şi Maria au făcut acest lucru : au iertat...

CTM o amendează: "*O fi, dar nu mă convinge*". Ei, da: Isus şi Maria, înainte de a ierta, aveau obligaţia să treacă întâi pe la secretarul de bază CTP, pe el să-l convingă de "justeţea" iertării.

Mai departe individul îşi urcă tenişii pe colţul mesei şi îşi etalează cunoştinţele sale nesfârşite despre Patimile lui Isus:

"Să-l vedem pe Isus ca pe un minoritar demonizat? (...) ca pe un ţap ispăşitor?" - adâncă întrebare.

Maia Morgenstern încearcă să-l alfabetizeze, explicîndu-i că ceea ce s-a întâmplat cu Isus a fost un conflict iudeo-iudeu. CTM, ca să-şi ascundă ignoranţa, schimbă vorba, întrebînd-o dacă ea a simţit vreo probă de antisemitism în România... Maia Morgenstern spune că a întâlnit aluzii, atitudini jignitoare - dar antisemitism nu (crede că) există.

În fine, Maia Morgenstern explică scena uciderii (răstignirii) lui Isus (din punctul de vedere al filmului) şi spune că Maria priveşte adânc în ochii spectatorului (camera), cerşind, implorînd un examen de conştiinţă al fiecăruia dintre noi...

C.T.M.: "*Hm*... (re-re-sublinierea mea). *Asta e teorie, filosofie*".

Dialog de surzi. Un "grup" în alb-negru. Lăudat fie Domnul pentru că ne-a lăsat - acolo unde nu era de aşteptat: de la o actriţă! - albul cel luminos.

O prestaţie care m-a bucurat:

1. M-a bucurat - în rău: CTM arată a fi şi mai mizerabil, mai vulgarivial, mai noroios, mai blăştinos decât îl simţisem eu - pe proprie piele, adevărat - în iulie 1995, când cu articolul său "Gomora";

2. M-am bucurat - în bine - întâlnind, fie şi pe calea presei internetizate minunea Maia Morgenstern (m-am îndrăgostit de ea - fără să o fi văzut... - ei şi? Nu merită? Şi ce, nu merit, eu să iubesc ceea ce este frumos pe dinlăuntru?).

A doua imagine (programul radio-TV): *Télérama* din 28 aprilie:

O carte adunînd fotografii comentate de Elias Sanbar, intitulată: **Palestinieni.**

Se va fi observat complicitatea mea, dureroasă, cu acest neam. Ai cărui membri nu sunt acceptaţi ca arabi de cei din lumea arabă, masacraţi, azi, de evrei, după ce fuseseră alungaţi de pe pământul lor şi de la casa lor şi de la măslinul lor... Oameni care provoacă la cei din afara conflictului: milă, însă o milă specială, pe care o resimţi faţă de vagabonzi, faţă de cloşarzi - şi pe care o rezolvi rapid: îi bagi în mână câţiva franci şi,

uşurat, te grăbeşti să te îndepărtezi, fiindcă eşti convins: indivizii aceia sunt, nu doar nişte nefericiţi, dar atrag, răspândesc în jur nefericirea.

Nu cunosc, îndeaproape, vreun palestinian - doar o palestiniancă: Dominique Eddé, întâlnită la Seuil, în 1977 (prin decembrie, când m-a "luat" Claude Durand). Cuvântul "palestinian" evocă şi pentru mine, ca pentru foarte mulţi români, tâlharii care se antrenau în ţara noastră, pentru a comite acte de terorism: agresorii Monicăi Lovinescu trimişi de Securitate să-i închidă gura cu ţărână, cum ceruse lăncrănjănesc...

Însă nu îmi este absolut necesară cunoaşterea "internă" a unei comunităţi, pentru a mă simţi solidară cu ea - în nefericire: nici pe algerieni nu-i cunosc, dar mă leagă de ei soarta - îndrăznesc să spun: "comună". Şi neamul lor a fost umilit de ocupanţi străini: turci, francezi, englezi ; şi neamul lor a fost tratat de adunătură de ne-oameni, de robi ai stăpânului. Să fie deosebirea atât de mare între algerieni şi basarabeni?

Cât despre palestinieni... De ei mă leagă *alungarea de acasă*. Să fie mare deosebirea dintre *refugiaţii palestinieni* - în Liban, în Iordania, în Siria, în Egipt (dar şi în proprie ţară, Palestina, actualul Israel) şi *refugiaţii basarabeni şi bucovineni* alungaţi de la casele lor?

Pentru mine, persoană fără ţară, fără casă - nu:

Se spune: "Jidovul Rătăcitor". Şi pe drept cuvânt, evreii [de la *'ibrim*, "cei de dincolo" /de Eufrat/] au fost, au rămas o comunitate de nomazi, de păstori, deci au mers, după turmă, de ici-colo. Apoi, în secolele al XVII-lea şi al XVI-lea (fireşte, înainte de era noastră) din Mesopotamia au ajuns în Canaan, apoi în Egipt în sec. XIV (după o vreme de coabitare paşnică, au fost robiţi), Moise îi scoate din robie, le dă legi şi cult. În secolul al XII-lea se instalează în Canaan - numele "Israel" este dat de localnici "invadatorilor (evrei) care îşi aleg rege". Vine apoi robia babiloniană (sec. VI), apoi liberarea... Localnicii (după cum o spune cuvântul, de la *loc*) erau sedentari. De aceea au fost, sunt legaţi şi azi, când au pierdut-o de peste o jumătate de secol - de *casă*.

Mă simţeam apropiat de evreu ca *rătăcitor*.

Mă simt apropiat de palestinian ca *loc*alnic fără *loc*; ca... un *căsean* căruia i s-a luat *casa*, a fost alungat de-*acasă*, i s-a distrus *casa*.

Iată, am vorbit despre o carte pe care nu am văzut-o, nu am citit-o şi, dat fiind preţul ei (60 euro), nici nu o s-o am.

Se va fi observat că nu am folosit până acum cuvântul *exil*? Dacă da - e bine. Dacă nu - nu să fie, nu mă simt obligat să explic motivul. Deşi, într-o lume în care Breban se prezantă (şi este prezentat de Buduca, de Groşan) ca un "exilat", poate n-ar fi stricat o "mică explicaţie", vorba profesoarei Doina Cornea.

Vineri 30 aprilie 2004

O să am de lucru pentru o săptămână-două: Filip mi-a făcut lizibil textul scanerizat de Culcer.

O veste bună: am primit de la Oradea scenariul (decupajul) după **Culoarea curcubeului**, autor: Paul Pintea - are să revin.

O veste proastă: Maia Morgenstern, înainte de a juca pe Maica Domnului, nu citise Evangheliile. Nici măcar Vechiul Testament. Vestea m-a rănit - ca în dragoste.

M-am consolat: mi-am adus aminte că actorii mari sunt mari fiindcă sunt, fie ignari, fie idioţi. De aceea era atât de slab actor Ion Omescu: fiindcă era nepermis (pentru un actor) de inteligent, de cultivat.

Maia Morgenstern ar fi putut să citească, în copilărie, în adolescenţă, în maturitate - nu numai Noul Testament, dar şi Thora; aşa ar fi fost normal, firesc. Dar uite că n-a fost să fie. Se vede însă că nici nu avea nevoie; pentru Patimile... nu-i era necesară documentarea-în-vederea, nici împrospătarea unei culturi căpătată în familia ei, presupun: de bolşevici "istorici": Mel Gibson i-a explicat, i-a arătat - şi fata, bună actriţă, pe dată a intrat în pielea personajului!

Iată deosebirea - ca de la cer la pământ - între cei care fac artă (actori, pictori, muzicieni) şi cei care mânuiesc cuvântul. Asta.

M A I

(...)

Marţi 18 mai 2004

Am pierdut jurnalul dintre 1 mai şi ieri, 17 mai.

Revin la prânz: bineînţeles că erau lucruri interesante (pentru mine) în partea pierdută! Dar bineînţeles că îmi pare rău de pierderi!

Numai că dacă m-ar întreba cineva ce "conţinea" pierduta parte... N-aş putea pentru ca să... Din două motive:

- nu-mi mai aduc aminte - ca protecţie («Nu vreau să ştiu»);

- nu-mi aduc aminte, pentru că nu mai am memorie - iată că slujeşte la ceva Alzheimera: la consolaţiune (prin amneziune).

Parcă-parcă îmi aduc aminte:

- în 6 mai (coincidenţă!: în 1977 am fost liberat de la Securitatea-Rahova), iar ăst-an Niculiţă m-a anunţat că a apărut **Săptămâna Roşie** la Vremea;

- am scris Niculiţilor şi Stăneştilor, mulţumindu-le pentru tot ce făcuseră pentru carte;

- în chiar ziua în care Filip mi-a instalat poşta electronică, am primit un mesaj de la Dan Petrescu: îmi propunea să-mi re-publice **Justa** la Polirom, unde este consilier editorial;

- după răspunsul meu, a amănunţit propunerea, în ordinea următoare: **Din Calidor, Justa, Gherla-Lăteşti, Culoarea**...

Rămâne ca editura să decidă.

Căci editura, ea... Ce s-ar face bietul scriitor dacă n-ar exista editura? Nu numai că nu şi-ar vedea cărţile editate, dar nici nu le-ar scrie - el, scriitor-autor! La ce bun? Aşa funcţiona Buzura: nu aşternea pe hârtie un rând până nu primea de la Gogu Rădulescu aprobarea rezumatului oral al eventualei cărţi prezentat de autor - în faza a doua era folosită ca gogă-adjunctă indispensabila Geta Dimisianu...

Miercuri 19 mai 2004

Dan Petrescu îmi scrie că Manolescu l-a ameninţat cu un proces din pricina P.S.-ului scrisorii sale din *Timpul* (acolo transcria un zvon: că Ilieştii ar fi investit bani în Niki - dar bineînţeles, numai că Dan Petrescu nu poate produce chitanţa aceea).

Încă o confirmare - dacă mai era nevoie - a proastei, a foartei proaste calităţi a Manolescului. Şi ce dacă scria cronici bune? Ce, Sorin

Mărculescu nu scria poezii bune?; nu făcea el traduceri bune? Nici o legătură între "bunătatea" muncii lor şi coloana vertebrală lipsă. Şi unul şi altul (ce optimism: trebuia să scriu: "şi alţii", ba chiar "toţi ceilalţi") s-au dovedit a fi nişte fiinţe nevertebrate, neverticale, netrebnice - Pruteanu nu era o excepţie, cum îmi făceam eu iluzia. Pentru *ei* apărarea adevărului se face numai - şi numai - prin... proces! Din 1900, indivizii cunosc o singură replică în caz de încolţire (moralicească):

«Te dau în judecată!»

Şi chiar se dau, se întredau în judecată.

Dar nu mă dă în judecată într-un ritm anual, de prin 1980, I.C. Drăgan?; nu primesc trimestrial - de prin 1993 - citaţii de "procest" din partea V.C.-ului Tudor? E drept, mă mirasem (în primele luni ale anului 1992), când Sorin Mărculescu mă ameninţase cu "proces" pentru că - prin intermediar, desigur - încercam să-mi recuperez manuscrisele refuzate de şeful său, Liiceanu, taman cele solicitate în vara anului 1990 de Măria Sa Gabriel Întâiul şi Ultimul, ba aş zice: de el *comandate*: "Articole" şi "Scrisori"...?

Dar nu cerea Cronicarul *României literare* (probabil-sigur Dimisianu) să fie dată în judecată *Vatra* pentru că îmi publicase textul "Să fie desfiinţat electoratul"?; nu cerea Ştefănescu-Morman (bine, nu "Morman" ci doar "Maşină de scris ştefănisme") ca periodicele din România să nu-l publice pe Goma)? Aceştia doi din urmă fiind şi colegi de facultate ai mei? (Eh, facultate! - zic şi eu ziceri...)

De ani de zile nu mă mai mir. Scriitornicii români sunt mult mai mizerabili, mai gloduroşi, mai canalieri, mai cătunali (e-he, ar vrea ei să fie taxaţi de "provinciali"!) decât îi bănuiam şi acuzam eu.

«Te dau în judecată!» - iată emblema libertăţii de expresie în special, a libertăţii în general la "intelectualul român"!

"Directorii" români - şi dintre cei buni dinainte de 89: Liiceanu, Manolescu, Sorin Mărculescu, Mircea Martin - în ciuda aparentei lor bunecreşteri, "după Revoluţie" nu au învăţat să dea bună-ziua, să se şteargă la nas cu batista, să nu facă "pactul diabolic", vorba parizianisto-sului Pintilie, să nu toarne, să nu "pună-bine" un coleg, să nu pactizeze cu Răul, să nu comită gafe-erori (ca emisiunea TV botezată manoleşte: "Cultura este meseria mea" - pòke dòră numa' agrocultura...) în schimb (!) au aflat taina "procesului". «Te dau în judecată!» - trag ei cu puşca înainte de somaţie, imaginîndu-şi, debilii, că astfel rezolvă problema adevărului: «Din moment ce eu te-am dat pe tine în judecată (şi nu invers), înseamnă că eu am dreptate - nu tu (care nu m-ai dat în judecată!)-, iar dreptatea mea nu mai are nevoie de demonstraţie!»

Ce rumegătoare! Ce târîtoare! Cum să-i pretinzi unei creaturi ca amoebosul Alex Ştefănescu să fie vertical, când el imită până şi ticurile verbale ale jupânului Manolescu? - fiind prea tânăr ca să-l apuce pe

Eugen Barbu, cel cu Prăvălie cu Scară la Secu. Când el - tot de Morman-Ştefănescu vorbesc - are structura intelectualo-morală a unui sac cu cartofi pe sfert golit, deci nu are idee care-i susul, care-i josul...

Joi 20 mai 2004

Mi-a telefonat aseară Ştefana: a adus 5 exemplare.

În legătură cu pierderea de memorie: acum pot să mă apuc să scriu **Ostinato**. Ba chiar toate celelalte cărţi:

Le scriu din-nou, vor fi cărţi noi-nouţe!

Ba: ce-ar fi să mă apuc să scriu "Amintirile unui amnezic"? - şi dacă le-a scris altcineva, înainte? Atunci: "Însemnare a călătoriei mele în Alzeihemerìa"? - de aşa ceva încă n-am auzit.

Ora 17: Ana mi-a adus exemplarele de la Ştefana pe la prânz, dar n-am scris în jurnal, fiindcă...

Fiindcă există în volum o monumentală eroare editorială:

După ultimul P.S. ar fi trebuit să urmeze Bibliografia (tot de mine alcătuită, nu?). Or editura a băgat (sau: nu a aruncat o ultimă privire asupra trebii) textul lui Mircea Stănescu - *însă fără numele autorului*! Cititorul va fi cu siguranţă derutat: va crede că tot eu am scris acel text - şi mă alint, vorbind de mine la persoana a treia...

M-a amărît constatarea. Ar trebui să fiu bucuros - dar pot, pe de-a-ntregul?

Singurul din familie care s-a bucurat de carte a fost Filip (lui nu i-am spus nimic de gafa editorială): pe coperta a IV-a se află fotografia mea, de el făcută - cu: "Foto Filip Goma". Menţiune este făcută şi la începutul volumului.

Vineri 21 mai 2004

(...) Aş vrea să-i văd pe israelofilii originari din România, altfel partizani vajnici, juscobutişti (sic) ai "Holcaustului în România" comentînd tragedia (a câta?) din Gaza. Ce vor pretinde ei (Cornea, Oişteanu, Volovici, Shafir, Radu Feldman...) la o nevinovată întrebare ca aceasta:

«Cum, de ce au fost ucişi (cu rachete lansate din helicoptere, cu tunuri şi mitraliere ale blindatelor) atâţia civili? Atâţia copii?»

Vor avea, în continuare, neruşinarea să repete discursul-litanie al Ţahalului:

«Ei, palestinenii au atacat biata noastră invincibilă armată!»

...Cu pietre, completez eu şi mai completez; de acea dată nimeni nu aruncase cu pietre în biata-invincibila armată israeliană, totdeauna ascunsă în bunkerele tancurilor, ale elicopterelor, ale avioanelor?;

- cum vor "interpreta" israelieniştii fără condiţii distrugerea sistematică a caselor din Rafa? Vor pretinde că "operaţia" avea drept scop (nobil) distrugerea tunelurilor prin care palestinenii aduceau arme din Egipt?

- dar distrugerea serelor (din fòlii de plastic, pe cadre metalice) cu buldozerul? Strivirea amărâtelor de "sere", cu, mai ales, ceea ce creştea în ele: ceva legume? Şi ele (serele, toate) se aflau în zona... tunelurilor? Sau scopul a fost: înfometarea asediatului?

Mult grăitoare a fost această imagine, re-transmisă azi - a serelor; nu pentru că oamenii ucişi ar fi trecut pe un plan secund, în inima mea, dar pentru că sânge şi moarte şi copii mutilaţi de bombe văzusem până la saţiu - dar serele... Desigur, serele nu sunt... fiinţe vii, dar sunt nişte chestii cu "nişte plante" care îi ţin în viaţă pe nişte-oamenii încă vii.

Nu pot să nu-mi aduc aminte (cu viscerele) cât de atroce sufereau oamenii din Mana (nu doar din Mana, de pe tot cuprinsul Basarabiei şi al Bucovinei de Nord ocupate în iunie 1940), când ruşii s-au pornit pe raderea Codrilor Orheiului.

Apropiere articială? Pentru mine firească. Fiindcă ruşii - ca şi americanii, ca şi israelienii - nu urmăresc, într-un conflict armat neutralizarea, înfrângerea adversarului, ci *nimicirea* lui, lichidarea lui - direct, prin asasinarea bărbaţilor, indirect prin distrugerea acelei "materii" care favorizează supravieţuirea celuilalt, în primul rând *casa* - apoi: demân-carea; apoi drumurile, sediile instituţiilor, fie şcoli, fie spitale, fie lăcaşuri de cult...

Iar americanii se mulţumesc să... deplore... ce se petrece în Palestina. Eu, "antisemit" notoriu, spun: cum altfel să reacţioneze America cea consiliată/condusă de Wolfowitz, Kogan, Perle, Frum şi ceilalţi likudnici?

Sâmbătă 22 mai 2004

Rumsfeld şi Bush o ţin pe-a lor: ceea ce s-a petrecut în Irak (umilinţele, înjosirile, torturile pricinuind moartea multor deţinuţi - toţi nevinovaţi) este fapta "unor elemente necontrolate". Când, nu doar jurnalişti, nu doar politicieni din opoziţie denunţă un plan elaborat la Pentagon, dar şi înalt gradaţi dintre cei de la Washington - şi de la Bagdad - susţin că exista o directivă-de-la-cel-mai-înalt-nivel?

Şi, în continuare, nu se rosteşte numele lui Wolfowitz. Are să scape fără o sgârietură acest criminal, adevăratul autor al "războiului nuclear preventiv"...

(...)

Luni 24 mai 2004

Continuă distrugerile în Gaza. Sharon, cu viclenia lui subtilă ca un buldozer - prezintă "un alt plan de retragere din Gaza" - dar nu spune în ce constă altfelitatea. Am prins pe sărite, nu sunt sigur: ministrul de justiție al lui Sharon ar fi calificat distrugerile și uciderile din săptămâna trecută de "naziste". Cu atât mai puțin sigur sunt, cu cât în imagine a apărut un ins recent raliat lui Sharon, cu fizionomie de om bolnav de inimă - altfel, facies de cel puțin fost ministru adjunct de securitate în vreuna din țările de Est - să zicem în Ungaria.

Am văzut filmate, ieri și azi bătălii homerice - nu, nu e bine spus, dar nu am alte cuvinte: pe de o parte tancurile israeliene, mașini monstruoase, călcînd sub șenile tot ce întâlneau: arbori, case - în această fază doar... ruinele caselor dărâmate - rotind amenințător, terifiant tunurile ; pe de alta copiii, adolescenții palestinieni, înarmați până în dinți... cu pietre. Este adevărat: din tancuri, în această "înfruntare" nu se trăgea, dar orișicâtuși, un tanc este un tanc, te poate omorî doar atingîndu-te. Ei bine, acești copii aruncau cu pietre în diplodocușii de oțel, cei mai mititei, neputînd azvârli pietrele, veneau cu ele până la un metru de fortărețe și... încercau să le arunce cu două mâini.

Pe măsură ce trece timpul și se acumulează imagini ale crimelor monstruoase ale israelienilor în Palestina, înțeleg că ceea ce scriam de rău, de foarte-rău în **Săptămâna Roșie** despre *răutatea* evreilor față de *goi* era, nu doar justificat, fiindcă era și adevărat, dar insuficient spus, insuficient insistat. *Ura* evreilor împotriva neevreilor este un "sentiment" din care se poate muri - de inimă. *Ura* lor - consecință: cruzimea, sălbăticia cu care îl "tratează" pe cel din față nu vizează un individ sau un grup care îi făcuse(ră) rău și care ar merita să i se răspundă cu aceeași monedă - ci întreaga omenire ne-evreiască. Și nu doar "de două mii de ani", de când evreul Isus a propovăduit împotriva răutății lor (în toate accepțiile); nu doar de când alt evreu de-al lor, Shaul/Pavel/Paul a scris negru pe alb că ei, iudeii, l-au ucis pe Isus, cum îi uciseseră pe profeți. Ci de mai înainte; de totdeauna.

Mă întreb dacă termenul mincinos "antisemitism", nu doar acceptat, dar cultivat cu vehemență nu se alimentează din veninul *urii* evreilor față de neevrei, printr-o manevră pe cât de ticăloasă, pe atât de inabilă (dar cine să aibă îndrăzneala sinucigașă de a-i demasca?), extinzînd antiudaismul (care privea 10-12 milioane de indivizi) la... "antisemitism": sute de milioane, dacă nu bătînd spre un miliard;

Mă mai întreb cum se simt evreii normali, evreii cu care, chiar dacă te dispuți, vorbești același limbaj - al dialogului - în această comunitate de ființe bolnave, isterice, sălbatice, cuprinse de nebunie (am văzut o "horă" jucată într-o casă din Ierusalim, proaspăt "cumpărată" de la un

palestinian - nu mă opresc asupra modalităţii "cumpărării" bunurilor palestiniene de către evrei: aşa "cumpăraseră" şi pădurile şi pământurile românilor din Maramureş, din Bucovina, din Basarabia...). Am fost terifiat de spectacolul dat de... "cumpărători": nu am găsit vreo deosebire între paşnicii dansatori evrei cu bărbi şi caftane lunge şi extrem de paşnicii alcătuitori ai unui trib de canibali dansînd, goi puşcă în jurul focului, pe jăraticul căruia se prăjeşte carnea duşmanului răpus - ba da: spre deosebire de canibalii africani, evreii de la Ierusalim dansau pe o melodie de joc (dans, horă) basarabeană...(...)

Marţi 25 mai 2004

(...) Bush: el este foarte-genial. El posedă consilieri extrem de geniali. Lui sfetnicii i-au dat sfaturi suprageniale: a anunţat că închisoarea cu pricina din Bagdad va fi... distrusă. Dărâmată. Cu bani americani va fi construită alta, nou-nouţă... Ce-a înţeles el din crimele sale... Uite-aşa se distrug probele - după gurile rele din familie.

Am aflat numele ministrului justiţiei al Israelului: Tommy (sau Tony) Lapid. Am mai aflat că "observaţia" a rostit-o în plină reuniune guvernamentală - suna cam aşa:

«Când am văzut-o pe bătrâna palestiniană căutînd prin moloz medicamentele, am văzut-o pe mama - exact aşa i s-a întâmplat şi ei, iar eu am văzut şi nu pot uita. Atunci naziştii au făcut ce au făcut - acum: noi...»

Atâta le-a trebuit colegilor săi: au sărit cu toţii cu gura pe el. Un purtător de cuvânt al guvernului, un june fără dinţi (nu îi pierduse, ci nu îi crescuseră), cu mânie-cu-stropi a afirmat că asemenea... afirmaţii la adresa Ţahalului sunt "inadmisibile", fiindcă Ţahalul apără fiinţa Israelului. Şi început comentariile, nu doar în opoziţie, în sensul: Ţahalul este dator să apere fiinţa Israelului - dar "cu morală"...

Aici intrăm într-o dezbatere din care nu mai ieşim: Ţahalul a fost doar instrumentul, decizia aparţine guvernului, în frunte cu Sharon.

Lapid este originar din Ungaria, scena cu mama sa care căuta medicamentele prin moloz se petrecea "la Budapesta, în timpul războiului". Nu sunt sigur pe cunoştinţele mele istorice privitoare la "Ungaria din timpul războiului", dar nu pricep de ce el a vorbit de "faptele naziştilor". Dacă este vorba de distrugeri materiale, de ruine, în Budapesta, apoi vinovaţii erau ruşii - şi românii, aliaţii lor în 1944-45 - nu "naziştii". Rămân rezervat în chestiunea naziştilor care ar fi bombardat Budapesta şi trec la altceva, mai puţin de cinste:

Un purtător de cuvânt al guvernului israelian a negat că ar fi existat un "incident-guvernamental"- comparaţia Rafa-Budapesta - pretinzînd că "într-un stat democratic" desigur, există discuţii aprinse... - dar nesemnificative. Jurnaliştii comentează: Lapid nu a repetat faţă de

ei ceea ce fusese relatat că a rostit în reuniune. Ei, da: curajul său de vechi bolşevic (bag mâna-n foc: ungurul a activat în România, în virtutea "ajutorului internaţional" - sovietic din 1945) nu a durat nici măcar o vară, vorba filmului suedez, disciplina de partid i-a fost impusă vădit bolşevicului maghiar purtînd acum numele ebraizat: Lapid...

În concluziune iată-l şi pe tovarăşul Pozner celebrissimul preşedinte al Organizaţiei Purtătorilor de Cuvânt Israelieni, revărsat pe spate în fotoliu şi, ucigător de ironic, explicînd: «Nu, nu s-a întâmplat nimic, presa a exagerat, ba chiar a inventat...»

În legătură cu filmul lui Michel Moore, premiat la Cannes: Vasăzică omul cu filmul său (despre Bush) este onorat în entuziasmul sălii - şi în al presei europene, fiindcă cea americană s-a mărginit să informeze, atât. A doua zi comisia care decernase premiile se re-întruneşte, pentru un comunicat. Pe care îl sonorizează Tarantino:

«Decernarea premiului nu a avut nimic politic, filmul a fost recompensat doar pentru calităţile sale... artistice» (de reţinut: filmul este un *documentar*...).

Dintr-o dată profilul (la propriu) al acestui foarte bun actor care-i Tarantino mi-a devenit şi mai caricatural, de-a dreptul monstruos, (de vină fiind eu, receptorul): acest măgar de 'rital americanizat a reacţionat ca ultimul danubiot daco-rom*â*n, când se sperie el de "consecinţe" şi se trezeşte făcîndu-şi autocritica prin explicaţia că el, dragă doamne, nu a făcut odioasa "politică" - ci doar... cultură.

Asistînd (pe geamul televizorului) la căcănăriile occidentalilor, îmi spun că, la urma urmei, Churchill se înşelase: Cortina de Fier nu despărţise două lumi - ci aceeaşi, la întâmplare.

Am dedus - fără a fi sigur - că mâine se va deschide un Târg de Carte la Bucureşti. Stăneştii - cu care, în sfârşit, am luat legătura prin e-mail, nu se vor putea duce. Niculiţă însă - da. I-am zis să ia aparatul de fotografiat, ca să imortalizeze... tactica tăcerii impusă de colegii-mei-de-breaslă. Noroc că îmi pierd memoria - însă chiar total amnezic, pe cei răi... n-o să-i uit.

Miercuri 26 mai 2004

"Teoria" bushă prezentată deunăzi - chestia cu "bine, bine: suveranitate pentru irakieni - dar armata americană (130.000 oameni) rămâne pe loc" şi: "vom rade închisoarea - şi vom construi alta, pe banii americanilor" - a întrunit aprobarea... lui Bush. Nici chiar Powell nu e convins de ea.

Duminică 29 mai 2004

Simţeam vestea rea venind... Dan Petrescu îmi scrie că Polirom mă va anunţa în curând : îmi va publica ceva-ceva, dacă... Dacă voi scoate de pe internet pentru o vreme titlurile propuse lor - ca să nu facă concurenţă editurii... Da, domnule: amărâtul meu site de pe internet, această gazetă de perete familială, unde mă exprim, ca să spun aşa: la oglindă, în baie, când mă bărbieresc - face concurenţă unei edituri de talia Poliroamei! Una din două: ori poliromioţii, regretînd că se grăbiseră să-i vorbească lui Dan Petrescu despre posibilitatea publicării **Justei**, (Silviu Lupescu) s-au răzgândit - din varii, dar bine grupate motive (primul ca primul - dar al să-l vezi pe al doilea!), fie internetul acela pe care eu îl pun pe o treaptă mai joasă decât "samizdatizarea" celor 10-15 exemplare din texte trase la imprimantă şi trimise prin poştă amicilor, reprezintă ceva mai mult decât atâta. Internetul să concureze Polirometul? 'Serios!

Şi iarăşi ar fi trebuit să mă mir, să mă simt ofensat de o "condiţie" ca aceasta. Dar nu mă mir, nu mă simt ofensat. Deşi am motive, am... Măcar acela că "înainte" fusesem vreme de 20 ani (1970-1990) interzis. Măcar pentru că, mai cu seamă după apariţia **Jurnalului I-II-III** la Nemira, în 1997, am intrat în a doua... interdicţie. Nu doar de editare, dar chiar de pomenire a numelui meu la Revista Presei - deşi *România literară, Convorbiri literare, Contemporanul*, şi alte idei nesfârşit de literare dau seama de periodicele în care se întâmplă să public (*Jurnalul literar, Columna, Oglinda*)... *Ei*, de acolo, dintre graniţele geografice ale României de multă vreme nu mai sunt şi *ai mei*. *Străinul* în această confruntare (nu am zis: înfruntare, ca un băiat-bun ce mi-s...): *eu*. Eu nu mai sunt "de-al ţării"; "de-al pământului acestuia".

Această ne-mirare vine după o indignare:

Alaltăieri a trecut pe la mine, ca să-i dau un exemplar din **Săptămâna**... - şi câte trei din cărţile editate de Iurie Roşca la Chişinău - un basarabean. Lucrează la negru ("la orice"), locuieşte la negru, şi-a adus de la Chişinău soţia, medic - ea "face menajul - la negru - dar nu prea găseşte..."- şi aşteaptă rezultatul de la OFPRA (i-am dat şi eu o recomandare). Fiul cel mare "lucrează" aici, cu tată-său (!), la-orice; a absolvit o facultate de economie şi a lucrat în... ecologie la Chişinău. Băiatul mai mic este student la Cluj...

Ajuns aici, la cel-mic, glasul tatălui băieţilor a căpătat tonalitatea în care aluneca glasul tatei când venea vorba (de acord: când se plângea) de... soarta noastră de basarabeni refugiaţi. Am să mă întorc la "soarta generală", deocamdată rămân la speciala studentului la Cluj:

Ştiam, pe de o parte că studenţii basarabeni sunt rău primiţi, rău trataţi de "fraţii români" - prima veste (cu vreo 12 ani în urmă) mi-a

parvenit de la Centrul Studențesc Iași, cum ar veni: de la o azvârlitură de băț de **granița** împărțind România - și care va împlini, în acest an, luna viitoare: 60 ani bătuți. Am înțeles de atunci, de prin 1992 că localnicii (ieșenii) erau nemulțumiți de "colegii" basarabeni, întâi din motive materiale: "moldovenii" primeau burse (cei care primeau...) din capul locului; în al doilea din pricina firii noastre de eterni rurali: "un om" din alt sat - ce să mai spun: din altă provincie! - este un străin, despre el nu știi ce hram poartă, dacă-i cinstit sau hoț, bun sau rău - până să afli, e bine să-l ții de-o parte, în carantină.

Din punctul de vedere al localnicilor... Mi-a ars sufletul o anume scrisoare a lui Alexandru Mușina, adresată lui Cistelecan, publicată mai an, în *Vatra*. În aceea Mușina - despre care aveam cea mai bună opinie, ca scriitor producător de texte, mai ales ca persoană cu pronunțat simț moral - vorbea de frații Vakulovski - în fapt de unul dintre ei, căruia îi devenise, nu doar profesor (la Brașov), dar și prieten; și editor: **Pizdeț** fiind titlul dat de însuși Mușina volumului de debut. Vai, Vakulovski în chestiune se dovedise a fi, nu doar un incult, dar un ins care refuza să citescă! (Dostoievski, Tolstoi, Cehov, o spune Mușina, iar pe Mușina toată suflarea literară - nu doar ardelenească - îl crede); Vakulovski s-a dovedit a fi un perfect ingrat, un nerecunoscător al binelui făcut lui până atunci - nu mai țin minte dovezile, dar mi-a rămas în viscerele sfâșiate, concluzia generalizatoare: nu era rostită de-a dreptul, dar sugerată-gros: Basarabenii sunt oameni în care nu poți avea încredere; basarabenii sunt persoane neinstruite, necitite, leneșe, nu pun mâna pe carte, ca studenți "au pretenții" de la profesori, de la colegi, de la "români", dar ei se poartă ca niște bădărani - ce mai calea-valea: sunt oameni de nimica! Cu ei: mai bine să nu ai de a face, fiindcă sunt niște ruși în ceea ce au rușii mai rău...

Tot pe atunci aflasem - atât de la basarabeni, cât și de la "localnici": ieșeni, brașoveni, clujeni, bucureșteni că studentele basarabence sunt - cum altfel? - inculte, insolente (și ele "cu pretenții"), altfel curve; curve-curve!

Auzind astfel de luări-pe-scurtătură, abia te stăpânești să nu-i arunci acuzatorului:

«Ba mă-ta-i curvă, porcule!»

Vasăzică o persoană inteligentă ca Mușina dă de înțeles că dacă X (pe care l-a ajutat, i-a acordat prietenia, l-a publicat) se dovedește la un moment dat a fi un ingrat, *cauza* șade, nu în faptul că X acela, ingratul, ar putea fi *oricine, de oriunde* din România, ci în basarabenitatea lui X! Ei, bravos, Mușina, să trăiască Ardealul cel alcătuit numai din oameni verticali, ne-ticăloși, nevânzători de aproape! - ca: Groza, Zăroni, Virgil Cândea, Ivasiuc, Buzura, Ion Brad, Andrițoiu, Ghișe, Dodu Bălan, Dumitru Mircea, Ioan (nu Ion!) Alexandru), A. D. Munteanu, Balotă,

Radu Enescu, Paler, Romul Munteanu, Doinaş - Manolescu ce cusur va avea? - mă opresc aici, ca să nu-mi împut jurnalul.

Pe tatăl amărât (acesta este termenul: amărât) l-am consolat (!), vorbindu-i de perceperea străinului ca duşman, de către eternul ţăran român; am inversat termenii, întrebîndu-l cum ar fi fost primit un ardelean în Basarabia... Nu cred că l-am dezamărât, însă după plecarea lui, povestindu-i Anei vizita, şi discuţia, am intrat într-o criză furioasă de amărală generală, istorică.

Dar, Dumnezeule, aşa - în suspiciune, în respingere, în alungare, ba chiar în vânzare de aproape (cum aş putea uita că ciobanii din Buia ne prinseseră, în iarna anului 1944 şi ne dăduseră jandarmilor, să ne predea ruşilor; cum să uit că, în ianuarie 1949, după ce părinţii fuseseră arestaţi, ciobanii din Buia intraseră în casa părăsită, stricaseră ce mai rămăsese nestricat după trecerea securiştilor şi, semn suprem de dispreţ: se căcaseră pe masă!); în ne-preţuire, în, la urma urmelor, discriminare vieţuiseră părinţii mei, învăţători; în această nedreptate strigătoare la cer îi învăţaseră pe copii carte şi bunăcuviinţă şi căzuseră bolnavi şi muriseră - şi iată: nici măcar morminte nu mai au.

Dar eu - copil, apoi adolescent, apoi june? Nu dusesem o viaţă de negru printre albii mei compatrioţi? Ca elev, ca student, ca deţinut, ca deoist, ca scriitor, ca exilat? Ca un total *altfel*?

Altfelitate aplicată nouă, nu ca celorlalţi-altfeli: ţiganii, tătarii, turcii, ovreii. Aceia măcar vorbeau altă limbă, aveau altă muzică, purtau altfel de straie, aveau o altă gândire:ei nu erau români. Ei avea un statut: minoritari. Dar noi? Asta era durerea: noi eram români *ca şi ei*, vorbeam româneşte ca ei, eram creştini ca ei, dar dacă *nu eram de-ai lor...*

Ei (colegii, confraţii) vor spune - au şi spus-o - că am avut soarta pe care mi-am făcut-o, eu cu mâinile mele.Foarte adevărat: eu - cu mâna mea - îmi făcusem viaţa. Şi nu mi-o plâng; nu mă plâng - pe mine, deplorînd ceea ce mi se întâmplase doar mie. Ba chiar, vorba franţuzului: mă felicit pentru ceea ce făcusem, pentru modul în care făcusem ceea ce făcusem. Altfel aş fi fost şi eu un strivit-în-tăcere.

Şi ca elev şi ca student şi ca deţinut şi ca scriitor profesionist, dragă-doamne am fost paratrăznetul, fraierul de serviciu, cel care ieşea din front şi punea întrebări pe care ceilalţi, cu toţii le tăceau în cor cu un curaj nemaipomenit. Prietenii, colegii - adevăraţi prieteni, colegi - chiar dacă uneori mă chiar... iubeau, mă considerau altfel; altul - decât ei. Dar nu-mi spunea Turcea (cu dragoste!) că eu îmi permit să mă iau de gât cu "ăştia", fiindcă tot nu mai am ce pierde (şi ce dacă am mai spus-o?),

În ultimii ani - să spunem: de prin 1992 (când criticele mele au început să provoace urticarii în câmpul agricultural românesc), confraţii mi-au mai găsit un motiv de altfelitate. Acesta nu mai ţinea de origine ("basarabean", "refugiat") ci de... structură. Nu ştiu care dintre criticaţii

mei a inventat asta, dar sigur este: o reprezentantă a sexului gingaş - să ziceam Blandiana; să mai ziceam: Mălăncioiu - şi de ce să nu (mai) ziceam, fiindcă tot vizam un anumit moment-loc: Roma, în luna mai 1991, la colocviul cu pricina. Se cunoaşte "delicateţea feminină" a formulării insultei-laudative, parşivitatea muierească a ei - asta:

«Goma este un erou - noi suntem oameni normali...»

Manevră puturoasă, pe dată preluată de structuri afine în ceea ce este mai rău la "fetele" pomenite mai sus - ca a lui Manolescu. Pentru e evita - ba chiar interzice! - o simplă, o banală comparaţie, ei operaseră (adoptaseră fulgerător) o frontieră, o altfelitate. Singulară - fiindcă el îl... exilaseră, îl expulzaseră numai pe Goma dincolo de gard, de zid - în afara casei lor - în numele "normalităţii" lor şi nici de frică nu l-ar fi pomenit şi pe Negoiţescu: şi el scriitor; şi el devenit, prin atitudine, "minoritar"; şi el autosacrificat, însă el, spre deosebire de Goma avînd mult mai mare merite în acţiunile sale sinucigaşe, măcar acela că era pentru întâia oară când el făcea ceea ce făcea, zicea ceea ce zicea - pe hârtie.

Concluzie - curat-românească: noi, scriitorii-cu-voie-de-la-primărie nu putem fi acuzaţi de colaborare cu puterea comunistă, nici de tăcere vinovată atunci când semenii noştri, neingineri ai sufletului sufereau martiriul ceauşescului - de ce? Dar e limpede: cine a făcut, atunci, ceea ce li se reproşează, acum, lor, că nu au făcut? Scriitori şi ei? Da de unde: Goma, care nu e scriitor adevărat, nu a avut, nu va avea în veac talent, toată "faima" lui a fost clădită pe scandal - neliterar, ne-artistic (şi necultural). Concluzie: nu există vreun termen de comparaţie, deci nu se face nici un fel de comparaţie! Goma nu constituie un reproş viu - fiindcă el face parte din altă categorie umană, din alt regn: ele este erou, noi ba...

Înapoi la basarabeanul meu: Am încercat să-i spun vizitatorului că, la urma urmei, el ca tată de băieţi, cunoaşte o situaţie mai puţin grea decât un tată de fete studente la Cluj, ori la Bucureşti, ori la Braşovul muşinian. Băiatul lui suferă doar nedreptăţi, în general - pe când o fată, când este tratată de "curvă" suferă o negare...

Nu a părut că înţelege ceea ce spun. Iar eu am lăsat-o moartă.

IUNIE

Marţi 1 iunie 2004

Azi am primit o veste promiţător-bună. Polirom a făcut primul pas, manifestîndu-şi interesul pentru **Din Calidor** şi pentru **Culoarea Curcubeului**. Să vedem ce iese.
(...)

Luni 7 iunie 2004

Ieri festivitaţile - impresionante - ale comemorării a 60 ani de la debarcarea din Normandia. Chirac - foarte bun - conciliant; Bush: ca de obicei - singurul progres: nu a rostit chiar tot ce-i trecea prin cap, de pildă: nu a repetat dobitocia spusă în ajun: că America a avut aceeaşi "generozitate în primul război mondial şi în campania din Irak". Regina Angliei. Cancelarul Schröder (tatăl său a murit în România, în octombrie 1944). Putoarea de Putin - noroc că nu i s-a dat cuvântul. Măgăriţa/de Condoleezza: nici usturoi nu mâncase (ea fusese prima care ceruse, înainte de război, în 2003, ca "Franţa să fie pedepsită" - pentru refuz de a participa). Sâmbătă murise Reagan. Regret că spusesem cuvinte grele despre candidatul Reagan. S-a dovedit a fi, ca preşedinte, din-contra, foarte bun pentru noi, cei de sub cizma roşie...

Tot timpul, tot timpul, tot timpul m-a deranjat, îndurerat, însângerat faptul că şi francezii şi americanii şi britanicii, vorbind despre debarcarea din 6 iunie 44, ziceau: "liberarea Europei". Dacă ar fi adăugat: "de nazişti", ar fi fost de înghiţit. Dar nu: spunînd, repetînd această minciună prin înjumătăţirea adevărului, se deducea că americanii, debarcînd - cu atâtea sacrificii - pe plajele normande, ar fi liberat *întreaga Europă*! Ce viaţă-lungă are minciuna-de-stat! Cei trei protagonişti: americanii, britanicii, francezii aveau tot interesul să vorbească numai despre liberarea Europei de Vest; iar reprezentanţii ţărilor care, deşi rase de pe faţa pământului de nemţi, contribuiseră cu sângele vărsat la victoria aliaţilor - polonezii, cehii - ...nu au îndrăznit să tulbure unanimitatea minciunii. Nu ştiu ce fel de cunoştinţe istorice are un criminal ca Putin, dar l-am simţit tot timpul tremurînd de teamă că se va găsi un orator nedisciplinat care să mărturisească tragedia - care se perpetuează - a "celeilalte jumătăţi a Europei", cedată Rusului de Occidentalii care, după ce reuşiseră să recupereze ceea ce pierduseră, nu aveau interes să se înfrunte cu noii lor prieteni, bolşevicii...

Am tot vrut să notez în jurnal efectele perverse (!) ale procesului de pedofilie care se judecă şi nu se mai termină, cel în care copiii, victime nefericite ale adulţilor, de teamă că îi vor supăra pe părinţii vinovaţi de actele de barbarie asupra lor, din instinct sau sfătuiţi au acuzat de participare la orgii în jur de 13 persoane, a căror viaţă a fost distrusă, atât prin cei trei ani de detenţie, cât şi prin "privirea societăţii" - care nu încetează, după declararea nevinovăţiei acuzatului. După o perioadă în care cuvântul copilului fusese sacralizat («Copilul spune totdeauna adevărul»), sub acţiunea unită a unor judecători de instrucţie de stânga şi mai ales de "experţi psihiatri" analfabeţi - au comis o serie de injustiţii, ducînd la tragedii - acum îşi aduc aminte (dar greu, foarte greu) că un copil nu totdeauna spune adevărul; că deformarea realităţii este parte componentă a sufletului copilului (şi al artistului). Dacă n-ar fi fost aşa nu ar fi existat nici poeţi nici pictori, nici cronicari-de-curte (unii dintre cei care scriu para-istoria).

Uneori constat că francezii sunt chiar mai boi decât românii mei.

Mă opresc aici: sunt obosit, bolnav - de câteva zile sufăr de o infecţie a gingiilor.

Marţi 8 iunie 2004

Dan Petrescu m-a anunţat: în sfârşit, exemplarul din **Săptămâna**... a ajuns la el, ieri; deci, din Bucureşti în Bucureşti - cel mult 7 km în linie dreaptă - cartea a făcut pe Calea Pététéului: 3 (trei) săptămâni. Destinatarul (D. P.) nu crede că una ca asta ar fi făcută de Iliescu. Fiindcă pe plic era doar o stampilă... Bine-bine, nu te laşi pradă bănuielilor doar pentru că poşta ceea întârzie un pic. Dar când poşta întârzie trei săptămâni să distribuie curierul depus în cartierul vecin; când ştii că autorul cărţii trimise este pus la index; când ştii că împotriva cărţii cu pricina s-au mobilizat toţi mocofanii apărători ai patriei - ba chiar şi toţi intelectualii-conştienţi, nu e convenabil, ca să spun aşa, să te arăţi sceptic.

Vorbeam cu Ana, azi-dimineaţă despre asta. O întrebam dacă îşi aduce aminte de "portretul" pe care i-l făcusem, în primele pagini de Jurnal (pe Sărite) lui Eliade cel din bisericuţa suedeză unde fusesem conduşi de Gabriela Melinescu şi de René Coeckelberghs: Da? Ei bine, ziceam eu: Eliade era structural librofag: luase la citit toate exemplarele Bibliei aflate pe stranele destinate a găzdui Cartea Sfântă pentru toţi credincioşii veniţi la liturghie (îi zic pe greco-slavoneşte, neştiind cum îi zice pe suedezeşte - probabil: *messe,* însă dat fiind faptul că varegii "i-au inventat" pe ruşi...) - pe când securiştii noştri ("noi-nouţi") citesc de mai multe ori acelaşi exemplar al **Săptămânii Roşii** din ordin... - adevărat, nu aceeaşi persoană, dar cum ei sunt una, deci interschimbabili - şi între ei şi între ei şi "strămoşii" lor, securiştii din glorioasa perioadă

de teroare comunistă... Are dreptate Dan Petrescu să aştepte probele, înainte de a se trage de concluzie; dar şi eu am dreptate(a mea) să trec la concluzie, rezemîndu-mă pe o experienţă a premiselor de, iată: 65 ani.

Miercuri 9 iunie 2004

Cum mă temeam, poşta electronica m-a acaparat - sper: numai ieri, zi extrem de bogată şi de activă. Numai cu coada ochiului mai trag spre 'venimente-'ternaţionale.

Am primit - prin e-mail - o scrisoare de la "o tânără din România"; are 27 ani, pregătire muzicală, dar a abandonat muzica, s-a încercat în gazetarie, nu i-a plăcut revista lui Dinescu *Aspirina săracului* (ce titlu troglodit - nu chiar ca umoristicul *Plau cu Bou*) lucrează undeva, în vreun birou... Zice că m-a descoperit acum doi ani... dar bine că nu m-a lăsat acoperit... M-a citit pe internet, **Gherla** a fost textul care a impresionat-o întâi; a continuat cu altele, de la o vreme a capturat - pe hârtie - câteva cărţi, ca să le aibă la îndemână, să le poată împrumuta...

Fireşte, mi-a făcut o imensă plăcere. Pe de o parte, pentru că mai am *un* cititor; pe de cealaltă: cititorul este şi distribuitor (sic) al unor texte ale mele - ca în neagra ilegalitate cântată de comunişti: "Citeşte şi dă mai departe!"

Consolare măruntă, dar vorba înţelepciunii de veacuri: "Şi dacă n-o aveai nici pe aceea?" Fiindcă m-au lucrat bine, din 1997, cobreslaşii: Liiceanu, Manolescu, Pleşu, Adameşteanu, Mircea Martin, Buzura, Blandiana; D.C. Mihăilescu, Iorgulescu - sub bagheta Monicăi Lovinescu. "Tânăra din România" nu dă semne că ar şti *cine* m-a interzis, ea constată şi deploră efectele. Bine şi aşa.

Joi 10 iunie 2004

Mi-a adus Anca Grosu două volume din **Basarabenii în lume**, scoase de Biblioteca Naţională a Republicii Moldova, în 2002. În al doilea există un text de Galaicu Păun "Goma - Tudoran" - confuz, descusut - nici nu merită să mă opresc la el şi:

"Boţ de humă din Codrii Orheiului" de Vlad Ciubucciu. Citez:

"«Ia, am fost şi eu, în lumea asta un boţ cu ochi, o bucată de humă însufleţită din Humuleşti»"

La prima vedere/lectură apropierea (de *huma*) pare ieftină - nu este. Iar descendenţa din Creangă a fost tot timpul declarată, dorită, onorantă. Citez, deci:

"Din registrul pentru născuţi, vol. 1, din Primăria comunei Vatici, judeţul Orhei, la numărul curent 60, 1935, octombrie 3, aflăm că la 2 octombrie ora 12.00, în familia lui Efimie GOMA, de 26 ani şi Maria

GOMA, născută POPESCU, de 25 ani [în subsol este corectată vârsta mamei: tot de 26 ani], învăţători din satul Mana, jud. Orhei, s-a născut Paul, sex masculin, de credinţă ortodox.

"Părinţii pruncului erau de baştină din alte sate din apropi-ere; tata - din Ciocâlteni, iar mama - din Chiştelniţa, ambii din neam de ruptaş (odnodvorţ) şi de slujitori ai bisericii.

"Pe linie paternă, un străbun din sec. al XVIII-lea a fost LUPUL HUMĂ (n. 1750). Fiul Lupului HUMĂ a fost Spiridon Humă. La 1814, ponomar, iar la 1835, acelaşi Sp. Humă e dascăl la Găozeni; un nepot [al] Lupului HUMĂ - către anul 1887 - ajunge preot la Varvărăuca, cu numele Vasile GUMA.

"Un alt nepot al Lupului Humă este atestat la Ciocâlteni, Gheorghe Guma (n. 1850), odnodvorţ. La 1870 odnodvorţul Gh. Guma îl naşte [este tatăl lui] pe Chirilă Goma, ţăran. La 1858, la Teleneşti este atestat un agricultor - HUMĂ...

"În *Metriceskaia cniga* din biserica locală, la capitolul 'botez', la numărul 2, aflăm că la 18 ianuarie 1909 s-a născut şi la 24 ianuarie a fost botezat Evfimi, în familia unui «*ţaranin sela Cekolteni Kiril Gheorghiev [ici?] Goma i ego zakonaia jena Natalia Nikolaevna*».

"A săvârşit taina botezului preotul E. Iamburschi, secondat de paslmierul Nicolai Procopan. Naşa a fost Irina Ioan Cârlan.

"Acest Evfimi (Efimie) a fost tatăl scriitorului Paul Goma.

"Relatările mele de mai sus ilustrează cât de simplu şi neştiut se lasă peste tine tăvălugul nătâng al falsificării: 1750 Humă; 1787 Humă; 1850,1887 - Guma; 1870, 1909, 1935 - Goma; 2001, la Paris, Goma.

"Pe linie maternă, din Chiştelniţa, jud Orhei, coboară neamul ruptaşilor POPESCU.

"La 1742, în Chiştelinţa se naşte Ştefan POPESCU. Din fratele său Gheorghe POPESCU (1744) coboară ponomarul (psalmierul) din Stolniceni Hristofor Popescu, iar din vărul său tiz Ştefan Popescu (1750) descinde preotul din Hârtop Nicolae Popescu.

"Ruptaşul Ştefan Popescu (n. 1742) a fost tatăl lui Mihalachi Popescu (1772). Acesta cu legiuita lui soţie Ana (1785) dau naştere la doi fii: 1817, Ştefan şi 1821, Vasile, care aveau la mână mărturia de ruptaş din partea Domnului Moldovei din 1802 [Alexandru Suţu, dacă Vasile s-a născut înainte de septembrie 1802, Alexandru Moruzi - după] şi a Comitetului Provizoriu din Basarabia din 1817, nr. 220.

"Unul din aceşti doi popeşti din Chiştelniţa, în 1850, l-a adus pe lume pe Leon Popescu, odnodvorţ (ucaz ţarist din 1847).

"În 1880, odnovorţul LEON îl naşte [este tatăl lui] pe Teodor Popescu, care, cu Nadejda (n.1885) o naşte pe Maria, 10 iulie 1909, mama scriitorului.

"Prunca Maria Popescu a fost botezată peste 9 zile, la 19 iulie

1909, când viitorul ei soţ Efimie Goma împlinea 6 luni), în aceeaşi zi cu altă Maria Popescu, fiica lui Ştefan al lui Gavrilă Popescu, zis şi Popa.

"Anul 1909, dealtfel, a fost un an care subliniază potenţa odrăslitoare a neamului de ruptaşi (odnodvorţ) POPESCU din Chiştelniţa Orheiului: 3 fete şi 3 băieţi (taţii lor au fost Grigore al lui Ivan Popescu; Gavrilă al lui Ioan Popescu. Ştefan al lui Gavrilă Popescu; Filadelf al lui Vasile Popescu, Efimie al lui Leon Popescu şi Toader al lui Leon Popescu.

"În *Metricesckaia kniga Kişinevskoi Duhovnoi Konsistorii dlia Sviato - Nikolaevskoi ţerkvi sela Kiştelniţa, 4-go okruga Orgeevskogo uezda*, anul 1909, la numărul 32, citim că la 10 iulie s-a născut şi la 19 iulie a fost botezată mama lui Paul Goma - MARIA, în familia unui «onodvorţ selenia Kiştelniţa Fedor Leonov Popesco i jena Nadejda Iakovlevna, pervobracinîie oba pravoslavnovo veriospovedania». Naşi la botezul mamei Maria au fost odnodvorţul Alexandru Vasile Stratulat şi dvoreanca Maria (lui Vasile) Baronetka, un element extern care vădeşte nivelul relaţiilor sociale din epocă ale neamului popeştean şi ale celui humuleştean, neamuri de vrednici gospodari şi oameni de credinţă din Ţara Moldovei.

"Şi dacă acele relaţii le proiectăm spre destinul unui urmaş rătăcitor prin zbuciumata Europă, ce s-a manifestat în sec. al XX-lea, Paul GOMA, adică Paul HUMA, rămâne să înţelegem o dată în plus; ce iese din pisică şoareci prinde.

"Citind şi recitind opera parisianului Paul Goma, constaţi cu surprindere consonanţa uimitoare cu harul scriitoricesc al bătrânului şi veşnic tânărului humuleştean Ion Creangă, zis *humuleştean* după satul de baştină.

"În cazul nostru ne-am învrednicit de un alt humuleştean, deja veritabil, deoarece un Paul HUMĂ din Ciocâltenii Orheiului nu este, numai la figurat, un «boţ de humă» orheiană ci os din os din neamul unui vrednic HUMĂ, cu prenume antic, păgân, însă neaoş, traco-dac..." (...)

Mai există două paragrafe, dar mă opresc aici.

Nota biografică este semnată: "Vlad Ciubucciu, 2001"

Câteva "note bibliografice":

"2-3 La 1814 în satul Chiştelniţa «la care se prăznuieşte Sfântul lăcaş mai marilor voievozi» atestăm: Grigoraş Popăscu ctitor / Ştefan Popăscu ctitor / Axente Popăscu cititor, Mihalache Popăscu tij.? [?] Mărturie că neamul popeştilor «ctitoreau» biserica, nu numai cu sufletul, ci şi cu punga.

"4. În spaţiul ex-dacic [?] există o serie de cuvinte cu rădăcina HUM, conservate până în ultimul timp ca prenume, nume de familie, totponime, hidronime, create prin sufixare: Hum; Huma; Humăr (Humor); Humăreni; Humorea, Humeni; Humşea (...) Neamul Popescu din

Chiştelniţa de asemenea are la rădăcină un prenume antic, traco-dac, Pop, Popea, sau Popul (derivate: Popşa, Popotă, Popşoi, fără vreo atribuţie la îndeletnicirea bisericească de mai apoi".

Nu am deloc intenţia de a-l amenda pe Vlad Ciubucciu în legătură cu anume etimologii: şi eu m-am dedat la acest plăcut, chiar îmbătător "exerciţiu". Îmi pun câteva întrebări:

- După acte, tatăl tatei, Chiril s-ar fi născut la 1870 - după patronim, bunicul tatei şi străbunicul meu) se numea Gheorghe G*u*ma, dar fiul său este înregistrat: Chirilă G*o*ma.

Foarte bine: între bunicul meu (Chirilă) şi străbunicul meu, Gheorghe s-a petrecut modificarea numelui de familie din Guma în Goma. Mai departe: dacă bunicul meu, Chirilă Goma s-ar fi născut în 1870, atunci, la naşterea primului său copil (Ion, fratele mai mare al tatei, probabil în 1907) avea vârsta de 37 de ani - neobişnuit pentru acele vremuri; apoi: Chirilă Goma a murit pe front, în armata rusească, în 1914-1915 (nesiguranţa vine din schimbarea calendarului), ceea ce ar fi însemnat că fusese mobilizat (în 1914) la vârsta de... 44 ani - ceea ce iarăşi nu este în regulă.

În paralel: bunicii Popeşti, ar fi trebuit să aibă cam aceeaşi vârstă. Or cel dinspre mamă, Toader Popescu s-a născut în 1880, iar bunica Nadejda Cuza, s-a născut în 1885.

Înclin să cred că Vlad Ciubucciu s-a înşelat - ori s-a lăsat înşelat - cu un deceniu. Sau - ipoteză: Chirilă Goma nu avea vârsta apropiată de a Nataliei (care, din câte ţin minte, îl avusese pe Ion, primul copil, la 15-16 ani - deci ea se născuse în jurul anului 1890), fiindcă... mai fusese căsătorit. Sau poate când s-a însurat era holtei bătrân? Nu cred: porecla, în sat era: "Ţânţarul" - care, dacă nu duce la "macedonean, aromân", atunci la aspect şi la comportament: va fi fost un ins subţire, ager şi iute... - iertaţ' di vorbă ră: pulă.

Înclin spre ipoteza că familia tatei s-a numit cândva, "înainte": Humă. Am şi scris-o, repetat, în căutările mele, rezemîndu-mă pe porecla bunicăi Natalia: "Homoaia", venind de la Huma, dar - avansam eu, ştiind că bunica avea şi sânge polonez şi ucrainean, de la Homa, nume-prenume existent la "fraţii noştri-ucraineni", cum zicea tata.

Acum: dacă HUMA vine din traco-dacă; sau din bulgară, cum pretind DEX-iştii...- cum altfel, dacă Institutul de Lingvistică care l-a alcătuit poartă numele lui Iorgu Iordan, cel care, în **Dicţionar al numelor de familie româneşti**, numai în ceea ce mă priveşte, la numele "Guma" îi scapă mâna şi zice: "cf. bulg. Gumov"; la "Goma" trimite la "ung. gomo, umflătură, cocoaşă, nod" - şi nu-i dă prin cap să caute un "Goma" alături, la aromâni; adevărat, spre deosebire de DEX (explică fără ocol: "humă" vine din bulgară), Iordan, la "Humă" spune că este

numele "a diferite roci argiloase, cf. şi pol. Huma; gr. Huma(s)"

Dacă acceptăm că Huma ar putea avea o câtdecâtă legătură cu latinul humus (pământ fertil), atunci facem o (strânsă) legătură cu lingvistica lui Pleşu, cel care, ne destinase nouă, exilaţilor, rolul şi rostul de... favorizatori ai dezvoltării şi difuzării în Occident a lor, cei rămaşi în ţărişoară, cu alte cuvinte: "pământul fertil favorabil culturii lor..." - de unde Negoiţescu mă întrebase dacă ştiu cum i se spune în bulgăreşte fertilului-sol, iar eu am ştiut (c-aşa-s eu: ştiutor!): mraniţă!

(Stră)vechiul Huma ar putea veni, fie de la acel "om" care, în satul lui, printre picături, îi aproviziona pe concetăţeni cu huma, în sensul de lut, cel cu care se "lutuiau" casele; fie îi aproviziona pe olari cu argila, lutul, huma în chestiune. Caz în care numele se trage, dacă nu de la meserie, atunci de la ocupaţie;

Fie Humă în chestiune era locuitorul unei localităţi - sau mahàle (mahala, cartier) care se va fi numit Humeşti, Humuleşti...

Transformările numelui Humă în Gumă se datorează, cu certitudine ocupaţiei ruseşti de după 1812. Şi înainte, în Moldova istorică numele se scriau cu caractere slavone - dar slavona, dacă era limbă de cancelarie (şi de "înregistrare" a locuitorilor) era scrisă de... moldoveni, de oameni ai locului, care consemnau numele - de persoane, de localităţi, de ape - corect, în spiritul limbii vorbite de purtătorii numelor. Or, după ocupaţia rusească din 1812 a fost rusificată şi grafia:

În două sunete est-latineşti se împiedecau nord-ruşiştii.

- în **G** - pe care mai ales ucrainenii îl transformă în **H**. - în pronunţie: horod<(de la) gorod, cu derivatele: horodnic, Horodincă (!), hrad<grad, hora (munte)<gora, deci şi Homa de la Goma. Numai că această formă s-a manifestat numai în rostire, nu şi grafire.

- invers: **H** transformat în **G** - după modelul: Ghitler (Hitler), Ghimler (Himmler), Ghinţburg, Ghilels, Gorovit (Horowitz!) Gofman, Gherţen (chiar şi Ghibsen, deşi în original este Ibsen, nu Hibsen...), iar la români: Garbuz (Harbuz), Gaiduc (Haiduc), Guţu, Guţulea, Guţanu (de la Huţan - ucrainean din Carpaţi, huţul), Gurmuz (Hurmuz), Golban de la Holban...

M-am documentat:

"odnodvorţ" (termen rusesc - nu slavon): înseamnă posesor, stăpân al curţii, ogrăzii - pe care se află casa: "odin" = un, una; "dvor" = curte, gospodărie. Pe scurt: odnodvorţul în Rusia era de obicei ruralul care poseda casa (şi curtea) în care locuia;

"ruptaş" (termen local, în evul mediu moldovenesc): este acel proprietar care, plătind darea (anuală) numită "rupta", era scutit de celelalte biruri.

Sâmbătă 12 iunie 2004

Aseară am primit prin email textul lucrării de licență a Ligiei Pamfilie: "Proza lui Paul Goma între depoziție și ficționare" (partea a II-a a fost publicată de *Vatra* 6-7/2003). L-am imprimat, rămâne să-l citesc cu creionul în mână.

Extrem de obosit, de deprimat. Optimist (sic) îmi spun ce am auzit prin vecini: vina o poartă diabetul!

Luni 14 iunie 2004

Azi mă duc la Ștefana, să recuperez cele 20 exemplare din **Săptămâna Roșie** trimise de Niculiță.

Azi sau mâine - sau poimâine - voi primi contractul de la Polirom.

Aseară, la Lisabona victorie surprinzătoare (cuvântul e slab) a Franței asupra Angliei. Până cu trei-patru minute înainte de final, Anglia conducea cu 1-0; o lovitură liberă de la 23 minute: gol!: 1-1. peste un minut: penalti: 2-1! Autor-dublu: Zidane - însă el, băiat bun a declarat că "asta" nu ar fi fost posibilă, dacă Barthez nu ar fi apărat un 11 metri tras de Beckam. Bravo, băieți. Joc foarte frumos, rezultat convenabil somnului meu de noapte...

Seara: am adus cărțile - când le-am numărat mi-au ieșit cu un exemplar mai puțin, dar nu m-am supărat: era vorba de cartea mea, nu?, înseamnă că "hoțul" mi-a jinduit - și furat - o carte a mea!

Am perfectat contractul cu Polirom pentru **Din Calidor**.

Joi 17 iunie 2004

Simțeam pericolul webului: m-a colonizat, m-a strivit, m-a înăbușit, m-a stors de puteri. În zilele din urmă viața mi s-a redus la așteptarea mesajelor, la răspunsuri la mesaje. Să nu fiu ingrat, vorba lui Grigurcu: webul mi-a ușurat enorm tractațiunile cu editura și comunicațiile cu Niculiță.

M-am hotărît - azi-noapte, pe când dormeam: o las mai moale cu webul, îl consider ca o unealtă de comunicare - atât.

Am neglijat nepermis de mult notarea în jurnal. Mă simt vinovat mai ales de nenotarea impresiilor legate de aniversarea debarcării în Normandia, la 6 iunie 1944. Pe lângă lucruri știute, pe lângă informații completate cu acest prilej, am fost - nu doar eu! - șocat de *informații tăcute vreme de 60 ani*: comportamentul pe sol francez al americanilor.

Abia îi lăudasem pe americanii din 1944, în paralela feroce a celor de la Vietnam încoace, mai ales în Afganistan și în Irak. De vină nu este ignoranța mea - ci tăcerea francezilor vreme de șase decenii.

Declanşatorul a fost filmul lui Patrick Rotmann - plăcut inemii mele de la alte spuneri ale adevărului, nu ale convenabilului. De astă dată nu a fost încălcată vreo interdicţie în materie de umblare prin arhive, ci de o încălcare a unui consens - care consensà: imediat după Liberare "nu a fost momentul" să se spună adevărul despre bombardamentele sălbatice ale Franţei în general, ale litoralului normand în special; despre comportamentul aliaţilor (numai americani!) pe solul francez, despre... violurile, tâlhăriile, crimele de drept-comun comise numai de către soldaţii americani în Franţa liberată. Apoi "nu a fost momentul" să se vorbească despre *asta* - fiindcă "eram aliaţi", în lupta contra nazismului (la tăcerea Franţei a atârnat greu comportamentul trupelor franceze în Germania - adevărat, formaţii alcătuite în majoritate zdrobitoare din maghrebini şi africani negri - dar comandaţi de ofiţeri francezi, dacă nu de la Asterix, atunci de la Napoleon); apoi "nu a fost momentul" să se vorbească despre *asta*, fiindcă începuse războiul rece, iar în faţă, ca duşman unic, era rusul... Aşa au explicat realizatorii documentarului ne-folosirea materialului (documentar) filmat şi depozitat în... liber-acces: "nu se făcea..."

Într-o emisiune - dealtfel foarte bună - în prezenţa lui Rotmann şi a directorului arhivelor din Caen (oraş distrus de aviaţia americană în proporţie de 98%) - animatorul (Schneiderman) a pus întrebarea: nu cumva există o legătură între francofobia americană, ca urmare a refuzului Franţei de a participa la campania din Irak şi brusca spunere a adevărului despre comportamentul americanilor?

Rotmann s-a gândit, s-a gândit - nu a găsit un răspuns rezonabil, directorul arhivelor: nici el. În cele din urmă Rotmann a... povestit (iată la ce este bun actul povestirii!) că declicul a fost provocat de noutatea (care nu era noutate!) existenţei unor documente filmate care arată *şi alte* aspecte ale Liberării - noutate comunicată telefonic de directorul arhivelor. Animatorul Schneiderman a întrebat dacă acele documente proveneau cumva din "sursa Vichy", adică făceau partea din programul de propagandă a Franţei colaboraţioniste - acesta fiind motivul pentru care nu fuseseră folosite... Rotmann şi Arhivarul au răspuns că da: există şi pelicule turnate de Serviciul de Propagandă, însă "dacă li se ascunde coloana sonoră, devin documente".

Şi erau: documente; teribile pentru pentru aliaţii americani. În afară de bombardamentele sălbatice - textul însoţind documentariul recent este scris de Rotmann, dar cu acest citat din gura martorilor filmaţi: «*Aviatorii americani erau cu toţii nişte beţivi*» - astfel explicîndu-se, nu doar lansarea bombelor de la mare înălţime, dar şi aiurea, fiindcă marii piloţi nu ştiau să se orientez după hărţi! - ci şi paraşutajele şi planorizarea (nu găsesc alt termen potrivit): făcute la întâmplare şi care au pricinit moartea a mii şi mii de ostaşi aliaţi,

nu doar americani, ci şi francezi angajaţi în luptă.

Au fost produse pelicule departe de cele cunoscute, în care populaţia liberată ieşea în calea tancurilor cu flori, iar tinerele îi sărutau cu foc pe liberatori (ceea ce mă trimite direct la Lilly Marcou, autoarea foarte-preferată a lui Liiceanu, vorbăind de primirea, de către români, a Armatei Roşii... - eh, tata, ce prooroc era el când zicea că americanii sunt ruşi cu mai multe stele pe drapel...): printre ruine, câţiva supravieţuitori în zdrenţe, năuciţi, mai degrabă încercînd să se ascundă la vederea americanilor decât să iasă la vedere. Apoi o scenă demnă de Lagărul comunist: vreo cinci persoane, dintre care trei femei, adunate de un "personaj important al localităţii" (un câmp de ruine), care îi îndemna pe ceilalţi să aplaude - le şi arăta! - dar ceilalţi nu se lăsau, ba chiar o femeie a luat-o la fugă... Apoi declaraţii ale unor locuitori (ai ruinelor) şi care nu putea fi bănuite de a fi fost filmate-înregistrate de regimul de la Vichy, pentru că datau cu mult timp după debarcare, în care se spune esenţialul (tragic):

- canadienii erau cei mai simpatici - "dar nu pentru că sunt verii noştri şi unii vorbeau franţuzeşte - ci pentru că ţigările şi şocolata şi ciorapii de nylon *ni le dădeau de la mână la mână* (subl. mea) - nu ca americanii care ni le azvârleau de pe tancuri, provocînd încăierări între noi..."

- englezii, chiar dacă nu vorbeau franceza, erau corecţi, politicoşi, mulţumeau pentru orice răspuns ori informaţie;

- americanii - *toţi* americanii - erau, mai întâi, suspicioşi: dacă le ofereai o cană cu apă ori cu lapte, te puneau să guşti tu mai întâi - se temeau că noi, liberaţii, vrem să-i otrăvim pe liberatori.

Patrick Rotmann a dat şi câteva cifre, nu le-am reţinut, dar era vorba de mii de victime civile în Normandia şi cca 11.000 victime civile numai în bombardamentele Parisului (în aprilie şi mai 1944, în acelaşi moment când dădeau americanii cu boamba şi la Bucureşti...). Şi încă o cifră - terifiantă:

Între iunie 1944 (debarcarea) şi ianuarie-februarie 1945 (când frontul a trecut în Germania) au fost înregistrate în nordul Franţei cca 3.000 procese-verbale de viol comise numai de americani. Rotman a afirmat: «Mai multe decât în Germania». Poate, dar el vorbea numai de Germania ocupată de americani nu şi de partea ocupată de ruşi; nici de cea ocupată de francezi... Şi încă ceva: în toate comunităţile violul este "ceva" care se mărturiseşte nespus de greu, de obicei se tace, se ascunde - deci cele 3.000 de procese-verbale nu acopere nici pe departe realitatea.

Observaţie: de la vizionarea acestui documentar am căutat să-mi amintesc de bestialităţile comise de nemţi: jaf organizat al ţărilor ocupate, distrugeri, execuţii, represalii cumplite (Oradour, Lidice), tentative de lichidare totală a unor grupuri, etnii. Dar nu-mi aduc aminte de violuri comise de nemţi asupra femeilor "duşmane" sau ocupate. Ştiu - de la martori-eroi - că românii nu se dădeau în lături de la asemenea

"acte-sub-constrângere" - dar de nemţi: nu am ştire. Ei mergeau - disciplinat, în pas de Marsch la bordelurile existente în ţările cucerite; ei organizau bordeluri militare - unde femeile erau "captive"; evreice, ucrainence, rusoaice, poloneze în Est - pe care le plăteau!; nu ştiu dacă făcuseră acelaşi lucru în Vest. Însă este sigur - mai ales în Franţa: încartiruiţii aveau "legături" cu localnicele: femeile nu mai aveau bărbaţi, ei nu aveau femei... Ba chiar au fost legături de suflet care au alimentat romane şi filme de valoare. Însă de "practica violului" ştiam că este o "marcă" rusească (în timpul războaielor din Iugoslavia, o marcă-sârbească"). Iată că acum aflu că mai există o comunitate "civilizată" care se dedă la viol sistematic: cea americană.

La un moment dat Schneidermann a întrebat dacă nu doar "americanii de culoare" violau. Răspunsul - pentru Franţa - a fost: «Nu numai, ba chiar albii erau cei mai numeroşi»... Este adevărat; printre americani sunt mulţi slavi: ruşi, ucraineni, polonezi, sârbi... De la sângele slav să li se tragă "practica-practicarea"? Da de unde! De la... cu totul altceva, însă n-aş putea pentru ca să spun de la ce anume...

Unul din cei mai îndârjiţi partizani ai americanilor, de la Bucureşti, în campania irakiană în special, în general în tot ce fac ei din negura veacurilor: "diapazonul" (dătătorul tonului) revistei *22*: Andrei Cornea. Am scris tot răul gândit despre el şi despre "poziţia" lui tot aici, în jurnal, ca "băiat" al lui Brucan - dar mai cu seamă învăţăcel, nu al lui Noica, ci al primejdiosului Pavel Cîmpeanu. Iată însă că Andrei Cornea - el însuşi, cu mâna lui, cum se zice - îşi "nuanţează" opiniile. Tot în revista *22* de pe la începutul lunii (am dat de acest număr pe internet, am notat "ideile", nu şi numărul şi data apariţiei) îşi face - n-o să credem - autocritica!

Îmi mărturisesc surpriza: un condeier de expresie română care să recunoască, nu că a greşit, dar că s-a... cam înşelat - eu nu am mai întâlnit. Or mai fi existat, se vor mai fi manifestat - însă eu nu am cunoştinţă. Scrie, deci A. Cornea că... da, prost informat fiind, dezinformat, a susţinut şi el războiul din Irak; că... a crezut şi el că Saddam posedă arme de distrugere în masă; că a fost şi el convins că Saddam era în legătură strânsă cu Ben Laden, deci este vinovat direct de tragedia de la 11 septembrie... Dar, iată a venit ziua în care ochii i s-au deschis - momentul dezvăluirilor metodelor americane de democratizare a irakienilor în închisoarea Abu Ghraib...

Bine şi aşa; bine şi atâta. Bine şi abia acum, alţii, atâţia alţii nu se vor trezi în veac, chiar de le vor cădea în cap vagoane de argumente.

Încă o dată: bravo lui Andrei Cornea!

Numai că nici el nu a trecut la o adevărată curăţenie în Grădina Minciunilor (filo)Americane; nu a atins toate "elementele" - şi, cum altfel, la un filoisraelian turbat ca el - nu pe acela care constituie cauza-cauzelor: Palestina; Palestina, cu istoria de peste o jumătate de veac de

violenţe, de nedreptăţi, de crime, de alungare de pe pământul lor a băştinaşilor, de băgare a lor în sârme - fapte de notorietate publică ale Israelului - susţinut, orbeşte, fanatic, de SUA.

Cum trebuia "tradus" strigătul de după 11 Septembrie: «Suntem cu toţii americani!»? Cum altfel, decât: «Suntem cu toţii israelieni!» Cine nu a înţeles asta - nici după declanşarea războiului contra Irakului - nu a vrut să înţeleagă adevărul-adevărat.

Se întreabă retoric A. Cornea: Bush şi Rumsfeld erau informaţi de ceea ce se petrecea la Abu Ghraib? "Nu ştiu", răspunde el, imaginîndu-şi că prin această ridicare din umeri şi mărturisire cinstită a ignoranţei sale (necinstite) a închis discuţia despre crimele americanilor (deci şi ale israelienilor). Ba ştie foarte bine, ştia şi atunci, însă nu recunoaşte şi faptul că, atunci ştia, dar minţea pentru... cauza-cea-bună. Or ce poate fi o cauză mai-bună decât Cauza Marelui Israel, pentru a cărei victorie luptă din răsputeri Bush, un analfabet (ei şi?: dacă-i creştin-sionist, citeşte: evanghelic...) înconjurat - şi pompat cu bani în ambe sensuri - de oameni de afaceri fără scrupule, fără morală (şi mai ce, mamiţule: nu cumva şi cheia de la cassa cu bani, vorba nemuritorului Ostap Bender?) de teapa unor rechini ca Cheney, Carlucci, Rumsfeld şi de o echipă de "consilieri", mai bine spus: de oameni-care-gândesc-în-locul-lui, şi care conduc America în locul preşedintelui - ca Wolfowitz, Perle, Kagan, Frum (autorul discursurilor...); şi, cum altfel, Ariel Sharon, din cuvântul căruia (Bush, de el vorbesc) nu iese nici pentru ieşitul-afară.

Deci, adevărul-adevărat nu era doar războiul pornit împotriva Irakului - ci şi *războiul civil* de 56 ani dintre israelieni şi palestinieni - dar caută o asemenea referinţă în autocritica lui A. Cornea!;

Nici încălcarea drepturilor elementare ale prizonierilor de război, afgani, irakieni; ale deţinuţilor - aceştia cu toţii, neamericani - ci şi Legea Patriot, a patriotului Ashcroft (un ins nu mai "cult" şi nu mai curat pe la rufărie decât Stănoaia noastră naţională - ci de-a dreptul nazist, cum i-a spus în faţă şi în public legendarul senator Byrd) cea care anulează toate drepturile civice ale cetăţenilor americani;

Şi nu doar despre Abu Ghraib (în Irak), discutăm - ca apoi s-o tragem pe Academiei, cu... "incidentele accidentale", ci şi la Guantanamo, teritoriu... extrateritorializat de americani, unde se petrec lucruri îngrozitoare, inadmisibile într-o democraţie ca cea americană, începînd de la... războiul împotriva Afganistanului. În fapt, ceea ce s-a întâmplat la Abu Ghraib fusese temeinic experimentat la... Guantanamo - să-i spunem pe nume:

O reeducare de tip Piteşti.

A. Cornea i-a numit doar pe Rumsfeld şi pe Bush, ferindu-se ca de foc să-l pomenescă pe Wolfowitz (coautor al teoriei "războiului preventiv" - imprudent botezat: "Şoc şi teroare"); nici pe ceilalţi

neoconi', vorba franţujilor, criminalii likudinici pentagonezi ca Perle, Kagan, Pletka şi alţii şi ceilalţialţii evrei înfocaţi... patrioţi americani.

Despre ce fel de "interese naţionale" vorbeşte A. Cornea că i-ar fi orbit pe "Bush şi pe Rumsfeld"? Nu erau deloc "naţionale" interesele acelea ci - cum ar spune N. Manolescu - cam internaţionale: crearea "Noului Orient Mijlociu" de la Mauritania (trecînd prin: Maroc, Algeria, Tunisia, Libia, Egipt, Iordania, Irak, Saudia, Iran, Afganistan) la Pakistan, conglomerat arab sub ocupaţie americană (petrolul, petrolul!) în care Israelul să fie caraliul-şef de profesie, cu un termen cunoscut evreilor supravieţuitori: kapo), să tragă toate profiturile posibile - iar ponoasele democratizării de tip american (citeşte: israelian) toate celelalte ţări (şi să mai pretindă Wolfowitzii că, la începutul campaniei împotriva... "terorismului" nu au folosit termenul "cruciadă").

Pentru ca tabloul să rămână tradiţional murdar, A. Cornea declară curajos şi nesimţit că nu şi-a schimbat opiniile despre "reaua credinţă a pacifiştilor occidentali"- citeşte: francezi, nemţi, italieni - dar, Doamne-fereşte, nu suflă un cuvinţel despre pacifiştii israelieni, acei evrei de bună-credinţă, asumîndu-şi riscuri considerabile, printre care şi acelea de a fi taxaţi "trădători de patrie" şi de..."antisemiţi". Ei pot fi văzuţi în fiecare zi lăsată de la Dumnezeu în locurile (trebuia să folosesc: "câmpurile de bătaie", "fronturile de luptă") unde Invincibila Armada a lui David luptă din greu - dar cu succes! - împotriva a doi-trei arabi bătrâni şi a două-trei babe arabe, apărîndu-şi cu strigăte de durere şi cu blesteme înlăcrimate cei doi-trei măslini ameninţaţi de buldozerele distrugătorilor pământului Palestinei.

Ar fi fost de mirare dacă A. Cornea ar fi mers până la capăt - şi era aici, la o întinzătură de mână adevărul despre americani şi despre israelieni... Dar nu poate: nu-l lasă natura lui de unilateralist, de marxist-socialist, de bolşevic nostalgic (prin gene), pentru care adevărul nu există în afara - ori în ciuda - intereselor Israelului apărate prin ne-interesele americanilor. Nu-l lasă evreitatea - în care primează, nu adevărul-adevărat, ci interesul comunitar.

Sâmbătă 19 iunie 2004

Mi-a transmis Dan Petrescu un mesaj din care am aflat: Nicolae Manolescu nu se astâmpără, nu se potoleşte, dă mereu din aripi, cotcodacic - l-o fi imitînd pe Sartre din perioada lui agitpropistornică, de unde i se trăsese porecla "Agitatul din borcan" (mărturisesc : am uitat cine a fost autorul găselniţei de geniu):

Aşadar: de curând Manolescu a participat la o emisiune - nu am înţeles dacă a fost unul dintre invitaţi sau unicul, nu contează, pe noi ne interesează subiectul logic (tu parli!, vorba lui Virgil Tănase): Nicolae

Canonescu, cel mai de seamă intelectual al nației române (cu excepția lui Liiceanu, alt cel-mai; și cu excepția lui Pleșu - căci și el postulează cu succes la concursul Celmaiul României) - a declarat - ritos:

...Că el nu are vocație politică...

La acestea i s-ar putea răspunde - amabil - cu zicerea lui Topârceanu: "Cu talent, cine nu scrie poezie? Dar să te văd ca mine: fără talent, scriind ce-am scris!" Nu, nu are vocație politică, deși preț de ani și ani și de volume-peste-volume s-a tot tras din Maiorescu - simultan închinîndu-se la dreapta, înspre Tătărescu, la stânga în direcția lui Ivașcu. Continuînd: "Cu vocație, cine nu face politică - chiar și Iliescu!? Dar să te văd, ca mine, fără vocație, să faci politică-de-distrugere, politică-de-semănare-a-confuziei, de tactică a pământului ars în loc de preș sub pașii bolșevicului Iliescu?"

După ce i-a criticat la sânge pe cei din opoziție (!), Manolescu s-a așternut pe laude-de-sine la adresa Iliescului (există și așa ceva).

Moderatorul (pus la curent și de Dan Petrescu) l-a întrebat care este adevărul în legătură cu interviul luat lui Iliescu imediat după Sângeroasa Mineriadă - și, zice Dan Petrescu: m-a citat pe mine și ziselescrisele mele. Pomenirea numelui meu l-a înfuriat brusc:

«Paul Goma n-a văzut interviul!», a tăiat el adevărul în două (după metoda lui Andrei Cornea, arătînd una din jumătăți).

Mă opresc aici deocamdată și zic ce-am mai zis:

Iată cum gândesc străluciții intelectuali români, directorii de conștiințe, formatorii spirituali, moralicești ai viitorilor intelectuali (străluciți): negînd adevărul, folosind "argumente" ca acesta:

«Cutare, care mă atacă pe mine (personal, vorba lui Dinescu) nu poate avea dreptate pentru că... n-a văzut interviul!»

Mă las pe mâna lui Dan Petrescu și a citatelor sale - pe ele mă reazem - dar zic:

a) un interviu nu *se*, neapărat, *vede* - nu se privește, nu se contemplă, ca o fotografie, ca un album, ca un tablou; un interviu (tipărit) *se citește*; în cazul meu, cu creionul în mână;

b) un interviu, chiar "ne-văzut", chiar necitit (ceea ce nu este cazul, proba fiind că îl am în arhivă, că am scris despre el în cel puțin douăzeci de articole și în însemnări de jurnal) poate fi cunoscut, prin intermediari, prin cei care vorbesc-scriu despre interviu.

Așadar: ce anume îmi contestă Manolescu? Dreptul de a mă exprima!

A încercat în mai multe rânduri - și, vai, pentru mine, a reușit - să facă să nu se vorbească despre mine - atât în *România literară,* unde numele meu este... odios, cât și în lucrările sale de istorie literară: în **Lista lui Manolescu, vol. II**: nu exist! Ca patron al lui Dimisianu i-a impus... - eroare: lui Dimisianu nu trebuie să-i impună șeful să facă o

măgărie, grecotei-cu-nas-subţire fiind, bătrânul Dimi cunoaşte "politica literară" a Manolescului, deci nu mă include şi pe mine pe lângă marii memorialişti Vera Călin, Crohmălniceanu...; iar cu Negrici Manolescu a vorbit ca de la universitar la universitar - de faţă fiind şi universitarul Mircea Martin; apoi cum Negrici e oltean şi de-al lui Ierunca, nici el nu m-a tolerat în **Literatura română sub comunism** - bibliografia cu găuri am copiat-o după Ligia Pamfilie, din teza de doctorat despre mine.

De mirare - îndrăznesc să spun: năucitor - apare la Manolescu amnezia agresivă (cum să-i spun altfel?). El neagă, nu doar ceea ce întrebase el în interviul cu pricina: nu doar semnificaţia însăşi a interviului - de legitimare a ilegitimităţii Iliescului - ci neagă... faptul că Goma ar fi "văzut" interviul.

Dacă admitem că Goma nu a "văzut" interviul - ce se schimbă: interviul legitimator nu a existat?; sau nu "aşa" cum l-a comentat Goma?

Dan Petrescu nu mi-a spus dacă s-a vorbit şi de "Omul cu o mare" - pe care acelaşi Manolescu, într-o anterioară "punerea la punct" a mea, fără a contesta că Goma nu văzuse interviul o atribuia lui Ţoiu! Şi acea afirmaţie era aiurită, zăpăcită, ticăloasă prin translarea responsabilităţii pe altul, de parcă Ţoiu i-ar fi luat impostorului Iliescu un interviu imediat după mineriada din iunie 1990 şi nu prietenul Ţoiului: Manolescu...

Dar spune (D. P.) că Manolescu a "divulgat" cine îi facilitase vizita la Iliescu: Zigu Ornea... Manolescu pretinde că s-a dus la Iliescu, pentru a-i cere socoteală pentru chemarea minerilor (sic) - la care Iliescu i-a mărturisit, aşa ca între prieteni (dar aceste cuvinte nu apăruseră în *România literară*, în interviul pe care Goma... nu l-a văzut): «Am fost tras în piept»...

Îi răspunsesem lui Dan Petrescu: Nicolae Canonescu involuează fulgerător - şi în public. Alzheimerul Rezistentculturalului Mioritic i s-a instalat din fragedă junie - aşa a trăit el (bine), minţind-minţind-minţind, nu doamne-fereşte din răutate şi sadism, ci pentru că nu mai ţinea minte ce spusese ieri - ai zice că nu a fost doar prietenul lui Ivasiuc, ci fratele geamăn.

Luni 21 iunie 2004

Se anunţă luminoasă ziua Solstiţiului (de Vară).

Marţi 22 iunie 1944 corectez: 2004
(*22 iunie* a fost în 1941, nu în 1944)

Căutînd pe internet texte despre Holocaustul în România, am dat peste un site de "dialog". Preponderent, unul de monolog al evreilor, care acuză, blestemă, insultă - cu ură (Românii răspund... ca românii: fie

timorați, culpabilizați, fie grosolan, expeditiv, cu echivalentul lui «Cară-te de-aici că ești prost!»). Cu atât mai autentică se arată ura în dispreț a evreilor față de români (explic: ei ne disprețuiesc, urîndu-ne, din greu, din viscere/cu fiere), cu cât indivizii care o scuipă nu-și dau numele - e-he!, nu românașii noștri caragialești au descoperit anonimatul.

Și majoritatea: evrei unguri, pardon: Mari Maghiari, cum altfel!

Iată câteva mostre de bale inveninate - și curajos-anonime:

"Ati auzit de lagarul numit Romania ?

"Eu personal nu simt nici un respect fata de romani pt. ca toti au fost iar majoritatea si aztazi sint antisemiti, fascisti si nationalisti. Este o natiune fara trecut si fara viitor cu un present bazata pe minciuni si furt. Fosta familie regala nu se trage din natia romana cum nici catolicismul numai ortodoxia balcaniica.

"Nici o natiune nu are dreptul sa nege holocaustul, numai noi evreii avem dreptul sa vorbim despre Shoa cum vrem noi."

S-a observat, desigur, limba română a individului - bănuiesc: nu din Israel ne explică el cum stă treaba cu adevărul istoriei, ci de prin Ungaria.

Click Here to Email transylvan Edit/Delete Message Reply w/Quote 1.Carol Iancu: Shoah în România 2.The Holocaust in Romania. The Destruction of Jews and Gypsies Under the Antonescu Regime, 1940–1944 3.Randolph L. Braham: The Tragedy of Romanian Jewry

"Numai evreii au dreptul istoric sa afirme daca nu a exitat sau nu holocaustul, romanii nu au nici un drept fiind o natiune cu vinovatii si pacate istorice !"

Altul pe aceeași temă - sau același?

Click Here to Email transylvan Edit/Delete Message Reply w/Quote

"De ce asa de greu sa recunosti adevarul istoric ? - poate pica si teoria dacoromaniilor ???"

Click Here to See the Profile for transylvan Click Here to Email transylvan Edit/Delete Message Reply w/Quote

"Proletarule, voi romanii ati facut un Holocaust de care si nemtii au ramas socati, voi ati continuat cu antisemitismul si pe timpul comunismului in frunte cu jegosul de Ceausescu. Razvan Theodorescu este un mincinos in stil traditional romanesc la fel cum au fost comunistii si fascistii romani."

postat 15 September 2003 23:44 Click Here to See the Profile for transylvan Click Here to Email transylvan Edit/Delete Message Reply w/Quote

"Nu numai fascismul dar si fascictii trebuie nimiciti, in Romania sunt citeva milioane, daca va duc pe voi toti la Centrul Wiesenthal intrec si pe Bill Gates la numaratoarea de dolari...

"In lumea libera Romania este egal cu fascismul si comunismul.

"Jos Fascismul !

"Jos Romania !

"Traiasca Libertatea !"

postat 15 September 2003 18:55 Click Here to See the Profile for transylvan Click Here to Email transylvan Edit/Delete Message Reply w/Quote

"Daca nu intelegi ce inseamna alegorie in literatura universala atunci nu intelegi.

"Bineinteles ca Kertesz este evreu si este firesc ca a scris despre situtia barbarica din istoria omenirii cum declara el la Berlin este foarte asemanator ce a fost in Ardeal in anii 80. Stim cu totii foarte bine cum au fost nimiciti comunitatiile evreiesti, nemtesti si ungurcsti. Cel putin un million de oameni au fost purificati in stil romanesc !!!

"Poate te trimit la Simon Wiesenthal Center si ridic 10.000 de dolari dupa un fascist ca tine !"

postat 24 August 2003 14:56 Click Here to See the Profile for transylvan Click Here to Email transylvan Edit/Delete Message Reply w/Quote

"Duceti-va acasa si intrebati-i cum era atunci cand aici la Sighet traia o comunitate evreiasca prospera si cum acum nu mai este nici un evreu. Intrebati-i cum s-au simtit dupa acea noapte, dupa 1944, daca au dormit bine dupa aceea". - Elie Wiezel

"Rual cum dormi ?

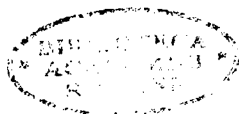
"Dormi bine ???"

postat 29 July 2003 07:40 Click Here to See the Profile for transylvan Click Here to Email transylvan Edit/Delete Message Reply w/Quote

"Tot ce am spus Iliescu confirma, romanii sint ucigasii popoarelor vecine si a etniilor din Romania, ucigasii a altor religii decit ortodoxo-romina, natiunea cu cea mai mare pacate in tipul holocaustului. Uncle Sam sau Bush aduce scaunul electric pertu voi toti !"

postat 23 July 2003 10:54 Click Here to See the Profile for transylvan Click Here to Email transylvan Edit/Delete Message Reply w/Quote

"Bai, mihai bai, aici sa spui cum trati pe evreii din Romania, spune adevarul ! Voi fascistii sinteti si lasi nu numai mincinosi..."

postat 26 June 2003 22:16 Click Here to See the Profile for transylvan Click Here to Email transylvan Edit/Delete Message Reply w/Quote

"Domnule Coryolanus, voi ati ucis evreii cu miile in numele D-zeului crestin oare ce fel de jignire o fii adevarul pt. urmasii ucigasiilor ??? Foarte bine a intrebat Elie Wiesel de la maramureseni : Ce ati simtit in noaptea cind noi am fost dusi la exterminare, cum ati dormit ? Linistit si in pace..."

quote: Mesaj postat de Coryolanus:

"Cu tot regretul cred ca nu voi continua un dialog in care cineva imi jigneste poporul fara sa-si ceara scuze si nu aduce dovezi serioase despre acuzele sale.Este pacat ca se produc astfel de incidente neplacute si poate ca este pacat pentru persoanele care le produc. Eu nu judec pe nimeni si cu atat mai putin un popor plecand de la acuze mai mult sau mai putin reale despre trecutul sau. Adevarata democratia nu inseamna a jigni un popor ci a pedepsi (daca este cazul) doar pe un vinovat".

postat 24 June 2003 14:30 Click Here to See the Profile for transylvan Click Here to Email transylvan Edit/Delete Message Reply w/Quote

"Acesta este problema lor, daca generalizeaza pe baza de etnie dovedesc ce sint in realitate, ce simt in adincul sufletelor lor, ura fata de ardeleni, de evrei, unguri, sasi, tigani etc. adica sint cea ce am reusit sa dovedesc ca sint antisemiti, nationalisti si fascisti. Daca un roman afirma ca crede in dacoromani este deajuns sa stim ca este un xenofob nationalist. Daca un roman afirma ca nu a existat holocaustul in Romania nu numai ca este mincinos in stil traditional romanesc dar conform legiilor din Europa poate sa fie condamnat la inchisoare de la 3-5 ani.

"Mai vreti sa nu Europa ?"

quote: Mesaj postat de Iancu:

"eu de regula nu fac comentarii personale, fiecare are dreptul sa publice ce doreste.. .dar observati va rog ca deseori observatiile Dvs. personale, bune-rele, sint considerate de partenerii Dvs. de discutie drept opinii generale fie ale ungurilor ardeleni fie ale evreilor... si eu nu cred ca acest lucru este adevarat.

"In nume personal oricine poate spune orice."

postat 24 June 2003 12:37 Click Here to See the Profile for transylvan Click Here to Email transylvan Edit/Delete Message Reply w/Quote

"Mersi-Mersi mon cheri adica Iancule.

"Eu am auzit de la prietenii mei oradeni ca esti considerat intre romani "buni" ca tradator de tara...pt. ca esti un om excelent, talentat adica fara caractere romanesti Numai sa gindesti nu eu am spus dar sint de acord cu Elie Wiesel : "romanii au ucis, au ucis si au ucis"

Pe acest forum sint o groaza de oameni fara omenie care tagaduiesc holocaustul !"

quote:Mesaj postat de Iancu:

"Dl Transilvan are un temperament mai aparte si ar fi important ca cei care dialogheaza cu dinsul sa stie ca ideile dinsului sint extrem de originale si personale... adica nu reprezinta vreun curent de opinie general. Delicatele si complicatele probleme etnice si confesionale necesita o tratare aprofundata si atenta... eu cred ca deseori anumite idei sint enuntate fie pripit fie voit rau-intentionat... si este pacat ca o etnie sau un grup confesional sa fie judecat pe baza unor idei foarte personale enuntate de vreun reprezentant mult prea infierbintat si deloc reprezentativ"

postat 23 June 2003 18:23 Click Here to See the Profile for transylvan Click Here to Email transylvan Edit/Delete Message Reply w/Quote

"Educatia am primit in Romania in scoli romanesti, dar la o virsta frageda am inteles ce este lectia de istorie si de literatura romana, inseamna educatie impotriva altor etnii, nationalism si sovinism cea ce este caracterul de baza a unui roman "bun". Ceausescu, Antonescu, Funar sau popa Bartolomeu Anania sint toti la fel oameni fara omenie!

quote:Mesaj postat de mihai:

Probabil ca n-ai avut ocazia sa-l cunosti pe transylvan, Coryolanus, altfel nu ti-ai mai irosi rabdarea cu respectivul.

Individul e pus bine impotriva românilor, dovada si "educatia" sa revizionist-sionista.

Poate ar fi mai bine sa renunti, inainte de a regreta timpul pierdut.

postat 23 June 2003 16:03 Click Here to See the Profile for transylvan Click Here to Email transylvan Edit/Delete Message Reply w/Quote

"Ha-ha-ha , mor de ris cind vorbiti de europa, romanii si europa ???Va pot demontra ca 98% din romani sint neonazisti, antisemiti si nationalisti ! Nu numai omul simplu dar guvernul si majoritatea politicieniilor cu exceptia citorva ca Eickstein-Kovacs din Cluj.

postat 22 June 2003 17:52 Click Here to See the Profile for transylvan Click Here to Email transylvan Edit/Delete Message Reply w/Quote

"Ati auzit de lagarul numit Romania ?

"Eu personal nu simt nici un respect fata de romani pt. ca toti au fost iar majoritatea si aztazi sint antisemiti, fascisti si nationalisti. Este o natiune fara trecut si fara viitor cu un present bazata pe minciuni si furt. Fosta familie regala nu se trage din natia romana cum nici catolicismul numai ortodoxia balcaniica.

"Nici o natiune nu are dreptul sa nege holocaustul, numai noi evreii avem dreptul sa vorbim despre Shoa cum vrem noi."

postat 19 June 2003 13:17 Click Here to See the Profile for transylvan Click Here to Email transylvan Edit/Delete Message Reply w/Quote

"Intr-o democratie daca cineva neaga holocaustul cum fac unii pe acest forum este bagat in inchisoare de la 3 pina la 5 ani !
Europa va asteapta domniilor goi antisemiti !!!"

Ne-am edificat cum stăm cu masele largi de evrei anonimo-analfabeţi în materie de istorie a Ardealului de Nord, 1940-1944, însă avînd în faţă tot nişte analfabeţi - dar traumatizaţi de acuzaţii nediferenţiate (românii), îşi îngăduie, fără pic de ruşine să mintă, să calomnieze - în folosul cui? *In al ungurilor vinovaţi de nefericirea lor.* De ce aşa? Pentru că aşa a fost - şi rămâne directiva de la Centrală: să fie acuzaţi românii de toate păcatele, ungurii să fie scoşi, nu doar ca nevinovaţi, ci ca salvatori!

Acum reproduc de pe acelaşi site o scrisoare (citată şi în unul din mesaje) publicată iniţial în saptamânalul newyorkez *Meridianul Românesc* - în care m-am exprimat şi eu în câteva rânduri - însă nu se menţionează data:

"Stimate domnule Elie Wiesel,

"La sfarsitul lunii iulie 2002 ati revizitat orasul dvs. natal - Sighetul Marmatiei, din Romania, si ati retrait atat amintirile frumoase din perioada copilariei cat si amintirile dureroase privind tragedia deportarii la lagarul de exterminare nazist din Auschwitz (1944).

"Cu aceasta ocazie ati spus locuitorilor din Sighetul Marmatie urmatoarele: «Cei mai multi dintre dvs. v-ati nascut dupa aceea. Tot ce s-a intamplat atunci nu este responsabilitatea dvs. Poate ca parintii si bunicii dvs. mai traiesc. Duceti-va acasa si intrebati-i cum era atunci cand aici la Sighet traia o comunitate evreiasca prospera si cum acum nu mai este nici un evreu. Intrebati-i cum s-au simtit dupa acea noapte, dupa 1944, daca au dormit bine dupa aceea».

"Deci doriti ca baiatul meu sa ma intrebe ce am facut eu in 1944 cand trupele nemtesti si unguresti v-au trimis la lagarul de extermi-nare nazist de la Auschwitz. Doriti sa stiti daca «am dormit bine dupa aceea». Acum, in 2002, gasesc afirmatiile dvs. foarte jignitoare. Stiti foarte bine ce s-a intamplat cu populatia romaneasca din Sighet intre 1940-1944, deoarece citindu-va memoriile inteleg ca va place istoria. Sa mergem impreuna in timp si sa analizam ce am facut eu si ce ati facut dvs. in perioada 1940-2002.

"Eu m-am nascut in 1922, in Sighet. Parintii mei fusesera improprietariti in 1925 dupa reforma agrara si traiau destul de bine din munca paman-

tului si cresterea animalelor, fiind binevazuti in comunitate ca tarani instariti. In 1939, am urmarit cu frica miile de refugiati din Polonia care au trecut prin orasul nostru. Aveam 17 ani atunci si intelegeam ca ceea ce se intampla in Polonia era foarte grav. Parintii mei cautau sa ma linisteasca, spunandu-mi ca Anglia si Franta ne vor apara! Dar, la sfarsitul anului 1939, Polonia era impartita intre Germania si Rusia, timp in care Franta si Anglia au stat si s-au uitat si nu au facut nimic!

"In urma Pactului Molotov-Ribbentrop, pe data de 26 iunie 1940, Rusia a dat un ultimatum Romaniei sa evacueze Basarabia si Bucovina de Nord. Dupa cum stiti foarte bine, comunistii rusi imediat au activat 'Coloana a V-a' din Basarabia si Bucovina de Nord, formata din minoritatile ostile guvernarii romanesti (rusesti, ucrainene si evreiesti), care au ucis multi romani civili, autoritati romanesti si trupe romanesti care se retrageau. In urma acapararii de catre comunistii rusi a Basarabiei si Bucovinei de Nord, peste 350.000 de romani au devenit refugiati. 200.000 de romani au fost deportati in Siberia si peste 150.000 de romani, in special cei care in 1918 au militat pentru Unirea cu Romania au fost exterminati. Noi, romanii din Sighet am trimis bani si ajutoare refugiatilor romani din aceste provincii romanesti furate de rusi. Poate va aduceti aminte ca si prin Sighet au trecut cateva sute de refugiati romani din Bucovina de Nord.

"Acum, la randul meu, va intreb: dumneavoastra, familia dumneavoastra si comunitatea dvs. evreiasca din Sighet, ce ati facut pentru acesti refugiati romani? Cum ati dormit intre 26-27 iunie 1940, cand atat de multi romani au suferit cumplit?

"Din pacate, peste putin timp, la o luna si jumatate dupa tragedia din Basarabia si Bucovina de Nord, a venit si randul nostru, al romanilor din Sighet sa suferim. Pe data de 30 august 1940, in urma Dictatului de la Viena impus de Hitler, Romania a fost fortata sa cedeze Ungariei Transilvania de Nord, inclusiv orasul Sighet. Peste 300.000 de romani au devenit refugiati sau au fost expulzati, mii de romani au fost batuti si omorati. Prigoana autoritatilor unguresti impotriva romanilor a fost cumplita. Dupa cum stiti foarte bine, dle Wiesel, o mare parte din populatia romaneasca din Sighet a fost nevoita sa se refugieze in Romania. Cei care au ramas au fost terorizati (batuti, inchisi, omorati), de catre autoritatile unguresti. In perioada 1940-1944, peste 50.000 de romani au fost omorati de autoritatile unguresti in Transilvania ocupata. Imi amintesc cum in primele zile cand au intrat trupele unguresti in Sighet, comunitatea ungureasca si evreiasca din oras era foarte fericita pentru ca «s-a terminat cu ocupatia romaneasca».

In cartea **All rivers run to the sea** *singur declarati: "A consequence was that Sighet became Maramorossziget again. The population joyfully greeted the first 'motorized' units of the Hungarian Army: troops on bicycles. My mother, too, was pleased with our change of nationality. For her is was a kind of return to her childhood for which thanks were due to God" - pag. 28 (O consecinta a fost*

aceea ca Sighetul a devenit din nou Maramorossziget. Populatia a salutat cu bucurie primele unitati 'motorizate' ale armatei ungare: trupe pe bicicleta. Si mama mea s-a bucurat de schimbarea nationalitatii. Pentru ea aceasta a insemnat o intoarcere la copilarie, fiind recunoscatoare lui Dumnezeu). Asa ca acum, la randul meu, va intreb, dle Elie Wiesel, cum aveti tupeul si lipsa de omenie sa ma intrebati cum am dormit in 1944, cand intre 1940-1944 nu ati facut nimic pentru familia mea, care a suferit cumplit in urma teroarei unguresti.

"De ce acuzati pe romanii din Sighet ca nu au facut nimic pentru comunitatea evreiasca, cand stiti foarte bine ca romanii din Sighet din 1940 si pana in 1944 au suferit cumplit sub teroarea administratiei unguresti, erau oropsiti si nu aveau puterea politica si militara sa faca ceva?

"Dle Elie Wiesel, la randul meu, vreau sa ştiu cum v-ati simtit dupa august 1940 cand romanii din Sighet au fost prigoniti si omorati de autoritatile unguresti. Vreau sa stiu daca dupa august 1940 «ati dormit bine».

"Dar sa continui amintirile despre Sighet. In 1941, autoritatile ungare au dat afara familia mea de pe pamantul pe care il obtinuse in urma reformei agrare din 1925. In septembrie 1941, am ajuns refugiati la Ploiesti, la un unchi al mamei. In anul 1943, cand aveam 21 de ani, am fost inrolat in Armata Romana. Pana in 1944 am luptat pe frontul rusesc, din 1944 am luptat pentru eliberarea Transilvaniei de sub unguri si in 1945 ma aflam cu trupele romanesti la granita Ungariei cu Cehoslovacia.

"Impreuna cu familia mea m-am intors la Sighet in primavara anului 1946, la varsta de 26 de ani, dupa o absenta din Sighet de 5 ani. Ne-am intors la pamantul nostru si cu greu am incercat sa ne refacem viata. Casa noastra am gasit-o distrusa si tot ce lasasem fusese furat de vecinii nostri (!) din Sighet.

"Dupa cum stiti si scrieti in cartea **All rivers run to the sea,** *dupa 1944, trupele rusesti au pus ca sefi ai politiei, inchisorilor si lagarelor de munca obligatorie pe o multime de tineri evrei comunisti. "The red army had given control of the police to some young Jewish communists returning from Bucharest, the labor battalions, and the camps. Whom else could they have any confidence in? (one of them, Aczi Mendelowics, later became Amons Monor, chief of formidable Shin Beth Security Service in Israel") - pag.147-148 (Armata Rosie a dat politia pe mana unor tineri evrei comunisti intorsi din Bucuresti. De asemenea si lagarele de munca si inchisorile au capatat sefi similari. In cine altcineva sa fi avut rusii incredere? (unul dintre acestia, Aczi Mendelowics, a devenit mai tarziu Amons Monor, seful formidabilului Serviciu Secret israelian, Shin Beth). Acesti comunisti evrei au inceput o adevarata teroare impotriva a tot ce era omeneste (vechile randuieli antebelice - n.n.).*

"Incepand cu primavara anului 1947, in inchisoarea din Sighet, pe care cred ca v-o amintiti deoarece era o cladire impozanta, construita la 1897, au inceput sa fie inchisi "dusmanii poporului si ai noii societati".

"Dupa abdicarea fortata a Majestatii Sale Regele Mihai I al Romaniei, comunistii au venit la putere in toata Romania. La inchisoarea din Sighet a fost

adus mai intai "Lotul Visovan", compus din 18 elevi si studenti maramureseni arestati de comunisti (stiti foarte bine cine au fost acesti comunisti in Sighet). Pe urma au urmat fosti ministri, militari, academicieni, profesori universitari, ziaristi. Printre ei se numarau Iuliu Maniu, Constantin (Dinu) Bratianu, Gheorghe Bratianu, Mihai Manoilescu, Aurel Vlad, Daniel Ciugureanu, Ioan Pelivan, Constantin Argetoianu, generalii Mihail Racovita si Ion Rascanu, preoti greco-catolici si romano-catolici, precum Ioan Suciu, Anton Durcovici, Traian Frentiu, Vasile Aftenie. Toti acestia si multi altii au murit in inchisoarea de la Sighet.

"Cu ce i-ati ajutat, dle Elie Wiesel, pe acesti romani exterminati de teroarea comunista? La vremea respectiva erati la Paris si ati fi putut ridica glasul despre holocaustul rosu, care a exterminat peste 1.200.000 de romani in lagarele de exterminare raspandite pe intreg teritoriul Romaniei!

"Holocaustul rosu a durat in Romania din 1946 pana in 1989. In toata aceasta perioada, ce ati facut, dle Elie Wiesel, pentru romani si Romania in care v-ati nascut, «cum ati dormit bine»? (L-a laudat pe Ceausescu, ca pe un mare iubitor de pace! - nota M.C.).

"Si cum se face ca in 2002, cand ati revizitat casa natala din Sighet, nu v-ati oprit si la muzeul holocaustului rosu din Sighet, care se afla aproape de casa dvs.? De ce nu ati avut curajul sa vedeti prin ce teroare si tragedie au trecut toti cetatenii Romaniei (romani, unguri, evrei, germani etc.) in perioada 1944-1989? Dle Elie Wiesel, laureat al Premiului Nobel pentru Pace si purtatorul a U.S. Congressional Medal of Honor, de ce nu ati gasit potrivit si cuvenit sa depuneti o floare la Sighet in memoria celor exterminati in timpul holocaustului rosu? Prin aceasta atitudine a dvs., toti acei martiri ai neamului romanesc au murit pentru a doua oara! «Ati dormit bine dupa aceea», dle Elie Wiesel?

"Viata mea dupa 1946 a fost un cosmar. Trupele rusesti si tinerii comunisti la putere in Sighet terorizau populatia, iar in 1950 au inceput colectivizarea. In 1954, impreuna cu alti "tarani instariti", am fost arestati si judecati ca dusmani ai poporului si trimisi la lagarul de exterminare de la Canal, din Dobrogea. Doar cu ajutorul lui Dumnezeu am supravietuit! Dupa ce am fost eliberati in 1960, mi-am continuat viata mizerabila in Romania sub dictatura comunista.

"Prin intermediul ziarului Meridianul Romanesc *va trimit aceasta scrisoare, dle Elie Wiesel. Vreau sa stiu: in toti acesti ani, din 1945 pana in prezent, ce ati facut pentru cetatenii romani (romani, unguri, evrei, germani etc.) terorizati si exterminati de holocaustul rosu? Vreau sa cunosc: cand stiati ca noi suferim asa de cumplit, cum puteati sa dormiti bine la Paris, Florenta, New York, Washington D.C.?*

"Cu stima,
"Gheorghe Dima
"Concetatean din Sighet"

Joi 24 iunie 2004

Ieri mi-a dat Filip **Jurnal de Noapte-Lungă**, gata de corectat. Am făcut - din carte - 92 pagini. Altfel am suprimat (şi croşetat) 10-20 pagini, cele cu Utopia. Nu ştiu dacă într-un viitor, n-o să le pun la loc...

Luni 28 iunie 2004

Am luat-o de dimineaţă cu "finala" (corectură).

Niculiţă mă anunţă ca a fost la sediul bucureştean al Poliromului şi a depus contractul şi textul **Calidorului**.

Marţi 29 iunie 2004

M-au felicitat de ziua onomastică - pe cale telefonală ori emailală: Ştefana Bianu, Nicoleta Sălcudeanu, Gabriel Pleşea, Lucia Caraman, Lidia Ciocoiu, Niculiţă (care mi-a dat şi telefon - să fie), iar acum, spre sfârşitul zilei Anca Haţiegan. Mi-a(u) făcut mare plăcere. Cu corectura am ajuns la Addenda (pagina 169) în total vor fi în jur de 300 pagini.

Să nu uit să vorbesc despre impresionantul film al lui Amos Gitai, "Kedma", după numele cargoului care adusese, în 1948, un transport de supravieţuitori evrei din Polonia.

IULIE

Joi 1 iulie 2004

Am fost la doctor(esă: Saburina): a refuzat - cu îndârjire - să-mi găsească ceva şi pe la tiroidă. Am fost, întâi, foarte contrariat; în al doilea; cam-orecum-pasabil întristat. Încerc să mă odihnesc un pic.

Duminică 4 iulie 2004

(...) Mi-a scris Radu Mareş. Pe lângă veşti ne-vesele legate de "percepţia" printre ai săi a **Săptămânii**... - şi una simpatică:

Se întreabă de ce n-aş aduna într-un volum ce scrisesem în "Harta de cuvinte" şi în **Jurnal de Noapte Lungă**, capitolele cu... utopia Nistriei. Taman cele pe care le-am eliminat, din varianta pentru internet! Lui Mareş i-au plăcut şi deploră faptul că acelea fuseseră înecate în prezentul-realist...

Luni 5 iulie 2004

În sfârşit, am terminat corectarea **Nopţii-Lunge**! Am mai lălăit-o fiindcă, ascultîndu-l pe Radu Mareş, am pus la loc "rătăcirile" mele nistriote. A ieşit o chestie de vreo 350 pagini.

Şi parcă văd: mâine, în loc să prind puteri şi chef pentru jurnalului-zilnic-şi-cotidian, o să găsesc o altă chestie de "reparat".

Dar nu mă las. Vorbă să fie...

Miercuri 7 iulie 2004

Filip mi-a instalat pe internet: **Jurnal de Noapte Lunga, Jurnal 2004 ian.-iun.** şi **Nota biografică**. A "ascuns" (în beneficiul Polirom) **Calidorul** de pe site-ul meu internetic.

Joi 8 iulie 2004

Am să trec aici în jurnal fragmente din articole (pentru/contra) capturate pe internet. Ori că nu ştiu eu să caut, ori că textele sunt ne-datate, la multe nu voi putea indica unde, când au aparut.

Încep cu ceea ce mi-e mai aproape de trup: cămaşa.

Din ziarul (saptamânalul?) *Cuvântul*, de la Rezina, Orhei (data?).

Fiind luate de pe internet, nu sunt respectate diacriticele:

"VICEPRIMARUL LEONID POPESCU, VĂR CU PAUL GOMA

"Leonid Popescu din Chiştelnita a muncit de cand il stiu sef de garaj in colhoz. Acum este viceprimar, aceasta functie fiind necesara pentru un sat cu o populatie de peste 4000 locuitori. Este un om care-si face slujba lui zi de zi, onest si bun executor. Mai stiam ca s-a nascut la Ramnicu-Sarat, Romania, acolo unde mama si tata lui s-au evacuat in 1944. Si ca mama lui a facut scoala de asistente medicale pana la razboi si ani la rand, pana la pensionare, dar si dupa, a lucrat la punctul de felceri si moase din localitate, veghind la sanatatea satului.

"Insa zilele trecute aflai o noutate care ma surprinse. La intalnirea poetilor Gheorghe Bossi-Dumeneanu si Gheorghe Coltun cu elevii din localitatea data, fiind intr-o buna dispozitie, Leonid Popescu ne-a spus ca este var cu Paul Goma, renumitul scriitor si disident, mai numit si Soljenitin al Romaniei. E drept ca, dintr-o biografie a scriitorului, stiam ca mama lui Paul Goma, Maria, este originara din Chistelnita, iar capul familiei era din Ciocalteni. Ambii au fost invatatori la Mana, de unde s-au refugiat in 1944 in Romania...

"Dl Leonid ne-a povestit despre calvarul care a fost sa-l traga parintii lui. Intr-o comuna, Limani, langa Ramnicu-Sarat, in octombrie 1944 eroul nostru a aparut pe lume. Nas de botez l-a avut pe primarul comunei, de la care a mostenit numele Viorel. Familia lui Nicolae Popescu nu a reusit sa se ascunda de mana lunga a reprezentantilor Comisiei Aliate de Control, care a avut grija sa vaneze basarabenii aflati la acel moment in evacuare peste Prut. I-au depistat, i-au escortat cu forta pana la vagoane, expediindu-i la bastina. Familia Goma printr-o minune atunci a reusit sa evite intoarcerea fortata in Basarabia, intoarcere care pentru ei insemna Siberia.

"Reveniti acasa, parintii lui Viorel s-au ciocnit de badaranismul celor de la sovietul satesc, care vedeau in orice chitibus o manifestare de românism. Acestea au tinut mortis ca parintii sa schimbe numele copilului care fusese botezat "romaneste". Nu au avut incotro si i-au schimbat numele in Leon, precum il chema pe unul din stramosii lui. Parintii au facut acest schimb la timp, deoarece in 1949, in timpul deportarilor, familia Popescu, dupa cate se aflase, era "candidata" pe lista familiilor ce trebuiau ridicate. "Numele din Leon în Leonid l-am schimbat cand eram de acum mare - inainte de a ma duce cu metrica la biroul de pasapoarte am adaugat la numele meu cu cerneala neagra un "-id" si nimeni nu a observat schimbarea", ne spune viceprimarul.

"Cu Paul Goma asa si nu i-a fost dat sa se intalneasca. Unul din verii lui din sat, Ion Popescu, a fost la Paris relativ nu de-mult, unde s-a intalnit cu scriitorul. Spune ca Paul Goma a ramas consternat cand a aflat ca pamantenii lui au votat comunistii. Leonid Popescu traieste cu speranta ca-si va vedea odata si

odata celebrul var. Poate cand acesta va vizita Republica Moldova. Goma insa a declarat ca va veni aici cand se va convinge ca din comunism nu a ramas nici amintirea.

"Ion Cernei"

Aflu lucruri noi, oarecum în contradicţie cu ceea ce am ştiut - şi am scris eu - despre Niculae Popescu, fratele mamei. "Aparent", fiindcă variantele adevărului nostru de basarabeni refugiaţi, hăituiţi şi de ruşi, dar şi de români, pentru "repatrier*i*a în Siber*i*a"... variază de la persoană la persoană; şi la aceeaşi persoană de la moment la moment. Ca să scăpăm de îmbrăţişarea mortală a rusului, am fost siliţi să minţim-minţim-minţim, să ne prezentăm drept ceea... ce nu eram, falsificînd acte, falsificîndu-ne identitatea: nume, prenume - şi mai ales locul naşterii.

Cunosc destul de bine des-identizarea copiilor evrei în Franţa ocupată de nemţi: mulţi adulţi, temîndu-se că nu vor scăpa de lagăre - încă nu ştiau că şi de moarte - îşi încredinţau copiii fie unor familii de creştini, fie unor mănăstiri, orfelinate. Pentru că nici aşa nu scăpau de controale de identitate, li s-au schimbat numele; în loc de Iudith Silberman, de pildă, pe actele false scria: "Gabrielle Dupont". Cu rare - şi tragice excepţii, copiii au scăpat cu viaţă. Însă, după august 1944, când nemţii au început să părăsească Franţa, mulţi dintre copiii ascunşi uitaseră care le era adevăratul nume: bieţii, fuseseră supuşi unui antrenament de uitare a vechiului nume, de învăţare a noului. Chiar şi cei care au revenit la numele originar - după atâtea decenii - suferă de tulburări de identitate.

Evreii erau vânaţi după *nume*;

"Ovreii zilelor noastre", refugiaţii basarabeni şi bucovineni erau vânaţi după *locul naşterii*.

Noi, din familia Goma am fabricat un alt *loc al naşterii* pentru mine - şi aşa am scăpat de "repatriere". Bietul văr al meu, purtînd azi prenumele de Leonid (Popescu), fusese botezat Viorel. Dar, zice el, "autorităţile din sat" (Chiştelniţa, Orhei) i-au cerut să facă să dispară "orice semn de românism". Boii de la selsoviet - plăvani de-ai noştri, moldoveni, oameni din sat, poate chiar neamuri de-ale noastre - au găsit "românism" în prenumele "Viorel" - pe care i l-au schimbat în Leon (adevărat, aşa se chema un strămoş al nostru). Însă, deştepţi-foc, nu au observat că mai... românesc era numele de familie, "Popescu"... Idioţenie, colaboraţionism slugarnic din partea "autorităţilor comunale", panică la Popeşti (Doamne-Doamne: frica-de-rus, la basarabeni, bucovineni, este mai paralizantă decât frica-de-tătari la stră-strămoşii noştri).

Şi totuşi: ceea ce spune vărul meu Viorel-Leon-Leonid despre repetata schimbare a *prenumelui* său tot nu dă seama de adevărata, de adânca panică pricinuită de "numele românesc". Există în familia

noastră, în ramura Popescu o persoană, probabil un frate al lui Leon(id) care, căsătorindu-se cu o ucraineancă şi stabilindu-se la Kiev, şi-a schimbat numele de familie: din Popescu în... Popescov. Pentru un ochi normal (de rus ori de ucrainean normal - se spune că se mai găsesc vreo trei), *Popescov* este un nume vădit rusificat - ca al musulmanilor *Ahmetov, Bairamov, Gubaidulina* (compozitoarea) însă nu oricum rusificat: scopul purtătorului fiind, nu ascunderea numelui de origine, nerusesc, antirusesc (aşa, Popescu ar fi putut foarte bine să-şi zică Popov), ci... pentru ca bestia de rus să vadă că el, rahatul de ne-rus, este atât de supus, atât de ascultător, încât singur şi-a dat picioare-n cur: şi-a rusificat numele.

Un articol (de Ciocîlteu?) din: *Cotidianul* (6 aug. 2002):

"Paul Goma in oglinda

"Putini am fost, multi am ramas – cam asa s-a intamplat cu ilegalistii (disidentii) comunisti in 1945, cand numarul membrilor Partidului Comunist nu depasea cifra 900. In 1989, conform indicatiilor, 4 milioane de romani primisera carnetul rosu de membru de partid. In perioada 1945-1989 au fost arestati si au disparut in temnitele comuniste sute de mii de romani care nu au acceptat ciuma rosie adusa de tancurile sovietice si raspandita, sub ochiul vigilent al consilierilor sovietici, prin romani deveniti cozi de topor kaghebisto-securistice. Putini au fost cei care au avut curajul de a se impotrivi unei structuri cvasiidentice administratiei unei inchisori de maxima securitate. Dupa '64 unor fosti detinuti politici li s-a permis plecarea in Occident. Nu stiu care au fost criteriile pentru a se pune stampila – aprobat – pe cererea de solicitare a unui pasaport de catre respectivii; la multi le putem banui. Adevaratii luptatori – cei din munti, din padurea Perisorului, din diaspora, inginerul Ursu, brasoveanul care si-a dat foc pe partia de schi, brasovenii iesiti in strada in '87 (cu represaliile ulterioare), minerii din Valea Jiului (liderul lor a fost calcat de o masina in Craiova) – au fost uitati. Ideea unui monument inchinat acestei lupte anticomuniste a venit destul de tarziu; a expune acest monument in fata Casei Scanteii nu poate fi decat decizia unei minti bolnave. De ce n-ar fi expus la Ghencea? Cu o inscriptie: sic! La Casa Scanteii – ca la Hiroshima – trebuia lasat tovarasul Lenin. Poate ca – in trecerea spre Snagov – unii ar fi rosit. Macar ar fi privit in alta parte.

"Nu am fost un obedient al totalitarismului ceausisto-comunist, nici un informator al Securitatii. Prima mea carte, desi a luat premiul de debut al Editurii „Albatros", a fost interzisa. In august '89 am plecat din tara – se stie cum – si m-am intors pe 27 decembrie. Nu ma consider disident – disidenti au fost Dinescu, Plesu, Petrescu, Cornea. Ii stimez. Iar in fata unui detinut politic ma asez oricand in genunchi. Numai ca detinut a fost si Turcanu, si cel care l-a ucis pe inginerul Ursu. Cei care au fost frontieristi? Unii au devenit „scriitori". Daca nu-mi plac amintirile lor – strict din punct de vedere literar – inseamna ca

nu-i respect ca fosti detinuti politici? Daca-i spun unui evreu prost – ca e prost - inseamna ca sunt antisemit? Daca o fac fata de un roman mi s-ar spune ca sunt tradator de tara? Prostia nu are frontiere. Si Parisul nu este asa de departe.

"O situatie aparte o reprezinta „miscarea Goma". Multi scriitori si-au construit reputatia pe teme sociale si – slava Domnului – erau destule. Cine citeste astazi Buzura, Breban, ultimele romane ale lui Marin Preda, Petre Salcudeanu, motanul Anei Blandiana va pune intrebarea aceea rostita cu ingenuitate, dupa poanta unui banc sec: asa, si? Asemenea personajului caragialean, si eu ii pot spune Domnului Paul Goma: Nene, nu mai ai nici un haz! Lasa-ma sa te pup pentru disidenta dumitale din '77, dar pentru opera dumitale literara sa te pupe cine o vrea. Monica Lovinescu, Virgil Ierunca, Gabriela Adamesteanu (proaspat culturalizata – spune, spre propria rusine, Domnul Paul Goma), Marian Papahagi, Nicolae Manolescu, Tismaneanu, Liiceanu - nu iti contesta doar valoarea literara – eu cred ca nici nu au ce contesta – ci si reactiile dumitale de dupa '89.

"Fie painea cat de rea, tot mai bine-i la Paris! E usor sa dai verdicte – afisandu-te acolo si reactionand doar in functie de obedienta, de admiratia intelectualilor romani pentru cel care s-a urcat pe un soclu literar. Sigur ca nu Presedintele Ion Iliescu trebuia sa te invite in Romania; este, inca, si tara dumitale. A fi aici pentru a lupta cu cei ce inca pastreaza mentalitatea comunista, cu cei ramasi tributari-angajati ai vechilor structuri securistice – cam asa l-as fi vazut continuand pe Paul Goma, cel din '77. Stai acolo, asteptand e-mail-uri si continui sa dati declaratii care ajuta (?) mult cei 22 milioane de romani. Astepti ca altii sa faca ordine acolo unde fiica KGB-ului, Securitatea, continua sa conduca. Cand vei decide dumneata ca acei – deocamdata injurati – au facut curat, ne vei anunta si noi, cu flori si covor... albastru, plini de entuziasm, iti vom astepta pogorarea. Erijandu-te in acuzator public, urcandu-te singur pe soclu, aratand metehnele – adevarate, inchipuite – doar ale celorlalti – e oare acesta un mod de a te crede superior? Penibil.

"Domnule Paul Goma – vi se intampla sa va uitati in oglinda? A existat in '77, o miscare anticomunista a scriitorilor romani in urma careia un ins a primit un pasaport, iar ceilalti semnatari au ramas sa dea extemporale – iata una dintre oglinzi; cea care nu va avantajeaza. Se poate inca si mai rau. Disidentii adevarati nu au primit nimic, au refuzat chiar si Premiul Nobel. Unii s-au multumit doar cu un pasaport. Mai este cunoscut cazul altui disident, care azi ne povatuieste, desi a obtinut acel pasaport printr-un „raptus" evident anticomunist (aha!?) care a constat in expunerea „nudului gol" in redactia unei reviste mai mult sau mai putin literare. Iar in injuraturi nu sunteti singurul specialist. Poate ca datorita „valorii" dumneavoastra vi s-a si dat pasaportul. Inteleptul cedeaza. Chiar daca e general de Securitate. Ce mare pierdere a avut intelectualitatea romana prin plecarea dumneavoastra! Unde-am fi fost acum! Ieri obscurantismul...

"Pentru cei pe care ii injurati metodic, ca la Securitate, nici nu mai existati. Pana atunci, continuati-va travaliul social. Curatati grajdurile.

Noi, astia, mai putin curati decat dumneavoastra, va asteptam ordonantele – doar asa ne vom mentine verticalitatea, nu? – si, desigur, injuraturile. Fiti intransigent, puneti lucrurile la punct, aratati-i cu degetul pe cei ce nu va publica! Cum isi permit? Nici noi nu vom intra in UE, NATO (ne ajuta si trompetele dumneavoastra sa nu intram, chiar si refuzul – intens mediatizat – de a va vizita tara plina de securisti), nici dumneavoastra nu mai sunteti Paul Goma pe care il admiram in '77!

"Incheind in stilul dumneavoastra literar elevat: De ce? Ei, de ce: de-aia!"

Mare lucru nu am înţeles din text: Ce-l mâna pe Ciocâlteu în luptă? Mare lucru nu va fi înţeles nici autorul despre propriu-i text - dar, român fiind, l-a scris, sperînd că îl va înţelege "pe parcurs"!

Şi nu mă înţeleg pe mine: de ce am reprodus - integral!- textul?

Ei, de ce: De-aia! - fiindcă sunt masochist.

Iată că mă apără Liviu Ioan Stoiciu:

Cotidianul 9 aug. 2002 :

"Paul Goma, inamicul numarul unu

"Ca la un semn, atacurile la adresa scriitorului disident Paul Goma se inmultesc - teama ca domnia sa ar lua in serios invitatia presedintelui Ion Iliescu de a se intoarce in tara provoaca deja cosmaruri. Trist, nu pot decat sa surad rusinat in fata acestui spectacol degradant. E clar ca vigilenta fostilor si actualilor securisti a reciclat eficient subconstientul vinovat romanesc si ca spiritul patriotic (specific romanilor care au ramas in tara si dupa Revolutie, sa se lase umiliti nu numai de regimul Nicolae Ceausescu) nu doarme. Chiar si securitatea... civica postcomunista se simte in pericol? Scriitorii romani (inclusiv cei din „diaspora" sau „exil") sunt cei mai frustrati. Las la o parte „piscaturile piezise" la adresa lui Paul Goma semnate acum si de titularii rubricii de scriitor din Cotidianul, si insist pe atacurile desantate aparute zilele trecute, semnate de alti doi membri ai Uniunii Scriitorilor (care, in paranteza fie spus, au „opera" literara doar in mintea lor).

"Primul mai acatarii care a dat tonul, punand mana pe par, pentru o corectie exemplara aplicata impotriva lui Paul Goma, dupa ce Ion Iliescu l-a chemat in tara, a fost Gabriel Andreescu, in „Observatorul cultural" / 30.07, sub un titlu infamant: „Cum se autodiscrediteaza Paul Goma".

"Dupa ce ii atrage atentia lui Paul Goma ca romanii, la 25 de ani de la „Miscarea Goma", ii fac un hatar ca-l mai tin minte (ba la Memorialul Sighet, unde are un... poster, ba intr-o dezbatere patronata de aceeasi Academie Civica, ba de insusi presedintele Ion Iliescu, care i-a scris respectuos marelui protestatar anticomunist), de necrezut, apostolul „respectarii drepturilor omului", Gabriel Andreescu, ce credeti? Il blameaza pe Paul Goma deoarece a indraznit

sa aiba o opinie impotriva curentului, aparuta in ziarul „Cotidianul", despre „Socul de la 11 septembrie", etichetata de Gabriel Andreescu" drept... „anti-americana"! Asta e culmea, auziti ce nenorocire, Paul Goma denunta „imperialismul de stat" american (asemanator celui rus si chinez, de superputeri nucleare) si are rezerve in fata abuzurilor militariste unilaterale ale SUA, unele atat de flagrante, incat pana si Occidentul european, desi aliat lor, s-a saturat sa le tot cautioneze (vezi si reactia dura a tarilor membre NATO impotriva sfidatoarei declarari a autoimunitatii militarilor americani, care nu pot fi acuzati de genocid sau crime impotriva umanitatii de Curtea Penala Internationala, deoarece SUA nu o recunoaste) - si vine Gabriel Andreescu sa apere puritatea morala a tuturor intreprinderilor SUA! SUA, cu „cea mai energica si larga constiinta populara a valorilor de libertate si justitie" de pe glob, subliniaza Gabriel Andreescu, cu deja bine cunoscuta sa psihologie damboviteana (care psihologie, stiti, zilele trecute le-a acordat militarilor SUA imunitatea ceruta, Romania fiind prima tara ce face acest incredibil compromis „pentru intrarea in NATO", scarbind Occidentul european). "Parol! Gabriel Andreescu a terminat cu apararea drepturilor minoritatilor din Romania (ramase fara paine de cand UDMR a batut palma cu Puterea PSD) si a trecut la apararea dominatiei mondiale a SUA, discreditandu-l pe Paul Goma „antiamericanul" (de ar fi sa ne referim fie si numai la curentul majoritar francez „antiamerican" si ar fi de ajuns sa-i atragem atentia lui Gabriel Andreescu ca apara o cauza superflua; ca francezii pot face asta, nu si „exilatul roman de la Paris"?). Sigur, nu merita sa insist, Gabriel Andreescu (disident de balta) are dreptul la randul lui sa aiba o opinie subiectiva... anti Goma, contestandu-i „capacitatea de discriminare", dupa mai bine de zece ani de la prabusirea comunismului. Sa fiu sincer, m-as fi abtinut sa-l trag de maneca pe fostul disident Gabriel Andreescu (mereu excesiv), „aparatorul din oficiu al SUA", mai nou, daca n-as fi citit ca Paul Goma „se asociaza categoriei fostilor mari disidenti pe care caderea comunismului i-a debusolat" (dand exemplul unor Soljenitin si Zinoviev, neincantati de excesele militariste ale „democratiilor de tip occidental"; care, mari disidenti anticomunisti, din acest motiv... „au iesit din istorie", conform spuselor fostului disident Gabriel Andreescu; Doamne fereste!). Chiar asa? In definitiv, de ce nu sunt crezuti pe cuvant marii disidenti? De ce ei nu pot sa aiba opinii, fie (sau mai ales) si antiamericane?

"In sfarsit, sa-i acord cateva cuvinte si celui de-al doilea semnatar al unui text anti Goma, de-a dreptul revoltator, Alexandru Ciocalteu (aparut in „Cotidianul" acum cateva zile, luni, 5 august). Scrisa cu o rea-credinta evidenta, resentimentara, cu o lipsa de profesionalism jenanta, opinia doctorului Alexandru Ciocalteu nu merita decat dispret public, ea il descalifica de la sine (asa a tinut domnia sa sa iasa din anonimat, intrand in corul denigratorilor lui Paul Goma). Nu pot decat sa-i plang de mila doctorului Alexandru Ciocalteu (un nimeni in literatura romana), atunci cand ii contesta nu numai credibilitatea disidentei lui Paul Goma, ci si... valoarea literara. Auziti: „Datorita «valorii»

dumneavoastra vi s-a dat si pasaportul. Inteleptul cedeaza, chiar daca e general de Securitate. Ce mare pierdere a avut intelectualitatea romana prin plecare adumneavoastra!" Cat de jos poate cobori demnitatea „intelectuala" romaneasca: „Noi, astia, mai putin curati decat dumneavoastra, Paul Goma, va asteptam ordonantele", mai scrie, jignitor, Alexandru Ciocalteu... Adica, incomodul Paul Goma e nu numai inamicul numarul unu al americanilor, ci si al romanilor? Iata pana unde s-a ajuns. Neculpabilizarea postcomunista naste monstri.

"Paul Goma se intoarce!

"Presedintele Ion Iliescu, aflat la ultimul mandat, continua sa rupa gura targului cu initiativele sale postcomuniste de reconciliere nationala si de recuperare a memoriei. E clar ca s-a inconjurat cu consilieri care au eficienta si credibilitate in planul imaginii prezidentiale prin ceea ce intreprind. Dupa lovitura cu „impacarea", aducerea in tara si recunoasterea rolului-cheie al Regelui Mihai in destinul Romaniei de ieri si de azi, apoi dupa delimitarile lui Ion Iliescu de dictatura comunista, consternandu-si adversarii politici si civici (fie si numai prin medalierea oficiala a exilatilor nostri de la Radio Europa Libera si, mai nou, prin mesajul de sustinere morala a Memorialului Victimelor Comunismului si al Rezistentei de la Sighet, in care sublinia ca Holocaustul si Gulagul stau pe aceeasi balanta a condamnarii, deplangand martiriul romanesc „in acea dificila perioada de descompunere progresiva a regimului comunist"), ce credeti? A urmat zilele trecute scrisoarea deschisa a presedintelui Ion Iliescu catre Paul Goma (la 25 de ani "de cand ati avut curajul, primul, in mod public si neechivoc, in Romania, sa va ridicati glasul impotriva absurdei si tot mai sufocantei dictaturi ceausiste si a regimului totalitar comunist in general"), in care disidenta anticomunista este ridicata pe soclul pe care il merita si in care Paul Goma e invitat sa vina in Romania!

"Trebuie sa recunosc, este extraordinar acest apel prezidential catre Paul Goma, incheiat cu: «Stiu ca, dupa Revolutie, lupta dumneavoastra si, in general, atitudinea ferma pe care ati avut-o nu au fost pretuite la justa lor valoare, nici in mediile politice, nici in cele scriitoricesti, chiar in cele civile. Ele nu si-au primit cuvenita recunoastere. In virtutea a ceea ce reprezentati, ati asteptat, cum era si firesc, sa fiti invitat in Romania si nu ati fost. Este, poate, si vina mea. A sosit, cred, timpul sa trecem peste toate divergentele si incomprehensiunile trecutului, sa vedem ceea ce ne uneste. Invitandu-va acum, oficial, as dori sa indrept aceasta greseala in numele unei tari care, de fapt, nu v-a uitat». Chiar asa, invitatie in numele Romaniei!

"Cata dreptate are presedintele Ion Iliescu – din pacate, Paul Goma nu e pretuit cu adevarat nici macar in mediile scriitoricesti, darmite in cele politice! Sunt scriitori (culmea, fosti scriitori colaborationisti ceausisti, niciodata reabilitati moral, in frunte cu critici literari romani mai ales; ma abtin cu greu sa nu dau nume, dar ei sunt mereu citati in textele pamfletare ale lui Paul Goma, aparute regulat in revistele literare din Romania), care si-au facut un titlu de glorie in a-l demoniza, demonetiza ca valoare si in a-l injura grosier, provocand sila.

"Cotidianul, cu onestitatea editorial-manageriala care-l caracterizeaza, fondatorul Ion Ratiu imprimandu-i-o, a fost primul ziar care i-a deschis o rubrica permanenta lui Paul Goma, extrem de incomoda, care a deranjat o sumedenie de orgolii exacerbate, mai ales in randul scriitorilor si politicienilor, dar si a celor din „societatea civila elitista" (rubrica restrictiva insa ca spatiu, atata s-a putut, serializarea lungilor dar consistentelor sale articole pierzand adeseori din impact si cursivitate). In conditiile in care, atentie, Paul Goma l-a incondeiat dur, chiar din primul sau articol trimis pentru rubrica, pe redactorul-sef de atunci al Cotidianului, Ion Cristoiu... A fost o experienta de neuitat pentru mine, „ca mijlocitor" al acestei colaborari de seama, scrise special pentru Cotidianul (reunite intre timp in carti).

"Pe de alta parte, stiu ca in cadrul Uniunii Scriitorilor presedintele Laurentiu Ulici a incercat sa-l aduca in Romania pe Paul Goma, dar n-a reusit, invitatia sa lovindu-se de un refuz net. Si asta fiindca Paul Goma a fost dat afara din USR, cu o lasitate si lipsa de demnitate scriitoriceasca specifica romanilor (majoritar oportunisti, fara coloana vertebrala), si Paul Goma n-a putut sa ierte asta. Fiindca „linsajul" colegial-scriitoricesc e cel mai dureros. Asa se face ca nici pana azi nu se stie daca Paul Goma este membru al USR. In Consiliul de condu-cere al USR, pe vremea presedintiei lui Laurentiu Ulici, s-a sustinut ca Paul Goma a fost automat reprimit in USR imediat dupa Revolutie, cand toate dosarele blocate de intrare (si reintrare?) in USR au fost rezolvate intr-un singur sens... Sigur, cazul special Paul Goma, ca atitudine publica, unic in analele USR, trebuia rezolvat ca un caz special de USR, dar cum e imposibil sa treci peste umorile scriitoricesti cand e vorba de Paul Goma, „care a atacat in stanga si in dreapta, netinand cont de nimic, facandu-si-i dusmani pe toti"... Reprimirea sa in USR „a ramas ca-n tren", USR sustine ca a fost automat reprimit in USR, iar Paul Goma sustine ca el nu este membru al USR, deoarece a fost tradat moral...

"Nu s-a putut iesi din aceasta situatie – la un moment dat, presedintele Laurentiu Ulici (el il considera pe Paul Goma un model moral, pe care societatea romaneasca ar trebui sa-l constientizeze) a propus sa i se dea o functie lui Paul Goma in cadrul structurilor USR, sa fie facut redactor-sef al unei reviste literare macar, poate asa va fi atras sa revina in tara... Degeaba insa, ca e bine sa te feresti de scriitorul roman frustrat, in stare de orice, la o adica – Paul Goma luandu-i din scurt neiertator cam pe toti scriitorii „cu bube" care au grad de decizie: cum sa i se dea lui Paul Goma o functie administrativa? Nu luati seama ce-ar insemna sa vina el in Romania, „sa se razbune"? Trista lume colegiala, descalificata moral.

"Ce e de facut ca Paul Goma (printre putinii scriitori exilati care scriu numai in limba romana!) sa revina in Romania? Ca au trecut 12 ani de la Revolutie si domnia sa nu da nici un semn ca e gata sa se intoarca – desi a avut o tentativa, atunci cand si-a anuntat candidatura la presedintia Romaniei (razgandindu-se pana la urma, neavand sustinere). Personal, ma gandesc serios ca Paul Goma ar trebui numit de urgenta de presedintele Ion Iliescu in fruntea nou-

lui Institut Roman (continuator al Fundatiei Regale, constituit dupa model occidental, britanic sau suedez), aflat sub patronajul Presedintiei Romaniei! Ar fi cel mai potrivit in acest inalt post de ambasador al promovarii culturii romane in strainatate!

"Liviu Ioan Stoiciu"

*

Din *EUROJURNAL Chişinau 26 iunie 2004* am copiat:

Valentin Protopopescu:

" I. A ramas Cioran antisemit?

"Argument.

"Aceste rînduri sînt scrise fara pretentia ca ar oferi o unica explicatie valida în ceea ce priveste cazul optiunii politice adoptate de Emil Cioran în tinerete si al consecintelor morale ce decurg din aceasta. Temeiul prezentei interventii este ca moralistul a fost si a ramas un spirit extremist pur. Supunînd unei lecturi de inspiratie psihanalitica istoria acestui caz, tin sa avertizez ca verosimilitatea interpretarii care urmeaza este serios afectata de limitele de ordin euristic pe care o asemenea întreprindere le presupune cu fatalitate. Încercarea de fata, cu un vadit caracter demitizator, datoreaza imens sugestiilor formulate de Paul Goma în Jurnal de apocrif, caruia îi marturisesc întreaga mea gratitudine." (...)

"Asadar, adevaratul motiv al rationalizarii practicate de eseist în ceea ce priveste varianta definitiva a unor texte scrise odinioara trebuie cautat într-o inconstienta teama de foarte posibila campanie pe care o puteau orchestra împotriva sa stînga radicala occidentala si lobby-ul evreiesc international. Precedentele spectaculoase, oferite de cazurile Céline, Vintila Horia, Heidegger si Eliade, pentru a nu cita decît cîteva, au constituit, desigur, argumente foarte serioase pentru a-l determina pe Cioran sa-si revizuiasca nu numai Weltanschauung-ul politic de tinerete, ci si sa-si cosmetizeze, uneori pîna la desfigurare si chiar aneantizare, scrierile din junete susceptibile a trezi virulenta grupurilor de presiune pomenite. Ma voi referi la numai doua titluri, ilustrative în ceea ce priveste efortul cioranian de a oferi o alta orientare unei realitati care se bucurase initial de cu totul alte coordonate: 1) volumul antologal Singuratate si destin (...)

2) volumul Schimbarea la fata a României

(...): "în interviurile si dialogurile sale, ca si în Carnete, Cioran a punctat uneori prin afirmatii destul de precise o despartire de un trecut cvasipolitic pe care îl regreta si în care nu se mai regasea. Cît anume este în acele interventii rationalizare adaptativa si cît anume este adevar inconstient – iata miza demonstratiilor ipotetice urmatoare. Desfasurate sub semnul conditionalului pur, ele nu urmaresc "fabricarea" unui caz, ci numai posibila întelegere a unui destin." (...)

"Departe de visceralul antisemitism nazist ori legionar, eseistul de la Rasinari e un personaj complicat, care îsi nuanteaza pîna la indistinctie pozitia.

Daca pot sa fiu scuzat pentru un asemenea oximoron, as spune ca Emil Cioran practica pe-atunci un antisemitism constructiv, o ura domolita prin deferenta si o ostilitate marcata de simpatie. Drama lui sta în aceea ca "si-a ales" neinspirat epoca în care sa-si manifeste complexa atitudine antisemita. Într-o vreme cînd antisemitismul pur si dur face legea, cînd jumatate de Europa se pregateste mocnit pentru experienta Holocaustului, sa adopti o pozitie ambivalenta, în cadrul careia respingerea indubitabila se realizeaza cu mijloacele scriiturii celei mai îndragostite de obiectul rejectat – nu constituie deloc o buna premiza morala. Cuvîntul scris si rostit în public, vorba lui Paul Goma, te angajeaza pentru totdeauna, iar ceea ce ai apucat sa scrii sau sa rostesti nu poate fi "spalat" decît cu mare dificultate si abia în urma a numeroase, dureroase si succesive abjurari publice. Altfel, s-ar vadi ca realitatea Holocaustului si învatamintele sale pentru omenirea civilizata si vigilenta nu sînt altceva decît simple flatus vocis.

(...)"În ciuda "profetismului" sau, tînarul Cioran stie foarte bine ce spune si carei ideologii slujeste. El crede cu tarie fanatica în justetea analizelor si a pronosticurilor pe care le formuleaza. "Votul" sau sufletesc, ca expresie sincera si reflexa, este neîndoielnic încotro se îndreapta. Ca asa stau lucrurile o dovedesc si urmatoarele fapte: ulterior, în Franta ocupata, el va fi printre primii care vor saluta trupele germane ce intrau în Paris; în vremea razboiului, filozoful se "specializase" în a-i conduce cu nedisimulata placere pe ofiterii Wehrmachtului la tot felul de cafenele si bordeluri de lux, ceea ce astazi ar fi calificat fara tagada ca act de colaborationism (scuza cu foamea provocata de penuria de alimente nu rezista, caci sute de mii de parizieni s-au aflat într-o situatie identica si nu au mai colaborat). (...)

"Cioran nu regreta elogiile adresate lui Hitler si revolutiei national-socialiste, nu retracteaza nimic din acidele rînduri antisemite. Evreii mor, deci teoria lui se confirma. Sigur ca am putea lua în calcul contextul, nu pe deplin lamurit, al reeditarii Schimbarii... A fost Cioran consultat în vederea acelei operatiuni? Daca e sa ne amintim ca autorul s-a aflat la Bucuresti în noiembrie 1940, cînd a si rostit la Radiodifuziune conferinta cu titlul Profilul interior al Capitanului, atunci ipoteza neconsultarii lui Cioran devine destul de inoperanta. În plus, textul interventiei radiodifuzate este reluat, foarte probabil cu stirea si cu acordul autorului, în publicatia Glasul stramosesc de la Sibiu, pe data de 25 decembrie 1940. Editia a doua a Schimbarii... avea sa apara peste cîteva luni, la Bucuresti. Greu de crezut ca Emil Cioran nu a stiut nimic, mai ales ca textul conferintei radiofonice exprima nu începutul unei îndepartari de gardism, ci, dimpotriva, constituie apogeul admiratiei cioraniene fata de spiritul si mentorul acelei miscari criminale. Rostit pe 28 noiembrie 1940, delirantul discurs a fost contemporan cu nefasta zi în care cadeau asasinati de mult prea crestinestile echipe legionare ale mortii Nicolae Iorga si Virgil Madgearu. Eveniment care nu l-a tulburat prea mult pe junele Cioran, foarte ambalat în a-si radiodifuza ferparul ditirambic...

"Prin urmare, Cioran ramasese un om de extrema dreapta. Dupa 1942, an în care soarta razboiului înregistrase o cotitura radicala, în urma careia era clar ca Germania nu mai poate cîstiga conflagratia mondiala, atitudinea sa începe sa se schimbe. Ca de obicei, salvarea se manifesta prin recursul la o rationalizare patetica si poetica. "Dezamagit" de România, care-si ratase sansa la un destin imperialist si violent, dezgustat de haosul structural si atavic al limbii materne, incapabila a-l primi pe Mallarmé în faldurile sale, Cioran traieste revelatia ca trebuie sa tinda la o alta identitate lingvistica.

"3. O noua identitate

"Revelatia se produce pe plaja de la Dieppe, adica exact acolo unde esuase eroic tentativa de debarcare a canadienilor. În plus, Dieppe e situat fata în fata cu ţarmul englez, britanicii fiind singurii în Europa care i se împotrivisera (cu succes) lui Hitler. Mai mult, taman în vara lui 1943, cînd dupa batalia Stalingradului soarta razboiului pe frontul de est se clarificase, Cioran "se dezamageste" de înfatisarea limbii române, considerata o "ie" prea strîmta pentru trebuintele expresive si de claritate ale eseistului. Neputinta de a aproxima satisfacator poemele franceze în limba materna "trezeste" dorul (complementar) de a perfectiona si limba engleza, pe care, de altfel, o stapînea excelent. Acest subit interes pentru graiul lui Shakespeare marturiseste, cred, nu atît o revenire a pasiunii din perioada "brasoveana", cînd Cioran, nefericit profesor de filozofie la liceu, se refugiase aproape psihotic în literatura marelui Will, cît mai ales o frica instinctiva de consecintele pe care le-ar fi antrenat pentru el personal înfrîngerea Germaniei de catre anglo-saxoni. Prabusit într-un scenariu de sorginte magica, Cioran cel culpabil pentru fanatismul credintei în victoria extremei drepte se identifica inconstient cu probabilul agresor justitiar, încercînd sa-si perfectioneze limba acestuia ca într-un suprem gest de disperata capitulare. În psihanaliza, aceasta atitudine se numeste, conceptual, identificarea cu agresorul, iar experimentul Pitesti efectuat de grupul Turcanu exemplifica fara rest acest tip de reactie disperat-adaptatativa. Victima se transpune în persoana si caracterul calaului, ajungînd adeseori sa-l depaseasca pe acesta în violenta si aptitudine crimi-nala. Scopul? Pur si simplu, supravietuirea fizica.

"Pe de alta parte, îmbratisarea limbii lui Descartes, remarcabila prin claritate si distinctie, dovedeste cît de convingator poate functiona rationalizarea. Autoculpabilitatea se metamorfozeaza în subtire argumentare spirituala. Abjurarea nu se produce din convingere, din acuta constiinta a înselarii de sine. Nu suferinta pricinuita de o vinovata greseala îl terorizeaza pe Emil Cioran, ci simpla, omeneasca si instinctiva frica. Departe de adevarul moral, filozoful se pregateste pentru retorica rafinata a viitorului amoralist. Speriat ca optiunile lui progardiste si progermane l-ar putea trimite în fata tribuna-lelor de dupa razboi, Cioran "dispare" ca autor pentru cîtiva ani, rastimp în care îsi "desavîrseste" franceza (explicatie ulterioara si sensibil plauzibila în ochii nestiutorilor). Paricidului, concretizat în atitudinea antiteistă (se stie, parintele sau fusese preot ortodox), i se adauga acum un matricid subtil: ucigînd limba materna, el îsi eli-

mina (sau crede ca o face) mama, în relatie cu care un trecut incomod si periculos se reflecta. Limba materna este limba dorintei oedipiene de incest; limba materna este limba în care mama i-a marturisit regretul de a-l fi nascut; limba materna, în fine, este limba în care junele si freneticul Cioran si-a proiectat delirul de grandoare asupra destinului tarii sale, pe care o visa "cu populatia Chinei si cu gloria Frantei". Limba materna reprezinta, din acest punct de vedere, spatiul imaginar si inconstient al traumelor, investirilor si esecurilor cioraniene majore, grai al abjurarilor crestine paricidare, al ditirambilor închinati charismei dictatoriale si al vinovatiei de a-si fi vazut împlinite profetiile legate de realizarea "solutici evreiesti" finale. Este evident ca eseistul nu a gîndit în maniera "tehnica" proprie lui Himmler problema evreiasca, dar e foarte probabil ca daca românismul nu l-ar fi dezamagit si s-ar fi ridicat la înaltimea destinului visat, daca Germania si sateliții ei ar fi cîstigat razboiul, atunci el, Cioran, nu ar fi regretat nici o clipa exterminarea lui Israel. Ba poate ca ar fi justificat-o metafizic, într-o minunata stilistic limba româna ori germana.

"5. Frica si eul terorist

"Obligat la o mea culpa indirecta, prin rationalizare, sinele filozofului se crispeaza într-o umilitoare cedare în fata unui supraeu pe care-l integreaza dificil. Prea fricos pentru a-si asuma o pozitie radicala, Emil Cioran se refugiaza într-un amoralism atenuat estetic si lipsit de miza politica. Înfrînt de principiul realitatii istorice, el se retrage într-un univers fictional si metafizic, în care entitati abstracte si vlaguite precum Dumnezeu, elogiul sinuciderii, apologia inutilitatii, micimea fiintei omenesti, voluptatea decadentei etc. fac figura spectaculoasa dar lipsita de risc personal. De fapt, epurat de frenezia apocaliptica a junetii, sincera sau demonstrativa cum va fi fost, discursul cioranian se împlineste stilistic, însa pierde vitalitatea pe care numai o credinta o poate insufla. Prea omenescul fricii ia locul vigorii militantismului etico-politic.

"În Carnete, însemnarile fugare însa frecvente despre regretul de a fi trait la tinerete sentimente antisemite au rolul de jaloane pentru o autopunitie voit radicala, dar consumata în intimitatea propriului jurnal. Cioran se teme de publicitate, simte ca glasul i-ar tremura în public, atît în virtutea unei frici firesti, cît si din cauza nesinceritatii abjurarii. Într-un Occident sensibilizat la siajul vinovatiilor legate de Holocaust, într-o Franta în care Legea Negationismului este aspra (vezi cazul Garaudy), exista doua atitudini posibile: fie pastrarea totala a tacerii cu privire la un trecut compromitator, dar riscul e imens; fie savîrsirea dramatica, masochista si radicala a unei mea culpa publice cu greutate de ultima abjurare. Cioran a ales solutia de compromis, nici tacere asurzitoare, nici marturisire devastatoare, ci doar soapte, sferturi de fraza, simple sugestii, regrete edulcorate sau auto-condamnari pe cît se poate de discrete. Desigur, este infinit mai mult decît au facut un Heidegger sau un Eliade – dar aici nu iau în discutie cazul acestora, ci ma refer exclusiv la situatia lui Cioran.

"În acest scenariu adaptativ se înscriu si urmatoarele fapte: în 1981, pe cînd Paul Goma conducea colectia Est-Ouest la Editura Hachette, printre marii

români exilati care fusesera invitati sa participe cu texte în cadrul acesteia se numarase si Cioran (Ionesco acceptase cu placere), dar moralistul refuzase sub pretextul ca Goma ar fi prea... reactionar; în 1987 Cioran îl primeste însa pe ideologul comunist Radu Florian, si el evreu, aflat în misiune în Occident "cu voie de la Primarie", desi avea stire despre rolul acestuia în vremea epurarilor universitare din epoca Revolutiei maghiare; în decembrie 1989 el saluta Revolutia româna si pe liderii sai, fostul activist Iliescu si fiul de kominternist Roman (în venele caruia curge sînge iudaic); la fel, nu se va sfii sa declare: "... am încredere în Ion Iliescu, care conduce Frontul Salvarii Nationale. Stiam de multa vreme ca el era speranta României". Aceste atitudini, în realitate reverente în fasa regimului socialist al lui Mitterand, sînt alte abdicari de la pozitia ideologica initiala, abdicari determinate de pura si instinctiva frica. Eul se conformeaza prezen-tului, mizînd pe un ideal care nu mai este al sau si care pare o prelungire a unui cod moral histrionic, specific istericilor.

"În acest sens, extrem de elocvente mi se par rîndurile eseistului Teodor Baconski, din care am sa citez imediat în mod copios. Dar înainte de a savîrsi aceasta, îmi marturisesc satisfactia ca un gînditor de calibrul autorului invocat a observat cu aceeasi durere ca si mine "mezalianta" lui Emil Cioran cu aberantul stîngism al elitei franceze: "Dezamagirea mea s-a accentuat... atunci cînd am surprins, dincolo de seductia frazelor, traseul real urmat de Cioran: omul care nutrise pretentia de a transcende relativitatea si grotescul «angajamentelor» se dezice de idealul nationalist al tineretii sale asa cum te-ai descotorosi de o scama. Sigur ca nimeni nu i-ar fi putut contesta dreptul de a evolua astfel, mai ales ca optiunile sale românesti constituisera si ele un «angajament» printre altele. Suparatoare devenea însa contradictia dintre poza de aristocrat al negatiei si obedienta lui înregimentare în raport cu stîngismul inteligbentiei franceze de la sfîrsitul anilor '70. De unde aceasta grija subita pentru ceea ce nu se numea înca political corectness în cazul unei personalitati care ar fi trebuit sa aiba frisoane la auzul cuvîntului cariera?" (Iacob si îngerul, Editura Anastasia, Bucuresti, 1996, p. 231).

"Un alt episod care ar pleda în favoarea ipotezei formulate, daca este analizat si altfel decît în cheie rationalizatoare, este urmatorul: exista semnale ca, nu cu mult înaintea mortii, vizitat fiind la spital de Al. Mirodan, Cioran i-ar fi spus acestuia ca a încetat sa mai fie antisemit. Sa cîntarim putin lucrurile, fireste, din unghiul logicii pe care se sprijina interpretarea de pîna acum. Daca nu mai era antisemit, ce rost sa fi avut aceasta tardiva marturisire a lui Cioran, facuta de pe patul de suferinta în fata unui scriitor evreu? Se gîndea filozoful la postumitate, el, cel care rîsese tot timpul de viata de apoi, de toate aiurelile legate de ideea de nemurire, el, scepticismul întrupat, el, lucidul? Daca oricum era sortit pieirii, ce mai contau ecourile stîngii pariziene? Iar daca ramasese antisemit, cui sa fi folosit reiterarea constienta a unui fals, justificat numai gratie scenariului adaptativ? Oare îi mai pasa? De ce sa nu vedem în acest episod (repet, ipotetic), pur si simplu înca o data, expresia irationala a fricii care l-a sta-

pînit pe Cioran o jumatate de veac de viata traita în Apusul postbelic, atît de necrutator cu extremistii de dreapta? Batrîn, bolnav, slabit si disperat, cum sa nu-i fi fost frica lui Cioran, prada probabil unei fantasme de persecutie, aflat între doua episoade de delir sau între secvente dense de tacere alzheimeriana, de prezenta, în fond nevinovata si amicala, a iudeului Mirodan? Desigur, am în vedere o foarte posibila reactie inconstienta, spontana si irepresibila"... (...)

Aparut în Observator cultural, Nr. 97-98/01.01.-14.01. 2002

Lui Valentin Protopescu îi dă replica Alexandru Florian (fiul lui Radu):

"Critica de dreapta a autocriticii lui Emil Cioran

(...)"Dincolo de aceasta chestiune, pe care autorul nu si-o pune în acest studiu, trebuie sa recunosc originalitatea si caracterul incitant al demersului, precum si justetea unora dintre observatiile sale.

"Nu mica mi-a fost mirarea cînd, spre sfîrsitul lecturii, am întîlnit însa cîteva "probe" pe care autorul le furnizeaza pentru a-si sustine grila psihanalitica de citire a lui Cioran si care, paradoxal, se întorc împotriva lui.

"1. Ca urmare a schimbarii identitatii, a renuntarii la valorile doctrinare ale extremei drepte interbelice, Cioran l-ar fi primit în 1987 pe evreul Radu Florian si ar fi "salutat Revolutia româna si pe liderii sai, fostul activist Iliescu si fiul de kominternist Roman (în vinele caruia curge sînge iudaic)" ss. meat. Atrag doar atentia ca asemenea formulari nu fac decît sa se înscrie în discursul extremismului antisemit, ele nu au nimic de a face cu euristica psihanalitica pe care o invoca autorul.

"2. De asemenea, tot atît de lipsita de consistenta cognitiva este si tehnica recurgerii la supozitii neverificate, în fapt simple zvonuri. Si acestea cu puternica coloratura etnicista. Cum altfel poate fi interpretata afirmatia-ipoteza a autorului, conform careia "exista semnale ca, nu cu mult înaintea mortii, vizitat fiind la spital de Al. Mirodan", un scriitor evreu, mentioneaza cu constinciozitate V. Protopopescu doua fraze mai jos, "Cioran i-ar fi spus acestuia ca a încetat sa mai fie antisemit". Cred ca dl Valentin Protopopescu este constient ca prin tehnica "se pare" si "ar fi spus" se pot construi infinite afirmatii arbitrare, fara relevanta.

"3. Am crezut ca la 12 ani de învatare a practicilor si spiritului democratic, macar analizele culturale se pot dezbara de recursul la informatii dupa ureche, etichetari sau aprecieri defaimatoare. Autorul nu are nici cea mai mica retinere în a îl cataloga pe Radu Florian, tatal meu, ca "ideolog comunist", "evreu", "aflat cu ordin de la Primarie în Occident" si avînd un rol nefast "în vremea epurarilor universitare din epoca Revolutiei maghiare".

"Domnul V. Protopopescu ar fi trebuit sa aduca ceva argumente înainte de a se grabi sa insinueze si sa anatemizeze. Care ordin si ce Primarie? Daca ati fi avut curiozitatea intelectuala de a afla motivatia întîlnirii de la Paris, ati fi citit

eseul Imprevizibila întîlnire, publicat de România literara. Daca ati fi fost preocupat de rolul lui Radu Florian si nu numai de a aduna, fara a si verifica, cît mai multe "probe" care sa va serveasca, ati fi aflat ca a fost întotdeauna un intelectual de stînga (De ce nu sînt de dreapta?, în R. Florian, Controversele secolului XX, Editura Diogene, Bucuresti, 1997), fara a fi ideologul partidului comunist sau al societatii totalitare. Cît despre rolul pe care l-ar fi avut la Facultatea de filozofie, va recomand a apela la surse credibile si nu la povesti la gura sobei. Una dintre aceste surse este Dosarul de urmarire al prof. univ. Tudor Bugnariu, întocmit de Securitate, studiat de doamna Dorli Blaga, sotia prof. Bugnariu. Tocmai datorita colaborarii apropiate dintre cei doi, a împartasirii acelorasi valori si atitudini politice, precum si a faptului ca R. Florian, în 1965, a fost dintre cei foarte putini care s-au opus masurilor luate împotriva prof. Bugnariu, decan la Filozofie pe atunci si care a fost de partea studentilor, exista o nota în care agentii Securitatii recomanda ca si tatalui meu sa i se întocmeasca Dosar. Acestea ar fi cîteva elemente. Domnul Valentin Protopopescu este departe de viata si activitatea lui R. Florian, iar eu nu intentionez sa schitez un portret. Deontologia profesionala reclama însa, dintr-o perspectiva morala, accesul la minime informatii reale atunci cînd evaluam situatii, persoane, fenomene sociale.

"Idiosincrazia pe care autorul o afiseaza pe tot parcursul analizei fata de stînga culturala sau politica ma face sa cred ca am citit o încercare de critica dinspre dreapta a gestului lui Emil Cioran de a-si reconsidera atitudinea politica extremista din anii '30".

Aparut în Observator cultural, Nr. 99 /15.01.-21-01.2002

Valentin Protopopescu răspunde răspunsului:

"Precizari necesare si regrete tardive -

"Nu sta în intentia mea sa polemizez cu domnul Alexandru Florian. Se pare însa ca anumite aspecte din eseul meu, A ramas Cioran antisemit?, publicat în revista Observator cultural, Nr. 97-98/2002, l-au nemultumit substantial, astfel încît a simtit nevoia sa intervina si, în numarul imediat urmator al hebdomadarului, sa publice un text, intitulat Critica de dreapta a autocriticii lui Emil Cioran, în care îsi precizeaza punctul de vedere. Citindu-i cu atentie interventia, am crezut de cuviinta sa redactez la rîndu-mi un scurt text, în care sa încerc a lamuri ceea ce domniei sale i s-a parut a fi echivoc, condamnabil si lipsit de deontologie în eseul citat. Cu alte cuvinte, am dorit sa risipesc un val de suspiciune care, desigur, e fructul exclusiv al stîngaciei mele, nefiindu-i în nici un fel imputabil domnului Florian, caruia îi si multumesc pe aceasta cale pentru ca mi-a atras atentia asupra unor neajunsuri. Dar sa procedez sistematic...

"1. Din pacate, titlul textului-replica, Critica de dreapta a autocriticii lui Emil Cioran, nu cred ca are vreo legatura cu optiunea mea politica sau cu vreo atitudine ideologica pe care mi-as fi manifestat-o în textul invocat. Cînd am scris despre "aberantul stîngism al elitei franceze", m-am referit, de pilda, la ati-

tudinea lui Sartre, care, la întoarcerea din calatoria întreprinsa în U.R.S.S., în 1954, a declarat: "Cetatenii sovietici s...t îsi critica guvernul mai mult si mai eficient decît o facem noi" (interviu publicat în Libération, 15-20 iulie 1954); ulterior, acelasi Sartre, referitor la prima afirmatie, avea sa precizeze: "Dupa prima mea vizita în U.R.S.S., în 1954, am mintit" (Situations, X, Gallimard, Paris, p. 220). Exemplele de acest tip sînt foarte numeroase. Tot acelasi stîngism de proasta factura i-a împiedicat multa vreme pe unii intelectuali francezi sa admita ca realitatea politica efectiva a natiunilor din spatiul sovietic este radical diferita de imaginea pe care propaganda oficiala o "vindea" naivilor din Occident. Daca afirm ca nu putine segmente ale inteligheniei franceze erau dispuse a crede în mitologia excelentei democratice construite de comunistii estici nu înseamna ca adopt o pozitie de dreapta, ci doar ca, pe urmele Monicai Lovinescu, ale lui Virgil Ierunca, Paul Goma, Eugene Ionesco, Alexandr Soljenitîn, Milan Kundera etc., subliniez flagranta unei evidente. Daca asta înseamna sa fii de dreapta, atunci ei bine, accept, sînt de dreapta. Daca nu, nu.

“2. Constructia "spirit extremist pur", pe care am aplicat-o moralistului de la Rasinari, nu este, desi pare, o afirmatie în sens absolut. Poti sa fii extremist exclusiv în declaratii, fara sa te transformi cu necesitate în actant direct al înfaptuirii fizice a agresiunii extremiste. Aceasta diferenta graduala determina si caracterul relativ al sintagmei mele. Cioran n-a asasinat nici un evreu, s-a multumit numai sa declare: "Daca m-as fi nascut evreu, m-as fi sinucis!". Cioran n-a atîrnat cadavre de evrei în cîrligele abatorului bucurestean, ci s-a multumit sa-l evoce ditirambic pe asasinul mistic care a fost Capitanul. Asa cum am si subliniat în textul meu, ulterioarele marturisiri de cainta facute de Cioran reprezentau "infinit mai mult decît au facut un Heidegger sau un Eliade – dar aici nu iau în discutie cazul acestora, ci ma refer exclusiv la situatia lui Cioran". Prin urmare, nu pot decît sa regret ca domnul Florian a trecut cu vederea asemenea avertisment, precum si caracterul, fatal limitat stiintific, al eseului meu, care nu si-a propus a fi decît ceea ce nazuia sa fie, adica doar o încercare – si aceea de natura euristica. Promit însa ca, daca ma va bîntui ideea unui studiu exhaustiv dedicat extremismului românesc de dreapta, nu-i voi ocoli nici pe Eliade, nici pe Nae Ionescu s.a.m.d.

“3. Înteleg nemultumirea preopinentului meu si regret faptul ca, pentru a ilustra motivatia unei atitudini cioraniene, am fost obligat sa invoc într-o lumina nefavorabila imaginea parintelui sau, filozoful Radu Florian. Afirm aceasta cu sinceritate, mai ales ca nu a-l defaima pe autorul Controverselor secolului XX am nazuit eu, ci doar a-l "citi" psihanalitic pe Cioran, lectura în economia careia relatiile de senectute cu evreii aveau o pondere deosebita, dictata de necesitatile demonstratiei. Intuitia mea despre consecventa antisemitismului cioranian se cuvenea sustinuta de fapte istoric databile. Informatiile despre episodul vizitei lui Radu Florian la Cioran le-am aflat în scrisoarea lui Paul Goma catre Lászlo Alexandru din 28 noiembrie 1997 (vezi Orient Express, Dacia, Cluj, 1999, p. 193-194). La fel, recunosc ca, daca unele constructii în

legatura cu Radu Florian au fost mai dure, acest lucru se datoreaza influentei asupra-mi a stilisticii lui Paul Goma, influenta asupra careia se pare ca n-am reflectat îndeajuns. Îmi pare rau. Din aceeasi pricina, n-am sa citez aici cele scrise de dizidentul român. L-as supara a doua oara pe domnul Alexandru Florian... Am sa subliniez însa încrederea pe care i-o acord lui Paul Goma, în care obstinez sa vad una dintre putinele noastre constiinte morale. Eu nu cred ca Paul Goma este capabil de minciuna! Goma l-a cunoscut pe Radu Florian prin 1955-1956, cînd l-a avut drept conferentiar, taman în vremea reverberarilor pe care Revolutia anticomunista maghiara le produsese în anumite grupuri de studenti români; daca Paul Goma a pus un diagnostic gresit, asta nu mai am de unde sa stiu, dar, pîna la proba contrarie, îi acord în continuare credit, macar în virtutea faptului ca: în urma acelor nenorocite evenimente s-a ales cu un an si jumatate de puscarie politica în vremea celui mai dur regim penitenciar al epocii comuniste si cu cinci ani de domiciliu fortat; întreaga sa opera este întemeiata masiv pe rememorare, avînd un radical caracter autobiografic, scriitorul facînd asadar dovada unei memorii prodigioase ("N-am sa-i uit, n-am sa-i tac!"). Restul e o problema între Paul Goma si d-voastra, domnule Alexandru Florian...

"Însa trei precizari tot am sa fac:

"1. Din ratiuni de economie privind întinderea textului meu despre Cioran, am evitat sa citez si sa fac trimiteri la tot pasul, mai ales ca unele aspecte invocate frizau suparator evidenta locului comun, fiind mai de multa vreme cunoscute de cei care se intereseaza de opera si persoana Marelui Înrait; apoi, fiind vorba doar de un eseu, mi-am permis sa fac oarecum rabat de la rigoarea redactionala pe care un studiu autentic o reclama; iata motivul în virtutea caruia n-am mai citat Nr. 3/2001 al revistei clujene Apostrof, care preia paginile 246-248 din Dictionarul neconventional al scriitorilor evrei de limba româna (Editura Minimum, Tel Aviv, 1997) referitoare la vizita pe care Al. Mirodan i-a facut-o la spital lui Cioran, în urma careia bolnavul i-ar fi marturisit acestuia ca a încetat sa mai fie antisemit (asadar, accept ca mint doar în masura în care minte si Al. Mirodan);

"2. Eu, personal, sînt mîndru sa aflu ca exista o nota care recomanda agentilor Securitatii sa întocmeasca dosar profesorului Florian pentru ca acesta luase cu demnitate apararea decanului Tudor Bugnariu; acest eveniment se întîmpla însa în 1965, iar referirea pe care eu o fac, pe urmele lui Goma, avea în vedere anul 1956 (regret inversiunea cifrelor, însa nu eu sînt responsabil de aceasta!), asadar, evenimentul este altul, si nu vad unde anume m-am înselat (dar, oricum, ramîne remarcabil gestul universitarului bucurestean, desi el a fost probat într-un moment al deschiderii culturale si politice, cînd riscul punitiei se diminuase considerabil!);

"3. În fine, dar cîtusi de putin în ultimul rînd, sînt dator în fata domnului Alexandru Florian cu scuze publice pentru interpretarea pe care a dat-o domnia sa unor cuvinte întrebuintate de mine pentru a determina calitatea (una dintre ele!) unor persoane fata de care Cioran a simtit nevoia unor reverente

morale; daca interpretarea gresita îi apartine, atunci acest lucru mi se poate imputa exclusiv mie, caci poate ca nu m-am exprimat cu destula claritate; folosind sintagme precum iudeu, sînge iudaic, scriitor evreu, n-am nazuit însa nici o clipa a devaloriza ori injuria respectivele personaje, transformîndu-ma astfel într-un vinovat mai mare chiar decît subiectul analizei mele; dimpotriva, spunînd, de pilda, ca Al. Mirodan este scriitorul evreu în fata caruia Emil Cioran a simtit nevoia sa-si faca o ultima mea culpa, nu m-am gîndit nici o clipa sa-l descalific rasial pe dl. Mirodan, ci numai sa subliniez, conform teoriei proiectiei din psihanaliza, ca moralistul, în virtutea unei vinovatii inconstiente pentru antisemitismul manifest de odinioara, încerca sa domoleasca ceea ce el îsi închipuia a fi dorinta justitiara a vizitatorului sau evreu – lucru, evident, fals, caci Mirodan era cu totul strain de o asemenea optica vindicativa; prin urmare, nu gratie "antisemitismului meu latent" am folosit asemenea constructii, ci doar pentru a interpreta euristic atitudinea cioraniana; daca n-am fost suficient de clar, atunci e evident ca limbajul mi-a jucat o foarte regretabila festa, de care n-am fost constient pe moment, caci, altfel, nu mi-as fi permis a reitera formule pe care, în urmarea Soah-ului, nici un om sanatos moral nu le-ar întrebuinta. La limita, daca as fi însufletit de puseuri de antisemitism ori de xenofobie, nu prea cred ca mi-as încredinta textele, bune, rele cum sînt, tocmai Observatorului cultural, revista acuzata adeseori de "exagerata corectitudine politica", ci le-as duce manu propria la România Mare sau la Atac la persoana. În fond, si în urmarea unei logici firesti, de ce s-ar cazni un antisemit sa-l interpreteze psihanalitic drept antisemit (folosind deci o "stiinta evreiasca"!) pe Cioran? Mai ales ca, în urma formarii mele personale, cred ca am dobîndit suficient autocontrol asupra-mi, astfel încît sa evit dezgustatoarele iesiri primare. Dimpotriva, demersul pe care l-am întreprins, în ciuda neplacerii de a-l demitiza pe Cioran, a urmarit tocmai a preciza unele aspecte deficitare ale trecutului interbelic, astfel încît sa putem asuma acum partea luminoasa a operei acelor intelectuali înspre care privim astazi ca la niste modele. Repet: dupa experienta Holocaustului, orice discurs despre ordinea lumii trebuie asezat în lumina învataturilor pe care acest eveniment nenorocit ni le-a transmis...

"Dar pentru a încheia ceea ce nu mi-as dori sa se transforme într-o polemica pe care n-o agreez cîtusi de putin, am sa reiau avertizarea formulata la începutul eseului care l-a suparat atît de rau pe domnul Florian: e vorba de o încercare de lectura psihanalitica, efectuata în orb, adica în absenta contac-tului clinic cu discursul viu al subiectului, tentativa circumscrisa genului analiza exportata si, prin urmare, fatal limitata la functia euristica a cunoasterii. Cine cauta rigoare absoluta, s-o caute în logica simbolica, nu în cîmpul stiintelor omului, nu în psihanaliza aplicata. Cui nu-i convine, n-am ce-i face..".

Aparut în Observator cultural, Nr. 100/ 22.01.-28.01.2002

Nu găsesc nimic de adăugat.

Doar de constatat : chiar atunci când un *goi* are argumente, un evreu, prin tupeul, prin violenţa interpelării, îl dezechilibrează, îl culpabilizează - chiar de îşi dă seama că foloseşte "argumente" aiurea.

Ba am ceva de adăugat:

Recunoscîndu-şi erorile, V. Protopopescu indică izvorul lor: "stilistica lui Paul Goma". O mare plăcere nu mi-a făcut, nu pentru mine, ci pentru V. Protopopescu: atât de tânăr şi deja atât de uşor de timorat?

Mai băgasem de seamă ceva în propostă: lipsa trimiterii la mine a episodului de la Dieppe: mărturisea în altă parte (am impresia că era un volum) că din Jurnalul meu o aflase. Ca şi "mecanismul" fricii la Cioran.

Asta să fi fost "stilistica lui Goma" de care se leapădă?

Un text al lui M. Shafir (la colocviu la Tel Aviv?):

"(Mihai Shafir) "la evreu-goy la goy-evreu

"Marturisiri personale despre procesul de aculturalizare si reculturalizare ale unui evreu originar din Romania Colaborator

"Stimata doamna presedinte de sesiune, stimati participanti la colocviu, (...)

"Provin dintr-o famile total asimilata. In acelasi timp, dintr-o familie care, astazi, ar fi definita drept "multiculturala." Niciunul dintre cei patru bunici nu proveneau din acelasi colt al pamintului. Bunicul patern, pe care nu l-am cunoscut niciodata, se tragea de pe undeva de pe meleagurile imperiului austro-ungar. Bunica paterna era nascuta la Budapesta--un aspect important in biografia mea, si veti vedea imediat de ce. Din partea mamei, strabunicul fusese arendas in Moldova pe mosiile lui Sturdza (acum vedeti cine e vinovat pentru 1907?), iar bunicul era un umil contopist. Sotia lui era nascuta la Varsovia. Nu mi-a fost ascunsa niciodata identitatea evreiasca a familei. Dar nici clarificata. Habar nu aveam ce inseamna sa fii evreu, de fapt. De sarbatori ne duceam la Templul Coral unde nu intelegeam nimic din rugaciuni, ne intorceam acasa si mancam supa de gaina. Cu asta se termina "sarbatoarea". "Cu alte cuvinte, se proceda ca in anecdota care defineste sarbatoarea evreiasca in urmatorii termeni: "ei au incercat sa ne lichideze, noi am invins, pofta buna!".

"Dar mai exista un aspect important in memoria mea individuala si colectiva. Provin dintr-o familie de anticomunisti. As spune, defapt ca provin dintr-o familie de anticomunisti romani de religie iudaica. Asta ar rezuma perfect identitatea mea inainte de a face "Alia", daca n-as fi aflat, intre timp, de la Nae Ionescu (despre care nu stiam nimic atunci) ca asa ceva nu se poate. Tot asa cum mult mai tirziu am aflat ca "evreii au adus comunismul in Romania. "Curios, insa la mine in casa nu au ajuns acei evrei. Cu antisemitismul, insa, eu n-am avut de a face in anii copilariei. Sau, mai bine zis, subconstientul meu ma apara sa nu am de a face cu el. Asta, pentru ca nu voiam sa inteleg ce se ascunde in spatele unor afirmatii ale unor prieteni si colegi, care imi explicau induiosa-

tor cit de bine ar fi daca toti evreii ar fi ca mine... In schimb, socializarea mea politica in anticomunism a fost deosebit de puternica. Imi amintesc perfect de prima palma pe care mi-a dat-o tata. Aveam 9 ani in martie 1953, cind, intorcindu-ma de la scoala cu lacrimi in ochi, impresionat de ceremonia de acolo si, intrebat fiind de tata ce s-a intimplat, am avut nefericita idee sa-l intreb la rindul meu:"Cum, nu stii? A murit tatucul nostru!" Calm, tata m-a rugat sa vin cu el la baie, a deschis robinetul pentru ca nu cumva sa auda ceva vecinii, mi-a ars o palma si mi-a spus zimbind: "Asta, ca sa fii sigur ca tact-o traieste!". Aceasta este socializarea politica din care provin.

"Mai mult, cred ca din punct de vedere politic am fost un copil precoce dar in acelasi timp pervers. Parintii divortasera cind eu aveam cam 6 ani. Tata nu voia deloc sa plece din Romania."Ultimul, pe ultimul vapor," era expresia lui preferata. Eu, in schimb, voiam neaparat sa plec. Subliniez: sa plec din Romania, din Romania comunista, oriunde ar fi, daca se nimereste Israel, sa fie Israel. Ma simteam sufocat de faptul ca una trebuia sa spun la scoala, alta puteam vorbi acasa. Si intr-o zi, cind tata a dat-o iar cu "ultimul, pe ultimul vapor," i-am spus ca mama e de acord sa place cu mine, adica sa ma scoata din Romania. Era o minciuna sfruntata. Un santaj ordinar al unui copil pervers si ultrapolitizat care a stiut sa exploateze situatia competitiei pentru sufletul sau intre parinti divortati. Tata a fost de acord sa depunem actele de plecare imediat. Ca am mai asteptat citiva ani pina a venit aprobarea, e alta poveste. Dar nu am terminat sa vi-l prezint pe Michael Shafir produsul copilariei, pentru ca a mai existat un aspect important, chair esential.

"Bunica mea de origine budapestana a murit cind eu aveam vreo 8 ani. Era o femeie inalta, energica, locuia la Timisoara, unde o vizitam in vacante. Noi traiam la Bucuresti si intr-o zi, cred ca era "vacanta de iarna", ajungind la dinsa la Timisoara, m-am adresat bunicii in limba romana. A ramas ca un stilp de gheata, in toata statura ei impozanta si mi-a raspuns in limba germana (pervers, dar aceasta era limba familiei, nu idisul, pe care l-am invatat cu ajutorul ebraicii si al germanei in...Israel): "In aceasta casa, se vorbeste romaneste numai o data pe saptamina, si atunci numai la bucatarie." Adica cu servitoarea. Nu stiu cum, dar am inteles imediat despre ce era vorba. Si de atunci pina azi am o repulsie toatala fata de orice fel nationalism. Nu puteam, la 8 ani, sa fiu constient si de ridicolul situatiei: o evreica-unguroaica imi cere sa nu vorbesc romaneste, ci germana, la nici macar o decada dupa Holocaust, despre care habar nu aveam atunci.

"Si mai trebuie sa va impartasesc ce mi s-a intimplat cu putin timp inaintea plecarii. Aveam o buna prietena, o colega de clasa, cred ca eram si putin indragostit de ea. O chema Oana. I-am spus ca "noi plecam." Imi raspunde Oana: "Nu am sa inteleg asta cit oi trai: as pleca si eu, dar numai gindul ca n-am sa revad vreodata Oltul meu ma face sa renunt imediat." Iata-ma ajuns in Isarel, iata-ma facind primii pasi catre integrare, invatind cit-de-cit ebraica si iata-ma la o intilnire cu tineri de virsta mea. Tinerii, ca peste tot. Dans, flirt, dar

si discutii "serioase." Se discuta problema evreilor care parasesc Israelul. Si ce-mi aud urechile de la cea mai frumoasa fetita (sa tot fi avut 17 ani!) dupa care mi se scurgeau ochii? "Eu pot intelege orice, aici viata e grea, in America e mult mai usor. Dar, cind ma gindesc ca s-ar putea sa nu mai revad niciodata Iordanul....". Am inteles atunci ca problema nu era a Oanei si nici a fetei al carui nume l-am uitat intre timp. Problema a fost si este a lui Michael Ṣhafir.

"In drum spre Israel am petrecut cam zece zile la Venetia in asteptarea vaporului "Theodor Herzel" care urma sa ne transporte in Israel. Agentia Evreiasca ne-a cazat la un pension si, dupa citeva zile (obraznic fiind si atunci), am intrebat: "Dar de ce primim in fiecare zi macaroane? Nu ne dati si noua, din cind in cind, ceva carne?" Raspunsul a fost "Nu se poate, aici nu se gaseste carne caser." La care am reactionat: "Aia ce-i?" Asta era "evreul" Michael Sahfir (desi aveam alt nume pe atunci) ajuns la Haifa cu "Theodor Herzel" in seara zilei de 2 octombrie 1961.

"Sa revin insa, si sa incadrez aceste lucruri in notiunile halbwachsiene. Este foarte clar ca nici memoria mea individuala, nici cea colectiva nu aveau nimic de a face cu sionismul. Conflictul, sau ceea ce amnumit disonanta cognitiva era inevitabil, dupa teoriile lui Halbwachs. Dar, asa cum afirmam cind le-am discutat, Halbwachs greseste pe ici-colo. El nu ia inconsideratie optiunea individuala. Si eu am optat pentru integrare. Am reusit atit de bine sa ma integrez incit, revenind in Romania dupa 29 de ani si dupa caderea comunismului, nu eram in stare sa-mi aduc aminte de numele colegilor de scoala, ceea ce unora li se parea o fandoseala. Voisem, si reusisem, sa devin israelian. Lasasem in urma tot ce apartinuse trecutului. As putea spune ca numai eram un "evreu-goy," asa cum fusesem cind parasisem Romania. Eram un goy israelian. Pentru ca, desi in mod inevitabil invatasem intre timp multe despre traditia iudaica, nu ma identificam cu ea decit la modul cognitiv. Cel mult, inaintind in virsta, nu mai eram ateist, dar nici credincios nu eram. Devenisem agnostic, asa cum sunt si azi, deoarece mi se pare la mintea cocosului (dar a omului?) ca, daca exista o Fiinta Suprema, mintea umana este incapabila sa o perceapa, dar in acelasi timp incapabila sa o nege fara sa cada in ridicol.

"Si totusi, intr-un punct, unul enorm de important, nu m-am putut transforma niciodata. Repulsia mea fata de nationalism nu numai ca nu a scazut, dar a crescut cu anii. De aceea, am facut parte din miscarea "Pace Acum" (care, in ciuda celor afirmate de nestiutori, nu este o miscare pacifista, cu atit mai putin una de "stinga") si de aceea ma definesc azi drept un "sionist critic". Unul care nu poate si nu va putea niciodata sa justifice crima drept un raspuns justificat la alta crima. Asta este specialitatea fostului meu prieten Paul Goma, si poate ramine asa in vecii vecilor. (Rog a nu se interpreta drept luare-de-buna a afirmatiilor lui Goma despre rolul jucat de evrei in procesul de evacuare a Basarabiei).

"Dar azi nu mai sunt, totusi, un goy israelian. Am devenit un goy-evreu. Goy, pentru ca nu sunt un evreu practicant. Dar am trecut totusi la iudaism, ca

sa spun asa. Si acest proces--unul care m-a dus de la evreu-goy la goy-evreu trecind prin israelian-goy-- nu il datorez nici rabinilor habotnici, nici celor conservatori, si nici macar celor reformati. Il datorez in intregime unor fosti amici alaturi de care am "militat"(scuzati cuvintul!) impotriva national-comunismului ceausist vreme de citeva decenii.

"Cind, dupa caderea comunismului, am descoperit antisemitismul lor (la unii latent, la altii fatis) am inteles ca nu am alta alternativa decit sa trec la religia in care (intimplator) m-am nascut. Cu alte cuvinte, in ceea ce ma priveste, sunt intruchiparea evreului "sarterian", care ajunge la iudaism datorita antisemitismului.

"Nu regret citusi de putin acest proces. El m-a ajutat sa devin o parte a "memoriei istorice iudaice" in ciuda si impotriva mea. Am avut norocul sa plec din Romania la o virsta destul de frageda pentru a ma debarasa de orice complex evreiesc de inferioritate. Dar, slava Domnului, am plecat destul de tirziu pentru a nu mai putea cade pradanici unui complex evreiesc de superioritate. Stiam si stiu si astazi ca in Romania traiesc si oameni minunati, si prosti, si lichele. La fel, in Israel. Azi mai stiu ca in Romania traiesc ultranationalisti alaturi de care imi este pur si simplu rusine ca apartinem aceleiasi specii. La fel, si in Israel. Regretatul meu prieten Henry (Ricu) Wald spunea ca"patria" lui este Romania, dar "matria" lui este Israelul. Eu nu am asemenea necesitati dialectice. Pentru mine, Israel este atit patria cit si matria.

Ce este azi pentru mine, in acest caz, Romania? Un punct de referinta esential datorita accidentului istoric personal. Este punctul din care incerc sa inteleg cum percepe restul omenirii patria-matria mea, si de ce. Este si punctul in directia caruia privesc atunci cind imi pun intrebarea cum percepe patria-matria mea restul omenirii, si de ce. Mai ales, de ce este patria-matria mea atit de incapabila sa inteleaga ca nu orice critica la adresa ei este echivalentul antisemitismului? Este si un punct de referinta atunci cind incerc sa-i inteleg pe acei evrei lipsiti de matrie si respinsi de o parte din cei care le formeaza patria. De cite ori nu mi-au auzit urechile: "Tu nu traiesti aici si nu poti sa intelegi? "Niciodata nu am indraznit sa le raspund: "Ba pot sa inteleg tocmai pentru ca nu traiesc aici." O fac cu aceasta ocazie. Va inteleg. Dar a intelege nu inseamna neaparat a fi de acord. Nu voi putea fi deacord niciodata cu formula care afirma ca in aceasta tara exista antisemiti dar nu antisemitism. Inteleg cauzele care i-au dat nastere. Va inteleg. Dar ar fi bine daca si dumeavoastra ati intelege ca sabia n-o fi taind capul plecat, dar nici acel cap nu poate vedea foarte departe. Altfel, nu imi pot explica tacerea FCER in fata pingaririi sinagogii din Timisoara in ajunul recentelor sarbatori evreiesti. Exista, insa, un aspect al problematicii aici ridicata pe care socializarea mea israeliana nu-mi mai permite nici macar sa-l inteleg. Se spune ca fiecare antisemit isi are "evreul lui". Asa o fi, si eu fusesem unul dintre acei care, daca ar fi fost toti evreii ca mine.... Dar nu pot intelege, sau nu mai pot intelege de ce si fiecare evreu trebuie sa-si aiba antisemitul lui. Aici, nu va inteleg. Va multumesc pentru atentie".

Nu am reuşit să marchez data intervenţiei, oricum este după 2000 - momentul realegerii lui Iliescu. Spre surprinderea - şi durerea mea, Shafir a jucat atunci (jucase deja...) rolul gornistului care sună... de două ori: întâi deşteptarea, apoi adunarea în vederea pornirii la atac.

Shafir a fost, cum i-am zis: "agentul electoral al lui Iliescu". El a pornit, prin internet, să umfle maioneza, el a fost primul care a strigat că "democraţia e în pericol!"; că "ne pândeşte o dictatură de dreapta"; că, dacă nu câştigă Iliescu (nu o spunea direct, dar asta se înţelegea), "antisemitismul va face ravagii în România" - şi alte ciume şi... "peste"! Şi, în cele din urmă, conducînd trupele (pardon: *le troupeau* în franceză desemnînd şi ciurda şi turma) pe *culmili* victoriei.

Shafir a fost - presupun - şi agentul-ghid al lui Elie Wiesel în turneul său triumfal de la Academia lui Eugen Simion la Sighetul Cimitirului Vesel. Am citit undeva (la cineva), în mare fugă, cuvintele lui Shafir despre refuzul lui Wiesel de a vizita şi Memorialul Victimelor Comunismului, ceva în sensul că el (Shafir) l-ar fi sfătuit pe Wiesel să facă acea vizită, dar nu fusese ascultat...

Până la proba contrarie, îl cred pe fostul meu prieten, Shafir. Însă rămân dubitativ (numai?), ştiind că îi era aproape - la o întinzătură de mână - atunci când Wiesel a rostit acea acuzaţie mincinoasă:

«Românii au ucis! Au ucis! Au ucis»

Însă trăgătorul de mâneca a rămas inert. Şi vinovat.

Iată-l şi pe Dan Zamfirescu, "colaboratorul Securităţii" căruia nu i-i ruşine de ce a făcut - dealtfel încă în **Culoarea curcubeului**, relatînd avenimente şi stări dinainte de 1977, afirmam că D.Z. nu este un adevărat turnător, el "lucrează" altfel...

„Am colaborat cu Securitatea din patriotism!“

"Dialog cu profesor doctor Dan ZAMFIRESCU

"Trecutul apropiat este plin de neclaritati, taine, mistificari, pete albe si parca ne este mai usor sa definim, in datele sale esentiale, vremea lui Stefan cel Mare sau Mihai Viteazul decat segmentul de istorie romanesc al anilor 30, 40, 50, 60, 70... Lumea Magazin (...) si-a facut o preocupare constanta din clarificarea unora dintre cele mai controversate momente si fenomene ale acestei istorii fierbinti. (...) in paginile revistei si-a gasit locul un amplu material documentar, (...) felurite interpretari, asupra unor subiecte de mare acuitate si cu rezonante in prezent, cum sunt legionarismul si, in general, extrema dreapta romaneasca, masoneria, comunismul cu variantele sale paukerista, dejista si ceausista, antisemitismul/toleranta rasiala, Securitatea etc.

"Acestui demers constant ii raspunde si convorbirea, consemnata in paginile ce urmeaza, cu prof. univ. Dan Zamfirescu, carturar de mare deschidere si inter-

locutor incitant, care nu se sfieste sa declare: „Nu eu am lucrat pentru Securitate, Securitatea a lucrat pentru mine". Cum? Veti vedea.

"Corneliu VLAD"

(...)[Întrebare] "Domnule profesor, cum sa consideram teribila dumneavoastra afirmatie care a facut de-acum cariera prin expresivitate si concizie: „Sunt filolog si securist - doua profesii care necesita precizie"?

[Răspuns] "Exact asa cum am formulat eu. Fara discutie ca era o gluma. Cum i-am spus si lui Marian Munteanu: „Spune-mi ce grad ai, ca sa-ti zic ce grad am eu!" Eu n-am avut nici un grad in aceasta institutie. Nu am fost in nici o organizatie militara. Glumeam ca sunt atat de important in aceasta institutie incat pentru mine nu exista grade. Ca depaseam chiar si gradul de general, de aceea am ramas fara grade.

"Dincolo de orice gluma, eu am semnat un angajament de colaborare cu Securitatea, din patriotism, din oportunism, din indiferent ce motiv presupuneti. Am fost, ca multi altii care acum uita, un „colaborator extern". Am acceptat acest lucru in 1973. In 1971, il cunoscusem la Curtea de Arges pe generalul Nicolae Plesita. Venise ca fiu al orasului la manifestarile dedicate lui Neagoe Basarab. Eu eram cumva personajul central. Editasem pe Neagoe Basarab, triumfasem intr-o disputa cu un grec care venise sa ne demonstreze ca domnitorul nu a scris el „Invataturile lui Neagoe Basarab", ca apartineau grecilor. In cadrul mesei festive organizate de primarul Vasile Mohan am avut o lunga discutie cu generalul Plesita.

"Aveam sa citesc apoi cu haz „Culorile curcubeului" de Paul Goma, care scrie ca eu ii faceam vizite de familie generalului Plesita. Este o minciuna. Din acea discutie a ramas insa un sentiment de pretuire reciproca intre doi oameni pasionati de Neagoe Basarab, de natiunea romana, in care amandoi am crezut si credem. Generalul era atunci seful garzii personale a lui Ceausescu. Eu, ca orice roman care vrea sa-si foloseasca relatiile, m-am trezit in 1972 ca as dori sa ma dau mare fiindca-l cunosc pe domnul Plesita, atunci cand Vladimir Iliescu, distinsul nostru clasicist si istoric, care nu putuse trece niciodata granita, a venit disperat la mine. Avea o comunicare foarte importanta in legatura cu problema continuitatii. Gasise o formula de interpretare a celebrului pasaj despre retragerea aureliana, care era in avantajul nostru, dar nu i se dadea voie sa plece sub nici o forma. Atunci, am facut o scrisoare catre domnul general Plesita, foarte respectuoasa, explicandu-i cazul si miza prezentei lui Vladimir Iliescu la acel congres international din Germania. M-am pus chezas ca este un om serios si ca se va intoarce. Am dat scrisoarea si, in 24 de ore, generalul Plesita m-a sunat: „Eu nu-l cunosc pe Vladimir Iliescu. Eu il stiu numai pe Dan Zamfirescu care a scris asta." Si mi-a citit scrisoarea la telefon. „Omul dumitale sa mearga sa-si ia pasaportul. E gata."

"Acesta a fost primul meu contact cu Securitatea. Ceea ce nu obtinuse istoricul in 20 de ani, s-a obtinut in 24 de ore. Omul a plecat la Congres, a reprezentat cu stralucire Romania. S-a intors, s-a mai dus de cateva ori, fara sa mai

fie nevoie de mine, a ramas apoi definitiv in Germania, fara sa mi se reproseze ceva. Eu semnasem pentru prima plecare.

(...)"Intre timp, cand generalul Plesita a ajuns secretar general in Ministerul de Interne, mi l-a trimis ca sol pe capitanul Onitiu Oprisor cu urmatorul mesaj: daca accept sa colaborez cu Securitatea, intrucat exista foarte multe delatiuni intre scriitori, lucraturi, mai mult sau mai putin murdare. Aveau nevoie de un om care sa le ofere informatii prin care sa se evite loviturile piezise pe care scriitorii si le dadeau reciproc.

[Î.] "Securitatea dorea deci informatori... onesti?

[R.] "Sigur. Am acceptat, am semnat imediat acel angajament care exista. Daca nu s-a distrus dosarul meu, dar sper sa fi fost initial microfilmat.

"In 1977, mai multi intelectuali romani, invitati de Securitate, au scris unor personalitati din SUA in problema Transilvaniei. Textul meu a fost singurul luat in considerare de adresanti si doar mie mi s-a raspuns, cu reala deferenta, de catre domnul Arthur Goldberg, atunci ambasador si membru al delegatiei la Conferinta post-Helsinki. Dar a trebuit sa fie tradus in engleza si nu aveau forma de plata pentru traducatoare. Si atunci am semnat eu un fluturas de 800 de lei, pe care scria: „Am primit suma pentru servicii aduse Securitatii romane. Era prima si ultima data cand vedeam faimoasele „note de plata", imprimate, prin care se achitau serviciile. Banii au fost dati sub semnatura mea traducatoarei.

(...) "Liviu Rebreanu in jurnalul sau spune ca, intr-un moment de mare jena financiara, se duce si pe la Ministerul de Interne si a plecat foarte bine inzestrat de-acolo. Aici era un serviciu de ajutorare a oamenilor de cultura. Arghezi lucra pe toate azimuturile. Nicolae Iorga era foarte curtat de organele de stat.

(...) "Eu am intrat in colaborare cu Securitatea si prima misiune a fost sa-l descarc pe Sorin Titel de o acuza extrem de grava: ca ar fi scos in strainatate un manuscris. Era expus la trei ani de puscarie. Mi s-a cerut sa ma interesez ce este real si ce e denunt calomnios aici. Adica, exact ce-mi ceruse generalul. Si, natural, s-a dovedit o calomnie. Incercam sa dezamorsam conflictele din lumea scriitoriceasca.

Se pornise apoi o actiune de prigoana impotriva fostului meu coleg de banca, Ionel Vianu. Am dat o informare si imediat generalul a sistat totul. Inainte sa plece din tara, Ionel Vianu mi-a spus, la Capsa, cu bucurie, ca s-a rezolvat situatia lui.

(...)*"In problema Paul Goma, am avut o atitudine clara de la inceput. Am vazut aici o actiune a spionajului strain.* (subl. mele)

[Î.] "Care spionaj?

[R.]*"Ulterior mi s-a comunicat de la Paris prin cineva: „Du-te si spune-i lui Dan Zamfirescu ca operatia Paul Goma a costat 300 000 de franci." Paul Goma nu a discutat niciodata aceasta cifra. Eu mi-am dat seama de la inceput ca este o operatie din cadrul acestui razboi vechi contra Romaniei. I-am scris o scrisoare lui Paul Goma, pe care el n-a publicat-o nicio-*

data, in care aratam ca s-a pus in slujba unei cauze antiromanesti. Il consider si acum pion de manevra in razboiul contra Romaniei. Sustin ca exista acest razboi. In 1990, eu am avut primul intuitia acestui fenomen. (...)

"Romanul „Caloianul" al lui Ion Lancranjan fusese blocat din ordinul lui Dumitru Popescu. Lucrurile ajunsesera intr-o fundatura dramatica. Ion Lancranjan, a carui sotie era nemtoaica, cere sa emigreze in RDG, nu in RFG. Avea ciudateniile lui. Pana la urma, „Caloianul" a aparut tot datorita generalului Nicolae Plesita. Mi s-a cerut un referat, a mai dat alt referat Aurel Dragos Munteanu. Asa s-a intervenit de la Securitate pentru publicarea „Caloianului", spre disperarea Ministerului Culturii si a mafiei scriitoricesti".

(...) "Confiscarea lui Eminescu (...)" A consemnat Viorel PATRICHI - *LUMEA"*

Dan Zamfirescu! Ca şi prietenul - şi maestrul - său Pleşiţă, hahalera zamfirească răspunde la întrebări nepuse. Ca aceasta:

În **Culoarea Curcubeului,** făcîndu-i portretul atipic, scriam ceea ce spunea el însuşi în jur: îşi făcea, cu Pleşiţă, vizite cu doamnele. Aici declară că se amuză - că nu, nu îşi făceau vizite cu doamnele... Să fie sănătos, nu aceasta era observaţiacea mai acuzatoare a mea.

În continuare, D.Z. îşi dă statuia cu var: ca să justifice statutul său de informator (culto-patriot!) al Securităţii, pe de o parte îl urcă în slăvi pe Pleşiţă - pretinzînd că individul: un ignar, un analfabet - era sensibil la cultură şi protector al intelectualilor; pe de alta (dar tot în relaţie cu Pleşiţă) înşiră "faptele buneale Organului" printre care:

- "Salvarea lui Sorin Titel": pretinde că Sorin Titel, fiind ameninţat "cu o condamnare de trei ani pentru că trimisese un manuscris în străinătate" se afla într-o situaţie disperată. Pleşiţă i-a ordonat (pardon: sugerat) să se informeze, D.Z. s-a informat, a găsit că acuzaţia nu era adevărată, i-a raportat (scuzaţi: împărtăşit) tovarăşului său de baricadă culturală, generalulul de securitate Pleşiţă rezultatul investigaţiei - drept care... "Sorin Titel a fost salvat!"

Măi, comèdie! Dacă Securitatea îl bănuia de ceva pe bietul Sorin, Dumnezeu să-l ierte, acel "ceva" nu era "trimiterea unui manuscris în Occident", ci cu totul altceva. Cu acel ceva-altceva cu care l-a speriat-şantajat tot timpul, obligîndu-l să cedeze apartamentul din Timişoara pentru "întâlniri" securiste, determinîndu-l - la Bucureşti - de a nu ne mai frecventa pe noi, prietenii lui, că altfel o pate!;

- D.Z. pretinde că tot el - cu prietenul său Pleşiţă - a rezolvat şi "Cazul Ion Vianu, colegul de bancă".

Din acest motiv (sic!) îşi va fi luat I. Vianu inima în dinţi, rugîndu-l pe Negoiţescu să-l conducă la mine, în Drumul Taberei, în neînsemnatul scop de a semna Apelul nostru, totodată de a-mi înmâna un text - care a fost difuzat şi el la Europa liberă... Este foarte adevărat: Ion Vianu nu ar fi recurs la acest gest "disperat: contactarea lui Goma", dacă

ar fi fost lăsat să emigreze, doar atât, nimic altceva nu solicita. Chiar aşa: de ce Securitatea lui Pleşiţă (doar nu a mea!) se opunea emigrării paşnice a unui cetăţean paşnic şi care niciodată, în viaţa lui - nici el, nici iluştrii săi părinţi - nu "atentase(ră)" la onoarea regimului republicii populare, apoi socialiste: România. Or, atingîndu-se de noi, ciumaţii politico-social, a fost şi el, la Facultatea de Medicină (şi fiul său, Tudorel, pe stradă) agresat, tratat de vânzător de ţară, de duşman etc.

Nu datorită inimii bune a generalului de securitate Pleşiţă - la care a apelat D.Z.- a primit I. Vianu aprobarea de emigrare, ci tenacităţii sale, a demnităţii sale, trezită brusc în momentul în care i-a fost atins puiul, când i-a fost bătut băiatul de către un "vecin" securist": nu a tăcut (şi nu l-a sfătuit pe băiat să nu mai plângă şi nu care cumva să spună ce i s-a întâmplat, ca robii din tată-n fiu), a făcut ceva de care totdeauna securitatea s-a temut: *scandal* - a telefonat numaidecât la Paris, la Marie-France Ionesco. Acţiune devenită ameninţătoare ("pentru statul român, democrat") pentru faptul că... "scandalagiul" I. Vianu semnase acel Apel...

Că Vianu i-a mulţumit lui D.Z. - la Capşa (unde altundeva, decât în insula în care fosta elită pactiza cu noua..."elită"?) pentru intervenţie - posibil. Vianu era-este o persoană politicoasă, bine crescută. Îi va fi mulţumit pentru că... D.Z. promisese (când: după scandalul făcut în urma agresării băiatului?...) că va interveni.

D.Z. pretinde că mi-a trimis o scrisoare - pe care nu aş fi publicat-o!, eu! Nu mi-a trimis nici o scrisoare semnată cu numele său. Am crezut că identific, sub "Gh. Vasile, profesor", pana alfabetizată a lui Dan Zamfirescu. Atât.

Cât despre cele 300 000 de franci cât costasem Securitatea, în "acţiunea" de a mă asasina, cât am primit eu, de la "serviciile străine" (dar care nu sunt numite)... Nu se înţelege. Dealtfel, prieteni care i-au citit declaraţiile au înţeles altceva, ba chiar contrariul: cu acea sumă costasem... poliţia franceză, nu securitatea poporului român... Să fie din pricina stilului confuzo-sibilinic al securistului-intelectual, "profesorul" judeţean Dan Zamfirescu? A stilului năclăit al jurnalistului raional Patrichi?

D.Z. se mai laudă cu Pleşiţă al său în chestia a două mari fapte culturale: editarea vol. X de Eminescu şi a Caloianului lăncrănjan.

*

Sponsorii RJH: B'nai B'rith International si Federatia Comunitatii Evreiesti din Romania Evenimente şi Articole

"Antisemitism si politica de Alexandru Florian

"În fata noului val de iudeofobie, cetateanul trebuie sa faca tot ce poate pentru a-i reduce forta si pentru a-i limita expansiunea, iar cercetatorul, specializat în studiul rasismuluisi al doctrinelor de respingere, trebuie sa descrie formele de manifestare, sa formuleze ipoteze explicative si modele interpretative",

Pierre-Andre Taguieff, La nouvelle judeophobie, Paris, 2002.

"Exista un antisemitism popular latent în România? Daca ar fi sa ne luam dupa frecventa cu care este folosit în limbajul comun cuvantul "jidan" un raspuns afirmativ se impune. De asemenea, exista opinia ca, de multe ori, "jidan" este expresia unui grad extrem de scazut de educatie si nu are vreo conotatie discriminatorie. (...)

"Un prim pas politic. La sfarsitul lunii martie 2002, Ordonanta de Urgenta nr.31, "privind interzicerea organizatiilor si simbolurilor cu caracter fascist, rasist sau xenofob si a promovarii cultului persoanelor vinovate de savarsirea unor infractiuni contra pacii si omenirii", publicata pe 28 martie în Monitorul oficial, devenea operationala. Despre necesitatea, actualitatea si efectele unui asemenea act normativ s-a vorbit mult la vremea aceea..(...) Ordonanta de Urgenta nr.31/2002 este rezultatul vointei politice a guvernului PSD de a combate manifestarile incompatibile cu normele si valorile democratiei. Ea s-a nascut la confluenta dintre hotararea puterii de a-si asuma si de a milita pentru valorile politice, culturale si umane specifice care alcatuiesc fundamentul civilizational al spatiului NATO si UE si perseverenta cu care, mai bine de 12 ani, oficiali occidentali si americani sau asociatii evreiesti de prestigiu au exprimat interes, retinere si chiar îngrijorare fata de manifestarile nationalist extremiste si antisemite din fostele tari comuniste, din România.

(...)" A fost sau nu Holocaust în România? Parlamentarii nu pot sa se decida. La aceasta chestiune au reactionat contradictoriu, cu respingeri si reveniri, nu numai politicieni recunoscuti pentru nationalismul lor populist, dar si oameni politici ce pareau castigati de partea valorilor democratiei. Reactia de negare a Holocaustului în România a senatorului Mircea Ionescu Quintus, de exemplu, a fost o surpriza mediatica. De altfel, pare sa se astearna convingerea printre politicieni ca în România nu a fost Holocaust, dar regimul antonescian a participat la Holocaust în teritoriile ocupate. Chiar daca asa ar sta lucrurile, oare teritoriile ocupate, Basarabia si Bucovina, nu erau teritorii românesti? Nu au fost ele pretextul pentru care Antonescu a ordonat trecerea Prutului? Sau poate aveau sa devina românesti abia dupa ce erau curatate de evrei.(...)

"Vicepresedintele Senatului, din partea PRM, este dl.Gheorghe Buzatu. Nu apartenenta la acest partid este o chestiune de subliniat, întrucat functia revine PRM, ca al doilea partid parlamentar, în baza regulilor de distribuire a demnitatilor în piramida organizationala a institutiei. Desi, iata Adrian Severin în editorialul din Ziua, 23 ocombrie 2002, "Extremismul nu are grade de comparatie" lanseaza o idee interesanta, ce ar putea focaliza atentia clasei politice. El propune ca remediu, împotriva extremismelor, asocierea si militantismul organizatiilor civice si partidelor democratice, un pact pentru marginalizarea democratica a manifestarilor extremismului de dreapta. Acest nou contract democratic ar cuprinde si renuntarea la aplicarea mecanica a algoritmelor si regulilor birocratice din institutiile reprezentative. Prof.univ. Gh.Buzatu este însa si presedinte al Ligii maresalului Ion Antonescu si unul dintre istoricii care

au participat activ la cultul lui Antonescu. De asemenea, el este unul dintre reprezentantii negationismului în istoriografia româneasca a Holocaustului. În calitate de presedinte al Ligii maresalului Antonescu a initiat ridicarea statuii din curtea bisericii Sfintii Constatin si Elena din Bucuresti. Tot el a girat, anul trecut, editarea cartii lui Vlad Hogea Nationalistul, a carui antisemitism a atras protestul ambasadei statului Israel. Aparitia Ordonantei de Urgenta nu a modificat în vreun fel nici pozitia sa în Senatul României si nici existenta asociatiei civice al carui lider este în continuare.

"Cele mai virulente si primitive atacuri antisemite s-au consumat în lunile iulie si septembrie. Ele au fost proferate de C.V.Tudor, liderul PRM si au fost mediatizate atat de oficiosul partidului, saptamanalul România Mare cat si de postul de televiziune OTV. Unele dintre aceste mesaje au fost citite de la tribuna Senatului României, fara ca sa asistam la contrareactii din partea celor aflati în sala de sedinta. Dincolo de vulgaritatile emise la adresa unor persoane de etnie evreiasca, C.V.Tudor stapaneste, cu priceperea oricarui lider extremist de dreapta, mai toate canoanele antisemitismului.

"Avalansa discursului populist înlantuie mai toate temele antisemite. Minimalizarea si negarea Holocaustului. "Între noi fie vorba, Holocaustul a ajuns mai important decat o religie: daca cineva Îl neaga pe Dumnezeu, nu i se întampla nimic - daca neaga Holocaustul, risca sa fie condamnat penal, ca marele filozof francez Roger Garaudy sau chiar sa intre la închisoare. E, totusi, prea mult. Nici un om normal la cap nu poate nega Holocaustul, care a fost o realitate tragica a omenirii, dar, pentru numele lui Dumnezeu, lumea a intrat în mileniul III, haideti sa ne gandim si la viitor, sa iesim din prizonieratul tenebrelor trecutului!" (Declaratie rostita în plenul Senatului României si difuzata de postul OTV, luni 9 septembrie 2002). În afara lui Garaudy, cunoscut negationist si sustinator al islamismului, pentru a creste credibilitatea mesajului sau antisemit, Vadim recurge si la sprijinul unui alt celebru iudeofob, Norman Finkelstein."În acest caz, dati-mi voie sa ma îndoiesc de cifra de 6 milioane de evrei care, pretind unii, ar fi fost victimele Holocaustului. Au fost, dar nu 6 milioane si asta au demonstrat-o chiar evreii" (31 iulie, OTV, emisiunea Dan Diaconecu în direct).

"Evreii sunt vinovati pentru comunism, pentru crimele comise în acea perioada. "Perioada stalinista, condusa de evrei; asta-i realitatea, nu are nimeni curajul sa spuna? O spun eu, sa ma împuste pe mine, sa ma închida pe mine ca spun adevarul istoric. Ana Pauker era evreica, Silviu Brucan,..., era si înca mai este evreu...; Teohari Georgescu, evreu; Vasile Luca, evreu. Aproape toata conducerea era evreiasca. Pentru ca Lucretiu Patrascanu, Dumnezeu sa-l ierte!, a îndraznit sa spuna la o întalnire la Cluj: « Înainte de a fi comunist, sunt român » l-au bagat la puscarie si l-au si împuscat (în realitate Patrascanu a fost condamnat si executat de catre Gh.Dej, fiind considerat un rival politic- n.ns.). Cine-l tortura? Un evreu, unul Jean Steiger sau Coller cred ca se chema..." (31 iulie, OTV, emisiunea Dan Diaconescu în direct). (...)

"Logica discursului populist îi joaca feste liderului extremist. Desi neaga ca ar exista antisemitism astazi în România, C.V.Tudor îi stabileste cauza: evreii, cetateni români sau israelieni, ar urmari sa se îmbogateasca pe seama românilor. Ei solicita cu perseverenta restituirea proprietatilor comunitare sau fac afaceri veroase. Iar pentru a acoperi acest comportament pagubitor pentru România, sugereaza tribunul, recurg la învinovatirea românilor de antisemitism. "Problema bunurilor evreiesti din România. Aici, stimati telespectatori, se afla radacina, izvorul, explicatia mai degraba a acestei campanii de învinovatire a poporului român. A fost vreo problema în ultimii ani, au existat recrudescente grave, antisemite sau de sorginte fascista în România? Unde s-a întamplat? Se întampla în Europa...În România nu exista asa ceva!...Toti marii infractori dau lovituri de zeci si chiar sute de milioane de dolari, dupa care dispar într-o singura directie, în Israel". Încalzit de propriu fanatism, discursul retoric îsi pierde orice urma de logica simpla. Asa se face ca, plin de ura la adresa lui Elie Wiesel, C.V.Tudor ajunge chiar sa se recunoasca ca antisemit. Surescitat de afirmatia lui Wiesel, pe care o citeaza, cum ca "Propagandisti antisemiti îndraznesc sa scrie ca scopul Israelului ar fi colonizarea României", el se demasca ca extremist. "Îndraznesc sa scrie? Cum vine treaba asta? Nu este libertate de expresie în România? Da, scriem! Tu îndraznesti sa ne împiedici sa scriem!" (aceiasi emisiune OTv din 31 iulie).

Se pare ca senatorului C.V.Tudor, politician care face si desface legea, nici o norma legislativa nu îi poate sta în cale pentru a-si urma constiinta politica. În stilul oratoric bombastic, plin de emfaza, în emisiunea lui Dan Diaconescu de la OTV, din 31 iulie, el neaga autoritatea Ordonantei de Urgenta nr. 31/2002. "Care lege? Nu exista nici o lege! Exista o Ordonanta...Care Ordonanta, domnule?...Parlamentul functiona, guvernul nu are voie sa dea ploaie de Ordonante cand functioneaza Parlamentul, domnule!...Ordonanta s-a blocat la Senat".

"Antisemitismul dur pe care îl reprezinta în politica PRM si C.V.Tudor, aveam sa îl regasesc în antisemitismul cultural al lui Paul Goma. Paradoxal, pentru traiectoriile sociale si politice radical diferite pe care le-au parcurs cei doi în perioada comunista, Paul Goma publica în doua numere din revista Vatra, un text de un antisemitism tot atît de feroce, plin de ura ca si discursurile vadimiste. Desigur, s-ar putea face comentarii privind patronii revistei. Ea este o revista de cultura, editata de Uniunea Scriitorilor, dar si de Consiliul judetean Mures cu sprijinul Ministerului Culturii si Cultelor. Cu alte cuvinte, institutii ale statului si o asociatie profesionala gireaza, fie si de la distanta, mesaje ce contravin flagrant Ordonantei de urgenta privind combaterea antisemitismului, a negarii Holocaustului sau promovarea cultului persoanelor condamnate pentru crime împotriva umanitatii. Probabil ca raspunsul cel mai la îndemana ar fi, în aceasta situatie, ca numai autorul este raspunzator de ideile, opiniile sau mesajele comunicate. În fapt, însa, un text nu vede lumina tiparului fara asentimentul conducerii oricarei edituri sau publicatii.

Asentimentul poate avea multiple explicatii, dar în fata unui text controversat, ce transmite mesaje nascute din ura, îndreptate împotriva umansimului, ramane dominanta negativa, ireconciliabila cu valorile spiritului democratic.

"Vatra a publicat în nr. 3-4 si 5-6/2002 un text puternic antisemit, Basarabia si "problema". Mesajele lui Goma din acest articol fluviu se regasesc si în romanul sau Basarabia, publicat în acest an la Bucuresti de Editura Jurnalul literar. Fragmente din acest volum, inclusiv cele cu conotatii antisemite, au fost preluate în suplimentul Aldine al cotidianului România libera din 5 octombrie 2002. Fara a mai trece în revista mesajele antisemite din textul selectat de cotidian, nu pot sa nu remarc maniera asemanatoare, la Vadim si la Goma, în care relateaza despre Elie Wiesel.

"Paul Goma se dovedeste a fi un negationist radical. El nu ia în seama "falsitatea, idiotenia termenului « antisemit », cand semiti sunt si maltezii si berberii si arabii si, cine ar crede, azi, în Israel: palestinienii!" (Vatra, nr.3-4/2002, p.35). Consecvent, autorul, fara urma de îndoiala carteziana, afla cauza pogromurilor împotriva evreilor, la care s-a dedat regimul Antonescu, în asa zisele crime ale evreilor din Basarabia împotriva armatei române, o data cu retragerea administratiei românesti în iunie 1940. Cu alte cuvinte, vara lui 1941 este razbunarea românilor pentru vara 1940. Asemenea logicii vadimiste, evreii sunt vinovati de Holocaust. "Ce s-a putut întampla în doar o saptamana: 28 iunie- 2 iulie 1940, de înnebunisera Românii, de turbasera Românii, cerand, promitand- ei, Românii- razbunare pe Evrei, potrivit legii Talionului cea care cere: « Ochi pentru Ochi si Dinte pentru Dinte » ? Care sa fi fost Ochiul-prim (în timp)? Dar, primul, cronologic, Dinte?" (idem., p.34)

"Caracterizarile negative, profund triviale la adresa evreilor, adevarate sarje de antisemitism interbelic, abunda în cele 2 articole din revista de la Tîrgu-Mures. Astfel, evreii care nu recunosc ca ei au fost cauza prima a pogromurilor "ignora cu o superioritate de rasa inadmisibila (si analfabeta - oare fac asta numai din analfabetism?, ei, Oameni ai Cartii?) adevarul cronologic, istoric, acela care spune...agresiunea Evreilor în timpul evacuarii militarilor si civililor români din teritoriile cedate a semnificat Ochiul - prim, iar ce s-a întamplat, dupa un an de zile- inadmisibil, reprobabil, criminal - a fost, vai, un raspuns la agresiune, "Ochiul" scos pentru Ochiul scos- a fost razbunarea Românului pe Evreu" (idem.,p.35). În Mein Kampf, Hitler l-a omagiat pe Schopenhauer tocmai pentru ca "i-a numit pe evrei « maestri ai minciunii». Cine nu recunoaste acest fapt sau nu vrea sa-l creada, scria Hitler, nu va putea nicicand sa contribuie la victoria adevarului" (în Pierre-Andre Taguieff, La nouvelle judeophobie, Paris, 2002, p.123). Peste timp, prin grija lui Hitler, spiritul lui Schopenhauer vine si se sincronizeaza cu P.Goma.

"Paul Goma nu numai ca reia sloganurile negationistilor, realizand o noua apropiere de mesajul lui Vadim, dar ajunge sa preia si teme din antisemitismul actual, cel al fundamentalismului islamic, incriminand pe israelieni drept criminalii palestinienilor. "Le este greu, foarte greu Evreilor, instalati de

doua milenii în statutul de victima, în cultura unicul genocid: Shoah, sa admita adevarul istoric cel care spune: genocid se declina, din nefericire la plural. Impunerea monopolului asupra suferintelor de pe urma persecutiilor carora ei le-au fost victime în urma cu peste o jumatate de secol, totodata negand, relativizand, interzicand sa se vorbeasca de alte lichidari în masa, de alte victime inocente, de alte comunitati martirizate decat a lor- dovedeste insolenta, nesimtire etica si, paradoxal: lipsa de inteligenta. Dar mai ales le este greu Evreilor sa admita ca si ei au fost calai pentru alte comunitati- si continua a fi, azi, în Palestina" (Vatra nr.5-6/2002, p.37). Textul lui Paul Goma apartine, prin mesaj si expresie, antisemitismului radical. Nu cred sa mai existe în productia elitei culturale române postcomuniste scrieri ce ar putea sa se asocieze cu ura neostoita a fostului disident. (subl. mea)

"La aceste manifestari antisemite, a caror nocivitate e greu sa nu fie surprinsa de orice om cu bun simt, reactiile civice sau ale institutiilor publice au fost firave. Cu o exceptie, CNA a hotarat închiderea postului OTV, care a gazduit, în emisiunile lui Dan Diaconescu, cu mare larghete si fara urma de spirit critic, mesajele agresive ale lui C.V.Tudor. Primele mesaje ale ziaristilor, formatorilor de opinie sau ale politicienilor au fost favorabile sanctiunii acordate. Au aparut apoi si unele opinii mai nuantate, care distingeau între postul de televiziune, emisiunea în sine si invitatul emisiunii. Pe buna dreptate si, de altfel, în spiritul Ordonantei de Urgenta, se sustine ideea ca masura aplicarii unei sanctiuni trebuia îndreptata împotriva autorului mesajelor antisemite, xenofobe sau calomniatoare. Da, numai ca atunci nu CNA ar fi trebuit sa reactioneze, ci Ministerul Public.

"Neasteptat, situatia creata în jurul postului OTV a servit drept un bun pretext de a disculpa, înca odata, antisemitismul unora dintre elitele intelectuale. Asa se face ca Mircea Mihaies în editorialul din România literara nr.38, 18-24 septembrie 2002, "Antisemitismul fara antisemiti", aplica o strategie care, în cele din urma, micsoreaza intensitatea mesajului comunicat. Efectul scontat, cel de a concentra atentia societatii civile asupra extremsimului vadimist se dilueaza. Cititorului i se induce un alt mesaj aparent fara de legatura. Autorul pare ca s-a folosit de suspendarea OTV pentru a-i disculpa de antisemitism pe G.Liiceanu, D.Tudoran, N.Manolescu. Dupa ce analizeaza în spiritul valorilor democratice atît prestatia în timp a OTV, cat si responsabilitatea lui C.V.Tudor ca creator de mesaje anitsemite si xenofobe, M.Mihaies, în ultima parte a articolului, se razboieste cu George Voicu, unul dintre foarte putinii intelectuali care a analizat cu luciditate, cu spirit critic, diversitatea mesajelor antisemite, nationaliste din spatiul cultural, politic si mediatic al României în tranzitie. Fara sa deosebeasca între antisemitismul radical, cel profesat de Gh.Buzatu, I.Coja, C.V.Tudor, P.Goma sau I.C.Dragan si antisemitismul de centru (mainstream), autorul mai ca îl învinovateste pe G.Voicu pentru usurinta cu care se exprima cel dintîi. "Daca ma gandesc bine, scrie Mihaies, sinistra situatie de azi e reversul elucubrantei campanii demarate acum cativa ani de George Voicu si acolitii

sai (sic!). Atunci, România era denuntata pentru antisemitismul elitelor sale. Dar respectivul antisemitism exista doar în mintea înfierbantata a politologilor stangisti. Luni de zile, Gabriel Liiceanu, Nicolae Manolescu, Dorin Tudoran au fost terfeliti în fel si chip. Cand am îndraznit sa-i atrag atentia unuia dintre maestrii de ceremonii ai acelui rusinos episod al vietii intelectuale din România ca inventand antisemiti nu face decat sa-i cautioneze pe adevaratii antisemitii...".

"Ceea ce nu pare sa înteleaga M.Mihaies este ca militantismul civic sau politic pentru a combate extremismul de dreapta nu implica, în nici un fel, tacerea atunci cand antisemitismul sau alte porniri discriminatoare îsi afla culcusul în discursul elitei intelectuale.

"Nu cred, de pilda, ca trebuie sa ramanem impasibili la negationismul lui N.Manolescu sau, mai grav, sa nu îl recunoastem. În virtutea logicii ca mesajul lui Vadim ar fi mai rau ca al lui Manolescu. Un rau nu îl exclude pe celalalt. Or, N.Manolescu, înclinat spre relativisme si nuantari ce dilueaza continutul, ajunge sa considere ca M.Eliade doar "a cochetat cu legionarismul" (România literara, 20 mai 1998), nu gaseste nimic fascistoid "în tableta domnului Zamfir despre Maurice Papon" (România literara, 12 august 1998). Preocupat obsesiv de opinia ca raul comunismului a fost mai mare ca raul fascismului, paradoxal, asemenea lui Vadim si Goma, îl apara pe negationistul Garaudy, autorul "Miturilor fondatoare ale politicii israeliene", carte ce i-a consacrat orientarea antisemita. Pentru Manolescu, Garaudy este martorul cel mai comod pentru a demonstra cum ca evreii nu accepta, în afara Holocaustului, nici un alt genocid. Fapt pentru care, a gasit explicatia salvatoare criticul literar, gulagul nu ar avea locul ce i se cuvine în istorie. "Cineva se teme ca pierde monopolul dezvaluirii crimelor contra umanitatii? O proba indirecta în sprijinul banuielii mele este procesul intentat lui Garaudy în Franta, care nu spusese ca nu a existat Holocaust, dar ca s-a facut un teribil lobby în jurul lui. Ei bine, chiar pierderea monopolului asupra acestui fel de lobby se pare ca-i nelinisteste pe unii" (România literara, 11 martie 1998). În sfîrsit, anul acesta, în primavara, N.Manolescu, alaturi de alti confrati, a sarit în doua randuri, o data înainte de a fi citit cartea A. Laignel-Lavastine Cioran, Eliade, Ionesco:L'oubli du fascisme, pentru a minimaliza adeziunea doctrinara a lui Eliade si Cioran la legionarism.

"Acelui segment al elitei intelectuale care mai are dificultati de mentalitate în a întelege tarele de spiritualitate ale culturii românesti interbelice, îmi permit sa îi citez din H.Arendt. "Sub pretextul ratacirii artistice sau a naivitatii intelectuale, ar fi temerar sa ignoram lista impresionanta a oamenilor eminenti pe care totalitarismul îi numara printre simpatizantii sai, printre tovarasii de drum sau printre membri sai" (H.Arendt, Le systeme totalitaire, Editions du Seuil, Paris, 1972, p.50). A invoca un antisemitism mai dur, mai agresiv, asa cum face M.Mihaies, pentru a nega un antisemitism, poate mai nuantat, provenit dintr-un spirit cultivat, dar nu lipsit de prejudecati, nu face decat sa complice la nesfarsit dezbaterile despre antisemitismul din România. Nu trebuie cred uitat nici faptul ca fiecare ipostaza a antisemitsmului are publicul sau.

"Ordonanta de Urgenta, firesc, nu poate schimba mentalitati. Dar ea reprezinta un instrument posibil, alaturi de altele, pentru a favoriza constructia unui spatiu civic democrat, tolerant, deschis dialogului dar si asumarii proprii istorii. Daca nu va exista însa vointa politica de a definitiva demersul legislativ, de a îmbunatati continutul prevederilor si de a o transforma în lege, Ordonanta de Urgenta 31/2002 va ramane expresia unei actiuni de conjunctura. Deocamdata efectul ei principal este unul de palmares politic".

Acest pui de bolşevic, mereu cu mâna ridicată, mereu cu degetul desemnînd "antisemitul" denunţat fără ezitare: o excepţie printre alţi pui, aceia fii ai unor mult mai mari ştabi (Vladimir **Tismăneanu**, Vlad **Socor**). El dovedeşte că este cu adevărat sânge din sânge şi carne din carnea bolşevicului Radu Florian, cunoscut bine de nefericiţii studenţi care trebuiau să, întocmai, "înveţe învăţămintele învăţătorilor Marx, Engels, Lenin, Stalin" - după expresia conferenţiarului mai sus numit (devenit filosof român, mistic evreu şi vizitator al lui Cioran, la Paris).

Nu i se poate reproşa fiului că îşi apără părintele de "calomnii". Fiul ar fi putut invoca motive, pe cât de... inconsistente, pe atât de umane: de pildă că tatăl său ("Bestia de Radu Florian" - aşa i se spunea în 1955-56) iubea copiii, îi plăcea muzica, era pasionat de şah... Însă nu îţi poţi apăra tatăl aşa cum a făcut acest fiu (în polemica angajată cu V. Protopopescu), negînd - prin ocultare - o afirmaţia datată: 1956, cu un argument de avocat de Cilibia, vorbind de o faptă-bună din 1965.

Neobrăzarea lui: cere dreptul de a-şi apăra tatăl de "calomnii". Foarte bine - deşi chiar tatăl său, bolşevicul agresiv, activistul-activ Radu Florian, conferenţiar de marxism-*stalinism*, în "intransigenţa"-i revoluţionară cerea socoteală copiilor pentru faptele părinţilor - asta era "linia", atunci, iar Radu Florian era unul dintre fanaticii apărători ai "liniei" bolşevice. În loc să plece capul, să accepte că tatăl său - în afara "nucleului familiei" - a fost un individ rău, veninos, un persecutor consecvent ("de neîmpăcat", după propria-i expresie) al tuturor "duşmanilor clasei muncitoare", fapte pentru care nimeni nu-l judecă pe el, pe fiu, Alexandru Florian se zburleşte, protestează, acuză de... antisemitism pe cei care "îndrăznesc" să-l vorbească de rău pe tată-său. Sunt curios: cum ar reacţiona dacă fiul unui "fascist" ar încerca să apere memoria tatălui său: nu numai că l-ar trata de obraznic, ci şi de "fascist *şi* antisemit" şi ar cere să fie pedepsit - el, fiul, "conform ordonanţei..."

Creatură din tagma inchizitorilor, a procurorilor sovietici (pe urmele lui tată-său, ştab de mâna a şaişpea, şi turnător emerit - dar nu mi-a fost Radu Florian "acuzator public" în procesul din iunie 1956, de la Decanat?), aşa a fost învăţat în familie, în mediul în care a crescut, în cercurile sioniste, hrănit cu "doctrina" sionistă a distrugerii celuilalt, nu a convingerii aceluia: el nu argumentează - acuză; el nu dialoghează - cere

socoteală, bate cu pumnul în masă, chestionează, anchetează: de ce *Vatra*, revistă finanțată de județeana Mureș, de Uniunea Scriitorilor, de Ministerul Culturii îndrăznește să publice un asemenea "articol" (ca și tovarășii săi R. Ioanid, M. Shafir, nu îi știe titlul sau: refuză să-l scrie pe hârtie)?; «de ce nu se aplică Ordonanța de Urgență numărul» cutare...? etc.

Acest puțoi bătrân (va fi avînd și el peste cincizeci de ani) și-ar afla locul printre "coloniștii sălbatici" în Israel, acolo unde s-au găsit (bine... găsit termenul) toți incapabilii, toți nerealizații, toți nefututii, toate bùlele de tustrele sexe din lumea întreagă, care au aflat ieri - bine: alaltăieri - că ei nu mai sunt, precum părinții lor: bolșevici-internaționaliști (și atei!), ci naționaliști evrei, religioși nevoie-mare.

Cât despre discursul său din textul de mai sus - este unul al unui etern activist de partid bolșevico-sionist.

Mai scurt (și mai cuprinzător): Alexandru Florian este un perfect *antigoìst*. De aceea nu vede bârna din ochiul său, nu se simte cu musca pe căciulă, el nu este, doamne ferește xenofob! - xenofobi sunt numai și numai cei care nu-i laudă toată ziua pe evrei.

Și el vânează... legionari. Dar oare ce sunt ei, evreii militanți care, în "focul luptei împotriva antisemitismului *și* a rasismului" (sic), uită și limba și logica? În loc să lupte *pentru* ceva (pentru afirmarea lor, a unor idei) - ei luptă *împotriva* a ceva, a tot ce nu este conform gândirii lor de piatră? Nu doar cu încrâncenare - ci cu *ură*. Ce este sionismul dacă nu un o *doctrină a urii* față de *goi*? Ce este sionismul : nu xenofobie în stare pură: anti-*goi*sm? Ultranaționalism pur și dur?

Un text neidentificat:

(...)"Dupa toate prostiile pe care le-a debitat pe seama lui Paul Goma in Suplimentul literar al Adevarului, firesc ar fi fost ca scriitorul Cristian Tudor Popescu sa-si dea seama ca replica lui Laszlo Alexandru, din revista noastra, e menita sa-i reaminteasca de conditia lui de scriitor. Din pacate, CTPopescu isi imagineaza ca noi facem liste negre, considerindu-ne niste mardeiasi care aplicam pedepse violente cui este de alta parere decit noi. Sa nu-si faca griji CTP; nu-i vom trimite batausi la poarta, cum poate isi inchipuie luindu-ne pe noi drept ceea ce nu sintem si crezindu-se pe el un scriitor care nu poate fi ignorat. Sa fim seriosi. Ca scriitor, CTP mai are de scris pentru a-i da atentie, ca om de directie literara este cel putin deconcertant, iar ca ziarist, el face impresia unui personaj macinat de complexe, care incearca sa provoace cutremure in lumea culturii, ca sa-si gaseasca si el un loc, in acest fel. Sintem de acord cu el atunci cind are dreptate cum am si scris, de mai multe ori, in aceasta pagina pe vremea cind era a douazeci si patra a revistei noastre.

"Ca pe CTP l-o fi iritind faptul ca Paul Goma exagereaza pina peste

poate cu anumite pamflete ale sale e una. Dar ca sa-l acuze pe acest om care si-a riscat viata in numele convingerilor sale ca s-a vindut lui Ceausescu si Securitatii, CTP ar fi trebuit mai intii sa faca o minima analiza articolelor publicate de Paul Goma in presa de la noi, dupa 90 incoace.

"Goma are psihologie de om care si azi e chinuit de cosmarurile prin care a trecut ca detinut politic si, mai tirziu, ca om anchetat de Securitate. Tot ceea ce scrie el azi e reprosul omului chinuit in perioada comunismului. Temperament profund demonstrativ, Goma n-a tacut in perioada cind protestul individual parea o forma a esecului. N-a tacut, dar nici n-a izbutit sa devina un lider de opinie. Daca l-ar fi chemat Ursu si ar fi fost inginer, probabil ca ar fi fost omorit in bataie. Ceea ce l-a salvat a fost notorietatea lui de scriitor. Dar si faptul ca in strainatate existau voci care ar fi acuzat regimul de crima.

"Tot ceea ce scrie Goma azi provine dintr-un mesianism contrariat la vremea cind el se astepta sa aiba emuli in tara. Complexul sau mesianic e cel care-l indeamna sa se ratoiasca la toti cei pe care i-a putut lua drept eventualii sai discipoli pe vremea cind era anchetat de Securitate. Daca s-ar fi vindut Securitatii, Paul Goma ar fi avut un discurs mult mai disciplinat decit are acum. Or, el ataca tot si pe toti. I se poate reprosa ca amesteca lucrurile si ca provoaca, prin acuzatiile sale nediferentiate, confuzii in lumea culturii. Nici macar asta nu se mai poate spune, azi, despre el. Dupa experienta de singuratate prin care a trecut, inainte de a i se da pasaport pentru strainatate, Goma n-a mai izbutit sa iasa din carapacea de om singur.

"Cu un minim de putere analitica in asemenea chestiuni, CTP nu s-ar fi grabit sa-l proclame pe Goma omul Securitatii si stipendiatul regimului Ceausescu. Paul Goma nu e decit un om chinuit care incearca sa scape de cosmarurile sale. El si-a trait mesianismul fie in puscarie fie in timpul anchetelor la care l-a supus Securitatea. Iar in 68, cind s-a inscris in PCR si-a inchipuit ca face asta in calitate de salvator al Romaniei, nu din calcule oportuniste. Agresivitatea lui de azi nu e a unui stipendiat de Securitate, ci a omului care nu si-a vindecat ranile capatate odinioara. Chiar daca azi Paul Goma poate parea enervant, cu toate acuzatiile pe care le arunca, fara sa le justifice si gresind de multe ori, el ramine o victima. Sa-l faci de doi bani pe Goma e simplu, dar pentru asta iti trebuie fie o minte strimta, fie o disponibilitate de sluga care sare la comanda impotriva cui se nimereste".

"Cronicar" *Articol din care publicaţie? Apărut când?*

*

"ESEUL DE TREI CUADRATI (din *Monitorul de Brasov*)

"Paul Goma sau modul in care poti rezista terorii

"Toata lumea stie ca Paul Goma s-a opus deschis sistemului comunist din Romania. Spre deosebire de foarte multi scriitori "de virf" (Nichita Stanescu, Marin Sorescu etc.), Paul Goma nu a cedat si nu s-a lasat ispitit de tentatiile materiale (o carte de proza ideologica era remunerata gras, cam la pre-

tul unui apartament). El a rezistat si nu s-a vindut pentru un pumn de arginti. Pentru aceasta insa a platit cu multi ani de puscarie si cu imposibilitatea de a-si publica romanele la editurile din tara. Din aceasta cauza, dupa cum se stie, aproape toate cartile sale au aparut in strainatate, iar Paul Goma a atins chiar un fel de celebritate literara pe care in tara nu a avut-o niciodata. Nici macar dupa ce s-a prabusit comunismul, nu se stie din ce motive, acestui scriitor incomod nu i-au fost recunoscute meritele literare. Dupa parerea multor critici romani (N. Manolescu, Eugen Simion), literatura sa nu prea are valoare estetica.

Chiar si romanelor sale celebre, "Din Calidor", "Bonifacia" sau "Arta refugii", le sint refuzate orice merit literar, fiindu-le recunoscute doar o dimensiune etica, de natura protestatara. Dupa parerea acestor critici, literatura lui Paul Goma are cel mult o valoare de document si cam atit. Nimic altceva. Acesti critici insa uita ca romanele lui Paul Goma descriu si radiografiaza alienarea individului in timpul comunismului, cit si acea cumplita teroare a istoriei. Criticii ii mai reproseaza si prezenta masiva a biografismului. Dar, dupa parerea noastra, biograficul nu poate fi un defect ci o calitate. Mai ales ca personajul-narator "Din Calidor", un copil de 5 sau 6 ani, surprinde realitatea intr-un moment crucial, cel al declansarii razboiului. Experientele personajelor lui Paul Goma sint fundamentale, cum sint si cele din "Arta refugii" cind acelasi copil, de data aceasta un pic mai mare, isi pierde parintii pentru ca au fost inchisi in penitenciarele din Ardeal. Istoria este receptata in romanele sale strict prin prisma biograficului care nu este neaparat o depozitie, ci este folosit cu scopul de a accede si a transmite autenticitatea realitatii. Dincolo insa de descrierea unei degringolade generale, romanele lui Paul Goma exploreaza capacitatea de rezistenta a individului la rau. Aceste personaje reusesc sa reziste si sa supravietuiasca terorii. Dupa parerea noastra, romanele lui Paul Goma, in afara de aceasta dimensiune morala, instaureaza un alt statut al personajului, cel al personajului - model, exceptional, care se manifesta in niste conditii limita, subumane. Cu toate ca a intrat intr-un con de umbra, literatura lui Paul Goma este una de viitor, fiind, poate, cea mai credibila marturie despre modul in care omul reuseste sa reziste "sub vremuri nefaste ".

"Dumitru CRUDU *Monitorul de Brasov*" - data?)

Mesaje capturate pe internet

» Mesaj de: v. (193.6.218.9)
» Inregistrat la: 26 Nov 2003 -- 19:05:08 CET
n-a citit stepaniuc goma. i-a adus 2 citate cineva din acoliti, si omul a facut concluziile necesare. doar nu astepti ca un comunist care se stimeaza sa citeasca carti in original.... cu atat mai mult intr-o limba straina, adica romana...

» Mesaj de: Eno (217.73.165.205)
» Inregistrat la: 24 Nov 2003 -- 14:05:50 CET

In schimb va este accesibila o biblioteca plina cu carti de Paul GOMA la adresa http://paulgoma.net Lecturi placute!
PS Daca se ajunge pana la interzicerea unor volume din creatia acestui autor, ar fi mare pacat ca elevii, studentii si profesorii acestora sa nu ia apararea celui care a indraznit sa vorbeasca raspicat despre istoria Basarabiei

» Mesaj de: T. Ajder (220.211.158.253)
» Inregistrat la: 23 Nov 2003 -- 1:51:20 CET
deja exista un grup de discutii;) http://groups.yahoo.com/group/goma-readers/
Cu respect

» Mesaj de: cristi (80.96.52.216)
» Inregistrat la: 21 Nov 2003 -- 21:41:01 CET
ar mai fi de discutat nu numai "Basarabia" ci in general marea majoritate a cartilor lui Goma. Ar avea toti ce invata.

» Mesaj de: T.Ajder (133.34.74.114)
» Inregistrat la: 21 Nov 2003 -- 13:43:13 CETPoate discutam volumul "Basarabia" pe forum?Fiecare carte citita (in orice limba n-ar fi ea scrisa) va diminua puterea prostiei si ignorantei care domneste in parlamentul din chisianu.(...) Ma intreb daca nu cumva aceasta carte "Basarabia" sa devina ceva asemanator cu "Clopotnita" lui Druta, ceva care sa uneasca spiritele, care sa fie citita si discutata de toata lumea de la mic la mare, daca pana si in parlament se vorbeste despre ea ca un "plod" ce ar trebui interzis, poate, poate... in sfasit lumea reincepe sa discute carti... poate chiar vor incepe sa citeasca cu voce tare...poate sa se trezeasca Iar interzicerea este la fel ca reclama... pana si doar discutia despre interzicere. Si daca or s-o interzica, cum o sa pedepseasca pe cei la cine o sa gaseasca cartile respective, o sa-i dea afara de la facultate, cum faceau prin '60 cu cei cine avea carti in romana, sa-i dea afara de la lucru...? ma gandesc daca comunistii n-ar fi dispusi sa ofere niste bani pentru multiplicarea lucrarii, ca sa aiba ce citi si de unde invata politia si securitatea, poate si familiile lor... poate chiar si ceilalti deputati, nimanui nu strica o carte buna... ca vad ca album colorat publicat pe hartie cretata si cu "fetzele" patriei pe jumatate nascuti numai nu-n moldova au editat deja... la o editura de "subsol", in sens ca a facut comanda, a luat banii, si hop, cum n-a fost, asa a si disparut, oare cat o fi costat un exemplar din cartea asta stralucitoare de feti frumosi si ilene consanzene parlamentare? 10-15 dolari bucata?... bani care vin din taxele pe care le platesc cei ce le platesc... dar va rog sa cititi cartea...pe langa Prag-3 care a editat 3 carti de Paul Goma, si pe care cred le distribuie gratuit, mai este si "Muzeum" care a scos un eseu "Basarabia si evreii" 15 lei costa daca mai este la editura (str. Corobceanu). si desigur, mai toate cartile le puteti gasi onlline pe gratis.

*

"INFO literar"

"- Paul Goma – 65. Pe 2 octombrie, Paul Goma a implinit virsta de 65 de ani. Unul dintre cei mai importanti prozatori romani postbelici si unul dintre putinii tradusi si comentati in lumea larga, Paul Goma a fost – cum bine se stie – cel mai proeminent, cel mai radical dizident anti-comunist de la noi. Persecutat politic pentru opiniile sale, exmatriculat si arestat dupa ???revolutia" maghiara din 1956, revenit mai tirziu pe bancile Filologiei bucurestene, publicat o vreme cu povestiri in presa literara si intr-un mic volum, el devine scriitor interzis odata cu tentativa de a tipari in tara marele sau roman Ostinato. Trimis in strainatate, romanul apare mai intii in Germania, in 1971, si e lansat cu mari ecouri la editia din acel an a Tirgului international de carte de la Frankfurt, Goma fiind prezentat – in absentia! – ca un ???Soljenitin roman". Continua sa-si trimita manuscrisele la edituri occidentale si in 1977 initiaza un protest anticomunist in sprijinul ???Cartei 77" lansate de dizidentii cehoslovaci. Exilat la Paris, ramine pe aceeasi linie protestatara, reactionind la evolutiile din Romania si sprijinindu-i pe dizidentii de acasa. Romanele sale apar in Franta, Olanda, Suedia, Germania, Italia etc. etc. Dupa prabusirea regimului comunist, cartile – inclusiv cu eseuri, articole, jurnale – ii apar valuri-valuri si in tara. Bine primit o vreme, el ???reuseste" curind sa supere pe toata lumea prin intransigenta judecatilor sale, de multe ori nedrepte, si prin stilul pamfletar impins pina la o virulenta insuportabila. N-a cerut cetatenia franceza, considerindu-se mereu un exilat roman la Paris, si nici n-a revenit dupa 1990 in tara, unde se simte nedorit. Figura de prim-plan a literaturii romane a ultimelor decenii si a istoriei politice postbelice, personaj tragic si pitoresc deopotriva, din ce in ce mai insingurat in ultimii ani, din ce in ce mai mizantrop, Paul Goma ramine un mare scriitor, un mare stilist in traditia plasticitatii muscatoare inaugurate de cronicarii nostri munteni si duse mai departe de Caragiale, de Creanga sau de Arghezi, prozatorul si pamfletarul...

(*Obs cult* ? - oricum, din 2000, atunci împlinisem 65 ani).

Vineri, 9 iulie 2004

Nu, nu am făcut rău că mi-am încărcat Jurnalul cu texte din acestea. Mi l-aş fi încărcat şi mai şi, dacă aş fi putut captura tot ce am găsit interesant. Din păcate, unele nu s-au lăsat copiate.

De pildă "Lecturile infidele ale lui vasgar (3)"din *Contrafort* 7-8 din iulie-august 2002 (?), probă de dezgustătoare slugărnicie din partea lui *Vas*ile *Gâr*neţ, el fiind autorul. Sub acoperirea celui care dă seama de textele altora, basarabeanul Gârneţ nu a făcut decât să citeze, plecăciunist, fără discernământ, din Evanghelia lui R. Ioanid.

Curat "lecturi infidele" *şi în deplină necunoştinţă de cauză.*

Nu am putut captura textul, l-am copiat de mână, îl recopiez aici - fireşte, doar câteva fragmente:

"Pe câteva pagini din acelaşi număr de revistă [*Observatorul cultural* nr. 177 - n.m.], Radu Ioanid, colaborator al Muzeului Holocaustului de la Washington, publică un comentariu amplu - *nuanţat şi argumentat* [subl. mea]- din cartea lui Paul Goma, **Basarabia**, apărută în 2002 la Editura Jurnalul Literar din Bucureşti.

"*Cartea lui Goma n-a fost aproape deloc recenzată la Chişinău, unde nici nu prea este de găsit* [subl. mea].

"Din comentariul găzduit acum de *Observatorul Cultural*, cartea lui Goma iese destul de prost: *fisurată, deficientă grav la capitolul documentare, purtătoare de stereotipuri antisemite, vulgar violentă la adresa unor personalităţi ale culturii române contemporane* [s.m.]».

Aşadar poetul şi intelectualul Vasile Gârneţ face Revista Presei: preia din alte publicaţii comentarii la câte o carte. Cum se face o Revistă a Presei în ţările civilizate, de către oameni de condei civilizaţi, cinstiţi? Ce întrebare! În două maniere:

a. se dau citate - între ghilimele - şi se lasă ca atare, presupunînd că cititorul este suficient de informat, de matur ca să judece el singur atât selectia fragmentelor, cât afirmaţiile recenzentului-comentatorului;

b. citatele - între ghilimele; se comentează... comentariile recenzentului - cu o condiţie: ca alcătuitorul Revistei presei să fie în normala cunoştinţă de cauză, adică ***să fi citit, el, textul recenzat.***

Or Vasgar (Vasile Gârneţ) se află în perfectă necunoştinţă de cauză: el nu a citit cartea lui Goma (**Basarabia**) - de ce? Pentru că... iată cum se exprimă un director de conştiinţe, un înaintemergător, un luminător al poporului: re-citez: "*Cartea lui Goma n-a fost aproape deloc recenzată la Chişinău*" - ceea ce nu ar fi un păcat, însă mai departe Vasile Gârneţ scrie cu o imprudenţă demnă de un elev puturos: "*... unde nici nu prea este de găsit*".

Dacă "nu (prea) este de găsit cartea lui Goma" (a se citi: "eu, Vasile Gârneţ, nu am găsit-o, deci nu am citit-o" - cum îndrăzneşte el, acelaşi Vasile Gârneţ să propună cititorilor doar comentariul "colaboratorului Muzeului Holocaustului din Washington" [în alte părţi individul cu acelaşi pseudonume - Radu Ioanid - se prezenta ca "director al Muzeului..."], pe care să-l califice drept "nuanţat şi argumentat"? Pe ce se rezemă poetul Vasile Gârneţ atunci când continuă: "*cartea lui Goma iese destul de prost: fisurată; deficientă grav la capitolul documentare, purtătoare de stereotipuri antisemite...*" - dacă nu a citit... "*cartea lui Goma*"? Măcar de ar fi pus între ghilimele ceea ce lasă să curgă din pixul său inconştient, s-ar fi înţeles că citează din "colaboratorul Muzeului".

M-a amărît, m-au indignat nu "opiniile" cunoscutului falsificator de documente semnînd "Radu Ioanid", ci m-a îndurerat slugărnicia unui

Gârneţ care, fără a şti despre ce este vorba (dar dacă "Radu" s-a înşelat în comentariile sale? ; dacă "Radu" a, după obicei, minţit?) - se crede

obligat să încuviinţeze, ca o cătană cretină, tot ce spune majurul-komisar cu funcţie de... "colaborator al Muzeului Holocaustului".

Transcriu - tot de pe internet luat (de astă dată am încercat să pun eu sedilele) - un document, sub formă de protest.

Este vorba de Masacrul de la Fântâna Albă din 1 aprilie 1941. În loc ca ucrainenii de azi să dea o mână de ajutor la clarificarea împrejurărilor, a victimelor, a călăilor, prin "presa" lor falsifică adevărul istoric, transformînd victimele în "provocatori", "fascişti", "naţionalişti" - mai lipseşte şperaclul "antisemit", ca să ne întrebăm cine de la cine a învăţat asemenea ticăloşii.

"Pentru o martirologie fara hotare

MARTIRII DE LA FÂNTÂNA ALBĂ ŞI FALSIFICATORII ISTORIEI

"În cei nici zece ani de când Ucraina a devenit în mod instantaneu stat independent ideologii naţionalismului ucrainean de prin partile locului cauta cu înfrigurare să aplice istoriei ţinutului nostru, în special din ultimul secol al mileniului trecut, interpretări cât mai coordonate şi cât mai plauzibile (din punctul lor de vedere), încercînd să împace si să fructifice vechile poncife ale istoriografiei sovietice despre «eliberarea» Nordului Bucovinei cu imperativele reieşinde dintr-o cu totul alta situaţie, adica din cea existenta acum. Şi cu cât mai insistente au fost aceste căutari, cu atât mai surprinzătoare au fost rezultatele, reuşindu-se doar pe parcursul câtorva ani sa se aplice, faţa de unele şi aceleaşi momente-cheie ale istoriei Bucovinei, «grile» total opuse, afirmându-se initial ca perioada de stapânire sovietic ar fi fost o peri-oada de ocupatie, pentru ca mai târziu sa se spuna ca aceasta n-a fost decât una de... statalitate ucraineana. Anume în baza acestei «concepţii» majoritatea institutiilor de stat si celor publice din regiunea Cernăuţi i-au sărbătorit jubileele de 60 de ani de la constituirea lor.

"Şi mai radical s-a schimbat «viziunea» acestor ideologi asupra unor asemenea evenimente tragice, şi încă sângerânde în sufletele românilor de pretutindeni, ca masacrele de la Lunca şi Fântâna Albă.

"Bunoară, s-a ajuns până acolo ca să se afirme în presa ucraineană din Cernăuţi că uciderea în masă a românilor la Lunca în noaptea de 7 spre 8 februarie 1941 nu ar fi fost decât «o fapt de eroism a grănicerilor ucraineni (!) care, fiind puţini la număr, au făcut faţă unui grup înarmat (!) foarte numeros de români care au încercat să atace graniţa de stat...».

"Speram atunci că ar fi fost vorba doar de un act accidental, fiindca nu

ne puteam imagina ca memoria atâtor victime nevinovate ale unui regim criminal ar putea fi terfelit într-un mod atât de păgân şi laş. Dar, după câte se vede, ne-am înşelat amarnic, fiindcă, iată, acum a venit şi rândul martirilor de la Fântâna Albă să fie batjocoriţi şi mai mârşav, ei fiind numiţi de ziarul *Ceas* drept «provocatori», «fascişti» şi «ageni ai siguranţei române», ceea ce n-a cutezat să facă nici fostul KGB sovietic. Într-un articol intitulat chiar «Provocarea de la frontiera românească» (numărul din 22 iunie 2001, 25), semnat de redactorul şef al acestei publicaţii – P. Kobevko şi oferit cititorilor sub înspăimântătoarea rubrică : «SEPARATISM»!

"Fântâna Albă şi Lunca – acte de sacrificiu colectiv fără precedent în istoria modernă!

"Citind «Provocarea...» din *Ceas*, care este ilustrată şi cu o hartă segmentată a României, cu Transilvania prezentată în negru şi cu Bucovina, Sudul Basarabiei şi Transnistria haşurate, însoţit de nişte note explicative deosebit de stranii şi curioase, asupra cărora vom reveni puţin mai încolo, toate fiind plasate la titlul «Mărirea teritorială a României (1861-1945)». Adică aceast hartă şi notele explicative la ea sunt menite să înfieze masacrul de acum 60 de ani de la Fântâna Albă drept argument că în istoria sa România ar fi promovat o politică... expansionistă faţă de vecini, ba mai mult, s-a extins teritorial pe seama altor state! Motivul respectiv nu constituie o noutate pentru cititorii acestei publicaţii, articole cu asemenea idei fiind publicate în paginile ei în mai multe rânduri. Însă pentru prima dată se face referinţă la cea mai mare tragedie a românilor din Nordul Bucovinei cu intenţia de a susţine o asemenea afirmaţie aberantă şi neroadă, care nu are nici o tangenţă cu realitatea istorică, lucru de altfel foarte bine cunoscut şi de promotorii acestor blasfemii insultătoare, dar, după cum se ştie şi după cum au dovedit-o nu o singur dată provocatorii de la *Ceas*, scopul scuză mijloacele, fiindcă nu miile de victime nevinovate de la Lunca, Fântâna Albăă, din Kazahstan şi de la Onega, nu împuşcaţii de-a lungul întregii frontiere impuse arbitrar la sfârşitul lunii iunie 1940 de către ocupanţii sovietici au fost provocatori, ci dezgustătorii mâzglitori de hârtie de la *Ceas* şi-au asumat cu bun ştiinţă un asemenea rol, deoarece s-au văzut peste noapte stăpâni peste o frântură de neam românesc, care nu are alt vină decât cea de a fi existat aici de peste două milenii, de a fi avut o istorie glorioasă prezentă şi acum atât de evident şi atât de adânc în acest mult pătimit pământ al Ţării de Sus a lui Alexandru cel Bun şi a lui Ştefan cel Mare.

"Având un asemenea trecut şi o neţărmurită mândrie de neam, ţăranii noştri mioritici s-au decis în acel aprilie însângerat din 1941 că e mai bine, dacă nu vor fi lăsaţi să se duc la fraţii lor, să moară împuşcaţi la graniţa nefirească, să fie hăituiţi prin pădure ca nişte fiare sălbatice decât să trăiască sub cizma străinilor, părăsindu-şi vetrele milenare, mormintele strămoşilor, agoniseala lor de-o viaţă... Este o pildă de sacrificiu colectiv fără precedent nu numai în istoria noastră modernă, ci în cea a întregii Europe, şi să vină redactorul de la *Ceas*

(sau cei care stau în spatele lui) cu un exemplu din trecutul propriului popor, când mii de oameni paşnici – bărbaţi şi femei, bătrâni şi copii – să fi ales, neimpuşi de nimeni, moartea în locul vieţii de a trăi umiliţi şi îngenuncheaţi! Poate anume de aceea i se întunecă mintea acestui provocator, fiindcă nu dispune de asemenea pilde, şi anume de aceea se străduieşte din răsputeri şi fără pic de ruşine să profaneze memoria martirilor neamului nostru de la Lunca şi Fântâna Albă prin insinuările din articolul său, potrivit cărora miile de ucişi doar pentru vina de a fi dorit să triasc în libertate şi împreună cu fraţii lor de sânge şi nu sub stpânirea străinilor ar fi fost «provocatori», «agenţi ai siguranei» şi ar fi avut drept scop... «expansiunea» României! Adică românii bucovineni care îşi lăsau ocupanţilor pământurile lor moştenite din moşi-strămoşi, nedispunând de altă formă de protest împotriva unui imperiu hrăpăreţ, ar fi lucrat pentru... mărirea teritorială a ţării lor! Adică ar fi comis o «expansiune» nu în afara, ci în ... interiorul ţării lor schilodite atunci! Fără să vrea, desigur, autorul «Provocării...» din «Ceas» ilustrează astfel într-un mod foarte convingător nu «firea expansionistă a românilor», ci faptul că românii şi-au constituit statul lor în curs de secole şi cu sacrificii enorme şi nu l-au primit de la cineva drept cadou peste noapte...

"Adevărul recunoscut de KGB-ul de cândva astăzi nu este acceptat de succesorii lui

"În aceşti ultimi zece ani tragicele evenimente de la 1 aprilie 1941 au fost reconstituite şi retrăite de către puţinii supravieţuitori de zeci de ori în publicaţiile româneşti din regiunea Cernăuţi. La mitingurile de doliu ce s-au desfăşurat anual cu prilejul omagierii victimelor nevinovate ale masacrului de la Fântâna Albă s-au făcut diferite cercetări, rezultatele cărora, de asemenea, au fost date publicităţii, au fost retipărite, parţial, anchetele efectuate în anii 1942-43 de ziaristul Ion Dominte ş. a. m. d. Adică tabloul general al acelor evenimente este cunoscut în linii mari, rămânînd deocamdată secret doar numărul total al celor masacraţi atât nemijlocit în pădurea de la Varniţa şi în împrejurimile ei, precum şi numărul celor condamnaţi şi executaţi ulterior în temniţele NKVD-ului pentru participarea la marşul paşnic de la Fântâna Albă. Nu se cunosc, de asemenea, toate amănuntele cu privire la locul înhumării românilor masacraţi în ziua de 1 aprilie 1941, amănunte care fără doar şi poate s-au păstrat în arhivele fostului KGB şi mai sunt păstrate sub zece lacăte de către serviciile corespunzătoare ale statului ucrainean.

"Din păcate, la toate demersurile societăţilor nationale româneşti din regiunea Cernăuţi adresate acestor servicii cu solicitarea de a se face lumină în legătură cu victimele de la Fântâna Albă s-a reacţionat printr-o tăcere absolută, chiar mai impenetrabilă decât pe timpul imperiului sovietic. Acum un deceniu, cu prilejul împlinirii a 50 de ani de la masacrul din marginea pădurii de la Varniţa, însuşi şeful de atunci al KGB-ului regional, Igor Pikuza, nu a putut să nu ţină cont de opinia publică, fiind obligat să facă personal, în ziarul de limbă ucrainean «Radianska Bukovina», unele dezvăluiri în legătură cu acest masacru,

recunoscând, de fapt, că marşul de la Fântâna Albă a constituit o reacţie la persecuţiile la care era supusă populaţia româneasc din teritoriile numai ce ocupate, deci, pe de alt parte, a încercat să justifice că aceste persecuţii erau comise pe criterii de clasă (de parcă aceasta ar fi fost o justificare!) şi nu de apartenenţă naţională, afirmând că erau deportaţi în primul rând funcţionarii autorităţilor româneşti, membrii parti-delor politice şi alte categorii de persoane, dar nu oameni de rând. Adevărul, desigur, este altul şi acest lucru îl denot cât se poate de evident deportarea în iunie 1941 a circa 13 mii de familii de ţărani (!) români din toate localităţile nord-bucovinene şi nu a funcţionarilor sau a politicienilor... Cât priveşte numărul celor ucişi la Fântâna Albă, şeful kaghebist a încercat mai mult să tăinuiasc adevărul decât să-l elucideze, admiţând în mod cinic că ar fi fost vorba de vreo trei sau cinci victime...

"Dar iată că după zece ani până şi acest adevăr infirm este înlăturat, pentru ca să se susţină (şi aici nu este vorba doar de Kobevko, fiindcă, evident, nu este el unicul autor al articolului din *Ceas)* că Fântâna Albă a fost o «provocare», un rezultat al activităţii desfăşurate în satele de pe Valea Siretului de către «agenţi ai serviciilor speciale ale României», încercându-se astfel să se discrediteze protestul cu adevărat popular al românilor din partea de nord a Bucovinei împotriva ocupanţilor străini, să se profaneze memoria luminoasă a celor care şi-au depus propriile vieţi la altarul libertăţii neamului, fiindcă pilda lor de sacrificiu le insuflă urmaşilor de astăzi mândrie şi respect, dârzenie şi răbdare, pietate şi speranţă.

"Cum masacrarea a sute de oameni s-a transformat într-un neînsemnat «incident» de frontieră...

"Desigur, nu vom reda aici integral versiunea insultătoare şi profanatoare a evenimentelor de la 1 aprilie 1941, după cum a fost ea expus în «Provocarea...» din *Ceas*, ci doar vom schiţa momentele cele mai strigătoare la cer, care totodată scot şi cel mai bine în evidenţă intenţiile provocatoare ale autorilor acestui aşa-zis articol, semnat de redactorul şef al publicaţiei respective, căruia în mod sigur că nu-i aparţine paternitatea absolută, fiindcă se vede de departe că datele îi sunt furnizate din arhivele bine documentate şi bine ascunse ale fostului KGB, la care aspiră să ajungă de peste un deceniu opinia publică românească din regiunea Cernăuţi şi la care nu are acces, dup cum ne convingem încă o dată, decât în versiunea «ziariştilor» de genul lui Kobevko elaborată în laboratoare speciale de trucare a istoriei şi de manipulare a conştiinţei.

"*«În ziua de marţi, 1 aprilie, mulţimea care număra până la 2 000 de persoane s-a adunat lânga sediul comitetului executiv din Hliboca. Se revendica primirea de cereri pentru trecerea în România la loc permanent de trai. Se făceau încercări de a-i calma pe oameni. Li se spunea că nu se primesc şi nu se vor primi nici un fel de cereri de plecare în România. Oamenii nu se linişteau. Deoarece înainte de aceasta lor li s-a băgat în cap că timp de zece*

zile frontiera va fi deschisă şi cine va dori va putea să părăsească URSS-ul. În sate lucrau agenţii serviciilor speciale ale României»".

În continuarea acestui fragment este făcută următoarea remarcă:

"«În cel de-al doilea război mondial România a fost de partea Germaniei naziste. (...) Între oameni a apărut un grup de indivizi în frunte cu Pălămadă. Ei erau înarmaţi cu pari. Cine vroia să se desprindă din mulţime, pe aceia cu forţa îi băgau în coloană, chiar îi ameninţau cu omorul. Nu departe de frontieră la oameni au venit ofiţeri-grăniceri. Ei i-au rugat să se întoarcă la casele lor. Le-au spus că nimeni nu va putea trece frontiera. Dacă oamenii vor merge mai departe, ei vor fi obligaţi să tragă. În acel timp în coloană se răspândea zvonul că sătenii din Suceveni au arme şi când soldaţii vor începe să tragă, ei vor avea cu ce să se apere...

"«Nici din dosarul penal nr. 00117, nici din mărturiile martorlor oculari până acum nu este clar cine au tras primii. Însă după o împuşcătură a început grozăvia. Grănicerii au deschis focul. Mulţimea s-a împrăştiat prin pădure. La locul incidentului mai târziu s-au găsit o armă, 60 de cartuşe, un revolver «Nagan», o baionetă şi 4 tuburi de cartuşe.

"«Nicăieri nu se indică numărul de morţi...»"

Şi din aceste succinte fragmente se întrevăd cu claritate intenţiile autorilor «Provocării...» din *Ceas*. Adică «la locul incidentului» nu s-au găsit sute de morţi, adică nu a fost un masacru premeditat pe care l-a săvârşit regimul sovietic de ocupaţie faţă de populaţia autohtonă subjugată, nu a fost o mişcare stihinică şi paşnică de protest împotriva umilirii demnităii naţionale şi umane a românilor din Nordul Bucovinei, nu a fost un act colectiv şi conştient de sacrificiu în numele libertăţii şi unităţii neamului, nu a fost o manifestare curată de eroism şi vrednicie cum rar s-a întâlnit în istorie... Adică nu a fost cea mai abjectă crimă dintre numeroasele crime comise în acei ani împotriva unui popor de ţărani, nu a fost o politică colonialistă promovată cu bună ştiinţă pentru a împuţina numărul trăitorilor de milenii pe aceste meleaguri şi a se încerca legitimarea ulterioară a acaparării de teritorii străine, nu a fost teroarea, nu a fost batjocura, nu a fost nimic ce i-ar putea deranja acum pe alţi stpânitori... Vrea să ne spună panul Kobevko nouă, urmaşilor celor ucişi la Lunca şi Fântâna Albă, în Kazahstan şi la Onega, urmaşilor celor care şi-au trăit o mare parte din viaţa lor în prigoană şi în teroare, că au fost doar «agenţi ai siguranţei», «provocatori» şi «oameni cu zvastici la braţ», că nu se ştie cine au fost primii care au tras, că s-au găsit «o armă, un revolver, o baionetă», câteva patroane pe locul măcelului de la Varniţa, că nici morţi aproape că n-ar fi fost, că a fost un neînsemnat «incident» de frontieră... Oare nu se mai tem de Dumnezeu aceşti profanatori ai memoriei miilor de suflete martirizate fără nici o vină! Nu ne vine să credem că nu există o justiţie divină, fiindcă altcineva nu are cine să-i pedepsească!

"O dezgustătoare «tufta»

"Ne vine greu să admitem că cineva dintre trăitorii pe aceste meleaguri, de orice naționalitate va fi, nu ar cunoaște adevărul despre masacrele de la Lunca și Fântâna Albă, despre deportări și toată teroarea din primii ani de ocupație sovietică în Nordul Bucovinei, de aceea nici nu încercăm să dezmințim minciunile scârboase despre evenimentele din 1 aprilie 1941, deși autorii «Provocării...» din *Ceas* și-au dovedit pân acum nu o dată experiența bogată pe care o aplică cu insistență de invidiat în trucarea istoriei ținutului nostru, folosindu-se cu abilitate de unele date și nume concrete de persoane pentru a-și masca intențiile ofensatoare la adresa unei mari comunitătii naționale și a-i induce în eroare pe cei ignoranți și naivi.

"Or, sunt și ziariști ucraineni care evocă acele evenimente în mod obiectiv, după cum au făcut-o realizatorii unei emisiuni speciale pe tema ocupării Nordului Bucovinei în 1940 de la Canalul național de televiziune «Inter», care au menționat cinstit că *teroarea sovietică a fost îndreptată înainte de toate împotriva românilor din teritoriile ocupate, aceștia constituind majoritatea absolută a victimelor represiunilor din anii 1940-1941, precum și în cei imediat postbelici...(subl. mea. P.G.)*

"Oricum, alt aspect ne interesează în legătură cu acest articol: care este rostul acestor minciuni? Ce scopuri urmăresc autorii din spatele redactorului de la *Ceas*? În acest sens ne ajută să ne deslușim mai bine harta ce ilustrează articolul respectiv și notițele explicative ce o însoțesc, despre care s-a pomenit puțin mai devreme – harta «Măririi teritoriale a României (1861-1945)». Desigur, nu putem să nu luăm cunoștință de aceste note, fiindcă sunt deosebit de elocvente cu privire la ceea ce doresc să inoculeze autorii «Provocării...» cititorilor ziarului *Ceas* și nu numai acestora. Iată notele:

"«1. 1861. țara Românească (Valahia, Moldova); 2. 1878. Dobrogea; 3. 1913. Dobrogea de Sud de la Bulgaria, pierdută în 1945; 4. Basarabia (...), pierdută în 1944; 5. 1919. Bucovina (în componența Austriei până la 1918, a Ucrainei în anii 1918-1919, 1940-1941, din 1944, în componența României în anii 1919-1940), pierdută în 1944; 6. 1920. Transilvania de la Ungaria: 7. Transilvania, ocupată de România în anii 1941-1944».

Aceste așa-zise «note», care vor să vădească, după părerea autorilor, caracterul documentat al opului lor, denotă, pe de o parte, ignoranța totală și desvârșită cu privire la istoria României, constituindu-se în niște elucubrații greu de imaginat pentru un om sănătos la minte cât de cât, iar, pe de alt parte, demonstrează că manipularea cu datele respective eronate este ingenios gândită, bineîneles, după părerea acelorași autori, urmărindu-se ca ele să aibă o bătaie cât mai lung. Dar să le luăm pe rând.

"Conform acestor făcători de hărți, la 1861 s-a format... Țara Românească, ei având, desigur, în vedere constituirea statului român actual, denumit România, care s-a format prin unirea, la 1859, a celor două Principate – rii (?) Românești și a Moldovei! Mai departe: Dobrogea de Sud a fost smulsă

de la România nu în 1945, ci în 1940, la fel ca şi Basarabia, ca şi Nordul Bucovinei, ca şi ţinutul Hereţi datorită acelui monstruos pact Ribbentrop-Molotov, iar Basarabia mai fusese ruptă de la trupul Moldovei de către imperiul ţarist înca la 1812.

"Însă cele mai senzaţionale noutăţi în materie de istorie le aflăm referitor la Bucovina. Acest ţinut, chipurile, ar fi parvenit României abia în anul 1919, aparţinând între anii 1918-1919 Ucrainei (!). Adică să nu ştie cei care l-au documentat pe Kobevko că unirea Bucovinei cu România a fost consfinţită de către Congresul ei General la 28 noiembrie 1918, iar apartenenţa Bucovinei (!), dar nici măcar a Nordului Bucovinei, la Ucraina în anii 1918-1919 nu a fost vreodată undeva menţionată, fiindcă aşa ceva nu a fost niciodată! Apoi să nu ştie autorii «Provocării...» din *Ceas* că Sărbătoarea naţională a României este Ziua de 1 decembrie, adică data când s-a făurit, la 1918 şi nu la 1920 (!), Marea Unire a României cu Transilvania!

"La punctul 7 dăm din nou de Transilvania, care ar fi fost din nou ocupată de România, însă de acum în anii 1941-1944?! Examinând harta, vedem că acest punct desemnează un cu tot alt teritoriu decât cel al Transilvaniei... Se pare că aceşti ingenioşi făctori de hărţi au dorit să spună Transnistria, care se identifică, conform hărţii, cu regiunea Odesa, regiune care nu s-a aflat niciodat în componenţa României!

"În limbajul argotic al pungaşilor din fostul spaţiu sovietic exista un termen foarte expresiv care denumea un fals grosolan, lipsit de inteligenţă – «tufta». Acum facem şi noi ochi mari şi ne întrebăm: la ce le-o fi trebuit celor de la *Ceas* şi de prin alte părţi aceast «tufta»? Numai ca să sugereze că România ar fi un stat expansionist? Dacă ar fi fost în alt context, ne-am fi prăpădit cu toţii de râs, fiindc este o «tufta» plin de haz, însă, când aceasta este pusă în relaţie cu masacrul de la Fântâna Albă, se schimbă radical fondul moral al problemei, ceea ce nu ne poate insufla decât dezgust şi dispreţ...

"Este necesar un proces moral împotriva celor vinovaţi de masacrul de la 1 aprilie 1941

"Revenind la tentativele din ultimul timp de a se rescrie istoria Bucovinei şi în special de a se reinterpreta evenimentele de la mijlocul secolului trecut, potrivit cărora Nordul Bucovinei, Sudul Basarabiei şi ţinutul Herţei nu ar fi fost acaparate prin forţă de fostul imperiu comunist şi oferite cadou Ucrainei sovietice, ci ar fi fost obţinute în mod legal de către însăţi statul ucrainean actual, fapt care uluieşte pe toată lumea, îns promotorii acestei «concepii» îi văd imperturbabil de treabă, promovând-o cu consecvenţă şi îndârjire. (De fapt, acesta şi este sensul articolelor din presa ucraineană radicală: de a pregăti terenul pentru ca ulterior «concepia» respectivă să poată fi preluată de oameni mai serioşi, adică de politologi şi istorici).

"În acelaşi context se înscrie şi modul cum este explicată «ziua de 28 iunie 1940» într-un «caleidoscop istoric ucrainean» din acelaşi ziar *Ceas*: «înce-

putul ocupaţiei de către Armata roşie a Basarabiei şi a Bucovinei de Nord (astăzi regiunea Cernăuţi), care intrau la acea dat în componenţa României. Preluarea Bucovinei de Nord a fost finalizată în cursul a 4 zile. Unităţile Armatei roşii, care au participat la aceast acţiune, erau alcătuite predominant din ucraineni (!)».

"Evident, în lumina unei astfel de revizuiri a istoriei Bucovinei se impune efectuarea unor rectificări şi din partea românilor nord-bucovineni. Noi nu am acuzat niciodată ucrainenii că ei ar fi fost implicaţi, ca popor, în crimele comise împotriva populaţiei româneşti de către regimul sovietic. Dimpotrivă, mulţi ucraineni autohtoni au avut şi ei de suferit de pe urma ocupanţilor, în special familiile rămase ale celor care s-au refugiat în România. Vinovat de svârirea masacrelor de la Lunca şi Fântâna Albă, vinovat de deportarea la moarte sigur prin înfometare a miilor de rani, vinovat de acest adevărat genocid împotriva românilor din teritoriile ocupate în iunie 1940, vinovat de toată batjocura şi umilinţa la care au fost supuşi părinţii noştri a fost făcut întotdeauna regimul colonialist sovietic. Împotriva acestui regim defunct cer în prezent societăţile naţionale româneti din regiunea Cernăuţi, pentru masacrarea a mii de oameni nevinovaţi la Lunca şi Fântâna Albă, în Siberia, Kazahstan şi la Onega, organizarea unui proces moral internaţional, pentru ca să fie cunoscute aceste crime întregii lumi, pentru ca sufletele victimelor martirizate să-şi afle mântuirea, pentru a repune, în ultimă instanţă, în drepturile lor adevărul şi istoria, iar noi, trăitorii de azi, să fim împăcaţi că ne-am făcut datoria faţă de aceste victime. "Dacă panul Kobevko şi... coautorii săi consideră că nu Uniunea Sovietică a deţinut Nordul Bucovinei în acea perioadă, ci altcineva, înseamnă că acest «altcineva» de asemenea trebuie să poarte răspunderea pentru tot ce s-a întâmplat atunci, pentru toate crimele şi nedreptăţile comise, pentru masacrele de la Lunca şi Fântâna Albă...

"Dacă i-ar fi trecut şi panului Kobevko o graniţă prin bătătura casei sale părinteşti...

"La mitingul din 1 aprilie 2001, prilejuit de comemorarea a 60 de ani de la data tragicelor evenimente de la Fântâna Albă, care a avut loc la locul masacrului, acolo unde s-a aflat unul din mormintele comune ale victimelor din acea zi fatidică pentru românii de pe Valea Siretului, un orator – dl Ivan Kriliuk, locţiitor al şefului Administraţiei raionale de stat Hliboca (de altfel, istoric de profesie) – a spus cu sinceritate şi compasiune:

"«Şi astăzi este greu de explicat ce forţă a fost în stare să smulgă miile de ţărani de la casele şi de la gospodăriile lor, de la vetrele şi mormintele strămoşilor lor, să-şi părăsească câmpurile deja însmânţate şi animalele în staule şi să ia drumul pribegiei şi al morţii! O faptă de sacrificiu în masă neîntâlnit în istorie... Dreptatea unora (a ucrainenilor n.r.) s-a făcut prin nedreptăţirea altora (a românilor n.r.). Dar aşa a vrut să fie istoria...»

"Cel puţin acest lucru nu doresc nici în ruptul capului să-l înţeleagă autorii «Provocării...» din *Ceas*, deşi majoritatea absolută a ucrainenilor, după

cum se vădeşte, deţin această capacitate a omeniei şi a bunului simţ, fără să recurgă la explicaţii scârboase de genul celor de mai sus: chipurile, agenţi ai siguranţei i-au provocat şi i-au forţat pe oameni să-şi părăsească baştina, scandând lozincile «Trăiască România Mare», «Trăiască Regele Mihai»...(...)

"Pentru a putea înţelege acel fenomen unic ce s-a produs în primăvara anului 1941 în ţinutul nostru, pentru a-şi putea da seama despre starea de spirit ce domnea atunci în sufletele românilor noştri, panului Kobevko i-ar fi trebuit ca prin bătătura casei sale părinteşti din Galiţia să fi trecut o graniţă care s-ar fi instalat acolo peste noapte, după cum s-a întâmplat cu foarte mulţi români nord-bucovineni... Atunci alta ar fi fost sensibilitatea atât a redactorului de la «Ceas», cât şi a celorlalţi coautori ai articolului profanator la adresa martirilor noştri! Altul ar fi fost «adevărul despre nedreptate», fiindcă atunci nu i s-ar fi ridicat mâna redactorului de la «Ceas» să pună o asemenea rubrică la un articol ce defăimează morţii de la Fântâna Albă.

Osânditoare misiune şi-au asumat provocatorii de astăzi!

"Nu avem nevoie de nici o autorizaţie ca să ne pomenim morţii!

"Nici românii, nici ucrainenii nu au nevoie de «adevărul» redactorilor de la *Ceas* şi a autorilor săi. Minciuna umileşte deopotrivă şi pe morţii scuipaţi şi pe cei, chipurile, întru binele cărora această minciună este proliferată. Toţi avem nevoie de adevărul istoric. Adevăr pe care încă nu-l cunoaştem în întregime. Iar cei care au ostenit la scrierea articolului din *Ceas* deţin destule date ce ar completa cu mult tabloul real al masacrului de la 1 aprilie 1941. În primul rând, noi dorim, şi este dreptul nostru legitim şi este de demnitatea acestui stat ai cărui cetăţeni suntem astăzi, să ni se dezvăluie numărul şi numele martirilor de la Fântâna Albă, locurile unde au fost ei înhumaţi şi ce s-a întâmplat cu cadavrele lor, fiindcă suntem siguri că astfel de informaţii se păstrează în arhivele instituţiilor corespunzătoare. În acest sens ne este de folos chiar şi «Provocarea de la frontiera românească» din «Ceas» prin aceea că ne scoate din neant numele unor adevăraţi eroi ai neamului – Crăsnean, Zegrea, Pălămadă, Grijincu, Vascu, Pojoga, Motrescu, Dâca, Onufrieciuc, chiar dacă nu ni se precizează din care localităţi ei sunt! "Dar câte nume de români-martiri mai sunt acoperite de întuneric...

"Este de datoria noastră sfânt să dezgropăm din uitare tot ce ţine de martirajul părinţilor şi buneilor noştri din anii '40, să le concentrm într-o viitoare Carte neagră a atrocităţilor comise împotriva românilor din teritoriile ocupate de imperiul sovietic la 28 iunie 1940, într-un viitor Muzeu al Holocaustului Românesc, pentru ca generaţiile ce vor veni să se poată mândri liber cu eroii neamului. Este de datoria noastră sfânt să ridicăm la Fântâna Albă un monument al nostru, al întregului neam, şi nu oficial, în memoria tuturor românilor-martiri!

"Fântâna Albă este durerea neamului românesc, tragedia care ne înalţă şi ne purifică pe noi, cei rămaşi în viţa, pe copiii şi nepoţii noştri! Pe martirii noştri îi deplângem cum ştim, fără să avem nevoie de recomandările sau de

autorizaţia «binevoitorilor» de la «Ceas», fiindcă o avem pe cea a morţilor de la Fântâna Albă. De aceea ziua de 1 aprilie trebuie să devin Ziua de comemorare a jertfei româneşti!" Ştefan BROASCĂ
"Redactor-şef al publicaţiei «Plai Românesc» din Cernăuţi".

*

"DECLARAŢIA UNIUNII SOCIETĂŢILOR ROMÂNEŞTI DIN REGIUNEA CERNĂUŢI

"În acest an s-au împlinit şase decenii de la comiterea odioaselor masacre de la Lunca şi Fântâna Albă, unde respectiv la 8 februarie şi 1 aprilie 1941 au fost ucise sute de oameni nevinovaţi, locuitori paşnici ai satelor româneşti de pe Valea Prutului şi a Siretului, bărbaţi şi femei, btrâni şi copii care, nemaiputând răbda teroarea socială şi naţională impusă de regimul sovietic de ocupaţie, au dorit să se refugieze la fraţii lor de sânge din România, părăsindu-şi vetrele strămoşeşti şi agoniseala lor de-o viaţă, însă la graniţa aşezată de puţin vreme în locuri unde ea nu a existat niciodată, din apropierea localităţilor Lunca şi Fântâna Albă, ei au fost întâmpinaţi cu tiruri de mitraliere... Mai curent, în luna iunie, s-au împlinit tot şase decenii de la comiterea unei alte crime, la fel de monstruoase, după cum a fost ridicarea a circa 13 mii de familii de români din teritoriile ocupate la 28 iunie 1940 de către fostul imperiu sovietic şi deportarea lor în Siberia şi Kazahstan, pentru ca să fie supuse acolo la suplicii inumane ăi să moară de foame şi de muncă silnică, de unde s-au întors acasă doar foarte puţini.

"Cu acest prilej, Societăţile româneşti din regiunea Cernăuţi «Golgota», «Aron Pumnul», «Mihai Eminescu», «Isidor Bodea» şi «Stejarul» au organizat manifestări de comemorare a victimelor represiunilor din anii '40, manifestări care s-au desfăşurat în centrul regional Cernăuţi şi în cele raionale Herţa şi Storojineţ şi care au fost susţinute de administraţiile respective de stat. Spre regret, despre aceste manifestri în presa locală de limbă ucrainean nu s-a scris nimic, cu excepţia ziarului *Ceas*, în numărul din 22 iunie al căruia a apărut un articol de o pagină intitulat surprinzător... «Provocarea de la frontiera românească», care este semnat de redactorul şef al acestei publicaţii P. Kobevko. Articolul a vizat conferinţa desfăşurată în ziua de 31 martie la şcoala medie 29 din Cernăuţi pe tema masacrării populaţiei româneşti în anii 1940-1941, la care a participat şi un grup de oaspeţi de la Rădăuţi în frunte cu dl. Lorin Fortuna, preşedintele Uniunii Românilor Bucovineni. Invocând drept pretext prezenţa la aceast manifestare a d-lui Fortuna, precum şi declaraţiile făcute de către acesta pe propria sa răspundere, autorul articolului «Provocarea de la frontiera românesc», precum şi acele forţe radicale ce stau în spatele lui, se dedă la acuzaţii şi generalizări insultătoare şi nefondate la adresa tuturor societilor româneşti, a tuturor românilor din regiunea Cernăuţi, ba chiar a întregului popor român, pentru ca să ajungă apoi la o aberantă şi absurdă cerere discretă adresată organelor corespunzătoare de a se institui o supraveghere poliţienească asupra activităţii formaţiunilor noastre obşteşti!

"Dar şi mai gravă şi periculoasă este tentativa de profanare a memoriei miilor de români, care au fost victimele nevinovate ale regimului sovietic în anii 1940-1941, ucise mai întâi de-a lungul frontierei nefireşti care a despărţit peste noapte tată de fiu, soţ de soţie, frate de soră, apoi la Lunca şi Fântâna Albă, precum şi în beciurile NKVD-ului, iar şi mai târziu în Siberia, Kazahstan şi la Onega. În pofida adevărului istoric evident şi cunoscut de toată lumea, autorii articolului îndrăznesc să comită nu numai un sacrilegiu, încercând să justifice crimele săvârşite împotriva românilor de către autorităţile staliniste de ocupaţie prin aceea că, chipurile, victimele ar fi fost însele vinovate. Adică de masacrarea la Fântâna Albă a sutelor de ţărani nevinovaţi de toate vârstele, oameni paşnici ai pământului, inclusiv femei şi copii, nu ar purta nimeni nici o vină, fiindcă au fost toţi... «provocatori», «fascişti» şi «agenţi străini»! Ceea ce se sforţează acum să sugereze redactorii de la *Ceas*, dar mai bine zis provocatori calificaţi din sânul forţelor extremiste şi românofobe din regiune, cărora nu le convine stabilitatea interetnică, fiindcă din această situaţie nu pot să tragă pentru ei foloase pur politice în campania electorală ce se apropie, n-au îndrăznit să fac nici ideologii vechiului regim!

"Societăţile româneşti din regiunea Cernăuţi apreciază articolul «Provocarea de la frontiera româneasc» din *Ceas* drept o neruşinată sfidare a adevărului istoric, o ordinară şi periculoasă provocare îndreptată la adresa neîncrederii, ba chiar a urii, între românii şi ucrainenii din ţinutul nostru, o profanare abjectă a memoriei miilor de victime, nu numai de naţionalitate română, fiindca la Fântâna Albă, în deportare au murit şi destui ucraineni, care au fost martirizaţi de către regimul totalitar.

"Invocarea repetată si nefondată cu privire la un «separatism» inexistent nu poate fi explicata din punctul de vedere al logicii normale, dar se vede ca instigatorii la ura interetnică si provocatorii de la «Ceas» au logica lor perversă, care ar putea în cele din urmă să genereze si consecinţe, răspunderea pentru care le va reveni în exclusivitate.

"Octavian BIVOLARU, preşedintele Societăţii «Golgota» a victimelor represiunilor staliniste din Cernăuţi,

"Dr. doc. Aurel CONSTANTINOVICI, preşedintele Asociaţiei Ştiinţifico-Pedagogice «Aron Pumnul» din Ucraina,

"Arcadie OPAI, preşedintele Societăţii pentru Cultura Româneasca «Mihai Eminescu» din regiunea Cernăuţi,

"Dr. Ion BROASCĂ, preşedintele Societăţii Medicale «Isidor Bodea» din regiunea Cernăuţi,

"Ion VORONCA, preşedintele Societăţii Ecologice şi Gospodareşti «Stejarul» din Cernăuţi,

"Ştefan BROASCĂ, redactorul sef al publicaţiei independente a comunitaţii româneşti din regiunea Cernăuţi «Plai Românesc»".

Iată că există români chiar mai nefericiţi decât basarabenii sub ruşi: bucovinenii de sub ucraineni.

Mi-a scris Radu Mareş - bucovinean devenit ardelean:

În Bucovina nu mai întâlneşti picior de... ţigan: au fugit toţi, fie în Rusia, fie au trecut în România. Oricât de mizerabil trăiesc în România, ţiganii sunt mai puţin oropsiţi decât în Ucraina.

Totodată, românii de acolo "regretă" ocupaţia rusească - "infinit mai blândă, mai tolerantă" decât a ucrainenilor.

Cunosc motivul - l-am scris de câteva ori:

Rusul-rus, cetăţean al unui imperiu, faţă de ne-ruşi (pe care îi considera "neoameni") putea avea, dacă nu "înţelegere", atunci indiferenţă; îi privea pe ne-ruşi de la înălţimea-i ameţitoare;

Ucrainenii, membri al unei comunităţi de veacuri supusă ruşilor, odată "liberi" folosesc noua lor stare, nu ca să se bucure de libertatea lor - ci ca să asuprească ei pe alţii. Iar cum ruşilor nu îndrăznesc să le ardă măcar două palme, ucrainenii, în stilul celui mai curat supraveghetor de robi, îi persecută pe cei mai mici decât ei (cu un cuvânt potrivit: minoritari).

Ei bine: această "calitate" românii nu o au. Chiar dacă liberi-liberi nu au fost nici ei vreodată.

Duminică 11 iulie 2004

Frig, ploaie, vânt - eu: cu crăcile la pământ...

Un fel de a vorbi vorbe, pentru că am un motiv de mulţumire: am reuşit să capturez de pe internet o sumă de articole, de mărturii despre Basarabia şi Bucovina sub ruşi. Până acum am adunat "Masacrul de la Fântâna Albă" - reprodus mai sus, aici, în jurnal, un studiu despre deportări. Şi "Lista securiştilor". Pe acestea şi încă altele (din păcate unele texte nu sunt copiabile) o să le grupez, o să le dau un titlu şi Filip are să le instaleze pe internet.

Marţi 13 iulie 2004

M-a iritat peste poate, ieri, "mărturia" lui Sorin Toma (prima parte) din *Adevărul* (de când?). Din două motive:

Sorin Toma fusese, nu doar prieten din copilărie cu Petre Năvodaru, dar şi "tovarăş de luptă din ilegalitate". Sorin T., în iunie 1940 a plecat în "Uniune" - cu misiune? probabil -, Petre N. a rămas în... ilegalitate toată perioada războiului (una din casele în care se ascundea a fost bombardată, în incendiul care a urmat ar fi ars dacă nu l-ar fi scos - în spinare - o tânără şi foarte frumoasă evreică, Felicia Grünberg, devenită soţie a lui şi mamă a Anei Maria. Nu ştiu când anume prietenia "de nezdruncinat dintre Sorin Toma şi Petre Năvodaru" s-a... zdruncinat,

apoi s-a năruit. Am înțeles că "Sorinel" se purtase cu socru-meu - și nu doar cu el - "neconvenabil" - citește: porcește. Se pare că, în "afacerea Pătrășcanu", în care socru-meu a fost implicat, dar nu și arestat, însă exclus din partid și din toate, Sorin T. se purtase ca un adevărat comunist: dăduse declarațiile pe care le aștepta securitatea, pe care le cerea partidul. Însă cum, după vreun deceniu, Năvodaru a fost reabilitat și a fost numit director adjunct la Statistică (deci: re-ștabizat), cum Sorin Toma - între timp devalorizat, compromis, aruncat de-o parte - s-a prezentat la vechiul său prieten, cu brațele deschis, cu gura până la urechi, lansîndu-i, fără pic de umor: «Bine-ai revenit în Partid!» (majuscula îmi aparține, dar sigur S.T. ar fi pus-o singur, dacă ar fi scris ceea ce a rostit).

Cu acel prilej Năvodaru i-a spus ce avea pe inimă. De atunci, dacă se vor mai fi văzut prin oraș, nu s-au salutat. Drept care S.T. se plângea tovarășilor că «Peter este un ingrat, nu recunoaște că, atunci, când cu Pătrășcanu, eu l-am apărat, punîndu-mi în pericol viața...»

Nu știu când anume a plecat S.T. în Israel (riscînd să mă repet: "După ce făcuse României tot răul posibil"), dar cred că după 1977; deci după plecarea noastră și rămânerea Năvodarilor într-o izolare completă (nici Europa liberă n-o mai prindeau, le era bruiată de la etajul superior...). Știu de la Lulu că Sorin nu se manifestase în acea vreme - «...și nu ne-am mirat...», a adăugat, ea, răutăcioasă.

Or, după moartea lui Petre Năvodaru (21 noiembrie 1988), am primit prin poștă, din Israel, câteva pagini (nu fotocopii) din revista lui Mirodan *Minimum* în care Sorin Toma făcea elogiul prietenului său Petre Năvodaru... Însoțite de o scrisoare... Ana a făcut o criză de furie și l-a înjurat birjărește pe "prietenul tatii".

Al doilea motiv de mânie: textul publicat în *Adevărul* - te pomenești că l-a editat în volum! Se intitulează: **Cum am supravietuit holocaustului - Ucraina (1941-1943)**

Îl avertizează pe cititor:

"...in paginile ce urmeaza nu-mi propun sa analizez si nici macar sa descriu tragicele evenimente care au zguduit Europa si lumea intreaga la inceputul deceniului '40. Aceste pagini sunt consacrate unor amintiri cu caracter personal, in ele nu veti gasi decat fapte din viata mea proprie, - desigur, adanc infipte in ambianta locului si timpului.

"Sunt *amintirile unui evreu, emigrant politic comunist, din anii vietuiti in timpul razboiului pe teritoriul Ucrainei sub ocupatia nazista.* (subl. mea)(...)

"In aceste amintiri (...) infatisez cele ce am trait, am gandit si am cunoscut. Fapte. Oameni. Fara sa adaug nimic si fara sa scad nimic. Fara sa infrumusetez si fara sa uratesc. Fara sa incerc a ma substitui pe mine, cel de azi, celui care eram atunci, in urma cu sase decenii.

(...) "Imi repugna sa urmez exemplul unor memorialisti" care, pentru a

se spala" de pacate proprii, reinventeaza trecutul, il coafeaza" in asa fel incat sa fie siguri de aplauze.

"Unii prieteni m-au intrebat: - De ce, din toate amintirile tale, acorzi prioritate tocmai acestei perioade cand existenta ta s-a desfasurat, ca sa zicem asa, in obscuritate, si nu perioadelor ulterioare, cand ai detinut functii importante si ai participat la evenimente majore?

"Incerc sa raspund.

"- Pentru ca *aceste amintiri dintr-o vreme in care iadul isi revarsase bezna peste oameni - si peste mine insumi - imi apar, paradoxal, in perspectiva anilor, ca un capitol luminos in viata mea.* Pentru ca, in intunericul cel mai dinafara" (cum se spune intr-o parabola), albul si negrul erau mai clar diferentiate ca oricand. Pentru ca astfel puteam alege fara sovaire si fara indoieli intre bine si rau. Pentru ca aceasta alegere o faceam singur, ascultand numai de propria mea constiinta. *Si pentru ca, judecand faptele si gandurile mele dupa atatea decenii, nu trebuie sa regret nimic. Era aceasta o vreme nu numai a tineretii, ci si - as zice - a virginitatii mele morale.* (...)

"*Au trecut ani. Stiu, prea tarziu mi-am dat seama ca in viata rar se intampla ca albul sa fie numai alb, iar negrul numai negru. De n-ar fi fost aceasta intarziere, as fi putut evita serioase greseli (printre care cea savarsita in cazul Arghezi").* Si totusi, recapituland intamplarile perioadei despre care povestesc, nu ma incearca nici macar o palpaire de indoiala. Sunt si astazi sigur ca in acele imprejurari optiunile mele au fost cele drepte.

"*In sfarsit, ostasi. Sau... "zapadniki"?*

"*Am mers, am mers, am tot mers... Am ajuns la fluviul Bug, am ajuns la Nipru. In sfarsit ne-am vazut intr-un tren militar. Intr-o statie, trenul nostru a fost bombardat si incendiat. A doua zi, cu alt tren, am ajuns la destinatie: orasul Cerkasi, port pe Nipru. Aici am fost luati la inceput drept dezertori, dar cand numarul nostru a crescut la cateva sute, comandantul ne-a cerut scuze si a dat ordin sa fim incorporati - si, fireste, hraniti.*

"Eram, in sfarsit, ostasi!

"In ziua urmatoare, imbarcati pe un vapor, calatoream pe Nipru in jos." (...)"De la Zaporojie (...) La Orehovo, orasel pasnic in care seara canta muzica militara, am fost incadrati intr-un centru de instructie. De aici, dupa o pregatire de cateva saptamani, aveam sa fim trimisi pe front. Era ceea ce imi dorisem. (...) Dar din gradina raiului Adam a fost izgonit... In dimineata celei de-a sasea zile, adunare! Comandantul ne aduce la cunostinta ordinul comandantului suprem, tovarasul Stalin: toti *"zapadniki", toti cei proveniti din teritoriile de vest (recent alipite Uniunii Sovietice)* inceteaza de a mai face parte din armata combatanta, fiind transferati pe frontul muncii. "Acolo va asteapta sarcini nu mai putin importante pentru apararea tarii".

"Poate ca asta ne salva viata. Ne simteam insa profund umiliti. Dupa atatea eforturi pentru a deveni ostasi, nu ni se acorda incredere.
Primiseram o palma cu totul nemeritata."

Foarte bine: Sorin Toma ajunge la Zaporojie, la Orehovo. Dar întrebarea rămâne: Până să ajungă la Orehovo, cum aterizase el, ploieştean bucureştenizat, în... Basarabia? Puţintică răbdare, amintitorul, ajuns la Orehovo, se întoarce... cu amintirile la:

"O digresiune autobiografica Cum ajunsesem la Chisinau?

"In 1940 am implinit 26 de ani. Atat eu, cat si intreaga mea familie: tatal meu, poetul, profesorul si editorul Alexandru Toma, pe atunci in varsta de 65 de ani, mama mea, Sidy Toma, si sotia mea de atunci, Ana Toma, eram, sub o forma sau alta, activi in miscarea comunista ilegala, la care aderasem in 1932. Desigur, visul nostru, speranta de a carei realizare - poate indepartata sau chiar foarte indepartata - nu ne indoiam, era o societate mai umana, mai dreapta decat cea capitalista, o oranduire pe care ne-o inchipuiam sub forma socialismului preconizat de Marx, Engels si Lenin. Dar in perioada istorica la care ma refer, in acesti ani ai vietii noastre, obiectivul central, dominant, catre care se concentrau toate eforturile noastre, era lupta contra fascismului, care triumfase in Germania, castiga teren in Romania si tindea sa cotropeasca intreaga Europa.

In afara de comunisti, prea putini voiau sa inteleaga cat de reala si apropiata era amenintarea si cat de imperioasa era necesitatea impotrivirii. Cu atat mai mult este de respectat atitudinea curajoasa a acelor muncitori, intelectuali, studenti si oameni politici care s-au alaturat miscarii antifasciste sau au colaborat cu ea".

Tot n-am ajuns la Chişinău - răbdare: în curând...
Nu înainte de a afla cum stau treburile cu evreii:

"O paranteza privitoare la evrei.

"In randurile miscarii comuniste, evreul era tratat ca un om intre oameni egali. Victoria ei promitea evreilor - si altor discriminati - izbavirea de persecutii. Acesta a fost, desigur, un motiv principal care a determinat pe unii evrei, iar dupa 23 august 1944 pe foarte multi evrei, sa se alature comunistilor (subl. mea: deci "puţini fuseseră, mult mai mulţi rămăseseră"...)

"In 1939 terminasem serviciul militar "in termen", ar fi trebuit sa fiu eliberat si totusi in vara anului 1940 contingentul nostru era tinut, in continuare, sub arme. In Polonia, apoi in vestul Europei, Hitler pornise razboiul, care avea sa fie al doilea razboi mondial.

"Intr-o zi, adjutantul comandantului, lt. Ion Popescu, m-a chemat la o parte si mi-a destainuit ca la comandament sosise un raport al "Sigurantei Generale a Statului", care ma caracteriza drept agitator comunist periculos".

"- Te sfatuiesc sa arzi tot ce ai compromitator acasa - mi-a spus el. Si a adaugat: Sa stii ca aici nu te asteapta nimic bun.

"Un om de omenie.

"Dupa scurt timp *am primit din partea conducerii partidului comunicarea ca guvernul trece la internarea in lagare a comunistilor si a altor "elemente subversive" din randurile armatei. Totodata, guvernul proiecta scoaterea din randurile armatei a tuturor evreilor. Mi se cerea sa plec imediat din regiment si sa stau ascuns pana la noi indicatii.*

"Era evident ca tara se indrepta spre un regim fatis fascist pro-hitlerist. Am cerut sa fiu "ilegalizat", adica sa fiu trimes, cu acte false, pentru a activa in alta parte a tarii. A rezultat insa ca posibilitatile partidului erau depasite de necesitatea de a ilegaliza intr-un timp scurt un mare numar de activisti".

Ne aflăm pe calea cea bună: dacă a plecat din Bucureşti - în curând va ajunge la Chişinău...

"In aceasta perioada, la noua frontiera, Prutul, se desfasura, mai ales prin portul dunarean Galati, un intens schimb de populatie intre cele doua tari riverane. Aveau dreptul sa treaca, daca doreau, toti cei nascuti de partea stanga a Prutului - si invers. (curat invers! - nota mea) *Plecau insa - mai precis, fugeau, mii si mii de evrei, inspaimantati de soarta care-i astepta daca ramaneau.*

"In aceasta situatie, partidul a indicat multor activisti pe care nu putea sa-i ilegalizeze - printre care si mie - sa treaca, temporar, via Galati, in U.R.S.S. (sublinierile îmi aparţin) *Ceea ce am si facut".*

Deci, potrivit lui Sorin Toma: "*Aveau dreptul sa treaca, daca doreau, toti cei nascuti de partea stanga a Prutului - si invers;*

Pentru cât timp? **Temporar;**

Unde să treacă (temporar!) activiştii (care nu puteau fi ilegalizaţi)?

Ce întrebare: **în U.R.S.S.!**

Aceasta este g e o g r a f i a lui Sorin Toma: "partea stângă a Prutului" devenise: U.R.S.S. din chiar momentul diktatului: 26 iunie 1940 (primul);

Aceasta este i s t o r i a lui Sorin Toma: supusă "cronologiei" speciale, cea folosită şi de Ilia Ehrenburg şi de Vassili Grosman în "Istoria" lor, cea din 1946, prin intervertirea evenimentelor, pentru a face să se creadă că efectele au fost, de fapt, cauza (şi invers, vorba lui Sorin Toma).

După "Ceea ce am şi făcut", Sorin Toma trece direct la:

"Eram convins ca, in situatia internationala ce se crease, un regim fascist, ostil Uniunii Sovietice, nu va putea dainui decat cel mult cinci, sase luni.

Si atunci ma voi putea intoarce in tara.

"Nu prevazusem razboiul care se pregatea.

"... Asadar, noi, "zapadnikii", fusesem scosi din armata... Am fost trimesi, un grup de doisprezece..."

Şi Chişinăul? Totuşi, *cum-când* ajunsese în Basarabia el, Sorin Toma (şi ceilalţi activişti care nu putea fi ilegalizaţi a Bucureşti (sic!)? Şi *ce făcuse el - la Chişinău - vreme de un an de zile (între iunie 1940 şi iulie 1941)*?

Din moment ce refuză cu îndârjire să scrie ce făcuse în cele 12-13 luni, în Basarabia ocupată de sovietici, dă de înţeles fără tăgadă că a făcut numai răul; că va fi fost un "responsabil" la cultură, la aprovizionare, la agricultură? - nu putea face decât răul, din moment ce se afla în slujba ruşilor ocupanţi. Nu am nici o dovadă că ar fi fost amestecat în "justiţia sovietică"; nici în NKVD; dar prin ceva cu "ideologie"?; ceva cu "lupta împotriva religiei" - de ce nu? Nu va fi participat la vandalizarea bisericilor, la distrugerea icoanelor, la arderea cărţilor - nici la huiduirea cortegiilor funerare? - dar dacă a putut să scrie mai târziu ceea ce a scris despre poezie şi despre Arghezi, de ce nu i-ar fi putut instructa pe tinerii evrei în campania împotriva "opiului popoarelor"?

Ce porc, ce câine va fi fost Sorinel Toma - doar între 28 iunie 1940 şi 22 iunie 1941 - doar la Chişinău...

La Chişinău? Care Chişinău?, vorba rusului. Aşa cum pentru rus nu exista capra (pe care tocmai o furase), nici pentru creaturi ca Sorin Toma nu a existat o Basarabie între 28 iunie 1940 şi 22 iunie 1941. De la *Galaţi* - ultimul loc pomenit, activiştii comunişti care nu puteau fi ilegalizaţi (de ce?) zboară - în spaţiu şi în timp - la... Zaporojie, în refugiu...

Miercuri 14 iulie 2004

Pornind de la Sorin Toma, am cerut ajutor de la Stăneşti, pentru a afla mai multe detalii în legătură cu evreii care, după 28 iunie 1940 au optat pentru cetăţenia sovietică. Pe internet nimic. O să mai caut.

Marţi 20 iulie 2004

În principiu azi are să fie furtună. Numai că a fost alaltăieri; şi ieri. Nu face nimic, una nouă nu strică - decât pe la agricultură; şi pe la acoperiş'ultură.

Ieri am primit scrisoare de la Magda Ursache - i-a parvenit, în sfârşit, Săptămâna...

Îmi trimite şi o diplomă: Concursul Naţional "Duiliu Zamfirescu" conferă premiul de excelenţă pentru "disidenţă şi rectitudine literară".

Mi-a făcut mare plăcere semnul de preţuire. Pe dată am întrebat-o pe Ana:
«Ştii tu cine/ce eşti, madam Goma? Eşti soţie de diplomat, soro!»

Miercuri 21 iulie 2004

Ieri, căutînd ceva despre mine pe internet, am căzut pe *un* Paul Goma, născut în 1978, la Londra... Se afla pe un site de actori, manechine, decoratori. I se dădeau şi ceva măsurători... - cele trei, obişnuite la fete. În cele din urmă am dedus că Paul Goma este *o*; de sex invers, ori gingaş, ori/sau feminin (mai există *una*, o cântăreaţă, cu prenume masculin, *Victor* Laszlo...). Paul Goma, "model", poartă 37 la încălţăminte, iar înălţimea i-i de vreo 1,65 m. Mă gândesc că şi eu am purtat cândva 37 la pantofi, iar 1,65 voi fi atins de când scad, scad, scad...

Joi 22 iulie 2004

Îmi scrie "tânăra din România": a fost la Niculiţă, a luat exemplarul din **Uşa**...

Sâmbătă 24 iulie 2004

Nici azi nu am chef de viaţă.
Este momentul să mă opresc din **Săptămâna Roşie.**

Duminică 25 iulie 2004

Am oprit - sper definitiv - **Săptămâna Roşie**. Am imprimat un exemplar, acum corectez. Pe hârtie se văd mai bine greşelile, zic şi eu pe urma altţilor.

Să nu uit: mi-a trimis Valentin Ţepordei (fiul preotului), pe un CD o carte din care am cules ceva informaţii pentru S.R.

Am reluat corespondenţa cu Valerian Stan.

Numai cu Nicoleta Sălcudeanu îmi vine greu să continuu: mi-a propus să-i dau (ori să scriu), pentru un viitor număr din *Vatra* "ceva despre realismul socialist". Or eu, pe de o parte, am tot scris (în scrìsurile mele) "despre"; pe de alta zău că nu mai am energie şi chef să repet, să repet... Nu ştiu cum o să scot cămaşa.

Luni 26 iulie 2004

Toată lumea-i în vacanţă - în afară de noi.

Am promis că închei **Săptămâna**... - nu am putut: am revenit la primul capitol, acolo mai rămăsese câte ceva de stricat.

Marţi 27 iulie 2004.

Se duce şi iulie. Şi vine augustul: mi-e frică de august - cel din anul trecut m-a stors şi pe mine, m-a pălit, m-a atins, m-a lăsat lat.

Miercuri 28 iulie 2004

Mai bine mai târziu decât niciodată - de acord - dar chiar aşa?

Am aflat abia azi, 28 iulie 2004, de la radio apoi de la televizor: *La debarcarea Aliaţilor în Normandia, în vara anului 1944, Polonezii au avut un sector anume, pe care l-au acoperit cu 17.000 oameni, sub comandă poloneză, sub drapel polonez.* Sectorul acela (nu l-am reţinut eu sau nu a fost numit?) a fost unul deosebit de greu: acolo germanii aveau câteva unităţi blindate. Rolul polonezilor: să-i încercuiască pe nemţi. A fost vorba şi de armamentul polonezilor - s-a spus: "tancuri poloneze" - dar ce tancuri aveau polonezii în 1939, când îi înfruntaseră pe nemţi călare, cu lăncile?; şi dacă aveau tancuri, apoi acelea datau dinainte de 1938 şi erau, certamente, de fabricaţie franceză şi engleză, or până şi simbolica "unitate franceză" debarcată în Normandia avea câteva blindate Sherman... Să nu fi înţeles eu bine? Fiindcă ar fi trebuit să mi se spună: cum ajunseseră "tancurile poloneze" în Anglia? Tranzitaseră tot prin România, ca o bună parte din armata lor, învinsă, ca întregul guvern, ca tezaurul lor? Rămâne să aştept "amănunte" ca acesta, cu "tancurile poloneze pe plajele normande". *Oricum, am reţinut: "Polonezii erau slab înarmaţi, nu avea suficiente muniţii..." Cum să interpretez această informaţie în contextul următor: "...la un moment dat polonezii s-au aflat în mare dificultate, din încercuitori ai germanilor s-au trezit încercuiţi..." şi mai departe: "nemaiavînd muniţii, polonezii au atacat la baionetă..."*

Jurnalistul comentator a comentat astfel fapta polonezilor: "cu pierderi imense, polonezii i-au determinat pe germani să se retragă - astfel a luat sfârşit Bătălia din Normandia"...

Ce frumos spus. Cât de "imense" fuseseră pierderile polonezilor? Câţi căzuseră, pentru ca "Bătălia din Normandia" (6 iunie-21 august) să ia sfârşit? 5.000. 10.000? Mai mult - cât de mai-mult (din iniţialii 17.000)? Nu se spune.

Însă văzînd "peisajul" cimitirului polonez de la... - de la, unde, în

Normandia?, înţelegi că au fost mulţi, după mulţimea crucilor - abia jumătate dintre ele purtînd un nume, semn că nu fuseseră identificaţi toţi căzuţii.

Povestea nu se sfârşeşte aici: polonezii erau obişnuiţi să fie trataţi de către "Aliaţi" drept carne de tun - asta fuseseră în deşerturile Libiei, asta fuseseră la Monte-Casino (individual, ca aviatori, în Bătălia Angliei, în vara-toamna 1940) - dar ceea ce li s-a întâmplat după aceea, îţi frânge inima şi-ţi vine să-i omori pe toţi Învingătorii: englezi şi francezi şi americani şi ruşi! Pe toţi!

Pe de o parte, "Aliaţii" au tăcut (activ) faptele de arme şi de sânge ale polonezilor, alături de ei; astfel se explică, nu neapărat motivul pentru care eu nu auzisem de asta (de câte altele nu auzisem eu...) - dar motivul pentru care "Aliaţii" occidentali ascunseseră adevărul vreme de 60 ani. Care este acel motiv - înalt moral? Ca să nu-i supere pe ruşi care, între timp ocupaseră şi sovietizaseră şi Polonia. Polonia care avusese dreptul la un întreg capitol în înţelegerea de la Ialta, cu directive precise (alegeri, conducere...), nu ca România; despre care doar se pomenea, în coada unui paragraf - **Polonia fusese cu adevărat vândută.**

Numai că mai existau supravieţuitori (polonezi) ai Bătăliei Normandiei. Pe unul dintre ei l-am văzut filmat în cimitirul lung de vreun kilometru, lat tot pe-atâta, în care se ne-odihneau camarazii lui de luptă, de speranţă - şi de trădare (atât, că morţii erau fericiţi: nu ştiau că sângele lor nu făcea două parale în ochii anglosaxonilor). Omul nu a rostit decât câteva cuvinte. Din ele am aflat că mai există vreo cinci supravieţuitori - în Polonia. Am aflat indirect, prin jurnalistul comentator:

"Învingătorii" polonezi ai nemţilor, supravieţuitorii (în continuare: cei vreo 5% din cei 17.000) care, după încheierea războiului s-au întors în patria lor, Polonia, au fost numaidecât arestaţi de ruşi, întâi anchetaţi la Lubianka (că-cum şi-au trădat ei patria, că-cum au luptat ei în armata capitalistă - care capitalistă era aliată cu bestialista lor!), deportaţi în Siberia - prezentul-aici-de-faţă totalizase vreo 32 ani de gulag. Întors, în sfârşit, în patria lui dragă, după atâtea decenii, concetăţenii l-au primit ca pe un strigoi, ca pe un aducător de nenorociri: nici familie, nici slujbă, nici locuinţă, nici pensie - de la cine, pensia: de la Polonia?, dar el nu-şi dăduse sângele pentru Polonia; de la englezi, americani?, dar el nu luptase sub drapel american, nici englez.

Ticăloşii, ticăloşii americani şi englezi! I-au măturat sub preş pe aceşti adevăraţi eroi, dar şi adevăraţi încurcă-lume: nu puteau să crape toţi, fie în Normandia, fie în Siberia, să nu se mai audă de ei niciodată?

Şi iarăşi şi iarăşi îmi aduc aminte cuvintele lui Geremek (la primirea Poloniei în C.E., nu în NATO!) - re-amintesc: Geremek este şi istoric de profesie şi "disident" şi unul din stâlpii sindicatul Solidarnosc

- singura forţă care, în cele din urmă, a obligat comunismul să pună un genunchi la pământ:

"America cea care ne-a salvat şi de nazism şi de comunism"...

Atunci când l-am auzit am crezut că... nu auzisem bine - însă a doua zi i-am citit zisele scrise negru pe alb la ziar.

Unuia ca acesta - la urma urmei de-al meu, de-al nostru - i-aş fi ars o labă peste bot, de să-l pun în genunchi. Pentru minciună.

Joi 29 iulie 2004

Trec aici un alt document important - din două motive: cultural şi istoric -, un articol din:

CLIPA, ANUL XIV, March 25, 2004 No. 643

"Odessa în flăcări" de Gh. Brătescu

Cinematografia româneasca a primit un dar nesperat. De curând, presa italiana a scris despre un fapt cu totul inedit, anume descoperirea întâmplătoare în arhivele studiourilor Cinecita din Roma a peliculei filmului "Odessa în flăcări", considerat definitiv pierdut. "Odessa în flăcări", realizat în anul 1942, într-o coproductie româno-italiană este consemnat în istoria cinematografiei europene şi nu numai, o capodopera a genului. Despre el au rămas doar cronici, unele consemnari, fotografii şi afişe.

Având ca subiect drama refugiaţilor din Basarabia, în timpul celui de-al Doilea Război Mondial, ca şi a ororilor comise de trupele NKVD-ului, predecesoarea KGB-ului, filmul a fost interzis după ocuparea ţării de către Uniunea Sovietică, iar protagoniştii acestuia aruncaţi în închisori. Depus în arhivele cinematografiei, la fondul peliculelor cenzurate, deci total oprite nu numai de a fi difuzate, dar nici vizionate într-un cadru restrans, mulţi ani "Odessa în flăcări" a figurat doar în registrul de evidenţă al arhivelor, apoi a dispărut din scripte. Dupa decembrie 1989, unii cercetatori în istoria filmului au căutat zadarnic să dea de urma peliculei, investigaţiile ducând la concluzia ca ea a fost confiscată "de consilierii sovietici" din perioada ocupaţiei, dupa care a fost scoasă din evidenţe, de către Direcţia presei şi tipăriturilor, fosta cenzura. S-a mai descoperit ca Securitatea a dat un ordin prin care s-a dispus distrugerea unor filme de război din perioada 1940-1944, considerate fasciste şi "imperialiste", duşmănoase "orânduirii socialiste". Printre acestea figura si filmul "Escadrila alba", "Noi" şi altele.

Capodoperă cinematografică recunoscută, ea aparţinea regizorului italian Carmine Gallone, unul dintre cei mai renumiţi ai vremii. Filmul s-a datorat cineastului Ion Cantacuzino, o personalitate a culturii romanesti din perioada interbelică, component al grupului Kriterion.

Ion Cantacuzino făcea parte din generatia lui E.M. Cioran, Mircea Eliade şi Eugen Ionescu. Studiase Literele la Universitatea pariziană Sorbona şi era doctor în psihologie. Personalitate enciclopedică era pasionat de literatură şi de medicină, studiind deopotriva istoria în anturajul lui George Bratianu, urmaş al lui Nicolae Iorga. Deşi bogat si nobil de obârşie, Ion Cantacuzino se comporta extrem de modest, fiind uimitor de comunicativ. Spre deosebire de ruda sa apropiată, generalul Zizi Cantacuzino-Graniceru1, nu-l pasiona lupta politică, având mai curând apetenţe pentru competiţie în general şi pentru sport în special, precum aviatorul Bazu Cantacuzino, personaj legendar care la 24 august 1944, zburând la bordul unui avion IAR de vânătoare, a penetrat apărarea antiaeriană germană, ducând la baza militara americana de la Foggia, în Italia, documentele prin care Regele Mihai I anunta Aliaţii despre lovitura de stat de la Bucureşti, cerând ajutorul aviatiei americane pentru izgonirea trupelor hitleriste ce înconjuraseră capitala ţării. Ion Cantacuzino s-a lansat în mass-media, obţinând un post de cronicar cinematografic la Radio Bucureşti, inaugurând astfel emisiunile de acest fel din Romania si printre primele în Europa. De altfel, în anul 1931 publicase primul volum de estetica cinematografică, în limba română şi primul din Europa, intitulat "Uzina de basme". Datorita acestor preocupări, a fost numit director al Oficiului National Cinematografic, în plină perioadă de război. Exuberant şi bun organizator, a avut o extraordinară iniţiativă, în momentul în care aparatul de propaganda hitlerist încerca să-şi extindă tentaculele şi asupra cinematografiei europene, bineînteles şi asupra celei române. El a realizat un acord de asociere cu cinematografia italiana, foarte aproape de spiritul şi de cultura romana, infiinţând societatea "Cineromit". Mai mult, pe această bază a realizat un vast proiect de construcţie, pe malul lacului Fundeni din Bucuresti, a unui mare studio cinematografic, planurile aparţinând arhitectului Octav Doicescu, urmând ca acesta sa fie dotat cu aparataj italian, dăruit de Guvernul de la Roma. Din păcate, proiectul a fost abandonat, datorită evenimentelor militare. Aflând despre acordurile romano-italiene, Joseph Goebbels, colaborator al lui Hitler şi ministru al Propagandei şi Informaţiilor în guvernul nazist, nota în însemnarile sale zilnice: "Italienii ar vrea sa se înfrupte din cozonacul cinematografului romanesc, care ar fi trebuit să ne revină nouă".

Pe fondul acestei lupte surde între nemţi şi italieni pentru supremaţia în domeniul cinematografic, Ion Cantacuzino a avut ideea realizării unei coproducţii splendide şi operative cu Cinecita de la Roma, intitulata "Odessa in flăcări". Filmul a fost turnat dupa scenariul dramaturgului Nicolae Kiriţescu. "Odessa în flăcări" urma tradiţia inaugurata de primul mare film romanesc din 1912, care omagia victoria trupelor române în Războiul de Independenţă din 1877. Noul film românesc omagia însă victoria trupelor romane în lupta pentru eliberarea Basarabiei, ocupată de armata sovietică în 1940, fiind prezentat în premiera la Roma şi la Bucureşti, simultan, având un succes de casă impresionant şi cronici elogioase, inclusiv la Berlin, cu toată invidia lui Goebbels. Nici nu se putea altfel, deoarece dincolo de aspectele realismului istoric, pelicula era

o superba realizare artistică. Nu a fost însă un exemplu singular, deoarece industria cinematografică românească se afla în plină ascensiune, ceea ce contrazice afirmaţia politrucilor comunişti, rău-voitori, anume ca pană în anii '60 ea nu a existat.

"Odessa în flăcări" este o pagină vibrantă de istorie, arătînd lumii, în 1942, la Festivalul de la Veneţia, unde de altfel a câştigat Marele Premiu, ce înseamnă ocupaţia bolşevică şi teroarea stalinistă. Timp de mai bine de o jumătate de secol, despre filmul respectiv nici nu s-a pomenit. Nici nu putea fi vorba să se dea în vileag drama Basarabiei si a Bucovinei de Nord, atata vreme cât la Bucuresti se afla la putere un regim obedient Kremlinului.

Căci în film se arătau şi fragmente din jurnalele de actualităţi în care coloane uriaşe de refugiaţi basarabeni îşi căutau în 1940, scăparea în faţa pericolului de moarte al trupelor NKVD. Emoţia publicului era cu atât mai mare, cu cât fuseseră descoperite două uriaşe **gropi comune, în care zăceau peste cincizeci de mii de morţi, săteni români împuşcaţi de NKVD.** *Peste acest îngrozitor măcel, care a făcut la vremea lui obiectul unei anchete a Crucii Rosii Internaţionale şi a stârnit un val de proteste împotriva atrocităţilor sovietice, s-a aşternut o tacere deplină dupa 1944. Şi, în timp ce Moscova a recunoscut, prin glasul lui Gorbaciov, ca NKVD-ul a fost asasinul celor 10.000 de ofiţeri polonezi în padurea Katin, despre oribilul genocid basarabean încă nu se pomeneşte nimic. Ba, în plus, regimul domnului Iliescu a găsit normal sa semneze un Tratat politic cu Rusia, în care Romania se recunoaşte vinovată de crime pe care nu le-a comis.*

Interesant este ca, nu cu mult timp înainte, ca pelicula pierdută să fie regăsită miraculos la Roma, a apărut la Bucuresti un volum intitulat Istoria secreta a filmului romanesc, scris de criticul Viorel Domenico, în care se amintea de "Odessa în flăcări", pentru prima oara, dupa 62 de ani de tacere. Astfel se nota ca protagonista filmului a fost Maria Cebotari, basarabeancă de origine, una din marile actriţe lirice mondiale, dar şi vedetă de cinematograf, tot atât de celebră în timpul celui de-al Doilea Razboi Mondial, precum Alida Valli. De altfel, Ion Cantacuzino începuse tratativele de a realiza o alta pelicula în coproducţie romano-italiană despre viaţa lui Stefan cel Mare, având ca eroină principală pe Alida Valli, iar ca interpret al marelui voievod moldovean, pe Amedeo Nazzari. Scenariul fusese scris de Camil Petrescu. Din nefericire, istoria a hotarât altfel soarta proiectului respectiv. Invazia în Bucureşti a trupelor sovietice din 1944 a produs confiscarea arhivelor cinematografice naţionale, unele productii fiind socotite printre primele din lume. Totul se afla acum la Moscova, parte a Tezaurului Naţional pe care îl revendică România.

În aceeasi arhivă confiscată de ocupanţii sovietici se mai afla si pelicula **"Escadrila alba", film consacrat aviatoarelor romånce care, în timpul razboiului au evacuat peste o mie de răniţi grav, de pe linia frontului, inclusiv de la Stalingrad, fara a suferi pierderi în avioane. "Escadrila alba", cum era numit acest corp de aviaţie feminin, este astazi considerată prima**

formaţiune de acest gen din lume, aflându-se înscrisa în istoria mondială a aviaţiei.

Filmul "Odessa in flacari" preluat în copie din Italia, a fost reconditionat cu atenţie, acum fiind oferit spectatorilor români. Se descopera pagini de istorie ascunse, groaznicul masacru suferit de basarabeni din partea trupelor sovietice, pentru singura vină ca erau români. Din păcate, despre "holocaustul" basarabenilor, bucovinenilor şi transilvanenilor, autorităţile de la Bucureşti manifestă încă o condamnabilă tăcere. Nu se vorbeşte nimic nici despre *asasinarea, de către NKVD, a 17.000 de prizonieri romani, ca represalii la lichidarea de către jandarmii romani a grupelor de partizani sovietici care acţionau la Odessa, în spatele frontului, ascunşi în catacombele oraşului.* În timp ce soldaţii români se bucurau de prevederile Legii internaţionale care ocroteau prizonierii de razboi, tot în spiritul legislaţiei internaţionale civilii înarmaţi care atacau în spatele frontului erau socotiţi terorişti. Dar cine ţinea cont de legislaţia internaţională la Moscova, unde conducerea statului era alcătuita din criminali?

Oficiul National Cinematografic a prezentat la vremea respectiva imagini ale acestor atrocităţi, care au zguduit lumea. Tot atunci au fost facute filmele de montaj "Romania lupta contra bolsevicilor", "Razboiul nostru sfant" si "Noi", cu care umanitatea a descoperit faţa atroce a celui de-al Doilea Razboi Mondial, înainte ca Aliaţii să găsească şi să filmeze lagărele morţii naziste. Gropile comune din Basarabia şi din Bucovina, cu zeci de mii de bărbaţi, femei şi copii români, dezbrăcati şi împuşcaţi în ceafă de NKVD, peste care se aruncase var, au fost confirmate de experţi ai Crucii Roşii de la Berna, concluziile fiind semnate şi de medicul sovietic Sapoşnikov. Documentul se află şi astăzi în arhivele acestei organizaţii mondiale. Nu exista nici măcar un monument în România consacrat victimelor nevinovate ale atrocitatilor sovietice. Dar se ridică altele care nu au nici o legătură cu istoria românilor.

AUGUST

Miercuri 4 august 2004

Gata, nu mă mai ating de **Săptămâna Roşie**! Nu de alta, dar risc să o îmborţoşez, să o megalez. În noul format are 333 pagini, cifră pe care nu o voi depăşi, iar dacă între timp va apărea un document de mare importanţă, voi micşora caracterele aceluia, precum şi ale unor vecine, ca să intre în exact 333 pagini. Căci nu ne jucăm cu superstiţia cifrică! Nu, nu! - căci!

Adevărat: în ultimele trei-patru săptămâni am fost acaparat de propriu-mi buric, deci am lăsat pentru altădată trebile cetăţii, ale mapamondului - ca să fiu, în continuare, modest.

Acum câteva zile am primit o carte de/de la Mihaela Sitariu, **Oaza de libertate, Timişoara, 30 octombrie 1956**. Cu o dedicaţie din partea autoarei şi cu o fotografie trimisă de Aurel Păuna. În ea: Radu Surdulescu şi cu mine, eleganţi, de te sfârtecă tristeţea - la Făcăeni. Sigur la Făcăeni, în grădina fotografului, atunci când am cumpărat aparatul de fotografiat, un Moskva, copie conformă după Voigtländer - ce s-o fi ales de el? Am uitat...

I-am scris numaidecât autoarei, promiţindu-i o mai largă, detaliată opinie a mea...

Aceeaşi nesfârşită tristeţe privindu-i pe cei care reprezintă "speranţa", "revanşa noastră" : tinerii. De astă dată: (tinerii) istorici.

Nu mai insist, abia am ieşit (oare?) din groapa melanconiei.

Am să fac un efort să scriu un text despre... realismul socialist.

Sâmbătă 7 august 2004

Azi s-au împlinit 36 ani de când ne-am căsătorit. Voi fi socotit bine? Era în 7 august 1968...

I-am pus punct **Săptămânii Roşii**; i-am pus şi o "frână": menţiunea: "ediţie definitivă" - dar poate cunoaşte cartea asta o ediţie definitivă, atâta vreme cât autorele mai respiră? Nu: noi informaţii, noi documente se prezintă, noi reprezentări ale "problemei" se conturează. Simţind că nu chiar toţi *goi*-ii mărşăluiesc pe ritmul dictatat de ei, evreii români îl împing în faţă pe Teşu Solomovici, el îşi dăduse cu părerea despre volumul de documente distrus de Buzura, că ar fi... de un mare antisemitism (cum altfel, dacă vorbeau despre faptele rele ale evreilor?), el se agită de când mi-a apărut **Săptămâna Roşie** la Vremea, vorbind în dreapta şi în stânga, dînd telefoane, mulgînd nasturii interlo-

cutorului întâmplător (nu l-am văzut în viaţa mea pe Teşu, dar sunt convins: îl ştiu de totdeauna), nu ameninţînd (că evreul nu-i bou ca românul, să lase probe), ci insinuînd, ci "aducînd aminte" - în genul:

«Grijă mare! Grijă mare! Ordonanţa, Ordonanţa...»

Efectul e cel scontat: Românul - în fine: *goi*-ul - chiar de nu va fi auzit de mine în acest... context, chiar de puţin îi pasă de porcăriile, crimele făcute şi de evrei - se sperie. Şi nu-l mai dessperie nici dracu'!

Ce, n-are el necazurile, problemele lui? Acum să-şi aprindă paie-n cap cu ovreii? Cei care conduc lumea şi dictează ce-i adevăr (obiectiv) şi ce nu-i obiectiv adevăr?...

Rămâne ca un cui ruginit uitat în ficaţi întrebarea: de ce se va fi aşternut liniştea cea înţeleaptă peste fapta lui Buzura - distrugerea cărţii - vreme de un deceniu? Chiar aşa: să nu fi ştiut nimeni-nimeni din atâta omenire câtă lucrase la realizarea volumelor de documente că rodul muncii lor fusese, peste noapte, distrus?

Dacă oricine deduce motivul distrugerii cărţii, nu chiar oricine vede motivul publicării primului volum de către Ion Coja.

Las moartă deszlegarea acestei "enigme" căcăcioase. Doar atingerea de ea îmi provoacă greaţa. Nici chiar eu nu ajunsesem să-i beştelesc pe românii mei aşa cum merită. Aşa cum - nădăjduiam - nu sunt, în ciuda "semnelor" - ca la Scriptură. (...)

M-am chinuit să duc mai departe textul despre realismul socialist - nu am reuşit decât să corectez.

Poate de mâine, că tot e luni.

Marţi 10 august 2004

Ei bine, n-o să cred, dar l-am brânzit - vorbesc de textul "despre":

AMINTIRI DIN PREZENT

Sugestia Nicoletei Sălcudeanu de a scrie ceva "despre realismul socialist" m-a tulburat; m-a descumpănit - m-a neliniştit. De ce, doar prin vârstă m-am aflat în mijlocul acestor noţiuni avînd o concreteţe din cele mai bălos-terorizante? Apoi cunosc (mecanismul, ca şi metoda, reţeta). Dacă de pe urma mea nu au rămas urme-scrise (realist-socialiste), asta s-a datorat unei întâmplări-întâmplătoare: am fost arestat înainte de a comite ceva publicabil. La vârsta de 21 ani nu eram copt - e-he, dacă aş mai fi fost lăsat în libertate un deceniu, două, ce romane-pe-linie aş fi tras şi eu; şi ce premii de stat aş fi recoltat şi ce călătorii în China, în Albania, chiar în Uniune aş fi făcut; şi în câte comitete şi comiţii aş fi tronat, cum aş fi fost un clasicizat al manualelor şcolare, cele direcţionate de E. Simion, Manolescu, Dodu-Bălan, Romul Munteanu! Şi ce dacă (încă de pe-atunci!) nu aveam talent? Dumitru Mircea avea? Deloc, dar cu ce **Pâine albă** ne-a dat el în cap!; V. Em. Galan avea? Nici, însă **Bărăgan**-ul a

cunoscut "după revoluţie" o neaşteptată viaţă după moarte graţie graţiei lui N. Manolescu, în *România literară* din ianuarie 1990 - în compania lui Petru Dumitriu-Canalìu; adevărat, sub aceeaşi pană canonizantă a fost legitimată, nu doar ilegitimitatea lui Iliescu, imediat după Sângeroasa Mineriadă din 13-15 iunie 1990 (pre limba: "Omul cu *o* mare"...), dar şi inexistenţa scriitoricească a unuia, iscălind Jacob Popper, pentru literarul motiv că individul comisese o broşură scrisă de el, integral, despre cum boxase cu E. Barbu.

Să continuu? M-am săturat - de *ei*. Mi-au otrăvit *şi mie* copilăria, adolescenţa, tinereţea; mi-au terfelit, mi-au înnoroiat şi mie *cartea*.

Decât, poate...

Ce-ar fi să fac chiar acum (când toată lumea-bună a literaturii române cotidiene a descoperit gulagul şi îl studiază! şi se îngrozeşte de ceea ce află, studiind; de când literaturrezistimea carpatnică a aflat că a existat "o metodă de creaţie"...cam criminală, cum ar zice Ardeleanul de serviciu - o studiază de sârg şi o combate puternic!, de după tufişul deceniului şi jumătate de la, vorba lui "revoluţie") - ce-ar fi, ziceam, ca taman acum să mă trezesc făcînd pe avocatul diavolului?

A, nu în creştinescul scop de a îndemna la iertarea păcatelor (grele) ale *făptaşilor* realismului socialist: Sadoveanu, Călinescu, Camil şi Cezar Petrescu, Eftimiu, Bogza, Beniuc, Banuş, Jebeleanu, Z. Stancu - dintre consacraţi, Dumitru Mircea, Tulbure, Deşliu, Petru Dumitriu, Galan, Titus Popovici, Lăncrăjan, Porumbacu, Baconsky, Marin Preda, E. Barbu, Cassian, Zaciu, dintre "promisiuni" (onorate/cu vârf şi-ndesate), ci în acela, curat-drăcesc, de a arăta cu degetul spre autorii-morali (sic) ai prostituţionării ca metodă-de-creaţie (resic).

Fireşte, în fruntea-frunţilor aşez cvadriga blestemată: Ana Pauker, Chişinevschi, Răutu, Roller, "responsabilii id*i*ologici", sovietizatorii şefi ai României;

În linia a doua: tereniştii, activiştii-pe-tărâm: M.R. Paraschivescu, Saşa Pană, Brucan, M. Novicov, N. Ignat, N. Moraru, Beniuc, Sorin Toma, Şelmaru, Vitner, Iosifescu, Crohmălniceanu, S. Damian, Paul Georgescu, Gafiţa, Paul Cornea, Vl. Colin, B. Elvin, Al. Simion - şi alţii, atâţia alţii...

Ca fost student la Fabrica de Scriitori realist-socialezi, vorbesc în cunoştinţă de cauză: tovarăşii noştri profesori Novicov, Beniuc, Petru Dumitriu, Gafiţa, T.-G. Maiorescu, Spiegelblatt, I. Oană ne tratau ca pe "viitorii" - ingineri, se înţelege; deci, pentru a produce omnoul, cel cu un singur cap, în schimb cubic, cu stea-n frunte şi cu-un pai în cur, ma*i*ştrii ne furnizau reţeta realismului sovietialist, aia cu procentele trebuitoare (atâta luptă-dintre-clase; atâta activist-de-partid; atâta caracter-naţional; atâta "umbră"- cca 1% -, încolo numai cânt şi voie-bună), ne indicau modelele: **Mitrea Cocor, Pâine albă, Drum fără pulbere, Pasărea furtunii, Vânătoare de lupi, Cumpăna luminilor**... (vorbesc numai de proză), după care ne acordau totala libertatea de alegere...

E-he-he, realismul socialist cel de la mama lui, sovietică! Ce metodă grea - dar uşoară: cum respectai procentele, cum erai scriitor de-al nostru, din popor. Mergeai pe teren o săptămână, scriai o lună (la Sinaia, la Mamaia, la Mogoşoaia), te întâlneai cu cititorii un an încheiat, le explicai, tu, răbdător, cum anume produc ei produsele producţiei socialiste.

Unii dintre noi, studenţii asudau sudori de sânge în strădania de a-şi însuşi metoda, de a stăpâni reţeta socialrealismului, pentru a deveni chiar şi ei ingineri sufleticoli; alţii (generos din fire, am folosit pluralul) căutau cu disperare o bortă în gardul de spini, întru fofilare. O găsisem: "tematica sportivă"; în ea nu putea fi aplicat stalinismul-realist, măcar pentru că nu existau modèle sovietice, drept care o eternitate doi ani şi două luni am fost autorul "scenariului literar" (gen în care eram tovarăş de şaibă cu Zaciu şi cu al său geamăn Vasile Rebreanu) intitulat, cu nesfârşită originalitate: **1.500 m plat**...

Domnia metodei de creaţie-creatoare a durat cam până la moartea lui Dej. "Un suflu de libertate" a început a bate (ia te uită: rimează!) din 1965, de la intronizarea lui Ceauşescu.

Pentru masele largi de scriitori libertatea era "cam-reală": după aproape două decenii de Siberie veniseră semne de... *dezgheţ*. (Ehrenburg dăduse semnalul). Însă pentru noi, masele mai puţin largi ale celor care abia ieşisem din închisori, din deportări, libertatea era... mult-mai-reală. Nu mai puţin dilatată li se arăta şi celor care, chiar de nu cunoscuseră închisoarea, fuseseră interzişi un deceniu, două.

Numai că...

Numai că a fost greu, imposibil pentru fostele victime ale realismului-stalinist-sovietist să-şi păstreze limpezimea privirii, să admită că libertatea aceea fusese, nu câştigată prin luptă, plătită cu sacrificiile scriitorului, ci dăruită de partid, în marea-milă a lui (că aşa-i partidul nostru: buuun!); că, la urma urmei nu era decât o libertate-pentru-dulăi, nu pentru obştea căţelească. Vom fi fost noi liberi cu toţii, dar unii erau mai egali decât egalţii şi zadarnic arătai cu degetul, dînd exemple: colegul, prietenul, fostul tău coleg de puşcărie nu vedea aceeaşi realitate, ba te acuza pe tine de gelozie, de luptă-de-clasă, chiar de neputinţă, nu de *a scrie şi tu* ca..., ci de *a fi şi tu* ca - Preda, ca Titus Popovici, ca Ivasiuc...

Chestiunea ţărănească, cu cele mai multe şi mai nefericite victime, pentru cote, sabotaj, colectivizare: nu oricare tovarăş din sală, debutant, putea aborda-problema-spinoasă (vorba lui Dimisianu), ci numai un consacrat care dăduse-dovadă-în-domeniu prin **Desfăşurarea**, prin **Ana Roşculeţ**... Juni ca Băieşu, DRP, Fănuş, Bănulescu, căpătaseră şi ei voie, dar-însă-totuşi, mai cu modestia,/ trebuia respectată ierarhia, pe de o parte; pe de alta: tinerctul susamintit era deja veteran în jurnalistica-transformării-socialiste-a-agriculturii noastre, măi tovarăşe, la *Scînteia tineretului*, deci *se* considera că este de-încredere;

Tot Preda, ca un de-nădejde inginer-şef, avea voie (gurile rele pretindeau că i se comandase) să scrie chiar *despre Antonescu;* chiar

cretinării ca "dialogurile Mareşal-Führer". Să nu fie uitat Nişteţăranul Săraru, santinelă la poarta Organului din adolescenţa-i vâlceană;

Despre spinoasa-problemă (nu voi înceta să citez din Dimisianu, fostul meu adunător de cotizaţii PCR la *România literară* devenit ţărănoist [corectez în 2007: liberalist - cu totul altă pereche de mâneci] din neagra ilegalitate la semnalul lui Brucan) a *relaţiilor legionari-comunişti*: numai un tovarăş ca Ţoiu o putea "trata", vorba aceluiaşi Brucan, avînd şi dânsul, la dosar, o experienţă de preş sub gumarii preşedintelui numit: D.R. Popescu şi o carte "pozitivă": **Moartea în pădure**, ciupeală din **Vânătoare**(a) **de lupi** petrudumitrie;

Despre şi-mai-spinoasa *reeducarea de la Piteşti*: nu oricine o putea aborda, ci doar Lăncrănjan, om al părchidului nost', alimentat cu informaţii garantat-juste, de la cantina C.C.;

Despre *masacrarea românilor de către unguri, după Cedarea Ardealului în 1940*: cel mai potrivit era Titus Popovici, doar el scrisese, în **Străinul**, prima parte din adevăr (stătusem, în d.o., la Lăteşti, cu Traian Stana, personajul popovicesc, persoană care executase, în 1944, unguri, tăindu-le capul cu săcurea); în 1968, exact acelaşi Titus Popovici spunea în jur că are, acum, voie-de-sus-de-tot să scrie "adevărul total"şi chiar începuse a scrie despre martiriul românilor din Ip, îmi arătase primele două pagini de manuscris, ambele ocupate de motto-uri (vreo patru - în schimb lungi), însă, după câteva luni o piersicise în cel mai dulce stil nichitastănesc, însăilînd un scenariu de film, apoi o povestire: **Moartea lui Ipu**».

Cele înşirate mai sus nu au legătură cu... realismul-socialist?

Cum să nu aibă? Toate "operele" respectaseră întocmai reţeta.

Răul făcut nouă, şi pe la suflet, de bolşevizatorii Pauker, Chişinevschi, Răutu, Roller nu a fost şters printr-o HCM, oricât am osanalizat-o noi pe cea din vara anului 1965, care permitea foştilor deţinuţi reluarea studiilor, (re)dădea dreptul la publicare. *Răul* făcut nouă, pe la suflet, pe la inimă, pe la minte nu putea fi îndepărtat cu un bobârnac, nici spălat, nici frecat cu peria. Nu putea fi "compensat" (?) prin "libertatea" de a face tumbe arheosuprarealiste (Ivănceanu) ori prin biletul de voie de a confecţiona programe ale onirismului băştinaş (Ţepeneag). Blestemata de reeducare ne atinsese pe toţi, nu doar pe cei care trecuseră prin Piteşti şi Aiud; şi nu doar pe cei care făcuseră închisoare şi/ori fuseseră interzişi. Şi nici doar pe cei care fuseseră contemporani cu grozăvia Piteştiului - autoreeducarea (prin autoaplicarea realismului socialist) începuse a funcţiona, transmisă prin gene: Partidul ne acordase libertatea totală de creaţie, dar-însă-totuşi "mai există anumiţi funcţionari care pun beţe în roate" - aceştia erau criticaţi la sânge, atât de Breban (în prezenţa mea, în audienţă la Burtică), dar şi de Pintilie, într-un interviu din *Le Monde*, taman când "anumiţii funcţionari", ei cu mâna lor, înfometau populaţia, martirizau femeia-şi-copilul, demolau case şi palate şi mănăstiri şi spitale şi îi rupeau în bătăi pe braşovenii revoltaţi. Un egoism feroce pusese stăpânire pe toţi creatorii noştri dragi şi foarte preferaţi; thacerismul economic încă nu fusese inventat pe vremea când

românii, protocronişti impenitenţi aplicau de zor liberalismul... realist-socialist. Reeducarea la scara naţiei - cu eşantionul reprezentativ: scriitorii - devenise realitate:

Uitasem că fusesem cândva membri ai unei comunităţi; familie, clan, profesie, confesiune, naţiune; atomizarea societăţii se produsese, indivizii se agitau, ţopăiau în cea mai desăvârşită "libertate" haotică; nu mai aveam trecut, viitorul ne fusese (de la Piteşti) extirpat, nu vedeam decât pământul din stricta vecinătate a tălpilor, nu ne interesa decât persoana-soarta noastră, eventual a nevestei şi a copiilor - restul nu exista: nu mai era nici jenă, nici ruşine, nici vinovăţie, de la Piteştiul general fuseseră abolite toate "frânele". Morală - care morală?; păcat - care păcat? Al denunţului, al turnătoriei?, dar vorba Păunescului: ţara-ntreagă-i o întreturnătorie!

Scriam (tot proză), de ce? Întrebare proastă: ca să fie publicată! Nu ne dădea prin gând (cu atât mai puţin prin inimă) că un motiv de a scrie (proză!) ar fi fost chiar acesta: *nu puteam să nu scriem*; nu ne venea să scriem pentru noi; pentru părinţii şi prietenii noştri, chiar dacă aceia nu mai erau în viaţă; eram incapabili să scriem povestea vieţii noastre aşa cum o vedeam noi, în subiectivismul nostru că fusese, nu în "obiectivismul" lui *aşa se cere*. Ei, da: numai *aşa-se-cere* se plătea - prost, dar de votcă ajungea - realismul socialist să trăiască,-n veci!

Nu acceptam să scriem decât ceea va fi, cu certitudine, publicat; şi să nu scriem doar pentru că, povestindu-i Getei şi lui Gogu ce aveam de gând să scriem, căpătasem asigurări că "merge, merge, să-i dăm înainte".

Ce era această "metodă de creaţie"? Nu tot realism trogloditism?

Înainte de "desfiinţarea cenzurii (de stat şi de partid"), lucrurile erau, dacă nu bune, măcar limpezi: Partidul îţi interzicea ţie, scriitor (mai cu seamă prozator) să scrii *şi* adevărul. Însă după iunie 1977, când Ceauşescu a anunţat: «La noi în ţară nu există cenzură - aşadar am hotărît să o desfiinţăm», cine au devenit cenzori mai fioroşi decât activiştii însărcinaţi cu cenzurarea? Scriitori valoroşi, nu oarecari bărani.

Cine cenzură - de pildă - la editura Cartea românească din Bucureşti, după iunie 1977? Doar Geta Dimisianu, eternă indicatoare-că-cum-să-scriem şi că-cum-să-nu-scriem, creatura care nu produsese în viaţa ei decât rapoarte de lectură şi note informative? Deloc, ci şi...

...Valorosul, finul poet Mircea Ciobanu - care negocia, fără să clipească, volumele colegilor, al prietenilor săi - în sute de lei, în damigene; Discretul, cultivatul, religiosul Sorin Mărculescu ("bombele" **Jurnalul de la Păltiniş, Epistolarul** îl au coautor vigilent - de aceea au şi apărut);

...Delicatul, firavul, bolnavul poet Florin Mugur, şantajistul sentimental, cel care te ruga, te implora să elimini, să modifici, tu cu mâna ta - pentru el, care-i un biet infirm şi în plus te iubeşte.

...Gabriela Adameşteanu, prozator de excepţie şi devenit(ă) cenzor orb - am avut de a face cu ea, nu la Bucureşti, ci întâi la Paris, prin 1988, când îi încredinţasem dactilograma **Artei reFugii,** pe care mi-a restituit-o plină de

"obiecţii", de "sugestii", de "atenţionări", cum le zice ea la avertismente - încât am crezut că prietena mea bună (de talentată ce să mai zic) înnebunise? Dacă mie, la Paris, îmi făcuse aşa ceva, ce le va fi făcut colegilor-prozatori de-acasă? Am văzut ce le făcea ea colegilor de acasă, când mi-a devenit redactor la **Patimile după Piteşti,** în 1990 şi a eliminat cu de la sine putere toate "porcăriile", toate înjurăturile, înlocuindu-le cu deja clasicizatele puncte-puncte din **Moromeţii**...

Ce era - în 1988, dar şi în 1990 - această intrată în oase "metodă"?

Nu m-am îndepărtat de "realismul socialist" ca metodă de creaţie.

"Unii răi" sub stalinism deveniseră sub ceauşism mai puţin răi.

Savin Bratu, de pildă: îl cunoscusem ca obedient activist bolşevic înainte de arestarea mea (1956), la întoarcere, în 1965, aflasem de la sora unui coleg de închisoare (Mălinescu): Savin Bratu *este* nu doar un nepreţuit sfătuitor, dar împrumutător de cărţi, de reviste... - ceea ce, într-o Românie rămasă fără hârtii şi de pe urma zelului distrugător al savinbraţilor, era mană cerească.

Şi Crohmălniceanu împrumuta cărţi; şi el dădea sfaturi-preţioase.

O băgare de seamă - subiectivă, răutăcioasă (mi-o asum):

În perioada stalinistă (la noi a durat până în... 1965, 12 ani după moartea tiranului), procurarea cărţilor, periodicelor "dinainte" era o intreprindere grea, periculoasă - câţi iubitori de carte intraseră în puşcărie "pentru fiţuici interzise" - cum le spuneau securiştii! Fericiţii-nefericiţi care nu vânduseră în totalitate biblioteca familiei, mai aveau, uneori, împrumutau unor foarte apropiaţi, sau le permiteau să citească "pe loc". Laudă lor;

O altă "sursă" de carte : anticarii clandestini - eu m-am bucurat de existenţa faimosului Radu Sterescu. Acesta, în anii studenţiei mele de la Fabrica de Scriitori (1954-1956) îşi risca libertatea în fiecare zi, la fiecare vizitator: Dodu Bălan, după ce a cumpărat cinstit tot ce avea din Goga, l-a denunţat - Sterescu a făcut câţiva ani de închisoare, cărţile i-au fost confiscate. Sterescu vindea cărţi ("interzise"), însă pe cei care nu aveau bani îi lăsa să citească, în pod, ba le dădea şi o cană cu ceai şi o felie de pâine cu marmeladă;

O a treia sursă de carte-periodice (şi străine) - am auzit de ea după 1965, când m-am întors în lume - era alcătuită din foşti arhicunoscuţi politruci, întâmplător cu toţii evrei, care "înainte" dăduseră-dovadă cu exces de zel; în prezentul de atunci (1965-1977), "posedarea" unor tipărituri interzise nu era şi pedepsibilă, apoi ei (Savin Bratu, Crohmălniceanu, Paul Cornea, Cosaşu...) aveau dosar bun de revoluţionar, nu? Aceştia - spre deosebire de ne-evrei, fie ei şi securişti-diplomaţi, aveau abonamente la reviste occidentale, iar cărţile şi le procurau din călătoriile lor ori le primeau în toată... legalitatea dulăilor.

Cu excepţia lui M.R. Paraschivescu, nu am auzit însă de niciun ne-evreu, fost fanatic, devenit "liberal" împrumutător de cărţi, de reviste, protector al tinerilor, dătător de sfaturi înţelepte. Oare de ce: fiindcă evreii involuează-evoluează cu mai mare uşurinţă decât tăpălăgoşii noştri băştinetici?

Sau pentru că nu-mi vine în minte nici un (alt, decât M.R.P.) ne-evreu dintre politrucii cu care am avut de a face în anii '50?

Schimbarea părului lupesc nu înseamnă însă și căință publică - pentru scriitori: scrisă, negru pe alb.

Evreii au ales calea... culturalizatoare: de unde "atunci" atrăgeau atenția asupra pericolului "cosmopolitismului", al otrăvirii cu "fițuici fasciste", interziceau, amenințau cu exmatricularea din facultate, cu arestarea, de cum s-a schimbat calimera, cum și-au întors rubașca, au schimbat și costumul zâmbetului, au devenit peste noapte nu doar inși care recomandă fostele "fițuici", dar le dădeau cu împrumut!

Ne-evreii, lipsiți de imaginație - și de suplețe - își imaginează că Doamne-Doamne ia în seamă penitența... religioasă: persoane care au făcut măcar tot atâta rău literaturii și literatorilor români cât fanatizații evrei - ca Dumitru Mircea, ca Ion Brad, ca Dinu Săraru, brusc l-au găsit pe Dumnezeu! Fie în poezie (ca Ion Horea, alt posomorît activist-cenzor), fie ca... editor de cărți religioase, ca inomabilul securist Săraru. Rămâne să aflăm că Popescu-Dumnezeu s-a călugărit cu binecuvântarea lui Anania - după care putem merge la culcare...

Cum e mai bine: să fi fost ?...

Mai bine să nu fi fost ce-au fost... Mai bine - dar se vede: nesfârșit de greu.

Crohmălniceanu mai conducea și un cenaclu... Întrebarea pe care am mai pus-o este:

«Cine poate învăța cum să scrie - proză - de la o ființă răufăcătoare, calpă, ticăloșită până-n măduva oaselor precum Crohmălniceanu?»

Cum, cine: tineri români, altfel, dotați, dar amnezici, refuzînd să afle ce fusese înainte de nașterea lor (sau, mai precis: înainte de epocala întâlnire a lor cu guru-ul Crohmălniceanu, "Bacilul Kroh").

Da, dar un cenaclu - celebru - conducea și N. Manolescu.

Și M. Martin.

Și L. Ciocârlie.

Ce *proză*, ce *proză* cinstită, adevărată - chiar dacă nu genială - au putut scrie frecventatorii cenaclurilor etern-realist-socialiste?

Îmi stă pe limbă să răspund:

Proză realist-socialistă. Și chiar eseistică: priviți la Mihai-Dinu Gheorghiu - nu doar la *ce* scrie sociolologul moscoviciolatru, ci mai ales la *cum* scrie: veți desluși marca Crohmălniceanu din anii '50.

Paul Goma

Paris, 10 august 2004

Firește, nu va rămâne textul de mai sus așa cum arată. Deocamdată îl las așa cum a ieșit, mai vedem noi.

(...)

Joi 12 august 2004

Mi-a răspuns Vladimir Tismăneanu - îi scrisesem după amiază pe adresa dată de M. Stănescu. Mi-a făcut mare plăcere să restabilim legătura. Urmează să-i scriu. Ştiu ce are să spună Ana:

«Numai cu el nu te-ai certat!»

Ceea ce nu e foarte adevărat. Mai sunt câţiva cu care încă nu m-am certat - atât, că nu mi-i aduc aminte, pe moment.

Sâmbata 14 august 2004

Sfânta Marie-Mare. Aniversarea Anei. Vizita Papei la Lourdes.

Aseară, într-o doară, am trecut pe canalul care transmitea festivitatea de deschidere a Olimpiadei. Şi ce bine am făcut! Am văzut un adevărat spectacol, inteligent, frumos, cu substanţă - cum altfel, doar Grecii au inventat totul! Îmi aduc aminte de Benakis (ce-o mai fi făcînd?) care îmi spunea: să nu-mi imaginez că toţi grecii ştiu ce au făcut şi au dres strămoşii lor, elinii. La care eu: Bine, dar italienii?, iar el: italienii au devenit demult un popor de citadini, pe când grecii au rămas ciobani...

Bineînţeles, nu am fost de acord, mai ales că îi uzurpa(u) din rolul de ciobani-supremi pe ai mei dacolatini.

Am ales din programul de televiziune să privesc numai boxul, judo, gimnastica, echitaţia - săptămâna viitoare: atletismul. Ciudat, dar adevărat: exact aceleaşi probe (le) alesesem la Olimpiada de la München (cea tragică) din 1972: box, judo, gimnastică, echitaţie, atletism. Şi când mă gândesc că de atunci au trecut 32 ani...

Am dat din intâmplare peste "Tiuk" (2002?) revista unde publică şi "băieţii lui Goma", fraţii Vakulovski. Trei mărturii despre foamete alta despre Afganistan. Alexei (să fie tatăl lor? - dar eu sunt acela!)

Le copiez, aici. Mai întâi cele trei despre foamete:

"Aşa începe foamea:/Te trezeşti dimineaţa viguros,/Apoi începe moleşeala, /Apoi începe plictiseala,/Apoi apare pierderea /Puterii raţiunii rapide, /Apoi apare linişţea,/ Şi apoi începe groaza."

(Daniil Harms)

"Prăjeam cîte un pumn de grâu şi ne părea ca mâncam covrigi"

Ludmila Bacalov (1922)

"Am vândut toate hainele în timpul foametei. Cîte am avut mai bune, le-am vândut. Se ducea bărbatul meu în Polonia şi le schimba pe cartofi, pe grâu, pe secară - ce găsea. Am dat şi toate covoarele pe care le-am avut şi le-am mâncat atunci, cu foametea. În primăvară, ultima dată s-a dus Anton în Polonia

şi a adus macuc. Puneam păpuşoii la deal cu hîrleţul. Puneam un grăunte în pământ şi unul în gură. Căci era foamete. Aşa am ieşit din foamete, cu macucul cela. Aveam şi vacă, dar nu prea aveam cu ce o hrăni. Şi-n primăvară a dus-o mama la bitul Filip, la baltă, şi acolo păştea, căci ieşise iarba. Iarna am hrănit-o cu ciocleji, am avut oleaca, şi cu stuf verde - tot din baltă îl adusesem. În timpul foametei nici nu coceam pâine, uitasem cum se coace pâinea. Prăjeam cîte un pumn de grâu şi ne părea ca mâncam covrigi şi ne miram cum înainte de foamete nici nu ne-a venit prin cap să mâncam grâu prajit. Nu ştiam ca-i aşa de bun.

"Din făina de papură şi o boaghe de făina de grâu făceam geandra, un fel de plămădeală pe care o fierbeam şi o mâncam. Pâine nu aveam din ce face. Mâncam cartofi cu lapte. Muşcam din cartof şi sorbeam o înghiţitură de lapte, era bună mâncarea, nemaipomenit de bună, aşa ni se părea.

"Odată a făcut mama mămăligă şi am oprit din ea şi pentru băieţi, pentru Valentin şi Gică, căci pe ei îi aveam atunci, să mănânce când se vor întoarce la amiază de la şcoală. Dar a intrat un ţigan în casă, a vazut mămăliga pe soba, a întins mâna şi a luat-o. Mama i-a ieşit în cale şi i-a zis:

"- N-o lua pe toată, lasă băieţilor mei o bucată.

"Aşa şi au făcut: au împărţit bucata de mămăligă. Omul acela a mâncat bucata sa, apoi a iedit din casa. Mai târziu a murit el, dar mama era mulţumită ca şi-a făcut atunci pomană cu el, nu i-a luat mămăliga de la gura, i-a dat şi lui o bucată.

"Odată o femeie mi-a spus:

"- Am tăiat mîţa si am mîncat-o. Nu mai aveam nimic pe lângă casă şi am hotărît sa ne ducem în Polonia, poate vom găsi acolo ceva de-ale gurii, poate nu vom muri. S-au dus şi n-au mai revenit în sat. Ori au ramas acolo să trăiască, ori au murit. Nimeni nu ştie nimic despre ei. Se spune despre unii oameni ca lea venit numai vestea, dar familiei despre care va povestesc nici vestea nu i-a venit.

"Să nu credeţi ca pe cei ce plecau în Polonia îi aşteptau câinii cu colaci în coadă. Nici în Polonia aceea, unde o fi fiind ea, nu era rai, îmi spunea bărbatul. Uneori aduceau ceva pâine, iar alteori veneau sărmanii oameni, cei ce plecau acolo, cu mâna goala. Şi Anton al meu s-a intors acasa o data cu mâinile în buzunare, căci i-a tras din tren sacul cu cartofi, pe care-i adunase acolo. Cu căngile i l-au tras. Trenul mergea prin păduri, oamenii răi ii ieşeau înainte, aruncau căngi de fier legate cu funii, căngile se înfigeau în saci şi săracul om rămînea fără mâncare. S-o fi înfipt căngile şi-n oameni, nu zic ba. Multe se întâmplau pe drumuri: mureau, îi ucideau, îi aruncau din trenuri - Doamne fereşte! Chiar eu am văzut o femeie fără picioare - i le tăiase trenul.

"Noi ne duceam la lucru zi de zi şi mai puneam prin buzunare câte o mână de grâu. Rareori luam, căci ne temeam. Iar odată când ne-am întors de la lucru am văzut pe masa din casa noastră o moviliţă de grâu pe care noi n-o adusesem. Şi i-am întrebat pe băieţi:

"- De unde-i grâul?

"- Au trecut nişte căruţe cu grâu pe lânga casa noastră şi am luat noi din ele câte o cutie, cât am putut, mi-au răspuns ei.

"Atunci am râşnit grauntele acelea şi am făcut pâine. Pâine adevărată. Dar în rest mâncam mai des geandră, turte din papură, mai rar mămăliga. Da. Am avut noroc de vacă. Ea ne-a scos din foamete. O rudă de-a noastră, Fanasia, avea un băietel, Costică, dar nu avea cu ce-l hrăni. Ca să nu moară de foame, lucra pe la oameni şi ei o răsplăteau cu ce aveau. Venea şi pe la noi. Îi dam din puţinul nostru, căci ne era rudă. A ieşit şi ea din foamete. Badea Mihail, fratele ei, era la puşcarie şi ea se ducea să-l vadă. Când se ducea la dânsul, trecea pe la noi şi zicea:

"- Mai dă-mi, Liusea, ce mai ai de mâncare, să-i duc şi lui Mihail, că-i suflet şi el. Îi dam. Căci îmi era jele. Îi dam. Ce? L-au închis pe Mihail, fiindcă nu împlinise postavca la grâu. Cinci ani i-au dat. Aşa era. N-a avut de unde lua grâu şi a suferit.

"Tatăl lui Anton, adica socru-meu, repara moara. Avea şi nişte oameni care lucrau la dânsul. Îi trebuiau nişte piese la moara aceea şi le-a adus de la oraş. Închinase, cum se vede, puţin vin şi s-a culcat mai devreme, iar oamenii care lucrau la dânsul şi feciorii lui încă stăteau la masa. Cinci feciori avea. Şi auziră pe cineva strigînd de la uliţă:

"- Ţine-ţi câinii, ca să intrăm în casă.

"Ei au crezut ca-i şeful de post şi au potolit câinii. Că şeful de post trecea des pe la casa socrului meu, trecea şi controla. Erau vreo cinci straini cei ce au intrat. Au năvălit în casa şi cereau bani, pâine, îi ameninţau pe cei din casă cu puştile. Feciorul cel mai mare al socrului meu, fratele lui Anton, s-a repezit la hoţi să le ia puştile, iar banditii au stins luminile şi au început să tragă. Oamenii străini, care lucrau la moară, au fugit, iar o fată, din cele care erau la moară, l-a trezit pe socru-meu spunîndu-i:

"- Scoală, moş Gheorghe, ca au intrat nişte bandiţi să vă fure. Vă pradă.

"Iese socru-meu afară, vroia să fugă, dar l-au ajuns bandiţii şi l-au împuşcat. Şi pe feciorul lui l-au împuşcat. Abia venise din armată. Au cotrobăit bandiţii prin beci, prin casă, şi au luat tot ce au găsit. Şi în locul celor furate au lăsat doi morţi. Oamenii legii nu i-au mai gasit pe bandiţi. N-au aflat cine au fost ei. Casa socrului meu era în baltă.

"În timpul foametei l-au ucis şi pe Filip Meşteşug, un neam de-al nostru. El trăia la gradina. A fugit acolo, căci se temea să nu-l ieie la Sibir. Se gândea ca nu-l vor găsi la grădină. Acolo îşi ridicase casa şi trăia în singurătate. Într-o seară aude pe cineva bătînd la fereastră şi strigînd:

"- Moş Filip! Moş Filip! Dă-ne voie să intrăm, căci ne prăpădim. Îngheţăm de frig. Viscoleşte şi nu putem ajunge acasă.

"Era noaptea. El dormea. S-a trezit din somn şi i-a primit în casă ca pe nişte oameni buni. Cu bunăvoinţă i-a primit. Avea o turtă pe masă moşul şi i-a hrănit pe oaspeţii nepoftiţi cu turta aceea. Au mâncat şi s-au culcat. Iar străinii ce s-au gândit? Să-l ucidă şi sa-i ia vaca; avea moşul o văcuţă la casă. Cu drugul de fier cu care priponea uşa i-au tras moşului în cap şi l-au ucis. I-au luat vaca, au tăiat-o şi au mâncat-o, dar nu le-a fost de folos omorul cela, căci i-au

prins şi i-au dus la puşcărie pe ucigaşi. Dar n-au stat ei mult în puscărie. Un an şi jumătate au stat. I-au iertat, cred, ca era foamete şi au socotit că li s-a întunecat mintea de foame. Foametea era ucigaşă, nu oamenii. Dar eu mă intreb: aşa să fie? Ce, toţi au omorît oameni? A fost moşul avan, nu zic ba, dar harnic era. A fost şi primar cândva. A fost om cumsecade, şi nu prost. Gospodar a fost. Avea pământ mult, dar îl lucra împreună cu băieţii lui. Avea trei feciori moşul. Înăimea oameni numai la treierat. Cine ştie dacă cei ce l-au ucis nu din ură faţă de dânsul l-au ucis. Cine ştie... Foametea a nivelat totul. Şi i-a iertat.

"Tare îmi plăcea în timpul foametei să mănânc floare de salcâm fiartă în lapte. Când începuse să se coacă orzul, băieţii mei îl luau în mâini şi îl sugeau. Când orzul abia da în frupt. Semănasem orz în harman. Că nouă ajutor în timpul foametei nu ne-au dat. Nimic nu ne-au dat. Cei de la sovietul sătesc dădeau cui vroiau ei. Nouă numai de semănat ne-au dat oleacă, în 1947, primăvara. Norocul nostru a fost ca Anton a avut putere şi aducea pâine din Polonia. Şi vaca ne-a salvat. Fără vacă nu ştiu ce aveam să păţim atunci, în timpul foametei. Dar am trecut-o şi pe asta. Omul harnic e rezistent, putere să ai. Şi oleacă de noroc."

A doua:

"În timpul foametei oamenii nu vorbeau între ei"

Istina (1919) si Nicolae Coreţchi (1921)

"**Istina Coreţchi**: În 1945 ne-am însurat cu Colea, iar în 1946 nu s-a facut pâinea. Semănasem noi, dar n-a crescut nici păpuşoiul, nici grâul. Am smuls spicele şi cioclejii cu mâinile. Aveau unde şi unde câte un grăunte. Atunci l-am născut pe Timofei, iar Colea s-a dus în Polonia dupa mâncare. Asa ziceau atunci, ca se duceau în Polonia, dar de fapt se duceau în Ucraina. A adus Colea oleacă de fasole, puţina secară, le-a lăsat acasă, a mai luat haine, ţoluri, ce mai aveam, şi a plecat iarăşi în Polonia ceea. A adus cartofi, dar îngheţaţi. Căci ei nu călătoreau în vagoane, dar se suiau pe acoperiş şi era vrăjmaş de frig acolo. Ce eram să facem cu cartofii ceea? Trebuia noi să mâncăm şi să mai schimbăm pe fân pentru vacă, că aveam o văcuţă pe care o ţineam în casă cu noi. Ca să nu îngheţe ori să nu ne-o fure cineva. Aşa am iernat până în primăvară. În primăvară ne dădeau câte o bucăţică de pâine şi ieşeam pe deal la lucru. Am pus păpuşoii cu sapa. Îl luam în braţe pe Timofei, puneam sapa în spinare şi cu un şip de lapte lucram toată ziua. Puneam copilul jos şi făceam cuiburi în pământ nearat. Ne-am ţinut sufletul, că dacă stăteam acasă, muream. Mai des rămânea acasă mama cu băiatul. Când veneam de la lucru, ei ne aşteptau la colţul casei. Le aduceam şi lor câte o fărâmătură de pâine. În 1947 ploua, era cald şi ce am pus în pământ - totul a ieşit şi era aşa de frumos... Toamna am scăpat de foame. Ne era mai uşor. Lapte aveam. Pâine aveam. Ce ne mai trebuia? Am ieşit cu zile, dar prin grele zile am trecut. Poate de atâta şi-a betejit Timofei stomacul, că de mititel a fost chinuit. Lapte aveam, dar altceva... Greu a fost. Nici pe urmă, când am intrat în colhoz, nu ne-a fost uşor. Abia prin 1957 am ţinut un

ban în mână, iar până atunci ne mulţumeam cu te miri ce.

"Eu scoici n-am prea mâncat. Am încercat o dată, m-am îmbolnăvit şi n-am mai pus scoică-n gura. Vaca ne-a scos din nevoi. Căci nici papură, nici ciocleji nu puteam mânca. Am mai ţinut în iarna ceea o oaie şi o găină. Asta ne era toata gospodăria. Atâta aveam. Le dam în casa, încuiam uşa şi nu ni le-au furat. Am ieşit la iarbă verde cu vaca şi cu găina, iar oaia a ieşit o dată din ogradă şi n-am mai văzut-o.

"Noi mâncam şi buruiene. Le amestecam cu lapte, le presuram cu o mână de bulgur şi mâncam. Azi şi vitelor le dăm mâncare mai buna, dar atunci... Atunci în Purcari nişte femei au mâncat doi copii. Rămăseseră copiii fără părinţi: pe tatăl lor l-au dus la puşcărie, iar mama le-a murit de foame. Femeile celea au chemat copiii la dânsele şi i-au mâncat. Le-au găsit mai târziu capetele şi ce a mai rămas din ei. Pe femei le-au dus la puşcărie. Doamne fereşte... Noi am gustat carne de cal. Ni s-a părut buna.

"În timpul foametei oamenii nu vorbeau între ei. Se uitau unul la altul şi mergeau mai departe, dacă nu zăreau în mâna cuiva ceva de mâncare. Abia când începuse să apară pâinea s-a înviorat lumea. Oamenii au început a râde, a glumi.

"Colea a venit odată cu cartofi din Polonia prin Nezavertailovka. Ne-a poruncit prin nişte oameni să-l întâmpinam. Ne-am dus, am trecut Nistrul şi am luat toţi câte un tobultoc de cartofi în spate. Dar erau îngheţaţi cartofii ceia. Aşa i-am mâncat. Ce era să facem? Colea de trei ori a fost dupa hrană. Primăvara aşteptam să fete vaca şi nu-l lăsam sa plece, dar el mi-a spus ca s-a înţeles cu un om de acolo să-i duca nişte cârlige. A luat un sac de cârlige şi s-a pornit. S-a suit în tren, iar acolo au năvălit nişte bandiţi cu cuţitele şi i-au luat sacul. Credeau, pe semne, ca-n sac e zestre. Să fi ştiut ca-s nişte beţişoare de viţă-de-vie nu le mai luau cât lumea. Dar aşa... Colea s-a dezbracat de izmene (erau noi-nouţe) şi le-a schimbat pe cartofi. Aşa a venit acasă: cu vreo zece kilograme de cartofi în spinare şi cu pielea în pantaloni. Apoi s-a îmbolnăvit şi a zăcut vreo lună de zile. Era slab şi nici nu putea vorbi la un timp. Credeam că-i gata, nu se mai ridică din pat. Se speriase, cum se vede. Văzuse moartea cu ochii. Hoţii ceea puneau cuţitul în pieptul omului, îi luau sacul şi-l aruncau din tren, apoi săreau şi ei, căci mergea încet trenul prin locurile celea; aveau, cum se vede, legătura cu maşiniştii. Prin multe am trecut noi, dar am avut zile şi am ajuns azi la 80 de ani. Azi alte griji avem.

"**Nicolae Coreţchi**: Da, de trei ori am fost în Polonia. Ne suiam ori pe acoperişul vagonului, ori ne îngropam în cărbuni. Ca să nu îngheţăm. Îngropam şi sacii în cărbuni, căci prin păduri ieşeau tâlharii cu căngile, le legau cu funii de copaci şi le azvârleau în noi. Trăgeau ce le cădea: om, sac - nu se uitau. Eu m-am inţeles cu un om să-i duc nişte cârlige. Ne ştia limba omul acela. M-am pornit cu un sac de cârlige, dar mi le-au furat. Trebuia să nu le pun în sac. Dar când ai s-o tragi - o tragi. Dar tot am ajuns la omul cu care m-am inţeles. Am lucrat putin timp la el şi m-am pornit spre casă. Daca mai stăteam acolo vreo trei

zile, Timofei avea sa moară. Nu aveau nimic de mâncare. Vaca înca nu ne fătase, iar pâinea se terminase toata. Era greu de noi, dar am adus citeva kilograme de cartofi şi ne-am ţinut în viaţă. Da.

"**Istina Coreţchi**: Când ne-a fătat vaca, am scăpat de grija cea mare. Nu mă mai temeam ca o să-mi moară copilul. El trăia cu mult mai bine ca noi. Măcar grija hranei nu avea. Venise atunci la noi un cumnat din Olăneşti, s-a uitat cum trăim, iar când s-a dus acasă i-a spus surorii mele:

"- Ei n-au cu ce trăi, dar cresc un băiat gros şi voinic!

Cu lapte l-am ţinut. Noi cu lapte numai ne păzeam sufletul, iar pentru baiat era o hrana bună laptele.

"**Nicolae Coreţchi**: Eu şi cu tata am fost în Polonia, şi cu mama am fost. Mai des aduceam de acolo secara şi cartofi. Chinuri. Ca alde tata trăiau greu. Aveau mulţi copii, dar nu aveau vacă. Nu era batrân tata, dacă împlinise vreo 45 de ani, dar il aşteptau acasă o mulţime de guri; trebuia să le hrănească. Eu eram cel mai mare, eram însurat în timpul foametei. Alde tata au trăiit mai mult cu papură, cu scoici, cu ciocleji, cu beţe de răsărită, cu ierburi, dar i-au ţinut pe toţi ai noştri vii, n-a murit nimeni. Azi toţi îs gospodari, toţii îs la locul lor.

"**Istina Coreţchi**: Atunci nu aveam nici chibrituri. Dacă vedeam că la vreo casă iese fum, ne duceam cu o cutie, împrumutam jăratic şi aprindeam lemnele din soba noastră. Nici săpun nu era. Puneam nişte cenuşă în apă, o fierbeam, faceam leşie şi ne spălam ori spălam hainele cu leşia ceea. Nu era nici sare, nu era nimic. Asa am trait câţiva ani. Apoi au început să aducă prin magazine şi sapun, şi sare, şi chibrituri. Puteam cumpăra câte o jumătate de săpun, dar era săpun, nu leşie.

"Să fi trăit tata, poate nu mai simţeam noi foametea. A fost un om gospodar tata, aveam pământ, aveam de toate, dar munceam ziua intreagă, iar în 1944 l-au arestat ruşii pe tata şi l-au dus la închisoarea din Tighina. Cât a fost mama sănătoasă, se ducea la el cu mâncare, cu bani - cu ce avea. Dar a dat tifosul în noi, a zăcut mama, au zăcut surorile mele, am zăcut eu şi a rămas tata singur în puşcaria ceea. Cine ştie ce mânca, dacă mânca. Şi a murit de foame şi de păduchi acolo tata. M-am dus eu cu sora cea mai mare până la Tighina pe jos, căci nu mergea nici o caruţă spre oraş, ne-am dus şi l-am găsit pe tata în morgă, am plătit şi l-am îngropat în Tighina pe tata. În cimitirul ista de la marginea oraşului l-am îngropat, apoi ne-am întors acasă. O săptămână am mers încolo şi încoace. Acolo zace şi azi tata. Timofei îl chema. Aşa am rămas numai cu mama, dar nu aveam casa, arsese în timpul războiului, şi traiam la sora mea. Atunci l-am întâlnit pe moşneagul meu; acum e moşneag, dar atunci era un flăcău chipeş. Ne-am întâlnit şi ne-am luat. Trăim împreuna până azi. Cinci copii am crescut. Şi i-am dat la lege pe toţi. Au casele lor, au gospodăria lor, au copiii lor şi nu ne este ruşine de ei. Chiar ne mândrim cu dânşii. Numai foamete să nu fie. Căci foametea... foametea poate n-ar fi ucis atâta lume dacă nu ne luau toată pâinea din casă. Munceam zi si noapte cu Colea, adunam pâinea, iar ei veneau şi ne-o luau. Nu dovedeai bine să hărmăneşti pâinea că veneau şi ţi-o

luau toată, dacă nu dovedeai s-o ascunzi.

"Mama avea câteva deseatine (1,20 ha) cu grâu, l-am strâns, l-am adus acasa, dar n-am dovedit sa-l suim în pod căci au venit cei cu luatul şi ne-au poruncit să-l punem în căruţa lor. Mama a zis ca grâul nu e al ei, ci al lui Colea. S-a gândit biata femeie ca nouă au să ne lase, ca le-a fi jele de tinereţea noastra. Ai găsit cui să le fie jele. Au luat tot grâul cela. Noi ascunsesem nişte pâine într-un poloboc. Au dat şi de ea, au luat-o, dar l-au târît cu ei şi pe Colea; l-au tinut închis la Olanesti trei luni de zile, apoi l-au eliberat, că nu era omul vinovat. Ei pe mama o ţineau de culac si cum auzea vreo veste rea, sireaca mama se ascundea ani la rind. Când i-au ridicat pe cei văzuţi ca culaci, mama se ascundea la noi, dar au găsit-o şi au luat-o, au închis-o, apoi i-au dat drumul acasă, căci nu avea ea nimic, numai sufletul; cu ce aveau să se procopseasca de la ea? Să fi avut avere, poate o duceau în Siberia. Dar aşa a rămas acasa mama. A trăit la noi pâna a murit. Din spaima ceea i se trage şi moartea, căci a tras o frica mare, i s-a ridicat tensiunea şi a murit. Am tras noi mari greutăţi.

"Am muncit. Am muncit, cu călcâiele crăpate lucram, căci nu prea aveam încălţaminte şi nici haine. În timpul războiului am ascuns tot ce aveam în vreo sapte locuri. Şi in pod am ascuns o ladă, şi-n sarai am făcut o groapa, şi-n alte părţi. Dar a ars casa noastră şi a ars şi zestrea. Rămăsese ceva îngropat langa casă, dar a putrezit şi am ramas goi. Greu, greu am trăit.

"Iată am ajuns şi la bătrâneţe, dar tot goi suntem. Am adunat ani la rând bani, i-am dus la bancă, dar ni i-au furat şi pe aceia. În loc de o mie de ruble ne-au întors un leu prăpădit. Batjocură. Caci noi de moarte îi ţineam, nu pentru baluri. Dar ne-or îngropa copiii. Ce să faca? Or pune mână de la mână şi ne-or îngropa.

"Atunci, în timpul foametei, daca nu aveam vaca, ne murea baiatul. Timofei e născut atunci, în 1946. Mama zicea:

"- Are să moară baiatul ista.

"- Şi ce dacă are să moară? îi răspundeam. Şi eu o să mor. Toţi om muri.

"Eram sătui de viaţă. Nu ne păsa de nimic. Vroiam sa scăpăm mai repede de chinuri. Dar a început văcuţa noastră să deie lapte şi am început a prinde la puteri. Ne-am salvat. Şi Colea venise din străini cu puţină pâine. Mare bucurie aveam atunci. Ţin minte cum odată, în sâmbăta Paştelui, am venit de la deal cu o mâna de grăunte. Semănam atunci graunţe de papuşoi în pământ, dar şi la gură duceam. Erau pe câmp multe cutii de conserve goale rămase din timpul razboiului şi noi puneam grăunţele în cutiile celea şi le prăjeam la foc. Mâncare gustoasă. Dar le mâncam şi crude. Că nu erau otrăvite. Atunci, în sărbătoarea Paştelui, o mână de grăunţe am mâncat. Trebuia să trăim.

"**Timofei Coreţchi** (1946): Eu cu fătul vacii am ieşit din foamete, cum mi-au povestit părinţii. Laptele m-a salvat şi astăzi putem sta de vorbă. Creşteam eu, creştea şi viţica ceea. Am ţinut-o la casă mai mult de zece ani, mi se pare. Eu o păşteam. Dar o dată am hranit-o prea mult, s-a umflat vaca şi murea. Parinţii au fost nevoiţi s-o taie. Au tăiat-o şi au împărţit-o pe suflete,

n-am prea înțeles noi multe din carnea ceea. A nimerit la stat. Dar până la nenorocirea ceea ea ne-a fost satul casei. Vreau sa va povestesc ceva şi despre bunica Maria. Dupa cum v-a spus mama, ea a trăit până la moarte cu noi. Eu lucram în Saratov, în Rusia. Mă pornisem după noroc în lume, iar bunica nu putea muri fără să mă vadă. Totdeauna întreba dacă n-am venit eu acasă. Când m-am întors acasă, ea m-a văzut, a lăcrimat şi în aceeaşi zi a decedat. Se ţinea pe lumea asta bunica numai cu gândul să mă vada. Cind m-a zărit, nimic n-o mai reţinea pe pământ.

"**Istina Coreţchi**: Vă povesteam că în ziua de Paşti am mâncat numai o mână de grăunţe. Ne uitam unul la altul şi ne aminteam alte sărbători, dinaintea foametei, când aveam ceva mai mult pe masă decât o mână de graunţe. A venit atunci la noi o verişoara de-a mea si ne-a adus o oala de lapte cald şi o hrincă de măligă. Asta ne-a fost masa de sărbători. I-am mulţumit, ne-am înfruptat din bunătăţile aduse, iar dimineaţa am ieşit la lucru. Of, Doamne, Doamne. Mâncam păpuşoi cruzi, căci aveam dinţi sănătoşi atunci. Păpuşoiul e pâine, nu papură. Ne-am ţinut cum am putut, nu ne-a înghiţit foametea. Trăim şi azi împreună. Am avut zile, dar câţi au murit...Chiar un frate de-al mamei, în 1947, s-a dus la cantină, a mâncat doua porţii şi în doua zile a murit. Dupa atâta post, era periculos şi să mănânci pe săturate. Nu rezista organismul.

"**Nicolae Coreţchi**: Lucram pe la oameni când am fost in Polonia. Noi paiele le hărmăneam cu caii, iar ei le puneau în snopi si acopereau casele cu ele. Trăia bine lumea acolo. Aveau cai, vaci, oi, căruţe. Ca şi noi înaintea foametei. Dar grâu n-aveau. Îi intrebam de ce nu se face grâul la ei (şi ne răspundeau că nu dovedeşte să se pârguiasca. Pământul lor e nisipos. Dar secara se făcea. Aveau multă secară. Şi mori aveau ca la noi. Am întâlnit acolo un moşneag de 110 ani. Era voinic încă. Fuma, bea rachiu din sfeclă de zahăr, suduia. Ştia limba noastră moşneagul. Făcuse cândva armata la Cetatea Alba, mi se pare ca-n timpul lui Neculai. La noi a făcut armata. Trăiau oamenii. Foametea nu se lăsase peste dânşii. Dar n-a durat zece ani şi a început a veni polonezii ceea la noi dupa mâncare. Rămăseseră şi ei fără pâine. I-am ajutat. Cum altfel?"

(nr. 2 *Tiuk* 23001/2002

A treia mărturie despre foamete culeasă tot de Alexei Vakulovski:

"Chiar şi cel care avea puţină pâine era flămând văzînd atâta foamete în jur" - Grigore Moraru (1921)

"Seceta nu e un fenomen rar la noi în Moldova. Încă pe când învăţam la Viişoara, prin anii 1935-1939, eram obligaţi să pregătim câte o conferinţă pe diferite teme. Un profesor de-al nostru, un neamţ cu liceul făcut la ruşi şi cu universitatea terminată în Germania, îmi porunci odată:

"- Mă, tu să vorbeşti despre secetă!

Biblioteca şcolii din Viişoara era foarte bogată pentru acele timpuri, aşa ca am avut de unde aduna informaţii. Ma uimise atunci mai ales faptul că

seceta e un fenomen care se repeta dupa anumite perioade de timp. În unele țări ea are loc la peste o sută de ani, în altele - peste patruzeci, iar la noi ea își arată colții din trei în trei ani. Vă dați seama? Din trei in trei ani. Și în anii 1945-1946 a fost mare secetă la noi, dar ieșeam, poate, cumva din nevoi, dacă nu ne lua statul toată pâinea. Noi doar am fost în zona frontului. Pământul ramase nelucrat și, totuși, n-am fost scutiți de impozite. Ne-au luat toată pâinea fara nici o cruțare. Rânjind ne-au luat-o. Ne-au măturat podurile. În acea vreme cruntă a murit cam jumătate din populația satului nostru. Mânca lumea steje, ciurlani, papura, miez din bețe de răsărită, ciocălăie... Turtele făcute din făină de papură ni se păreau tot așa de bune ca cele coapte din făina de grâu. Scoicile pe care le adunam din Nistru ni se păreau de frupt, iar peștele era ceva iesit din comun, era ceva extraordinar. Oamenii care aveau o vacă la casa se socoteau foarte bogați. Așa și era. Laptele i-a scos pe mulți din foamete. Aceia care au avut vaci n-au murit. Pe atunci medicii ne recomandau să mâncam chiar ciori și guzgani. Numai să ne salvăm cumva. Mânca lumea grăunțe măcinate fără a le prepara în vreun mod oarecare. Chiar și cel care avea puțină pâine era flămând văzînd atâta foamete în jur. Pînă în 1946 nimeni la noi în sat nu mânca carne de cal, iar în timpul foametei au dispărut aproape toti caii. I-au mâncat. După foamete oamenii cu hirlețul puneau păpușoii în pământ. Săpau pământul tot cu hârlețul. Nu avea cine trage plugul. Mâncau unii și câini. Țenea B., bunăoara, și frații lui rămăseseră fără parinti. Ca sa supravietuiasca, au mincat ciinele.

"Murea lumea. La înmormântare îi mobilizau pe cei mai sănătoși și mai voinici. Mai des îl vedeam pe moș Ivănaș Spătaru cărînd morții cu căruța ori cu sania.

"Lucruri strașnice se înfăptuiau atunci. Căci ce poate fi mai îngrozitor decât sacrificarea copiilor? Un bărbat din Palanca, ori din Tudora, simți lângă o casă miros de carne prăjită. Intră și văzu cum unul cu mințile pierdute împinsese un copil în cuptor și se pregătea să-l mănânce. În satul nostru parcă n-au fost asemenea cazuri, deși oamenii se umflau de foame și se stingeau zilnic. Va puteți închipui un sat în care nu se aude cântat de cocoș? Straniu, nu?

"Așa erau Antoneștii noștri în timpul foametei.

"Totuși lumea a supraviețuit. Mă gândesc uneori că i-a ajutat și simțul umorului, deși de multe ori era cam negru acest umor. Mă rog, și timpurile erau de aceeași culoare. Era un dascal la noi, unul Mihail Ivanovici. Slăbise extraordinar. Avea un cartuz mare și părea un copil la înfățișare. Căci trupul i se făcuse ca un chibrit. L-au văzut rupînd și mâncînd ciurlani, iar unul mai din neamul lui Păcală nu se putu reține și-l întrebă:

"- Ăștia ți-s colacii, sfinția ta?

"Mai erau în sat câțiva frați muzicanți. Țin minte numai că pe unul îl chema Anton, iar pe altul Ștefănică, o lume îi știa, la multe nunți și cumetrii au făcut veselie. Și iată ca unul din ei moare (nu-i știu numele) și l-au îngropat cu tot cu trombon. Au mai adus la groapă câteva trupuri și un gropar fu de părere să-i ia instrumentul, dar l-au oprit ceilalți:

"- Lasă-l, bre: cu ce o să cânte pe lumea aceea?

"Cine ştie... Poate simţul umorului e artileria noastră grea.

"Dar oamenii nu aşteptau numai mana cerească. Ei acţionau. Se luptau pentru viaţă. Se duceau în diferite oraşe ca să schimbe pe mâncare tot ce aveau prin casă, iarna aceea a fost împotriva poporului. Era foarte geroasă. Ca să nu înghețe cartofii ce le puteau salva viaţa celor apropiaţi, oamenii umpleau sacul cu tuberculi, udau alt sac, mai mare, cu apă şi-l îmbrăcau [îl trăgeau] peste cel plin. Cel ud îngheţa şi păstra producţia o perioada mai lungă de timp. Ucrainenii se cruceau când vedeau aşa "frigider". Ziceau ca la asemenea "pivniţe" nici nu s-au gândit. Inventau oamenii diferite lucruri, unul mai ingenios ca altul, numai ca sa poată supravieţui copiii lor şi ei. Numai cei ingenioşi şi puternici au ieşit din foamete. Restul au pierit, i-au dus cu zile în pământ. A fost foamete. O foamete cruntă si rea. Dacă nu ne-ar fi măturat podurile, n-ar fi murit nici un om. Fiindcă, după cum v-am spus, oamenii noştri sunt deprinşi cu secetele şi ştiu a le invinge. Dar ne-au luat toată pâinea din casa. Ne-au maturat podurile. Ne-au lăsat cu dinţii la stele..."

Iar aci dialogul lui Alexandru Vakulovski cu Vasile Midrigan - (sunt folosite o sumă de cuvinte necunoscute mie, termeni tehnici, militari, ruseşti):

"SOLDAŢI ROMÂNI ÎN AFGANISTAN

"Era heroină, plan, tablete, puneau în ţigări, făceau kaseakuri, se injectau"

"(Interviu cu VASILE MIDRIGAN - născut în comuna Antoneşti, judeţul Tighina - pe data de 5 ianuarie 1992. A lucrat ca şef de transport la fabrica de conserve, şef de schimb la fabrica de vinificare. Şi-a făcut serviciul militar în Afganistan în perioada noiembrie 1982 - 27 mai 1983. Veteran şi al războiului din Transnistria la care a participat din martie până în septembrie 1992):

"**Vasile Midrigan**: M-au luat în armata pe data de 3 mai 1982. Până în Simferopol am ajuns 60 de moldoveni, în Simferopol ne-au împărţit, ne-au frezat. Ne-au imprţit pe care şi unde. Pe noi ne-au suit în avion şi am venit la Duşambe. În Duşambe s-a început ucebka. Am făcut ucebka timp de trei luni. După trei luni a venit un căpitan. Eram patru moldoveni care aveam studii medii tehnice. Poate ca după ucebka va fi mai uşor de făcut slujbă, gândeam, că tare era greu în ucebka.

"**Alexandru Vakulovski**: Era dedovsina în ucebka, îsi băteau joc dc recruţi?

"**V. M.**: Cum dedovsina? Era dupa regulament... Dedovsina, ca dedovsina, aşa era. În orice caz ne-au întrebat care a terminat colegiul tehnic şi timp de un ceas ne-au încălţat, ne-au îmbrăcat, ne-au strâns, ne-au suit într-un Ural şi ne-au dus în Kurgan. Am mai stat cu tot cu ucebka şi la Kurgan vreo opt luni şi

într-o bună noapte cu alarma de luptă am scos tehnica şi ne-am dus în Afganistan, în Kunduz. În orice caz, când am trecut podul, m-am uitat după astea, unde stau grănicerii, şi am zis: băieţi, ne duce în Afganistan. Asta în '82, în noiembrie. La noi era divizie de rachete, secretă, am stat în pază lângă Iran şi Pakistan. Cu maşini cu ogive nucleare, supersecrete, 135 Kompleks. În orice caz au fost şi alte rachete care nu se spun. Stăteam la pază pentru Iran şi Pakistan.

"**A. V.**: În cazul în care Afganistanul va fi atacat de Iran şi Pakistan?

"**V. M.**: Să nu atace din părţile acelea. În lupte, să spun aşa, n-am fost. Erau aliaţi de-ai lor la graniţă. Ei aveau a lor şi noi a noastră. Mai stăteam de vorba cu dânşii, ne înţelegeam, cu cuvintele pe care le învăţasem acolo. Le mai ceream ce ne trebuia, ei ne dau. În orice caz - băieţi tare cuminţi. Aliaţii îs aliaţi, de-a lor soldaţi.

"**A. V.**: Nu aţi fost atacaţi?

"**V. M.**: Am avut pierderi, nu zic. De la noi din divizie nu am avut pierderi, dar era alături o divizie turboprakladcici, asta care duce gazul de la noi în Afganistan, din Afganistan în U.R.S.S. - acolo au fost pierderi. Ei aveau probleme, da' la noi era aşa o... Că nu ne dau voie să ieşim de acolo, de noi poate că nici nu ştie nimeni. Când am ieşit din Afganistan ne-au luat înţelegere scrisă pe 10 ani, sa nu divulgăm secretul militar, nu aveau dreptul să ne ia la pregătire pe noi, în nici un caz...

"**A. V.**: Ce fel de pregătire?

"**V. M.**: Când reveneai la viaţa de civil, comisariatul militar avea dreptul să te ia la repregatire, da' pe noi nu aveau dreptul sa ne ia.

"**A. V.**: Se temeau sa nu divulgati informaţiile despre armamentul pe care l-ati văzut?

"**V. M.**: Armamente, cum să-ţi spun, erau tare dificile la noi. Mai pe scurt, maşina asta - 135 Kompleks, nu pot să spun că-i de antrenament, şi ea e de luptă, încă când eram în Kurgan am fost o data la Baikanur, am dat drumul de pe poziţie la racheta asta, are precizia ţintei până la un metru, de la 70 de kilometri. Eu am fost şef de transmisie, am fost în grupa de transmisie, am fost comandir de grupă, am avut 17 băieţi în grupă. În afară de grupele noastre au fost două brigăzi de rachete care se ocupau numai cu rachetele astea, cu îngrijirea, cu spălarea, aveau multa zasaparatura, aparatura secretă...

"**A. V.**: Maşinile astea 135 Kompleks erau secrete?

"**V. M.**: Cum, ea a fost şi la toate marsurile care au fost de 7 noiembrie, ea a defilat pe străzile din Duşambe. Le-am gătit, le-am spălat, le-am vopsit, în orice caz ea poate că nu-i chiar secretă tare, tare. Oricum, nouă nu ne prea dau informatie. Era computerizată, daca nu rezolvai problema, ea îţi arăta: Aşibka! Aşibka! Aşibka (Greşeala!)! Trebuia să stabilim puterea vântului, viteza vântului, lungimea zborului, toate coordonatele acestea. Altfel îţi arăta: aşibka! Şi chiar dacă să dai drumul la ţintă, ea nu nimereşte acolo. Racheta aceasta era până la 70 de kilometri, pentru Iran şi Pakistan. Pentru dânşii ajungeau. Dar sunt

balesticeskie, balistika, care ajunge şi de la un continent la alt continent. Acelea - supersecrete. Care... În orice caz eu le-am văzut, dar cu ele n-am lucrat. Fiecare care lucra pe aşa maşina mai puţin de şcoala tehnica nu avea. Fiecare, cu tehnikum, cu institut terminat. Că erau băieţi din Moscova, din Leningrad, din Asia Mijlocie. Erau băieti compe-tenţi care ştiau toate lucrurile acestea. Ca să te sui în maşină trebuie s-o ştii. Ca să te sui e uşor, dar trebuie să ştii şi ce e în ea.

"**A. V.**: Dedovsina era?

"**V. M.**: Dedovsina nu era. Nu era dedovsina din cauză că eram toţi înarmati. Fiecare îşi purta automatul la spinare cu tot cu patroane şi era stimă faţă de băieţi. Nu se băteau, nu se... Asta era, cred, de mai înainte, că spuneau că au fost asa cazuri că îşi băteau joc de cei tinerei şi l-au împuşcat pe unu' acolo. Băieţii ştiau şi nu era aşa. Ei, aşa că dă-mi ceea, ceea, că dacă eşti mai tânăr sau eu is mai tânăr pot să înţeleg că-i om mai cu experienţă... Dar să-şi bată joc de soldăţei n-am văzut.

"**A. V.**: Droguri erau?

"**V. M.**: Narcotice erau. Daca e să spun drept am bolit şi singur de tifos abdominal, da' erau cazuri că se injectau băieţii. Cum, eu de moldoveni n-am văzut, de ruşi n-am vazut, dar erau din Turkmenia băieţi, din Azerbajan, din Asia Mijlocie... Era heroina, plan, tablete, puneau în ţigări, faceau kaseak-uri, kaseak se numeşte... Am încercat şi eu, nu zic. Dar nu-mi plăcea şi nu am vrut să mă apuc cu lucruri de astea.

"**A. V.**: Vi se făcea mai uşor când fumaţi?

"**V. M.**: Cum să spun, mai uşor, mai greu... În orice caz... Apa era adusa în cisterne, că nu era apă potabilă, de spălat. Apa sta la soare şi se înverzea. Şi de la asta se pornea şi tifos abdominal, hepatita... Apoi băieţii au început să bea apa de colonie cu pastă de dinţi... Cum, lucruri de astea pe care poate chiar nici nu trebuia de scris... Ca să nu ajungă la boală. Ca tifosul abdominal era un aşa tip de boală că îţi putrezeau maţele. Şi de la asta toate. Eu nu m-am ocupat cu aşa lucruri, moldoveanul e trainic la ale lui, moldovenii, ucrainenii erau mai rezistenţi ca ruşii. Poate că din cauză că erau de pe la sate.

"**A. V.**: Ai văzut vreun ziarist în Afganistan?

"**V. M.**: Nu.

"**A. V.**: Au fost dezertori?

"**V. M.**: Dezertori... În ucebka un băieţel din Găgăuzia s-a spânzurat. L-am găsit în copac. Din ce cauză? Din cauză că Doamne fereşte ce era acolo. Erau şi băieţi buni care îşi băteau joc... Eu n-am... Probabil depinde şi de om, ca dacă eşti la locul tău, te comporţi ca lumea, nu se... L-au găsit pe băiatul acela din Cimilia sau din Cahul spânzurat în copac. Alte neajunsuri n-au fost. În Afganistan, la noi, dezertori n-au fost, ca n-ai să fugi de la opt mii de kilometri. Asta - vrei, nu vrei. Nici în concediu acasă nu-ţi permiteau să vii. În decembrie târziu îmi murise tatăl într-un accident. Primisem telegramă. Ştiam ca nu se permite să mergi acasă. Am mers la comandirul de brigadă. Mi-a zis ca nu se poate. I-am cerut măcar zece zile, cât să reuşesc să ajung acasă şi să mă întorc. L-am

rugat şi mi-a permis. Pe 4 ianuarie '83 am fost acasă. Am stat şi l-am înmormântat pe tata şi m-am întors.

"A. V.: Vă permiteau să scrieţi acasă?

"V. M.: De scris - poftim. Nu ştiu cum era la alţii, dar la noi să nu dea Dumnezeu sa găseasca ceva despre tehnica. Probabil controlau scrisorile, nu ştiu. Era un aşa sistem secret. Fotografii mai puteam să facem, dar era aşa tehnica pe care o vedeam, dar nu ne era permis să o fotografiem. Mai pe scurt - nu se permitea. De la maşina asta, 135 Kompleks, de la un kilometru depărtare de ca prin panoul de comandă dai drumul la racheta. Suportul, pe care stă racheta, se topeşte tot. Că racheta iese învârtindu-se. Ca şi cum iese patronul din automat. Racheta are trei părti care ard şi cad, doar ogiva se duce la ţintă.

"A. V.: Ţi-a influenţat viaţa razboiul din Afganistan?

"V. M.: Ce pot să spun? În orice caz, moral - da, eu cred ca este o abatere. M-am făcut mai nervos, sunt aşa. Să faci acolo armata - te îmbolnăveşti din punct de vedere psihic. Aşa cred. Eu mă mai reţin, dar sunt băieţi care... Eu lucrez cu oamenii, am vreo 35 de oameni în secţie, eu le fac leafa, îi conduc. În armata tot aşa am condus, nu vroiam să-i bag în chestiuni grele, că am fost în câteva operaţii de astea. Îi ajutam şi la bine şi la greu. Ne stimam unul pe altul, ne sfătuiam. Îi sfătuiam să nu fumeze narcotice, sau sa nu se injecteze. Că de fumat o tigara, eu fumez. Acolo toţi fumează în armată.

"A. V.: Ai văzut K.G.B.-işti în Afganistan?

"V. M.: Să spun drept, poate că şi erau, dar noi nu-i ştiam. Că veneau. Controlul venea. Dar să-ţi spună în faţă... Noi nu purtam epoleţi. Ca altfel lunetiştii îi înhatau pe ăştia mai mari. Eu îmi ştiam comandirul meu. Ne cunoşteam între noi. Dar nu puteam şti care sunt KGB-işti dintre cei care vin la noi.

"A. V.: Aveaţi relaţii cu populaţia?

"V. M.: Da, când am intrat, ne-am întâlnit cu dânşii. Alergau băieţeii, cereau roţi de maşini, că ei le vindeau. Ne-au hrănit cu lipii, ne-au dat ceai, am băut cu ei sub copaci. Dar în Kunduz numai cu aliaţii ne-am întâlnit. Cu baieţii din armata afgană. Mai ceream ţigări unul de la altul. Ne înţelegeam aşa din vorbă. Ei, bacia, sigare e? E! Luam o ţigară şi fumam. Mai era şi câte un dicţionar şi ne mai orientam ce cuvinte să învăţăm.

"A. V.: Contrabandă s-a făcut?

"V. M.: Cazuri - am auzit, dar la noi aşa ceva nu se facea. Eu n-am auzit la noi de aşa ceva. Eram în relaţii bune cu ofiţerii. La început eu vroiam acasă, dar mai târziu îmi era milă de băieţi, parcă nu mă lăsam dus de acolo. Băieţii îmi ziceau să rămân. Dar cum situaţia din familia mea era grea, m-am întors acasă, nu mai avea rost să mai rămân.

"A. V.: De ce crezi că nu se scrie, nu se vorbeşte despre acest război?

"V. M.: Daca compăram razboiul din Afganistan cu cel din Transnistria sau Cecenia, eu n-aş zice că vreo parte e vinovată. Ca şi cei din Transnistria toţi îs moldoveni, sunt neamurile noastre acolo, eu am învăţat acolo, îi ştiu. Mulţi

cunoscuţi am, mulţi prieteni din Transnistria. Aşa şi în Afganistan. Ceva le-a fost convenabil, era vreo legatura. Că pe cine am văzut eu în aceste războaie, erau din simple familii de muncitori, de ţărani. Doar nu au fost luaţi din familii de boşi. Nici în Afganistan, nici în Transnistria, nici în Cecenia, probabil...

"**A. V.**: Ştiu ca eşti şi veteran al războiului din Transnistria. Ce diferenţă ai văzut între aceste războaie?

"**V. M.**: Noi în Transnistria ne-am apărat, de ucis - n-am ucis. Au mai fost cazuri prin Bender. Că au fost şi lupte mari vreo două zile la rând. Am avut şi răniţi. Chiar în primele zile ale războiului din Transnistria. Eram 44 de băieţi, am pierdut un băieţel din Ciobruciu. Era din '62, terminase Afganistanul, i-a rămas soţia singură cu o fetiţă de trei anişori. Primele zile de război. Pe data de 9 aprilie noi l-am înmormântat. '92. Pe noi ne luase în martie. În sat, fostul primar, Dumnezeu să-l ierte, i-a zis soţiei: Unde-i Vasile, se ascunde? Nu vrea să se ducă la război? Ca doar e afganeţ... Eu deja eram de vreo lună la război. Mă luase Securitatea de la Chişinău. Ne strânsese pe veteranii razboiului din Afganistan, ca aveam experienţă de luptă. Cum îţi spuneam, în Valea Verde am fost încercuiţi de gardişti, băiatul din Cioburciu, Michia, a fost ucis de o mitralieră. Pe maşină au făcut-o sită. Gardiştii erau cazaci de pe Don. Michea ne-a zis: Băieţi, mă scuzaţi. În Bender am avut un mare scandal. Stam la Iujnâi magazin. Era o adunătură de gardişti pe partea cealaltă de drum, în cămine. Şi noi cu băieţii am vrut să mai facem un asalt, să-i scoatem. Şi cum erau acolo doi cu aruncătoarele de grenade, unul din Talmaza, Climov Volodea, unul Borea Sclerenco din Crocmaz, şi noi cu automatele, la un moment dat am văzut cum se ridica asfaltul în sus. Lui Volodea un ochi i-au scos, în picior a fost rănit, era plin de sânge. Am fost bombardaţi cu aruncătoare de grenade de unică folosinţă, asfaltul se ridicase de la valul cela... Băieţii erau toţi veterani ai războiului din Afganistan. Ne întâlnim, ne stimăm. Baieţi serioşi, toţi din raionul Ştefan Voda. Eu n-am văzut în aceste războaie copii de-ai şefilor. Fiii lor erau la staţiuni, iar aici mureau băieţi. Nici un fiu al vreunui parlamentar. Au fost doar băieţi simpli din rândurile muncitorilor. Şi niciodată nu vor trimite pe altcineva în afară de noi.

"**A. V.**: Nu ţi s-au părut asemănătoare retragerile trupelor din Transnistria şi Afganistan?

"**V. M.**: A fost acelaşi lucru.

"**A. V.**: Au avut războaiele astea vreun rost?

"**V. M.**: Degeaba au fost războaiele acestea. Poate că cineva a fost cointeresat, eu în politica nu pot sa ma vâr. Cum s-au băgat alţii. Eu aş crede ca la mijloc tot este ceva. În aceste războaie au fost băgaţi doar oameni simpli. Ăştia mai mari poate se întâlneau la o masă şi se cinsteau, iar noi eram cu automatele în spinare. Ei se duceau la convorbiri cu Smirnov şi păhăreau, iar noi cu automatele ne ucideam unul pe altul. Nu ştiu dacă se va schimba ceva, la conducere rămân aceiaşi oameni".

"(Antoneşti, august '01)"

Bietul soldățel! Cei-mari păhăreau (frumos spus!: deși la îndemână, eu nu am nimerit cuvântul) iar ceștialalți se ucideau unul pe altul. Basarabenii, săracii, au cunoscut în ultimele două decenii alte două războaie: cel din Afganistan și cel de pe Nistru.

Cam multe pentru un "stat" atât de fără statùt.

Luni 16 august 2004

Ieri am încheiat introducerea în **Săptămâna**... mărturiile despre foamete culese de Alexei Vakulovski.

Obosit. Amărât. Un jurnalist de la TV română mi-a transmis prin Dan Culcer intenția de a angaja un dialog. I-am scris, anunțându-i condițiile.

Marți 17 august 2004

Ieri am primit de la Valerian Stan: un articol al lui Shafir (care nega că ar fi scris: "Goma făcea partea din sistem") și răspunsul lui - al lui V. Stan.

Am primit și un bilețel de la Andrei Doicescu însoțind două fotocopii: articole despre demolarea unor locuințe din Cartierul Jianu concepute-construite de tatăl său, Octav Doicescu. E foarte-foarte atins de această ultimă agresiune. Îmi scrie că, la București, a căutat "cartea despre Basarabia" (a mea...), dar nu a găsit-o în librăriile "mondene".

Mi-au parvenit două lungi mesaje electronice de la Laszlo. Unul e adresat lui Filip (de ce lui?) Mister. Eu nu le pot "descuia", așa că necunoscute vor rămâne.

Miercuri 18 august 2004

(...) Am scris Vakulovskilor, la Antonești, Tighina. I-am anunțat că am capturat patru mărturii culese de ei și publicate în *Tiuk*. Le-am mulțumit și i-am anunțat că am citat sursele.

Olimpiada: prilej de mari bucurii: echitația, în primul rând; în proba de cros francezii au fost strălucitori (dar caii lor!) - dealtfel ca și cu o zi înainte la proba de dresaj. Azi: obstacole. Mi s-a urcat inima în gât. Comentator "secund" la echitație: Jean Rochefort, actorul. Înainte de probele propriu-zise a participat la niște luări-de-contact generale, laolaltă cu mulți alți comentatori francezi și nu mi-a sărit în ochi, ba chiar mă întrebasem ce caută el acolo... Însă în aceste din urmă două zile "Jean" pune și necesara poezie în trăncăneala cenușie a profesioniștilor.

Nu trebuie uitat unul, fost scrimeur, devenit jurnalist "specialist în scrimă": după ce a spus că arbitrul cutare e german (ceea ce nu era o mare greşeală - se întâmplă) iar colegul său l-a corectat: «Nu e german, e polonez» - ceea ce iar ar fi trecut fără supărare, fostul scrimeur şi actual jurnalist a zis, nu scuzîndu-se, ci "explicînd":

«Nu mă prea descurc cu ţările astea, noi...»

Gândire-rostire tipic rumsfeldiană. Atât că cestălalt nu era un american obraznic, ci un franţuz analfabet: care ţară-nouă: Germania? Ţară-nouă Polonia? Doamne, Dumnezeule! Măcar jurnaliştii sportivi români pronunţă cât de cât corect numele proprii...

Ieri două satisfacţii: două medalii de aur: la nataţie şi la gimnastică fete, pe echipe. Au fost sublime romåncele. Au răzbunat (nu eu spun, ci gazetarii francezi) nefericirea de cu o seară înainte a băieţilor, când un concurent a căzut la bară fixă, provocînd şi căderea României de pe primul loc pe al treilea.

La box nu am văzut întâlniri deosebite.

Cu două-trei zile în urmă, în timpul calificărilor la nataţie, am dat peste numele unei concurente americane: "Rachel Komisarz" - am grafiat fidel. Deci, în materie de nume politizate, sovieticii noştri dragi şi iubiţi nu rămâneau doar la: "Pervomaiski" - ceea ce putea duce gândul la un prostalău de versificator ocazionist: "Întâimaiescu", ci (unii) aveau curajul - sau obrăznicia sau inconştienţa - de a lua ca nume "ocupaţia": tatăl sau bunicul americancei fusese komisar bolşevic, dar nu oricare-oriunde, ci, după grafie: polonez, în Polonia ocupată de ruşi!

Joi 19 august 2004

Timp, în continuare, foarte probabil. Deşi ieri aici, la Paris s-au semnalat cel puţin trei "furtuni" - cu trăsnete, cu trombe de apă, cu mânii de vânt - mie îmi convine: e răcoare noaptea, deci pot să mă odihnesc cât de cât; şi îmi udă florile.

Filip mi-a instalat un logiciel care îmi spune câţi vizitatori-pagini s-au înregistrat pe internet, din care ţară...

E vacanţă, deci în Europa au scăzut spectaculos numărul vizitatorilor, dar "harta" rămâne cam aceeaşi. Europa : România, "Moldova", Franţa, Germania, Austria, Italia, Anglia, Belgia... N-am întâlnit însă vreun curios din Ungaria. Nici din Spania, din Portugalia. Am dat de unii din... "teritorii nedeterminate" - în care ar putea fi cuprinsă şi Rusia, dar niciodată numită. În Asia: Israel, unu-doi-trei, Siria, Emiratele Arabe (probabil români aflaţi la lucru, acolo). În "Oceania", Australia - uneori. Constant în Canada şi USA - câte 2-3 zilnic. A fost o dată Bolivia, a fost Argentina...

Mircea Stănescu îmi trimite:

Spionajul englez turna România la Kremlin
Jurnalul National Joi, August 19, 2004

"Numeroase secrete ale actului de la 23 August sunt pastrate in arhivele straine. Prezentam in premiera documente din arhivele britanice despre circulatia informatiilor intre serviciile secrete de la Londra spre Kremlin.

"Aflam ca rusii stiau de la englezi miscarile complotistilor care vizau rasturnarea lui Ion Antonescu.

"In urma cu saizeci de ani, in Romania se produceau evenimente majore cu urmari semnificative pentru evolutia razboiului si soarta tarii. Un Conducator care, se pare, pusese mai sus de interesele nationale cuvantul dat Führer-ului a fost inlaturat de la conducerea treburilor statului. Declansate la momentul oportun, cand armatele sovietice se aflau la aproximativ 200 km de Bucuresti, evenimentele de la 23 August au avut insa o incarcatura negativa serioasa: planificatorii nu au reusit sa asigure recunoasterea politica din partea Aliatilor a actiunii de iesire din dispozitivul politico-militar german.

"MIHAI RETEGAN

"Gandit si realizat de o parte a spectrului politic, actul de la 23 August a fost confiscat de o alta parte a aceluiasi spectru, care si-a construit o adevarata retea de mituri pe care si-a bazat puterea.

"Timp de mai multe decenii, aceasta putere a dirijat cercetarea istoriografica in directia identificarii datelor care sa-i sustina punctele de vedere. Martori oculari si documente au fost manipulate, iar ceea ce nu se potrivea cu scenariul fabricat in laboratoare ideologice era pus in "fonduri speciale", inclusiv documente aduse din arhivele straine.

"In puzzle-ul celui de-al doilea razboi mondial Romania era o piesa importanta, atat economic, cat si geostrategic. *Era o piesa peste care nu se putea trece,* **petrolul,** *granele, rolul de placa turnanta a Balcanilor* fiind elemente luate in calcul de ambele tabere combatante. Urme ale acestui interes sunt vizibile astazi in arhivele principalelor puteri.

"Public Record Office, rebotezate de putin timp National Archives, sunt principalele arhive ale Marii Britanii, continand documente din secolul al XII-lea pana in zilele noastre. Toate institutiile publice ale Albionului isi pastreaza documentele acolo, pe care le "improspateaza" in fiecare an, respectand cu strictete regula celor treizeci de ani (sigur, sunt si exceptii, asupra unora vom reveni cu alt prilej). Ministerul de Razboi, Foreign Office, Servicii Speciale, Ministerul Finantelor si numeroase alte structuri au impresionante fonduri documentare care intereseaza istoria nu doar a Insulelor britanice, ci si a tuturor celor care au intrat in contact cu ei.

"Istoria recenta a romanilor, adica a ultimilor 60 -70 de ani este foarte bine reprezentata. De la stenogramele sedintelor Cabinetului de razboi din anii

1939/1940, pana la buletinele de propaganda din timpul razboiului, de la rapoartele ministrului Le Rougetel din 1944/1945, pana la informatii legate de pozitia statului roman fata de criza Orientului Mijlociu din anii 1970, toate contin date semnificative care completeaza fericit cunoasterea noastra. Trebuie doar depusa o staruitoare munca de depistare a acestor documente si de publicare a lor (sunt de apreciat, in acest sens, cercetarile facute de profesorul Gheorghe Buzatu in Arhivele britanice).

"Situatia Romaniei in timpul celui de-al doilea razboi mondial, aflata in tabara opusa, a interesat cu precadere diferite cercuri britanice. Urmele acestui interes se depisteaza in arhivele Special Operations Executive si Political Warefare Executive, primele deschise dupa 1995, celelalte ceva mai inainte.

"AGENTI SI INFORMATII. Din a doua parte a anului 1943, Occidentalii fusesera contactati de diferiti emisari ai Puterii sau Opo-zitiei din Romania, purtatori ai mesajului dorintei cercurilor respective de decorsetare din Axa. Responsabilii britanici erau extrem de atenti la asemenea semnale si cu atat mai sensibili atunci cand mesajele respective contineau si modalitatea concreta relativa la actiunea in sine.

"Este astfel de inteles interesul reprezentantilor britanici cand, pe filiera SOE din Turcia, au sosit stiri "fierbinti". Revenit din tara, viceconsulul roman de la Istanbul, Vladescu-Olt, marcat in arhiva SOE sub indicativul A/H 89, l-a contactat pe agentul britanic D/H 311 (neidentificat). Inainte de a relata continutul discutiilor, este demn de relevat ca analiza asupra veridicitatii sursei il indica pe Vladescu-Olt drept "de buna credinta", avand "deplina incredere in el".

"COLONELUL "NEGRU". In esenta, viceconsulul transmitea ca in cursul sederii in tara a fost contactat de un colonel, comandant al unui regiment-parte-sedentara, dislocat in Bucuresti, care i-a comunicat ca la nivelul armatei-exista un grup de militari care au elaborat un plan de inlaturare prin forta maresalului Antonescu (botezat in documentele britanice "Mitica"). Colonelul i-a cerut diplomatului, despre care stia (de la ministrul roman dela Sofia, Ion Cristu, cu care era ruda si care de altfel colaborase cu SOE) ca intretine relatii cu britanicii, sa nu-i divulge identitatea, de aceea in dosarele SOE "afacerea" poarta numele de "planul Negru". Interesant este ca, potrivit documentelor aflate la dispozitie, Ion Cristu acceptase postul de la Sofia in urma sugestiilor SOE, care il folosea ca un intermediar intre Bucuresti si Istanbul si ca o "cutie postala".

"COMPLOTISTII SI BRITANICI. Potrivit colonelului "Negru", exista un grup de trei generali, Nicolescu, Potopeanu si Sanatescu, care au definitivat planul de inlaturare a Conducatorului statului. A/H 89 nu a putut oferi prea multe date relative la capabilitatile militare aflate la dispozitia complotistilor. Dar a putut sa transmita ca nu se poate conta pe aportul intregii aviatii, al carei comandant, generalul Jienescu, era un partizan al germanilor. Prezenta lui Sanatescu in acel grup era pentru britanici un indiciu ca regele, la momentul oportun va sustine actiunea respectiva. Vladescu-Olt ii mai informa pe britanici

despre situatia rezervelor agricole ale tarii si ca dorinta grupului respectiv era ca actiunea sa se declanseze de comun acord cu ei.

"Degeaba dorea grupul o actiune in intelegere cu britanicii, jocurile pentru Romania fusesera facute: ea fusese cedata zonei de influenta sovietice, iar intelegerea de la Moscova, realizata exact peste un an, consfintea o situatie existenta si avea sa determine soarta tarii pentru aproape cincizeci de ani. De altfel, cateva zile mai tarziu dupa intalnirea dintre diplomatul roman si agentul britanic, *la 24 octombrie 1943 Foreign Office transmitea Ambasadei sale de la Moscova ca nu vede nici un motiv ca informatiile relative la planul colonelului "Negru" sa nu fie trecute guvernului sovietic.* In telegrama respectiva, oficialii de la Londra chiar isi exprimau nedumerirea asupra naturii ajutorului pe care l-ar putea acorda complotistilor sau asupra tratamentului pe care Natiunile Unite l-ar acorda noului regim instaurat dupa rasturnarea maresalului Antonescu.

"NOI PRECIZARI. La inceputul lui 1944 s-a derulat o noua intalnire intre cel desemnat sub indicativul A/H 89 si reprezentantul SOE, de aceasta data D/H 5. Noi informatii ii sunt oferite agentului britanic. Cei din spatele colonelului "Negru" considerau ca formula "capitularii neconditionate" in fata reprezentantilor celor Trei Mari Puteri masca de fapt predarea in fata sovieticilor si doreau o forta simbolica britanica (o mie, doua mii de parasutisti) comandata de un ofiter de rang inalt, care sa primeasca capitularea fortelor militare romane. "Ei au deplina incredere in buna noastra credinta", semnala D/H 5 dupa intalnirile cu Vladescu-Olt. Daca nu este posibila realizarea unui asemenea scenariu, continua diplomatul roman sa transmita doleantele grupului "Negru", ei vor lupta impotriva rusilor pana la ultimul om. In cursul intrevederii, Vladescu a completat tabloul informatiilor militare: grupul are la dispozitie o forta militara de aproximativ o jumatate de milion de oameni, inarmati mai ales cu armament individual; dotarea cu artilerie este slaba, existentul de tunuri, obuziere si mortiere fiind de 50-60%; chiar mai prost stateau lucrurile si in ceea ce priveste materialul blindat.

"COMUNISTII, IN SCENA. In discutiile dintre cei doi agenti a aparut un nousubiect: comunistii din Romania. Potrivit informatiilor de care dispunea Vladescu, "un oarecare Parvulescu, insotit de un alt roman, va sosi in foarte scurt timp la Istanbul. Ei sunt fruntasi ai miscarii comuniste din Romania si doresc sa-i contacteze pe rusi aici la Istanbul". Dupa parerea agentului SOE, "comunistii ii sustin pe Alecu, probabil regele, din moment ce Iuliu Maniu avea pseudonimul Toma si opozitia politica reprezentata de Partidul National Taranesc sa rastoarne actualul regim, sperand ca ulterior vor rasturna Partidul National Taranesc si vor prelua controlul asupra tarii".

"FACTORUL SOVIETIC. Romania era insa o tara in ale carei probleme sovieticii detineau intaietatea. La 8 februarie 1944, Sir Archibald Clark Kerr,ambasadorul britanic la Moscova, il informeaza pe V.G. Dekanozov, adjunct al Comisarului Poporului pentru Afacerile Externe, despre detaliile "afacerii Negru". Apar insa lucruri noi fata de piesele dosarului. Cei trei gene-

rali sunt... doi, iar capitularea fortelor romane s-ar face in fata comandantului parasutistilor britanici si a unui reprezentant al Inaltului Comandament sovietic. Diplomatul britanic il mai informa pe ministrul sovietic despre natura pur militara a loviturii de stat, ai carei planificatori isi pierdusera speranta in clasa politica (dar isi declarau disponibilitatea colaborarii cu partidul/partidele desemnate de rege).

"Analiza lui Clark Kerr era destul de critica fata de planul complotistilor. I se parea ca cifra de aproximativ 500.000 militari era exagerata, complotistii nu luau in considerare nici posibilitatile germane de contrareactie, nici cele ale maresalului Antonescu si fortelor loiale lui si nici disponibilitatea guvernului britanic de a trimite o forta, chiar simbolica in Balcani. "Guvernului meu i se pare ca planul este intr-o stare incipienta si nu crede ca are sanse mari de succes".

"Dar guvernul Majestatii Sale considera necesar sa aduca la cunostinta guvernului sovietic demersurile grupului de complotisti si este "recunoscator sa afle punctul de vedere al guvernului sovietic asupra oportunitatii sustinerii loviturii de stat. Intre timp, autoritatile britanice nu vor intreprinde nici o initiativa..."

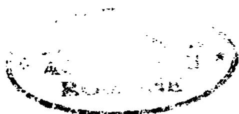
"FINAL. Ce a urmat se stie. Infirmand toate temerile lui Archibald ClarkKerr, complotistii au actionat, maresalul Ion Antonescu a fost inlaturat, iar Romania s-a alaturat Natiunilor Unite.

"RAMAN SEMNE DE INTREBARE. Colonelul Teodorescu de la Ankara si apoi ministrul Alexandru Cretzeanu au avansat, cam in aceeasi perioada de timp, propuneri identice de iesire din Axa, venite insa din partea Puterii. Iar pentru oameni pragmatici cum erau brita-nicii acestea erau mai demne de luat in seama, intrucat Ion Antonescu avea instrumentul desprinderii de Axa. De ce acestea nu au fost comunicate de Clark Kerr sovieticilor.

"Cuvantul "negru" in terminologia serviciilor speciale britanice avea o conotatie aparte: el desemna o actiune planificata de SOE sau PWE si derulata ca si cum ar fi fost efectuata de un grup de rezistenta din tara-tinta. Era colonelul "Negru" o persoana reala? Sau altfel spus, informatiile ce soseau proveneau chiar de la Bucuresti sau erau fabricate undeva pe malurile Tamisei? Daca este asa, ce scop avea demersul pe langa sovietici, sa-i informeze de fapt despre tentativele intreprinse de Cretzeanu si Teodorescu?

"Cat de reala era informatia despre calatoria lui Parvulescu (numit in documentul SOE "profesor") la Istanbul? Era vorba despre el sau despre Petre Constantinescu-Iasi, profesor si membru marcant al partidului comunist? O asemenea actiune ar fi fost mult popularizata in timpul regimului comunist. Dar ce nevoie aveau sa se duca liderii comunisti romani la Istanbul, cand ei puteau intra mult mai comod in legatura cu sovieticii prin radio sau prin intermediul agentilor parasutati?

"CONCLUZIA. Numai cercetarile in arhive ofera raspunsuri la intrebarile acestea si cate ori mai fi, cercetari in arhivele britanice, germane, americane si mai ales rusesti.

M-a otrăvit peste poate textul de mai sus. Deşi cunoşteam... "amănuntele", speram să-mi fie contrazise cunoştinţele.

Da, Domnule, arză-i-ar focu'! *Ne-au vândut - cu tot cu petrol* - de ne-au trecut Dunărea.

Mă consolez cu nefericirele altei comunităţi: Polonezii. Măcar românii nu au luptat în armatele aliate (nu consider "aliată" Armata Roşie lângă care românii au luptat după 23 august). Dar paleacii? Unde era un prilej de abator - se băgau! Sau erau băgaţi.

În această "măruntă problemă" răul a fost Anglia, nu USA.

Mi-a scris Mircea Stanescu: prietenul meu Dorin Tudoran a devenit consilier al Partidului Umanitar (?) al lui Voiculescu, securistul nu foarte important, însă aflat în inima Puterii Comuniste, prin... Ministerul Comerţului Exterior - unde va fi fost "coleg" cu (sau şef al lui) Victoraş Babiuc - se zice că a pus mâna pe tezaurul de război al lui Ceauşescu.

Bine, bine: bestia de securist are ziare, are televiziune, acum are şi partid. Ce îi lipsea 'telectualului Voiculescu? Un consilier! Ca să facă, ce, cu el? Să se lase consiliat? Cine a mai văzut comunist acceptînd consìlii? Bine, dar la ce serveşte un consilier?

Vorba Basarabeanului: «Nu ţi-oi spune...» (când se simte mai "la larg", acelaşi zice: «Să-l puie sub cur»).

Sincer: nu văd în ce, ce, cum l-ar consilia Tudoran pe Securescu-Crescent. Ana crede că Animalescu (altfel Voiculescu) nu de consilier-care-dă-consilii-preţioase (Tudoran) are nevoie. Ci de un trofeu de vânătoare pe care să-l prindă în cuie în vârful unui leaţ, la portiţă; ca o cioară moartă care, în spiritul securescului aproprítar (sic) al căşii îl păzeşte de strigoi...

Da, nene, aşa o fi. Dar este ofensator pentru un poet şi mai ales pamfletar de calitatea lui Tudoran şi a unui "disident" ca el... Chiar aşa să fie: "ofensator-la-adresa"...? De ce mă siliţi, oameni buni, să pun în mişcare motorul tancului-de-amintiri?

Dorin Tudoran - până prin 1981 - era, la Bucureşti, un ins oarecare (ca ins, nu ca poet: genial şi el, ca alţi 222 de poeţi români): scria, publica, făcea gazetărie la Flacăra păunească, era în organismele Uniunii Scriitorilor - adevărat, nu chiar în Consiliu, cel care, în aprilie 1977, când eu eram arestat, iar colegii săi votau excluderea), dar ar fi intrat în curând. Relaţiile lui: dintre cele mai... lucrative, ca să spun aşa: Paler, Eugen Simion, Breban, Manolescu... Apoi Dinescu, Papilian... Nu am obiceiul să reproşez (decât în gând...) scriitorilor "colegi" ai mei că nu şi-au declarat "colegialitatea" în 1977, când şi eu şi Negoiţescu suferearn-niţel şi pentru "probleme scriitoriceşti". Însă afurisita de

memorie îmi spune că *atunci, în 1977, Tudoran nu era cu noi, ci... alături.* Aceeaşi memorie îmi re-spune că Tudoran s-a supărat pe Ceauşescu pentru că nu-l lăsa să emigreze şi nu, Doamne-fereşte, pentru că ruina ţara, îi înfometa pe ţăreni, le chinuia pe ţărèncele noastre dragi-şi-iubite, obligîndu-le să producă - pe cap de locuitor - copii. Nu, domnule. El voia să emigreze în America!

După ce a ajuns acolo, a început a da semne de antitotalitarism - foarte bine, din 1985 aşa l-am considerat: camarad de baricade, "trecînd" peste pata albă a biografiei sale de număbăgaci - dealtfel, după 1989, a avut viclenia să regrete faptul că în 1977 nu se manifestase... Dar în 1971 - Revoluţia culturală - unde era? Dar în 1968? Păi, era, ba la Flacăra lui Păunescu, ba la radio, ba la televiziunea lui Paler, pe după cap cu Papilian...

Şi-atunci de ce mă mir eu, azi, 20 august 2004 că fostul meu prieten şi camarad de baricade anticomuniste a devenit consilier al Partidului "Umanist", mă rog frumos?; sfetnic de taină al Securescului Voiculescu-Crescent? Dar el - Tudoran - fusese slujbaş al lui Păunescu, al lui Paler, al Americanilor - cât a frecat prazul la Chişinău. Acum, că a rămas fără slujbă - deci fără patron - a căutat, a găsit altul.

Dar să nu mă precipit, până nu aflu "rezultatul definitiv". Fiindcă zvon a fost că Manolescu va fi numit ambasador la Paris - şi nu s-a adeverit ; zvon a fost că Tismăneanu a devenit consilier al lui Iliescu - şi nu a fost adevărat. Eu tot sper într-o minune - asta: Că Dorin Tudoran nu are nevoie de un Patron...

Duminică 22 august 2004

A venit toamna: miroase...

La urma urmei, dacă se va ajunge să se sărbătorească 23 august, românii au ce merită: îi au pe "intelectualii patriei", cei care, în loc să rişte, spunînd cu glas tare adevărul, au pactizat cu puterea comunisto-străinistă, făcînd... "rezistenţă prin cultură". Ultima lor ispravă (nu singura!) este chiar aceasta: Iliescu în fruntea României, Securitatea nu se mişcă de la "post" şi... oamenii sunt obligaţi să accepte aceeaşi minciună-umilinţă: "actul de la 23 august"!

Luni 23 august

De-aş putea, aş suprima din calendar ziua asta; aş numi-o: 22 bis. Mama ei!

(...)

Luni 30 august 2004

Ieri: Gh. Cornei cu soţia. Unul din fiii lui s-a întors de la Chişinău cu câteva cărţi de la Colesnic: vol. 5 din **Basarabia necunoscută, Generaţia Unirii**. Bucuros. Mi-a trimis şi **Boerimea Moldovei** de Bezviconi, pe un CD.

A fost pe aici Andrei Doicescu. I-am dat **Basarabia necunoscută**, 5, cu capitolului despre tatăl său, să fotocopieze ce-l interesează. I-a făcut mare plăcere. Cred şi eu. Mai cu seamă că Iurie Colesnic a găsit în Arhivele Guvernământului Basarabiei desene de ale lui Octav Doicescu şi fotografii de la inaugurarea Monumentului. Ciudăţenia: peste Basarabia, după atâtea şi atât de pustiitoare catastrofe, se mai găsesc ceva documente - la Bucureşti: ba.

SEPTEMBRIE

Miercuri 1 septembrie 2004

(...) Sânge şi ură şi lacrimi: în Irak, în Cecenia, la Moscova, în Nepal, în Palestina...
(...)

Vineri 3 septembrie 2004

Speranţe vane: la Beslam, în Osetia ruşii, credincioşi doctrinei lor, au dat asaltul. Până acum 150 morţi.

Sâmbătă 4 septembrie 2004

Bilanţul macabru a atins 250 morţi. Şi sute de răniţi.

Putin s-a dus repede în Osetia de Nord, să... dea mâna cu răniţii, într-un spital. Pretinde că nu a exista un ordin de asalt, doar situaţia... imprevizibilă... Auzi la el, măgarul! Situaţia era imprevizibilă! Să fi prevăzut şi imprevizibilul!

Asiaţi. Nici o consideraţie faţă de fiinţa umană. "Metoda Putin", zic Occidentalii. Da de unde: metodă rusească: tragi întâi, apoi... te mai gândeşti. Acum au inventat altceva: că printre cei care au acţionat erau... neşte arabi. Ce vrea să spună putinoarea? Iar îi sperie pe-ai lui cu un "complot internaţional"? Măcar de-ar fi... Ce zice, ce zice?

a. Că cecenii au fost... normalizaţi, deci sunt incapabili de o asemenea acţiune;

b. Că există o legătură strânsă cu Al Quaida!

Dar bineînţeles că există o legătură cu Al Quaida - din pricina ruşilor: ei au stârnit furnicarul în Afganistan; ei au stârnit disperarea în Caucaz, re-masacrîndu-i pe ceceni - iar acum... Pe terenul - mraniţa, ca să nu-l uit pe Pleşu - a încolţit, s-a dezvoltat islamismul în ce are el mai rău.

Pentru întâia oară Comunitatea Europeană întreabă "Moscova": cum de s-a ajuns la acestă tragedie?

Aşteaptă răspuns - de la Putin? Or să-l aibă - ăsta: "Terorismul islamist"!, iar Bush are să-l sprijine, rostindu-se în engleza lui corijată de Wolfowitz în colaborare cu Sharon: «**Da, da**!»

"Islamismul terorist!" N-am înţeles de ce s-a spus - azi - că "mediatorul" guvernamental nu a apucat să ia contact cu teroriştii, că au intervenit speţnazii! Dar nu l-a văzut toată lumea, încă de alaltăieri pe sinistrul Roşal, fâţâindu-se şi pe acolo? Acelaşi tovarăş Roşal (altfel medic - poate veterinar!) care "mediase" cu cecenii şi la teatrul Dubrovka

(s-a văzut rezultatul), iar acum vreo săptămână, într-un documentar despre familiile victimelor, taman Roşal ne explicase că nu era nimic de tratat cu teroriştii şi că guvernul a fost silit (!) să ia măsuri... Curat măsuri! Aceleaşi ca şi ieri:

«Noi nu negociem - noi diktăm!»

Aşa au făcut totdeauna, ruşii. Niciodată nu au negociat. Totdeauna s-au înţeles cu celălalt crocodil: turcul, neamţul, americanul - asupra "procentajului" pe care să pună laba.

Duminică 5 septembrie 2004

În Beslam în Osetia de Nord rezultatul politicei ruseşti de a *nu* negocia cu ucigaşii, ca să nu ucidă nevinovaţi: peste 320 victime - şi încă dispăruţi, încă neidentificaţi, ce să mai vorbim de răniţi...

Fiindcă *nu* au negociat. Toţi comentatorii spun: în timp ce "negociatorul" Roşal (tovarăşul cunoscut de noi, toţi) se îndrepta, agale, spre locul cu pricina, comandantul trupelor KGB a primit prin telefon un ordin - imediat după aceea asaltatorii au asaltat - de să nu mai rămână nimic. Ba un jurnalist avansează ipoteza: plafonul, acoperişul care, prăbuşindu-se a pricinuit moartea majorităţii ostatecilor nu s-a năruit *înainte* de intervenţie, ci *după* ce KGB-iştii au tras cu tunul. Ticăloşii de putinişti! Au mers cu manipularea "informaţiei" până la a pune pe o adolescentă abia scăpată din iad, să spună: "teroriştii" au declanşat explozia a 18 (optsprezece, nu mai mult, nu mai puţin) bombe". Iar în discursul său, KáGéPutin, a recunoscut... slăbiciunea de a nu fi fost suficient de nemilos cu "teroriştii" - dar nici un cuvânt despre problema cecenă.

Alaltăieri, ieri şi azi am dialogat cu Sergiu Mihalcea (operator Iulian Stoicescu) de la National TV, un post nou, finanţat de alt "om de afaceri", Micula. Au filmat. Să vedem ce va ieşi.

Mi-a mesaját (emailat?) Mariana Sipoş: ieri a fost transmisă prima parte dintr-o emisiunea în care au fost adunaţi laolaltă: Iliescu, Roman, Voican, Dan Zamfirescu, Pleşiţă - şi Goma. Au folosit un fragment din autointerviul filmat de Paul Cozighian - dar nu au spus de unde l-au pescuit. M. Sipoş îmi scrie : "telespectatorul e lăsat să înţeleagă că ai acordat interviul [difuzat] acestui Marian Oprea"...

Ei, da: iar eu - care sunt un analfabet: nu ştiu cine este "jurnalistul Marian Oprea"! - ce fac?, unde-cum protestez? Nicăiri, fiindcă nu am unde - nu mi se dă cuvântul - nicăiri. Mi l-au luat liicenii, pleşii, monicii, adameştenii, manoleştii - şi buzurii!

Ei şi? Am să dispar dintr-atâta? Am să mor de inimă rea şi am să le las lor România întreagă-întreguţă, să zburde pe pajiştile ei, nestingheriţi, neurmăriţi, nebălăcăriţi de înjurătorul, puşi la stâlpul infamiei de "procurorul Goma"? O Românie liberă, liberată de terorismul gomesc, un

spaţiu (naţional) în care culturaliştii vor continua să facă opera arpagiculturalizatoare de agroculturalizare a concetăţenilor noştri dragi, fără a fi împiedecaţi de împiedecătorul Goma? Mai ştii? Iată de ce nu mergeau treburile în România - după rivuluţia iliasco-securească: fiindcă Goma ăla îi înjură tot mereu pe securişti, certîndu-ne pe noi, anticomuniştii din ilegalitate că spunem (ne exprimăm): "fosta-securitate"; fiindcă îi blestemă pe comunişti, pretinzînd că "la noi" nu e democraţie; fiindcă se indignează că noi, binecrescuţi din moşi-strămoşi, ne adresăm cu "domnul" - lui Brucan, lui Iliescu, lui Pleşiţă... Bine i-au făcut intelectualii noştri, de bază; de la bază; cei care au rezistat prin cultură - aici, în ţărişoară, nu acolo, pe Marile Bulevarde! - că l-au dat afar' din ţărişoară! Să rămânem numai noi înde noi, cei de-ai gliei, cu V.C. Tudor în frunte!

Ei, da: bine mi-au făcut! Nu e deloc uşor să nu ai unde te exprima; să nu ai-cuvântul...

Nu-l am - mi-l iau eu singur: pe internet.

Luni 6 septembrie 2004

Sergiu Mihalcea cu Iulian Stoicescu au plecat în ţară, în această dimineaţă, iar eu am rămas... - ca de obicei, după astfel de dialoguri, cu senzaţia, convingerea că nu am spus bine ce am spus; că nu am spus tot ce trebuia spus. De astă dată post-dialogul este încărcat şi de sentimentul de culpabilitate: ştiind că jurnalistul este tânăr, că nu ştie prea multe din ceea ce se petrece pe lume, eu i-am vărsat în poală o imensă cantitate de "demascări" ale faptelor şi ale oamenilor (!), mai cu seamă ale politicienilor. Din aceeaşi mişcare (?) mă compătimesc (şi pe mine): am fost prea direct, prea violent demascator, prea acuzator, cerînd capul securiştilor şi al activiştilor cu sânge pe mâini...

I-am împărtăşit Anei aceste temeri. În stilul casei:

«Uite, dragă, cred că de astă dată chiar mi-am tăiat toate punţile. După ce am spus şi mai ales după cum am spus, nu va mai fi posibilă o "Piaţă a Endependenţi" între mine şi conductorii de atelaje, vizitiii, vatmanii României de azi. Deci, adio casă - de ce nu o vilă? - dăruită cu generozitatea-i legendară (şi cu nu mai puţin legendarul zâmbet) de "domnul Iliescu" - cum îi tot zicea jurnalistul Mihalcea şi suferea când eu îl amendam; deci adio împăcare şi bere (de la: a bea/bere) a unei lăzi *de* vin, depreună cu "domnul general Pleşiţă", ca semn al Concordiei de Nezdruncinat dintre Victimă şi Călău; adio consideraţie naţională, adio "reabilitare scriitorală"! Pe scurt: Adio, Românie, Patrie şi a mea, nu doar a lor, beliţilor, hoţilor, criminalilor...

Monologul meu a fost mai lung, mai înflorat, mai, fireşte, interesant, dar în cazul de faţă interesează esenţa. Ana m-a ascultat, încuviinţînd din cap, cu nesfârşită tristeţe - care femeie din lume ar accepta

că, după patruzeci de ani de căsnicie cu un ins care a făcut totul ca să nu avem nici ţară, nici casă, nici masă, acum, când se profila o "frumoasă perspectivă" (nu chiar ca a lui Dorin Tudoran, dar-însă-totuşi...) pentru familia noastră fără 'coperiş, acelaşi bărbat, prin "dialogul" televizual angajat, a dat o decisivă lovitură de picior - de astă dată cu stângul! - în... casa-masa-situaţia (măcar o vilişoară, acolo, că n-o fi foc - de la eterna Gospodărie de Partid...) pe care ne-ar fi acordat-dăruit (însoţind gestul cu o caldă, o tovărăşească strângere de mână) de către însuşi "preşedintele ţării acesteia", tovarăşul de idei al ideologului Manolescu, precum şi legitimatorul de serviciu purtînd acelaşi nume.

Oftînd, întristată până peste poate de orizontul tot închis - la vârsta noastră - a zis:

«Aşa e. Tu eşti incapabil să-ţi faci o "situaţie" - şi să-i faci şi familiei o bucurie.Meritată, după atâtea decenii de strâmtorare, de lipsuri, de nesiguranţă materială. Dealtfel mama ta îţi reproşa această incapacitate. Aşa e. Tu nu eşti în stare să devii nici măcar consilierul lui Nea Gicu de la colţ, necum al noilor bogătaşi - ce să mai vorbim de preşedintele ţării».

Da, aşa e, dar eu nu aşteptam un rezumat, nici vreo aluzie - răutăcioasă - la adresa lui Manolescu, a lui Tudoran (nu-i mai pomenesc pe inşi nesemnificativi, ne-prieteni ai noştri: Hurezean, Dan Pavel... Aşteptam altceva. Şi alteva-ul a venit:

«...însă eu n-am să spun - ca Monica, prietena noastră de treizeci de ani - că îmi pare rău că te-am cunoscut...»

Marţi 7 septembrie 2004

Tragedia din Osetia de Nord: bilanţul riscă să urce la valori... ruseşti, divizionometrice. Mare manifestaţie-mare la Petersburg, pro-Putin, "*protiv tierrrărrizm*!" - la care au participat masele largi de vite sovietice. Numai că o bună parte a presei - scrise, televiziunea avînd robinetul închis - vorbeşte de vinovăţia "puterii centrale" şi a lui Putin în tragedia de la Beslam. Părinţii victimelor au constituit un comitet, cerînd o comisie de anchetă - aparte de cea oficială. Am văzut câţiva ruşi gândind drept, gândind - şi exprimîndu-se - cu durere, dar cu dreptate: cauza cauzelor fiind războiul dus de ei, ruşii, în Cecenia.

Se vorbeşte de "nişte civili înarmaţi" care, au tras înspre şcoală - şi care au provocat riposta teroriştilor din interior - şi explozia unei bombe. Ei, cine erau "civilii"? Să fi fost "inguşi sau/şi ceceni"? Sau băieţi de-a lui Putin, cu ordinul de a provoca masacrul - de asta avînd nevoie Putin, campionul luptătorilor împotriva "tierrrărizmului"?

Cornel Nistea de la revista Discobolul din Alba Iulia mi-a cerut să răspund la un chestionar despre exil - în 6 puncte. Am răspuns doar la o treime din prima întrebare:

Pentru revista *DISCOBOLUL*

Răspund primei părți a primei întrebări care sună:

1. Când vi s-a întâmplat pentru prima oară să constatați că vă aflați în exil? (...)

Chiar de nu cunoșteam cuvântul "exil" am resimțit *înstrăinarea* după data Cedării Basarabiei, adică după 28 iunie 1940. Nu am realizat-o atunci, pe moment, încă nu aveam memorie, ci ulterior, între sfârșitul lui iunie și începutul lui iulie 1941, imediat după începerea războiului, când am căpătat memorie cursivă. Am reconstituit, am înțeles (așa cum am înțeles, la cei cinci ani și opt luni), că noi-toți, mama și oamenii din sat și tata pe care îl deportaseră bolșevicii - toți-ai-noștri fusesem "mutați" în altă *condiție*, chiar de nu părăsisem... geografia. Mai apoi, când am învățat cuvinte, am înțeles că poți fi *înstrăinat* - nu ca stare, ci ca devenire - după o acțiune brutală exercitată asupra ta prin *schimbarea identității*: exil înseamnă expulzare or noi nu fusesem dați-afară-din-țară, ci rămăsesem pe loc (ba chiar ne era interzis să plecăm de-acolo) și devenisem, din români - sovietici; nu mai vorbeam limba română - ci "moldoveneasca"; alfabetul nostru nu mai era cel latin, ci rusesc ("slavon"); țara noastră nu mai era România - ci Uniunea Sovietică.

Trei ani mai târziu (martie 1944) a trebuit să plecăm de la casa noastră, să căutăm adăpost în altă parte, în alt loc (Gusu, județul Sibiu). Nici atunci nu știam ce semnificație are cuvântul "exil" - aveam alte griji: să nu pună rușii mâna pe noi și să ne... "repatrieze în Siberia"...

După 23 august 1944, când ne ascundeam de ruși prin pădurile și peșterile satului Buia, Târnava-Mare (fugisem de dracul, dădusem de tată-său), i-am auzit pe părinții mei spunînd: noi, refugiații, suntem Ovreii Zilelor Noastre; chiar mai rău: noi, refugiații, suntem pribegi în țara noastră.

Noțiunea de exil nu acoperea "situația" noastră - de ovrei-creștini, de pribegi în proprie țară.

Nu ne-am întâlnit cu noțiunea-realitatea exil nici atunci când ciobanii din Buia ne-au prins, ne-au legat cu sârmă și ne-au dat pe mâna jandarmului - care, după ce i-a bătut pe ei, pentru "deranj" (trebuise să facă câțiva kilometri prin pădure, pe zăpadă) după ce ne-a sugerat "să fugim de sub escortă", că el, uite, se întoarce cu spatele - bodogănind, înjurînd, ne-a dus la Sighișoara și ne-a predat poliției românești - ea "administra" Lagărul de refugiați, botezat drăgălaș: "Centru de Repatriere". Atunci am înțeles ceva-ceva - de la părinți: *Miorița* este un concentrat românesc din două mituri biblice: unul dublu, al vânzării de frate (Iosif... și Iuda), celălalt al uciderii de frate (Cain și Abel).

Mai târziu, mult mai târziu am introdus în fondul de cuvinte al meu și acest cuvânt (exil) pe care l-am folosit în numeroase împrejurări, însă nu era cămașa (cu atât mai puțin: pielea) mea.

Am avut impresia, în sensul de semn anunțător a ceea ce se cheamă exil în ziua de *14 aprilie 1977*, când, arestat, anchetat de două săptămâni colonelul

Vasile Gheorghe (ori invers), comandantul Securității de pe Calea Rahovei, mi-a băgat sub ochi, triumfător, o hârtie pe care stătea scris că fusesem exclus din Uniunea Scriitorilor, nu de președintele de atunci - o ștergătoare de picioare a Securității - ci de Consiliul Uniunii. Cine semnase, declarîndu-se de acord cu excluderea mea? Oameni pe care îi stimam, iar dacă nu eram prieten cu ei, îi prețuiam, îi respectam:

Zaciu, Doinaș, Blandiana, N. Manolescu, Sorescu, Fănuș Neagu, Șt. Bănulescu... - și încă alții.

Atunci - în *14 aprilie 1977* - pe când eu eram arestat, colegii, "frații" mei, scriitori, m-au vândut și m-au destinat morții. Că nu am chiar crăpat, asta nu a mai atârnat de vrerea colegilor mei iubiți, scriitorii români - încă o dată: *Zaciu, Doinaș, Blandiana, Manolescu, Fănuș, Bănulescu, Sorescu...* - și nici de Securitate; nici chiar de Ceaușescu - însă eu am rămas un frate vândut și sortit morții.

Exil? Ce e "exilul" după o viață de hăituială, de alungare, de expulzare - de excludere? Până atunci mă chinuiseră-alergaseră rușii, precum și niște ființe primitive, ca ciobanul-la-român (care, potrivit tradiție lui - orale! - pretinsese plată pe cap de prins, iar noi eram trei; tata, eu și femeia mamă a mea). Dar rușii erau ruși iar de la niște peștericoli ca ciobanii din Buia la ce să te aștepți ?- însă...

...Însă în 14 aprilie 1977 mă vânduseră intelectualii români - și nu oarecari, cei de frunte! Și nu avuseseră somn zbuciumat, nici tresăriri în trezie când s-au întâlnit cu mine, fie în București, între liberare, și plecarea în Franța (noiembrie 1977); nici la Paris, când mi se adresau ca unui coleg, prieten, să le facilitez o bursă, ceva cărți, o invitație viitoare...

Și, cum se întâmplă în viață, potrivit înțelepciunii:

"Să te ferească Dumnezeu de răzbunarea (ei, da, răzbunarea) celui care ți-a făcut rău!"

Nu, nu m-au "iertat" vânzătorii-de-frate (bine: măcar -de-coleg): o vreme nu l-au lăsat pe căscatul de Dinescu să trimită fiecăruia dintre noi, "plecații" o hârtie care să ateste... reprimirea noastră în Uniunea Scriitorilor. Au recurs la gândirea-vorbirea lui Dinescu:

"V-am primit pe toți, la grămadă, bă, ce mai vreți?»

Chiar așa: ce-om mai fi vrut noi de la eroul rivuluției-la-Român? Cumva și cheia de la cassa de bani?

Nu l-au lăsat nici pe Ulici să repare stricăciunea dinească - cine? Îi mai numesc o dată:

Zaciu, Doinaș, Manolescu, Blandiana, Sorescu, Fănuș...

Pe mine nu m-au... dat afară din țară securiștii, beliștii, ceaușiștii, comuniștii. Nu aveau cum: eu îmi luasem țara în traistă, traista-n băț, ajuns în Franța scosesem averea din traistă și mă instalasem întrânsa - în limba română: patria mea;

Pe mine m-au exclus, expulzat, "anticomuniștii", "rezistenții prin cultură" - iar din 1990 lista s-a îmbogățit:

Zaciu, Doinaş, Blandiana, Manolescu, Sorescu - Liiceanu, Pleşu, Adameşteanu, Monica Lovinescu.

Am mai spus, repet: comuniştii m-au interzis vreme de 20 ani - şi n-am pierit. Fiindcă nu ei făcuseră, în locul meu, ce făcusem, nu ei îmi scriseseră cărţile - adevărat, publicate în Occident;

"Anticomuniştii" m-au interzis după publicarea **Jurnalului I-II-II** în 1997 - însă de atunci mă imită de zor, fără nici o ruşine, ba Liiceanu şi mai ales Monica Lovinescu m-au şi depăşit în materie de "divulgări" diaristice (siguri fiind că numele victimei plagiatului - eu - nu va fi rostit...).

Ei şi? Nu voi spune: "rămân la toate rece" ci zic iarăşi:

Nu *Zaciu, Doinaş, Blandiana, Manolescu, Fănuş, Sorescu, Liiceanu, Pleşu, Adameşteanu* au... făptuit ei/ele, faptele mele (nici chiar *Monica Lovinescu*);

Nu *Zaciu, Doinaş, Manolescu, Blandiana, Liiceanu, Pleşu, Adameşteanu*... au scris scris, ei/ele cărţile mele.

Nu, nu. Eu am făcut ce am făcut, eu am scris ce am semnat - eu cu mâna mea.

Deci, vorba poetului:

"De ce-aş fi trist?"

Exil? Ce-i acela exil?

Paul Goma

Paris, 7 septembrie 2004

Miercuri 8 septembrie 2004

Ieri am primit de la Andrei Doicescu o fotocopie a unui articol semnat de Alexandru Călinescu - din păcate fără indicaţia numelui periodicului şi data apariţiei.

Titlul sună: "Întîmplări cu M-me Bruhmann" şi pare a face parte dintr-o rubrică fixă ("interstiţii"). Al. Călinescu povesteşte aici întâmplări din timpul celor şase ani petrecuţi la Paris cu un contract INALCO - care întâmplări mi-ar fi fost şi mie cunoscute - dacă el mi le-ar fi povestit... Fiindcă la o lună, la două ne vizita, în câteva rânduri cu soţia, iar atunci vorbeam despre toate... Însă, după cum am constatat, nu chiar despre toate toatele... De pildă niciodată nu ne-a povestit că pe gazda sa - de la Ermont, o localitatea din apropierea Parisului - o chema "Mme Bruhmann" şi că ea era cumnata sinistrului spion sovietic "Holban" - deşi îmi amintesc foarte bine, discutasem îndelung despre "Afişul Roşu", despre, atunci (1992-93), scandalul provocat de văduva lui Missak Manouchian, cea care îl acuzase pe "Holban" că, fiind kominternist, conducea "rezistenţa franceză" după ordinele Moscovei şi nu ezitase

să-i dea pe cei din Grupul Manouchian pe mâna... Gestapoului.

Am să revin, cu greață, la "Roger" (alt pseudonume, ca și "Holban", deocamdată urmăresc ce spune el, Al. Călinescu, prietenul meu - câtă vreme a rămas la Paris, fiindcă după aceea... Citez:

"...doamna Bruhmann, personaj absolut extraordinar, care m-a cucerit din primul moment prin vitalitate și umor. Evreică originară din Chișinău, părăsise România pe la mijlocul anilor '30. Acasă vorbea idiș și rusește, învățase românește târziu, după 1918, dar simțise această limbă ca pe una impusă de 'ocupanți' (de altfel, începea invariabil amintirile pe această temă cu formula: «*După ce românii au ocupat Basarabia...*» -subl. mea). Muncise din greu (fusese croitoreasă), însă în Franța se căsăto-rise cu Bruhmann, inginer de mine, și el originar din Basarabia. Erau patru frați, stabiliți în Franța și în Statele Unite, iar dintre ei se detașa figura lui Boris Bruhmann, militant comunist (în ilegalitate) în România, actor important al Rezistenței franceze (unul dintre puținii care au rămas în viață din grupul Manoukian [corect: Manouchian, n.m.] - celebra afacere a 'Afișului Roșu' (...). Boris s-a întors în România după 1945, sub numele de Boris Holban, a intrat în dizgrație după 1945 și a revenit în Franța, trăind modest, din pensia de fost luptător în Rezistență"...

Nu pot merge mai departe: îmi aduc aminte că am discutat cu Al. Călinescu, îndelung, "biografia" lui "Holban", am impresia că îi împrumutasem și o carte a unui prieten al meu, Philippe Ganier-Raymond, jurnalist la *Le Nouvel Observateur* - cu titlul **Afișul Roșu**. Că, după zece ani, a uitat... - greu de crezut. Îl privește.

Iată adevărul istoric, consemnat de majoritatea cercetătorilor din generația lui Courtois:

- Boris Bruhman, evreu din Basarabia a fost arestat în România înainte de 1940 pentru activitate comunistă, liberat "din lipsă de probe";

- A trecut în Cehoslovacia - unde, declara el, Partidul Comunist nu era interzis...

- După ocuparea Cehoslovaciei de către germani, a plecat spre Spania, "ca să lupte alături de republicani", numai că... în 1938 nu mai avea ce face în Spania (republicanii fuseseră infrânți, majoritatea lor se retrăsese în Franța);

- Boris Bruhmann s-a oprit în Franța. El pretinde că, la mobilizare (după 1 septembrie 1939) a fost încadrat în armata franceză și că a fost luat prizonier de nemți... "Detractorii" l-au întrebat cum a fost mobilizat în armata franceză, el, ne-cetățean francez? - "Holban" nu a răspuns la această întrebare; deasemeni a refuzat să spună în ce unitate luptase și unde căzuse prizonier, pretextînd... secretul militar;

În realitate, Boris Bruhmann nu a fost militar francez, ci... din

contra: kominternist în Franţa. Imediat după fuga lui Thorez în URSS, "locţiitorul" acestuia Jacques Duclos - şi el notoriu agent sovietic - l-a avut, nu neapărat "consilier" ci măcar "coleg" pe Bruhmann ("Roger", "Holban" - avea mai multe nume de schimb decât ciorapi). Între 1 septembrie 1939 (când Franţa a declarat război Germaniei) şi 22 iunie 1941 - începutul războ-iului în Est - Partidul comunist francez - ghidat de kominterniştii spioni sovietici a acţionat împotriva Franţei, sabotînd industria de război, fiindcă... aşa suna ordinul lui Stalin, prietenul lui Hitler;

- Din iunie 1940 - când Franţa a capitulat (iar Stalin l-a felicitat călduros pe Hitler pentru marea ispravă), partidul comunist francez (total "pătruns" de evreii originari din Europa de Est, dintre care nu puţini din România) a făcut tot posibilul ca să slăbească, să saboteze firava rezistenţă franceză (adică cea adevărată, împotriva ocupantului german şi nu colaborînd cu el, ca "aliat al sovieticilor") - dusă de câţiva intelectuali, aristocraţi, catolici şi militari, în majoritate aflaţi în Africa, în colonii, o altă parte în Anglia, în jurul lui de Gaulle;

- Abia după 22 iunie 1941 comuniştii francezi... au intrat în rezistenţă - dacă Hitler nu mai era aliatul lui Stalin... Activitatea lor: acte de terorism orb (detestate de populaţia franceză şi de rezistenţii autohtoni), care au provocat din partea nemţilor represalii sălbatice: executare de ostateci; deci moartea multor nevinovaţi - deci nemulţumirea generală...- teren preparat pentru o revoluţie bolşevică;

- După 22 iunie "Holban" a devenit (cine îl numise?, cine îl alesese?) "şeful militar" al MOI (muncitori emigraţi), însă nu pentru a le coordona lupta împotriva germanilor, ci pentru a-i controla şi dirija - la nevoie, pentru a-i lichida.

Este greu admisibil ca Alexandru Călinescu să scrie astfel informîndu-i pe români: "Boris Bruhmann (...) (unul din puţinii care au rămas în viaţă din grupul Manuchian...").

Boris Bruhmann nu a făcut parte din grupul Manouchian - ci l-a controlat, din ordinul sovieticilor, declarînd că el este singurul care dă ordine - fiindcă el le dă bani de mâncare...;

Boris Bruchmann constatînd că un franctiror, Davidowitz, şi-a exprimat teama că Duclos şi "Holban" sunt în suspect de bune relaţii cu... Gestapo-ul, l-a convocat la o întâlnire "conspirativă" şi l-a împuşcat - apoi a pretins că Davidowitz era agent al Gestapoului;

Boris Bruchmann nu numai că nu a fost solidar cu grupul Manouchian, dar, la un moment dat, constatînd că alcătuitorii lui nu sunt "disciplinaţi", că "activează anarhic", citeşte: nu respectă ordinele Moscovei, ba, pe urma lui Davidowitz, deveniseră bănuitori în ceea ce îl privea pe el, "Holban", i-a dat plocon Gestapoului.

Or aceste informaţii despre "Holban" Al. Călinescu le cunoştea - în mai mică măsură de la mine, în mai mare de la istoricii cu care avea

de a face, precum şi din cărţile despre "Roger". Să admitem: când scrie: "Boris s-a întors în România după 1945, sub numele de Boris Holban, a intrat în dizgraţie după 1953 şi a revenit în Franţa..."

-... Al. Călinescu nu cunoştea "amănuntele-capitale":

- Boris Bruhmann nu s-a întors în România, în 1945, ci în 1946, după ce a fost şi el expulzat din Franţa împreună cu alte sute de dovediţi spioni sovietici - printre care Mariana Şora şi iubitul ei soţ;

- Boris Holban a fost - până în 1953 - general de securitate;

- Este posibil ca, după 1953 "când a intrat în dizgraţie" să fi fost scos din cadrele active ale Securităţii, în nici un caz nu a fost aruncat pe drumuri, cu atât mai puţin în închisoare, acolo unde pre mulţi trimisese el - ca securist feroce, alimentîndu-se doar din ura faţă de *goi*. Însă nu imediat după aceea s-a întors în Franţa, cum dă de înţeles Al. Călinescu, ci prin anii 1985, cum glăsuieşte "scurta biografie" a bestiei, difuzată pe internet.

Îl las - deocamdată - pe "Holban": în cazul lui informaţiile fiind extrem de... arzătoare, este de înţeles prudenţa-înţeleaptă a lui Călinescu.

Din fericire, în textul "Întîmplări cu M-me Bruhmann" Al. Călinescu ne oferă şi altfel de informaţii de o mare utilitate pentru cititorii din România, de o remarcabilă artă a cuvântului, iar mie, ca truditor şi în momentul de faţă la eseul **Săptămâna Roşie** (început în urmă cu doi ani...) confirmîndu-mi ceea ce afirmasem demult...:

"Din seria pe care aş putea-o numi 'poveşti cu M-me Bruhmann' reţin acum trei scene" - am citat din Al Călinescu.

"Prima secvenţă e din decembrie 1991. Stăteam împreună la televizor, cu o ceaşcă de ceai alături, iar la jurnal tocmai se anunţa dezmembrarea şi moartea Uniunii Sovietice. D-na Bruhmann a urmărit atent, după care a izbucnit, totuşi, nu vehement, ci cu acea siguranţă a omului care ştie adevărul adevărat:

"«*Ei, poftim, ce minciuni pot spune - cum să dispară Uniunea Sovietică, o ţară atât de puternică şi de minunată? Aşa ceva nu se va întâmpla în veci*» (sublinierea mea şi comentariul: scriam altceva despre fanatismul /unor/ evrei bolşevici, mai ales cei din Basarabia?)

(...) "Trei ani mai târziu, când boala (Alzheimer) a avansat, a urcat la etaj în plină noapte. Visase probabil, eu am auzit uşa, am sărit din pat, am trecut în cealaltă cameră unde dna Bruhmann mi s-a adresat întâi în ruseşte. I-am spus că nu înţeleg şi am rugat-o să-mi vorbească în franceză. Mi-a pus atunci această întrebare ce m-a luat, recunosc, prin surprindere:

"«*Nu vă supăraţi, aici se fac înscrieri în partidul bolşevic?*»" (subl. mea - fără comentarii...).

"A treia replică memorabilă s-a produs în cursul unei conversaţii despre vecinii din casa de alături, o familie foarte 'vielle France', tradiţionalistă, catolică, oameni aşezaţi, cu mare preţuire pentru valorile familiale. Una dintre fete se căsătorise cu un negru din Martinica (aşadar tot teritoriu francez), un

băiat superb, semănînd tulburător cu Harry Belafonte. D-na Bruhmann a început să facă o serie de considerații asupra vecinilor și a spus la un moment dat că a mirat-o căsătoria fetei cu un negru. S-a mai gândit puțin și, ca să n-o bănuiesc cumva de vagi idei rasiste, a adăugat:

"«Nu că aș avea prejudecăți, dar vă spun cu toată sinceritatea: *de când românii au ocupat Basarabia, nu-mi prea plac negrii*..." (sublinierea îmi aparține, ca și trimiterea la cartea mea **Săptămâna Roșie**, episodul-mărturie a unui copil român, după 28 iunie 1940 agresat de colegii de școală și prietenii săi evrei, care, în timp ce îl și scuipau și se și pișau pe el, îl tratau de "*țâgan*"...).

"Scurtcircuite de acest tip țin, nu încape îndoială, de o zonă insondabilă a ființei umane" încheie Alexandru Călinescu.

Îi rămân recunoscător pentru "poveștile cu M-me Bruhmann". Toate trei mi-au confirmat: aveam dreptate să spun ce am spus/scris:

Unii evrei (nu toți, doar cca 98%) basarabeni, după 1918 au considerat alipirea provinciei la România ca "ocupație" - și au luptat o viață împotriva "ocupanților-țâgani". În public afirmau că Basarabia este rusească, însă în intimitate celulelor bolșevico-sioniste considerau Basarabia ca proprietate a lor, a evreilor, ca țară a lor - stau probe cântecele evreiești: "*Basarabia țzara mia*", precum și "*Orgheiev, Orgheiev,/ Rodina evreiev*"... - precum și atitudinea Comitetului - american pentru Europa liberă: unul din reprezentanții de vârf ai lui, Yarrow, evreu basarabean, fost komisar bolșevic, afirma că "Basarabia nu e a românilor, nici a rușilor..." - dar nu spunea a cui treabă era Basarabia ceea și se îndepărta, rânjind, triumfător-amenințător.

Unii evrei (nu toți, doar vreo 97%) erau/sunt persoane ultrafanatizate, ultraresentimentare, ultrarasiste, românofobe, pentru care *răzbunarea* (sălbatică) pe *goi* a fost, a rămas visul de veacuri, din nefericire, materializat în țările ocupate de sovietici;

În fine: unii evrei basarabeni (nu în totalitate, numai cca 98% dintre ei) au fost și sunt ultrarasiști (am mai spus-o, o repet). În ochii - și în fapta - lor, tot ce nu este evreu este inferior, este de disprețuit - de ce nu: de stârpit, cu arma aflată la îndemână: bolșevismul.

Iată "învățămintele" oferite de tovarășa Bruhmann.

Vineri 10 septembrie 2004

Am reluat relațiile cu Polirom. Lidia Ciocoiu a promis apariția **Calidorului** pentru (în-jur-de) 2 octombrie; ar urma **Culoarea**... prin ianuarie-februarie. A acceptat principiul **Sabina**, ca al treilea titlu.

I-am scris lui Dan Petrescu - doar el m-a introdus la Polirom.

I-am scris lui Niculiță: să trimită **Culoarea**... Să reia legătura cu Vremea în chestiunea **Jurnalelor**. Să vadă ce e cu **Alfabecedarul**, la

Frunză. Privită, enumerarea titlurilor poate da impresia unei intense activităţi editoriale. Nu voi număra bobocii decât atunci când îi voi avea în mână.

(...)

Duminică 12 septembrie 2004

Copiind-corectînd **Jurnal I** (...**pe sărite**, cel din 1978-80), am impresia că revăd însemnările de jurnal de ieri - hai de alaltăieri. Terifiant: *nu s-a schimbat (aproape) nimic*. Nici în starea lucrurilor, nici în caracterul oamenilor. Doar evenimentele sunt altele.

L-am visat astă noapte pe Ivasiuc: se aşezase la o masă de bistrou, alături, mă văzuse - dar nu schimbasem o vorbă. Cu celălalt discutasem despre moartea lui Ivasiuc. Dar nu ne mirasem că în acel moment era viu - şi mânca.

(...)

Joi 16 septembrie 2004

Am primit o scrisoare interesantă de la Gh. Moldovan. Mă întreabă (retoric...) de ce **Săptămâna Roşie** nu este expusă în rafturi şi se vinde pe sub mână... Ei, de ce! Fiindcă Românul este rezistent-cultural, ce dracu'!

(...)

Luni 20 septembrie 2004

Am terminat de corectat **Jurnalul pe sărite**: 290 pagini.

Am început să corectez **Justa.**

Semne bune: **Săptămâna Roşie** nu zace în depozite. Câte un exemplar, câte un exemplar, dar se cumpără. Mi-au parvenit semne prin internet şi prin poştă. Oarecare reconfort. În acelaşi timp, nemulţumire. Fiindcă ceea ce citesc oamenii acum este o variantă mult datată, depăşită.

Miercuri 22 septembrie 2004

Zăpăcit, năucit de oboseală. Nu voi mai recidiva în scanarea textelor vechi. O muncă peste puterile mele. Termin **Justa** - şi atât.

Mi-a trimis Victor Frunză o scrisoare-contract pentru **Alfabecedar**. Azi îi trimit răspunsul.

Am primit, de la Polirom "şpaltul" **Calidorului**. Am corectat fişa bio-biblio.

Tot azi am primit un mesaj de la Stejarel Olaru - vine încoace între 29 septembrie şi ceva, octombrie. Sper sa aducă şi ceva "hârtii".

Vineri 24 septembrie 2004

Azi am terminat de corectat **Justa**. (...)

A fost pe aici Davide Zaffi, traducătorul din italiană. Am discutat despre **Calidor**.

Sergiu Mihalcea a reuşit să-şi convingă patronii pentru o singură emisiune de 50 minute...

(...)

Duminică 26 septembrie 2004

Amîn "depozitul" de la Niculiţă: **Jurnalele I-II-III** şi **Justa** - mai rămâne să-mi arunc ochii pe Sabina; pentru internet: **Jurnal pe sărite** (I), **Justa** şi **Uşa noastră cea de toate zilele**.

(...)

Miercuri 30 septembrie 2004

Au fost multe micile-bucurii în ultimele zile:

- **Din calidor** : a ieşit la Polirom;

- St. Olaru a adus câteva kilograme de hârtie din dosarele mele - are să mi le dea mâine, la manifestaţie;

- Loredana Mitruţ mi-a trimis - şi a ajuns, prin poştă - o machetă (în bronz) a unui proiect de monument realizată de unchiul său, sculptorul Aurel Vlad.

Superb. Mi l-am instalat în faţa ochilor.

OCTOMBRIE

Vineri 1 octombrie 2004

Plin de proiecte. Mai adevărat: proiectele mele cele mai dragi şi mai importante: să nu am nici un proiect, astfel să-mi vin în fire. Din păcate, din fericire, voi avea de lucru cu transcrierea filelor din dosarul de securitate. Observ că site-ul meu este frecventat cu precădere pentru jurnale. Nu este de mirare; este de constatare. Şi pe mine mă interesează jurnalele altora, de ce ale mele nu ar fi căutate de alţi-alţii? Adevărat, constant este vizitat... **Alfabecedarul** (1-2-3 vizite pe zi). Dar şi cărţile de ficţiune (**Bonifacia, Gherla, Sabina, Altina**...).

Sâmbătă 2 octombrie 2004

Ieri am primit o suma de mesaje de felicitări-urări;

Am fost la manifestaţia din faţa ambasadei Rusiei. Organizată de Ştefana Bianu. A fost şi Negrescu-Soutzo. Nu foarte mulţi oameni, mai mulţi basarabeni decât ne-basarabeni la ultima demonstraţie la care am participat. Cu toţii: amărâţi-amărâţi, bieţii.

Tot ieri mi-a telefonat, de la Hirova, primăriţa de acolo: că la Mana a fost o manifestaţie culturală în legătură cu mine - şi cu vârsta mea. Iar azi dimineaţă la ora 5 m-a trezit din somn telefonul - de la Mana. Eram atât de zăpăcit, încât nu am reţinut prenumele persoanei care este o Saviţchi (prin naştere?, prin căsătorie?).

Aseară - destul de târziu pentru mine, care mă culcasem - a telefonat, de la Bucureşti, Ioana Zlotescu. Văzuse - redifuzată? - porcăria lui Diaconescu (şi portretul meu încadrat în negru). Dăduse telefon Marianei Sipos, să o întrebe dacă murisem...

M-am întors de la manifestaţie cu o uriaşă sacoşă plină de hârtii. Le-a adus Stejărel Olaru. Rămâne să-mi fac curaj şi să mă apuc de copiat. Abia scăpasem de cealaltă muncă istovitoare, corectarea, că iată... Soarta destinului, vorba poporul nostru.

Şi Ioana Zlotescu şi Mariana Sipoş - mai devreme Mircea Stănescu m-au anunţat prin telefon că **Din calidor** a apărut în librăriile bucureştene.

Îi scriu chiar acum D-nei Ciocoiu o epistolă de mulţămită.

Duminică 3 octombrie 2004

Am mai primit felicitări - numeroase de la tineri şi necunoscuţi. Fac bine pe la inimă.

Ieri dimineaţă, la orele 5 fix - telefon de la Mana. Mi-a făcut plăcere, chiar dacă m-a trezit din somn.

Am început să copiez din hârtiile aduse de Stejărel Olaru. Deocamdată perioada procesului, a recursului (1957).

Nostimada: apar în dosarul meu două documente din... 1941. Unul semnat de generalul Antonescu! Că el nu este de acord cu "întrebuinţarea în situaţii înalte oficiale..." a lui Paul Goma, mason!

Boii de securişti! Care nu ştiu ce-i aceea omonimie şi cu ce se mănâncă ea; nu ştiu să citească, nu-s în stare să priceapă... cronologia: "atunci", în "11.III.1941" aveam 5 ani şi jumătate. Spre norocul meu nu m-au... descoperit francmason decât în... 14.05.77 - adică după ce mă liberaseră; şi nu în 1957, ca sa mă bată Ţîrlea cu Enoiu, până a mă face să recunosc: da, am fost - şi sunt mason!

M-am hotărît - aseară, după ce, cu Ana, cu Filip, am râs de ne-am scrintit maxibùlele, pe seama "vigilenţei securiştilor" (nu era deloc o legendă confuzia pe care o făceau între "Suisse" şi... Suedia), m-am hotărît, zic, să fac din acest Dosar o carte. Spor la treabă!

Luni 4 octombrie 2004

Am copiat ieri hârtii privitoare la D.O. şi la prelungirea lui.

Loredana Mitruţ (care mi-a copiat **Uşa**..., iar acum cele două volume de **Amnezia la români**) a acceptat propunerea mea de a dactilografia şi texte ale mele, vechi, fie articole, fie scrisori. Urmează să le caut. Ba chiar să le şi găsesc, pe unde le voi fi pus...

Marţi 5 octombrie 2004

Nu mi-e bine. Ieri, după vizita lui Stejărel Olaru, simţindu-mă extrem de obosit, m-am culcat. După o vreme, când am dat să mă ridic din pat, am înţeles că iar mă vizitează ameţelile. Durează şi acum, după o noapte de odihnă.

Aseară am primit prin web replica lui Mircea Stănescu dată lui Laszlo. Ca de obicei, foarte bun, Stănescu. Din păcate nu are unde să publice. I-am cerut permisiunea de a-i trece textul în jurnalul meu pe octombrie, însă acesta va "apărea" abia încolo, spre 7 noiembrie...

Tot M. Stănescu mă anunţase că vineri (1 octombrie) un canal Oglinda TV a difuzat "integral - trei ore - dialogul cu Cozighian". I-am

transmis vestea lui Cozighian, el mi-a spus că înregistrarea noastră durează 6 ore, nu 3 şi că nu a auzit de "Oglinda". Stăm bine.

Am mai copiat câteva pagini (din dosarul I 2217, vol 6) - martie 1977. Voi încerca să mai lucrez câte ceva şi azi.

Până atunci trec aici textul lui Mircea Stănescu. Nu este o soluţie, dar nici el nu are unde să publice; şi el este contestat - vorba Monicăi noastre naţionale.

Asta îmi aduce aminte o vorbă-vorbă, între săraci:

«Poftiţi la noi, să mâncăm răbdări prăjite...»

Textul Lui Mircea Stănescu:

București, 3 octombrie 2004

Tribulaţiile lui Laszlo Alexandru faţă cu "antisemitismul"

Numărul ultim (5/2004) al revistei electronice E-Leonardo conţine un "Dosar Paul Goma", în care editorul publicaţiei, Laszlo Alexandru, specializat în hăituirea "antisemitului" Paul Goma, ne ia drept martori la neîncheiata sa "despărţire" de acesta (1). În plus, pe cît de lungul, pe atît de nulul text al lui Laszlo îşi opreşte atenţia şi asupra studiului meu anexă la ediţia **Săptămânii Roşii** a lui Goma, publicată anul acesta la Editura Vremea (2). Preocupat să "demonstreze" - "prin deviere" - că eu însumi sînt "antisemit", Laszlo nu a băgat de seamă că nu sînt autorul vreunei "postfeţe" - postură încărcată de autoritate în care refuz să mă situez - ci al unui studiu însoţitor; la fel cum nu ştie - deşi pretinde că a citit anterior **Săptămâna Roşie** - că ediţia de la Vremea nu este nicidecum "princeps", ci cronologic a treia publicată, site-ul lui Paul Goma găzduind din 2002 numeroase variante în format electronic (3).

În primul rînd, aş spune că reacţia nervoasă a "polemistului" Laszlo - după cum el se autodefineşte - într-o chestiune dintre cele mai serioase - aceea a memoriei şi istoriei exterminării evreilor şi a responsabilităţii comunităţii româneşti, în paralel cu cea a comunităţii evreieşti pentru crime similare - are loc pe un ton amuzat, ceea ce denotă o gravă iresponsabilitate intelectuală. Laszlo: "după lectura fragmentelor de mai sus [ale lui Goma - n. m.], mi-am zis cu un zîmbet interior..."(4) şi: "Lăsînd oarecum gluma la o parte, să relev totuşi un amuzant contrasens al postfaţatorului...". Certamente, Laszlo n-are decît să se amuze cu privire la textele lui Goma şi la al meu, însă nu văd cum se va putea păstra astfel în limitele unei discuţii sobre despre un subiect atît de grav (5).

Apoi, replica sa este măcinată de numeroase contradicţii interne. Iar acestea nu sînt deloc, dar deloc amuzante, ci: grave. Într-un loc afirmă că: "pînă la proba contrară, îi acord deplin credit lui Goma în descrierea faptelor [cu privire la "atrocităţile comise de evreii din Basarabia împotriva românilor" (6) - n. m.]", pe cînd în altul: "«ceea ce a fost cronologic înainte» ["săptămîna roşie" - n. m.] nu explică, în cazul de faţă, mai nimic, întrucît e vorba de realităţi masiv contrafăcute, preluate prin optica propagandei fasciste a vremii." Cum poţi să-i acorzi cuiva credit - aşa cum face Laszlo în ce-l priveşte pe Goma -

atunci cînd "descrie fapte", în condițiile în care în același timp apreciezi că respectivul utilizează o informație "masiv contra-făcută"? Apoi, dacă actele scrise ale regimului Antonescu falsifică "masiv" realitatea, așa cum pretinde Laszlo, atunci de ce ele sînt folosite pentru a descrie acțiunile criminale ale aceluiași regim în Basarabia, Bucovina de Nord, Transnistria, Dorohoi sau Iași de către cei care, asemeni lui Laszlo, le neagă veracitatea? Cu alte cuvinte, cînd sînt ele "documente" și cînd sînt simplă "propagandă"? Și, mai mult, dacă actele în cauză sînt "masiv contra-făcute", mai putem oare reuși să decelăm adevărul de fals? Răspunsul este unul singur: acestea sînt surse valabile atunci, și numai atunci, cînd sînt folositoare. (De ce documentele regimului Antonescu nu pot fi asimilate simplei propagande, așa cum în mod fals naiv o face Laszlo pe urmele propagandiștilor "Holocaustului din România", se poate argumenta în maximum cinci rînduri.)

Pe de altă parte, dacă, așa cum am văzut, Laszlo îi acordă deplin credit lui Goma în descrierea faptelor, atunci cum de susține în același timp că "simpla anterioritate cronologică nu presupune cu necesitate un raport de cauzalitate"? Căci dacă faptele relatate de Goma sînt credibile, atunci Laszlo nu ne explică și de ce "atrocitățile comise de evreii din Basarabia împotriva românilor" nu ar explica - fie și oricît de parțial - motivațiile celor care au ordonat și executat crimele împotriva evreilor. Luîndu-ne martori la acest mister, Laszlo își închipuie însă că probează astfel "antisemitismul" lui Goma. Și, bineînțeles, pe al meu personal.

În plus, dacă în fragmentul mai sus citat nu respinge explicația cauzală, într-un paragraf anterior el se arată drept partizan al unui discurs de tip postmodern care respinge nu doar principiul corespondenței, ci și pe cel al cauzalității. Citez pe larg, dar chiar pe larg: "Cercetarea istorică de azi nu mai situează cu predilecție faptele stu-diate pe modelul binar adevăr - neadevăr, ci preferă distincția verosimil - neverosimil, plauzibil - neplauzibil. Tot mai mare pondere ocupă discursurile istorice de natură relativistă («eu presupun că e așa, dar s-ar putea să mă înșel»), abordarea pluriperspectivistă, cercetarea realităților din trecut cu ajutorul instrumentelor alternative. Evoluția este dinspre istoriografia totalitară, arțăgoasă, intolerantă și monologală spre cea democratică, tolerantă (în limite științifice), dialogală."

Și încă: argumentul absenței unei formații istorice de școală - preluat de la Pecican (7) -, pe care Laszlo i-l adresează lui Goma, i se poate întoarce, căci nici el nu poate să facă dovada une patalamale în acest sens. Dacă posesia unei diplome de absolvent de istorie este cea care face "verosimile" asertiunile cuiva, atunci iată că Laszlo își retrage singur veracitatea propriilor spuse.

Ca să rezum și să închei: dacă la începutul textului său Laszlo ne anunța că problema în discuție este dacă afirmațiile lui Goma corespund sau nu realității cu privire la subiectul aflat în discuție, cum de poate el stabili acest lucru în timp ce se declară adversar al principiului corespondenței? Și, în plus, cum de poate convinge că asertiunile sale potrivnice logicii binare (adică prin-

cipiului non-contradicţiei) - şi în primul rînd cele privitoare la "antisemitismul" lui Goma şi Stănescu - depăşesc nivelul unei "verosimilităţi" contrare căutării adevărului, care este proprie obiectivităţii demersului ştiinţific?

Suficient pentru armătura logică a modului de a proceda al lui Laszlo. Nici stilistic vorbind textele sale nu se prezintă însă mai grozav. Iată o suită de exemple de o preţiozitate lipsită de gust: "Canalul de comunicare dintre noi [dintre Laszlo şi Goma - n. m.] s-a perturbat" (8); "de-a lungul întregii expuneri a autorului, care [...] îl obligă [pe cititor - n. m.] la lecturi încrucişate"; "agresiunea pamfletară [a lui Paul Goma - n. m.] împotriva persoanei biografice a contestatarilor" este "ignobilă"; "Să fie sănătos Paul Goma!"; "zgomotoasă aberaţie"; "Aceste exemple şi altele, la fel de neconcludente, îl împing [pe Mircea Stănescu - n. m.] spre zgomotoasa concluzie că..."; "Însă fără umflarea artificială a gogoaşei, cum şi-ar fi putut el însuşi [tot despre mine este vorba - n. m.] scoate din mînecă falsurile flagrante?"; "Dacă asta nu vrea să spună că Paul Goma aruncă responsabilitatea Holocaustului pe umerii evreilor, atunci înseamnă ori că eu sînt paşa de la Vidin, ori că..."; "ce gălăgios eufemism ne serveşte Mircea Stănescu".

Acestora li se adaugă formulări pretins ştiinţifice de-a dreptul aiuritoare, precum: "Profilul său eroic [al lui Paul Goma - n. m.] din perioada totalitară" şi "implicarea sa activă, biografică, în lupta împotriva abuzurilor şi a samavolniciei"; "verticalitatea sa nezdrun-cinată de agresiunile comunismului"; "Le citez integral [frazele lui Goma - n. m.], în ciuda incongruenţei lor stilistice (datorită direcţiilor semantice suprapuse şi intersectate); "Îndată ce intrăm în contact cu cronotopul istoric"; "partizanatul antisemit al lui Paul Goma a prins un contur tot mai consistent"; "întrebarea sa arţăgoasă" şi "incoerenţa stilistică [ale lui Goma - n. m.]"; "o răsunătoare demonstraţie istorio-grafică a lui Ovidiu Pecican" (9); "[Goma] forţează concluzia sa antisemită neplauzibilă"; "cea mai scandaloasă minciună a lui Paul Goma o constituie preluarea logicii globaliste şi a limbii de lemn din propaganda antonesciană"; "tonurile pastelate [ale lui Goma - n. m.] prin care e evocat un criminal de război"; "Aberaţia evidentă a acestei ipoteze [a lui Goma - n. m.] este migălos demontată de către Ovidiu Pecican"; "[Goma] Îl invectivează pe Corneliu Coposu" (10); "[Goma] n-ar face aici decît să abată atenţia: de la esenţa conceptului la aparenţa sa. Prin aruncarea în criză a semnificantului, se încearcă o tulburare de percepţie în ordinea semnificatului"; sau (deja citata) "cercetare a realităţilor din trecut cu ajutorul instrumentelor alternative".

În plus, găsim apelative precum: "Întocmind, pe ton coleric, liste negre ale cercetătorilor care nu-i împărtăşesc punctul de vedere"; "Paul Goma nota recent, cu nedezminţit grobianism"; "Paul Goma pare a fi clona lui Corneliu Vadim Tudor"; "nocivul său delir **Săptămîna Roşie**"; "ideile lui strîmbe, scandaloase, revoltătoare"; "n-am mai avut pînă acum prilejul de a cunoaşte cărţi atît de mizerabile precum **Săptămîna Roşie 28 iunie - 3 iulie 1940 sau Basarabia şi Evreii**"; "am constatat «rinocerizarea» scriitorului parizian" - cu privire la

Paul Goma - şi: "patenta rea-credinţă a postfaţatorului [...] fie un retardat, fie un nelegiuit"; "Prin abilitatea cu care răsuceşte şi răstălmăceşte ideile preopinenţilor, pentru a-i acuza apoi cu arţag, Mircea Stănescu dovedeşte cu prisosinţă că nu este retardat."; "certăreţul nostru"; "Junelui scandalagiu..."; "cum atît de inteligent nuanţează postfaţatorul"; "mincinos neobrăzat"; "M. Stănescu ne comunică înfierbîntat"; "Pledoaria lui Mircea Stănescu alunecă uneori dinspre viclenie spre neghiobie"; "La asemenea neghiobie n-am de dat nici o replică"; "La fel de ofensat am dreptul să mă consider de stupizenia următoarei obiecţii"; "istoricul care se pretinde a fi"; "«Istoricul» Mircea Stănescu"; "Mă limitez la a răspunde unei ultime minciuni a postfaţatorului pe care l-am onorat oricum cu o atenţie nemeritat de extinsă" - atribuite mie.

Pentru că Laszlo se "amuză" punînd alături aserţiuni din **Săptămâna Roşie** şi din *România Mare*, le voi aşeza şi eu pe ale sale alături de altele fără a preciza în mod inutil de unde sînt culese: "aberaţiile publicate de un cretin [...] Mircea Stănescu"; "un descreierat - Mircea Stănescu"; "o nulitate (Mircea Stănescu) care semnează un articol mincinos şi calomniator"; sau "mîrşăviile susţinute de Mircea Stănescu" căruia "îi mai rămîne o scuză: un derapaj acut psihic" (11).

Şi totuşi, cele spuse pînă acum nu arată ideea pe care Laszlo o are despre subiectul istoric în discuţie, la fel cum nu explică nici motivaţiile sale.

Pentru a fi corect, trebuie să spun că luarea de cuvînt a scriitorului Laszlo - la fel ca şi a istoricilor Ion Solacolu şi Ovidiu Pecican - se deosebeşte într-un punct esenţial de poziţia restului inteligenţiei româneşti, al cărei comportament se manifestă printr-o tăcere mormîntală nu doar asupra subiectului în discuţie, ci şi, în genere, asupra a tot ceea ce este legat de Paul Goma. Trebuie să-i recunosc deci lui Laszlo cel puţin un merit, şi anume: acela de a încerca să-l înmormînteze intelectual pe Goma în urma unui surogat de analiză şi de discuţie.

Ca istoric ori, în genere, ca intelectual, trebuie să dai dovadă de o enormă carenţă intelectuală pentru a crede că există etnii - în speţă cea evreiască - predispuse la comunism, căci pentru omul de ştiinţă nu există alte explicaţii decît cele de natură socială. Asemenea pretinse explicaţii nu au nimic de-a face cu raţiunea, ci cu dogma. La fel de dogmatice sînt însă şi supoziţiile textelor lui Laszlo Alexandru.

Urmîndu-l pe Ovidiu Pecican, Laszlo nutreşte convingerea că în cazul "atrocităţilor comise de evreii din Basarabia împotriva românilor": "Nu a fost vorba despre un conflict interetnic", ci că "mesajul este unul de critică socială" (12), evreii respectivi protestînd astfel - alături de ucraineni (şi de ruşi!) - împotriva discriminărilor şi corupţiei statului burghez. Cu o asemenea gîndire adîncă asupra subiectului - care presupune că în timp ce-i ucideau, jefuiau şi batjocoreau pe ostaşii şi reprezentanţii administraţiei româneşti, evreii (împreună cu ucrainenii şi ruşii) transmiteau mesaje filozofice de critică socială - nu este de mirare că Laszlo găseşte că, în dezbaterea sa împreună cu Ion Solacolu şi Ovidiu Pecican asupra "cazului Goma", "urcam la rădăcina fenomenului".

Privitor la sursele pe care Goma își întemeiază analiza, Laszlo le indică doar pe cele care îi convin, adică: nu-i periclitează argumentația. Căci dacă pînă la ediția de la Vremea el nu citise **Săptămâna Roșie**, de data aceasta arată că a parcurs-o, la fel cum arată că a parcurs și studiul meu anexă. Numai că lectura sa nu înregistrează decît ceea ce îi slujește pentru a-l "contesta" pe Goma. Or, cartea lui Goma este clară - fapt reproșat și de studiul meu consacrat lui Radu Ioanid -, ea întemeindu-se în primul rînd pe textele unor autori precum: sionistul comunist Matatias Carp, evreul fost comunist Mihail Bruhis și evreul fost comunist utopic Z.K.-Gr. Vindeleanu. I-am mai reprodus o dată nu atît pentru a restabili - iarăși - adevărul, ci pentru a arăta practicile la care recurge autorul unui text care îl acuză pe Goma tocmai de "parțialitate" și "unilateralitate" (13).

Două dogme privitoare la România animă textul lui Laszlo: 1). Că aceasta a fost, încă de la 1867 (dacă nu chiar de la 1848), cea mai antisemită țară a Europei de dinainte de Primul Război Mondial; 2). Că ea a instituit cea mai severă legislație antievreiască din Europa, mai severă chiar decît în Germania nazistă. A încerca a-și sprijini argumentația pe textele Hannei Arendt - ea însăși tributară informației accesibile perioadei sfîrșitului celui de-Al Doilea Război Mondial, ea însăși acuzată cînd de "antisemitism", cînd de a fi bîntuită "de ura de sine" proprie evreului - este de două ori eronat. Suficient de indicat aici este că patriarhul cercetării Holocaustului, Raul Hilberg, respinge o asemenea vedere asupra chestiunii, în timp ce la treizeci de ani de la apariția cărții lui Arendt, **Eichmann la Ierusalim**, Laszlo se arată un disciplinat propagator al mitologiei istorice care slujește Industriei Holocaustului drept muniție de război. Laszlo: "Dar nu numai Parla-mentul român și legislația statală erau impregnate de autoritarism împotriva minorităților neasimilate, ci chiar mentalitatea populară nu ezita să îndemne la violențe. Toată Basarabia era un butoi de pulbere antisemită..."

În plus, Laszlo dă glas altor două dogme proprii Industriei Holocaustului, și anume: lipsa de inteligibilitate a crimelor comise împotriva evreilor în timpul Celui de-Al Doilea Război Mondial și "unicitatea" Holocaustului. Căci altfel nu se explică de ce - iar Laszlo nu ne luminează nici pe departe -, dacă antisemitismul era atît de puternic în România antebelică, pentru a trece de la "îndemnuri la violență" la "fapte" a fost așteptat Antonescu? Altfel spus, nu înțelegem cum, într-o țară ca acea Românie despre care ne vorbește Laszlo, antisemitismul devine criminal la circa 70 de ani distanță? La fel, el nu ne luminează nici de ce "notoriul criminal de război" Antonescu nu i-a predat naziștilor pe evreii din Vechiul Regat după epuizarea de către Germania nazistă a oricărei alte soluții a "problemei evreiești" - alta decît exterminarea - de după Conferința de la Wannsee din ianuarie 1942? Textele lui Laszlo sînt, în acest sens, un exemplu greșit de punere a întrebării de început cu care debutează orice interogație științifică. Apoi, autorul nu ne luminează nici de ce "atrocitățile comise de evreii din Basarabia împotriva românilor" ar fi niște "ignonimii", adică niște crime obișnuite (și, în plus, "masiv contra-făcute"), în timp ce cri-

mele colective comise de regimul antonescian un "genocid". Prin urmare, lui Laszlo nu-i rămîne decît să se simtă în continuare ofensat de analiza pe care am făcut-o textelor sale, căci reacţiile-i nu fac decît să indice o obsesivă situare în para-ştiinţă.

Expunerea istorică a lui Laszlo este cînd contrafactuală, cînd fără referire la contextul istoric, toate acestea arătînd că el lucrează cu o schemă de analiză anistorică. Este cazul chestiunii politicilor protec-ţioniste, al măsurilor sociale ale tînărului stat naţional al Principatelor vizînd stoparea imigraţiei şi a polemicii lui Kogălniceanu cu influenta Alianţă Israelită Universală, în legătură cu care Laszlo comentează: "Cine ar fi crezut? Refrenul ceauşist al «neamiestecului în treburili intierni» funcţiona deja la 1869! Timpul s-a oprit în loc." În fapt, nu timpul, ci aplecarea asertorului asupra subiectului este cea care comite clasica eroare istorică de a analiza trecutul prin prisma prezentului.

Dezolantă este şi înfăţişarea mizei cărţii lui Goma. Căci dacă românii aveau "problema lor" cu evreii, iar aceasta consta în răzbunarea pentru "atrocităţile comise de evreii din Basarabia împotriva românilor" cu un an mai devreme - aşa cum afirmă Goma - atunci Laszlo nu ne lămureşte cum din punct de vedere istoric crimele antonesciene - sau marea lor majoritate - ar putea fi subsumate noţiunii de Holocaust? În această perspectivă, crimele colective ale regimului antonescian pot fi numite: crime de război, crime împotriva umanităţii, genocid, însă nu pot fi subsumate Holocaustului, care reprezintă exterminarea evreilor (şi în acelaşi timp a handicapaţilor şi romilor) din motive ideologice (proprii naţional-socialismului), nu din motive de răzbunare şi nici pentru a-i jefui (14). A refuza să iei act de acest punct de vedere, numindu-l "minciună flagrantă şi profund insultătoare", şi acuzîndu-l pe susţinătorul său de "antisemitism" şi "negare frontală a Holocaustului" (nici măcar "deviantă", cum susţine Radu Ioanid!), reprezintă o crasă necunoaştere a dezbaterii din literatura ştiinţifică privitoare la Holocaust. Iată de ce îţi vine să te închini, atunci cînd Laszlo ia Parchetul drept arbitru într-o dezbatere intelectuală (curat "dezbatere" şi curat "intelectuală"!): "Atrag atenţia că ne aflăm deja în sfera unei culpe sancţionabile penal".

Semnalul de alarma al lui Laszlo face casă buna cu ameninţările nevoalate ale lui Teşu Solomovici – fostul just-tovarăş de la *Munca* devenit gardian-just al "Ordonanţei privind interzicerea simbolurilor fasciste, rasiste *şi* [sic] antisemite" – adresate colegilor săi editori de la Vremea cu prilejul lansării **Săptămânii Roşii** la Tîrgul de Carte din vara aceasta:

«Grijă mare, grijă mare, că-i caz penal!»

În studiul care însoţeşte eseul lui Goma demonstram că Radu Ioanid este un falsificator conştient de citate întrucît, pentru a-şi proba susţinerile, el nu doar citează aiurea din romanul **Basarabia** ci, şi mai grav, falsifică sistematic - atît în textul privitor la Goma, cît şi în lucrările istorice - documentele de epocă antonesciană. Faptul că lui Laszlo toate acestea i se par "nesemnificative neconcordanţe de citate" care pot fi reproşate "eventual" traducătorilor lui Radu

Ioanid nu fac decît să-l situeze într-o ilustră companie. În studiul meu citam şi din lucrarea **Evreii sub regimul Antonescu**, carte care nu a fost tradusă din nici o limbă, iar Laszlo impută falsificările de acolo - "eventual"- tot traducătorilor.

La fel, studiul meu critica aşteptările deplasate ale lui Laszlo, şi anume că după el lucrarea lui Goma nu arată asemeni unui tabel în care pentru fiecare "ignonimie" săvîrşită de evrei împotriva românilor nu aşează alături o alta săvîrşită de români împotriva evreilor, pentru ca informaţia să fie pusă în pagină în mod "echilibrat".

Pentru a-şi convinge cititorii că "«Istoricul» Mircea Stănescu are probleme cu cronologia", Laszlo uzează de tertipuri nedemne de un mînuitor al cuvîntului, afirmînd că: "eu însumi [Laszlo adică - n. m.] am fost primul critic al antisemitismului lui Paul Goma, nu Radu Ioanid şi nici Michael Shafir", pe motiv că discuţia sa cu Ion Solacolu s-a desfăşurat "preponderent" "în luna noiembrie 2002". Mă văd nevoit să mă autocitez: "Primul comentariu la **Săptămâna Roşie sau Basarabia şi Evreii** nu îi aparţine însă lui Ioanid, ci lui Michael Shafir" (15). Prin urmare, Laszlo se simte în mod iluzoriu deposedat de o atare anterioritate, însă aceasta se întîmplă nu din pricina cronologiei pe care pretinde că o stăpîneşte, ci numai pentru că Shafir nu-l acuză nicăieri pe Goma de "antisemitism", ci de: "negare" şi "trivializare" a Holocaustului. În mod obişnuit, orice expunere cronologică este în funcţie de momentul publicării criticilor privitoare la **Săptămâna Roşie**. Iar discuţia epistolară a lui Ion Solacolu cu Laszlo Alexandru, intitulată "Polemici pe internet", a apărut pentru prima dată în revista "Columna" din Tîrgu Jiu în 2003 (nr. 5-6), în timp ce cartea lui Shafir a fost publicată în ediţie română în noiembrie 2002. Dar chiar şi lucrînd cu criteriul lui Laszlo - cine este emiţătorul primelor pulsiuni împotriva lui Goma - el tot nu trece de examenul pe care şi l-a propus. Citez din introducerea cărţii lui Shafir: "Versiunea originală a textului a fost finalizată în noiembrie 2001 şi a fost publicată în limba engleză în august 2002, în colecţia ACTA condusă de Leon Volovici, la Centrul Internaţional Pentru Studierea Antisemitis-mului de pe lîngă Universitatea Ebraică din Ierusalim." (16) Prin urmare, devine inutil de precizat cine are probleme cu cronologia şi, în egală măsură, cu... "protocronizarea" (17).

Iar Laszlo încheie apoteotic: "Această realitate [a primordialităţii sale faţă de Shafir în vituperarea "antisemitismului" lui Goma - n. m.] nu-l împiedică pe postfaţator să ne trateze în ordine inversă, probabil fiindcă celorlalţi doi comentatori [Radu Ioanid şi Michael Shafir - n. m.] le poate reproşa, prin atacuri la persoană, evreitatea, pe cînd despre mine n-are încă date că aş fi fost circumcis." Concluzia este deci că "probabil" sînt - şi eu, la fel ca şi Goma - "antisemit". Cu un demers atît de profund nu este neaşteptat că Laszlo ajunge la o asemenea concluzie, căci pentru Industria Holocaustului, ale cărui dogme şi teme el le vehiculează, nu există decît o încheiere alternativă ciudat de "etnică": toţi cei care nu împărtăşesc mistica Industriei Holocaustului sînt fie "antisemiţi" (ne-evreii), fie "bîntuiţi de ura-de-sine" (evreii).

Laszlo încearcă să-şi justifice lipsa de sensibilitate faţă de tragedia basarabenilor, reproşată de textul meu, printr-un "nu e în chestie". El face foarte bine că se autocitează, iar eu, la rîndul meu, voi mai cita o dată. Ca să nu se uite. Laszlo: "eu, ca scriitor, aleg să mă transpun în pielea evreilor persecutaţi de Antonescu, discriminaţi, spoliaţi, alungaţi şi decimaţi în Transnistria, iar nu în pielea basarabenilor care, pentru puţini ani, s-au regăsit printr-un accident istoric fericit la pieptul patriei" (18). Şi acum să deschid DEX-ul, pentru filologul Laszlo, la termenul "(a se) transpune": "2. Refl. Fig. A se situa cu mintea, cu imaginaţia etc. în altă situaţie sau în alt timp." Atîta spuneam şi eu: că Laszlo Alexandru alege să situeze cu mintea, cu imaginaţia etc. doar în situaţia evreilor persecutaţi, iar nu şi în a basarabenilor, adică, pe scurt: că argumentaţia sa etică este "şi chioară şi şchioapă" (19).

Nici mai mult, nici mai puţin.

Dar cea mai flagrantă postură în care se situează Laszlo, criticul "antisemitului" şi "negaţionistului" Goma, este aceea că de la un asemenea vajnic denunţător-la-Parchet ar fi fost bine mai întîi să-şi asume, în calitate de membru responsabil al comunităţii din care face parte - iar ca româno-maghiar al celor două comunităţi - responsabilitatea individuală pentru crimele făptuite de conaţionalii săi – români şi maghiari deopotrivă – împotriva evreilor. Şi nu numai a lor. Iar aici Laszlo ar avea de ce. Citez din **Săptămâna Roşie** un fragment care se referă la Elie Wiesel, dar care l-ar putea privi la fel de bine:

"...minţea nerusinat... : a) ...prin omisiune: nu a suflat un cuvânt despre ocuparea, între 1940-1945, de către Ungaria, a unor teritorii din (Ceho)Slovacia, din Iugoslavia, din România; totodată a trecut sub tăcere responsabilitatea ungurilor, începând din septembrie 1940, în masacrarea românilor (peste 1.000 de oameni ucişi în primele zile dupa cedarea Ardealului de Nord; în jur de 100.000 de tineri români înrolaţi cu forţa în armata maghiara şi dispăruţi pentru totdeauna pe frontul de Est; zecile de mii de români concentraţi în detaşamentele de muncă, scufundaţi şi ei în pământurile Rusiei, Poloniei, Germaniei); a sârbilor (80.000 de persoane ucise, dintre care 18.000 numai în masacrul de la Bacika, operaţie de «curăţenie etnică» declanşată din ordinul amiralului Horthy la 12 decembrie 1940, pentru a face loc ungurilor din Ardeal, din Bucovina, din Croaţia), mulţi dintre supravieţuitorii sârbi refugiindu-se – unde? în România!; a evreilor: peste 200.000 de evrei din Ardealul de Nord (dintre care 36.000 din Maramureşul său [al lui Wiesel – n. m.] natal – asasinaţi de unguri în 1941 la Kamenetz-Podolsk), la care se adauga 418.000 de evrei din Ungaria propriu-zisă trimişi la moarte în lagărele de exterminare germane" (20).

Pînă la o eventuală asumare - care, constat, continuă să întîrzie la fel ca şi despărţirea de Goma - aserţiunile sale cu privire la "antisemitismul" şi "negaţionismul" lui Goma sau Stănescu nu pot fi luate nicidecum ca o dovadă de probitate morală, ci suspectate de motivaţii similare celor ale Industriei Holocaustului. Căci dacă în încercarea de a împiedica dezbaterea despre

Holocaust/crimele regimului antonescian împotriva evreilor nu este cazul unor profituri financiare, atunci este vorba despre profituri politice şi simbolice care trimit la practicile prin care se urmăreşte obţinerea de prestigiu şi putere în interiorul disciplinelor şi al instituţiilor culturale. Laszlo: "El [Goma - n. m.] preia cu toată convingerea teza lui Norman G. Finkelstein şi îi acuză pe evrei că urmăresc doar extorcarea de fonduri ca despăgubiri pentru Holocaust." Cum Laszlo nu a citit decît varianta **Săptămânii Roşii** publicată la Vremea, el nu l-a citit nici pe Finkelstein, a cărui teză - minuţios demonstrată - presupune că "Industria Holocaustului" reprezintă exploatarea suferinţei evreieşti în scopuri politice şi financiare (20). Iar această exploatare poate fi făcută la fel de bine nu doar de către evrei, ci şi de ne-evrei precum Laszlo şi alţii citaţi atît de Goma, cît şi de mine.

Laszlo face un teribil lapsus revelator, atunci cînd încă de la începutul textului său se include în grupul "contestatarilor scriitorului [Paul Goma - n. m.]", în timp ce Radu Ioanid, la rîndul lui, a scris, după Laszlo, "Un eseu polemic tăios împotriva lui Paul Goma". Ceea ce arată cît se poate de clar că nu despre legitima contestare a vreunei afirmaţii este vorba, ci de contestarea lui Paul Goma însuşi. În România de astăzi, poziţionarea în cîmpul cultural se poate face cel mai bine nu militînd pentru o istorie corectă a Holocaustului, pe de o parte, şi a criminalităţii comuniste, pe de alta, şi nu întreţinînd o memorie justă a celor două orori, ci luptînd împotriva imaginarului antisemitism (al lui Goma, de pildă) şi contribuind la împiedicarea unei dezbateri adevărate şi cinstite. O carieră sigură se poate face astăzi prin situarea oportună de partea curentului dominant, iar nu luptînd împotriva lui.

Ca să acuzi pe cineva de "antisemitism", îţi trebuie nu doar ceva mai mult decît "dovezile" lui Laszlo cu privire la "turcul" Goma şi "pistolul" Stănescu, ci unele fundamental diferite. În plus, ca să-i ironizezi pe aceiaşi drept pretinşi istorici, ai nevoie de cu totul alte calităţi decît cele probate de textele luate în discuţie. Şi nu ai decît să te legeni în iluzia că eşti partizanul unui discurs "democratic", "tolerant" şi "dialogal", căci nu vei ajunge nicicînd la numitele: democraţie, toleranţă şi dialog. Altfel, reaua intenţie, incompetenţa şi/sau indigenţa intelectuală îţi vor juca negreşit feste, în timp ce titulatura acordată sieşi de "polemist" nu va reuşi să le mascheze. Pînă acum, producţiile de acest fel ale lui Laszlo Alexandru rămîn la stadiul de nulităţi nocive.

NOTE

1. V. Paul Goma antisemit, la **www.eleonardo.tk**, nr. 5/2004, în special capitolul 9, intitulat "Despărţire", şi scrisoarea autorului din 14 martie 2004 adresată lui Paul Goma, intitulată "O poveste adevărată", publicată în acelaşi număr. De notat că din 1997 Laszlo Alexandru se tot desparte de Paul Goma. Deşi resorturile unei asemenea neîncheiate despărţiri nu ar fi inutil de sondat, ele nu fac obiectul prezentului text. Singura întrebare care se pune deocamdată este dacă, de această dată, Laszlo Alexandru va reuşi cu adevărat să se despartă de Goma.

2. V. **Săptămâna Roşie 28 iunie - 3 iulie 1940 sau Basarabia şi Evreii, Eseu, varianta 11 martie 2004**, ediţie îngrijită de Flori Stănescu, studiu şi index de Mircea Stănescu, Bucureşti, Editura Vremea XXI, 2004, 375 p.

3. Cf. ediţia de la Editura Museum, Chişinău, 2003, 91 p, şi cea de la Editura Criterion, 2004, 150 p. Prezentarea pe care Laszlo o face chestiunii arată că nu citise niciuna dintre aceste ediţii ale **Săptămânii Roşii** înainte de publicarea sa la Editura Vremea. Căci după ce citează eseurile: "Pe ei i-a întrebat cineva dacă sînt anti-goi?", "Basarabia şi 'problema'" şi romanul **Basarabia**, el afirmă că Goma "a revenit cu volumul incendiar **Săptămâna Roşie 28 iunie - 3 iulie 1940 sau Basarabia şi Evreii**", şi trimite la ediţia publicată la Vremea. Că nu ai cunoştinţă despre aceste lucruri nu ar fi grav dacă ai recunoaşte că nu ai citit înainte de a scrie asupra subiectului şi, mai ales, dacă nu i-ai acuza pe alţii că nu stăpînesc cronologia, aşa cum o face Laszlo în ce mă priveşte.

4. V. "Paul Goma antisemit", pe situl **www.electra.tk**, nr. 5/2004. Fără vreo altă indicare, toate citatele trimit la acest text.

5. Privitor la argumentaţia de fond a lui Laszlo, este de remarcat că am citat într-adevăr "pe larg" din textul acestuia, căci în mod obişnuit, pentru a indica tipul său de analiză, sînt suficiente cîteva pasaje, cînd nu este de ajuns o simplă trimitere. Faptul că Laszlo se "amuză" sau se simte "nedreptăţit" întrucît din alţi autori am citat mai mult, se datorează aspectului contrafac-tual al argumentaţiei sale. În plus, fragmentul pe care Laszlo mă acuză că i l-am "amputat" nu spune cu nimic mai mult decît ceea ce citasem, fapt care poate fi verificat de orice lector de bunăcredinţă.

6. V. Ion Solacolu - Laszlo Alexandru, "Polemici pe internet: Goma şi Basarabia", pe situl **www.electra.tk**, nr. 1 (12)/2003.

7. V. Ovidiu Pecican, "Paul Goma istoric", la **www.eleonardo.tk**, nr. 4/2004.

8. Sublinierile italice îmi aparţin, pe cînd cele cu bold aparţin autorului.

9. Aici Laszlo se referă la scrierea lui O. Pecican, "Paul Goma istoric", loc. cit.

10. Iată "invectiva" într-o demonstraţie de mutaţie de sens proprie inteligheţiei româneşti: "Coposu? Tatăl Naţiei îi tratase de... minoritari pe basarabenii şi bucovinenii veniţi în decembrie 1989 să ceară alipirea la Patria Mamă - de care el (şi Măgureanu) nu avea(u) nevoie!" **Săptămâna Roşie**, ed. cit., p. 297.

11. Cf. "România Mare", nr. din 13 iunie 2003, pp. 2, 3, şi 20 iunie 2003, p. 18.

12. Cf. O. Pecican, "Paul Goma istoric, loc. cit.

13. V. "Un caz recent. Cercetarea exterminării evreilor şi acuza de "antisemitism", în **Săptămâna Roşie**, ed. cit., p. 323.

14. Cu privire la respingerea motivaţiei jafului pentru includerea cazului Jedwabne în Holocaust, a se vedea de pildă textul lui Norman Finlkelstein intitulat "Goldhagen for Beginners: A Comment on Jan T. Gross's Neighbors", la **www.normanfinkelstein.com.**

15. Ibidem, p. 322. Cartea la care făceam trimitere este **Între negare şi trivializare prin comparaţie. Negarea Holocaustului în ţările postcomuniste din Europa Centrală şi de Est**, Iaşi, Editura Polirom, 2002.

16. Ibidem, p. 17.

17. Între atîtea altele, Laszlo îl acuză pe Goma de "«protocronizarea» propriului antisemitism".

18. Ion Solacolu - Laszlo Alexandru, "Polemici pe internet: Goma şi Basarabia", loc. cit., subl. mele.

19. "Un caz recent. Cercetarea exterminării evreilor şi acuza de 'antisemitism'", loc. cit., p. 327.

20. Cf. **Industria Holocaustului. Reflecţii asupra exploatării suferinţei evreieşti**, Bucureşti, Editura Antet, f. a., trad. de Nicolae Năstase.

Miercuri 6 octombrie 2004

Am primit ieri o scrisoare - de mână - datată: 3 septembrie! de la Gabriel Stănescu. Mă anunţă, ca o floare, că a reuşit să descuie CD-ul şi că "în trei săptămâni" scoate primul volum, al doilea ... "în patru".

Nu ştiu ce să fac. Omul acesta mă dezarmează. Nu pot dialoga cu el: nu răspunde la scrisori, nu răspunde la întrebări - uită (sau se preface?). În schimb se pricepe să lege de glia lui (editorială!) autori amărâţi ca mine, ca René A. de Flers. Să ne blocheze. Să se înstăpânească asupra manuscriselor noastre.

Deci eu l-am anunţat - printr-un e-mail, apoi prin o scrisoare cu aviz de primire (aviz întors cu semnătura lui) că nu mai vreau să am de a face cu el, că nu mai vreau să public nimic la el, că **Jurnalele 1999-2003** le retrag (dacă nu a fost în stare, vreme de un an de zile, să "descuie" un CD unde erau înregistrate...), iar el îmi răspunde (în 3 septembrie!) că... un volum va apărea "în 2 săptămâni" [3 săptămâni a făcut scrisoarea, trimisă prin un călător...], "iar în în 4 septembrie [adică: mâine, din punctul de vedere al unui om avînd normale relaţii cu timpul] şi volumul următor" - în maniera nesuferită a orientalilor de proastă calitate că... Pur şi simplu nu ştiu de unde să-l iau şi unde să-l pun pe Gabriel Stănescu, editorul. M-a enervat, m-a iritat, m-a supărat - fiindcă el minte tot timpul, tot timpul - şi doamne fereşte să răspundă la întrebări, la reproşuri, la acuze: se preface că nu a auzit, iar dacă el se preface, atunci acea realitate se... des-face, se ne-face! Dar asta-i "concepţie" de primitiv, de bolşevic!

Am mai copiat, cu toate că ameţelile mă doboară.

Joi 7 octombrie 2004

Ieri mi-a fost mai bine - am coborît la magazinul de sub noi - azi însă mi-e foarte rău. Încerc să copiez cât pot. Cât mă lasă hoitul să pot.

Mă gândesc să îi propun Lidiei Ciocoiu să îngemăneze **Culoarea Curcubeului** cu **Dosarul** - sau **Cod «Bărbosul»**.

Vineri 8 octombrie 2004

Nobel pentru literatură: Elfriede Jelinek - mi-a făcut plăcere să aflu : El-Lineka e foarte bună - "fiindcă e foarte rea"! Chiar mai veninoasă decât mine - uite că se poate aşa ceva.

Duminică 10 octombrie 2004

Am fost atât de prins cu copierea, încât nu am notat nimic - dealtfel, nici nu aveam ce.

Am fost ieri la dr. Schaan. Nu, nu de la tensiune (normală) îmi vin ameţelile. M-a trimis la un ORL-ist.

Seara, târziu (pentru mine) mi-a telefonat Radu Mareş de la Suceava (sau poate Piatra Neamţ, n-am reţinut, din pricina auzului care e din ce în ce mai deficient). Spunea că se întâlnise şi cu Luca Piţu. Şi că **Săptămâna**... se găseşte şi prin librăriile oraşului (Suceava? Piatra Neamţ?). Mi-a făcut mare plăcere semnul de viaţă al lui (lor).

Luni 11 octombrie 2004

Am copiat, am copiat. Niculiţii şi Stăneştii au urmărit emisiunea de pe TV Național şi mi-au spus că n-a fost rea...

(...)

Miercuri 13 octombrie 2004

În sfârşit, o veste bună - chiar dacă este doar pe-jumătate. Lidia Ciocoiu este interesată (trebuia să nuanţez: curioasă...) de «Bărbosul». Nu va fi dezamăgită.

Am copiat August. Am intrat în Septembrie (1977).

Joi 14 octombrie 2004

Încep o nouă zi de copiat. Nu m-am izolat de ceea ce se petrece în lume (mai ales în Palestina), însă nu mai am rezerve nici de timp, nici de energie să notez.

Duminică 17 octombrie 2004

Sper că, înainte de a merge, mâine, la ORL-ist (mă aşteaptă ore şi ore de imobilizări şi de tortură... chinezească) să termin copiatul.

Luni 18 octombrie

Nu numai că am terminat de copiat, dar am şi corectat până la pagina 160 - şi am imprimat. Că aşa-s eu: corectorist.

Pot pentru ca să spun că am ouat încă o carte: **Cod «BĂRBOSUL»**. A cincizeci şi câta? Ziceam: a şaizecea.

Da, domnule. Acum mă simt stors, istovit - lat. De parcă aş fi fătat - am mai folosit eu 'spresia asta, dar am uitat unde.

Miercuri 20 octombrie

Ieri au trecut pe aici Nicolae-Floreştii. M-am bucurat - mărunt-mărunt, bătrâneşte.

Joi 21 octombrie

Ieri am terminat corectura finală a «Bărbosului».

Loredana Mitruţ mi-a trimis **Amnezia** (cele două volumaşe, culese, ordonate cronologic de ea). Spre bucuria mea - îmi amân pigulirea necesară a textului, abia am ieşit din... Bărbos...

Vineri 22 octombrie

Filip mi-a lucrat asta noapte «B», urmează să-l expedieze.

Aseară: surpriză: Pivot şi-a făcut o emisiune la Iaşi. Pe lângă multe mămăligisme (ale pivotului), o fiinţă normală: Lidia "Cioc*c*oiu" cum au scris-o franţujii în program, re-devenită: Bodea.

A spus ceea ce nimeni dintre ieşioţi (în frunte cu Al. Călinescu: inert, ocolitor, inconsistent) nu spusese - căci ei evitaseră, cu prudenţa de veacuri... Şi despre "revoluţie" şi despre "aceeaşi tovarăşi" (care ne guvernează) - dar mai ales despre Sartre.

Mă bucur pentru ea.

Sâmbata 23 octombrie 2004

«Bărbosul» a ajuns, nu doar la Niculiţă, la Bucureşti, dar la Iaşi.

Aştept confirmarea. Între timp am luat la re-citit textul pe hârtie. Binecuvântată fie hârtia! Îţi arată multele greşeli comise.

La prânz Lidia Bodea a confirmat sosirea "fişierului" - ce barbarism!

Ecranul ordinatorului e pe sfârşite: se înverzeşte, se înroşeşte. Şi-a făcut veacul: cinci ani de lucru intens. Trebuie schimbat.

Corectez, pe îndelete, «B», pe hârtie.

Duminică 24 octombrie 2004

Aşteptare înfrigurată, chinuitoare, paralizantă: ca ecranul ordinatorului să (de)cedeze. Până atunci stau cu frica-n sân: acu-acu se înverzeşte-înroşeşte. Şi am am de aşteptat până pe marţi, miercuri unul nou.

Şi mai aştept rezultatul lecturii Bărbosului. Cum ieri a fost sâmbătă, cum azi: duminică, iar mâine a doua zi după duminică, aşa, cam pe marţi - dacă sunt optimist - voi primi un semn. Mi-l doresc: bun, de acceptare a propunerii.

Corectez, corectez. Mi-au scăpat multe greşeli.

Luni 25 octombrie 2004

Azi mi-au venit trei exemplare din **Calidor** trimise de Polirom în 7 octombrie ("neprioritar"); au circulat destul de... rapid.

Marţi 26 octombrie 2004

Filip mi-a re-dat vechiul ecran Apple, cât să mă ţină pâna la cel nou. Plictiseală, enervare, sictir.

Acum (orele 11 dimineaţa) am primit, prin poştă, trimisă de Ştefana Bianu, o pagină din Jurnalul Monicăi Lovinescu (din ce an? când apărut? nu stă scris). Îmi mai spusese de asta, mi s-a părut că chiar sufere din pricina a ceea ce a scris Monica despre ea, Ştefana. În discuţiile telefonice încercasem să edulcorez, să minimizez spusele-scrisele Monicăi (pe care eu nu le citisem). Fără succes. Acum că am o pagină întreagă - 146, copiez fidel pasajele care mă (ne) privesc:

"După ce citesc textul [desigur Jurnalul de Noapte Lungă, n.m.] (ce l-a enervat la culme pe Mihnea, descoperind în el mai vechi şi puerile teorii despre canalele de ape ce-ar trebui să înlocuiască drumurile în România), cred că înţeleg mai bine ce se petrece în mintea lui Paul. Dacă nu e luat în serios, va insista asupra caracterului provocator, de deriziune a textului (bineînţeles că aşa ceva nu se poate realiza când ai de a face cu un popor ca acela din România), dacă, dimpotrivă, se prinde, se poate produce declicul unei întoarceri în ţară, cel puţin pe perioada electorală.

"Şi brusc îmi aduc aminte cum inventase în nu ştiu ce text (n-a văzut lumina tiparului) o insulă din România, stăpânită de el şi unde i-ar fi invitat, în vacanţă sau la studii, pe... Liiceanu şi pe Pleşu (tocmai îl vizitaseră la Paris, la începutul anilor '80). M-am cam speriat atunci, dibuindu-i un fond de megalomanie nebănuit de V.[irgil] şi de mine, care-i lăudasem, dimpotrivă, mereu... modestia.

În plus, Goma a acum şi prost înconjurat. Tămâiat probabil. Din fericire pentru el şi ajutat băneşte. Un domn şi o doamnă Bianu îi publică unele cărţi (ieri "dicţionarul" de cuvinte închipuite de el [**Alfabecedarul** - n.m.], azi pagini de jurnal, e drept, roneotipate). Aceiaşi i-au dăruit un ordinator Macintosh cu imprimantă laser care l-a dat gata pe Cristovici: e de vreo 30 000 frs - ne spunea el epatat. S-a dus să-i instaleze computerul azi şi Paul i-a promis... Ministerul Culturii."

Aici sunt două straturi: primul mă priveşte pe mine, iar eu mă descurc singur faţă cu Monica Lovinescu: o ignor. Când cineva - altfel reputat inteligent - comite atâtea prostisme pe centimetru pătrat de hârtie, nu îţi rămâne decât să ridici din umeri. Neputincios.

Al doilea o priveşte pe Ştefana Bianu: "o doamnă" - asta a rănit-o adânc. I-a făcut mai mult rău decât... deconspirarea preţului ordinatorului.

Pe mine - ca "partener de dialog" mă expediez în câteva cuvinte: nu găsesc nimic care să mă atingă, să mă ofenseze în această pagină de jurnal. Fiindcă eu, despre *jurnal,* am o altă, o cu totul altă părere decât Monica Lovinescu. Vreau să spun: şi despre jurnalele altora, nu doar despre al meu.

Aduc doar aminte că **Jurnal I-II-III** al meu, apărut în 1997 i-a supărat pe Monici de moarte - fiindcă de ce? Fiindcă iată de ce: (jurnalul meu) "divulga lucruri care ar fi trebuit să iasă la lumina tiparului peste 5, chiar 50 ani"- asta fiind opinia lor, despre jurnalul... altuia, oricum, nu despre al lor... Fiindcă, pe de o parte, în chiar momentul în care ei decretau-decretul (vorba lui Săraru), în vara anului 1989, când le dădusem să citească vol II (**Căldură mare**), Virgil Ierunca publicase (în *Ethos*, de pildă) pagini din jurnalul său relatînd fapte petrecute în urmă cu abia 3-4 ani (conflictele cu V.C. Gheorghiu), nu aşteptase "5 sau chiar 50 ani"; pe de altă parte, Monica Lovinescu, cea care asmuţase haita îndatoraţilor ei, prin degradantul - pentru ea - ţăţism: "*Îmi pare rău că l-am cunoscut pe Paul Goma*" -, din pricina jurnalului - *meu*, nu este inutil să adaug - să mă sfâşie, să mă acopere de bale şi de noroi, nedîndu-se în lături nici de la neadevăruri, ca să nu le spun minciuni (exerciţiu în care au excelat excelenţii *Dan C. Mihăilescu, Alex Ştefănescu - necititori ai textului atacat, inventatori ai unor afirmaţii ne-afirmate de mine*), Monica, ziceam, imediat după apariţia **Jurnalelor I-II-III** (1997) s-a aşternut pe... confecţionarea jurnalelor sale, exact după reţeta... - hai să nu zic: a mea, ci doar: cea... inversă celei combătute cu îndârjire la ale mele: "aproximări în informare", "bârfă de mahala" - chiar şi "numărarea banilor din buzunarul altora"...

Îmi aduc aminte că Virgil Tănase, în furia lui "prostitoare" revărsată asupra prietenilor noştri - după ce venisem şi eu în exil - zicea: «Mihnea e un prost! Ţepeneag, un prost, Marie-France o proastă...» Despre Monica nuanţà: «Monica voastră / E o proastră!»

Al naibii, Ţonţu, ce pif poeticesc avea!

Modul în care a comentat (sic) Domnia Sa fragmentul din jurnalul meu, dimpreună cu Mihnea Berindei (re-sic - pentru a atrage atenţia asupra partenerului de comentarii: Mihnea Berindei el însuşi!), dacă nu dovedeşte neapărat că nu a înţeles nimic-nimic-nimic din ceea ce citea ("canalele de apă - ce ar trebui să înlocuiască drumurile", "o insulă din România, stăpânită de el"), deşi într-acolo bate..., atunci sigur: era atât de furioasă din pricina a cu totul altceva (decât canalele-de-apă şi insulele-personale) - anume:

Că cineva îndrăznise să scrie despre Majestatea Sa că este o bârfitoare, o intrigantă (m-a durut inima când am citit, sub condeiul lui Dan Petrescu, apropierea de Geta Dimisianu - "cele două Getuţe", însă ce să-i fac - lui D. P. - dacă am găsit că are dreptate!), o trădătoare şi o complotistă împotriva "prietenilor" săi.

Acesta fiind motivul (şi nu canalele-insulele) pentru care s-a lăsat orbită de... obrăznicia blasfematorie (!) a diaristului Goma şi a aşternut pe hârtie vorba-scrisă a sa: *n'importe quoi*; totodată; *n'importe comment*:.

Doar nu va pretinde vreodată că Papa (Papesa) are voie să rostească - mai grav: să scrie - exact ceea ce interzice altora.

O curiozitate adânc întristătoare. O veste atât de proastă, încât nu am consemnat-o în momentul aflării ei; se vede că am făcut ca mulţi oameni: am măturat-o sub preş, ca să n-o văd...

Datează de trei săptămâni, de la ultima vizită a lui Iurie Roşca. El mi-a adus, printre alte cărţi de la editura Stiinţa şi Vol 3 din **Cartea Memoriei**, din partea lui Iurie Colesnic.

Acolo am dat, la "s. Mana, com. Selişte" de patru persoane purtînd numele "Morozean: Axentie, Ecaterina (soţie), Iacob şi Domnica", "deportaţi în 1949, în reg. Irkutsk, sub acuzaţie de colaboraţionism".

Doamne-Dumnezeule! Ultimii doi Morozeni sunt Moş Iacob al meu şi Mătuşa Domnica a mea! În acest an, 2004, s-au împlinit 60 de ani de când ne-am despărţit - şi nu ne-am mai în-găsit. Mă simt vinovat că n-am ştiut că şi ei au fost deportaţi - buneii mei adoptivi - dar cât de adevăraţi! El era născut în 1882 (scrie acolo), avea 56 ani când am plecat noi din Basarabia, 61 când au fost deportaţi. Or fi murit pe drum, nu cred că au apucat să ajungă la Irkutsk. Nici părinţii cât au trăit nu au avut vreo ştire de la Moş Iacob - este adevărat: "receptorul" lor era deschis

predilect înspre familiile noastre, tata aştepta veşti privitoare la fraţii săi Ion şi Ignat - amândoi "dispăruţi".

Bogat nu era, ca să fie considerat kulak. "Colaborator", Moş Iacob! Prin ce? Ce crime "antisovietice" i s-ar fi putut reproşa? A, da, fusese primar (în fapt: delegat), funcţionar al autorităţilor româneşti - deci "colaboraţionist". Numai că de la ei, de la bolşevici ne-a venit "pedepsirea" oamenilor, nu pentru fapte, ci pentru... stări.

Iar eu... Eu m-am mulţumit să-l scriu în cărţile mele. Cum, pentru copilul de mine Moş Iacob era un om bătrân, credeam-speram că murise de moarte bună, acasă, în patul lui, la Mana...

Viorel Ilişoi: primul care a fost în Mana după 1989; apoi Oleg Brega; însă ei nu aveau legături cu oamenii din sat, doar cu... personajele din cartea mea **Din calidor**, aşa că nu s-au interesat de soarta prototipurilor...

Mi-e ruşine. Mi-e jale.

Vineri 29 octombrie 2004

Am ajuns la jumătatea **Săptămânii**... cu repaginarea, refacerea.

În România au fost două cutremure - deşi de importantă putere, nu au făcut victime.

Am un nou ecran al ordinatorului. Este mult mai odihnitor - deşi ochii mi-s gata-stricaţi...

Sâmbătă 30 octombrie 2004

Astăzi am primit un CD de la Sergiu Mihalcea, cuprinzînd emisiunea transmisă din dialogul nostru. Mie mi s-a părut... cioplit, tuns, scurtat, Anei însă i-a plăcut, ea a acceptat toaletarea. Judecînd:

«A rămas ce ai spus despre securitate? Rămas. Despre "fosta securitate" care este mai prezentă, mai vizibilă ca oricând? A rămas. A rămas apelativul "domnul" pus lui Brucan, Iliescu, Petre Roman, Pleşiţă? A rămas. A rămas motivul pentru care nu mergem în România - "nu călătoresc în ţări comuniste, unde domneşte în continuare securitatea, fiica NKVD-ului- KGB-ului?"»

Ei, aici nu mai sunt sigur. Şi mi-e greu să re-pun, să re-văd înregistrarea: nu, nu mă plac - nici cum arăt, nici cum vorbesc - dar să fie întrebaţi Liiceanu, Manolescu, Iorgulescu, Buzura...

«Oricum», mă consolează Ana, văzîndu-mă atât de fiert, «dacă ceea ce ni s-a trimis a fost difuzat în România, e bine; fiindcă acolo sunt... esenţialele».

Cu ce ne oblojim noi: cu "esenţialele" rămase...
Am terminat de *recalibrat* **Săptămâna**... 426 pagini.
Mi-a trimis Luca Piţu ultima ediţie a **Eros**-ului său. I-a ieşit bine.

Duminică 31 octombrie 2004

S-a schimbat ora. Nu şi anul. Cu atât mai puţin vârsta.

NOIEMBRIE

Luni 1 noiembrie 2004

Este pentru prima oara când XiTi arată că (ieri, 31 octombrie) nu a fost repertoriat nici un vizitator american al site-ului meu internet. Nu decepție, ci amuzament: americanii - și cei de origină română - au fost, sunt, vor mai fi încă ocupați, acaparați de alegeri, nu au ei timp de fleacuri ca umblarea pe internet în căutare de cai verzi pe părerzi. În schimb (sic) apare pentru întâia oară un vizitator în Polonia! Cine știe: o fi vreun basarabean în vizită la vreo soră măritată cu un leah... Mai apare și un vizitator în Israel. De multe săptămâni Israelul nu se interesase de internetica mea. Or fi și israelienii acaparați de evenimentul-zilei lor: moare au ba Arafat? Îl lasă să fie înmormântat în... Israel, sau îi interzic întoarcerea în pământul său natal, Palestina și, mort, îl închid în sârme undeva, oriunde, în deșerturile din vecini - numai în Palestina nu. C-așa e când israelienii proclamă (iar americanii aclamă): «Pământurile astea sunt ale noastre! Dumnezeu ni le-a dat! El ne-a poruncit: mergeți și înstăpâniți-vă peste pământurile acelea - iar pe *goi*-ii de-acolo alungați-i, ucideți-i! Fiindcă toți *goi-ii sunt antisemiți*!»

Dar Doamne-ferește să spună cineva-ceva astfel:

«Toți evreii sunt anti-*goi*!» - acela nu va mai aduna ca o veveriță alunele burselor americane (nu neapărat burse Soros!), nu-și va mai da doctoratul în porumbologie-avansată, la Bloomington - și, vai lui-ei, nu va mai fi toată ziua bună-ziua sus, la prezidiul colocviilor înalt culturale, dezbătînd ba una, ba mai ales alta.

Aseară am reluat corectura la **Amnezia**... Merge greu.

Marți 2 noiembrie 2004

Nici nu mi-am dat seama că am ajuns... azi.

Ziua aniversară a lui Filip.

Lidia Bodea încă nu mi-a dat un răspuns cât de cât lizibil, deși am schimbat două mesaje.

Seara: am terminat de corectat **Amnezia**.

Miercuri 3 noiembrie 2004

Astă-noapte au început alegerile în USA. Mărturisesc: nu sunt deloc, dar deloc excitat, vorba lor și a americanizaților (nostim peste poate devine împrejurarea când se exprimă o famă și te-aștepți să înceapă

să intre în transă extatică, să tremure, să bâţâie, chiar să dea din cur, cu ochii suflecaţi, alb). Bush are să fie reales. Asta fiind o *fatalitate*.

Seara: a câştigat (fatalitatea!) Bush - prin abandon. Kerry, cavaler, s-a recunoscut învins. Între noi fie vorba: nici nu merita să câştige.

În ultimele zile, am învăţat câte ceva - împreună cu francezii: că oricât de antipatic, de grosolan, de ignar ar fi Bush, americanul de rând s-a folosit din plin de drepturile cetăţeneşti, electorale, ca să-şi exercite drepturile în cel mai democrat stat din lume. Aşa, cu rateuri tehnice - "maşinile "de vot - din 2000, trucajele, înşelătoriile nu au fost posibile înainte, nu au fost posibile în această campanie (cică s-ar fi semnalat un caz, în urmă cu decenii, dar scandalul iscat a fost uriaş).

Ceea ce am spus - de bine, despre democraţia americană - nu are nici o legătură cu persoana, cu atât mai puţin cu politica lui Bush în exterior: arogantă, brutală - şi, desigur: injustă, mai ales în Palestina.

Mai degrabă ca european, decât ca francez (nici nu sunt: am, în continuare statut de refugiat politic în Franţa), nu se poate să nu sufăr de măgăria elefantiaziasînă americană, mai cu seamă bushistă, a individului care în viaţa lui nu a citit o carte, pe dinlăuntru, adică nu doar titlul şi preţul, care nici nu ştie cum se deschide obiectul, care nu a călătorit în afara "baştinei" sale statunitèze, deci nu ştie că există şi *altceva* pe lume.

Cât despre tratamentul rezervat Franţei - prin guriţa curgăinească a Condoleezzei, cea care a rostit tare, cumcă de Rusia să nu se atingă, Germania să treacă clasa - dar *Franţa să nu fie iertată*... Ia auzi: iertată! Care era vina Franţei, încât Doamna Directoare, de astă dată n-o mai ierta? Vina "de fond": Franţa nu a respectat regula Văcarului: «Când vorbeşti cu mine, să taci din gură!» Dar cum îndrăznise nimicul-la-pătrat, cantitatea neglijabilă, aflată undeva, într-o "geografie nedeterminată", în ceea ce nesfârşitul cap-de-mort-gânditoresc Rumsfeld desemnase cu dispreţ - dar mai ales *cu ură*: "Vechea Europă" (în treacăt: din care "vechitură" ieşiseră şi părinţii săi, dacă nu cumva chiar şi el, copil: din Germania); cum îndrăznise ignorata geografie elementară să nu bată călcâiele şi să execute ceea ce Majurul Suprem ordonase: războiul în Irak? - fără concertare, fără cercetare a temeiniciei acuzaţiilor (posesie de arme de distrugere în masă), împingîndu-l pe nepotul Unchiului Tom, Powell cu acelaşi nume să se dea în spectacolul grotesc, grotesc, grotesc - arătînd lumii celebra fiolă de antrax... America nu a suportat un asemenea afront: ameninţarea Franţei că va folosi dreptul de veto. Exact aceeaşi ameninţare o formulase şi Putin, însă Bush ştia măcar atâta: o fi el, Rusul, la pământ, în patru labe, acum - dar mâine cu cine va împărţi petrolul lumii? Ei? Însă povestea cu încontrarea, la ONU a fost doar pretextul de moment (deşi a dat rădăcini, ca şi luminoasa cugetare americană: "Francezii sunt laşi, trădători - au fost totdeauna - *pentru că* mănâncă brânză împuţită!"), însă motivul a fost altul: America a fost aţâţată până

la isterie de lobby-ul evreiesc - din cauza Palestinei: Franța fiind singura țară care nu se sfiește să declare că și palestinienii au dreptul la viață pe pământul lor. Evreii sunt furioși de câteva decenii pe Franța lui de Gaulle, cel care nu a ezitat să le spună verde,-n față, adevărul - drept care a devenit un "clasic al antisemitismului", citat de câte ori nu mai au argumente. De aici *ura* pe Franța istorică, cea care nu ține să-și strice relațiile cu lumea arabă - și așa minate-culpabilizante de colonizarea Maghrebului și mai ales de războiul din Algeria.

Joi 4 noiembrie 2004

Filip mi-a instalat pe internet 5 texte (**Justa, Ușa..., Jurnal pe Sărite, Amnezia, Bărbosul**» și o continuare (**Jurnalul 2004 ian-oct**). Cel mai important îmi pare a fi «Bărbosul».

(...)

Duminică 7 noiembrie 2004

Instalarea pe internet a noilor texte (înnoite, ca **Jurnal 2004**) a provocat o creștere a interesului, judecînd după XiTi. De pildă ieri am avut... 29 vizitatori! - în realitate vreo 25, fiindcă și eu am umblat pe acolo, mai ales pe la **Ela**...

Trebuie sa corectez atent și **Jurnal pe Sărite** - m-am apucat ieri de el, dar l-am abandonat degrab'. Nu înțeleg ce s-a întâmplat cu ultimele texte, de mi-au scăpat atâtea greșeli. Se vede că fiind total colonizat de «Bărbosul», le-am neglijat pe celelalte.

Loredana mi-a trimis scrisorile (aflate în dosar) dactilografiate. Șovăi dacă să le introduc ori ba. Am să mai gândesc.

(...)

Joi 11 noiembrie 2004

A murit Arafat, astă-noapte. Confuzie - la Palestinieni; confuzie la Israelieni - dacă a dispărut Arafat, cu cine se mai bate Sharon?

Ar fi trebuit sa mă întorc la jurnal - în ciuda tuturor frustrărilor -, din toate puterile. Se vede că nici frustrările nici puterile nu sunt suficiente pentru o întoarcere. Am să dorm puțin - poate-poate îmi revine cheful de jurnal.

Nu cred că introduc în «B» scrisorile.

Vineri 12 noiembrie 2004

M-am oarecum odihnit. Nu suficient.

Mi-a trimis Valerian Stan un articol despre «Bărbosul». M-a bucurat interesul lui, solidar. Dealtfel, de când am instalat acest text pe

internet, «Bărbosul» este textul cel mai vizitat. Rămâne de văzut ce hotărăşte - editorial - Lidia Bodea. Probabil îmi va răspunde săptamâna viitoare.

Sâmbăta 13 noiembrie 2004

Şi cică să nu fi superstiţios: azi e 13! Azi am primit de la Ioan Roşca din Canada comunicatul publicat în *Ziua*, 12 nov. 2004:

"A fost Holocaust

Concluziile raportului Comisiei Internationale pentru Studierea Holocaustului in Romania, prezentat ieri la Palatul Cotroceni, arata ca in tara noastra, in timpul celui de-al doilea razboi mondial, a avut loc Holocaust. Potrivit datelor prezentate de presedintele Comisiei ElieWiesel, Holocaustul a devenit posibil ca urmare a "antisemitismului cu radacini adanci in istoria politica si culturala a tarii", scrie Mediafax. Concluziile raportului Comisiei conduse de laureatul Premiului Nobel, Elie Wiesel, au fost prezentate in prezenta membrilor comisiei, a presedintelui Ion Iliescu, a ambasadorilor SUA si Israelului in Romania.

Iliescu a spus, dupa prezentarea concluziilor raportului, ca statul roman isi asuma responsabilitatea pentru Holocaust.

Intre 280.000 si 380.000 de morti

Concluziile raportului au fost date publicitatii printr-un comunicat de presa si arata ca ordinele care au dus la degradarea civica, nimicirea evreilor si a institutiilor evreiesti au fost date de cele mai inalte autoritati romane. "Autoritatile civile si militare romane sunt responsabile de moartea unui numar cuprins intre 280.000 si 380.000 de evrei romani si ucraineni din Romania si teritoriile aflate sub administratie romaneasca", se arata in document. Circa 340.000 de evrei romani au supravietuit datorita faptului ca Guvernul a suspendat deportarile in anul 1943, cu 16 luni inainte ca Romania sa iasa din alianta cu Germania nazista si sa se alature Natiunilor Unite, se mai spune in raport. Conform documentului, peste 25.000 de rromi au fost, de asemenea, deportati in timpul Holocaustului, iar dintre acestia mai mult de 11.000 si-au pierdut viata, ceea ce a dus la disparitia unor colectivitati de rromi, vechi de secole. Implicarea personala a lui Ion Antonescu in deportarea si lichidarea evreilor si rromilor, sub jurisdictie romana, "este probata in mod concludent de vastul material documentar existent", se mai arata in document. Aceeasi sursa sustine ca aproximativ 132.000 de evrei din nordul Transilvaniei, aflat sub administratie ungara, si alti 5000 de evrei romani care traiau in afara tarii au fost ucisi in Holocaust. "Negarea Holocaustului in timpul regimului comunist, precum si in perioada postcomunista, a fost si ramane raspandita si ingrijoratoare", sustine raportul.

Set de recomandari

Conform aceluiasi comunicat, Comisia a inaintat Guvernului Romaniei un set de recomandari, respectiv stabilirea Zilei Nationale de Comemorare a Holocaustului la 9 octombrie, comemorata pentru prima data in acest an; infiintarea unui memorial national si a unui muzeu in Bucuresti pentru comemorarea victimelor Holocaustului; identificarea si inregistrarea victimelor Holocaustului in Romania; crearea unui grup special de lucru care sa analizeze, sa corecteze si sa redacteze programa si manualele scolare referitoare la Holocaust. Comisia a recomandat si introducerea educatiei privind Holocaustul in cadrul curriculei scolare universitare si pregatirea de programe pentru grupuri profesionale si asociatii; infiintarea unui centru arhivistic si a unei fundatii dedicate educatiei si cercetarii Holocaustului; anularea deciziilor de reabilitare a unor criminali de razboi, inclusiv a celor pronuntate in ultimii 15 ani.

Potrivit comunicatului, raportul de circa 500 de pagini prezinta istoria Holocaustului in Romania, precum si concluziile si recomandarile Comisiei in legatura cu modul in care Guvernul poate contribui la constientizarea si cultivarea memoriei Holocaustului, ca si la stimularea cercetarii si educatiei in acest domeniu in Romania.

Presedintele Iliescu a precizat ca raportul urmeaza sa fie tiparit in limbile romana, franceza si engleza. Iliescu: Raportul "un instrument de lucru fundamental"

In interventia sa de dupa prezentarea concluziilor de catre Elie Wiesel, presedintele Iliescu a spus ca raportul prezentat ieri reprezinta "un instrument de lucru fundamental pentru oricine studiaza istoriacontemporana a Romaniei, in particular cea a participarii statului roman la cea de-a doua conflagratie mondiala". Iliescu a apreciat echilibrul si obiectivitatea materialului, ca si efortul documentar ce il sustine si calitatea analizei pe care o efectueaza. "Holocaustul a reprezentat una dintre acele probleme grave ale istoriei noastre, a carei abordare a fost evitata, atat in timpul regimului comunist, cat si dupa disparitia acestuia. Am considerat ca aceasta recon-ciliere cu trecutul nostru, cu unul dintre episoadele sale dramatice, trebuie sa aiba loc cat mai curand si, de aceea, am socotit infiintarea Comisiei ca un act necesar si oportun", a mai spus seful statului.

(Carmen EPURAN)"

Din alta sursa :

"Membrii Comisiei:
- Prof. Elie WIESEL, Presedinte
- Radu IOANID, Vicepresedinte
- Tuvia FRILING, Vicepresedinte
- Mihai IONESCU, Vicepresedinte

- Ioan SCURTU, Institutul N. Iorga, Consilier de Stat, Administratia Prezidentiala, Coordonator Secretariat
- Victor OPASCHI, Consilier de Stat, reprezentant al Presedintelui Romaniei in Comisie
- Viorel ACHIM, Institutul "N. Iorga"
- Lia BENJAMIN, Centrul pentru Istoria Evreilor din Romania
- Liviu BERIS, Reprezentant al Asociatiei Evreilor din Romania, Victime ale Holocaustului
- Irina CAJAL MARIN, Federatia Comunitatilor Evreiesti din Romania
- Adrian CIOFLANCA, Institutul "A.D. Xenopol", Iasi
- Ioan CIUPERCA, Universitatea "Al.I. Cuza", Iasi
- Alexandru ELIAS, Federatia Comunitatilor Evreiesti din Romania
- Alexandru FLORIAN, Institutul pentru Studii Social-Democrate
- Vasile IONESCU, Organizatia Rromilor
- Corneliu Mihai LUNGU, Arhivele Nationale
- Andrei PIPPIDI, Universitatea Bucuresti
- George VOICU, Universitatea Bucuresti
- Jean ANCEL, Israel, Institutul "Yad Vashem"
- Colette AVITAL, deputat (Knesset)
- Andy BAKER, American Jewish Committee
- Randolph BRAHAM, CUNY, US
- Mihai Dinu GHEORGHIU, Universitatea Paris II, Franta
- Hildrun GLASS, Germania
- Dan MARIASCHIN, Vicepresedinte B'Nai B'Rith
- Paul SHAPIRO, US, USHMM
- Michael SHAFIR, RFE/RL, Israel
- William TOTOK, Germania
- Leon VOLOVICI, Israel"

Au făcut-o şi pe asta! Cu tancul israelian specializat în doborîrea-dezrădăcinarea măslinilor, în asuparea izvoarelor, în dărâmarea caselor - de preferat cu copiii înăuntru (un colonel israelian, acuzat că nu a evitat civilii, mai ales copii: «Da, dar dacă ne gândim că ei vor fi kamikadze-ii de mâine...», în strivirea serelor (iar în treacăt şi un bătrân-doi, că şi-aşa-s prea mulţi palestinieni în Palestina, deşi Israelul s-a silit din toată inima să-i stârpească) - fără sa ţină seama de nici o altă realitate, de vreun alt argument - ce "argument" în faţa *tancului sovietic*? - au impus legea lor; au bătut cu pumnul lui Vâşinski în masă.

La aşa ceva se pricep israelienii: dealtfel ca aliaţi fideli ai americanilor (dar în mare secret, să nu se afle!), ei le-au furnizat invenţiile-producţiile lor: cătuşele din plastic, sârma ghimpată ultimul răcnet - dar şi "tehnica de luptă contra gherilei urbane" în Irak; şi nu doar consilii şi consilieri, ci şi unităţi de militari israelieni (în uniforme americane, ba

chiar ucrainene... - pe care unul dintre ei o găsea incomodă - «tot mai bună era a noastră»...).

Nu cunosc data emiterii "Concluziilor", Roşca îmi transmite: au fost publicate în ziarul *Ziua* din 12 noiembrie. Deci nu mă hazardez sa afirm - ceea ce îmi stă pe limbă, anume:

Dacă Bush nu ar fi fost reales, Israelul nu ar fi îndrăznit - deocamdată...- sa impună şi României acest diktat: declaraţia de recunoaştere a vinovăţiei - ca la anchetă!

Privesc lista celor din "Comisie": nu-l văd pe Oişteanu; nici pe Andrei Cornea; nici pe legendarul tovarăş Teşu (hăl-cu-Hordonanţa) - au oare de ce? Să fi fost înlocuiţi în ultimul moment de doi-trei *goi* figuranţi-activi (şi, ca toţi proaspeţii convertiţi, mai catolici decât Rabinul-General) - ca Pippidi, M.D. Gheorghiu, Totok? Dar unde-i D. C. Giurescu? - a lins el pe degeaba ceea ce a lins? Dar Gabriel Andreescu? Dar Dan Pavel? Dar Buzura, Doctorul Honoris Causa de la Ierusalim, răsplătit pentru performanţa de a fi trimis la topit un volum de documente care probau *şi* responsabilitatea evreilor? Dar Breban, dar Ţepeneag - cu "stindardul" lor pe care scrie, citeţ: "Ed. Reichmann"? Dar Marta Petreu cu Vartìcul său personal - ştiut fiind: ei se adapă numai de la izvorul tovarăşului "Ion" Ianoşi? Dar Pecican şi Laszlo - bine-bine, am înţeles: aceştia sunt şi mici şi... recenţi.

Din partea unui Iliescu nimic nu provoacă mirare: aşa cum a semnat Tratatul cu Rusia, aşa a semnat şi acest ukaz al Israelului. Adică cedînd-româneşte: mai-mult-decât-totul. La început făcînd ceva nazuri, însă numai ca să-i impresioneze pe boii de români: ca el nu ar vrea, că el nu vrea deloc-deloc, dar dacă astea-s "condiţiile" pentru intrarea României în NATO, în Europa - aşa i-au suflat americanii Wiesel şi "Ioanid"... Căci el, nu-i aşa, ziua-noaptea şade cu gândul numai la România, ţărişoara lui, dragă... Deci: pentru a salva "onoarea" României, a acceptat minciunile, calomniile la adresa României; pentru binele României a acceptat reeducarea copiilor, a tinerilor "în spiritul" Holocaustului românesc, cel care nu a existat. Ce şi-o fi zis: «Ce să ne mai târguim cu ei în privinţa cifrelor - de morţi, de miliarde de dolari: tot ei câştigă, iar noi rămânem pe dinafara Europei...»

Nici prin gând nu i-a trecut că aşa rămâne România, nu "pe dinafară", ceea ce ar presupune că se află pe-aici, pe lângă gard, aşteptînd să fie lăsată şi ea să intre - ci *departe, în afara Europei* - prin spiritul de eternă slugă, fără demnitate.

Nu mă interesează nici cât negru sub unghie "reacţia" lui V.C. Tudor. Oricare-ar fi aceea.

Acută senzaţie de durere de pântece. Şi de profundă greaţă.

Să fiu crezut: nu pentru ca mi-aş fi făcut vreo iluzie că ultimele texte ale mele **Basarabia** si **Săptamâna Roşie** ar putea avea un efect

lămuritor, eventual încurajator în apărarea părţii noastre de adevăr. Ci aşa, pentru halul nici măcar minim-moralian al consângenilor noştri: în schimbul unei burse, al unei călătorii, al unei invitaţii la un colocviu - la Ierusalim, îţi dai seama?, unde pot merge chiar şi la Sfântul Mormânt, ca nişte creştini ce sunt ! - sunt capabili să "recunoască-cinstit-ca-la-Piteşti" că mamele lor sunt curve (vorba lor: «Şi ce dacă am zis, eu ştiu adevărul: că mama nu-i curvă - cum să fie, mama mea, curvă?- dar dacă aşa *se cere*...; şi,-n *plus, se dă* câte ceva...»).

Îl arăt cu degetul meu de turnător al turnătorilor atât pe Buzura, lepră bătrână, cât şi pe "junele" M.D. Gheorghiu - care, prin forţa lucrurilor (a vârstei) nu a putut mânca rahatul ceauşist - dar să nu ne pierdem speranţa, tovarăşi! "Tinerii" români sunt leit fiii, nepoţii românilor cu piept de aramă, deci: ce naşte din român - slugă este! De ce ne-am mira-revolta constatînd că tinerii-din-ziua-de-azi nu sunt chemaţi să spele grelele păcate ale părinţilor lor, ci să mănânce, ei (cu gura lor!) *altfel* de rahat: nu unul rusesc, vulgar-barbar, ci căcatul tehnologizat-rafinat americano-israelian - unde mai pui că, pe-bază-de-el, *se dă* - ce s-o da, numai *să se dea*...

Duminică 14 noiembrie 2004

Somn agitat. Desigur, *motivele sunt* unul.

Chiar să nu existe printre cele peste douăzeci de milioane de români *un om normal*, care să judece *normal*, să găsească *anormal* "Raportul" cu tot cu "concluziile" lui?;

Să fi uitat românii tot ce ştiau, tot ce citiseră? Sau puţin le pasă de adevăr, îşi spun că oricum, tot nu sunt luaţi în seamă, aşa că mai înţelept e să tacă - pentru a nu-i provoca pe dom' sergenţii care ne păzesc din 23 august 1944?(Pe noi, basarabenii, bucovinenii, din 28 iunie 1940).

Dar unde ni sânt intelectualii, în primul eşalon: scriitorii? Unde ni sânt directorii de conştiinţă? Unde - adevărat, analfabeţii civic până la 22 decembrie 89, dar alfabetizaţii în curs-rapid din Piaţa Universităţii?

Unde ni sânt apărătorii demnităţii naţionale? Unde ni sânt apărătorii adevărului în contra minciunii instituţionalizate?

Şi unde "vocile" celor care acum câţiva ani încercaseră să rostească partea lor de adevăr, însă, nepregătiţi psihologic pentru a răspunde unor atacuri brutale, acuzatoare, mincinoase - s-au speriat, au fost băgaţi în boale - şi de atunci tac chitic? Desigur, mă gândesc la N. Manolescu, la G. Liiceanu, la D. Tudoran. Ei, dragă-doamne, sunt şi directori de conştiinţă ai naţiei, nu doar reprezentanţi de frunte ai culturii... (în fine, cultura specifică românilor, cea vajnic rezistentă comunismului). De ce nu li se aude glasul? Au fost băgaţi în boale de prima răsteală a evreilor? S-au cutremurat, apoi s-au aplatizat-turtizat sub

acuzaţia de "antisemitism"? Dar ei - aceşti intelectuali sunt (iertare: *erau*) capabili de discernământ, ştiau ce e adevăr, ce e minciună, ştiau să susţină un punct de vedere, să participe la un dialog.

De ce au tăcut, brusc, de ce s-au ascuns sub ţol, că ei adică nu ştiu nimică, să fie lăsaţi cu nevoile-şi-neamul lor, că, uite, ei sunt bolnavi de ficat şi au de plătit pensii alimentare...?

De ce... *De frică.* Aşa au trăit sub Ceauşescu, aşa supravieţuiesc sub Iliescu: *cu frică.* Tremurînd... - din negura veacurilor. Aşa au făcut românii istoria: "tot tremurînd, tot aşteptînd..."

Ce să te aştepţi de la Prinţul Lichelelor Liiceanu? Să apere cauza naţiei sale? Care naţie? Dar ce are el cu naţia română - el are cu naţia sa de afacerişti editoriali, cu naţia clanului său de olţeni 'oţi. Ce să-i pretinzi unui Pleşu, legendar autor al Tratatului *Despre Îngineri*? Ce să ceri lui Manolescu, emerit legitimator al ilegitimului Iliescu imediat după mineriada sângeroasă? Să "combată", el, de capul lui, recenta teză a stăpânului său, Tovarăşul Ion - că da, a fost "holocaust" în România, că da, numai românii sunt vinovaţi faţă de evrei, în schimb (!) evreii nici usturoi nu mâncaseră, nici Românie nu vânduseră-trădaseră, consecvent, cale de un secol, iar începînd din 28 iunie 1940, doamne-fereşte să se comporte cu noi, basarabenii şi bucovinenii ca cei mai feroci dintre ferocii, barbarii komisari bolşevici? Şi să nu mi se spună că Dorin Tudoran (alt "antisemit" de anţărţ) a cârtit şi sub Ceauşescu - da, dar pentru ce: ca să ceară drepturi şi pentru alţii? Da de unde: ca să obţină "dreptul" său de a emigra. Abia după aceea a devenit combativ - însă după decembrie 89 a revenit la starea lui naturală, de scriitor-român, selectiv în "opţiuni", prezentîndu-şi interesele drept convingeri, eşuînd în consilieratul lui Voiculescu...

Unde sunt celelalte voci-autorizate în rostirea adevărului? Fiindcă am vorbit de scriitori - ca cei mai chemaţi - hai să iau "Dicţionarul esenţial al scriitorilor români" să-i înşir alfabetic:

- Abăluţă - ce face el - în afară de poezie?

- Adameşteanu - ştim ce face (în afară de proză) - dar acum? Ce a făcut şi până la 22 decembrie 1989 fix: a făcut-nu-ştiu-nimic, să fiu lăsată în pace, eu n-am făcut bine, dar nici rău. Ba da: când îi cenzura pe prozatori la Cartea românească, explicîndu-le ce să scoată, despre ce să nu "trateze"... E-he! Ce anticomunistă, Adameşteanu!

- Agopian - ce să facă, şi el...Bine.

(Lipseşte Sorin Alexandrescu, însă eu tot mă întreb ce face el, fost consilier al Constantinescului);

- Anania - nu mă întreb ce face: şi legionar şi securist...

- Baconsky, Theodor, desigur: ce să facă la un caz ca acesta?

- Balotă - el, român, creştin, catolic... Sau tocmai de aceea?

- Bălăiţă - dar merită să mă întreb ce face, când el nu are coloană vertebrală, din copilărie?

- Blandiana - ei, aici... Ea s-ar solidariza, sărăcuţa (citat din Monica Lovinescu), mai ales că, din decembrie 89 s-a dat voie la... solidaritate - dar cu cine să se solidarizeze? Nu are cu cine!

- Breban - el ar face un protest, de unul singur - însă nu are bilet de voie de la Ed. Reichman. Dar de la Zalis? Poate că Ianoşi i-ar da o ţâdulă la mână, dacă s-ar declara marxist. Să se declare - ce-l costă?

- Brumaru - el va pretinde că nu ştie despre ce este vorba...

- Buzura - ce să mai vorbim!

- Matei Călinescu... Să fim serioşi!

- Cărtărescu - să fim şi mai serioşi.

- Ciocârlie - să fie lăsat în pace: el scrie bine, cu asta şi-a făcut datoria faţă de comunitatea românească - nu?

- Dimisianu. Să fie lăsat să-şi lege şireturile, după care...

- Dinescu. Să fie lăsat să se şteargă la gură;

- Doinaş - păcat că a murit, el, cu al său curaj legendar, ar fi luat iniţiativa unui protest.

- Buşulenga - dacă semnează Mihnea Gheorghiu şi Virgil Cândea.

- Alexandru George: ce bun ar fi Opozantul, dacă ar fi; dar dacă nu este...

- Horasangian - da, dar el nu se bagă...

- Gelu Ionescu - deocamdată se află în concediu, însă când are să se întoarcă - din concediu, Gelu Ionescu...

- Iorgulescu - aaa, Iorgulescu...

- Cezar Ivănescu - şi mai ce?

- Liiceanu - despre el am vorbit - degeaba.

- Manolescu - şi despre el; şi tot degeaba - el merge cu Iliescu.

- Angela Marinescu - da, mda; şi: nu; mnu.

- Marino - să fie lăsat să i se vindece rănile pricinuite de Pleşu-Liiceanu - după care... vom vedea ce vom vedea!

- Mircea Martin - cum să-l uităm pe Mircea Martin? Nu.

- Ileana Mălăncioiu - da, dar-însă-totuşi...

(- Dan C. Mihăilescu nu a fost introdus în Dictionarul Esenţial, îl introduc eu în lista ruşinii: îl încondeiasem în **Jurnal I-II-III** de la Nemira, 1997 - mă citez: "D.C. Mihăilescu, scriind despre necesarul act de salubritate morală scriitoricească - vorbesc de cartea postumă a lui M. Niţescu - conchidea că această carte [publicarea, discutarea ei] «pică prost chiar acum, când se apropie alegerile [cele din 1996] iar Opoziţia trebuie să câştige»". Ca răzbunare, picat-prostul D.C.M. a scris o pagină întreagă despre Jurnalul meu, povestind-poveşti despre ce... *nu scrisesem* despre Monica Lovinescu, tratîndu-mă de trivial, de mincinos.

La scurtă vreme la reproşul lui Dan Petrescu, că a putut scrie astfel de neadevăruri, a recunoscut că... într-adevăr, Jurnalul lui Goma este... adevărat în proporţie de vreo 80-90 la sută, însă el scrisese viceversic).

- Fănuş Neagu! - în el ne şade nădejdea!
- Negrici - dar în Negrici! În vâlceanul lui Ierunca!
- Paleologu - e-he, Nea Alecu, Nea Alecu...
- Paler - unul dintre cei mai potriviţi: are dosar bun - ei şi?
- Păunescu... La urma urmei, de ce nu?
- Marta Petreu - am pomenit-o, dimpreună cu I. Vartic. În ei ne-ar fi nădejdea - dacă... Dacă...
- Pleşu - ah, Pleşu!
- D. R. Popescu - nu e bun; nu a fost niciodată.
- Eugen Simion - nici el: e academicianic.
- Mircea Horia Simionescu - nici el: e târgovişteanic.
- Mihai Sin: nici el: a fost consul ori chiar şofer la ambasada RSR la Tel Aviv.
- Mihai Şora: el nu poate. Că nu poate.
- Alex Ştefănescu: el, da: poate. Dar trebuie să ceară voie de la tovarăşa Costache.
- Ţepeneag - el, nu; din cauză de Reichman, am mai spus.
- Ţoiu - a, Ţoiu - nici el. E bătrân*ă*.
- Uricaru - Doamne fereşte! El rămâne un etern activist al PCR. Din RSR.

I-am epuizat pe cei din Dicţionar. Fireşte, i-am înşirat numai pe cei în viaţă (cu excepţia Ţoiu). Mă întreb ce s-ar fi schimbat dacă mai trăiau Marin Preda, Bogza, Jebeleanu, Deşliu, Nichita Stănescu, A. E. Baconsky, Eugen Barbu, Petru Dumitriu, Ivasiuc, Titus Popovici?

Dar cei deja clasicizaţi: Arghezi, Bacovia, Barbu, Blaga, Camil Petrescu, Sadoveanu, Eftimiu - cum ar fi reacţionat la o astfel de închinare? Ei, cum...

Din Istoria Literaturii Române văd un singur literator care şi-ar fi ridicat glasul - dealtfel şi-l ridicase, dar îi închisese gura, internîndu-l în azil Maiorescu, protectorul său : Eminescu.

Luni 14 noiembrie 2004

Azi dimineaţă am fost (iar) la Prefectura de poliţie: tot pe-a lor a rămas: fiindcă am o prelungire-provizorie până în 8 februarie. Atunci sunt convocat pentru prelungirea-neprovizorie.

M-am săturat. Cred că de data asta - cam târziu... - am se cer cetăţenia franceză.

După amiază mi-a venit de la Polirom răspunsul - din partea Lidiei Bodea: că da, acceptă îngemănarea «Bărbosului» cu «Culoarea...» - sub aceeaşi copertă.

Mare uşurare. Văzînd că răspunsul întârzie atâta, credeam că nu vor fi de acord cu propunerea. Ei, uite că m-am înşelat - şi sunt fericit că m-am înşelat!

Marţi 16 noiembrie 2004

Am dormit bine. Chiar dacă nu suficient. Iată la ce foloseşte o veste-bună. Mesajul Lidiei Bodea m-a reaşezat pe şine; m-a re-urcat în şa. Sper să ţină vestea-bună. Ieri, tot aşteptînd,/ tot tremurînd, vorba lui Bacovia, temîndu-mă de un refuz, aproape mă obişnuisem cu Nu-ul editorial. Şi, după un bun obicei, recusem la altă "soluţie": Sabina. Mă re-apucasem de ea - a, nu, de re-scris, ci de "corectat"... Acum mai poate aştepta, până termin de recitit şi de pescuit greşelile din «Bărbosul».

Miercuri 17 noiembrie 2004

Polirom are de gând sa scoată cartea în colectia EgoGrafii. Am aflat-o în ultimul moment. Mi s-au trimis şi câteva coperte - presupun că spaţiul "recreaţiei" este prea strâmt şi prea doar "timbru", ca să nu-l descurajeze pe Filip de a încerca ceva.

Oricum, am aflat: colecţia cu pricina cuprinde şi Jurnalul Gabrielei Melinescu. Vorba mea: De ce nu şi jurnalul meu?

Vineri 19 noiembrie 2004

Ieri am întâlnit-o pe Ştefana: mi-a adus 7 exemplare din Calidor şi 120 euro, "avansul-de-după". Niculiţa s-a văzut cu Lidia Bodea, a încheiat contract pentru «B».

Tot ieri am avut o "conversaţie" emailată cu Grafica Polirom. O începusem cu Angela Rotaru, ea probabil mă încredinţase unei colege care nu-şi dădea numele. Pe scurt: eu cerusem o derogare pentru copertă: să mi se acorde spaţiul banderolei, pe acela să fie puse fotografiile penale. Mi s-a răspuns că editura nu-şi poate schimba fasonul şi au pus ei, sub desenul convenţional, cele două fotografii penale - cam prea mici, după gustul meu. Iar titlul... Ei au crezut că "Cod «Bărbosul»" este subtitlul titlului "Culoarea curcubeului" şi l-au aşezat dedesubt, micît. Le-am explicat, i-am rugat să dea egală mărime celor două titluri şi să le separe printr-un asterisc. Nu mi-au răspuns. Fie că au şi alte treburi (au!), fie că o aşteaptă pe Lidia Bodea, să decidă ea.

"Un tânăr istoric" - nu-i dau numele, se va vedea de ce - îmi scrie că nu mai poţi respira de "Holocaust" - peste tot se vorbeşte numai şi numai de Holocaust, la TV, la Radio, în ziare... în timp ce el tocmai scoate fişele condamnaţilor politic începînd din 23 august, iar la "crime împotriva omenirii" a găsit sute de sute de români condamnaţi la pedepse grele, tocmai pentru a fi participat la uciderea, persecutarea evreilor... Nu el mi-a cerut să-i tac numele, o fac eu, pentru a nu-l arunca în gura lupilor.

Sâmbătă 20 noiembrie 2004

Azi facem 27 ani de când am plecat din România. Ce aniversare deprimantă! Ce bilanţ, dacă nu catastrofal, atunci greu de suportat.

Corectez ultima variantă (în fapt: gabarit) al **Sabinei**. În vederea întregistrării şi trimiterii la Polirom.

Istoricul despre care vorbeam ieri..., întâi a protestat, fiindcă nu-i scrisesem numele şi îi schimbasem sexul. În propoziţia următoare a constatat că e mai bine aşa: ce să-şi aprindă paie în cap cu "ăştia"...

Iată textul Primei Plângeri-Reclamaţii:

p r i m a :

SECURIŞTII

Paris, 20 noiembrie 2004

Către

Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie a României,

Domnului Procuror general al României, Ilie Botos

Numele meu este Paul GOMA. Sunt născut la 2 octombrie 1935 în Mana-Orhei, Basarabia, în prezent domicilez în Franţa, Paris 20-ème arr., rue Bisson 27-29 (Certificat de réfugié libéré par le Ministère des Affaires Etrangères, l'Office Français des Réfugiés et Apatrides no. 0111061, valable jusqu'au 25/04/2006).

În urmă cu 27 (douăzeci şi şapte) ani - la 20 noiembrie 1977 - intram în Franţa protectoare, alungat din ţara mea, România. Vreme de 12 (doispre-zece) ani, în exil am militat activ pentru liberarea ţării mele de comunism şi de securism (Răul Absolut). Însă, vai, la 22 decembrie 1989 a avut loc un putsch de pe urma căruia Securitatea, sub altă firmă, dar cu exact aceeaşi structură-natură continuă "activitatea" nocivă, distrugătoare a fiinţei naţionale, terorizîndu-i, sfidîndu-i pe nefericiţii mei compatrioţi, eterne victime.

În curând se vor împlini 15 (cincisprezece) ani de când, pasămite, "comunismul a căzut", "Securitatea a fost desfiinţată-pedepsită" - însă (acum mă autocitez, extrăgînd din răspunsul dat, în 1992, lui Mircea Snegur,

care mă invita "acasă, în Basarabia" şi lui Ion Iliescu, cel care mă poftea în România în 2002):

"Nu călătoresc în ţări comuniste unde domneşte, în continuare, KGB-ul - la Chişinău şi Securitatea, fiica sa credincioasă - la Bucureşti".

Dacă afirmaţiile mele ar fi (fost) false, calomnioase, atunci cum se explică prezenţa, în toate structurile de stat şi de partid - nu e o scăpare!, e un adevăr - a activiştilor dinainte de 89? Cum se explică prezenţa în Securitate (nu: în "*fosta* Securitate" cum cer să i se spună securiştii, ci în acelaşi blestemat "Organ"), a tuturor criminalilor care ne-au terorizat de când ne-au ocupat ruşii, în 23 august 1944? Cine poate explica sutelor de mii (nu milioanelor?) de victime ale Terorii de Stat şi de Partid, citeşte: **Securitatea**, "necesitatea" prezenţei obraznice, sfidătoare - în afaceri, în presă, mai ales la televiziune - a notoriilor bolşevici ca Brucan, Mizil, Pavel Cîmpeanu, Burtică, Iliescu - a torţionarilor cunoscuţi de toată populaţia penitenciară a României (...penitenciare) ca Gheorghe Crăciun, Victor Achim, Ristea Priboi, Mihai Pelin, Onişor Oniţiu, Gheorghe Enoiu, Nicolae Pleşiţă, Mihai Caraman?

În această "Românie liberă, democrată" mă poftea Iliescu, explicîndu-mi că... ce a fost, a fost, acum e altceva, hai să ne reconciliem (!), să ne avem ca fraţii - căci toţi suntem români?

Dar eu nu sunt român - ca Brucan, Mizil, Burtică; român, eu - ca Petre Roman?, ca Talpeş?, ca fraţii Păunescu, Voiculescu, Cataramă?; "român" - ca Enoiu?; ca Pleşiţă?

Eu sunt - ca milioane de alţi compatrioţi - român-ca-victimă a ticăloşilor care, în 15 ani de "reflecţie", nu şi-au recunoscut grelele păcate şi nu şi-au cerut iertare celor pe care îi hăituiseră, ameninţaseră, şantajaseră, umiliseră - pe ei şi pe famiile lor până la a şaptea spiţă - arestaseră, torturaseră, drogaseră, internaseră "la nebuni" - uciseseră.

Ei, eternii securişti vor pretinde că nu se simt vinovaţi, fiindcă... niciodată, nici o "instanţă" nu le ceruse *asta* (să recunoască faptele lor rele, să ceară iertare pentru ele);

Ei, eternii securişti vor mai pretinde că nu au de ce să se recunoască vinovaţi, ei fiind militari-în-campanie, or militarul execută ordinul, nu îl discută...

Şi nicicând, nimeni nu le-a dat peste bot astfel:

«Dacă nu s-a găsit încă nici o "instanţă" care să vă ceară *asta*, înseamnă că România nu este deloc "democrată, liberală" şi că a devenit urgent (după 15 ani!) să se introducă acele *instanţe*. Dacă Americanii nu ţin seamă de dosarele voastre, ale criminalilor, când cooptează în NATO - Europenii ("vechi"), da: îşi imaginează obraznicii-escrocii-impostorii de pe Dâmboviţa că Franţa, Germania, Belgia, Olanda, Marea Britanie vor primi în Comunitatea Europeană o ţară care nu l-a judecat pe generalul sovietic Mihai Caraman pentru acţiu-nile lui anti-Europa, anti-NATO, în serviciul URSS?; nici pe Pleşiţă, mână dreaptă a lui Ceauşescu, prieten şi comanditar al teroristului Carlos?;

«Securitatea voastră nu a fost şi nu este Armată (ba totdeauna a acţionat împotriva Armatei ţării), ci o Terifiantă Poliţie, iar voi, "luptătorii" ei, chiar purtînd grade, nişte vulgari poliţai care în viaţa voastră nu aţi fost capabili să prindeţi un singur spion sovietic (cum se laudă "patrioţii" Achim, Enoiu, Pleşiţă); salariul crimei, uriaşele avantaje materiale prin care vă deosebeaţi de restul populaţiei fuseseră zmulse de la gura numitei populaţii, pentru a vă plăti pe voi, terorizatorii aceleiaşi populaţii».

Ca să scurtez: pentru că "instanţele" nu au existat, deci nu au mişcat vreme de 15 ani, eu, una dintre victimele permanente ale Secu-rităţii, îi acuz pe cei care ne-au chinuit vreme de decenii, iar acum ne râd în nas, *ca să ne demonstreze că nimic nu s-a schimbat în România, că în România nu există legi împotriva criminalilor securişti.*

Pentru a proba acuzaţiile, pun la dispoziţia Dvs. două cărţi de mărturii, în versiune originală, românească, **Culoarea curcubeului** şi **Soldatul câinelui**, apărute în 1990 şi în 1991 la Bucureşti, însă în traducere franceză, germană, neerlandeză au fost cunoscute în Occident din 1979. Deasemeni un text (**Cod «Bărbosul»**) ce va fi editat în 2005, alcătuit din documente primite de la CNSAS prin istoricul Stejărel Olaru (care este împuternicitul meu de a depune această plângere la Parchet în numele meu şi de a-i urmări cursul).

Cer să fie traduşi în faţa *instanţei* următorii securişti - în ordinea cronologică a "vigilenţei patriotice" a lor:

1. Buzescu Ion, în 1949 maior şi comandant al Securităţii din Mediaş; subalternul său, căpitanul (?) **2. Paszty.** Aceştia au fost cei mai zeloşi (citeşte: sălbatici) "anchetatori" ai celor peste cincizeci de locuitori ai comunei Buia, jud. Târnava Mare, arestaţi în februarie 1949, în urma unei provocări a Securităţii, avînd scopul "preparării" (citeşte: terorizării) lor pentru a "adera de bună voie" în colhoz. Ei şi nu doar ei au torturat pe toţi arestaţii - *printre care pe tatăl meu* **şi pe mama mea**. După şase luni arestaţilor li s-a dat drumul (colhozul se realizase, Buia făcea parte din primele 5 din ţară...), fără explicaţii, fără scuze. Tot acest timp eu, în vârstă de 13 ani, l-am petrecut prin gări şi la poarta Securităţii Mediaş (amintesc: eram refugiaţi din Basarabia, nu aveam rude, iar locuinţa închiriată din Buia fusese devastată - şi sigilată! - de Securitate);

3. Enoiu Gheorghe, căpitan în 1956-57, zis "Măcelarul de la Interne". S-a ocupat de "studenţii ungarişti" (Ivasiuc, Petrişor, Caba, C. Iliescu, Serdaru, Tătaru, Ruseţchi, Mălinescu, Stoica), pe care i-a torturat îngrozitor (printre ei şi pe mine, între 23 noiembrie şi 30 decembrie 1956, rupîndu-mi trei coaste), iar pe colegul meu Negrea Ştefan l-a bătut în cap, în cap, în cap, până a înnebunit şi s-a spân-zurat, la Gherla;

4. Livescu Ion, căpitan în 1958-1959, supraveghetor al celor cu domiciliu obligatoriu în Satele-Noi MAI din raionul Feteşti. Împreună cu **5. Bădică** (?), locotenent la Securitatea din Feteşti, în luna decembrie 1958 m-a... extras din spitalul unde eram internat [în urma torturilor îndurate la Gherla din partea

căpitanului **6. Istrate** şi a plutonierului **7. Şomlea** - vezi cartea mea, **Gherla**], m-a dus la sediul Securităţii, unde m-au bătut amândoi, apoi m-au anunţat că eu, bandit, nu am drept la "spitalul poporului". Aceste fapte sunt confirmate de documentele Securităţii, aflate în **Cod «Bărbosul»**

De cum am avut voie, în 1965, să ne continuăm/reluăm studiile universitare, noi, foştii deţinuţi politici, am revenit la Universitatea Bucureşti, cu un nou examen de admitere. Dar Securitatea, prin locotenentul **8. Achim Victor** a început a mă hărţui, a mă şantaja, ameninţa (că mă va da afară din facultatea de Filologie, că o vor da afară din spital pe mama, bolnavă de scleroză în plăci), în scopul de a mă face informator. Acelaşi Achim a fost "colectorul" (dar mai ales redactorul - analfabet) al notelor informative despre mine; el a propus superiorilor săi "soluţii" noi de şantaj a scriitorilor din jurul meu - şi a mamelor lor!; a participat la spargerea apartamentului nostru din Drumul Taberii, Bucureşti, ca şi în echipa care a spart casa soacrei mele de la Breaza, pentru a instala "mijloace de ascultare"). Tot el a activat cu zel la răspân-direa calom- niilor fabricate de Securitate cum că aş fi, nu doar agent sovietic, ci şi agent al Securităţii!

Cer să fie aduşi în faţa *instanţei* de care am tot vorbit şi securiştii: **9. Goran Gheorghe, 10. Gordan Gheorghe, 11. Bistran Sever, 12. Gheorghe Vasile** (încondeiaţi în **Culoarea Curcubeului**);

De asemeni **13.** generalul de securitate **Pleşiţă Nicolae** - cel care nu numai că m-a insultat, injuriat, dar m-a bătut îndelung, în ziua de 1 aprilie 1977, de faţă cu subalternii săi.

Precum şi înalţii responsabili "civili" ai Securităţii din 1977 **14. Coman Teodor, 15. Stănescu Ion.**

Cer ca aceştia - am numit doar o parte din cei cu care am avut eu de a face - să fie somaţi să să se prezinte în faţa *instanţei* şi să explice, în şedinţă publică, de faţă cu supravieţuitorii dintre victimele lor, ce fel de "datorie patriotică" îndeplineau ei când ordonau sau/şi executau ordinele de a chinui oameni nevinovaţi; de a-i bate în faţa soţiei, a copiilor; de a hărţui pe membrii familiilor, dîndu-i afară din slujbe, din locuinţe, iar pe "principalii vinovaţi" de a-i aresta, de a-i tortura, de a-i chimiza în "sediile" Securităţii, de a-i interna în azile psihiatrice, de a-i deporta - de a-i ucide (nu l-am uitat pe Ştefan Negrea; nici pe Gheorghe Ursu).

Si nu l-am uitat pe **16. Iliescu Ion.**

El va face obiectul unei plângeri aparte.

De asemeni cer sa fie deconspiraţi şi traduşi în justiţie cei care au organizat atentatele împotriva mea, la Paris: coletul-carte-bombă din 1982, care l-a rănit grav pe şeful artificierilor parizieni, Calisti; tentativa de otrăvire a mea prin securistul Hirsch-Haiducu-Vişan-Forrestier în 1983, precum şi pe securiştii care au încercat în mai multe rânduri să-mi răpească fiul între 1979-1983 (vezi **Soldatul câinelui**).

Aceasta îmi este plângerea. L-am împuternicit pe istoricul Stejarel Olaru să o depună şi să urmăreasca drumul ei - până la capăt.

Va informez că o copie va fi depusă la Comisia pentru drepturile omului de la Strasbourg, alta la Comunitatea Europeană, cea care studiază dosarul României.

Paul Goma

A doua Reclamaţie:

ILIESCU

Paris, 23 noiembrie 2004

Către
Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie a României,
Domnului Procuror general al României, Ilie Botos

Numele meu este Paul GOMA. (...)

(continuă cu introducerea la Prima Reclamaţie - apoi:)

Iliescu Ion...

1. În timpul Revoluţiei Maghiare din noiembrie 1956 mulţi studenţi de la Bucureşti, Timişoara, Cluj, Iaşi, Braşov au fost arestaţi, torturaţi, condamnaţi. Numai că, Aparatul Terorist nu s-a mulţumit cu noi, întemniţaţii: începînd din primele luni ale anului 1957, sprijinindu-se pe logistica Securităţii, au acţionat "Echipele Morţii", conduse de activiştii de frunte ai C.C. al UTM: Trofin Virgil, Petre Gheorghe, Burtică Cornel, Iliescu Ion... Timp de doi ani aceştia - care nu aveau nici măcar scuza de a purta... epoleţi albaştri - au organizat şedinţe de demascare publice, în care studenţii cei mai bine pregătiţi (păcat-de-clasă: doar măitovarăşii primeau dreptul proletar de a învăţa bine), a căror vină era aceea că nu aveau dosare atât de curate-juste precum Trofin, Burtică, Iliescu. Chiar dacă, cei mai numeroşi, prudenţi din fire, nu se manifestaseră în niciun mod în raport cu Revoluţia Maghiară (ca Sorin Titel, ca Nicolae Manolescu, ba îi evitaseră "valurile", retrăgîndu-se la părinţi, la bunici...), fuseseră şi aceştia puşi la stâlpul infamiei, obligaţi să suporte insultele, injuriile, acuzaţiile "tovarăşilor din sală" (agitatorii preparaţi în acest scop, cu multe repetiţii la activ înainte de marile specta-cole), apoi să-şi facă "autocritica la sânge" - pentru ca în final, să fie şi ei alungaţi din facultăţi.

Să nu se uite: notoriul turnător, Urechea Lungă a Securităţii, "ordonanţa" lui Iliescu, creatura care bântuia în toamna anului 1956 culoarele Universităţii, ascultînd şi notînd într-un carneţel ce i se năzărea că ar fi auzit se numea/se numeşte, fiindcă n-a murit: **Edgar Reichman**, emigrat prin 1959 întâi în Israel apoi aterizat în Franţa (la UNESCO!), unde şi-a continuat activitatea de informator al Securităţii (de la Bucureşti) şi de... agent literar al lui Eugen Barbu, ba chiar al lui V.C. Tudor...;

2. Iliescu Ion a fost în decembrie 1989 şeful "grupului de nişte-tovarăşi" care, cu ajutorul frăţesc sovietic şi cu binecuvântarea lui Gorbaciov l-a răsturnat-executat pe Ceauşescu şi a pus mâna pe putere ;

3. Iliescu a fost iniţiatorul şi organizatorul degradantului pentru toţi românii "proces al Ceauşeştilor", urmat de suspect de grăbita împuşcare a tiranilor (antropofagul **Bokassa avusese dreptul la un proces civilizat, european, în Africa lui** - *nu ca cel de pe Dâmboviţa noastră*);

4. El a lansat diversiunea cu "teroriştii", de pe urma cărora au murit atâţia nevinovaţi, mai ales tineri, au rămas atâţia schilodiţi, a fost grav avariat Muzeul de Stat şi distrusă Biblioteca Universitară;

5. El, împreună cu Petre Roman şi cu Gelu Voican a organizat tulburările interetnice de la Târgu Mureş;

6. Iliescu este autorul războiului civil, cunoscut în lumea întreagă sub numele de: "mineriade";

7. Iliescu - împreună cu Brucan, Petre Roman, Voican, Caraman - a fabricat unitatea militară securistă în jurul revistei *Săptămîna*, devenită *România Mare*, încredinţînd lui Eugen Barbu şi lui V.C. Tudor sarcina de a a se prezenta ca o grupare "de extremă dreaptă, ultranaţionalistă, xenofobă, antiiudee", pentru a-şi furniza pretextul (în nobilul scop de a apăra "democraţia originală, suedeza..." lor, a complotiştilor) de a culpabiliza, calomnia, neutraliza şi aşa fragila opoziţie democratică - acuzată zgomotos de "legionarism", de "antisemitism", de "monarhism"...;

8. El a trădat România, prin semnarea Tratatului cu Rusia, astfel privîndu-ne de dreptul nostru inalienabil de a cere anularea blestematului Pact Stalin-Hitler din 23 august 1939, datorită căruia, în 1940 am pierdut Basarabia, Bucovina de Nord, Herţa;

9. Recent Iliescu Ion s-a făcut grav vinovat faţă de poporul român, faţă de naţia română, declarîndu-se de acord cu toţi termenii diktatului unor notorii falsificatori de istorie, insolenţi, mincinoşi, calomniatori ai României şi ai românilor ca R. Ioanid, Shafir, Oişteanu, Braham, Ancel - cu, în fruntea lor arhicunoscutul traficant al adevărului : Elie Wiesel (vezi-i interviul în care, acum, neagă faptul de a fi refuzat să viziteze, în 2002, Memorialul Victimelor Comunismului de la Sighet!), autonumit "preşedinte al Comisiei".

Ion Iliescu s-a azvârlit în colb, în patru labe, la picioarele impostorilor-zapcii mai sus numiţi, repetînd după ei lecţia învăţată în curs accelerat : *Holocaustul a devenit posibil în România ca urmare a «antisemitismului cu rădăcini adânci în istoria politică şi culturală a ţării»*".

Să mă ierte Dumnezeu, dar ce ştie Iliescu despre/din Istorie?

Nu ştie nimic - dovadă : a iscălit Tratatul cu Rusia!;

Dar despre România - ce ştie, el, hidrolog cu studii la Moscova? Nimic - *deci în deplină necunoştinţă de cauză, după prezentarea concluziilor raportului, a declarat că statul român îşi asumă responsabilitatea pentru Holocaust: "între 280.000 şi 380.000 de morţi".*

În continuare: Iliescu Ion a fost de acord cu "Setul de recomandări": "stabilirea Zilei Naționale de Comemorare a Holocaustului la 9 octombrie"- *deși noi, românii nu avem o zi națională de comemorare a victimelor bolșevismului,* ***începînd de la 28 iunie 1940,*** **când cea mai mare parte a călăilor românilor în Basarabia și în Bucovina de Nord ocupate de bolșevici au fost evreii !**

Același Iliescu nu a suflat un cuvânt despre "recuperările" fixate în miliarde de dolari pe care va trebui să le plătim noi evreilor. Or evreii nu acceptă să li se vorbească de reciprocitate - anume:

respectînd cronologia: întâi să plătească ei contravaloarea bunurilor românești jefuite, distruse și de ei - între 28 iunie 1940 și 22 iunie 1941 *în Basarabia și în Bucovina de Nord, ocupate de sovietici, cu un an bun înainte ca românii să-i persecute, deporteze, ucidă;* apoi:

respectînd aceeași cronologie: să dea seama de jaful și mai cu seamă de distrugerile sistematice, barbare din timpul retragerii dincolo de Nistru (iunie-iulie 1941) când, ca "agenți de distrugere" ai rușilor *au aplicat cu entuziasm ordinul lui Stalin de a nu lăsa "inamicului" român, în Basarabia și în Bucovina decât pământul pârjolit: de a fura tot ce era de furat, iar dacă animalele și oamenii nu puteau fi transportați/ transportate, să fie uciși/ucise pe loc, iar școlile, bisericile, muzeele, podurile, tunelele, atelierele, fabricile, clădirile instituțiilor să fie dinamitate, incendiate.*

Zbiară evreii ca din gură de șarpe când li se contrapune adevărul: după 23 august 1944, au jefuit, prin filiera sovromurilor, au furat din patrimoniul național, au înstrăinat (în Israel, în America, în Franța) opere de artă, cărți vechi, icoane, manuscrise, titluri, monede, valută străină, lingouri. "Operațiile" fuseseră favorizate, acoperite, de faptul că ei înșiși erau înalți funcționari în toate ministerele, dacă nu chiar miniștri... - în cazul de față în al Comerțului Exterior, la Afaceri Interne, la Afaceri Externe - și oameni ai rușilor: cică în folosul Marii Uniuni Sovietice făceau ei tot ce făceau, ei, bieți zapcii...

Și când ne gândim că acest răufăcător, acest trădător al României și al românismului a fost proslăvit, în 1990, de directori de opinie ca Buzura, Eugen Simion, Sorescu, Pleșu, Hăulică, Breban - ce să mai vorbim de N. Manolescu, cel care l-a legitimat pe el, ilegitimul, ca "Om cu *o* mare", la nici o săptămână după Mineriada Sângeroasă din 13-15 iunie 1990! Și, cu toate că în timpul mandatului (!) său România a fost crunt jefuită de securiști și de activiști, care puseseră mâna pe tezaurul statului, iar românii au devenit și mai săraci și mai disperați - în Anul Domnului 2000, cvasitotalitatea intelectualității rezistentculturale române, în frunte cu Anele Ipătescu ale cumpenei dintre milenii: Adameșteanu, Blandiana (nu a semnat direct Apelul GDS, ci ca... autopreședinte al PEN Clubului), Doina Cornea, Anca Oroveanu, Adriana Babeți, Smaranda Vultur, Carmen Mușat, Marta Petreu, Magda Cârneci, Monica Spiridon - și încă altele, toate, anticomuniste din... neagra ilegalitate, precum și cu ferocii "opozanți" Doinaș, Oișteanu, Paler, Liiceanu, Pleșu, Manolescu, Alex. Ștefănescu, Șușară, Dan Oprescu (!), Andrei Cornea, Mircea

Martin, Antonesei, Mihăieş, Tismăneanu, Paleologu, Patapievici (!!), Leonard Oprea, Sorin Alexandrescu (!!!), Negrici - au făcut campanie pentru... Iliescu!

În acest an, 2004, nu mai ştii dacă scriitorii trăiesc-creează-cerşesc subsidii de la Ceauşescu ori de la demnul său urmaş: Iliescu.

Îi priveşte. N-au decât să-l laude, să-l cânte, să-l lingă, să-i pupe gumarii, să-i ţină scaunul pre dindărăt (exerciţiu în care excelează excelentul psihiatru maramureşean pe nume: Buzura), cum făcuseră cu Ceauşescu, cei mai bătrâni cu Dej, cu Stalin...

Îl acuz pe Iliescu Ion de trădare de patrie şi îl chem în faţa justiţiei.

Să nu-şi imagineze Petre Roman, Stolojan, Năstase că, dispărînd Iliescu, drumul le va fi deschis pentru a se căţăra ei la putere.

Şi pe ei - şi pe alţii ca ei - îi voi chema în fata *instanţei*.
Cu dovezi scrise.
Paul Goma

Duminică 21 noiembrie 2004

Am pregătit un "transport de hârtie" pentru Bucureşti.

Astă noapte am înţeles de ce, în dosarul de securitate, la data de 1 aprilie (arestarea mea) nu exista nici o hârtie care să consemneze "evenimentul": pentru că atât mandatul de aducere, cât şi primele procese verbale conţineau acuzaţia de "relaţii împotriva naturii" - acuzaţie abandonată-suprimată abia în 11 aprilie (dacă nu mă înşel - însă eu risc să mă înşel mult mai puţin decât Securitatea care pur şi simplu fabrica acte!).

Miercuri 24 noiembrie 2004

Am fost ocupat în aceste două zile cu legalizarea împuternicirii lui Stejarel Olaru (drum la primăria noastră, cozi, metroul care nu mai merge pe linia aceea, rătăcire la ieşire - vai de picioarele mele pe care am venit până acasă (vreo 5 kilometri); cu redactarea Plângerilor (două) ale lui Ieremia-Pavel. Mi-au luat timp şi energie. Până la urmă le-am scos la capăt.

Le-am aglutinat şi le-am reprodus mai sus.

Am întâlnit-o pe Ştefana în oraş, i-am dat hârtiile pentru Niculiţă şi Stejărel. Am primit câteva răspunsuri la emailurile trimise.

Sâmbătă 27 noiembrie 2004

Azi am fost mult hărţuit - de fleacuri.

Mi-a scris Lidia Bodea că va încerca să publice în Suplimentul cultural al Ziarului de Iaşi (aparţinînd total sau în co-proprietate Poliromul) pe decembrie în pre-editare fragmente din **Culoarea**..., din

Bărbosul... Din **Reclamaţii**. Ar fi în stare! - dacă... E-he, "dacă" ar depinde ea... Dar nu cred. Stăpân i-i Lupescu. Iar tovarăşul Lupescu... E-he...

Niculiţă mi-a scris că a recuperat de la D-na Bianu **Addenda**. Şi, de pe ordinator **Sabina**.

Duminică 28 noiembrie 2004

În continuare, obosit. Nu mai sunt în stare decât de...- cum am zis mai sus? Fleacuri.

Aş fi vrut să vorbesc de Ucraina - aş fi avut ce spune.

Aş fi vrut să vorbesc despre alegerile din România - aş fi avut ce spune.

Aş fi vrut să vorbesc de apropiata spălare de sânge a lui Iliescu pentru crimele din decembrie 1989.

Şi nu (mai) pot.

Luni 29 noiembrie 2004.

Am deschis ordinatorul să notez ceva foarte important.

Şi am uitat.

În loc să mă înfurii, am început sa râd ca prostul, de parcă aş fi făcut cuiva - unui răuvoitor, să zicem un securist - o farsă.

Marţi 30 noiembrie 2004

De când cu Revoluţia Portocalie nu se vorbeşte decât de Ucraina. Aş fi avut şi eu câteva de spus, dar, uite: nu am avut timp, am fost acaparat cu totul de "fleacurile" mele (ca Reclamaţiile împotriva lui Secu şi împotriva tovarăşului Nelu).

Acum, dimineaţa (sunt orele 6) am finisat cât am putut varianta "rezumată", iar Filip o prepară pentru a fi trimisă la Polirom.

Voi fi făcut eu o gafă când am acceptat propunerea D-nei Mariana Sipoş de a da "plângerile" la ziare (iar D-sa a dat-o numai pe prima, că a doua...- şi cum veneau şi alegerile...), dar dacă rămâneam "discret", efectul era... şi mai rău. O să vedem, după întoarcerea lui Stejărel de la Berlin.

DECEMBRIE

Miercuri 1 decembrie 2004

Azi sărbătoresc Marii Români Ziua Națională. Am mai scris despre acest abuz. Dar parcă nu e suficient.

Fixarea zilei de 1 decembrie ca zi Națională a României Întregi a fost făcută sub Constantinescu, la sugestia țărăniștilor ardeleni. Chiar mort, pentru ei Coposu rămânea viu, iar învățămintele sale: literă de evanghelie - din nefericire, numai cele care nu-i atingeau pe securiștii șogorului Virgil.

În primul rând: transilvanocentrismul rezumat altfel: Transilvania, chiar fără România este România; România fără Transilvania - nu este România.

În al doilea: securismul, de astă data învelit în foiță, nu doar naționalistă, dar ardelenistă. Citește: profund provincial.

Dacă 1 decembrie are o semnificație, aceasta este - toată lumea o știe (în fine, lume...), însă toată-lumea se ia ca turma după berbece: la 1 decembrie 1918 (după calendarul vechi: 18 noiembrie), la Alba Iulia Vasile Goldiș a citit rezoluția Consiliului Național Român prin care "(românii) din Transilvania, Banat și Țara ungurească (...) decretează Unirea acestor români și teritoriilor locuite de dânșii cu România".

Deci: la 1 decembrie (1918) s-a unit cu România - în sfârșit! după Basarabia, la 27 martie/9 aprilie, după Bucovina în 15/27 noiembrie - și "Transilvania, Banatul și Țara ungurească". Moment foarte important, ținînd seama de lupta milenară a românilor ardeleni pentru a scăpa de jugul maghiar. Însă acesta (momentul 1 decembrie) a fost doar o etapă: România Mare a început a se... mărì cu nouă luni mai devreme, la 27 martie 1918 și s-a încheiat prinzînd formă oficalizată abia la 29 decembrie 1919, când Parlamentul a votat ratificarea unirii cu Patria Mamă a Basarabiei, a Bucovinei, a Transilvaniei. Iar dacă vrem și vrem să mai ciupim ceva... timp (ah, timpul la români!), atunci putem pentru ca să spunem că "România Mare" fusese recunoscută la Conferința de pace de la Paris, prin Tratatul de la Versailles (28 iunie, tot 1919).

"Țărăniștii" ajunși la putere în 1996 - cu doctrina lui Coposu și sub supravegherea strictă a securistului Măgureanu (de ce nu se va mai fi vorbind de el? o fi murit? - să moară Secu?) nu au făcut nimic din ceea ce erau obligați să facă, prin însăși natura tradițional democratică, prin doctrina partidului (între timp și... increștinat!); nu a făcut nimic-nimic din ceea ce promisese Proclamația de la Timișoara, considerată "constituție a opoziției democratice"; nimic-nimic-nimic din ce promi-

sese candidatul lui Coposu, al Blandienei, al Doinei Cornea: Constantinescu.

Singura trebuşoară memorabilă: fixarea zilei de 1 decembrie ca zi natională a întregei României... Mi-a rămas pe retină imaginea noului preşedinte, la Alba Iulia, cu în spate... Virgil Măgureanu. Nu ţin minte dacă am văzut şi figura, altfel de neuitat, a Zoiei Petre Condurache, iar mai apoi nu am căpătat dovezi că ea, istoric din familie, l-a consiliat pe Găgăuţă Constantinescu să dea o lovitură mediatică - în locul ne-loviturilor necesare (administrate activiştilor, securiştilor, turnătoriştilor), promise şi neîndeplinite, dar pot jura: măgăria ţărănistă de a-şi fi însuşit o *dată istorică* (una dintre ele), falsificîndu-i semnificaţia - desigur în memoria ardeleanului Coposu - a atârnat şi ea în balanţa negativă a "rezultatelor electorale" de duminică trecută, 28 noiembrie 2004: bietul Ciuhandu, despre care se zice ce este un om onest (e plină România de oneşti!), un perfect european - dar care român nu este european până-n pânzele albe?) s-a clasat pe locul... - nici măcar al treilea, ca să folosim termeni de concurs de alergări. Ce să mai vorbim, au tot vorbit şi au au tot distrus ţărăniştii propria-le casă, gospodărie, ţarină - ei cu mâna lor; cel mai important nucleu, punctul polarizator al opoziţie anti-comuniste: partidul naţional ţărănist.

S-ar putea să mă înşele memoria (care, de la o vreme...), dar am impresia că după anul 2000, când Iliescu a revenit la putere Ambasada română de la Paris a făcut mare tapaj sărbătoricol, mare - lipsea doar "fanfara sătească de la Zece-Prăjini" (mai bună decât toate ale lui Bregovici, cunoscută de folcloriştii din lumea întreagă, dar nu de "intelectualii de la Bucureşti şi de la Chişinău, care jură numai pe Sârbovici) organizînd Circul Sarmalelor de Stat şi de Partid, precum şi al Ţuicii Tricolore "în cinstea *datei* de 1 Decembrie".

Se întâmplă ca, discutînd cu câte un ardelean - altfel anti-comunist nevoie-mare, antimaghiar şi mai mare - despre incorectitudinea, despre abuzul, la urma urmei despre raptul lui "1 Decembrie", să-ţi răspundă în noua limbă şi cu nou-nouţa logică dâmboviţelină:

«Ce te deranjează?, doar şi Basarabia d-tale este inclusă în dată"?

Eeei, dacă şi Basarabia mea este inclusă (în *dată*!), n-am decât să-i zic: «Mulţam» ardeleanului de veacuri, pentru că, gata, m-a făcut, dacă nu complice, atunci părtaş, reieşind din spusele lui că dimpreună împărţim prada "*data* 1 Decembrie". Individul continuă:

«Şi fii atent - îţi spun prieteneşte - dacă mai vorbeşti de rău data de 1 Decembrie, rişti să te trezeşti în tabăra ungurească!»

Ehei, în câte alte tabere nu m-am "trezit" eu... Vorbind de rău ba "data de... 23 august", ba "data de 21 decembrie" (moartea lui Stalin), ba "data de 6 martie" (1945, desigur) - un alt reper cronologic transilvăneţ, cu Pătru Groza al lor.

Nu ar mai fi lipsit din monologul ardeleanului decât: «A, ești supărat ca nu e 27 martie a ta zi națională...» Fiindcă el nu a zis și asta, nici eu nu-l bag în mă-sa de bou.

Joi 2 decembrie 2004

Mortăcioși toți românii onești. Și nefericiți. Mi-a scris Loredana că oamenii sunt supărați mai puțin sau deloc pe pésédocomuniștii care au fraudat, ci pe cei care cer anularea alegerilor (pentru fraudă).

Mentalitate de celuliști (să se observe: nu am spus: deținuți politici). Din puținul - față de alții - pe care l-am cunoscut eu am constatat (și am scris-scris-scris până la a-i plictisi pe bieții cititori, și așa puțini) că pereții celulei - șase de toți, adăugîndu-se și tavanul și pardoseala - rămân neclintiți, deci nu se apropie unul de altul (ca să strivească "conținutul"), nici nu se îndepărtează, cât să mai respire omul. Variază, ca să spun așa, "conținutul": una este mentalitatea a doi deținuți închiși într-o celulă de 2 pe 3 metri și cu totul alta mentalitatea celuliștilor: 10 inși, câți eram la Zarca Gherlei în 1958 - în același spațiu. Suferă nu doar trupul, nu doar "mintea" - dar capul (ca și cum sediul minții n-ar fi capul - oricum, acolo este la ne-români). În acea cutie de sardele, dacă ești mai vârstnic, începi a-i urî pe tineri - că nu suferă ca tine; că ei nu au lăsat acasă o nevastă bolnavă și, cine știe: dată afară din slujbă; că lor ce le pasă de foame, de sete, de bătaie - când ești tânăr... Acesta, din deținut politic, cu, la activ, acte de curaj, chiar de eroism pe când era "afară" începe să se prefacă în celulist.

Pentru că tot am vorbit de Zarca Gherlei: nimerisem acolo în ultima celulă pe dreapta, de la ultimul etaj, 3 studenți "ungariști": Ivasiuc, Serdaru, eu; patru frontieriști, cu toții tineri, sub 20 ani, printre ei un sas de la Sibiu, extrem de simpatic și un șvab din Timișoara; un student mai "vechi" (căzut cu partizanii din Făgăraș, dar netrecut prin Pitești, însă cu un îndelungat stagiu în minele de plumb, bolnav de saturnism). Însă această "majoritate zdrobitoare" era... zdrobită de prezența a doi inși care, nu că ne-ar fi dominat, nu că ar fi fost fizic sau intelectual superiori (ba, din contra!), dar exercitau asupra celorlalți o influență malefică. Chiar când tăceau, când dormeau exhalau un ceva otrăvicios - și puturos. Un fost prefect (țărănist) la Lupeni, în 1929 și un fost jandarm. Pentru simplificare: polițai amândoi.

Jandarmul cu prefectul nu se înțelegeau deloc. Nu se certau, dar ceea ce își vor fi spus - adeseori în șoaptă - erau stropi de venin, scuipați de ură - pe care eu, atunci, nu o înțelegeam: de ce, doar "lucraseră în aceeași branșă"?

Noi, "ultramajoritarii", atât de diferiți între noi - ca studii, ca etnie, ca proveniență geografică, chiar de ne mai înțepam, ori certam -

pentru "fleacuri" de celulă (tineta, locul la oblon - de unde priveam Someşul, aşteptînd venirea Flotei a VI-a ameri-cane, să ne libereze...), acestea rămâneau *fleacuri*. Noi, studenţii "ţineam conferinţe" (aşa se chemau iniţierile în câte ceva: istorie, medicină, arhitectură, apicultură...), "povesteam romane" - cel mai iubit moment în toate celulele prin care am trecut, de către (aproape) toţi deţinuţii, "povesteam-amintiri"... Aceia dintre noi care cunoşteau tema conferinţei ori romanul ori amintirea din copilărie, dacă nu ascultau, măcar păstrau tăcerea. Doar cei doi poliţai bombăneau, dondăneau, bâzâiau, hârâiau, mâraîau - a protest, a dezaprobare, a contestare.

Cu Ivasiuc şi Serdaru ajunsesem la concluzia că, dacă vom fi ţinuţi împreună cu poliţaii o jumătate de an, o să ajungem ca ei: acri, veninoşi, bombănitori, urînd totul şi pe toţi...- în afară de "dom' sergent".

"Dom' sergent" era un generic, aplicat atât gardianului de pe coridor care putea fi sergent, dar şi căprar; şi plutonierului Şomlea şi locotenentului Istrate, adjunctul şi ofiţerului politic - nu-i ştiam gradul, îl văzusem doar în civil - cât şi Măriei Sale Goiciu I-ul şi Ultimul, de felul său maior; comandantul închisorii. Faţă de "dom' sergent", existau mai multe atitudini posibile: deţinuţii tineri, mai cu seamă "studenţii" erau politicoşi, însă demni - atunci când, la vizetă cereau ceva (de obicei să vină doctorul pentru altcineva); frontieriştii puteau fi şi ei politicoşi - dar nu prea: cei mai mulţi îi sfidau pe răcanul de pe sală, îl provocau, erau pedepsiţi cu bătaia pe loc, ori/şi cu trimiterea la izolare, ceea ce le provoca plăceri masochiste (cumva şi eu eram un fel de frontierist...).

La Zarcă aveam în celulă doi colegi - şi în vârstă şi... poliţai. Era o întâmplare. Dar în "camerele" de pe Celularul Mare poliţaii, dacă vor fi fost, se vor fi pierdut în masa bătrânilor deţinuţi. Mai târziu am înţeles că Gherla era o închisoare "populară" (aşa fusese şi pe timpul reeducării), "elita" se afla, fie la Zarcă, fie la Aiud (despre Sighet doar se vorbea, fără a avea informaţii, fiindcă nici un deţinut de la Sighet nu fusese scos din cavoul acela, ca să fie dus la Bucureşti, pentru un supliment de anchetă, iar la întoarcere, să facă un popas la Gherla...). Era însă, în categoria "bătrânilor" o subcategorie (fiind băiat-bun, zic: o minoritate) care, ca "împuţire a celulei" îi concura loial (!) pe poliţaii amintiţi. Alcătuitorii nu erau deţinuţi vechi - sau foarte rari - ci recenţi, adunaţi în timpul marilor rearestări consecutive revoluţiei Maghiare, când Securiştilor le intrase frica-n oase să nu aibă soarta "colegilor" unguri: "felinarul". Un amendament: în categoria "recenţilor" cam jumătate erau re-arestaţi. Nu ştiam cum se comportaseră în prima lor detenţie - mult mai aspră din câte se povestea, atunci existaseră Marile Abatoare: Canalul, Minele de Plumb, Reeducarea... Însă oamenii re-arestaţi erau, în majoritate, zdrobiţi. Aceştia proveneau din toate păturile sociale şi penale; politicieni de rangul II (ca ţărănistul fruntaş Ion Marinache, colegul meu de celulă de

la Interne), legionari, profesori, militari... Cei care se ţineau bine, chiar după a doua ares-tare (la unii legionari: a treia, a cincea) erau puţini - "la noi, la Gherla", fiindcă la Aiud era altceva, iar Jilava continua să fie inchisoare de tranzit. Am cunoscut pe câţiva, le păstrez o bună amintire. O excepţie, deşi nu mai fusese arestat: "Moş Iov", poetul Dimitrie Iov. L-am cunoscut la Jilava, în vara lui 1957, atunci trebuie să fi avut 70 ani. A murit, bietul, la Gherla, în 1959, dar din câte am auzit, fostul deputat, fostul senator - şi fostul prefect de Soroca - Dimitrie Iov a rămas aşa cum îl ştiam: uşor aburit, pasabil pisălog (ca toţi bătrânii), însă niciodată nu s-a milogit la "Dom' sergent", să facă bine să-i deie un "hap" (pastilă, comprimat) de care nu avea nevoie, de alt hap avînd el nevoie: de un pic de "consideraţie oficială".

Deci şi în-bine,la închisoare nu ştiai de unde sare iepurele.

De ce în 11 zile nu am scris nimic despre Ucraina?

Fiindcă sunt gelos, de mor, pe ucraineni; portocaliu de gelozie!

Vineri 3 decembrie 2004

I-am scris Lidiei Bodea, anunţînd-o ca am şters de pe internet **Culoarea**... re-rugînd-o să dea un răspuns în legătură cu promisiunea lui Dan Petrescu: o serie de scrieri.

Prevăd: va trece o lună până să-mi răspundă la această întrebare: nu de ea depinde hotărârea.

Sâmbătă 4 decembrie 2004

Cum să nu fiu invidios pe ucraineni: nu doar indivizii, dar şi instituţiile: televiziunea (cu un rol considerabil după ce s-a schimbat, adică a trecut de partea opoziţiei), presa de hârtie, armata, poliţia, iar aseară Curtea Supremă!

S-ar putea (Ana crede) că tocmai, pentru că ei sunt în întârziere cu 15 ani de la marile transformări-răsturnări din celelalte ţări ocupate de sovietici, tot aşteptînd să le cadă para mălaiaţă (deci "ajutor extern"), au avut timp să se măcar informeze.

Da, mda. Să nu se uite: Ucraina, comunitatea martirizată de ruşi, a fost totdeauna aliata fidelă a ruşilor în toate campaniile de oprimare-suprimare a altor comunităţi ne-slave: balticii, tătarii, cecenii, basarabenii şi bucovinenii. Îi privesc cu simpatie, cu admiraţie, acum, dar mă întreb, tare, nu retoric: ce a făcut Ucraina liberă, odată liberată de tutela rusească - cu neucrainenii: polonezi, unguri, români? Mă gândesc mai cu seamă la desiluzia-tragică a bucovinenilor, a sudbasarabenilor, a transnistrienilor... Poate doar sub presiunea (citeşte: şantajul) Comunităţii

Europene să fie redeschise școlile românești, bibliotecile, să fie re-permisă limba română scrisă, tipărită... Ca pe timpul rușilor...

Luni 6 decembrie 2004

Am luat la verificat (în fapt, la sfatul lui Filip, la ne-justficarea textului la dreapta, pentru a putea fi calibrat oricum) jurnalele 1999, 2000, 2001, acum sunt la 2002. Speranță nebună, nebună că, în mesajul viitor Lidia Bodea va spune: Da! jurnalelor. Eram mereu tentat să-i scriu, să-mi laud marfa, să-i explic ce bine ar face - și cu cât câștig! - dacă ar accepta să le editeze; ce rău ar face dacă nu ar accepta...

Am rezistat - până acum - cu dificultate. O să vedem.

Miercuri 8 decembrie 2004

S-au încurcat treburile cu cartea. Lidia Bodea pare contrariată de Addenda, de concepția mea despre arhitectura volumului. Urmează să-mi telefoneze azi, să încercăm o clarificare. Mi-a temperat elanul care pâna acum se tradusese prin corectarea gabaritului jurnalelor...

Vineri 10 decembrie 2004

Alaltăieri și ieri am masacrat "Bărbosul" - dar nu cred că suficient, față de dorința editorului. De la 260 pagini l-am redus la 210. Filip l-a transmis. Destinatarul a acuzat recepția...

Ana și cu mine suntem fascinați de Jurnalul Gabrielei Melinescu. Ne zmulgem volumele - noroc că sunt trei - și nu mai sfârșim cu laudele, exclamațiile. De la citirea prozei Gabrielei Adameșteanu nu am mai avut senzația fizică a foartei mari proze. Eu o aveam la inimă pe Gabriela Melinescu de acum... aproape 40 ani, cea cu "Bobinocarii" - despre ea am scris în jurnale, cu plăcere, cu prețuire - însă nu bănuiam un asemenea prozator; un romancier care ni se prezintă sub mantia/masca jurnalului.

Gabriela Melinescu este un mare prozator. Și nu mă pot stăpâni să fac trimitere la "celălalt" mare - am impresia că sunt de-o seamă, născute în timpul războiului. [am verificat, nu mă înșelasem: amândouă sunt născute în 1942]. S-a înțeles: despre cealaltă Gabriela vorbesc: Adameșteanu.

Ce bucurie, ce satisfacție cvasierotică să constați că și în românește se scrie proză excelentă. Întâmplător să fie "amănuntul" că este scrisă de femei? Cine spunea că femeile nu au coaie, ca să scrie proză (un personaj de-al meu, din Sabina, dealtfel copiat după realitate: Septimiu). Adevărat, dar nici noi bărbații nu aveam ovare - ca să ne îngăduie să scriem proză măcar bunicică.

Jubilez, jubilez. Mă bucur de Gabriela Melinescu. De parcă eu aş fi autorul jurnalului ei.

Sâmbătă 11 decembrie 2004

Citesc Jurnalul Gabrielei Melinescu - am ajuns la vol. III. Singura insatisfacţie, ba aş zice prilej de enervare: ea nu ţine jurnal-cronică - dealtfel o şi declară de la început: a selectat fragmente din presupusul de mine jurnal - pe care le-a lucrat, le-a corectat, le-a migălit (ceea ce este dreptul ei şi vine spre bucuria cititorilor, care primesc un text perfectat. Însă *datarea* - doar pe luni (ca Gombrowicz!) - este enervantă pentru mine care, într-un text (auto)biografic, relatînd întâmplări cunoscute şi de mine, sunt privat (şi mă simt frustrat) de repere în timp. Foarte bine: ea scrie jurnal-roman; ea nu s-a "ancorat" vreodată în realitatea - ea îi zice "politică" (cunosc, cunosc limbagiul), însă eu, cititor şi, adeseori împărţitor al unor evenimente, am tot dreptul să-mi exprim nemulţumirea... cronologică : există câteva încrucişări, câteva greşite plasări în timp.

Fără aceste "fleacuri" proza ei ar fi (aproape) perfectă.

Şi tulburătoare, în sensul că te trage, atrage, implică, obligă să mergi cu Beatrice-Gabriela - iar uneori n-ai prea vrea, fiind prea crude "întâlnirile". Mă gândesc că ea, cu tentaţia sinuciderii, dintr-o familie marcată de sinucideri, a "evadat" din acel univers, ca să nimerească în Vikingia, patria sinucigaşilor.

Ceea ce este extraordinar în capacitatea ei de a iubi cu o intensitate neomenească doi oameni - adevărat, succedaţi în timp, însă primul rămas intact (sau: aproape-intact), ca simultan cu al doilea.

Problemul se rezolvă (!) prin moartea ambilor bărbaţi, la un interval de câţiva ani, 2-3. Aici şade tăria personajului narator; în acumularea de tragedii, care, prin exces, se neutralizează... Un fel de a vorbi, fiindcă Femeia, dacă nu capătă seninătate după moartea Bărbaţilor (la ea nu se aflau în contradicţie, nu erau inamici!), găseşte un echilibru-ntr-un-picior în scris, în gravură - şi în vise. Dumnezeule, dar cât mai visează Gabriela Melinescu! - dar şi René... Ar fi putut pretinde la o viaţă-din-vis(uri).

Duminică 12 decembrie 2004

Pe sfârşite cu calibrarea jurnalului 2004 (acesta!). Senzaţie acută că şi de data asta fac o treabă-pentru-mâine care nu va da rezultat decât peste cine ştie câţi ani. Deşi...

Luni 13 decembrie 2004

Observaţie: de la o vreme, deşi am instalate pe site-ul meu şi texte "arzătoare la ordinea zilei": "Reclamaţiile", Jurnalul (şi) pe noiembrie - indiferent de mărirea-micşorarea numărului de vizitatori, pe primul loc al interesului rămâne "ficţiunea": Ostinato, Roman Intim, Sabina, Bonifacia, Adameva, Profil, Arta Refugii - şi, constant, deşi nu pe primele locuri: Alfabecedar.

Cum se explică? Nu se explică. Constat. Şi jubilez.

Marţi 14 decembrie 2004

Românii se bucură de alegerea lui Băsescu.

Mă bucur şi eu. Sper că Românii nu au să fie dezamăgiţi. Nici eu.

Zi neagră. Neagră. (...)

Joi 16 decembrie 2004

Ieri am făcut o tentativă - de a emite un SOS. O să văd săptămâna viitoare dacă semnalul a fost receptat.

Vineri 17 decembrie 2004

Ce-mi mai lipsea - nu eram eu destul de supărat:

Mariana Sipos îmi trimite (la ora 1, ora Bucureştiului) un mesaj în care mă anunţă că *Ziua* a publicat a doua plângere - "în forma decisă în redacţie" - constat eu: fără ultimele două puncte: 8 (Pactul cu Rusia) şi 9, acceptarea diktatului holocaustic!

I-am scris - furios. Am pârît-o şi lui Mircea Stănescu.

Sâmbătă 18 decembrie 2004

Sensibilă ameliorare a stării ultime. Cu cât de puţin - dar esenţial - se mulţumeşte omul de mine!

Mi-a trimis Iulian Boldea un capitol din cartea sa - despre **Gardă inversă.** Foarte just (ah, acest cuvânt compromis de justlinişti)!

Duminică 19 decembrie 2004

Mircea Stănescu mi-a trimis o scrisoare pe care avea de gând să o adreseze Mariei Sipoş, în chestiunea ciuntirii, atât în *Ziua*, cât şi în *Aldine* a textelor mele. L-am descurajat; fără argumente.

Luni 20 decembrie 2004

În rezumat neplăcerile - nu spun "cu presa", fiindcă nici de astă data presa nu poartă răspunderea - ci anumiţi oameni:

Aşadar la data de 23 noiembrie trimit prin e-mail cunoscuţilor, prietenilor cele două Plângeri.

Un prim couac!, cum spun francezii: deşi primul mesaj fusese adresat lui Stejarel Olaru - în scopul, stabilit de mult, de a verifica, apoi comunica dacă termenii "juridici" sunt cei potriviţi. În ciuda faptului că ne aflam în strânsă corespondenţă, el aşteptînd doar sosirea Procùrii) - Stejarel nu răspunde, doar: confirmă, în 24 noiembrie primirea "mesajelor", iar explicaţia este: "Mâine mă întâlnesc cu un avocat" - deşi în 22 nov. îmi scria - în aşteptarea "mesajelor": "De forma finală mă ocup eu" Şi: "Imediat ce terminaţi de scris plângerea, vă rog să mi-o trimiteţi, ca s-o aranjez"...

Al doilea are chipul şi asemănarea Mariei Sipoş. Ea primise textele ca toţi ceilalţi corespondenţi în 25 noiembrie. Cum îmi mai facilitase accesul pe lângă unele ziare - mai ales *Aldine*, m-a întrebat dacă poate încerca să le plaseze - mi-a vorbit de *Aldine*, desigur, şi de *Ziua*. Am răspuns ca da, poate.

A fost greşeala mea: trebuia să aştept întâi opinia lui Stejarel Olaru - cea care nu mai venea... Şi nu a venit... nici în ziua de azi, cu toate că îmi promisese că, chiar de la Berlin are să comunice cu mine... M. Sipoş mă anunţă, în 26 noiembrie ca *Ziua* a publicat prima Plângere, urmînd să o publice şi pe a doua.

Abia atunci s-a trezit Stejărel Olaru: mi-a reproşat ca am publicat ceea ce el încă... nu predase la Parchet - fiindcă ... "Am lăsat plângerea avocatei (sic) care m-a rugat să-i dau răgaz câteva zile şi abia săptămâna viitoare...". Am înţeles că partenerul meu nu avusese grija partenerului său, nici după ce primise textele prin e-mail (fiind singurul care nu confirmase), nici cu folosirea Procurii trimisă prin Ştefana Bianu, pentru a depune plângerile la Procuratură. I-am răspuns că vina trebuie împărţită între noi doi: eu, pentru că m-am grăbit, el, pentru că... nu s-a normal grăbit.

Primisem textul publicat în *Ziua* şi de la Oleg Brega şi de la M. Sipos. Am remarcat doar (doar?) suprimarea datei Plângerii: "20 noiembrie 2004" şi oarecari umblări prin... punerea în pagină a textului (eu crezînd că are un anume rost aşezarea numelor securiştilor - cu cifra de ordine - M.S. crezînd că aceştia trebuie să fie prezentaţi în coloană - din moment ce aveau numere de ordine...).

Într-atât m-au iritat scrisorile adresate mie de M.S., încât... vorba românului; nu am mai insistat. Nici nu i-am mai răspuns la fiecare din nenumăratele urecheri, certări, bodogăneli, socrèli cu care mă blagoslovise, neuitînd să-mi atragă atenţia că ea mi-a făcut servicii, că pe ea inter-

netul o costă, că ea are necazuri cu chiria (își găsise cui să i se plângă de chirie...), că ea e bolnavă, că soțul... Multele și marile calități ale sale de acum un deceniu fuseseră - în raport cu mine - înecate de fostele-mici cusururi, devenite invadatoare, colonizatoare, mi-a dat impresia că eu sunt în cel mai bun caz proprietatea sa, oricum, numai călăuzit de dânsa pot eu să înaintez în viața asta. Acum 3-4 ani, după o "șchiopătare", aici la Paris, la care se adăugase publicarea în *Viața românească* a unui dialog (făcut în urmă cu foarte mult timp), text inadmisibil de aranjat de mâna ei, prin suprimări din zisele mele, prin augumentări din ale sale - de te întrebai cine pe cine întreabă... - am încetat de a mai comunica, de a mai răspunde la scrisori (pe atunci nu aveam internet). Este adevărat: nu i-am spus ce impresie de... abuz îmi făcuse "dialogul". Și rău am făcut.

Mircea Stănescu citise atent varianta publicată de *Ziua* și i se adresase, rugînd-o să explice în ce măsura ea însăși - intervenise în text - și care sunt "umblările" *Zilei*... M. S. i-a răspuns pe un ton - și cu "argumente"... care nu argumentau, ci îl invitau pe Stănescu să nu se amestece în aceste treburi... (Stănescu, bietul de el, se... amestecase în mai multe rânduri, riscîndu-și soarta...). M. S. avut răbdarea să confrunte textele originale cu cele publicate de *Ziua* și de *Aldine*. Mi le-a semnalat. Suprimarea esențialelor puncte 8 și 9 din Contra-Iliescu - din *Ziua* - s-a văzut, dealtfel era anunțată în manșetă. Însă nu și cea din *Aldine*...

M-am hotărît să fac o nouă variantă a prezentării plângerilor pe internet - de astă dată semnalînd pasajele suprimate - de Sorin Roșca Stănescu nu mă mir, dar mă mir de Mihai Creangă.

De remarcat: *Ziua* publică forma cenzurată a textului contra Iliescu în 17 decembrie, iar în numărul din 18 ne este prezentată - cu fotografie - "vizita ambasadoarei (sic) Israelului în redacție".

Dar bineînțeles: nimic nu este "întâmplător" pe lumea asta: ce căutase "ambasadoarea (resic) Israelului în redacția unui cotidian ca Ziua?" Ei, ce! Să-i bată la palmă cu rigla pe jurnaliști - pentru ceea ce făcuseră (contra Ordonanței!) și totodată să le dea indicatii-prețioase, în cel mai pur stil komisarnik al "consilierilor sovietici"!

Și să-i amenințe: dacă mai "persistă..." Or să vadă pe dracu - de la americani!

Marți 21 decembrie 2004

Nici n-am simțit apropierea de Ziua Dracului, așa îi ziceam noi, la Sibiu Solstițiului de Iarnă, Aniversarea lui Stalin. Anul acesta, cu toate că sănătatea mi s-a (mai) degradat, nu am simțit "urcușul" spre cea mai lungă noapte a anului.

Azi vin în vizită două studente basarabence. Și nu știu ce să le ofer: cafea? ceai?

Miercuri 22 decembrie 2004

Studentele: Violeta şi Elvira mi-au lăsat o impresie foarte bună. Rămâne a se con/infirmà. Sper că, măcar de astă dată va fi bine.

Joi 23 decembrie 2004

Ieri am primit veste de la nepoţii Dulgher din Londra. S-au mutat, mi-au dat noua adresa - şi cea de e-mail. Le-am scris pe dată. Aştept confirmarea ca adresa este bună.

M-am întors la **Săptămâna Roşie**. Era timpul. S-a adunat material nou, s-a adunat.

Vineri 24 decembrie 2004

Şi astăzi voi lucra la **S.R.**

Două veşti foarte-bune. Uf! Uf! - a dat Dumnezeu.

Sâmbătă 25 decembrie 2004

Crăciunul. Acest Crăciun ne-a adus daruri de preţ. De decenii nu ne-am simţit atât de dăruiţi.

Şi noi şi Filip - mai ales el.

Duminică 26 decembrie 2004

Am intrat iar în panică: nu mai am ce face:

Am terminat varianta "1 ian. 2005" a S.R.;

Am terminat prepararea jurnalelor 1999-2004;

Am terminat prepararea jurnalelor I, II, III, apărute la Nemira.

Îmi rămâne... să aştept sfârşitul anului, ca să dau şi decembrie 2004. Sub 300 pagini.

Luni 27 decembrie 2004

Am impresia că finalul jurnalului pe acest an are să fie expediat.

Nu-mi mai place să scriu în jurnal. Am tot scris - şi? Poate are să-mi revină pofta încolo, la anul.

Catastrofa din Asia de Sud-Est. Îngrozitoare.

Marţi 28 decembrie 2004

De-abia aştept să-l sfârşesc (vorbesc de jurnal).

Poate că, de la 1 ianuarie 2005 îmi va fi altfel (viaţa).

Dezastrul din Oceanul Indian. Îmi vine să-i omor pe jurnaliştii 'de la bază', întrebîndu-i pe cei de pe teren: «Câţi morţi?» «Care-i bilanţul?» - în loc să închidă pliscul după răspunsuri ca: «Foarte mulţi» - fiindcă de la două victime începe să fie: "foarte"; "prea".

Seismologii italieni afirmă că şocul care a provocat tsunami-ul ucigaş a fost atât de puternic, încât a... schimbat axul de rotaţie al pământului. Spuneau altceva babele Patriei Socialiste încă de acum 50 ani (e-he!, pe atunci aveam "doar" vreo 20 anişori); despre exploziile atomice care tulburaseră anotimpurile:

«Au schimbat osia lumii, maică»...?

Miercuri 29 decembrie 2004

Tragedia planetară provocată de "ruperea" din Oceanul Indian: "bilanţul" ameninţă sa urce la proporţiile unui război.

Au plecat - încă nu au ajuns - ajutoare din toată lumea. Europenii se află în frunte - cu excepţia ruşilor: iată de ce ruşii nu sunt europeni! Toate statele au sărit în ajutor. Săraca, devastata Cambodgie a contribuit şi ea, cu o sumă depăşind cu mult "tezaurul" său - Statele Unite (ale Americii): ba; au zis că ei, americanii pun la dispoziţia celorlalţi avioane, nave pentru transportarea ajutoarelor, ceea ce "depăşeşte, în dolari" oricare alt ajutor... Este adevărat, dar cum există şi adevăruri imorale...

A murit Susan Sontag. Nu-mi plăcuse nici de frică. "Pe timpul meu" (în urmă cu aproape 30 ani) era o adevărată bolşevică. A început să diminueze ne-plăcerea mea de la războiul din Irak. Atunci am aflat că, după 11 septembrie spusese-scrisese: atacul (turnurilor) nu fusese un semnal de război "împotriva libertăţii", cum se grăbiseră să scrie lingăii, nu doar în America, ci şi în România (A. Cornea, G. Andreescu, Oişteanu, Mihăieş), ci între... restul lumii şi aroganţa de dominator planetar a Americii. Nu am citat exact din Sontag, dar citez din mine: spuneam eu altceva în modestul articol "Şocul de la 11 septembrie"? Domnul să o odihnească în pace pe Susan Sontag - pentru ultimii săi 3-4 ani de luciditate (din cauza bolii?, a morţii apropiate?). Nici până acum nu am aflat ce credea - şi ce scria - despre conflictul de aproape 50 ani din Palestina. Dacă a urmat aceeaşi "curbă" ca Jean Daniel, atunci e bine: au mai rămas câţiva evrei normali pe lumea asta.

A propos: Sharon nu este de acord - dar deloc! - cu "amestecul Europei" în "politica Orientului Apropiat". Pentru că de ce? Pentru căci "Europa a fost totdeauna împotriva Israelului" - nu i-ar fi ruşine, măgarului, dar cine a făcut Israelul în 1948: nu Europa? Şi că, dacă "Europa vrea să dea o mână de ajutor Palestinienilor, sfătuindu-i să renunţe la terorism..." el, Sharon nu are nimic împotrivă. Ca şi cum terorismul ar fi cauză - nu efect. Cauza cauzelor: Israelul, acum cu Sharon în frunte.

Asta în legătură cu plănuitele alegeri din Palestina. Printre observatorii de marcă: Jimmy Carter şi Michel Rocard. Am încredere în ei: ce vor observa vor şi declara...

Cine ştie: poate că aşa cum cutremurul din Armenia a dezvăluit lumii mizeria absolută în care se trăia în "Lagărul Comunist", aşa şi acum, cu prilejul alegerilor din Palestina, lumea va vedea cum trăiesc "indigenii" în rezervaţiile în care îi ţin evreii de 55 ani.

Ar fi trebuit să pun între ghilimele cuvântul "alegeri"? Nu.

Israelienii, presimţind primejdia demascării lor, s-au aşternut pe diversiuni, au re-început laudele cu "democraţia" care domneşte... în Israel.

Domneşte: *numai pentru evrei*. Fiindcă pentru băştinaşii palestinieni (jumătate dintre ei, ceilalţi au fost expulzaţi, supravieţuiesc în lagăre de refugiaţi din Liban, Siria, Iordania, Egipt): ţara lor a fost făcută bucăţi-bucăţi, bucăţile despărţite de garduri de sârmă ghimpată, de Zidul Ruşinii - cel înalt de 8 metri şi - deocamdată - lung de peste 150 kilometri - ceea ce domneşte din 1948: teroarea, apartheidul, rasismul, umilirea permanentă, înfometarea programată. Degeaba se indignează indignatul purtător de cuvânt, pe nume Pazner de "calomniile duşmanilor Israelului", de "dezinformarea cu iz antisemit" prin presa "mai ales franceză": nu neapărat - şi nu preponderent franceză, acea presă care încearcă să dea seama de realitatea crudă, injustă, strigătoare la cer, din "Teritorii", descalificantă pentru toţi evreii de oriunde, oriunde ar avea ei domiciliul (mai ales pentru "publicişti" ca Oişteanu, A. Cornea, M. Shafir - R. Ioanid nu mai are nevoie...). Ceea ce fac israelienii de atâta amar de vreme în... Palestina (nu doar cu încuviinţarea americanilor, dar cu ajutorul activ al lor) este o insultă la adresa drepturilor omului, a civilizaţiei, a democraţiei, la atât de trâmbiţata - de către evrei - "egalitate rasială"; ceea ce fac evreii în Israel cu neevreii este o ruşine a omenirii, a evreimii, o negare a ceea ce, în 2000 ani de persecuţii antiiudee, chiar ei clamaseră, reclamaseră.

Evreii strigă în gura mare că ei totdeauna au suferit din partea *goi*-lor, dar că ei niciodată nu au făcut rău, Doamne fereşte!; că Legea Talionului invocată de *goi* - ca să afirme, în-mod-duşmănos că, de fiecare

dată când evreilor li s-a oferit ocazia (dar numai atunci!), ei *s-au răzbunat* cu o ferocitate asiată. În **Săptămâna Roşie** dădusem exemplul din Iaşi, din timpul Eteriei: după ce Turcii îi înfrânseseră pe eterişti - la Sculeni! - plecaseră în alte părţi, lăsîndu-i pe grecii răniţi, agonizînd, pe mâna... evreilor. Care i-au masacrat pe toţi cei care... nu se mai puteau apăra. A fost doar unul din exemplele de răzbunare - fiindcă au mai fost, în secolul al XX-lea, de pildă în Rusia revoluţionară - într-un moment în care balanţa nu înclinase în favoarea Roşilor: după o luptă dintre Albi şi Roşii, aceştia din urmă, înfrânţi, au încercat să se retragă, să fugă din încercuire, însă evreii din acel oraş (în Bielorusia) şi din regiune i-au vânat şi i-au ucis până la ultimul pe schiloditi, pe muribunzi, cu o asemenea cruzime, încât au fost indignaţi înşişi Albii care... au tăiat o parte dintre hoitari.

Apoi după 28 iunie 1940 ce a fost în Basarabia, în Bucovina de Nord, în Herţa, dacă nu aceeaşi *răzbunare* oarbă - pe *goi*, dar numai pe cei care nu se puteau apăra - pentru cei 2000 de ani de persecuţii?

Legea Talionului - *răzbunarea* - nu este "o invenţie antisemită, ca Protocoalele Sionului", cum susţin evreii; iar *ura* lor faţă de *goi* nu este nici ea o invenţie a "antisemiţilor", ci motorul vieţii evreilor.

Iată: de ani de zile (mai precis, din 1998) justiţia poloneză, prin procurorul Eva Kok, a cerut Israelului extrădarea criminalului de război Solomon Morel. Acesta, supravieţuitor al Auschwitzului, unde pieriseră cei din familia sa, după ce Polonia fusese ocupată de Sovietici, devenise din ordinul lui Stalin, comandant de lagăr de prizonieri germani şi "asimilaţi". Aceste "aşezăminte" fuseseră date pe mâna evreilor, ştiind bine ce vor face fostele victime cu proaspetele victime căzute în mâinile lor.

Potrivit mărturiei lui John Sack - şi el evreu, şi el supravieţuitor al lagărelor naziste, şi el "funcţionar penitenciar al lagărelor de de-nazificare" (volumul: **An Eye for An Eye: The Untold Story of Jewish Revenge Against Germans în 1945**), Solomon Morel a fost comandant al lagărului de la Swietochlowice, în sudul Poloniei. Şi acolo - nu doar acolo (este de cercetat: cine să fi fost "comandant al lagărului de la Bălţi, unde au fost lichidaţi între 50 si 60.000 prizonieri de război, majoritatea români, dar şi germani şi italieni şi unguri şi slovaci?) "de-nazificarea" s-a făcut prin torturi inimaginabile - sfârşite cu moartea - explică John Sack : "Bărbaţii era închişi în cuşti de câine şi erau bătuţi cumplit - dacă nu lătrau. Femeile erau violate după program. Şi bărbaţii şi femeile erau torturaţi/torturate de gardieni apoi obligate/obligaţi să se bată între ei (E-he, Piteştiul nu era o invenţie a diabolicului - dar *goi*-ului - Ţurcanu...), până la moarte. Câinii erau dresaţi să muşte numai de părţile genitale..."

Procurorul Eva Kok l-a acuzat pe Solomon Morel (fugit în 1994 din Polonia şi ascuns în Tel Aviv - de ce?, renunţase la pensia grasă dată de Polonia, de securist-emerit, în slujba ruşilor? - iată, consângeanul său, criminalul Nicolski-Grünberg nu fugise din România, după 1989!) de "uciderea a peste 1.500 deţinuţi, dintre care mulţi au murit în circumstanţe barbare".

O cerere din 1998 a fost respinsă de Israel, pentru că... "infracţiunea se prescrisese..."

Cine o prescrisese? Ce întrebare: guvernul israelian, doar el face legea universală! La acestea procurorul Eva Kok a re-explicat: "acuzaţiile contra lui Solomon Morel (careşi-a schimbat numele - cu consimţământul autorităţilor de la Tel Aviv) nu pot fi prescrise". Şi:

"*Israelienii sunt foarte eficienţi când urmăresc ei pe cei acuzaţi de asemenea crime - să accepte că şi alte state au dreptul să facă acest lucru*" (s.m.).

Cum să nu accepte - însă, deocamdată... Ministrul de justiţie (al Israelului) a declarat că cererea de extrădare este în curs de examinare... Mai cunoaştem şi alte "cereri" - mai ales de anchete pentru ucidere de civili, de copii palestinieni, în care s-a tras cu tunul. Iar după ce criminalul va muri de moarte bună, ministrul de justiţie va anunţa decesul lui Solomon Morel...

La prânz: America, arătată cu degetul pentru nesimţirea-sgârcenia ei faţă de tragedia din Asia de Sud-Est (dacă pe-acolo, unde s-a întâmplat ce s-a-ntâmplat nu este petrol...), s-a decis să promită 35 milioane dolari.

Joi 30 decembrie 2004

Catastrofa din Oceanul Indian: "cea mai"... Din nefericire vor mai fi fost altele, însă pe atunci nu existau televiziune, radio, presă, helicoptere, sateliţi să transmită informaţii la secundă. În aceste două milenii după Hristos cine ştie câte alte catastrofe se petrecuseră şi se îngropaseră în nămolul neinformării. Or se ştie: ceea ce nu a fost relatat-consemnat - nici nu a existat. Ca şi ragediile, multe, prin care trecuseră oamenii din Imperiul Răului (am folosit cu bună ştiinţă o expresie a lui Reagan despre Rusia bolşevică). Dacă supravieţuitorii nu au povestit, dacă ascultătorii nu au consemnat, rămâne ca şi cum nu s-ar fi întâmplat niciodată, nimic.

Occidentalii vorbesc admirativ despre solidaritatea manifestată de către "populaţie locală" - nu doar faţă de concetăţeni, dar şi de turiştii occidentali.

Futeze! Dar peste tot în lume - nu doar în Thailanda - în momentele de criză: inundaţii, cutremure de pământ, incendii devastatoare - oamenii se întrajutorează, simţind ei că, împreună, cei care supravieţuiseră, vor... supravieţui mai puţin foarte-greu.

Îmi aduc aminte de cutremurul din 1977, despre care am scris în **Culoarea curcubeului**. Individualiştii, egoiştii români se dovediseră a fi solidari, altruişti, devotaţi altora, mai bătuţi de Dumnezeu decât ei. Medicii, şoferii de taxi adevărat, mai cu seamă tineri, au făptuit atunci adevărate fapte de eroism transportînd răniţi la spitale, îngrijindu-i, scormonind în ruine cu mâinile goale, căutînd oameni prinşi sub dărâmături... Atunci pornisem de la Ion Ladea (Dumnezeu să-l odihnească şi pe el, am auzit că a murit), însă cine ştie câţi alţi Ioniladea se manifestaseră ca el.

Lidia Bodea mi-a emailat: a primit **Calidorul** cu dedicaţie - expediat de aici în 21 decembrie. Nu speram sa-i parvină atât de... repede.

Vineri 31 decembrie 2004

În Asia de sud-vest : dezastru. Are să fie şi mai teribil dacă încep molimile. Şi, vai, s-au şi pornit: din pricina apei devenită nepotabilă; din pricina cadavrelor care continuă să apară din ape (dulci, sărate) şi care nu sunt arse - după tradiţia locală - fiindcă turiştii, mii şi mii, cer să fie identificaţi membrii familiilor lor şi, de ce nu, transportaţi în ţările de origine. În fine: ploile care au început favorizează multiplicarea ţânţarilor - care...

Teribilă dilemă: occidentalii care, în căutarea paradisului tropical aduceau devize, multe devize au murit laolaltă cu chelnerii, cu femeile de menaj, cu grădinarii, cu şoferii - autohtoni. Dar dacă în moarte au fost egalizaţi, în după-moarte occidentalii turişti supravieţuitori ori trimişi nu permit a) arderea cadavrelor; b) neidentificarea lor - în timp ce băştinaşii: a) ţin la tradiţia lor (arderea cadavrelor, eficace în climatul acela şi la... b) prezervarea pământului lor, aşa cum a mai rămas după dezastru - dar al lor, pământul...

O consolare: mobilizarea planetară întru ajutorarea ţărilor lovite de cataclism. În afară de daruri în natură, în bani - contează şi compasiunea, mila cu care oamenii încearcă sa aline o părticică din durerea celor loviţi. Au crescut vertiginos şi contribuţiile statelor - ba chiar întârziata (mental şi inimal) Americă a trecut fulgerător în fruntea plutonului, unde-i şade ei bine, ca şefă a clasei... globale: a augumentat contribuţia în dolari şi a propus crearea unui fel de comitet care să centralizeze toate donaţiile - sub conducere americană, fireşte - şi un centru de alertă a tsunami-ilor (?) în Oceanul Indian.

Oricum, Parisul - mai precis: arborii de pe Champs Elysées vor purta doliu.

Se spune că mulți francezi au renunțat la sărbătorirea revelionului - "fiindcă alții nu au nici măcar o cană cu apă" (bună de băut). Nici englezii nu s-au lăsat mai prejos, doar în o zi au colectat, pe stradă, sume de bani astronomice.

Iată că omul nu e chiar atât de rău.

În nopțile din urmă - chiar și în zilele...- am dormit mult; și tot obosit sunt. Știu care-i motivul: vârsta.

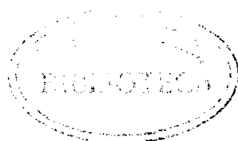
Începînd de mâine intru în al 70-lea an! De necrezut! Cum de am ajuns până aici? Cum de le-am făcut Manoleștilor, Liicenilor, Blandienelor, Pleșilor, Eugensimionilor, Adameștenelor, Țepenegilor - etc etc, lista riscînd să acopere întreaga literatură românoasă cotidianică - una ca asta: să nu mor? Să nu-mi dispară și hoitul din lumea lor paradiziacă - a literaturii rezistente cu autorizație de la polițiune - cea pe care eu le-o maculam, batjocoream, "injuram", negam?

Ei, uite, încă nu am murit, spre disperarea lui Manolescu: el face crize de isterie (și de prostie) numai când aude numele meu - ca acea spumegație - cu stropi - televizionată: «Goma nu a citit interviul!» [cel cu Iliescu, după Mineriada Sângeroasă, din 13-15 iunie 1900] a cărei cretinitate orbitoare a observat-o doar Dan Petrescu.

E-he, băieți dragi și dragi fete: mai aveți de așteptat.

Tot așteptînd, tot tremurînd (de nerăbdare, de excitaționare) băgați de seamă: mi-ați putea-o lua înainte cu asta, zi-i pe nume: decedatul.

Pe această constatare optimistă închei și eu jurnalul pe 2004.

Tiparită în România
2007

Editura **ANAMAROL**

București,
str. Fabricii, nr. 2BA/13, sector 6
e-mail: **lupurodica@yahoo.com**; tel: 0723339331

Director:
Rodica Elena LUPU

Tiparul executat:
Imprimeriile GUTENBERG
Tel: 0213450926